

รัฐสภาไทย 2517 - 2537

เล่ม 1

หมวดทั่วไป

โดย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2543

ISBN 974-8056-06-6

Digital Library

รัฐสภาไทย 2517 - 2537

เล่ม 1

หมวดทั่วไป

โดย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ISBN 974-8056-06-6

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2543

จำนวน 100 เล่ม

จัดพิมพ์โดยกองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนาได้เห็นชอบให้ดำเนินการวิจัย เรื่อง รัฐสภาไทย 2517 - 2537 เพื่อเป็นเอกสารทางวิชาการที่ใช้สืบค้นและอ้างอิงทางประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทยในระบบรัฐสภา เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของรัฐสภาไทย การพัฒนาของสถาบันรัฐสภาและการเมืองของไทย อันจะนำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีของประชาชนที่มีต่อระบบรัฐสภาและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หนังสือรัฐสภาไทยชุดนี้มีจำนวน 2 เล่ม คือ เล่มที่ 1 ประกอบด้วย เรื่องทั่วไป และเล่มที่ 2 ประกอบด้วยเรื่องของพระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด

ในการนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานการวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงงานรัฐสภาและบุคคลทั่วไปที่สนใจ ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้ผลงานการวิจัยเรื่องนี้สำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม หากปรากฏว่ามีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขออภัยไว้ ณ ที่นี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
การประชุมรัฐสภา	1
สมาชิกสภาที่ได้รับการแต่งตั้ง	59
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	147
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	185
การเลือกตั้งทั่วไป	225
ทำเนียบประธาน และรองประธานรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา	385
คณะรัฐมนตรี	397
การแถลงนโยบายรัฐบาล	471
งบประมาณรายจ่ายประจำปี	529
การอภิปรายไม่ไว้วางใจ	591
การยุบสภาผู้แทนราษฎร และการลาออกของนายกรัฐมนตรี	621
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา	637
คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา	753

Digital Library

การประชุมรัฐสภา

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
พระราชดำรัส	
1. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2518	5
2. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2519	5
3. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินปี 2519	6
4. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปี 2520	6
5. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2522	7
6. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2526	8
7. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2529	8
8. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2531	9
9. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปี 2534	9
10. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2535	10
11. พระราชดำรัสในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ปี 2535	10
การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา	
1. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2517	11
2. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2518	14
3. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2519	18
4. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2520	22
5. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2522	25
6. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2523	27
7. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2524	29
8. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2525	31
9. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2526	32

Digital Library

เรื่อง	หน้า
10. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2527	35
11. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2528	37
12. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2529	40
13. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2530	42
14. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2531	44
15. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2532	46
16. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2533	48
17. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2534	49
18. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2535	51
19. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2536	55
20. การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2537	57

Digital Library

หมวดพระราชดำรัส

5 กุมภาพันธ์ 2518

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2518[1] เวลา 11.00 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นผู้แทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ตามความในมาตรา 138 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุม

"ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ณ โอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งปวงที่ได้รับมอบหมายให้มาร่วมบริหารงานของแผ่นดิน

การเรียกประชุมรัฐสภาครั้งนี้ควรจะนับได้ว่าเป็นนิมิตหมายของความสำเร็จและการเริ่มต้นที่ดี นับแต่วาระนี้เป็นต้นไป รัฐสภาจะเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติสมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญ ขอให้สมาชิกแห่งสภามีความสำนึกมั่นว่างานของท่านนั้นสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นภาระที่ผูกพันอยู่กับชีวิตของประเทศและประชาชนทุกคน จำเป็นที่จะต้องใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติโดยเต็มกำลัง ให้ดำเนินไปตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญ และให้บังเกิดความมั่นคงปลอดภัยและความก้าวหน้าแก่บ้านเมือง

ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัยดลบันดาลให้ทุกท่านสามารถกระทำหน้าที่ทุกประการได้อย่างสมบูรณ์ เพื่อประชาชนจะได้มีความร่มเย็นเป็นผาสุกยิ่งขึ้น

ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาตั้งแต่บัดนี้ ขอให้กิจการของสภานี้สัมฤทธิ์ผล อำนวยประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติยั่งยืนต่อไป และขอให้ท่านทั้งปวงมีความสุขความเจริญทั่วกัน"

16 เมษายน 2519

วันที่16 เมษายน 2519[2] เวลา 11.09 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรกณ พระที่นั่งอนันตสมาคมพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก และทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุม

"ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ณ โอกาสนี้

ภาระหน้าที่ของสมาชิกแห่งรัฐสภามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ จำเป็นที่จะต้องใช้สติปัญญาความสามารถของท่านปฏิบัติโดยเต็มกำลัง เพื่อให้ดำเนินไปตามวิถีทาง

---

[1] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก, วันพุธที่ 5 กุมภาพันธ์ 2518 รัฐสภาสาร ปีที่ 23 ฉบับ 3 กุมภาพันธ์ 2518 หน้า 24-25.

[2] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก, วันศุกร์ที่ 16 เมษายน พุทธศักราช 2519, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

Digital Library

แห่งรัฐธรรมนูญ การปรึกษาตกลงในปัญหาใด ๆ ที่จะมีขึ้นในสภานี้ ควรเป็นไปอย่างมีเหตุผลและหลักการ ทั้งด้วยความสมัครสมานสามัคคีร่วมมือกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

บัดนี้ถึงเวลาอันเป็นมงคลแล้วข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวเรา จงดลบันดาลให้การดำเนินงานของสภานี้เป็นไปโดยเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จอันพึงประสงค์ อำนวย ความเจริญผาสุกแก่อาณาประชาราษฎรและแก่ชาติบ้านเมืองยั่งยืนสืบไป ทั้งขอให้ท่านทั้งหลายมี ความสุขความสวัสดีโดยทั่วกัน"

25 พฤศจิกายน 2519

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2519[3] เวลา 15.00 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุม

"ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ในโอกาสนี้ขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งปวง ที่ได้รับมอบหมายให้มาร่วมงานสำคัญของบ้านเมือง

การเรียกประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินครั้งนี้ควรจะนับเป็นนิมิตหมายของการเริ่มต้นที่ดี นับแต่วาระนี้ไป ท่านทั้งหลายจะได้ประชุมปรึกษากันดำเนินการปกครองของประเทศ และใช้อำนาจนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพของประเทศทุก ๆ ด้านให้บังเกิดความมั่นคงปลอดภัย และความวัฒนาผาสุกขึ้นแก่ชาติบ้านเมืองและประชาชน ข้าพเจ้าเชื่อใจว่าบรรดาสมาชิกแห่งสภานี้มีความสำนึกในชาติอยู่ถ้วนทั่วทุกคน และต่างเล็งเห็นว่า สถานการณ์ อันเป็นภัยต่อความปลอดภัยของชาติยังคงมีอยู่ตามที่ทราบกันแล้ว ดังนั้น จึงควรจะตระหนักว่าภารกิจ ของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด และจะต้องรีบเร่งพิจารณาดำเนินการให้ลุล่วงไปโดยถูกต้องและรวดเร็ว ขอให้ท่านร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมสามัคคีกัน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ และด้วยความคิดพิจารณาอันรอบคอบสุขุม ให้กิจการงานทุกอย่างสัมฤทธิผลอันสมบูรณ์บริบูรณ์ และบรรลุ ผลตามจุดประสงค์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเรา

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เพื่อให้ดำเนินการตามหน้าที่สภานิติบัญญัติต่อไป ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกจงดลบันดาลให้กิจการของสภานี้ดำเนินไปโดยราบรื่นปราศจากอุปสรรคทั้งปวง และ บรรลุผลอันเลิศทุกประการ ขอให้ท่านทั้งหลายประสบแต่ความสุขความสวัสดีจงทุกเมื่อ"

23 พฤศจิกายน 2520

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2520[4] เวลา 15.00 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณา เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และทรงมีพระราชดำรัส เปิดประชุม

---

[3] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 เล่ม 1 พ.ศ. 2519, โรงพิมพ์กองการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2520,หน้า 5-6.

[4] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา , รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ [illegible] เล่ม 1 พ.ศ. 2520,โรงพิมพ์กองการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2520,หน้า 5.

Digital Library

"ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งบัดนี้ ท่านทั้งปวงได้รับมอบหมายให้เป็นสมาชิกร่วมบริหารงานแล้ว

ภาระหน้าที่ของสมาชิกแห่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อความมั่นคงและความเจริญของประเทศ จำเป็นที่จะต้องใช้สติปัญญาความสามารถ ของท่านปฏิบัติโดยเต็มกำลัง ทั้งในการร่างรัฐธรรมนูญและการบัญญัติกฎหมาย การปรึกษาตกลงกันในปัญหาใด ๆ ที่จะมีขึ้นในสภานี้ จะต้องกระทำไปอย่างมีเหตุผล และหลักการ ทั้งด้วยความสมานสามัคคี ร่วมมือกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนอันเป็นเป้าหมายอันสูงสุด

บัดนี้ ถึงเวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อันเป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวเราจงดลบันดาลให้การดำเนินงานของสภานี้เป็นไปโดยเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จอันพึงประสงค์ อำนวยความเจริญผาสุกแก่อาณาประชาราษฎรและแก่ชาติบ้านเมืองยั่งยืนสืบไป ทั้งขอให้ท่านทั้งหลายมีความสุขความสวัสดีทั่วหน้ากัน"

8 พฤษภาคม 2522

วันที่ 8 พฤษภาคม 2522[5] เวลา 11.03 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัย ประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา และทรง มีพระราชดำรัสเปิดประชุม

"ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมรัฐสภาในโอกาสนี้ขอแสดงความชื่นชมกับท่านทั้งปวงที่ได้รับมอบหมายให้มาร่วมงานสำคัญของบ้านเมือง

ควรจะเป็นที่พึงพอใจทั่วกัน ที่บัดนี้ได้มีรัฐสภาขึ้นเป็นฝ่ายนิติบัญญัติโดยสมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญแล้ว ต่อไปจึงเป็นภาระและความรับผิดชอบโดยตรงของท่านทั้งหลาย ทั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง เที่ยงตรง และสมบูรณ์บริบูรณ์ เพื่อให้บังเกิดแต่ เฉพาะสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองและประชาชน โดยไม่ละเลยปล่อยปละให้เกิดความบกพร่องและความล่าช้าติดขัดขึ้นอย่างไร้เหตุผล แต่ละท่านที่ได้รับการเลือกเฟ้นแต่งตั้งเข้ามาในสภานี้อยู่ในฐานะผู้ทรงความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบเหมาะสมที่จะร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ทางนิติบัญญัติอยู่แล้ว ขอให้ตั้งใจใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติภาระของตนโดยเต็มกำลัง ด้วยความสุจริตและบริสุทธิ์ใจเรื่องราวและปัญหาใด ๆ ที่เข้ามาสู่สภา ควรจะพิจารณาด้วยเหตุผลอันถูกต้องและด้วยความฉลาดรอบคอบให้สำเร็จลุล่วงไปโดยมิชักช้า งานของชาติจักได้ดำเนินรุดหน้าไปโดยสวัสดีและบ้านเมืองของเราจักได้ดำรงมั่นคงอยู่ด้วยความสงบผาสุก

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาขอคุณพระศรีรัตนตรัยจงดลบันดาลให้กิจการของสภานี้ สัมฤทธิที่จะอำนวยประโยชน์แก่ประเทศประชาชนชาวไทยทั้งมวลอย่างเต็มเปี่ยม ขออวยพรให้ท่านทั้งปวงมีความสุขความเจริญทั่วกัน"

---

[5] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 6 (สมัยสามัญ) เล่ม 1 พ.ศ. 2522, โรงพิมพ์กองการพิมพ์ ม.ป.พ. หน้า 5-6.

Digital Library

25 เมษายน 2526

วันที่ 25 เมษายน 2526[6] เวลา 16.05 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาและทรงมี พระราชดำรัสเปิดประชุม

"ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ณ โอกาสนี้ งานของรัฐสภามีความสำคัญอย่างยิ่งส่วนหนึ่งต่อความดำรงมั่นและความเจริญเป็นปึกแผ่นของประเทศ จึงจำเป็นที่สมาชิกแห่งสภานี้แต่ละคน และทุกคนต้องใช้สติปัญญา ความก้าวหน้าผาสุกแก่ส่วนรวมการพิจารณาปรึกษาและตกลงกันในปัญหาใดควรเป็นไปอย่างรอบคอบประกอบด้วยเหตุผล และหลักการ ทั้งนี้ ด้วยความสมัครสมาน ร่วมมือกันโดยบริสุทธิ์ใจ มุ่งหมายถึงประโยชน์สุข และความเจริญของประเทศชาติ ราษฎรเป็นจุดประสงค์ ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาแต่ บัดนี้เป็นต้นไป ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายอันเป็นที่เคารพยึดมั่นของชาวไทย จงดลบันดาลให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย บรรลุผลสำเร็จอันจะอำนวยความเจริญมั่นคงและความร่มเย็นเป็นสุข แก่อาณาประชาราษฎร และแก่ชาติบ้านเมืองสืบไป ขออวยพรให้ท่านทั้งหลายมีความสวัสดีจงทุกเมื่อทั่วหน้ากัน"

4 สิงหาคม 2529

วันที่ 4 สิงหาคม 2529[7] เวลา15.30 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาและทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุม

"บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำเร็จเสร็จสิ้นลง และได้มีการเรียกประชุมรัฐสภา พุทธศักราช 2529 ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป

ขอให้สมาชิกแห่งสภานี้สำนึกถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศและสุขทุกข์ของประชาชน จำเป็นที่แต่ละคนจะต้องพยายามปฏิบัติการทุกอย่างโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถด้วยความสุจริตเที่ยงตรง ด้วยความคิดพิจารณาอันสุขุมรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง และด้วยความสมานสามัคคีกันโดยบริสุทธิ์ใจ ให้งานของชาติบรรลุผลเลิศ และบังเกิดประโยชน์อันถึงประสงค์โดยครบถ้วน

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อยและราบรื่น บรรลุผลสำเร็จที่จะอำนวยความเจริญผาสุกอันยั่งยืนแก่อาณาประชาราษฎรและแก่ชาติบ้านเมืองสืบไป ขอให้ทุก ๆ ท่านที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบความสุขความสวัสดีจงทุกเมื่อทั่วกัน"

---

[6] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 6 (สมัยสามัญ) เล่ม 1 พ.ศ. 2526, โรงพิมพ์กองการพิมพ์ กรุงเทพฯ ม.ป.พ., หน้า 6-7.

[7] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา, สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก วันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2529 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

Digital Library

1 สิงหาคม 2531

วันที่ 1 สิงหาคม 2531[8] เวลา16.30 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาและทรงมี พระราชดำรัสเปิดประชุม

"บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำเร็จเสร็จสิ้นลง และได้มีการเรียกประชุมรัฐสภา พุทธศักราช 2531 ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป

ขอให้สมาชิกแห่งสภานี้นึกถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้มาก เพราะการกระทำทุกอย่างของแต่ละคน จะมีผลโดยตรงถึงความมั่นคงของประเทศและสุขทุกข์ของประชาชนทุกคนจึงจำเป็นจะต้องปฏิบัติภารกิจทั้งปวงโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถด้วยความสุจริตเที่ยงตรงด้วยความคิดพิจารณาอันสุขุมรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผลและความสมัคร สมานกันโดยบริสุทธิ์ใจ ให้งานของชาติดำเนินก้าวหน้าไปไม่ติดขัด จนบรรลุผลเลิศ บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์โดยสมบูรณ์บริบูรณ์ทุกด้าน

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย สัมฤทธิผลที่เป็นความผาสุก และความเจริญมั่นคงแท้จริงแก่อาณาประชาราษฎรและแก่ชาติบ้านเมือง ขอให้ทุก ๆ คนที่ประชุม ร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบความสุขความสวัสดีจงทุกเมื่อทั่วกัน"

29 มีนาคม 2534

วันที่ 29 มีนาคม 2534[9] เวลา17.15 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุม

"ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศ และความผาสุกสงบของประชาชน ท่านทั้งหลายจึงควรจะได้ใช้สติปัญญาความสามารถของท่านปฏิบัติโดยเต็มกำลัง ทั้งในการจัดทำรัฐธรรมนูญและในด้านนิติบัญญัติ การปรึกษาหารือตกลงกันในสาระและปัญหาใด ๆ ที่จะมีขึ้นในสภานี้ก็ควรจะได้กระทำอย่างมีเหตุผลและหลักการด้วยความสมัครสมานสามัคคีร่วมมือกันโดยบริสุทธิ์ใจ เพื่อจักได้สัมฤทธิผลเป็นประโยชน์สุขแก่บ้านเมืองอย่างแท้จริง

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จงดลบันดาลให้การดำเนินงานของสภาเป็นไปโดยเรียบร้อยปราศจากอุปสรรค และบรรลุผลไพบูลย์ตามวัตถุประสงค์ ยังให้เกิดความผาสุกมั่นคงแก่ประเทศชาติและประชาชนทั่วหน้า ทั้งขอให้ทุกคนที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดีตลอดกาลทุกเมื่อไป"

---

[8] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา, สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก วันจันทร์ที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2531, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

[9] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม พุทธศักราช 2534 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

Digital Library

2 เมษายน 2535

วันที่ 2 เมษายน 2535[10] เวลา15.45 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาและทรงมี พระราชดำรัสเปิดประชุม

"บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสร็จสิ้นลง และได้มีการเรียกประชุมรัฐสภา พุทธศักราช 2535 ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภา เพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ แต่วาระนี้เป็นต้นไป

ขอให้สมาชิกแห่งสภานี้นึกถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากเพราะการกระทำทุกอย่างของแต่ละคน จะมีผลโดยตรงถึงความมั่นคงของประเทศ และสุขทุกข์ของประชาชนจึงจำเป็นที่ทุกคนจะต้องร่วมมือปรองดองกันปฏิบัติภารกิจทั้งปวงโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตและด้วยความคิดพิจารณาอันสุขุมรอบคอบ หนักแน่นด้วยเหตุผลที่ถูกต้องเที่ยงตรงตามหลักนิติธรรมและคุณธรรม ให้งานของชาติดำเนินก้าวหน้าไปโดยไม่ติดขัดจนบรรลุผลเลิศ และบังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์สมบูรณ์บริบูรณ์ทุกด้าน

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย สัมฤทธิผลเป็นความผาสุกสวัสดิ์และความวัฒนาถาวร แก่อาณาประชาราษฎร์และแก่ชาติบ้านเมือง ทั้งขอให้ทุกคนที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ ประสบความสุขความสวัสดีจงทุกเมื่อทั่วหน้ากัน"

21 กันยายน 2535

วันที่ 21 กันยายน 2535[11] เวลา16.40 นาฬิกา มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาและทรงมี พระราชดำรัสเปิดประชุม

"บัดนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำเร็จเสร็จสิ้นลง และได้มีการเรียกประชุมสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาเพื่อให้ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติตั้งแต่วาระนี้เป็นต่อไป

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคราวนี้ประชาชนต่างเล็งเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ได้ผู้แทนที่ดีเข้ามารับภาระของแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความมั่นคงในชาติบ้านเมืองและให้การปกครองประเทศดำเนินไปตามระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนปรารถนา จึงขอให้สมาชิกแห่งสภานี้นึกถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้มาก แล้วพยายามใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญ ด้วยความสำนึกตระหนักว่าการกระทำทุกอย่างของแต่ละคนมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ และสุขทุกข์ของประชาชน ทุกคนควรอย่างยิ่งที่จักได้ร่วมมือปรองดองกันในภารกิจทั้งปวง ด้วยความคิดพิจารณาอันสุขุมรอบคอบ หนักแน่นด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง เที่ยงตรงตามหลักนิติธรรมและคุณธรรมให้งานของแผ่นดินดำเนินก้าวหน้าไปโดยไม่ติดขัดจนบรรลุผลเลิศ บังเกิดประโยชน์อันพึงประสงค์สมบูรณ์บริบูรณ์ทุกด้าน"

---

[10] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา,วันพฤหัสบดีที่ 2 เมษายน พุทธศักราช 2535, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

[11] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา,วันจันทร์ที่ 21 กันยายน พุทธศักราช 2535, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

Digital Library

การเปิดและปิดประชุมรัฐสภา ปี 2517

3 มกราคม 2517

วันที่ 3 มกราคม 2517 มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ชุดที่ 2) ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม หลังจากได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในวันที่ 23 ธันวาคม 2516 ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2517 วันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม 2516[1] ที่ประชุมได้ลงมติเลือกหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธานสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ พลเอก สำราญ แพทยกุล เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1 นายประภาศน์ อวยชัย เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 2 และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวันที่ 29 ธันวาคม 2516 โดยมี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ก่อนที่ที่ประชุมจะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช[2] ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า "ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย

กระผมและท่านรองประธานทั้งสองท่านขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายที่ได้กรุณาเลือกกระผมทั้งสามขึ้นมารับหน้าที่อันทรงเกียรติและรับใช้ท่านสมาชิกทั้งปวงกระผมและท่านรองประธานอีกสองท่านใคร่ขอปฏิญาณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ซึ่งสถิตอยู่ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคมนี้ อาทิ เทพยดารักษาพระมหาเศวตฉัตรว่า กระผมทั้งสามคนจะปฏิบัติหน้าที่ที่ท่านได้มอบหมาย ให้เต็มตามสติปัญญา ความสามารถ เพื่อให้การทั้งปวงเป็นไปตามเจตนาและความประสงค์ของ สภานี้ทุกประการ ขอขอบคุณ"

10 ตุลาคม 2517

วันที่ 10 ตุลาคม 2517[3] มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ณ ตึกรัฐสภา ก่อนปิดการประชุม หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพลเอก สำราญ แพทยกุล รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนที่ 1 ได้กล่าวต่อที่ประชุม ก่อนที่จะขอลาออกจากสมาชิกภาพในวันที่ 10 ตุลาคม 2517

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า

"ก่อนที่จะปิดประชุมในวันนี้ ผมก็ใคร่ขอกราบเรียนท่านสมาชิกว่า บัดนี้รัฐธรรมนูญก็ร่างเสร็จแล้ว กฎหมายพรรคการเมืองก็ได้ผ่านสภาไปแล้ว 3 วาระ ผมก็ได้ตั้งเจตนาไว้แล้วว่า จะได้เข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้

---

[1] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ชุดที่ 2) ครั้งที่ 1/2517, วันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม 2516 ,หน้า 16-23.

[2] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ชุดที่ 2) ครั้งที่ 2/2517,

[3] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 1/2517, วันพฤหัสบดีที่ 10 ตุลาคม 2517 ,หน้า 114-115.

Digital Library

แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญต่อไป เพราะฉะนั้นจึงได้มาพิจารณาดู ตัวเองว่า จะคงดำรงอยู่ในตำแหน่งประธานสภานี้เห็นจะไม่ควรเพราะว่าธรรมดาการเลือกตั้งใน ระบอบประชาธิปไตยก็จะต้องมีการรณรงค์ออกหาเสียง ถ้าหากว่าผมเป็นประธานสภาอยู่ในตำแหน่งนี้แล้วออกไปหาเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปในต่างจังหวัดก็จะไม่เป็นธรรมแก่ท่านผู้ที่เข้าสมัครรับเลือกตั้งอื่นๆ แล้วก็อาจจะเป็นการครหามาถึงสภาอันมีเกียรตินี้ได้ ผมจึงได้ตัดสินใจขอกราบถวายบังคมลาออก ซึ่งจะได้ส่งหนังสือกราบถวายบังคมลาออกไปหลังจากการปิดประชุมนี้แล้วในวันนี้

ผมขอขอบพระคุณท่านสมาชิกทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือให้ความเมตตากรุณาและไมตรีจิตต่อผมตลอดมา ได้กรุณาตักเตือนในขณะที่ผมอาจจะกระทำอะไรผิดพลาด และถึงแม้ว่าได้กระทำผิดพลาดไปแล้วก็ได้กรุณาอภัยให้ในหลายครั้งหลายโอกาส ตลอดจนได้แสดงความเมตตากรุณาต่อผมเป็นส่วนตัวมากมายหลายอย่าง ซึ่งผมจะไม่ลืมบุญคุณเลย เพราะฉะนั้นก่อนที่จะจากไป ก็อยากจะขออำนวยพรท่านสมาชิกทุกท่านให้ประสบแต่ความสุขความจำเริญ และให้ประสบความสำเร็จใน กิจการทุกอย่างของท่านตลอดไปทุกเมื่อ ท่านที่จะออกไปสมัครเป็นผู้แทนราษฎรก็ขอให้ชนะการเลือกตั้งทุกท่านอย่างได้มีพลาดเลย ขอขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่ง"

พลเอก สำราญ แพทยกุล[4] รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนที่ 1 กล่าวว่า

"ท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ตลอดระยะเวลาที่ผมทำหน้าที่รองประธานสภาคนที่ 1 ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กรุณาให้เกียรติ และก็มอบความไว้วางใจให้ได้มีโอกาสทำหน้าที่ประธานแทนท่านประธานสภา ซึ่งมีภารกิจบ้าง เจ็บป่วยบ้าง ครั้งสองครั้ง และก็ได้รู้สึกว่าได้รับความปราณีจากท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเป็นอันมาก ที่ผมขอลาออกจากรองประธานสภาคนที่ 1 นี้นั้น ไม่ใช่ว่าผมมีความโกรธเคืองท่านผู้ใดก็หาไม่ หรือว่าคิดจะไปสมัครที่จังหวัดใดก็เปล่ายังคงจะอยู่ในที่ประชุมนี้ต่อไปนั่นเอง แต่ผมมาคิดว่าภารกิจของผมในฐานะที่ผมเป็นข้าราชการประจำและในระยะที่ผมมาทำหน้าที่รองประธานนี้ ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายคงจะเห็นว่า ผมได้พยายามที่จะมาประชุมโดยให้ขาดน้อยที่สุด ถ้าไม่จำเป็น คือทำให้ภารกิจของผมในหน้าที่ราชการประจำในฐานะที่ เป็นผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งของทหารขาดไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการไปพบปะและเยี่ยมเยียนผู้ใต้บังคับบัญชาในตำบลที่ห่างไกลในบางครั้งบางคราว ซึ่งผมคิดว่าผมน่าจะไปแต่ก็ไปไม่ได้ เพราะว่าติดภารกิจอันนี้ เพราะฉะนั้นเห็นว่าภารกิจที่ผมได้กระทำมานั้นตลอดระยะเวลาเวลาห้าหกเดือนก็พอสมควรแล้ว ก็คิดว่าจะได้มอบภารกิจอันมีเกียรตินี้ให้กับท่านผู้อื่น ซึ่งอาจจะมีความสามารถดีกว่าผมได้มากระทำต่อไป ผมก็ขอถือโอกาสนี้อำลา ซึ่งไม่ไปไกลที่ไหน คงจะไปนั่งท้ายห้องอยู่นั่นเอง ในโอกาสต่อไป และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาให้เกียรติ"

11 ตุลาคม 2517

วันที่ 11 ตุลาคม 2517[5] มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ณ ตึกรัฐสภาที่ประชุมได้ลงมติเลือก นายประภาศน์ อวยชัย เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และนายบุญชนะ อัตถากร

---

[4] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 1/2517, วันพฤหัสบดีที่ 10 ตุลาคม 2517 ,หน้า 115-116.

[5] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 2/2517, วันศุกร์ที่ 11 ตุลาคม 2517 , หน้า 124-137.

Digital Library

เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แทนหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพลเอกสำราญ แพทยกุล รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนที่ 1 ที่ได้ลาออกจากตำแหน่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนที่ 1 ตามลำดับ และที่ประชุมเห็นควรให้มีรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินึ่งตำแหน่ง

18 ตุลาคม 2517

วันที่ 18 ตุลาคม 2517[6] มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ณ ตึกรัฐสภา ที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2517 ก่อนที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป นายประภาศน์ อวยชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ก่อนอื่น กระผมเองและท่านอาจารย์บุญชนะ อัตถากร ขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้กรุณาเลือกกระผมและท่านอาจารย์บุญชนะ อัตถากร มาดำรงตำแหน่งอันมีเกียรติสูงยิ่ง ในครั้งนี้ กระผมและท่านอาจารย์บุญชนะ อัตถากร ขอปฏิญาณว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ และคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ โดยที่จะเจริญรอยตามท่านอดีตประธานสภาและท่านรองประธานสภาคนที่ 1 ที่ท่านได้ลาออกไปโดยมุ่งที่จะปฏิบัติภารกิจรับใช้สภานี้โดยคำนึงถึงประเทศชาติ ประชาชนและจะปฏิบัติตามหลักแห่งพระศาสนา รวมทั้งประการสำคัญที่สุดคือ จะเทิดทูนและถวายความเคารพสักการะแด่สถาบันพระมหากษัตริย์"

---

[6] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 3/2517, วันศุกร์ที่ 18 ตุลาคม 2517 ,หน้า 139-142.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2518

31 มกราคม 2518

วันที่ 31 มกราคม 2518 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[7]ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

5 กุมภาพันธ์ 2518

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2518[8] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นผู้แทนพระองค์เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

6 กุมภาพันธ์ 2518

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2518[9] ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเลือกให้ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายประมวล กุลมาตย์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และมีประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2518 โดยมีนายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

6 กุมภาพันธ์ 2518

วันที่ 6 กุมภาพันธ์[10] ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกให้ นายจิตติ ติงศภัทิย์ เป็นประธานวุฒิสภา นายเล็ก จุณณานนท์ เป็นรองประธานวุฒิสภาและมีประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2518 โดยมีนายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[7] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 23 วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2518 หน้า 5-6.

[8] รัฐสภาสาร ปีที่ 23 ฉบับวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2518," บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยสามัญ," วันพุธที่ 5 กุมภาพันธ์ 2518 ,หน้า 24-25.

[9] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2518 สามัญสมัยแรก, วันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2518 ,หน้า 10-23.

[10] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2518 สามัญ สมัยแรก, วันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2518 หน้า 7-11.

Digital Library

13 กุมภาพันธ์ 2518

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2518[11] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ก่อนที่ที่ประชุมจะดำเนินการการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวต่อที่ประชุม มีความว่า

"ท่านสมาชิกที่เคารพรักทั้งหลาย

ก่อนอื่นกระผมและคุณประมวลกุลมาตย์รองประธานขอขอบพระคุณท่านที่เคารพรักทั้งหลายที่ได้กรุณาให้ความสนับสนุน กระผมทั้งสองขอปวารณาตัวว่า จะสนองความสนับสนุนที่เพื่อน สมาชิกทั้งหลายได้ให้เกียรติแก่กระผมทั้งสองด้วยดี กล่าวคือจะพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นที่ทราบกันแล้วว่าหน้าที่สำคัญที่สุดซึ่งเป็นหลักที่ประธานจะต้องยึดถือก็คือความตรงไปตรงมา ความยุติธรรมและความเป็นกลาง หลักอันนี้ กระผมขอให้คำมั่นสัญญาต่อเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายว่า กระผมทั้งสองจะพยายามยึดหลักที่กล่าวแล้วให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่จะอย่างไรก็ตาม กระผมก็ปุถุชนเหมือนกัน ก็อาจจะมีผิดพลาดหรือไม่ถูกต้อง จึงใคร่ขอความกรุณาไว้ก่อน และหวังว่าคงจะได้รับอภัยจากเพื่อนสมาชิกทั้งหลาย อย่างไรก็ตามงานในสภาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประชุมสภานี้มีความสำคัญมาก ประธานฝ่ายเดียวย่อมไม่สามารถจะอำนวยหรือบันดาลให้งานการประชุมทั้งหลายแหล่ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ ถ้าหากปราศจากความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกที่รักทั้งหลายเพราะฉะนั้นกระผมใคร่ขอความกรุณาต่อเพื่อนสมาชิกที่เคารพรักทั้งหลายได้โปรดกรุณาให้ความร่วมมือแก่กระผมทั้งสองด้วย ก็เป็นธรรมดา กระผมและเพื่อนสมาชิกทั้งหลาย เสมือนลิ้นกับฟันบางครั้งบางคราวก็อาจจะมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง แต่ขอความกรุณาว่าอย่ากระทบกระทั่งให้แรงนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟันอย่ากระทบลิ้นให้หนักนักเราก็จะอยู่กันด้วยความปกติสุขต่อไป อนึ่ง สภาสมัยนี้ก็เป็นที่ทราบกันอยู่ เราได้รับการเลือกตั้งเข้ามาโดยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพราะฉะนั้น ก็เป็นนิมิตอันดีที่เราจะต้องช่วยกันประคับประคองให้ระบอบประชาธิปไตยของเราได้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น ในประการสุดท้ายนี้ กระผมใคร่ขอความกรุณาท่านที่เคารพรักทั้งหลายด้วย และขอขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่ง"

14 กุมภาพันธ์ 2518

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2518[12] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ตึกรัฐสภา หลังจากที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ก่อนที่ที่ประชุมจะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป นายจิตติ ติงศภัทิย์ ประธานวุฒิสภาได้กล่าวต่อที่ประชุม มีความว่า

"ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้มีเกียรติ

กระผมและท่านรองประธานวุฒิสภา ขอขอบพระคุณเป็นอันมากที่ได้กรุณาให้ความไว้วางใจเลือกกระผมทั้งสองมาทำหน้าที่อันมีเกียรตินี้ กระผมกับท่านรองประธานนอกจากจะรู้สึก ขอบพระคุณในความไว้วางใจ

---

[11] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2518 สามัญสมัยแรก, วันพฤหัสบดีที่ 13 กุมภาพันธ์ 2518 ,หน้า 26-27.

[12] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2518 สามัญสมัยแรก, วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2518 ,หน้า 14-15.

Digital Library

แล้ว ก็รู้สึกว่าเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อประเทศชาติของเรา ต่อไป ท่านสมาชิกทั้งหลายคงจะเห็นพ้องกันว่าในการที่จะกระทำหน้าที่ต่อไปนั้นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็แสดงให้เห็นว่าเราทั้งหลายได้รับแต่งตั้งขึ้นมาในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาการ เพื่อปฏิบัติกิจการต่างๆ อันจะยังประโยชน์แก่การปกครองบ้านเมืองต่อไปได้ เพราะฉะนั้น ก็คงจะเห็นได้ว่าเราไม่มีคุณสมบัติในทางพรรคการเมืองเหมือนกับที่กำหนดไว้สำหรับสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นก็คงจะเป็นที่เข้าใจกันว่า เราจะต้องทำหน้าที่โดยบริสุทธิ์ใจเพื่อประโยชน์แก่ปวงชนดังที่ได้มีในคำปฏิญญาณ ทั้งนี้ โดยไม่มีความผูกพันกับพรรคการเมืองใดๆ ข้อนี้คงจะเป็นหลักสำหรับยึดมั่นในการที่เราจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

การปฏิบัติหน้าที่ของเราจะสำเร็จลุล่วงไปได้ก็คงจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ลำพังตัวกระผมทั้งสองก็คงจะไม่สามารถทำหน้าที่นี้ได้สำเร็จไปได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ เพราะฉะนั้น กระผมทั้งสองก็หวังว่าในการที่เราจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปให้ได้รับความสำเร็จด้วยดีนั้น ก็คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านทั้งหลายโดยทั่วกันถ้าจะมีอะไรที่บกพร่องกระผมก็ขออภัยไว้ด้วย และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือคำตำหนิเพื่อเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองของเราต่อไป

กระผมขอขอบคุณอีกครั้งหนึ่ง"

30 เมษายน 2518

การประชุมรัฐสภาสามัญประจำปี พ.ศ. 2518 สิ้นกำหนดสมัยประชุมในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 จึงมีพระราชกฤษฎีกาให้ปิดประชุมรัฐสภา[13] ในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 30 เมษายน 2518

10 มิถุนายน 2518

ในวันที่ 10 มิถุนายน 2518 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี สมัยที่สอง[14] พ.ศ. 2518 ในวันที่ 24 มิถุนายน 2518 มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

17 กันยายน 2518

วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2518 ได้มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[15] ในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2518 มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

---

[13] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 87 วันที่ 2 พฤษภาคม 2518 หน้า 14.

[14] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 92 ตอนที่ 112 วันที่ 17 มิถุนายน 2518 หน้า 175-176.

[15] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 194 วันที่ 19 กันยายน 2518 หน้า 1-2.

Digital Library

24 กันยายน 2518

ภายหลังการปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยที่สอง พ.ศ. 2518 แล้วในวันที่ 24 กันยายน 2518 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[16] พ.ศ. 2518 ตามที่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติขอให้เปิดประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญในวันที่ 6 ตุลาคม 2518 เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2519[17] มี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 ตุลาคม 2518

มีพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2518 ปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[18] พ.ศ. 2518 ในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2518 มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

4 พฤศจิกายน 2518

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2518 มีประกาศเรียกประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่สอง แห่งรัฐสภา[19] เพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามญัตติเรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่วุฒิสภาให้ยับยั้งไว้ก่อน[20] โดย นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผู้เสนอ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศเรียกประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่สอง แห่งรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 มี นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

6 พฤศจิกายน 2518

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2518 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่สอง แห่งรัฐสภา[21] ในวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[16] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 198 วันที่ 25 กันยายน 2518, หน้า 1-2.

[17] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2518 สมัยวิสามัญ , วันจันทร์ที่ 6 ตุลาคม 2518, หน้า 1-2.

[18] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 220 วันที่ 24 ตุลาคม 2518, หน้า 1-2.

[19] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 228 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2518, หน้า 1-2.

[20] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2518 สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง, วันศุกร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2518,หน้า 2-3.

[21] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 230 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2518, หน้า 1-2.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2519

9 มกราคม 2519

วันที่ 9 มกราคม 2519 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[22] พ.ศ. 2519 ตั้งแต่วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519 มีนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ประธานรัฐสภา เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

9 เมษายน 2519

วันที่ 9 เมษายน 2519 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[23] ในวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2519 มี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

16 เมษายน 2519

วันที่ 16 เมษายน 2519[24] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

19 เมษายน 2519

วันที่ 19 เมษายน 2519[25] ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเลือกนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายมงคล สุคนธขจร เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และมีประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2519

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับความไว้วางใจรับเลือกเป็นประธานสภาฯ ก็อยากจะกล่าวความรู้สึกมายังเพื่อนสมาชิกสักเล็กน้อยในโอกาสที่กระผม นายอุทัย พิมพ์ใจชน และนายมงคล สุคนธขจร ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกผู้มีเกียรติแห่งสภานี้ให้เป็น ผู้ทำหน้าที่เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในโอกาสสำคัญนี้ กระผมทั้งสองขอขอบคุณที่สมาชิกทั้งหลายให้ความไว้วางใจ กระผมทั้งสองขอยืนยันว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงธรรมเต็มความสามารถให้สมกับที่ได้รับความไว้วางใจจากท่านสมาชิกทั้งหลายเพื่อมุ่งประโยชน์ให้เกิดแก่ประเทศชาติและปวงชนชาวไทย

---

[22] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 5 วันที่ 11 มกราคม 2519 หน้า 1-2.

[23] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 58 วันที่ 13 เมษายน 2519 หน้า 63-64.

[24] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก, วันศุกร์ที่ 16 เมษายน พุทธศักราช 2519, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม.

[25] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2519, สามัญ สมัยแรก วันจันทร์ที่ 19 เมษายน 2519 ,หน้า 66-68 และครั้งที่ 2/2519 สามัญสมัยแรก วันพฤหัสบดีที่ 29 เมษายน 2519 หน้า 72.

Digital Library

ตามครรลองแห่งระบอบประชาธิปไตยและประการสุดท้ายกระผมใคร่ขอความร่วมมือจากท่านสมาชิกทั้งหลาย เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจสำเร็จตามเป้าหมายด้วยดี และระบอบประชาธิปไตยของเราจะได้ยั่งยืนตลอดไป หน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็มีหน้าที่มากมายหลายอย่าง แต่หน้าที่หลักสำคัญก็คือการควบคุมการประชุมสภานี้ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามระเบียบข้อบังคับการประชุม บ้านเมืองเราขณะนี้ก็มีปัญหา หลายคนก็บ่นว่ามีคนบางพวก บางกลุ่ม ไม่เคารพต่อระเบียบวินัยต่อกฎหมายบ้านเมือง ก่อให้เกิดความยุ่งยากและเป็นปัญหาของสังคมปัจจุบัน กระผมคิดว่าการที่เรามีสภาผู้แทนราษฎรมาประชาชนก็ฝากความหวังจะให้ผู้แทนราษฎรของเรานั้น ได้มีส่วนคลี่คลายและแก้ไขปัญหาเหล่านั้น กระผมคิดว่าเบื้องต้นนี้หากว่าสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งเป็นประชาชนตัวอย่างของจังหวัด เป็นประชาชนที่ได้รับความไว้วางใจจากจังหวัดเข้ามาทำงานในนี้ ถ้าหากว่าพวกเราผู้มีเกียรติทุกท่าน ณ ที่นี้จะได้คำนึงถึงระเบียบการประชุมข้อบังคับของสภานี้เป็นหลักยึดมั่นไว้ นอกจากจะทำให้งานสภาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่น สมเจตนารมณ์ของประชาชนแล้ว ยังจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน ที่จะได้นำไปปฏิบัติและเป็นกำลังใจแก่ประชาชนในชาติอีกด้วย กระผมก็หวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกด้วยดี กระผมและรองประธานขอขอบคุณมากครับ"

8 กรกฎาคม 2519

วันที่ 8 กรกฎาคม 2519 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก[26] ในวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 มี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

8 กรกฎาคม 2519

ภายหลังสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญสมัยแรก ในวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก พ.ศ. 2519 แต่เนื่องจากงานของรัฐสภายังมีค้างอยู่มาก จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 138 และมาตรา 192 ของรัฐธรรมนูญ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี สมัยที่สอง[27] พ.ศ. 2519 ในวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 มี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2519

26 ตุลาคม 2519

วันที่ 26 ตุลาคม 2519[28] ที่ประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้ลงมติเลือกประธานและรองประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน คือ พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ เป็นประธานสภาฯ และพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

---

[26] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 91 วันที่ 13 กรกฎาคม 2519 หน้า 103-104.

[27] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 91 วันที่ 13 กรกฎาคม 2519 หน้า 206-207.

[28] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 1/2519, วันอังคารที่ 26 ตุลาคม 2519, หน้า 6-7.

Digital Library

เป็นรองประธานสภาฯ และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2519 มีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

29 ตุลาคม 2519

วันที่ 29 ตุลาคม 2519[29] มีการประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ภายหลังที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ ประธานสภาได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และบรรดาผู้มีเกียรติทุกท่าน ผมและรองประธานสภาฯ รู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นประธานและรองประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ผมและรองประธานสภาจะปฏิบัติหน้าที่นี้ด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างเต็มสติกำลังและความสามารถ จะเห็นว่างานในหน้าที่ของสภานี้จะบรรลุเป้าหมายได้ ส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งก็คือ จะต้องได้รับความร่วมมือและประสานงานจากสมาชิกทุกท่าน ซึ่งหวังด้วยความเคารพว่า คงจะได้รับความร่วมมือและประสานงานดังกล่าวด้วยดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย"

21 พฤศจิกายน 2519

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2519 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน[30] ในวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 มีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

25 พฤศจิกายน 2519

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2519[31] มีรัฐพิธีเปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

---

[29] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 2/2519, วันศุกร์ที่ 29 ตุลาคม 2519, หน้า 16.

[30] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 146 วันที่ 23 พฤศจิกายน 2519 หน้า 554-555.

[31] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 เล่ม 1 พ.ศ. 2519, โรงพิมพ์กองการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2520 หน้า 5-6.

Digital Library

26 พฤศจิกายน 2519

เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2519[32] ที่ประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเลือกให้พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นรองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินคนที่ 1 นายเกรียง กีรติกร เป็นรองประธานปฏิรูปการปกครองแผ่นดินคนที่ 2 โดยมี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2519

9 ธันวาคม 2519

วันที่ 9 ธันวาคม 2519[33] มีการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ภายหลังที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ผมและรองประธานทั้งสองท่านรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธาน และรองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากความไว้วางใจของท่านสมาชิกทั้งหลายนั่นเอง ในประวัติการปกครองของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ต้นมาจนบัดนี้ ไม่เคยมีสภาใดเลยที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ มีสมาชิกมากเท่าสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในคราวนี้ นับว่าเป็นความสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของท่านสมาชิกทั้งหลายโดยทั่วกัน กระผมและท่านรองประธานทั้งสองหวังและก็เชื่อเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความเคารพว่าจะได้รับความร่วมมือร่วมใจและประสานงานจากสมาชิกทุกท่านด้วยความเต็มใจ เนื่องจากสภานี้ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งฝ่าย ไม่มีพวกเขาพวกเรา คงมีแต่พวกเราทั้งหมดที่จะทำงานร่วมกันเพื่อชาติบ้านเมืองและเพื่อความผาสุกของประชาชนตามนัยแห่งพระบรมราโชวาทที่ได้พระราชทานเมื่อวันเสด็จพระราชดำเนินเปิดสมัยประชุมเมื่อคราวที่แล้ว ผมและรองประธานทั้งสองท่านขอให้คำมั่นต่อท่านทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่า เราทั้งสามคนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายคือความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติ ราชบัลลังก์ ขอขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่งครับ"

---

[32] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 1/2519, วันพฤหัสบดีที่ 26 พฤศจิกายน 2519 ,หน้า 18-23.

[33] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 2/2519, วันพุธที่ 9 ธันวาคม 2519 ,หน้า 29-30.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2520

16 มีนาคม 2520

วันที่ 16 มีนาคม 2520 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน[34]ในวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2520 มี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3 พฤษภาคม 2520

วันที่ 3 พฤษภาคม 2520 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน[35]ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2520 มี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

22 กันยายน 2520

ในวันที่ 22 กันยายน 2520 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน[36]ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2520 มี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 พฤศจิกายน 2520

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2520 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[37] ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 มี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

23 พฤศจิกายน 2520

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2520[38] มีรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

---

[34] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 23 วันที่ 22 มีนาคม 2520 หน้า 195-196.

[35] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 38 วันที่ 4 พฤษภาคม 2520 หน้า 44-45.

[36] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 91 วันที่ 30 กันยายน 2520 หน้า 9-10.

[37] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 116 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2520 หน้า 831-832.

[38] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 7 เล่ม 1 พ.ศ. 2520, โรงพิมพ์กองการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2520,หน้า 5.

Digital Library

24 พฤศจิกายน 2520

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2520[39] ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เลือกให้ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลโท เฉลิมชัย จารุวัสต์ เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1 นายประเทือง กีรติบุตร เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 2 โดยมี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2520

1 ธันวาคม 2520

วันที่ 1 ธันวาคม 2520[40] มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ผมและท่านรองประธานทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เป็นประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติในครั้งนี้ ทั้งนี้ก็เป็นด้วยความไว้วางใจและความเมตตาปราณีของเพื่อนสมาชิกทั้งหลายนั่นเอง ภาระหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศชาติ ขออย่าได้ไปคำนึงถึงเสียงนกเสียงกาที่ตำหนิติเตียนว่าเราไม่มีอำนาจหน้าที่อะไรเราไม่มีความสำคัญอะไร ความจริงเรามีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะว่ามีหน้าที่พิจารณากฎหมายของบ้านเมือง ยิ่งไปกว่านั้นยังมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศชาติ แล้วยังจะต้องให้เสร็จทันเวลาด้วย ตามที่กำหนดไว้ในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร นับว่าสมาชิกทุกท่านที่ได้รับมอบหมายมาทำหน้าที่นี้มีภาระหน้าที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผมและท่านรองประธานทั้งสองท่านหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากท่านสมาชิกทั้งหลายเป็นอันดี ทั้งนี้ก็เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างดี เป็นขั้นตอนและตามหลักการด้วยความสามัคคี ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนตามที่เราได้ปฏิญาณตนไว้แล้ว

แล้วก็ตามนัยแห่งพระบรมราโชวาทที่ได้พระราชทานเมื่อวันเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งท่านทั้งหลายคงจะจำได้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว ความจริงเพื่อนสมาชิก 209 ท่าน ได้เคยร่วมงานกับผมมาแล้วในสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในชุดก่อน แล้วก็อีก 151 ท่านก็ได้เคยร่วมงานมาด้วยกันในงานนิติบัญญัติ ในสภาซึ่งมีชื่อต่าง ๆ กัน นับตั้งแต่สภาร่างรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาอื่น ๆ อีกที่มีรูปแบบต่างๆ กัน นอกจากในสภาแล้ว ก็ยังได้เคยร่วมมือกันในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน เพราะฉะนั้นทุกท่านที่รวมอยู่ในที่นี้ทั้ง 209 ท่านเดิม ทั้ง 151 ท่านใหม่นี้ ไม่ใช่หน้าใหม่เลยสำหรับสภานี้ เป็นเจ้าเก่าด้วยกันทั้งนั้น

ผมขอย้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความแน่ใจว่าที่นี่มีแต่เพื่อน เราไม่มีซ้ายเราไม่มีขวา เราไม่มีฝ่ายสนับสนุนเราไม่มีฝ่ายค้านเราไม่มีพวกเขาที่นี่มีแต่พวกเราทั้งหมด ผมขอให้ระลึกถึงคำปราศรัยของ ฯพณฯ นายก

---

[39]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2520,วันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน 2520 ,หน้า 27-29.

[40]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2520, วันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน 2520, หน้า 16-39.

Digital Library

รัฐมนตรี ที่ได้เคยปราศรัยทางวิทยุกระจายเสียงและทางโทรทัศน์ว่า "เวลาเรามีจำกัดเราไม่มีเวลาที่จะทะเลาะกันต่อไปอีกแล้ว" เพราะฉะนั้นเราควรจะต้องร่วมมือกันอย่างเต็มที่ชาติบ้านเมืองของเราได้ถูกปล่อยปละละเลย ถูกเอาไปเป็นเครื่องลองวิชาของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ มาเป็นเวลานานจนแทบจะแก้ไม่ไหว เรามีเวลาเพียงปีเดียวที่จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น ที่จะทำงานสำคัญของชาติอันนี้ให้สำเร็จ เพราะฉะนั้นผมหวังว่าจะได้รับความร่วมมือร่วมใจเป็นอันดี

ในสมัยพุทธกาลนั้นท่านทั้งหลายคงทราบแล้วว่ามีวัสการพราหมณ์แต่เพียงคนเดียว แต่ว่าบ้านเมืองของเราในปัจจุบันนี้มีวัสการพราหมณ์หลายคนเหลือเกินที่พยายามจะยุให้แตกแยกกัน เพราะฉะนั้นผมขอวิงวอนขอกราบเรียนว่าอย่าได้ตกไปเป็นเครื่องมือของพวกเหล่านี้เป็นอันขาดโดยเฉพาะ 3 ฝ่ายที่ปกครองบ้านเมืองอยู่ในเวลานี้ คือ สภานโยบายแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต้องไม่แตกแยกกัน เราจะไม่มีการเข้าใจผิด ไม่มีการระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นเราไม่จำเป็นจะต้องใช้กระดาษตราครุฑโต้ตอบกันให้เป็นการเสียเวลา ถ้ามีปัญหาอะไร มีข้อข้องใจอะไร มีเรื่องอะไรที่จะต้องปรึกษาหารือกัน ทุกท่านไม่ว่าจะเป็นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นคณะรัฐมนตรี หรือไม่ว่าจะเป็นสภานโยบายแห่งชาติ เรามาชนแก้วกันที่นี่ หรือไปชนแก้วกันที่ทำเนียบฯ หรือจะไปชนแก้วกันที่สนามเสือป่าก็ยังได้ทุกเวลา เพื่อจะทำความเข้าใจกัน แล้วเราก็จะเข้าใจกันดี

สำหรับในทางส่วนตัวนั้นผมและรองประธานทั้งสองท่านขอปวารณาตัวไว้ว่าจะรับใช้เพื่อนสมาชิกทุกคนทุกเวลาทุกโอกาส ด้วยความเต็มใจ ขอได้โปรดหาเวลามาคุยกันบ้าง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดความเห็นแล้วก็เพื่อจะได้รู้จักกันดีขึ้นโดยเฉพาะตัวผมเองนั้นมาทำงานที่สภานี้ทุกวัน ท่านจะมาเป็นรายบุคคลหรือจะรวมกันมาเป็นกลุ่มโดยจะแยกตามกลุ่มตัวอักษร ก.ข.ค.ง. ตามตัวอักษรชื่อก็ได้ หรือจะเป็นกลุ่มอาชีพ จะเป็นกลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักเศรษฐกิจ กลุ่มนักการคลัง กลุ่มนักการทหาร อะไรก็ได้ หรือว่าจะแยกกันว่าวันนี้เป็นกลุ่มยังเติร์ก พรุ่งนี้เป็นกลุ่มโอลด์เติร์ก อะไรก็ได้ ขอให้ได้มาคุยกัน เพื่อจะเข้าใจกันให้ดียิ่งขึ้น

โปรดอย่าลืมว่าแม้บางท่านจะมีความสำคัญว่าท่านเป็นราชสีห์ แล้วก็ถือว่าผมเป็นหนูตัวหนึ่ง แต่ว่าในบางทีบางโอกาสก็เหมือนกับนิทานอีสปเขาว่านะครับ หนูก็อาจจะช่วยราชสีห์ได้เหมือนกัน เพราะว่าตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร มาตรา 14 วรรคสามบอกไว้ว่า "ในกรณีที่สมาชิกถูกควบคุมหรือขังหรือถูกฟ้องในคดีอาญา ให้สั่งปล่อยหรืองดการพิจารณาในเมื่อประธานสภาร้องขอ ในที่นี้ท่านอธิบดีกรมตำรวจนั่งอยู่ตรงนั้นพร้อมทั้งรองอธิบดี 3 ท่าน ท่านอธิบดีกรมอัยการนั่งอยู่ตรงนี้ ท่านผู้พิพากษาศาลฎีกานั่งอยู่ตรงโน้น ท่านผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์นั่งอยู่ตรงนี้ แล้วก็คณะรัฐมนตรีก็นั่งอยู่เป็นแผงนี่เลย ไม่มีใครที่จะมีอำนาจปล่อยพวกคุณได้ทั้งนั้น นอกจากผมขอร้องให้ปล่อยได้คนเดียวไม่หวังพึ่งกันบ้างก็แล้วไปเถอะ

ในที่สุด ผมและท่านรองประธานทั้งสองท่านขอให้คำมั่นด้วยสัจวาจาต่อท่านสมาชิกทั้งหลายว่าเราทั้ง 3 คนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต เที่ยงธรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน คือความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ ขอขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่งครับ"

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2522

27 เมษายน 2522

วันที่ 27 เมษายน 2522 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[41] ในวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 มีพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

8 พฤษภาคม 2522

ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2522[42] มีรัฐพิธีเปิดการประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณพระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

9 พฤษภาคม 2522

วันที่ 9 พฤษภาคม 2522[43] ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติเลือกให้ นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายมงคล สุคนธขจร เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 นายเทียม ไชยนันทน์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 และมีประกาศแต่งตั้ง ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 มีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กล่าวต่อที่ประชุมความว่า

"ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติ กระผมและท่านรองประธานทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ก็ด้วยความไว้วางใจของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติให้ความไว้วางใจ เพราะฉะนั้นกระผมทั้งสามก็ขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกๆ ท่านที่ได้ให้ความไว้วางใจนั้นกระผมและท่านรองประธานทั้งสองขอให้คำมั่นด้วยสัจวาจาต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่า กระผมทั้ง 3 คนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ด้วยความเที่ยงธรรม ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน คือ ความสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ กระผมขอขอบคุณ"

---

[41] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 67 วันที่ 30 เมษายน 2522 หน้า 59-60.

[42] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 6 สมัยสามัญ เล่ม 1 พ.ศ. 2522,โรงพิมพ์กองการพิมพ์ กรุงเทพฯ ม.ป.พ. หน้า 5-6.

[43] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2522 สมัยสามัญ, วันพุธที่ 9 พฤษภาคม 2522 ,หน้า 28-67.

Digital Library

9 พฤษภาคม 2522

วันที่ 9 พฤษภาคม 2522 ที่ประชุมวุฒิสภา[44] ได้ลงมติเลือกให้ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานวุฒิสภา พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ เป็นรองประธานวุฒิสภาคนที่ 1 นายสนอง ตู้จินดา เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 และมีประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2522 โดยมี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานวุฒิสภา ได้กล่าวต่อที่ประชุมความว่า

"ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน ผมและท่านรองประธานวุฒิสภาทั้งสองท่านรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นประธานและรองประธานวุฒิสภาทั้งนี้ก็ด้วยความไว้วางใจในความเห็นชอบของท่านสมาชิกทั้งหลายนั่นเอง ผมและท่านรองประธานทั้งสองขอขอบพระคุณท่านสมาชิกทั้งหลายที่ได้ให้ความไว้วางใจ ผมและรองประธานทั้งสองท่านขอให้คำมั่นด้วยสัจวาจาต่อท่านสมาชิกทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่า เราทั้งสามคนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต เที่ยงธรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน คือ ความสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์สำหรับในทางส่วนตัวถ้าผมและรองประธานทั้งสองท่านได้ทำอะไรผิดพลาดไปหรือท่านสมาชิกซึ่งเป็นเพื่อนรักทั้งหลายเห็นสมควรจะตักเตือนด้วยประการใดก็ขอน้อมรับไว้ด้วยความเคารพ ขอให้ถือเสมือนหนึ่งว่าเราเป็นครอบครัวเดียวกัน ขอบพระคุณครับ"

27 กรกฎาคม 2522

การประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2522 สิ้นกำหนดสมัยประชุมในวันที่ 8 พฤษภาคม 2522 จึงมีพระราชกฤษฎีกาให้ปิดประชุมรัฐสภา[45] ในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2522 มี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2522

19 กันยายน 2522

วันที่ 19 กันยายน 2522 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[46] ในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2522 มีนายสมภพ โหตระกิตย์ รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[44] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่1/2522 สมัยสามัญ, วันพุธที่ 9 พฤษภาคม 2522 ,หน้า 23-26 และครั้งที่ 2/2522 สมัยสามัญ วันศุกร์ที่ 18 พฤษภาคม 2522 ,หน้า 31-32.

[45] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 128 วันที่ 31 กรกฎาคม 2522 หน้า 233-234.

[46] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 162 วันที่ 20 กันยายน 2522 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2523

30 มกราคม 2523

วันที่ 30 มกราคม 2523 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[47] ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

22 กุมภาพันธ์ 2523

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2523 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา สมัยที่สอง[48] ในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 มีนาคม 2523

วันที่ 21 มีนาคม 2523 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่สอง[49] ในวันที่ 29 มีนาคม 2523 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

23 เมษายน 2523

วันที่ 23 เมษายน 2523 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญ ประจำปี[50] พ.ศ. 2523 ในวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2523 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

24 กรกฎาคม 2523

วันที่ 24 กรกฎาคม 2523 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[51] ในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2523 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

8 กันยายน 2523

วันที่ 8 กันยายน 2523 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[52] ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2523 พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[47] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 17 วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2523 หน้า 14.

[48] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 29 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2523 หน้า 44.

[49] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 48 วันที่ 25 มีนาคม 2523 หน้า 47.

[50] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 66 วันที่ 25 เมษายน 2523 หน้า 4.

[51] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 115 วันที่ 30 กรกฎาคม 2523 หน้า 1.

[52] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 139 วันที่ 8 กันยายน 2523 หน้า 25.

Digital Library

24 กันยายน 2523

วันที่ 24 กันยายน 2523 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[53] ในวันที่ 30 กันยายน 2523 พลตรีประมาณ อดิเรกสาร รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

[53] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 151 วันที่ 30 กันยายน 2523 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2524

23 เมษายน 2524

วันที่ 23 เมษายน 2524 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปี[54] พ.ศ. 2524 ในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2524 พลตรีประมาณ อดิเรกสาร รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

15 พฤษภาคม 2524

วันที่ 15 พฤษภาคม 2524[55] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อเลือกตั้งประธาน และรองประธานวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 109 บัญญัติว่า "ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งถึงวันก่อนวันเลือกตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งต้องกระทำทุกสองปี "ที่ประชุมได้เลือก พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นประธานวุฒิสภา พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 และ นายศิริ อติโพธิ เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภาในวันที่16 พฤษภาคม 2524 โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

22 พฤษภาคม 2524

วันที่ 22 พฤษภาคม 2524[56] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ตึกรัฐสภา ภายหลังจากที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา แล้ว พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานวุฒิสภา กล่าวต่อที่ประชุมความว่า

"กระผมและท่านรองประธานทั้งสอง ขอขอบพระคุณที่ท่านสมาชิกทั้งหลายได้ให้ความไว้วางใจให้กระผมทั้ง 3 คน ทำหน้าที่ประธานและรองประธานในครั้งนี้ ซึ่งกระผมทั้ง 3 คน ขอให้สัตย์ปฏิญาณว่าจะกระทำหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมสุจริตที่สุด ถ้ามีอะไรบกพร่องก็ขอความกรุณาท่านสมาชิกทั้งหลายได้กรุณาตักเตือนแนะนำ พวกกระผมทั้ง 3 คนยินดีจะรับคำตักเตือนแนะนำด้วยความเคารพทุกเวลา ถ้ามีอะไรไม่เข้าใจกัน เพราะว่าคนเราจะให้มีความคิดเหมือนกันไม่ได้ ถ้ามีอะไรไม่เข้าใจกันก็ขอให้ซักถามแล้วก็พูดจากันให้รู้เรื่อง โดยที่ไม่ต้องให้เรื่องกระจายออกไปนอกครอบครัวของเรา คือ ครอบครัวของวุฒิสภา กระผมขอขอบพระคุณครับ"

---

[54] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 67 วันที่ 4 พฤษภาคม 2524 หน้า 1.

[55] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2524 สมัยสามัญ, วันศุกร์ที่ 15 พฤษภาคม 2524 ,หน้า 19-20.

[56] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2524 สมัยสามัญ, วันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม 2524 ,หน้า 25.

Digital Library

22 กรกฎาคม 2524

วันที่ 22 กรกฎาคม 2524 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[57] ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2524 เนื่องจากจะสิ้นกำหนดสมัยประชุมในวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2524 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

19 กันยายน 2524

วันที่ 19 กันยายน 2524 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[58] ในวันที่ 25 กันยายน 2524 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

27 กันยายน 2524

วันที่ 27 กันยายน 2524 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[59] ในวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2524 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

5 ธันวาคม 2524

วันที่ 5 ธันวาคม 2524 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมวิสามัญแห่งรัฐสภา[60] สมัยที่สอง ในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2524 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[57] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 129 วันที่ 11 สิงหาคม 2524 หน้า 1.

[58] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 155 วันที่ 21 กันยายน 2524 หน้า 1.

[59] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 162 วันที่ 1 ตุลาคม 2524 หน้า 9.

[60] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 200 วันที่ 7 ธันวาคม 2524 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2525

18 มกราคม 2525

วันที่ 18 มกราคม 2525 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[61] สมัยที่สอง พ.ศ. 2525 ในวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2525 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

16 เมษายน 2525

วันที่ 16 เมษายน 2525 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี[62] พ.ศ. 2525 ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2525 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

20 กรกฎาคม 2525

วันที่ 20 กรกฎาคม 2525 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[63] ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2525 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

4 กันยายน 2525

วันที่ 4 กันยายน 2525 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[64] ตั้งแต่ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2525 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 กันยายน 2525

วันที่ 21 กันยายน 2525 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[65] ตั้งแต่ วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2525 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[61] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 99 ตอนที่ 8 วันที่ 22 มกราคม 2525 หน้า 1.

[62] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 57 วันที่ 22 เมษายน 2525 หน้า 1.

[63] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 99 ตอนที่ 101 วันที่ 22 กรกฎาคม 2525 หน้า 1.

[64] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 99 ตอนที่ 127 วันที่ 9 กันยายน 2525 หน้า 1.

[65] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 99 ตอนที่ 136 วันที่ 24 กันยายน 2525 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2526

2 กุมภาพันธ์ 2526

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2526 มีประกาศเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[66] ตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

17 มีนาคม 2526

วันที่ 17 มีนาคม 2526 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[67] ตั้งแต่วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

19 เมษายน 2526

วันที่ 19 เมษายน 2526 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[68] ในวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

25 เมษายน 2526

วันที่ 25 เมษายน 2526[69] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญ ประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

26 เมษายน 2526

วันที่ 26 เมษายน 2526[70] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้รับเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน 324 คน กล่าวคำปฏิญาณต่อที่ประชุมแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ นายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสมรรค ศิริจันทร์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2526

---

[66] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 12 วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2526 หน้า 11.

[67] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 38 วันที่ 18 มีนาคม 2526 หน้า 4.

[68] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 62 วันที่ 20 เมษายน 2526 หน้า 19.

[69] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 สมัยสามัญ เล่ม 1 พ.ศ. 2526 โรงพิมพ์กองการพิมพ์กรุงเทพฯ ม.ป.พ. ,หน้า 6-7.

[70] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2526สมัยสามัญ วันอังคารที่ 26 เมษายน 2526 ,หน้า 24-168.

Digital Library

26 เมษายน 2526

วันที่ 26 เมษายน 2526[71] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา คือ นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ เป็นประธานวุฒิสภา นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 นายศิริ อติโพธิ เป็นรองประธานวุฒิสภาคนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธาน วุฒิสภาเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2526 โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

6 พฤษภาคม 2526

วันที่ 6 พฤษภาคม 2526[72] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกที่เคารพทุกท่าน ก่อนอื่นกระผมขอขอบพระคุณท่านประธานชั่วคราวและก็ถือโอกาสขอบคุณท่านสมาชิกทั้งหลายที่ได้มอบความไว้วางใจเลือกกระผมทั้ง 3 ทำหน้าที่ในสภาครั้งนี้ กระผมและรองประธานทั้ง 2 ขอตั้งปณิธานและให้คำมั่นด้วยสัจวาจา ต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่า กระผมทั้ง 3 คน จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ด้วยความสุจริตใจ และผดุงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของสถาบันนิติบัญญัติแห่งนี้ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายอันเดียวกัน คือ ความสุขของมวลประชาราษฎร์ ความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ กระผมขอขอบคุณครับ"

ต่อมาในเวลา 14.00 นาฬิกา มีการประชุมวุฒิสภา[73] ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อที่ ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภาก่อนที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานวุฒิสภา ได้กล่าวต่อ ที่ประชุมมีความว่า

"ขอขอบพระคุณท่านประธานชั่วคราวของที่ประชุม ท่านวุฒิสมาชิกผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน โดยฉันทานุมัติของท่านรองประธานวุฒิสภาทั้งสอง กระผมขอกราบเรียนว่ารู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา ทั้งนี้ก็โดยความกรุณาซึ่งท่านที่เคารพได้ให้ความไว้วางใจและเห็นชอบ โดยตระหนักถึงพระคุณของทุกท่านดังกล่าวแล้ว เราทั้งสามจึงขอตั้งปณิธานว่าจะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มสติกำลังความสามารถด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักสำคัญ คือเพื่อความผาสุกของประชาชน เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ ตามอุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีองค์พระมหากษัตริย์เป็นประมุข"

---

[71] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 3 ครั้งที่ 1/2526 สมัยสามัญ, วันอังคารที่ 26 เมษายน 2526 ,หน้า 18-20.

[72] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2526 สมัยสามัญ,วันศุกร์ที่ 6 พฤษภาคม 2526, หน้า175.

[73] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 3 ครั้งที่ 2/2526 สมัยสามัญ, วันศุกร์ที่ 6 พฤษภาคม 2526,หน้า 25.

Digital Library

13 กรกฎาคม 2526

วันที่ 13 กรกฎาคม 2526 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[74] ตั้งแต่วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

17 สิงหาคม 2526

วันที่ 17 สิงหาคม 2526 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[75] ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

10 กันยายน 2526

วันที่ 10 กันยายน 2526 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[76] ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2526 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[74] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 120 วันที่ 20 กรกฎาคม 2526 หน้า 1.

[75] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 138 วันที่ 24 สิงหาคม 2526 หน้า 1.

[76] ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษเล่ม100 ตอนที่ 147 วันที่ 15 กันยายน 2526 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2527

3 เมษายน 2527

วันที่ 3 เมษายน 2527 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญ ประจำปี[77] พ.ศ. 2527 ในวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2527 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

30 เมษายน 2527

วันที่ 30 เมษายน 2527[78] มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาเรื่องด่วนเลือกตั้งประธานวุฒิสภา เนื่องจาก นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานวุฒิสภา ได้ถึงแก่อสัญกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 109 วรรคสาม บัญญัติว่า "ประธานและรองประธานวุฒิสภาและประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้วแต่กรณี เมื่อ (1) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก"ประกอบกับมาตรา 87 บัญญัติว่า "สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อตาย" ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา คือ นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธานวุฒิสภา พลเอก สม ขัตพันธุ์ เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ในวันที่ 30 เมษายน 2527 โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

9 พฤษภาคม 2527

วันที่ 9 พฤษภาคม 2527[79] มีการประชุมวุฒิสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานวุฒิสภา และรองประธานวุฒิสภา ก่อนที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา ได้กล่าวต่อที่ประชุม มีความว่า

"ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้มีเกียรติ กระผมและท่านรองประธานรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภาตามที่ที่สมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายได้มอบความไว้วางใจอย่างเป็นเอกฉันท์ กระผมและท่านรองประธานวุฒิสภาทั้งสองท่าน ขอกราบเรียนยืนยันว่าจะรับสนองกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ ในพิธีเปิดประชุมรัฐสภา เมื่อวันจันทร์ที่ 25 เมษายน 2526 ที่ว่า "งานของรัฐสภามีความสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งต่อความดำรงมั่น และความเจริญเป็นปึกแผ่นของประเทศ" จึงจำเป็นที่สมาชิกแห่งสภานี้แต่ละคนและทุกคนจะต้องใช้สติปัญญาความสามารถและปฏิบัติการทุกสิ่ง โดยเต็มกำลังไปในทางสร้างสรรค์ เพื่อให้บังเกิดความก้าวหน้าผาสุกแก่ส่วนรวม การ

---

[77] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 101 ตอนที่ 48 วันที่ 12 เมษายน 2527 หน้า 1.

[78] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 3 ครั้งที่ 1/2527 สมัยสามัญ, วันจันทร์ที่ 30 เมษายน ,หน้า 7-10.

[79]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 3 ครั้งที่ 2/2527 สมัยสามัญ,วันพุธที่ 9 พฤษภาคม 2527,หน้า 15.

Digital Library

พิจารณาปรึกษาและตกลงกันในปัญหาใดๆควรจะเป็นไปอย่างรอบคอบประกอบด้วยเหตุผลและหลักการ ทั้งด้วยความสมัครสมานร่วมมือกันโดยบริสุทธิ์ใจ มุ่งหมายถึงประโยชน์สุขและความเจริญของประเทศชาติราษฎรเป็นจุดประสงค์ นอกจากนั้นกระผมทั้งสามขอยึดมั่นในคำปฏิญาณที่ได้ให้ไว้ในที่ประชุมแห่งนี้ว่าข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ ขอขอบ พระคุณครับ"

11 กรกฎาคม 2527

วันที่ 11 กรกฎาคม 2527 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[80] ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

23 สิงหาคม 2527

วันที่ 23 สิงหาคม 2527 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[81] ในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2527 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

29 สิงหาคม 2527

วันที่ 29 สิงหาคม 2527 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[82] ตั้งแต่ วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2527 พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[80] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 101 ตอนที่ 93 วันที่ 20 กรกฎาคม 2527 หน้า 11.

[81] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 101 ตอนที่ 113 วันที่ 28 สิงหาคม 2527 หน้า 55.

[82] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 101 ตอนที่ 117 วันที่ 3 กันยายน 2527 หน้า 8.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2528

27 มีนาคม 2528

วันที่ 27 มีนาคม 2528 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[83] สมัยประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2528 ในวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2528 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

1 พฤษภาคม 2528

วันที่ 1 พฤษภาคม 2528[84] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา คือ นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธานวุฒิสภา พลเอก สม ขัตพันธุ์ เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 นายศิริ อติโพธิ เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 มีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2528

10 พฤษภาคม 2528

วันที่ 10 พฤษภาคม 2528[85] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภาที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ก่อนที่จะดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภาได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมและท่านรองประธานวุฒิสภาทั้งสองท่านสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาอีกวาระหนึ่งโดยผลของการลงมติและสนับสนุนจากบรรดาท่านสมาชิกทั้งหลาย กระผมและรองประธานวุฒิสภาทั้งสองท่านขอให้คำมั่น ณ ที่นี้ว่า กระผมทั้งสามจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตามตัวบทกฎหมายด้วยความเที่ยงธรรม และคุณธรรมอันดีงามเพื่อเกียรติศักดิ์ของสถาบันรัฐสภา เพื่อความผาสุกของประชาชน และเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์สืบไป"

10 พฤษภาคม 2528

วันที่ 10 กรกฎาคม 2528[86] มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2528 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[83] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 102 ตอนที่ 40 วันที่ 3 เมษายน 2528 หน้า 1.

[84] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2528 สมัยสามัญ, วันพุธที่ 1 พฤษภาคม 2528,หน้า 17-20.

[85] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2528 สมัยสามัญ, วันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม 2528,หน้า 25.

[86] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 94 วันที่ 23 กรกฎาคม 2528, หน้า 38.

Digital Library

22 สิงหาคม 2528

วันที่ 22 สิงหาคม 2528 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[87] ในวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2528 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3 กันยายน 2528

วันที่ 3 กันยายน 2528 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[88] ตั้งแต่ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2528 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

[87] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 102 ตอนที่ 113 วันที่ 29 สิงหาคม 2528, หน้า 19.

[88] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 102 ตอนที่ 126 วันที่ 13 กันยายน 2528, หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2529

6 เมษายน 2529

วันที่ 6 เมษายน 2529 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[89] ในวันที่ 26 เมษายน 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

1 สิงหาคม 2529

วันที่ 1 สิงหาคม 2529 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[90] ในวันที่ 4 สิงหาคม 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

4 สิงหาคม 2529

วันที่ 4 สิงหาคม 2529[91] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

วันที่ 4 สิงหาคม 2529[92] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา หลังจากได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ นายชวน หลีกภัย เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 นายใหม่ ศิรินวกุล เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 4 สิงหาคม 2529 โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

14 สิงหาคม 2529

วันที่ 14 สิงหาคม 2529[93] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก่อนดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

---

[89] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 133 วันที่ 11 เมษายน 2529 หน้า 1.

[90] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 133 วันที่ 1 สิงหาคม 2529 หน้า 3.

[91] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา,สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก วันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2529, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

[92] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2529, วันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม 2529, หน้า 11-28.

[93] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2529, วันพฤหัสบดีที่ 14 สิงหาคม 2529 ,หน้า 44-45.

Digital Library

"ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติกระผมพร้อมด้วยคุณชุมพล ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี และคุณใหม่ ศิรินวกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร กระผมและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 2 ขอตั้งปณิธานที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ด้วยความสุจริตและผดุงรักษาส่งเสริมศักดิ์ศรีของสถาบันนิติบัญญัติแห่งนี้ จะร่วมมือกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายปฏิบัติภารกิจหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน คือ ความสุขของมวลประชาราษฎร แต่เนื่องจากภาระหน้าที่นี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับกระผมทั้ง 3 เพราะฉะนั้นถ้าหากว่ามีความบกพร่องอย่างไร ซึ่งไม่ได้เกิดจากเจตนา ก็หวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอภัยจากเพื่อนสมาชิก กระผมขอขอบพระคุณท่านผู้อาวุโส ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานชั่วคราว และขอขอบพระคุณท่านสมาชิกทุกท่าน ขอขอบคุณครับ"

23 สิงหาคม 2529

วันที่ 23 สิงหาคม 2529 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[94] ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

27 สิงหาคม 2529

วันที่ 27 สิงหาคม 2529 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[95] ในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

1 ธันวาคม 2529

วันที่ 1 ธันวาคม 2529 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[96] ในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[94] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 188 วันที่ 29 ตุลาคม 2529 หน้า 2.

[95] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 210 วันที่ 28 พฤศจิกายน 2529 หน้า 1.

[96] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 220 วันที่ 15 ธันวาคม 2529 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2530

11 มีนาคม 2530

วันที่ 11 มีนาคม 2530 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยที่หนึ่ง[97] ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2530 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

24 เมษายน 2530

วันที่ 24 เมษายน 2530[98] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา คือ นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธานวุฒิสภา นายปลั่ง มีจุล เป็นรองประธานวุฒิสภาคนที่ 1 พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร เป็นรองประธานวุฒิสภาคนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธาน วุฒิสภา ในวันที่ 28 เมษายน 2530 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

1 พฤษภาคม 2530

วันที่ 1 พฤษภาคม 2530[99] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ก่อนที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้มีเกียรติทุกท่านกระผมและท่านรองประธานทั้ง 2 ท่าน รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา โดยความสนับสนุนและไว้วางใจของท่านทั้งหลาย ขอให้คำมั่นด้วยสัจวาจา ณ ที่นี้ว่า เราทั้ง3คนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตด้วยความเที่ยงธรรมและจะดำเนินการทุกประการที่จะเป็นประโยชน์แก่สถาบันรัฐสภาเพื่อความผาสุกของประชาชนความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์"

11 มิถุนายน 2530

วันที่ 11 มิถุนายน 2530 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยที่หนึ่ง[100] ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2530 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[97] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 104 ตอนที่ 46 วันที่ 13 มีนาคม 2530 หน้า 1.

[98] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2530, วันศุกร์ที่ 24 เมษายน 2530, หน้า 12-14.

[99] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2530, วันศุกร์ที่ 1 พฤษภาคม 2530,หน้า 18.

[100] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 104 ตอนที่ 115 วันที่ 18 มิถุนายน 2530 หน้า 197.

Digital Library

14 สิงหาคม 2530

วันที่ 14 สิงหาคม 2530 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี สมัยที่สอง[101] พ.ศ. 2530 ในวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2530 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3 พฤศจิกายน 2530

วันที่ 3 พฤศจิกายน 2530 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญ ประจำปี สมัยที่สอง[102] ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[101] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 104 ตอนที่ 162 วันที่ 18 สิงหาคม 2530 หน้า 1.

[102] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 104 ตอนที่ 233 วันที่ 16 พฤศจิกายน 2530 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2531

6 มีนาคม 2531

วันที่ 6 มีนาคม 2531 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี สมัยที่หนึ่ง[103] พ.ศ. 2531 ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2531 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

26 กรกฎาคม 2531

วันที่ 26 กรกฎาคม 2531 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[104] ในวันที่ 1 สิงหาคม 2531 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ 1 สิงหาคม 2531

วันที่ 1 สิงหาคม 2531[105] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

3 สิงหาคม 2531

วันที่ 3 สิงหาคม 2531[106] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา หลังจากที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 เมื่อประธานชั่วคราวได้กล่าวนำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่แล้ว ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ นายปัญจะ เกสรทอง เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายธนา เมตตาริกานนท์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 นายไสว พัฒโน เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2531 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[103] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 37 วันที่ 9 มีนาคม 2531 หน้า 9.

[104] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 121 วันที่ 27 กรกฎาคม 2531 หน้า 1.

[105] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ,วันจันทร์ที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2531, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

[106] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2531 สมัยสามัญ, วันพุธที่ 3 สิงหาคม 2531,หน้า 12-56.

Digital Library

18 สิงหาคม 2531

วันที่ 18 สิงหาคม 2531[107] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม นายปัญจะ เกสรทอง ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"กราบเรียนท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผมและรองประธานทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรทั้งนี้เนื่องจากได้รับความไว้วางใจจากบรรดาเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านกระผมและท่านรองประธานทั้งสอง ขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายได้มอบความไว้วางใจให้แก่กระผมและท่านรองประธานทั้งสอง กระผมและรองประธานทั้งสองขอตั้งปณิธานและคำมั่นสัจจาจาว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมซื่อสัตย์สุจริต ผดุงรักษาไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ ความผาสุกของมวลชนและประชาราษฎร ความมั่นคงของประเทศและราชบัลลังก์ กระผมและท่านรองประธาน ทั้งสองขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง"

16 ตุลาคม 2531

วันที่ 16 ตุลาคม 2531 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[108] ตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2531 พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 ธันวาคม 2531

วันที่ 21 ธันวาคม 2531 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[109] ในวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2532 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

23 ธันวาคม 2531

วันที่ 23 ธันวาคม 2531 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[110] ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2532 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[107] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2531 สมัยสามัญ, วันพฤหัสบดีที่ 18 สิงหาคม 2531,หน้า 70.

[108] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 169 วันที่ 19 ตุลาคม 2531 หน้า 1.

[109] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 220 วันที่ 22 ธันวาคม 2531 หน้า 2.

[110] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 3 วันที่ 4 มกราคม 2532 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2532

8 เมษายน 2532

วันที่ 8 เมษายน 2532 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี[111] พ.ศ. 2532 ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3 พฤษภาคม 2532

วันที่ 3 พฤษภาคม 2532[112] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภา ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นประธานและรอง ประธานวุฒิสภา คือ นายวรรณ ชันซื่อ เป็นประธานวุฒิสภา พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 นายบุญชนะ อัตถากร เป็นรองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2532 โดยมี พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

12 พฤษภาคม 2532

วันที่ 12 พฤษภาคม 2532[113] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา นายวรรณ ชันซื่อ ประธานวุฒิสภาได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผมและรองประธานทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา กระผมและรองประธานทั้งสอง ขอขอบพระคุณที่ท่านทั้งหลายได้ให้ความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่อันทรงเกียรตินี้ และขอให้คำมั่นด้วยคำสัจวาจาต่อท่านทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่า เราทั้งสามจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงตรงเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์"

25 มิถุนายน 2532

วันที่ 25 มิถุนายน 2532 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[114] ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2532 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[111] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 61 วันที่18 เมษายน 2532 หน้า 131

[112] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2532 สมัยสามัญ เป็นพิเศษ, วันพุธที่ 3 พฤษภาคม 2532,หน้า 10-11.

[113] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2532 สมัยสามัญ, วันศุกร์ที่ 12 พฤษภาคม 2532 หน้า 4-5.

[114] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 111 วันที่ 14 กรกฎาคม 2532 หน้า 1.

Digital Library

23 สิงหาคม 2532

วันที่ 23 สิงหาคม 2532 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[115] ในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2532 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

25 สิงหาคม 2532

วันที่ 25 สิงหาคม 2532 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[116] ตั้งแต่ วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2532 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

[115] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 136 วันที่24สิงหาคม 2532 หน้า 26.

[116] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 149 วันที่ 8 กันยายน 2532 หน้า 24.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2533

12 เมษายน 2533

วันที่ 12 เมษายน 2533 พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ[117]ประจำปี พ.ศ. 2533 ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

11 กรกฎาคม 2533

วันที่ 11 กรกฎาคม 2533 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[118] ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

29 สิงหาคม 2533

วันที่ 29 สิงหาคม 2533 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[119] ในวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2533 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

1 กันยายน 2533

วันที่ 1 กันยายน 2533 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[120] ตั้งแต่ วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2533 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

26 ธันวาคม 2533

วันที่ 26 ธันวาคม 2533 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[121] ตั้งแต่ วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2534 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[117] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 61 วันที่ 16 เมษายน 2533 หน้า 19.

[118] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 122 วันที่ 16 กรกฎาคม 2533 หน้า 1.

[119] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 160 วันที่ 31 สิงหาคม 2533 หน้า 1.

[120] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 166 วันที่ 5 กันยายน 2533 หน้า 1.

[121] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 257 วันที่ 27 ธันวาคม 2533 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภาปี 2534

6 มกราคม 2534

วันที่ 6 มกราคม 2534 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[122] ตั้งแต่ วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2534 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

20 มีนาคม 2534

วันที่ 20 มีนาคม 2534 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[123] ตั้งแต่ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2534 นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

29 มีนาคม 2534

วันที่ 29 มีนาคม 2534[124] มีรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

1 เมษายน 2534

วันที่ 1 เมษายน 2534[125] ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเลือกให้ นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายอาษา เมฆสวรรค์ เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1 และ พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 2

4 เมษายน 2534

วันที่ 4 เมษายน 2534[126] มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยมีพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในวันที่ 2 เมษายน 2534 ก่อนที่จะดำเนินการประชุมต่อไป นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

---

[122] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 5 วันที่ 10 มกราคม 2534 หน้า 2.

[123] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 54 วันที่ 26 มีนาคม 2534 หน้า 2.

[124] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ,วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม พุทธศักราช 2534,ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

[125] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2534, วันจันทร์ที่ 1 เมษายน 2534,หน้า 17-18.

[126] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2534, วันพฤหัสบดีที่ 4 เมษายน 2534,หน้า 22-23.

Digital Library

"ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ทรงเกียรติ กระผมและท่านรองประธานทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธาน และรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามที่สภามีมติเลือกตั้ง กระผมทั้งสามขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุก ๆ ท่านที่ได้มอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่อันทรงเกียรตินี้ กระผมและรองประธานสภาทั้งสองขอให้คำมั่นด้วยสัจวาจาต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่ากระผมทั้งสามจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมซื่อสัตย์สุจริต ผดุงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และจักอัญเชิญกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ 29 มีนาคม พุทธศักราช 2534 ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงเป้าหมายสูงสุด คือความผาสุกของประชาชนความมั่นคงของประเทศและราชบัลลังก์ตลอดไป ขอขอบพระคุณครับ"

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2535

27 มีนาคม 2535

วันที่ 27 มีนาคม 2535 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[127]ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2535 นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

2 เมษายน 2535

วันที่ 2 เมษายน 2535[128] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

3 เมษายน 2535

วันที่ 3 เมษายน 2535[129] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา ที่ประชุมโดยมติเอกฉันท์เลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา คือ นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธานวุฒิสภา นายอาษา เมฆสวรรค์ เป็นรองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่ง พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ เป็นรองประธานวุฒิสภาคนที่สอง และมีพระบรมราชโองการประกาศโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ในวันที่ 3 เมษายน 2535 โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3 เมษายน 2535

วันที่ 3 เมษายน 2535[130] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่หนึ่ง นายเชาวน์วัศ สุดลาภา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทน ราษฎร เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2535 โดยมี นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[127] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 29 วันที่ 27 มีนาคม 2535, หน้า 1.

[128] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา,วันพฤหัสบดีที่ 2 เมษายน พุทธศักราช 2535, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

[129] สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2535 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันศุกร์ที่ 3 เมษายน 2535,หน้า 12-16.

[130] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2535 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันศุกร์ที่ 3 เมษายน 2535, หน้า 11-131.

Digital Library

16 เมษายน 2535

วันที่ 16 เมษายน 2535[131] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ก่อนที่จะดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติ กระผมและท่านรองประธานสภาทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่สภามีมติกระผมทั้งสามจึงขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้มอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่อันทรงเกียรตินี้ กระผมและท่านรองประธานทั้งสองขอตั้งปณิธานและให้คำมั่นด้วยสัจวาจาต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่ากระผมทั้ง 3 คนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ผดุงรักษาไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของสถาบันสภาผู้แทนราษฎร จะอัญเชิญพระกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2535 ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงเป้าหมายสูงสุด คือความมั่นคงของประเทศชาติ และก็มีความผาสุกของประชาชน กระผมทั้ง 3 คนขอแสดงความยินดีกับท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้รับความไว้วางใจจากพี่น้องประชาชนมาเป็นตัวแทนอันทรงเกียรติในสภาแห่งนี้ และก็ขอต้อนรับท่านสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกในสภาครั้งนี้ด้วย ฉะนั้นกระผมขอขอบพระคุณความไว้วางใจจากท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติอีกครั้งหนึ่ง"

24 เมษายน 2535

วันที่ 24 เมษายน 2535[132] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภาหลังจากที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ก่อนที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา ได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้มีเกียรติ กระผมและท่านรองประธานสภาทั้ง 2 ท่าน รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานวุฒิสภา ตามมติของสภา กระผมทั้ง 3 ขอขอบพระคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ที่ได้มอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่นี้ กระผมและท่านรองประธานทั้ง 2 ท่านขอตั้งปณิธานและให้คำมั่นว่า กระผมทั้ง 3 คนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ผดุงรักษาไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของสถาบันวุฒิสภา จะอัญเชิญกระแสพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2535 ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงเป้าหมายสูงสุด คือความมั่นคงของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน ขอขอบพระคุณ"

---

[131] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2535 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันพฤหัสบดีที่ 16 เมษายน 2535, หน้า 148.

[132] สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2535 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันศุกร์ที่ 24 เมษายน 2535, หน้า 35.

Digital Library

17 กันยายน 2535

วันที่ 17 กันยายน 2535 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[133] ในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2535 พลตำรวจเอก เภา สารสิน รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 กันยายน 2535

วันที่ 21 กันยายน 2535[134] มีรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปี สมัยแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา

22 กันยายน 2535

วันที่ 22 กันยายน 2535[135] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ตึกรัฐสภา เพื่อเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้ลงมติเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ นายมารุต บุนนาค เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่สอง และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2535 โดยมี พลตำรวจเอก เภา สารสิน รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

25 กันยายน 2535

วันที่ 25 กันยายน 2535[136] มีการประชุมวุฒิสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา ที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานวุฒิสภา ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2535 เลือกนายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานวุฒิสภา เนื่องจาก นายอุกฤษ มงคลนาวิน ได้ลาออกจากตำแหน่ง ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศแต่งตั้งประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2535 โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

และก่อนที่ที่ประชุมจะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภาได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติครับ กระผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นประธานวุฒิสภาด้วยความร่วมมือร่วมใจของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุก

---

[133] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 98 วันที่ 18 กันยายน 2535 หน้า 1.

[134] บันทึกรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ,วันจันทร์ที่ 21 กันยายน พุทธศักราช 2535, ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

[135] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2535 สามัญสมัยที่หนึ่ง, วันพฤหัสบดีที่ 22 กันยายน 2535, หน้า 10-14.

[136] สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่1/2535 สามัญสมัยที่หนึ่ง, วันศุกร์ที่ 25 กันยายน 2535, หน้า 187 และครั้งที่ 4/2535 สามัญ สมัยที่หนึ่ง วันอังคารที่ 23 มิถุนายน 2535 หน้า 155-160.

Digital Library

ท่าน ผมขอขอบพระคุณท่านสมาชิกที่ได้กรุณามอบความไว้วางใจ ให้กระผมปฏิบัติหน้าที่นี้ ผมขอให้คำมั่นว่าด้วยความร่วมมือของท่านรองประธานทั้ง 2 ท่าน ซึ่งบังเอิญขณะนี้ท่านไปปฏิบัติหน้าที่ในการประชุม เอ.พี.พี.ยู (APPU) กับ เอ.ไอ.พี.โอ. (AIPO) ทั้ง 2 ท่านที่ต่างประเทศ ด้วยความร่วมมือของทั้งสองท่าน ผมจะทำหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม โดยจะยึดถือกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม แล้วก็จะทำทุกวิถีทางที่จะพัฒนาวุฒิสภาของเรา ให้พร้อมด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยในการทำงานของท่านสมาชิกต่อไปในวันข้างหน้า ผมขอขอบพระคุณครับ"

1 ตุลาคม 2535

วันที่ 1 ตุลาคม 2535[137] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ตึกรัฐสภา เมื่อที่ประชุมรับทราบพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก่อนจะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป นายมารุต บุนนาค ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กล่าวต่อที่ประชุมมีความว่า

"ผมขอขอบพระคุณท่านประธานชั่วคราว ที่ได้ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมกระผมขอแสดงความรู้สึกสั้น ๆ ที่ได้รับหน้าที่นี้"

"ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติ กระผมและท่านรองประธานสภาทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่สภามีมติ กระผมทั้งสามคนจึงขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้มอบความไว้วางใจให้กระผมทั้งสามได้ปฏิบัติหน้าที่อันทรงเกียรตินี้ กระผมและท่านรองประธานทั้งสองขอตั้งปณิธานและให้คำมั่นด้วยสัจวาจาต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ว่ากระผมทั้ง 3 คนจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ผดุงรักษาไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของสถาบันสภาผู้แทนราษฎร จะอัญเชิญพระกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2535 ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงเป้าหมายสูงสุด คือความมั่นคงของประเทศชาติ และความสุขของประชาชน ขอขอบคุณมากครับ"

10 ธันวาคม 2535

วันที่ 10 ธันวาคม 2535[138] มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2535 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[137] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่2/2535 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันศุกร์ที่ 1 ตุลาคม 2535,หน้า 28-29.

[138] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 119 วันที่ 14 ธันวาคม 2535 หน้า 1.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2536

16 กุมภาพันธ์ 2536

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2536 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[139] ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

25 กุมภาพันธ์ 2535

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2536 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[140] ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

23 เมษายน 2536

วันที่ 23 เมษายน 2536 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี ครั้งที่สองของรัฐสภา[141] พ.ศ. 2536 ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

21 กรกฎาคม 2536

วันที่ 21 กรกฎาคม 2536 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี ครั้งที่สองของรัฐสภา[142] ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

25 สิงหาคม 2536

วันที่ 25 สิงหาคม 2536 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[143] ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

2 กันยายน 2536

วันที่ 2 กันยายน 2536 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมวิสามัญแห่งรัฐสภา[144] ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[139] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 17 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2536 หน้า 1.

[140] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 24 วันที่ 2 มีนาคม 2536 หน้า 1.

[141] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 54 วันที่ 29 เมษายน 2536 หน้า 3.

[142] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 99 วันที่ 25 กรกฎาคม 2536 หน้า 1.

[143] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 122 วันที่ 31 สิงหาคม 2536 หน้า 1.

[144] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 134 วันที่ 13 กันยายน 2536 หน้า 1.

Digital Library

11 กันยายน 2536

วันที่ 11 กันยายน 2536 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[145] พ.ศ. 2536 ในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3 ธันวาคม 2536

วันที่ 3 ธันวาคม 2536 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา[146] ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2536 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[145] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 138 วันที่ 16 กันยายน 2536 หน้า 3.

[146] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 207 วันที่ 9 ธันวาคม 2536 หน้า 41.

Digital Library

การเปิดและปิดการประชุมรัฐสภา ปี 2537

19 มีนาคม 2537

วันที่ 19 มีนาคม 2537 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[147] ตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

20 เมษายน 2537

วันที่ 20 เมษายน 2537 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[148] ตั้งแต่ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

20 เมษายน 2537

วันที่ 20 เมษายน 2537 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี ครั้งที่สองของรัฐสภา[149] พ.ศ. 2537 ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ 2537 นายชวน หลีกภัยนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

16 กรกฎาคม 2537

วันที่ 16 กรกฎาคม 2537 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญ ประจำปี ครั้งที่สองของรัฐสภา[150] ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

2 กันยายน 2537

วันที่ 2 กันยายน 2537 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[151] ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

9 กันยายน 2537

วันที่ 9 กันยายน 2537 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[152] ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[147] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 111 ตอนที่ 9 ก วันที่ 23 มีนาคม 2537 หน้า 73.

[148] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 14 ก วันที่ 27 เมษายน 2537 หน้า 4.

[149] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 14 ก วันที่ 27 เมษายน 2537 หน้า 5.

[150] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 31 ก วันที่ 28 กรกฎาคม 2537 หน้า 9.

[151] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 39 ก วันที่ 3 กันยายน 2537 หน้า 1.

[152] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 40ก วันที่ 19 กันยายน 2537 หน้า 30.

Digital Library

9 กันยายน 2537

วันที่ 9 กันยายน 2537 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา[153] พ.ศ. 2537 ในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

11 ธันวาคม 2537

วันที่ 11 ธันวาคม 2537 มีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุม[154] ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

26 ธันวาคม 2537

26 ธันวาคม 2537 มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา[155] ตั้งแต่ วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2538 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรม ราชโองการ

---

[153] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 40 ก วันที่ 19 กันยายน 2537 หน้า 31.

[154] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 57 ก วันที่ 15 ธันวาคม 2537 หน้า 1.

[155] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 62 ก วันที่ 28 ธันวาคม 2537 หน้า 5.

Digital Library

Digital Library

สมาชิกสภาที่ได้รับการแต่งตั้ง

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2516	63
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2518	72
สมาชิกที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2519	76
สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ. 2519	77
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2520	87
แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา	98
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2524	108
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2526	111
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2528	115
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2529	118
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2530	120
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2531	123
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2532	124
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.2534	128
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2535	137

Digital Library

Digital Library

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ.2516

23 ธันวาคม 2516

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ดังต่อไปนี้

1. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ (ลาออกวันที่ 9 ม.ค. 2518)
2. นายกมล สมวิเชียร
3. นายกมล สินธวานนท์
4. นายกระจ่าง ธรรมโชติ
5. นายกระจ่าง พันธุมนาวิน
6. นายกระมล ทองธรรมชาติ
7. นายกระแส ชนะวงศ์
8. นายกฤช สมบัติสิริ
9. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (ลาออกวันที่ 12 มี.ค. 2517 แต่งตั้งนายกำธร พันธุลาภ เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
10. นายกำจร สถิรกุล
11. นายกำจัด กีพานิช
12. นาวาอากาศตรี กำธน สินธวานนท์
13. นายกำพล วัชรพล
14. นายกิตติรัต ศรีวิศาลวาจา
15. นางกุหลาบ มัลลิกะมาส
16. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์
17. นายเกษม จงสวัสดิ์
18. นายเกษม จาติกวณิช (ลาออกวันที่ 27 ธ.ค. 2517)
19. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
20. นายเกษม สุวรรณกุล (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายเกริก ผลนิวาส เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
21. นายโกมล เพ็งศรีทอง
22. นายโกศล เกษมศานติ์
23. นายขจร เลิศตระกูล
24. นายเขียน ธีระวิทย์ (ลาออกวันที่ 2 ส.ค. 2517)
25. นายคนึง ฦาไชย

Digital Library

26.หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
27.นายจรัส เทือกสุบรรณ
28.พลเรือเอก จริง จุลละสุขุม
29.นายจรินทร์ กาญจโนมัย
30.นายจรูญ เรืองวิเศษ
31.นายจรูญ สุภาพ
32.นายจักรชัย จริยเวชช์วัฒนา
33.หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่
34.นางจันทนี สันตะบุตร
35.นายจันทร์ อินลุเพท
36.นายจำเนียร ทองรักษ์
37.พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์
38.นายจำรัส ศรีอนันต์
39.นายจำรูญ วัชราภัย
40.นายจำเริญ วัฒนายากร
41.นายจำลอง เทวารุทธ
42.นายจำลอง นวลมณี
43.พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์ (ลาออกวันที่ 17 ม.ค. 2518)
44.นายจิตติ ติงศภัทิย์
45.พลตรี จิตต์กวี เกษะโกมล
46.พันเอก จินดา ณ สงขลา
47.คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร
48.นายจุมพล สวัสดิยากร
49.นายเจริญ คันธวงศ์
50.นาวาเอก เจริญ เจริญรัชตภาคย์
51.พลโท เจริญ พงษ์พานิช
52.นายเจริญ สุวรรณมงคล
53.นายฉลอง กัลยาณมิตร
54.นายเฉก ธนะศิริ
55.พลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์ (ลาออกวันที่ 27 ธ.ค. 2517)
56.นายเฉลิม ประจวบเหมาะ
57.นายเฉลิมชัย วสีนนท์
58.นายเฉลียว วัชรพุกก์
59.นายเฉิด อนุสรราชกิจ
60.นายชนะ รุ่งแสง
61.นางชนัตถ์ ปิยะอุย

Digital Library

62.ร้อยตำรวจเอกชมพู อรรถจินดา
63.นายชลอ ธรรมศิริ
64.นายชลอ วนะภูติ
65.ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร
66.นายชัย มุกตพันธ์
67.พลโท ชาญ อังศุโชติ
68.นายชำนาญ พจนา
69.นายชิต นิลพานิช
70.พันตำรวจเอก ชูลิต ปราณีประชาชน
71.นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
72.พลโท ชูศักดิ์ วัฒนรณชัย
73.นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
74.นายชูสิน โคนันทน์
75.พลโท เชวง ยังเจริญ
76.นายเชาวน์ ณ ศีลวันต์ (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้ง นางจุรี ศัตรวาหา เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
77.นายเชิด โทณวนิก
78.นายไชยยงค์ ชูชาติ
79.นายโชค จารุจินดา
80.นายโชดก วีรธรรม พูนสวัสดิ์
81.พลเอก โชติ หิรัณยัษฐิติ
82.พลตำรวจตรี ณรงค์ มหานนท์
83.นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม
84.เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่
85.นายดำรง ลัทธพิพัฒน์
86.นายตนัย บุนนาค
87.นางเต็มสิริ บุณยสิงห์
88.นายเติมศักดิ์ กฤษณามระ
89.นาวาอากาศตรี ถาวร ชนะภัย
90.พันเอก ถนัด คอมันตร์ (ลาออกวันที่ 16 ม.ค. 2518)
91.หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัฒน์
92.นายเถลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์ (ลาออก 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งพลเอกทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
93.นายแถมสิน รัตนพันธุ์
94.นายทวิช กลิ่นประทุม
95.นายทวี เจริญพิทักษ์

Digital Library

96.นายทวี แรงขำ
97.นายทองคำ จารุเหติ
98.นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา
99.นายทองหยด จิตตวีระ
100.หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล
101.นายเทียน อัชกุล (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายบุญมา รัตนถาวร เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
102.พลตรี เทียนชัย สิริสัมพันธ์
103.นายธวัช มกรพงศ์
104.นายธานินทร์ กรัยวิเชียร
105.นายนพพร บุณยฤทธิ์
106.นายนิคม จันทรวิทุร
107.นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์
108.หม่อมราชวงศ์นิติวัณย์ เกษมศรี
109.นายนิพนธ์ ศศิธร
110.พันตำรวจเอก นิรันดร ชัยนาม
111.นายนิสสัย เวชชาชีวะ
112.นายบดี จุณณานนท์
113.นางบรรจง นิวาศะบุตร
114.นายบรรจบ คลังจันทร์
115.นายบรรเจิด คุ้นวงศ์
116.นายบรรหาร ศิลปอาชา
117.นายบัญชา ล่ำซำ
118.นายบัญญัติ สุชีวะ
119.พลตำรวจตรี บันเทิง กัมปนาทแสนยากร
120.นายบุญชนะ อัตถากร
121.นายบุญช่วย ศรีสารคาม
122.นายบุญชอบ สาครินทร์
123.พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์
124.นายบุญชู โรจนเสถียร
125.นายบุญถม เย็นมะโนช
126.นายบุญถิ่น อัตถากร
127.นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์
128.นายบุญธรรม ทองไข่มุกต์
129.นายบุญยง ว่องวานิช
130.นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์

Digital Library

131.พลโท บุญเรือน บัวจรูญ (ลาออกวันที่ 1 พ.ค. 2517 แต่งตั้ง นายบุญมา วงศ์สวรรค์ เมื่อ 25 ก.ค. 2517)

132.คุณหญิงบุญเลื่อน เครือตราชู

133.นายบุณย์ เจริญไชย

134.ร้อยตำรวจโท บุศย์ จินตนา

135.นายประกอบ ตู้จินดา

136.พันตำรวจเอก ประกอบ วีระพันธุ์

137.นายประกายเพชร อินทุโศภน (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายปลั่ง มีจุล เมื่อ 25 ก.ค. 2517)

138.นายประกิต อุตตะโมต

139.นายประคอง เทวารุทธ

140.นายประจวบ ทองอุไร

141.นายประจวบ ภิรมย์ภักดี (ลาออกวันที่ 28 มี.ค. 2517 แต่งตั้งนายโพยม เลขยานนท์ เมื่อ 25 ก.ค. 2517)

142.นายประจวบ ศิริวรวาท

143.พันตำรวจโท ประจักรา บุนนาค

144.นายประชุม โฉมฉาย

145.นายประดิษฐ์ วนาพิทักษ์

146.นายประทีป เสียงหวาน

147.นายประเทือง กีรติบุตร

148.นายประธาน ดวงรัตน์

149.นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพ็ชร์ (ลาออกวันที่ 5 เม.ย. 2517 แต่งตั้ง นายวิรัช อารมย์ดี เมื่อ 25 ก.ค. 2517)

150.นายประภาศน์ อวยชัย

151.นายประมวล กุลมาตย์

152.พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร

153.นายประวีณ ณ นคร

154.นายประสงค์ สุขุม (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายสมเจตน์ วัฒนสินธุ์ เมื่อ 25 ก.ค. 2517)

155.พลโท ประสาน แรงกล้า

156.นายประสิทธิ์ ชูพินิจ

157.นายประเสริฐ ณ นคร

158.พลโท ประเสริฐ ธรรมศิริ

159.นายประหยัด ศ.นาคะนาท

160.นายปราโมทย์ นาครทรรพ

161.นายปริญญา ชวลิตธำรง

162.นายปรีดา กรรณสูต

Digital Library

163.นายปรีดี เกษมทรัพย์
164.นายป่วย อึ้งภากรณ์
165.นายปิยะ จักกะพาก
166.นายแผน วรรณเมธี
167.นายพงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย
168.นายพงศ์ สารสิน
169.นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทโรสถ
170.พลตำรวจโท พจน์ เภกะนันทน์
171.นายพนัส สิมะเสถียร
172.พลโท พร ธนะภูมิ
173.นายพัทยา สายหู
174.นายพิชัย รัตตกุล
175.นายพิมล จิตต์หมั่น
176.นายพิศาล มูลศาสตรสาทร
177.นายพิสุทธิ์ นิมมานเหมินท์
178.นายพิสุทธิ์ อุตตะโมต
179.นายเพทาย อมาตยกุล
180.นายไพจิตร เอื้อทวีกุล
181.นายไพฑูรย์ โหตระไวศยะ
182.นายไพโรจน์ จียาศักดิ์
183.นายไพโรจน์ ชัยนาม
184.นายไพโรจน์ สุวรรณกร
185.หม่อมหลวงภัคศุภ กำภู
186.พลตำรวจตรี เภา สารสิน
187.นายมนูญ บริสุทธิ์ (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายสวัสดิ์ คชเสนี เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
188.พระมนูเวทย์วิมลนาท (สุมาวงศ์)
189.นายมาเนาะ ยูเด็น
190.ภราดา ประทีป มาร์ติน โกมลมาศ
191.นายมานะ พิทยาภรณ์
192.นายมารุต บุนนาค
193.นายมาลัย หุวะนันทน์
194.นายแมนรัตน์ ศรีกรานนท์
195.พันตำรวจเอก หม่อมราชวงศ์ยงสุข กมลาสน์
196.นายยศ บุนนาค
197.นายยุวรัตน์ กมลเวช
198.นายรักษ์ศักดิ์ วัฒนพานิช

Digital Library

199.นายระวี ภาวิไล
200.นายเรณู สุวรรณสิทธิ์
201.นางแร่ม พรมโมบล บุณยประสพ
202.นายเล็ก วานิชอังกูร
203.พลเอก เล็ก แนวมาลี
204.คุณหญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ
205.นายวทัญญู ณ ถลาง
206.พันตำรวจเอก วสิษฐ์ เดชกุญชร
207.นายวิกรม เมาลานนท์
208.นายวิจารณ์ นิวาตวงศ์ (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนางสายหยุด นิยมวิภาต เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
209.นายวิชา เศรษฐบุตร
210.นายวิเชียร จะวะสิต
211.นายวิญญู อังคณารักษ์
212.นายวิญญูวิจิตรวาทการ (ลาออกวันที่ 1 ม.ค. 2517 แต่งตั้งนายธนิต พิศาลบุตร เมื่อ 6 มี.ค. 2517)
213.พลตำรวจโท วิทูรย์ ยะสวัสดิ์
214.นายวิทย์ ตันตยกุล
215.นายวิทูร จักกะพาก
216.นายวินิจ วังตาล
217.นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์
218.นายวิรัช กมุทมาศ
219.นายวิลาศ มณีวัต
220.นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ
221.นายวีกิจ วีรานุวัตติ์
222.นายศรีภูมิ ศุขเนตร (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายสุขุม อัศเวศน์ เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
223.พลตำรวจโท ศรีสุข มหินทรเทพ
224.นายศลย์ เวสโกสิทธิ์
225.นายศักดา สายบัว
226.นายศิววงศ์ จังคศิริ
227.พลตรี ศิริ สิริโยธิน
228.พลเรือเอก สงัด ชลออยู่
229.พลตำตวจตรี สง่า กิตติขจร
230.นายสง่า วงศ์บางชวด
231.นายสง่า สรรพศรี
232.นายสถาปน์ ศิริขันธ์
233.นายสนอง ตู้จินดา

Digital Library

234.นายสนั่น เกตุทัต (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายสุวิทย์ ระวิวงศ์ เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
235.นายสนิท วิไลจิตต์
236.นายสนิท เอกชัย
237.พันเอก สมคิด ศรีสังคม
238.นายสมชาย โปษยานนท์
239.นายสมพงษ์ ละมัยกุล
240.นายสมพร กลิ่นพงษา
241.นายสมพร เทพสิทธา
242.นาวาเอก สมภพ ภิรมย์
243.คุณหญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์
244.นายสมศักดิ์ ชูโต
245.นายสมหมาย ฮุนตระกูล (ลาออกวันที่ 30 พ.ค. 2517 แต่งตั้งนายอุดม รักตะประจิต เมื่อ 25 ก.ค. 2517)
246.นายสมัคร สุนทรเวช
247.นายสละ หนูเงิน
248.พลโท สวัสดิ์ มักการุณ
249.นายสวัสดิ์ มีเพียร
250.นายสวัสดิ์ อุทัยศรี
251.นายสวาสดิ์ ไชยคุณา
252.พลตรี สัณห์ จิตรปฏิมา
253.นายสายสิทธิ์ พรแก้ว
254.พลโท สายหยุด เกิดผล
255.นายสาโรช บัวศรี
256.พลเอก สำราญ แพทยกุล
257.นายสำราญ วังศพ่าห์
258.นายสิงห์โต จ่างตระกูล
259.พลอากาศตรี สิทธิ เศวตศิลา
260.นายสิปปนนท์ เกตุทัต
261.เรือเอก สืบสาย สุวรรณจินดา
262.นายสุกิจ จุลละนันทน์
263.นายสุด แสงวิเชียร
264.นายสุดใจ เหล่าสุนทร
265.พลตำรวจตรี สุทัศน์ สุขุมวาท
266.นายสุธน ชื่นสมจิตต์
267.คุณหญิงสุภาพ ยศสุนทร (ถึงแก่อนิจกรรมวันที่ 26 มี.ค. 2517 แต่งตั้งนางเอื้อนทิพย์ เปรมโยธิน เมื่อ 25 ก.ค. 2517)

หอสมุดกลาง
Digital Library

268.คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ
269.พลตำรวจโท สุรพล จุลละพราหมณ์
270.นายสุรินทร์ เทพกาญจนา
271.นายสุรินทร์ มาศดิตถ์
272.นางสุรีพันธ์ มณีวัต
273.นายสุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์
274.นายเสน่ห์ จามริก
275.นายเสนอ อินทรสุขศรี
276.นายเสนาะ อูนากูล
277.พลโท เสริม ณ นคร
278.นางเสริมศรี เอกชัย
279.นายแสวง ทัดเทียง
280.นายไสว ศิริมงคล
281.นายโสรัจ สุจริตกุล
282.นายใหญ่ ศวิตชาต
283.นายอดุล วิเชียรเจริญ
284.นายอนันต์ ภู่ชอุ่ม
285.นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล
286.นายอรัญ ธรรมโน
287.นายอรุณ ภาณุพงศ์ (ลาออกวันที่ 16 ธ.ค. 2517)
288.นายอมร จันทรสมบูรณ์
289.นายอวย เกตุสิงห์
290.คุณหญิงอัมพร มีศุข
291.พันตำรวจเอก อารีย์ กะรีบุตร
292.นายอาษา เมฆสวรรค์
293.นายอำนวย วีรวรรณ
294.นายอินทรี จันทรสถิตย์
295.นายอุกฤษ มงคลนาวิน
296.นายอุทธรณ์ พลกุล
297.นายอุทิศ นาคสวัสดิ์
298.นายเอกวิทย์ ณ ถลาง
299.นายเอนก สิทธิประศาสน์

ประกาศ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พุทธศักราช 2516 เป็นปีที่ 28 ในรัชกาลปัจจุบัน[1]

[1] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 90 ตอนที่ 171 ฉบับพิเศษ วันที่ 24 ธันวาคม 2516 หน้า 1-18

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2518

26 มกราคม 2518

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งวุฒิสมาชิกตามมาตรา 107 และมาตรา 232 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน 100 คน มีรายชื่อสมาชิกวุฒิสภา (เรียงตามลำดับอักษร) ดังต่อไปนี้

1. นายกิตติรัต ศรีวิศาลวาจา
2. นายเกรียง กีรติกร
3. นายไกรศรี นิมมานเหมินท์
4. พลเอก ครวญ สุทธานินทร์
5. นายจรูญ สีบุญเรือง
6. พลตำรวจตรี หม่อมหลวงจเร สุทัศน์
7. หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่
8. นางจันทนี สันตะบุตร
9. นายจ่าง รัตนะรัต
10. นายจิตติ ติงศภัทิย์
11. นายจินดา ชัยรัตน์
12. หม่อมหลวงเจตน์ สุทัศน์
13. พลโท เฉลิม อินทะกนก
14. นายชวน สิงหลกะ (ลาออก 1 เม.ย. 2518 แต่งตั้งนายพิมล กลกิจ เมื่อ 1 ต.ค. 2518)[2]
15. นายเซ็งจือ ลือประเสริฐ
16. นายเชาวน์ ณ ศีลวันต์ (ลาออก 15 ธ.ค. 2518 แต่งตั้งพันเอกประกอบ ประยูรโภคราช เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[3]
17. นายเชื้อ คงคากุล
18. หม่อมหลวงชัง สนิทวงศ์
19. คุณหญิงดิฐการภักดี (สายหยุด บุณยรัตพันธุ์)
20. นายดุษฎี ณ ระนอง
21. พลตำรวจโท ต่อศักดิ์ ยมนาค
22. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์
23. นายแถม สุรทิณฑ์

[2] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 205 ฉบับพิเศษ วันที่ 2 ตุลาคม 2518 หน้า 1.

[3] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 58 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 เมษายน 2519 หน้า 74-75.

Digital Library

24.พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (ลาออก 1 มี.ค. 2519 แต่งตั้งนายประยูร จินดาศิลป์ เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[4]

25.นายทวี ศุขะวณิช

26.นายเทียน อัชกุล

27.นายนนทพันธ์ ภักดีผดุงแดน

28.นายนพพร บุณยฤทธิ์

29.นางสาวนวลนาฏ อมาตยกุล

30.นายนารถ มนตเสวี (ถึงแก่อนิจกรรม 14 มิ.ย. 2518 แต่งตั้งนายเกษม ศิริสัมพันธ์ เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[5]

31.นายบรรณา ชโนดม

32.นายบรรหาร ศิลปอาชา (ลาออก 1 เม.ย. 2519 แต่งตั้งนายสวัสดิ์ คชเสนี เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[6]

33.พลอากาศเอก บัว ศิริทรัพย์ (ลาออก 3 เม.ย. 2519 แต่งตั้ง พล.อ.อ. บัว ศิริทรัพย์ เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[7]

34.นายบุญ อินทรัมพรรย์

35.นายบุญชนะ อัตถากร (ลาออก 1 มี.ค. 2519 แต่งตั้งนายพงศ์ สารสิน เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[8]

36.นายบุญธรรม ต.สุวรรณ

37.นายประจวบ ภิรมย์ภักดี (ลาออก 15 เม.ย. 2518 แต่งตั้งนายอดุล ปิ่นสอาด เมื่อ 11 ก.พ. 2519)[9]

38.นายประธาน ดวงรัตน์

39.นายประโพธ เปาโรหิตย์

40.นายประวิช เลาหะกุล

41.พลโท ประสาน แรงกล้า

42.หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

43.นายปุ๋ย โรจนบุรานนท์

44.นายพจน์ บุษปาคม

45.นายฟ่วง สุวรรณรัฐ

46.หม่อมราชวงศ์พัฒนไชย ไชยันต์

47.นายพันธุ์เลิศ บูรณศิลปิน

48.นายพา ไชยเดช

49.พลตำรวจเอก พิชัย กุลละวณิชย์

50.คุณหญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา

51.นายเพทาย อมาตยกุล

---

[4] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 58 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 เมษายน 2519 หน้า 74-75.

[5] เพิ่งอ้าง.

[6] เพิ่งอ้าง.

[7] เพิ่งอ้าง.

[8] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 58 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 เมษายน 2519 หน้า 74-75.

[9] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 31 ฉบับพิเศษ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2519 หน้า 14.

Digital Library

52.นายโพยม เลขยานนท์
53.นายมณี ชุติวงศ์
54.นายมนูญ บริสุทธิ์
55.พระมนูเวทย์วิมลนาท (สุมาวงศ์)
56.นายมานะ พิทยาภรณ์ (ลาออก 3 เม.ย. 2519 แต่งตั้งนายสุเทพ อัตถากร เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[10]
57.นายมารุต บุนนาค
58.พลเรือเอก ยิ่ง ศรีหงส์
59.นายเยื่อ สุสายัณห์
60.นายโรจน์ สุวรรณสุทธิ
61.นายเล็ก จุณณานนท์
62.พลเอก เล็ก แนวมาลี
63.นายเล็ก วานิชอังกูร (ถึงแก่กรรมเมื่อ 1 พ.ย. 2518 แต่งตั้ง ร.ต.ท. ชาญ มนูธรรม เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[11]
64.นายวินัย ทองลงยา
65.นายสนอง ตู้จินดา (ลาออก 1 มี.ค. 2519 แต่งตั้งนางแร่ม พรมโมบล บุณยประสพ เมื่อ 9 เม.ย. 2519)[12]
66.พันตำรวจโท สนอง อภัยวงษ์
67.นายสนั่น สุมิตร
68.พลเรือโท สนิท โปษะกฤษณะ
69.นายสมจัย อนุมานราชธน
70.นายสมจิตต์ เที่ยงธรรม
71.นางสมถวิล สังขะทรัพย์
72.พลโท สวัสดิ์ มักการุณ
73.นายสานนท์ สายสว่าง
74.นายสุกิจ นิมมานเหมินท์ (ลาออก 16 เม.ย. 2518 แต่งตั้งนายสังเวียน มีเผ่าพงษ์ เมื่อ 28 มี.ค. 2519)[13]
75.นายสุขุม อัศเวศน์
76.นายสุด แสงวิเชียร
77.คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ
78.พลเอก สุรกิจ มัยลาภ
79.นางสุวัฒนา เพชรทองคำ

---

[10] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 58 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 เมษายน 2519 หน้า 74-75.

[11] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 93 ตอนที่ 58 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 เมษายน 2519 หน้า 74-75.

[12] เพิ่งอ้าง.

[13] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 56 ฉบับพิเศษ วันที่ 6 เมษายน 2519 หน้า 58.

Digital Library

80.นายสุหัท พิชัยรณรงค์สงคราม
81.นายเสนอ บุณยเกียรติ
82.นายเสนาะ เอกพจน์
83.นายเสม พริ้งพวงแก้ว
84.นายเสริม วินิจฉัยกุล
85.พลโท ไสว ดวงมณี
86.นายไสว อินทรประชา
87.พลอากาศเอก หะริน หงสกุล
88.นายเหม สุไลมาน
89.พลเรือเอก อนันต์ เนตรโรจน์
90.นายอบ วสุรัตน์
91.นายอภัย จันทวิมล
92.หลวงอรรถไพศาลศรุตี
93.หลวงอรรถวิภาคไพศาลย์
94.นายอวย เกตุสิงห์
95.นายอาทร สังขะวัฒนะ
96.นายอินทรี จันทรสถิตย์
97.นายอุดม โปษะกฤษณะ
98.นายอุทธรณ์ พลกุล
99.นางเอื้อนทิพย์ เปรมโยธิน
100.นายโอบบุญ วณิกกุล

ประกาศ ณ วันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 ปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน[14]

[14] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 20 ฉบับพิเศษ วันที่ 29 มกราคม 2518 หน้า 1-7.

Digital Library

สมาชิกที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่ สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ.2519

26 ตุลาคม 2519

การประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 26 ตุลาคม 2519 ได้แจ้งรายชื่อสมาชิกที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่ สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

1. พลเรือเอก สงัด ชลออยู่
2. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ
3. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์
4. พลเรือเอก กวี สิงหะ
5. พลเอก เจริญ พงษ์พานิช
6. พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์
7. พลเอก เสริม ณ นคร
8. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ
9. พลตำรวจเอก ศรีสุข มหินทรเทพ
10. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์
11. พลเอก ประเสริฐ ธรรมศิริ
12. พลเอก ประลอง วีระปรีย
13. พลอากาศเอก คำรณ ลีละสิริ
14. พลเอก ประสาร อมาตยกุล
15. พลเรือโท สถาปน์ เกยานนท์
16. พลโท ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
17. พลโท เปรม ติณสูลานนท์
18. พลโท สมศักดิ์ ปัญจมานนท์
19. พลโท อำนาจ ดำริกาญจน์
20. พลตรี ปิ่น ธรรมศรี
21. พลตรี เทพ กรานเลิศ
22. พลตรี อรุณ ทวาทศิน
23. พลตรี แสวง จามรจันทร์
24. พลตรี ประเทียบ เทศวิศาล[15]

---

[15] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 1/2519, วันที่ 26 ตุลาคม 2519, หน้า 1-2.

Digital Library

สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
พ.ศ. 2519

20 พฤศจิกายน 2519

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 จำนวน 340 คน ดังต่อไปนี้

1. นางกนก สามเสน วิล
2. พันโท กมล ประจวบเหมาะ
3. พลตรี กมล พิจิตรคดีพล
4. พลอากาศโท กระแสร์ อินทรัตน์
5. พันตำรวจเอก กฤช สังขทรัพย์
6. ร้อยเอก กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา
7. พลตรี กฤษณ์ ชีเจริญ
8. นาวาอากาศโท กันต์ พิมานทิพย์
9. นายกัมพล พรพิบูลย์
10. พลโท กานต์ รัตนวราหะ
11. พลตำรวจตรี กำธร ตุลยายน
12. นาวาเอก กุมุท กมลนาวิน
13. พลเรือโท เกตุ สันติเวชกุล
14. นาวาอากาศโท เกริกชัย หาญสงคราม
15. นายเกรียง กีรติกร
16. พันเอก เกรียง สุวรรณทัต
17. นาวาอากาศโท เกษตร โรจนนิล
18. หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์
19. นายเกษม เจริญสุข
20. พันเอก เกษม สุมานันท์
21. นายโกศัย เทศประสิทธิ์
22. พลตำรวจตรี เขมะสวัสดิ์ มหินทรเทพ
23. นาวาเอก คง ลีลานนท์
24. นายครอบ โวหาร
25. พันเอก คำรณ กาญจนาคม
26. นางจงกล ศรีกาญจนา
27. พลอากาศโท จรรย์ จุลชาต
28. พลอากาศตรี จรรยา สุคนธทรัพย์

Digital Library

29.พลอากาศโท จรัส สุรัสวดี
30.นาวาอากาศโท จรูญ วุฒิกาญจน์
31.พลตรี จวน วรรณรัตน์
32.นายจักรชัย จริยเวชช์วัฒนา
33.หม่อมราชวงศ์จักรทอง ทองใหญ่
34.นายจันทร์ แผลงศร
35.พลเอก จำเป็น จารุเสถียร
36.พลตำรวจตรี จำรัส จันทรขจร
37.พลอากาศตรี จำรัส เทียนทอง
38.พลเรือเอก จริง จุลละสุขุม
39.นายเจริญ ธำรงเกียรติ
40.นาวาเอก จำลอง ประเสริฐยิ่ง
41.พันเอก จำลอง ฤทธิศิลป์
42.พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์
43.นายจินดา ดิลกแพทย์
44.นางสาวจุไร ลียากาศ
45.นายเจ๊ะ อุสมาน อาลีอิสเฮาะ
46.นาวาเอก เจริญ เจริญรัชต์ภาคย์
47.พลตรี เฉลย สงวนศักดิ์
48.พลอากาศโท เฉลิม ทีวะเวช
49.นายเฉลิมชัย เล็มชม
50.นายชนะ รุ่งแสง
51.นายชนินทร์ วัฒนสินธุ์
52.นายชลอ วนะภูติ
53.พลเรือตรี ชลิต กุลกำม์ธร
54.ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร
55.นายชวน ภูเก้าล้วน
56.นาวาโท ชวลิต เตชะเสน
57.ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
58.พันตำรวจเอก ชาญ รัตนธรรม
59.พันโท ชาญบูรณ์ เพ็ญตระกูล
60.พันเอก ชาย ดิษยเดช
61.พลเรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ์
62.พลเรือโท ชินะวัต วงษ์เพ็ญศรี
63.พลเรือตรี ชุมพล มุตตามระ
64.พลอากาศเอก ชุมสาย เอกฉันท์

Digital Library

65.นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
66.นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
67.พลโท เชวง ยังเจริญ
68.พันโท เชษฐา ฐานะจาโร
69.พลโท เชาว์ สวัสดิสงคราม
70.พันโท เชิดศักดิ์ แสงช่วงโชติ
71.นายเชิญเชาวน์ เทศะเวส
72.พลเอก โชติ หิรัณยัษฐิติ
73.นายญวง เอี่ยมศิลา
74.นายณรงค์ จิตติโภคา
75.นาวาโท ณฤดล ปุราคำ
76.พลตำรวจโท ณรงค์ มหานนท์
77.พลตรี ณรงค์ฤทธิ์ มหารักขกะ
78.นายดวง ดีวาจิน
79.พลเรือตรี ดำรงค์ เสขะนันท์
80.นายดำริห์ ปางพุฒิพงษ์
81.นาวาอากาศเอก ตะวัน กังวานพงศ์
82.นางเต็มศิริ บุณยสิงห์
83.นายเติมศักดิ์ กฤษณามระ
84.นายโตก รอดรักษา
85.พันเอก ถนอม ชลออยู่
86.นายถนอม โภคบุตร
87.พันเอก ถนัด คอมันตร์ (ลาออกวันที่ 21 มี.ค. 2520)
88.นายถวิล ชมะนันท์
89.พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์
90.นาวาอากาศโท ถาวร เกิดสินธุ์
91.นายเถาวัลย์ นันทาภิวัฒน์
92.พลตรี ทวนทอง สุวรรณทัต
93.พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
94.นายทวี หนุนภักดี
95.นาวาอากาศเอก ทวี ธุรกิตต์วัณณการ
96.นายทวีพันธุ์ ตันสกุล
97.พันเอก ทองเติม พบสุข
98.พลอากาศโท ทะแกล้ว ศุษิลวรณ์
99.นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี
100.พลตรี เทียนชัย สิริสัมพันธ์

Digital Library

101.พันเอก เทียบ กรมสุริยศักดิ์
102.นายไทยสงวน ร่วมพัฒนา
103.พันเอก ธนิต ศรีเพ็ญ
104.พลอากาศตรี ธนูธรรม ประมวญทอง
105.นายธรรมนูญ เทียนเงิน
106.พลเรือตรี ธาดา ดิษฐบรรจง
107.นายธานี จันทร์เพ็ญ
108.พันตรี ธานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
109.พลโท ทำรง ปานสิงห์
110.พันโท ธีรวัฒน์ เอมะสุวรรณ
111.พันเอก นภา ธนูสิงห์ (ถึงแก่กรรม 28 ก.ย.2520)
112.คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
113.พันโท นานศักดิ์ ข่มไพรี
114.นายนาม พูนวัตถุ
115.นายนิกร ประจวบเหมาะ
116.พลเรือตรี นิพนธ์ ศิริธร
117.พันโท นิยม ศันสนาคม
118.นายนุกูล เวียงวีระ
119.พลอากาศโท บัญชา เมฆวิชัย
120.พลอากาศตรี บัญชา สุขานุศาสน์
121.พลอากาศตรี บัณฑิต โชติชนาภิบาล
122.พลอากาศเอก บัว ศิริทรัพย์
123.พลตรี บุญ รังคะรัตน
124.นายบุญธง สงฆ์ประชา
125.พลโท บุญเรือน บัวจรูญ
126.พันตรี บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์
127.คุณหญิงบุญสิริ ชวลิตธำรง
128.นายบรรเลง ใจคำสืบ
129.นายปทิว สุขวัจน์
130.นายประกอบ ตู้จินดา
131.ว่าที่พลตำรวจตรี ประกิต ตุลยลักษณ์
132.พันโท ประจักษ์ สว่างจิตร
133.พลเรือตรี ประจวบ พลกล้า
134.นายประชุม รัตนเพียร
135.นายประทีป ชุ่มวัฒนะ
136.นายประดลเดช กัลยาณมิตร

Digital Library

137.นายประดิษฐ วิชัยดิษฐ์
138.นาวาเอก ประพัฒน์ กฤษณะจันทร์
139.นายประพันธ์ ศรีสอ้าน
140.นายประมวล กุลมาตย์
141.นายประยงค์ โพธิมล
142.พลโท ประยุทธ จารุมณี
143.พลอากาศเอก ประวัติ จิระสถิตย์
144.พันเอก ประสงค์ กรีกุล
145.พลเรือตรี ประสพ อุดหนุน
146.พันเอก ประสาท วิมลศิลปิน
147.นายประสาทเวช ศิริธร
148.พันเอก ประสาน ดุลยธรรมาภิรมย์
149.พลโท ประสาน แรงกล้า
150.พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
151.นายประเสริฐ ณ นคร
152.พลเรือตรี ประเสริฐ แทนขำ
153.พันตำรวจโท ประเสริฐ วรกิจโภคาทร
154.นายประเสริฐ สุขอร่าม
155.นายประหยัด ศ.นาคะนาท
156.พลเรือตรี ปรีชา สงวนสินธุ์
157.นายปรีดา กรรณสูต
158.นายปัจจัย บุนนาค
159.นายปัญจะ เกสรทอง
160.นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเภสัช
161.นางผณินทรา ภัคเกษม
162.นายผัน วงษ์ดี
163.นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทโรสถ
164.เจ้าพงศ์แก้ว ณ ลำพูน
165.พลเอก พร ธนะภูมิ
166.เรืออากาศเอก พร้อม ณ ถลาง
167.นางพวงทิพย์ ตีระวนิช
168.พลเรือโท พอน พันธุทรัพย์
169.พันเอก พักตร์ มีนะกนิษฐ
170.พันเอก พัฒน์ อุไรเลิศ
171.พลเรือโท หม่อมราชวงศ์พันธุม ทวีวงศ์
172.นายพันธุ์เลิศ บูรณศิลปิน

Digital Library

173.นาวาโท พาณิช นัยนานนท์
174.นายพิชญ์ แดนวงศ์
175.พลตำรวจเอก พิชัย กุลละวณิชย์
176.นายพิชัย ศกุนตนาค
177.พลอากาศตรี พิณ เจริญสุข
178.นายพิภพ อะสีติรัตน์
179.นายพิศาล มูลศาสตรสาทร
180.พันโท พิศิษฐ์ ดิษยบุตร
181.นายพิศิษฐ์ วรอุไร
182.นาวาอากาศโท พิศิษฐ์ ศรีกาฬสินธุ์
183.หลวงพิสูจน์พาณิชยลักษณ์ (ม.ล.เพิ่มยศ อิศรเสนา)
184.พันเอก พูน ทรงศิลป์
185.หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล
186.นางไพเราะ ตู้จินดา
187.พันเอก ไพศาล รุ่งแสง
188.พลตำรวจโท มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น
189.นายมอราต เส็นสมมาตร
190.พันเอก มณีรัตน์ จารุจินดา
191.พันโท มนูญ รูปขจร
192.นายมนูญ นาวานุเคราะห์
193.นายมังกร ภาระเวช
194.นายมโนมัย สุนทรเวช
195.นายมาโนชญ์ ประภานวรัตน์
196.นายยง เหลืองรังษี
197.นายยงศิลป เรืองศุข
198.นายยรรยง จรัณยานนท์
199.พลเรือตรี ยศ ฟักผลงาม
200.พลเรือเอก ยิ่ง ศรีหงส์
201.พลตรี ยุทธศักดิ์ คล่องตรวจโรค
202.พลตรี ยุทธศักดิ์ ภมรสถิตย์
203.พลตรี ยุทธศิลป์ เกษรศุกร์
204.นางเยาวเรศ บุนนาค
205.นายรัตน์ พนมขวัญ
206.นายรุจิ รุจิรัตน์
207.พลตรี เริงฤทธิ์ รุมาคม
208.พลอากาศโท เรืองชัย กาญจนโภคิน

Digital Library

209.ร้อยเอก ละเมียน บุณยะมาน
210.นางสาวลาวัลย์ ถนองจันทร์
211.พลเรือตรี เลิศ ญาณนนท์
212.พันตรี เลิศ เกษรคำ
213.นายเล็ก นานา
214.นายวงศ์ พลนิกร
215.พลตรี วศิน อิศรางกูร ณ อยุธยา
216.พันตรี วัธนชัย ฉายเหมือนวงศ์
217.พันเอก วัฒนชัย วุฒิศิริ
218.นายวัฒนา เขียววิมล
219.พันโท วัฒนา สรรพานิช
220.นาวาอากาศเอก วันชัย พิไลพงษ์
221.นายวาณิชย์ ฤทธิ์มนตรี
222.นายวิจารณ์ นิวาตวงศ์
223.นายวิชัย สวัสดีนฤนาท
224.นาวาโท วิชัย โสธนะ
225.นายวิชิต แสงทอง
226.พันเอก วิเชียร กระบวนยุทธ
227.พลตรี วิเชียร กาญจนพันธุ์
228.ว่าที่พลตำรวจโท วิเชียร แสงแก้ว
229.พลเอก วิทูร หงสเวส
230.พันตรี วินิต เทศวิศาล
231.พลเรือตรี วินิจ ศรีพจนารถ
232.พลตรี วิบูลย์ เร้าเสถียร
233.นางวิมล เจียมเจริญ (ศิริไพบูลย์)
234.นายวิลาศ มณีวัต
235.พันตรี วิวัฒน์ กุญชร ณ อยุธยา
236.นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ
237.นาวาอากาศเอก วีระ กิจจาทร
238.นายวีระ วีสกุล
239.พลตรี ศิริ เทศะภู
240.นายศิริ อติโพธิ
241.พลเรือตรี สกล ชลออยู่
242.พันเอก สงวน คำวงษา
243.นายสงสุข ภัคเกษม
244.นายสง่า วงศ์บางชวด

Digital Library

245.นายสง่า สรรพศรี
246.พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย
247.นายสนอง รอดโพธิ์ทอง
248.นายสนั่น สุมิตร
249.พลตรี สม ขัตพันธุ์
250.นายสมเกียรติ น้อยใจบุญ
251.พลตำรวจตรี สมควร หริกุล
252.นายสมเจตน์ วัฒนสินธุ์
253.นางสมถวิล สังขะทรัพย์
254.นายสมบุญ ศิริธร
255.พลเรือตรี สมบูรณ์ เชื้อพิบูลย์
256.ร้อยโท สมบูรณ์ ภมรศิริ
257.นายสมพงษ์ ตรีสุขี
258.พลอากาศตรี สมพล บุรุษรัตนพันธุ์
259.คุณหญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์
260.นายสมาน ธนมิตต์
261.พลโท สมิง ไตลังคะ
262.พลเรือโท สมุทร์ สหนาวิน
263.พลเรือตรี สรเดช อำนรรฆสรเดช
264.นายสวัสดิ์ คำประกอบ
265.พลอากาศเอก สวัสดิ์ โพธิวิหค
266.พลโท สวัสดิ์ มักการุณ
267.นายสว่าง พรเรืองวงศ์
268.นายสอาด ปิยวรรณ
269.นายสอาด เหมศรีชาติ
270.พลโท สัณห์ จิตรปฏิมา
271.นายสัตยา พิมานแมน
272.นายสันติ ภิรมย์ภักดี
273.พลตรี สัมผัส พาสนยงภิญโญ
274.นายสานนท์ สายสว่าง
275.พลเอก สายหยุด เกิดผล
276.พันเอก สิงห์ นาควัชระ
277.พลโท สิทธิ จิรโรจน์
278.พลอากาศโท สิทธิ เศวตศิลา
279.พันโท สิทธิชัย ประเทืองทิน
280.พลตรี สีมา ปาณิกบุตร

Digital Library

281.เรือเอก สืบสาย สุวรรณจินดา
282.นายสุกิจ ศรีสาคร
283.นายสุขุม นวพันธ์
284.นายสุชาติ เตชะเสน
285.นายสุชาติ หอวัฒนกุล
286.พันตำรวจเอก สุธรรม วรวิเชียรวงษ์
287.พันเอก สุธี บุญวัฒนะกุล
288.นายสุนทร สิงหะ
289.นายสุพจน์ พงษ์สวัสดิ์
290.พลเอก สุรกิจ มัยลาภ
291.พลตรี สุรเสฏฐ รามสมภพ
292.พันเอก สุรินทร์ ผลประไพ
293.นางสุวลี จันทร์กระจ่าง
294.นางสุวัฒนา เพชรทองคำ
295.พลเรือโท สุวิเชียร ฟุ้งลัดดา
296.นาวาเอก เสถียร ธรรมถนอม
297.นายเสนาะ เทียนทอง
298.นายเสม พริ้งพวงแก้ว
299.นายเสริมศักดิ์ เทพาคำ
300.นายเสาวรัจ นิตยวรรธนะ
301.พันโท แสงศักดิ์ มงคลสิริ
302.นายแสวง พุทธสถิตย์
303.พลเรือโท โสภณ สุญาณเศรษฐกร
304.พลอากาศโท ไสว ช่วงสุวนิช
305.พลโท ไสว ดวงมณี
306.พลอากาศเอก หะริน หงสกุล
307.พลโท หิรัญ ศิริวัฒน์
308.นายหล่อ ลีละชาติ
309.นายเหม สุไลมาน
310.นายอดิศักดิ์ ลิ่มตั้ง
311.พลเรือโท อดุล ตุลยานนท์
312.นางอนงค์ อิศรภักดี
313.พลเรือเอก อนันต์ เนตรโรจน์
314.นายอบ วสุรัตน์
315.หลวงอรรถไพศาลศรุดี
316.พันเอก อร่าม ศรีอักษรินทร์

Digital Library

317.พลอากาศตรี อรุณ พร้อมเทพ
318.นายอวยชัย วีรวรรณ
319.พลตำรวจโท อังกูร ทัตตานนท์
320.พันเอก อัมพร ศรีแสง
321.นายอัมพร อรุณรังษี
322.พลตรี อัสนี สมุทรเสน
323.นายอาคม สมาหาร
324.พลตรี อาจ ชาตินักรบ
325.นายอารมณ์ มุกดาสนิท
326.นายอำนวย ณิสังโส
327.นายอำนวย วีรวรรณ
328.นายอำนวย อินทภูติ
329.พลเรือตรี อำพล ณ บางช้าง
330.นายอุกฤษ มงคลนาวิน
331.พันเอก อุดม ทวีวัฒน์
332.พลเรือโท อุดม พุ่มหิรัญ
333.นายอุดร ตันติสุนทร
334.พลอากาศโท อุสาห์ ชัยนาม
335.นายเอนก โชติสุขรัตน์
336.นายเอนก ทับสุวรรณ
337.นายเอิบ ณ บางช้าง
338.พลอากาศเอก เอื้อน เขมะสิงคิ
339.พลโท เอื้อม จิรพงศ์
340.พลเรือตรี โอภาส จามิกรณ์

ประกาศมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 เป็นต้นไป
นายธานินทร์ กรัยวิเชียร (นายกรัฐมนตรี) เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ[16]

[16] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 145 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2519 หน้า 1-20

Digital Library

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. 2520

15 พฤศจิกายน 2520

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา 20 แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520 จำนวน 360 คน ดังต่อไปนี้

1. นางกนก สามเสน วิล
2. นายกนต์ธีร์ ศุภมงคล
3. พลตรี กมล พิจิตรคดีพล
4. พันเอก กมล เรืองวุฒิ
5. พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา
6. พลอากาศเอก กระแสร์ อินทรัตน์
7. นายกษาน จาติกวนิช
8. นายกฤช สมบัติสิริ
9. พันตำรวจเอก กฤช สังขทรัพย์
10. พลตรี กฤษณ์ ชีเจริญ
11. นาวาอากาศเอก กันต์ พิมานทิพย์ (ลาออก 16 ม.ค.2520)
12. พลโท กานต์ รัตนวราหะ
13. นายกำธร พันธุลาภ
14. นาวาเอก กุมุท กมลนาวิน
15. พลเรือโท เกตุ สันติเวชกุล
16. นาวาอากาศเอก เกริกชัย หาญสงคราม
17. นายเกรียง กีรติกร
18. พันเอก เกรียง สุวรรณทัต
19. นาวาอากาศเอก เกษตร โรจนนิล
20. หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์
21. นายเกษม นาชัยเวียง
22. พันเอก เกษม สุมานันท์
23. พลตำรวจตรี เขมะสวัสดิ์ มหินทรเทพ
24. พลเรือตรี คง ลีลานนท์
25. พันเอก คำรณ กาญจนาคม
26. พลอากาศโท จรรย์ จุลชาต
27. พลอากาศตรี จรรยา สุคนธทรัพย์

Digital Library

28.พลอากาศโท จรัส สุรัสวดี
29.พลเรือเอก จริง จุลละสุขุม
30.พลตรี จวน วรรณรัตน์
31.พันเอก จาบ เอี่ยมศิริ
32.พลเอก จำเป็น จารุเสถียร
33.นาวาเอก จำลอง ประเสริฐยิ่ง
34.พันเอก จำลอง ฤทธิศิลป์
35.พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์
36.พลโท จิตรพล ณ ลำปาง
37.พลตรี จินดา เจริญมิตร
38.พันเอก เจน มลิลา
39.นาวาเอก เจริญ เจริญรัชต์ภาคย์
40.นายเจริญ ธำรงเกียรติ
41.พลตำรวจตรี เจริญฤทธิ จำรัสโรมรัน
42.พลเรือตรี เจือ เกตุษเฐียร
43.พลเรือเอก เฉนียน รุจิพันธุ์
44.พลตรี เฉลย สงวนศักดิ์
45.พันเอก เฉลา แจ่มโสภณ
46.นายเฉลิม ประจวบเหมาะ
47.พลอากาศโท เฉลิม ทีวะเวช
48.พลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์
49.นายเฉลิมชัย เล็กชม
50.นายเฉลียว วัชรพุกก์
51.นายชนะ รุ่งแสง
52.นายชลอ ธรรมศิริ
53.นายชัชวาล อภิบาลศรี
54.พันเอก ชัยชนะ ธารีฉัตร
55.ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
56.พันตำรวจเอก ชาญ รัตนธรรม
57.นายชาญชัย ลี้ถาวร
58.พันโท ชาญบูรณ์ เพ็ญตระกูล
59.พันเอก ชาย ดิษยเดช
60.พลโท ชำนาญ นิลวิเศษ
61.พลเรือเอก ชินะวัต วงษ์เพ็ญศรี
62.นายชุบ กาญจนประกร
63.พลเรือตรี ชุมพล มุตตามระ

Digital Library

64.พลตำรวจโท ชุมพล โลหะชาละ
65.พลอากาศเอก ชุมสาย เอกฉันท์
66.พลอากาศตรี ชูพล พลางกูร
67.นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
68.นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
69.พลเอก เชวง ยังเจริญ
70.พันโท เชษฐา ฐานะจาโร
71.พลโท เชาว์ สวัสดิสงคราม
72.พันโท เชิดศักดิ์ แสงช่วงโชติ
73.พลเอก โชติ หิรัณยัษฐิติ
74.พลตรี ไชย พงศ์ประยูร
75.นาวาเอก ญงสุข สุนทรนาค
76.นายณรงค์ บัณฑิตย์
77.พลตำรวจโท ณรงค์ มหานนท์
78.พลตรี ณรงค์ฤทธิ์ มหารักขกะ
79.นาวาโท ณฤดล ปุราคำ
80.นายดำรง สุนทรศารทูล
81.พลเรือตรี ดำรงค์ เสขะนันท์
82.นางเต็มสิริ บุณยสิงห์
83.นายเติมศักดิ์ กฤษณามระ
84.พันเอก ถนอม ชลออยู่
85.นายถม วุฒิวัย
86.นายถวิล ชมะนันท์
87.นายเถลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์
88.พลโท ทวนทอง สุวรรณทัต
89.พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
90.พันเอก ทวี จันทราทิพย์
91.นายทวี หนุนภักดี
92.พันเอก ทองเติม พบสุข
93.พลอากาศโท ทะแกล้ว ศุษิลวรณ์
94.นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี
95.พลตรี เทียนชัย สิริสัมพันธ์
96.พลตรี เทียบ กรมสุริยศักดิ์
97.พลเรือโท เทียม มกรานนท์
98.พันเอก ธนิต ศรีเพ็ญ
99.พลอากาศตรี ธนูธรรม ประมวญทอง

Digital Library

100.นายธรรมนูญ ลัดพลี
101.พลเรือตรี ธาดา ดิษฐบรรจง
102.พันโท ธานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
103.เรือเอก ธีรพันธ์ ทิมประเสริฐ
104.พันโท ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ
105.พันเอก เธียร ธรรมกุล
106.พันเอก นพดล บุญชู
107.พลโท นวล หิญชีระนันทน์
108.คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
109.พันโท นานศักดิ์ ข่มไพรี
110.นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์
111.พลเรือตรี นิพนธ์ ศิริธร
112.พันโท นิยม ศันสนาคม
113.นายบรรเจิด ชลวิจารณ์
114.นายบรรหาร ศิลปอาชา
115.พลอากาศโท บัญชา เมฆวิชัย
116.พันเอก บัญชา สวัสดิ์ฤทธิรณ
117.พลอากาศตรี บัญชา สุขานุศาสน์
118.พลอากาศตรี บัณฑิต โชติชนาภิบาล
119.พันโท บัณฑิตย์ มลายอริศูนย์
120.คุณหญิงบัวเขียว รังคสิริ
121.นายบุญถม เย็นมะโนช
122.พันตรี บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์
123.คุณหญิงบุญสิริ ชวลิตธำรง
124.พลโท บุญเสริม อายุวัฒน์
125.พลโท ปวน นิลศิริ
126.พลตำรวจตรี ประกิต ตุลยลักษณ์
127.พลตรี ประกอบ จารุมณี
128.นายประกอบ ตู้จินดา
129.นาวาอากาศโท ประกอบ สุดประไพ
130.นาวาอากาศโท ประกอบ เสวิกุล
131.พันเอก ประจวบ กาญจนพันธุ์
132.พลเรือตรี ประจวบ พลกล้า
133.พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร
134.พันโท ประจักษ์ สว่างจิตร
135.พลอากาศโท ประจักษ์ สุทธิมัย

Digital Library

136.พลเรือตรี ประชา กนิษฐชาต
137.นาวาอากาศโท ประชุม ฉายศิริ
138.พันเอก ประชุม พิบูลภานุวัธน์
139.นายประชุม รัตนเพียร
140.นายประดิษฐ วิชัยดิษฐ์
141.นายประทีป ชุ่มวัฒนะ
142.นายประเทือง กีรติบุตร
143.พันเอก ประเทือง พินโปน
144.พลเรือตรี ประพัฒน์ กฤษณจันทร์
145.พลเรือตรี ประพัฒน์ จันทวิรัช
146.พลอากาศตรี ประพันธ์ ธูปะเตมีย์
147.พลอากาศตรี ประภา เวชปาน
148.นายประมวล กุลมาตย์
149.นาวาตรี ประมวล ยุวนิมิ
150.พลโท ประยุทธ จารุมณี
151.พลอากาศตรี ประยุทธ ประจวบเหมาะ
152.พลตรี ประยูร บุนนาค
153.พลอากาศเอก ประวัติ จิระสถิตย์
154.พันเอก ประสงค์ กรีกุล
155.พลเรือตรี ประสงค์ ชูจินดา
156.พลเรือตรี ประสพ อุดหนุน
157.พันเอก ประสาท วิมลศิลปิน
158.นาวาเอก ประสาน ชูจินดา
159.พันเอก ประสาน ดุลยธรรมาภิรมย์
160.พลโท ประสาน แรงกล้า
161.พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
162.นายประเสริฐ ณ นคร
163.พลเรือตรี ประเสริฐ แทนขำ
164.นายปรีชา ศรีมีทรัพย์
165.พลเรือตรี ปรีชา สงวนสินธุ์
166.นายปรีดี หิรัญพฤกษ์
167.นาวาอากาศโท ปราโมทย์ วีรุตมเสน
168.นายปลั่ง มีจุล
169.นายปัจจัย บุนนาค
170.นายปัญจะ เกสรทอง
171.นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเกสัช

Digital Library

172.นาวาอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์
173.พลตรี ผิน เกษร
174.พลเรือตรี ผริตเดช รุมาคม
175.นายพงศ์ศักดิ์ วรสุนทโรสถ (ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อ 1 ต.ค.2521)
176.พลเอก พร ธนะภูมิ
177.พลตรี พร้อม ผิวนวล
178.เรืออากาศเอก พร้อม ณ ถลาง
179.พลเรือโท พอน พันธุทรัพย์
180.นายพนัส สิมะเสถียร
181.พลอากาศโท พโยม เย็นสุดใจ
182.พลตรี พักตร์ มีนะกษิษฐ
183.พลตรี พัฒน์ อุไรเลิศ
184.พลเรือโท หม่อมราชวงศ์พันธุม ทวีวงศ์
185.นายพิชญ์ แดนวงศ์
186.พันเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร
187.พันโท พิศิษฐ ดิษยบุตร
188.พันเอก พูน ทรงศิลป์
189.พลโท ไพฑูรย์ ขจรพันธุ์
190.นาวาอากาศโท ไพบูลย์ ธารีเกษ
191.นายไพโรจน์ ชัยนาม
192.พันเอก ไพศาล คำสุพรหม
193.นายไพศาล ธวัชชัยนันท์
194.พันเอก ไพศาล รุ่งแสง
195.พันเอก ภิงการ สุจริตกุล
196.พลโท ภิญโญ วัชรเทศ
197.พันเอก มณีรัตน์ จารุจินดา
198.พลตำรวจเอก มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น
199.นายมนัส ปิติวงษ์
200.นาวาอากาศโท มนู อัมรานนท์
201.พันโท มนูญ รูปขจร
202.นายมนูญ นาวานุเคราะห์
203.นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต
204.นายมีชัย ฤชุพันธุ์
205.พลตรี ยง วัชรคุปต์
206.นายยง เหลืองรังษี
207.พลตรี ยงยุทธ ดิษบรรจง

Digital Library

208.นายยงศิลป เรืองศุข
209.พลเรือตรี ยศ ฟักผลงาม
210.นายยุทธ อังกินันทน์
211.พลตรี ยุทธศักดิ์ คล่องตรวจโรค
212.พลตรี ยุทธศักดิ์ ภมรสถิตย์
213.พลตรี ยุทธศิลป์ เกษรศุกร์
214.พลเรือตรี ยุธยา เชิดบุญเมือง
215.นายเยื่อ สุสายัณห์
216.นายร่มไทร สุวรรณิก
217.นายระพี สาคริก
218.นายรังสฤษดิ์ เชาวน์ศิริ
219.นายรัตน์ ศรีไกรวิน
220.พลอากาศตรี ราชัย ผลอนันต์
221.นาวาอากาศโท เริงชัย สนิทพันธุ์
222.พลตรี เริงฤทธิ์ รุมาคม
223.ร้อยตำรวจโท เรือง สถานานนท์
224.พลอากาศโท เรืองชัย กาญจนะโภคิน
225.นางแร่ม พรมโมบล บุณยประสพ
226.ร้อยเอก ละเมียน บุณยะมาน
227.นายละเอียด ดวงดี
228.พลเรือตรี เลิศ ญาณนนท์
229.พลโท เลิศรบ สีตบุตร
230.พลตรี วศิน อิศรางกูร ณ อยุธยา
231.พันตรี วัธนชัย ฉายเหมือนวงศ์
232.พันเอก วัฒนชัย วุฒิศิริ
233.พันโท วัฒนา สรรพานิช
234.นาวาอากาศเอก วันชัย พิไลพงษ์
235.พลโท วาท กุญชรานุสสรณ์
236.นายวิจารณ์ นิวาตวงศ์
237.นายวิชัย สวัสดินฤนาท
238.นายวิชิต แสงทอง
239.พันเอก วิเชียร กระบวนยุทธ
240.พลตรี วิเชียร กาญจนพันธ์
241.นายวิญญู อังคณารักษ์
242.พลเรือตรี วินิจ ศรีพจนารถ
243.พลเอก วิทูร หงสเวส

Digital Library

244.นายวินัย ทองลงยา
245.นาวาเอก วินัย ทังสุบุตร
246.พันโท วินิต เทศวิศาล
247.นางวิมล เจียมเจริญ
248.นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์
249.พันโท วิวัฒน์ กุญชร ณ อยุธยา
250.นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ (ถึงแก่อนิจกรรม 24 ก.ค. 2521)
251.นายวีกิจ วีรานุวัตติ์
252.นาวาอากาศเอก วีระ กิจจาทร (ลาออก 16 ม.ค.2522)
253.พลอากาศตรี วีระ ไทยกล้า
254.พลโท วีระพันธ์ รังคะรัตน
255.พันตรี ศักดิ์ศรี แข็งแรง
256.พลตรี ศิริ เทศะภู
257.นาวาเอก ศิริ ศิริรังษี
258.นายศิริ อติโพธิ
259.นายศุลี มหาสันทนะ
260.พลเรือตรี สกล ชลออยู่
261.นาวาโท สงบ ศรลัมพ์
262.พันเอก สงวน คำวงษา
263.นายสง่า วงศ์บางชวด
264.นายสง่า สรรพศรี
265.พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย
266.พลตรี สม ขัตพันธุ์
267.พลตำรวจตรี สมควร หริกุล
268.นางสาวสมจันทร์ อินทโร
269.นายสมเจตน์ วัฒนสินธุ์
270.พลเรือโท สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
271.พันเอก สมชาย หิรัญกิจ
272.นางสมถวิล สังขะทรัพย์
273.นายสมบุญ ศิริธร (ถึงแก่กรรม 31 ก.ค. 2521)
274.พลเรือโท สมบูรณ์ เชื้อพิบูลย์
275.นายสมพงษ์ ตรีสุขี
276.พลอากาศตรี สมพล บุรุษรัตนพันธุ์
277.นาวาอากาศโท สมรวย อาจสัญจร
278.พลเรือตรี สมัคร สายวงศ์
279.พลโท สมิง ไตลังคะ

Digital Library

280.พลเรือโท สมุทร์ สหนาวิน
281.พลเรือตรี สรเดช อำนรรฆสรเดช
282.นายสว่าง พรเรืองวงศ์
283.พลโท สัณห์ จิตรปฏิมา
284.พลตรี สัมผัส พาสนยงภิญโญ
285.นายสานนท์ สายสว่าง
286.พลเอก สายหยุด เกิดผล
287.พลตรี สิงห์ นาควัชระ
288.พลเอก สิทธิ จิรโรจน์
289.พลอากาศโท สิทธิ เศวตศิลา
290.พันโท สิทธิชัย ประเทืองทิน
291.พลตรี สีมา ปาณิกบุตร
292.พลตรี สืบ อักษรานุเคราะห์
293.นายสุขุม ถิระวัฒน์
294.นายสุชาติ เตชะเสน
295.นายสุชาติ หอวัฒนกุล
296.นายสุดใจ เหล่าสุนทร
297.พันตำรวจเอก สุธรรม วรวิเชียรวงษ์
298.พันเอก สุธี บุญวัฒนะกุล
299.นายสุธี สิงห์เสน่ห์
300.นายสุนทร แก้วเนตร
301.นายสุนทร สิงหะ
302.พันโท สุพิทย์ วรอุทัย
303.พันเอก สุรชัย ถนอมพิชัย
304.พลตำรวจโท สุรพล จุลละพราหมณ์
305.พลตรี สุรเสฏฐ รามสมภพ
306.พลตรี สุรินทร์ ผลประไพ
307.ว่าที่พลตำรวจโท สุวรรณ รัตนชื่น
308.พลเรือเอก สุวิเชียร ฟุ้งลัดดา
309.พลเรือตรี เสถียร ธรรมถนอม
310.พันเอก เสถียร นิลกำแหง
311.นายเสนาะ เทียนทอง
312.นาวาเอก เสนาะ วอนขอพร
313.นายเสนาะ อูนากูล
314.นายเสม พริ้งพวงแก้ว
315.พันโท แสงศักดิ์ มงคละสิริ

Digital Library

316.นายแสวง พุทธสถิตย์
317.พลเรือโท โสภณ สุญาณเศรษฐกร
318.พลอากาศโท ไสว ช่วงสุวนิช
319.พลอากาศเอก หะริน หงสกุล
320.พลโท หิรัญ ศิริวัฒน์
321.นายเหม สุไลมาน
322.พลโท เหรียญ ดิษฐบรรจง
323.พลเรือโท อดุล ตุลยานนท์
324.นายอดุล วิเชียรเจริญ
325.นางอนงค์ อิศรภักดี
326.ร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์
327.นายอบ วสุรัตน์
328.นายอมร จันทรสมบูรณ์
329.หลวงอรรถไพศาลศรุดี
330.พันเอก อร่าม ศรายุทธ
331.พันเอก อร่าม ศรีอักษรินทร์
332.พลอากาศตรี อรุณ พร้อมเทพ
333.นายอรุณ ภาณุพงศ์
334.พันเอก อรุณ ศรีอุทัย
335.นายอวยชัย วีรวรรณ
336.นายอักขราทร จุฬารัตน
337.พลตำรวจโท อังกูร ทัตตานนท์
338.พลอากาศตรี อัมพร คอนดี
339.พันเอก อัมพร ศรีแสง
340.พลตรี อัสนี สมุทรเสน
341.นายอาคม มกรานนท์
342.นาวาอากาศโท อาคม อรรถเวทย์วรวุฒิ
343.พลตรี อาจ ชาตินักรบ
344.พันเอก อาทิตย์ กำลังเอก
345.นายอารี วัลยะเสวี
346.พันเอก อำนวย ชูเกษ
347.นายอำนวย อินทุภูติ
348.พลเรือตรี อำพล ณ บางช้าง (ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 5 มี.ค. 2521)
349.นายอุกฤษ มงคลนาวิน
350.พลตรี อุดม ติตถะสิริ
351.พันเอก อุดม ทวีวัฒน์

Digital Library

352.พลเรือโท อุดม ฟุ้มหิรัญ
353.นายอุดร ตันติสุนทร
354.นายอุทิศ นาคสวัสดิ์
355.พลอากาศโท อุสาห์ ชัยนาม
356.พลตรี เอนก บุนยถี
357.พลอากาศเอก เอื้อน เขมะสิงคิ
358.พลโทเอื้อม จิรพงศ์
359.พลเรือโท โอภาส จามิกรณ์
360.นายโอสถ โกศิน

ประกาศมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 เป็นต้นไป
พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ (ประธานสภานโยบายแห่งชาติ) ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ[17]

[17] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 114 ฉบับพิเศษ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2520 หน้า 1-21.

Digital Library

แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา

22 เมษายน 2522

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 84 และมาตรา 201 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย* ดังต่อไปนี้

1. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
2. พันเอก กมล เรืองวุฒิ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
3. พลอากาศเอก กระแสร์ อินทรัตน์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
4. นายกฤต รัตนรักษ์ (ลาออกวันที่ 24 เม.ย. 2522 แต่งตั้ง นายปรีดี หิรัญพฤกษ์ เมื่อ 25 เม.ย. 2522)[18]
5. พลโท กฤษณ์ ชีเจริญ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
6. นายกิตติรัต ศรีวิศาลวาจา (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
7. นาวาอากาศเอก เกษตร โรจนนิล (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
8. พลเรือตรี เกษม ลิขิตวงศ์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)
9. พลโท เกริกศิลป์ กัลยาณกุล (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
10. นายโกวิท บุณยัษฐิติ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
11. พลตำรวจตรี กำธร ตุลยายน (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
12. พลอากาศโท จรัส สุรัสวดี (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
13. พลอากาศตรี จรรยา สุคนธทรัพย์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
14. พลตรี จวน วรรณรัตน์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
15. พลเรือตรี จินดา ไชยอุดม (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)
16. พลเอก เจริญ พงษ์พานิช (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
17. พลเรือตรี เจือ เกตุษเฐียร (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)
18. นางสาวจุไร ลียากาศ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

*ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2521 กำหนดให้จำนวนสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่เกิน 3 ใน 4 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 301 ท่าน โดยให้สมาชิกวุฒิสภาอยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปีในวาระเริ่มแรกให้จับสลากออก 1 ใน 3 เมื่อครบ 2 ปีแรก และอีก 2 ปีถัดมาให้จับสลากออก กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เหลือจากการถูกจับสลากออกจากคราวแรก

19. พลเอก จำเป็น จารุเสถียร (ถึงแก่อนิจกรรม 21 ธ.ค. 2526 แต่งตั้ง พลโท เทียบ กรมสุริยศักดิ์ เมื่อ 3 มี.ค. 2527 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[19]
20. พันเอก จำลอง ฤทธิศิลป (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

---

[18] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 69 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 พฤษภาคม 2522 หน้า 63.

[19] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 101 ตอนที่ 28 ฉบับพิเศษ วันที่ 5 มีนาคม 2527 หน้า 3.

Digital Library

21. พลอากาศตรี จำลอง ปุณณะกิตติ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
22. พันโท จำลอง ศรีเมือง (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
23. พลอากาศเอก เฉลิม ทีวะเวช (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
24. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
25. พันตำรวจเอก ชาญ รัตนธรรม (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง พลเอก เจริญ พงษ์พานิช เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และจับสลากออก เมื่อ 15 เม.ย. 2526)[20]
26. พันเอก ชาญ สท้อนดี (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)
27. พันเอก ชาญบูรณ์ เพ็ญตระกูล (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง นายนุกูล ประจวบเหมาะ เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[21]
28. พลเรือตรี ชาติ ดิษฐบรรจง (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
29. พันโท ชายชาญ เทียนประภาส (ถึงแก่อนิจกรรม 4 เม.ย. 2523 แต่งตั้ง พลตรี ประหยัด รอดโพธิ์ทอง เมื่อ 25 พ.ค. 2523 และจับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)[22]
30. พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
31. พันเอก ชูพงศ์ มัทวพันธุ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
32. พันเอก ชัยชนะ ธารีฉัตร (ลาออก 24 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลตรี ชัยชนะ ธารีฉัตร เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระ เมื่อ 22 เม.ย. 2528)[23]
33. พลเอก เชวง ยังเจริญ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
34. พันเอก เชษฐา ฐานะจาโร (ลาออก 24 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลเอก ทวนทอง สุวรรณทัต เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[24]
35. พันเอก เชาวน์ คงพูนศิลป์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
36. พลเอก เชาว์ สวัสดิสงคราม (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
37. พลเรือตรี ดำรงค์ เสขะนันทน์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
38. นายถวิล ชมะนันท์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
39. พลอากาศโท ทะแกล้ว ศุษิลวรณ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
40. พลเอก ทวนทอง สุวรรณทัต (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
41. พันเอก ทวีวิทย์ นิยมเสน (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
42. พลโท เทพ กรานเลิศ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)
43. พลเรือเอก เทียม มกรานนท์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)
44. พันเอก ทำนุ ผุดผาด (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)
45. พันโท ธานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

---

[20] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 98ตอนที่72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[21] เพิ่งอ้าง.

[22] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 86 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 มิถุนายน 2523 หน้า 1.

[23] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม100ตอนที่64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[24] เพิ่งอ้าง.

Digital Library

46. พันโท ธีรเดช มีเพียร (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

47. พลอากาศตรี ธนูธรรม ประมวญทอง (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

48. นายธรรมนูญ ลัดพลี (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

49. พันเอก เธียร ธรรมกุล (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

50. พลโท นวล หิญชีระนันทน์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

51. นาวาเอก ณฤดล ปุราคำ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

52. พลเรือโท นิพนธ์ ศิริธร (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

53. นายปราเสริฐ ปราสาททองโอสถ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

54. พันตรี ณรงค์ จารุเศรณี (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

55. พลตำรวจโท ณรงค์ มหานนท์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

56. พันเอก นานศักดิ์ ข่มไพรี (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง นายปิยะ จักกะพาก เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[25]

57. พันเอก บรรจง จารุวรรณ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

58. นายบรรณสมบูรณ์ มิตรภักดี (ลาออก 20 ก.ค. 2522 แต่งตั้ง นายสมพงษ์ ตรีสุขี เมื่อ 16 ส.ค. 2522 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[26]

59. พันเอก บวร งามเกษม (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

60. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524 ได้รับแต่งตั้งใหม่เมื่อ 22 เม.ย. 2524 และถึงแก่อนิจกรรมเมื่อ 5 ก.ย. 2524 แต่งตั้ง นายไพจิตร สมสุวรรณ เมื่อ 30 ต.ค. 2524)[27]

61. พันเอก บัญชา สวัสดิ์ฤทธิรณ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

62. พลอากาศโท บัญชา สุขานุศาสน์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

63. พลอากาศโท บัณฑิต โชติชนาภิบาล (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

64. พันโท บัณฑิตย์ มลายอริศูนย์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

65. พลเรือโท บัณฑิต สุวงศ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

66. พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์ (ลาออก 22 เม.ย. 2524 แต่งตั้ง นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ เมื่อ22 เม.ย. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย.2526)[28]

67. นายบุญถม เย็นมะโนช (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

68. พันตรี บุญยัง บูชา (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง นายประเทือง กีรติบุตร เมื่อ 11 พ.ค. 2524 ลาออกเมื่อ 9 มิ.ย. 2524)[29] (แต่งตั้ง นายวทัญญู ณ ถลาง เมื่อ 22 ก.ค. 2524 และ จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[30]

---

[25] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[26] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 145 ฉบับพิเศษ วันที่ 21 สิงหาคม 2522 หน้า 250.

[27] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 184 ฉบับพิเศษ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2524 หน้า 3.

[28] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 67 ฉบับพิเศษ วันที่ 4 พฤษภาคม 2524 หน้า 3.

[29] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[30] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 122 ฉบับพิเศษ วันที่ 27 กรกฎาคม 2524 หน้า 15.

Digital Library

69. นายบุญสิน จตุรพฤกษ์ (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[31]

70. พลเอก บุญเสริม อายุวัฒน์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

71. พันเอก บุลศักดิ์ โพธิเจริญ (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง นายประวีณ ณ นคร เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[32]

72. พลโท บุลฤทธิ์ ทรรทรานนท์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

73. นาวาอากาศโท ประกอบ สุดประไพ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

74. พันเอก ประจวบ กาญจนพันธุ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

75. พลเรือตรี ประจวบ พลกล้า (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

76. พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

77. พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

78. พันเอก ประจักษ์ สว่างจิตร (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

79. พลเรือตรี ประชา กนิษฐชาต (ถึงแก่อนิจกรรม 28 ส.ค. 2525 แต่งตั้ง พลเรือโท ทวิช บุณยรัตนพันธ์ เมื่อ 9 ก.ย. 2525 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[33]

80. นาวาอากาศเอก ประชุม ฉายศิริ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

81. พลโท ประดับ ศรีสุข (ถึงแก่อนิจกรรม 17 ธ.ค. 2523 แต่งตั้ง พลตรี สุจินต์ อารยะกุล เมื่อ 4 ม.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[34]

82. พลตรี ประเทียบ เทศวิศาล (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

83. พลโท ประเทือง อารีนิจ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

84. พลเรือตรี ประพัฒน์ กฤษณจันทร์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

85. พลเรือโท ประพัฒน์ จันทวิรัช (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

86. พลอากาศตรี ประพันธ์ ฐปะเตมีย์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

87. พลโท ประยุทธ จารุมณี (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

88. พลเอก ประลอง วีระปรีย์ (ถึงแก่อนิจกรรม 21 ต.ค. 2523 แต่งตั้ง พลตรี ปรีชา ฉวีพัฒน์ เมื่อ 24 พ.ย. 2523 และจับสลากออก เมื่อ 17 เม.ย. 2524)[35]

89. นายปรีดี เหตระกูล (ลาออก 24 เม.ย. 2522 แต่งตั้ง นายสนอง ตู้จินดา เมื่อ 25 เม.ย. 2522 และจับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)[36]

90. นาวาเอก ประยงค์ เจริญสุวรรณ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

91. พลเรือตรี ประสพ อุดหนุน (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

---

[31] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[32] เพิ่งอ้าง.

[33] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 128 ฉบับพิเศษ วันที่ 10 กันยายน 2525 หน้า 1.

[34] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 3 ฉบับพิเศษ วันที่ 12 มกราคม 2524 หน้า 1.

[35] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 186 ฉบับพิเศษ วันที่ 3 ธันวาคม 2523 หน้า 22.

[36] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 69 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 พฤษภาคม 2522 หน้า 63.

Digital Library

92. พลเอก ประสาร อมาตยกุล (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

93. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

94. พลเรือโท ประเสริฐ แทนขำ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

95. พลเอก ประเสริฐ ธรรมศิริ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

96. นาวาอากาศเอก ประหยัด ดิษยะศริน (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

97. นาวาอากาศเอก ปราโมทย์ วีรุตมเสน (ลาออก 1 ต.ค. 2524 แต่งตั้งพลโท จันทรคุปต์ สิริสุทธิ์ เมื่อ 30 ต.ค. 2524 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[37]

98. พลเรือตรี ปรีชา สงวนสินธุ์ (ถึงแก่อนิจกรรม 18 มี.ค. 2526 แต่งตั้ง พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[38]

99. นาวาอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

100. พันเอก ปรีดี รามสูต (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง พลเรือเอก สถาปน์ เกยานนท์ เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[39]

101. พลโท ปิ่น ธรรมศรี (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

102. นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเภสัช (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

103. นาวาอากาศเอก ผดุง พันธุ์หลังสวน (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

104. พลเรือโท ผริตเดช รุมาคม (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

105. พลโท ผิน เกษร (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

106. พลตรี พร้อม ผิวนวล (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

107. พลเรือเอก พอน พันธุทรัพย์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

108. พลอากาศเอก พโยม เย็นสุดใจ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

109. นาวาเอก โพยม สวัสดิบุตร (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

110. นายพัลลภ บัวสุวรรณ (ลาออก 24 เม.ย. 2522 แต่งตั้ง นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เมื่อ 15 เม.ย. 2522 และออกตามวาระ เมื่อ 22 เม.ย. 2528)[40]

111. พลตรี พัฒน์ อุไรเลิศ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

112. พลเรือเอก หม่อมราชวงศ์พันธุม ทวีวงศ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

113. พันเอก พัลลภ ปิ่นมณี (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

114. พันเอก พิจิตร กุลละวณิชย์ (ลาออก 20 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลตรี พิจิตร กุลละวณิชย์ เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตาม วาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[41]

---

[37] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 184 ฉบับพิเศษ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2524 หน้า 3.

[38] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[39] เพิ่งอ้าง.

[40] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 69 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 พฤษภาคม 2522 หน้า 63.

[41] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100ตอนที่64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

Digital Library

115. พลตำรวจตรี พิชิต รักษนาเวศ (ถึงแก่อนิจกรรม 19 ส.ค. 2525 แต่งตั้ง นายกระมล ทองธรรมชาติ เมื่อ 9 ก.ย. 2525 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[42]

116. พันเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

117. พันเอก พูน ทรงศิลป์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

118. นาวาอากาศเอก ไพบูลย์ ธารีเกษ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

119. พลตรี ไพบูลย์ สิรยากร (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

120. นายไพโรจน์ เปรมปรีดิ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

121. พลตรี ไพศาล รุ่งแสง (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

122. พลโท ภิญโญ วัชรเทศ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

123. พลตำรวจเอก มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

124. นาวาอากาศโท มนู อัมรานนท์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

125. นายมนูญ นาวานุเคราะห์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

126. พันโท มนูญ รูปขจร (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

127. นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

128. นาวาอากาศเอก มานิตย์ ชมภูทีป (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

129. พลตรี ยงยุทธ ดิษบรรจง (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

130. นายยงศิลป์ เรืองศุข (ลาออก 18 เม.ย.2526 แต่งตั้ง พลโท ไฉน การุณยะวนิช เมื่อ 26 เม.ย. 2526 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[43]

131. พลเรือโท ยศ พักผลงาม (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

132. นายยุทธ อังกินันทน์ (ลาออก 18 เม.ย. 2523 แต่งตั้ง พลตรี สุวรรณ รัตนเสนีย์ เมื่อ 25 พ.ค. 2523 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[44]

133. พลตรี ยุทธศักดิ์ คล่องตรวจโรค (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

134. พลเรือโท ยุธยา เชิดบุญเมือง (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

135. พลตรี เริงฤทธิ์ รุมาคม (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

136. พลอากาศเอก เรืองชัย กาญจนะโภคิน (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

137. ร้อยเอก ละเมียน บุณยะมาน (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

138. นางสาวลาวัลย์ ถนองจันทร์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

139. พลโท ลักษณ์ ศาลิคุปต์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

140. พันเอก วรวิทย์ พิบูลศิลป์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

---

[42] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 128 ฉบับพิเศษ วันที่ 10 กันยายน 2525 หน้า 1.

[43] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 67 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 เมษายน 2526 หน้า 24.

[44] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 86 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 มิถุนายน 2523 หน้า 1.

Digital Library

141. พลโท วศิน อิศรางกูร ณ อยุธยา (ลาออก 1 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา เมื่อ 11 พ.ค. 2524)[45] และลาออกเมื่อ 1 ก.ค. 2525 แต่งตั้ง พลเอก ป่าโมซซ์ ถาวรฉันท์ เมื่อ 8 ก.ค. 2525 และลาออกเมื่อ 29 มี.ค. 2528)[46]

142. พันโท วัธนชัย ฉายเหมือนวงศ์ (ลาออก 24 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลเอก ลักษณ์ ศาลิคุปต์ เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตาม วาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[47]

143. พลอากาศตรี วันชัย พิไลพงษ์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

144. พลเรือโท วิเชียร สังกรธนกิจ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

145. พันโท วินิต เทศวิศาล (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

146. พลเรือตรี วินิจ ศรีพจนารถ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

147. นางวิมล เจียมเจริญ (ศิริไพบูลย์) (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

148. พันเอก วิมล วงศ์วานิช (ลาออก 21 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลตรี วิมล วงศ์วานิช เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระ เมื่อ 22 เม.ย. 2528)[48]

149. พลโท วิบูลย์ เร้าเสถียร (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

150. นายวิศิษฐ์ ศรีสมบูรณ์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

151. พลโท วีรพันธ์ รังคะรัตน (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

152. พันเอก วีรยุทธ อินวะษา (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

153. พลตำรวจเอก ศรีสุข มหินทรเทพ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

154. นายศิริชัย บูลกุล (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

155. นาวาอากาศเอก หม่อมราชวงศ์ศิริพงษ์ ทองใหญ่ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

156. พลเรือโท ศักดิ์ เถลิงสุข (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

157. พลโท ศักดิ์ บุญทระกุล (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

158. พันโท ศักดิ์ศรี แข็งแรง (ลาออก 21 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง นายสมพร บุณยคุปต์ เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระ เมื่อ 22 เม.ย. 2528)[49]

159. นายศุลี มหาสันทนะ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

160. พันโท สกรรจ์ มิตรเกษม (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

161. พลเรือตรี สกล ชลออยู่ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

162. นายสงวน ลิ่วมโนมนต์ (ลาออก 1 พ.ค. 2522 แต่งตั้ง นายวิลาศ อุทัยฉาย เมื่อ 9 พ.ค. 2522 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[50]

---

[45] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[46] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 128 ฉบับพิเศษ วันที่ 10 กันยายน 2525 หน้า 1.

[47] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[48] เพิ่งอ้าง.

[49] เพิ่งอ้าง.

[50] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 78 ฉบับพิเศษ วันที่ 12 พฤษภาคม 2522 หน้า 5.

Digital Library

163. พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ (ถึงแก่อนิจกรรม 23 พ.ย. 2523 แต่งตั้ง พลตรี สินธุ เกิดสมบุญ เมื่อ 24 ธ.ค. 2523 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[51]

164. พันเอก สง่า สายมงคล (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

165. พลเรือเอก สถาปน์ เกยานนท์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

166. พลโท สท้าน ภิรมย์รัตน์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

167. พลโท สม ขัตพันธุ์ (จับสลากออกเมื่อ 14 เม.ย. 2524)

168. พลเรือโท สมจิตต์ ธัมมรัคคิต (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

169. พลเรือโท สมบูรณ์ เชื้อพิบูลย์ (ลาออก 8 มี.ค. 2528)

170. พันโท สมพนธ์ บุณยคุปต์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

171. นาวาอากาศโท สมรวย อาจสัญจร (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

172. พลเอก สมศักดิ์ ปัญจมานนท์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

173. นาวาอากาศเอก สมศักดิ์ เวสุวรรณ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

174. พลเรือโท สมัคร สายวงศ์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

175. พันเอก สมาน สวนบุญช่วย (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

176. พลเรือเอก สมุทร์ สหนาวิน (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

177. พลอากาศโท สรรเสริญ วานิชย์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

178. พันเอก สวง มาสมภพ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

179. พลตรี สฤษดิ์วงศ์ วงศ์ถ้วยทอง (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

180. พลเอก สัณห์ จิตรปฏิมา (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

181. พันโท สาคร กิจวิริยะ (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง นายสมพร บุณยคุปต์ เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[52]

182. นายสานนท์ สายสว่าง (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

183. นาวาอากาศเอก สามารถ โสตสถิตย์ (ลาออก 1 ต.ค. 2524 แต่งตั้ง พลอากาศโท ทวนทอง ยอดอาวุธ เมื่อ 30 ต.ค. 2524 และจับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)[53]

184. พลเอก สายหยุด เกิดผล (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

185. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

186. พลโท สีมา ปาณิกบุตร (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

187. พลโท สืบ อักษรานุเคราะห์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

188. นายสุขุม ถิระวัฒน์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

189. นายสุชาติ หอวัฒนกุล (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

190. พันเอก สุเทพ สีวะรา (ลาออก 20 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลเอก สมศักดิ์ ปัญจมานนท์ เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

---

[51] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 201 ฉบับพิเศษ วันที่ 29 ธันวาคม 2523 หน้า 4.

[52] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[53] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 184 ฉบับพิเศษ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2524 หน้า 3.

Digital Library

191. พันเอก สุรชัย ถนอมพิชัย (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[54]

192. พลตำรวจโท สุรพล จุลละพราหมณ์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

193. พลตรี สุรเสฏฐ รามสมภพ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

194. พลตรี เสริม คงสุวรรณ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

195. พันโท แสงศักดิ์ มงคละสิริ (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้ง นายอมร จันทรสมบูรณ์ เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[55]

196. พันเอก แสนย์ เทภาสิต (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

197. พลโท แสวง จามรจันทร์ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

198. พลโท สำราญ เทพรพ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

199. พลเรือตรี สำอาง กรีโสภณ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

200. พลอากาศเอก หะริน หงสกุล (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

201. นาวาเอก หัน สกุลพานิช (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

202. พลเอก หิรัญ ครุธเวโช (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

203. นายเหม สุไลมาน (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)

204. พลโท เหรียญ ดิษฐบรรจง (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

205. พันโท องอาจ ชัมพูนทะ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

206. พันโท หม่อมราชวงศ์อดุลยเดช จักรพันธุ์ (ลาออก 4 พ.ค. 2524 แต่งตั้งนายอาณัติ อาภาภิรม เมื่อ 11 พ.ค. 2524 และออก ตามวาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[56]

207. พลเรือเอก อดุล ตุลยานนท์ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)

208. ร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

209. หลวงอรรถไพศาลศรุดี (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

210. พันเอก อร่าม ศรายุทธ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

211. พลอากาศตรี อรุณ พร้อมเทพ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

212. พันตรี อัครเดช ศศิประภา ลาออก 21 ม.ค. 2526 แต่งตั้งพลเรือเอก สมุทร สหนาวิน เมื่อ 20 เม.ย.2526 และ ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)[57]

213. พลตำรวจโท อังกูร ทัตตานนท์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย.2526)

214. พันโท อัมพร เศวตเศรณี (ลาออก 20 ม.ค. 2526 แต่งตั้งพลเอก เหรียญ ดิษฐบรรจง เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และ ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)[58]

215. นายอาคม มกรานนท์ (จับสลากออกเมื่อ 15 เม.ย. 2526)

216. นาวาอากาศ อาคม อรรถเวทย์วรวุฒิ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

---

[54] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[55] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[56] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 72 ฉบับพิเศษ วันที่ 13 พฤษภาคม 2524 หน้า 1-2.

[57] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[58] เพิ่งอ้าง.

Digital Library

217. พลโท อาจ ชาตินักรบ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย. 2524)

218. พลตรี อาทิตย์ กำลังเอก (ลาออก 20 ม.ค. 2526 แต่งตั้งพลเอก อาทิตย์ กำลังเอก เมื่อ 20 เม.ย. 2526 และออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)[59]

219. นายอานนท์ ศรีวรรธนะ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)

220. พันเอก อิสระพงศ์ หนุนภักดี (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย.2524)

221. พลตรี เอนก บุนยถี (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย.2524)

222. พลเรือเอก อุดม พุ่มหิรัญ (จับสลากออกเมื่อ 17 เม.ย.2524)

223. พลเรือโท โอภาส จามิกรณ์ (จับสลากออกเมื่อ 22 เม.ย.2528)

224. พันเอก อำนวย ชูเกษ (ออกตามวาระเมื่อ 22 เม.ย.2528)

225. พลโท อำนาจ ดำริกาญจน์ (ถึงแก่อนิจกรรม 22 มิ.ย. 2524 แต่งตั้งพลตรี สุตสาย หัสดิน เมื่อ 22 ก.ค. 2524 และออกตาม วาระเมื่อ 22 เม.ย. 2528)[60]

ประกาศ ณ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน[61]

---

[59] เพิ่งอ้าง.

[60] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 122 ฉบับพิเศษ วันที่ 27 กรกฎาคม 2524 หน้า 15.

[61] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 57 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2522 หน้า 1-12.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2524

25 เมษายน 2524

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาเนื่องจากครบกำหนดสองปี นับแต่วันที่ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกในวันที่ 22 เมษายน 2522 และได้ดำเนินการจับสลากให้สมาชิกวุฒิสภาพ้นจากตำแหน่งเป็นจำนวน 75 คน ตามมาตรา 85 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉะนั้นเพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาสามในสี่ของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา 84 และมาตรา 85 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ดังต่อไปนี้

1. พลโท กฤษณ์ ชีเจริญ
2. พลอากาศเอก กระแสร์ อินทรัตน์
3. พลเรือเอก กวี สิงหะ
4. หม่อมราชวงศ์ เกษมสโมสรเกษมศรี (ลาออก 1 ธ.ค. 2525 แต่งตั้ง พลตรี ประชุม พิบูลภาณุวัธน์ เมื่อ 20 เม.ย. 2526)[62]
5. นาวาอากาศตรี กำธน สินธวานนท์
6. พลโท จวน วรรณรัตน์
7. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ (ถึงแก่อสัญกรรม 19 มี.ค. 2527 แต่งตั้ง พลโท ชวลิต ยงใจยุทธ เมื่อ 23 มี.ค. 2527)[63]
8. นายจำลอง อัตนโถ
9. นายเฉลียว คณานุกูล
10. พลอากาศโท ชากร ทัตตานนท์
11. นายชาญชัย ลี้ถาวร
12. พลเรือตรี ชาติ ดิษฐบรรจง
13. นายชูชาติ ประมูลผล
14. พลเอก เชาว์ สวัสดิสงคราม
15. หม่อมหลวง เชิงชาญ กำภู
16. นายเฉลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์
17. หม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล
18. นายไตรรงค์ สุวรรณศีรี (ลาออก 6 มิ.ย. 2529 แต่งตั้งนายศิริชัย บูลกุล เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[64]

---

[62] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[63] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 101 ตอนที่ 41 ฉบับพิเศษ วันที่ 29 มีนาคม 2527 หน้า 4.

[64] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

Digital Library

19. นายทวี หนุนภักดี

20. พลอากาศเอก ทะแกล้ว ศุษิลวรณ์ (ถึงแก่อนิจกรรม 18 มี.ค. 2526 แต่งตั้ง พลเรือเอก ประเสริฐ แทนขำ เมื่อ 20 เม.ย. 2526)[65]

21. พลโท เทียนชัย สิริสัมพันธ์ (ลาออก 7 พ.ค. 2529 แต่งตั้ง นายสมพงษ์ ตรีสุขี เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[66]

22. พลอากาศโท นาวี มหารักขกะ

23. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย

24. พลอากาศโท บัณฑิต โชติชนาภิบาล

25. พลเรือโท บัณฑิต สุวงศ์

26. นายบุญสม มาร์ติน

27. นายประกอบ ตู้จินดา

28. พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

29. นายประจิตร ยศสุนทร

30. พันเอก ประชุม พิบูลภาณุวัธน์ (ลาออก 21 ม.ค.2526 แต่งตั้ง พลโท ผิน เกษร เมื่อ 20 เม.ย. 2526)[67]

31. นายประพฤทธิ์ ณ นคร

32. พลเรือโท ประพัฒน์ จันทวิรัช

33. พลอากาศโท ประภา เวชปาน

34. พลตรี ประหยัด รอดโพธิ์ทอง (ถึงแก่อนิจกรรม 28 พ.ค. 2528 แต่งตั้ง พลโท รวมศักดิ์ ไชยโกมินท์ เมื่อ 3 มี.ค. 2529)[68]

35. พลอากาศตรี ประหยัด ดิษยะศริน

36. พลเอก ประยุทธ จารุมณี

37. นายประสพ รัตนากร

38. พลตรี ประสาท วิมลศิลปิน

39. พลตรี ปรีชา ฉวีพัฒน์

40. นายปลั่ง มีจุล

41. พลเอก ปิ่น ธรรมศรี

42. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์

43. พลตรี พิศิษฐ์ เหมะบุตร (ลาออก 21 ม.ค. 2526 แต่งตั้ง พลโท วิบูลย์ เสถียร เมื่อ 20 เม.ย. 2526)[69]

44. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร

45. ร้อยเอก ละเมียน บุณยะมาน

---

[65] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[66] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

[67] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[68] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 37 ฉบับพิเศษ วันที่ 6 มีนาคม 2529 หน้า 1.

[69] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

Digital Library

46. พลอากาศโท วาทิต โหละสุต
47. พลเอก วาท กุญชรานุสสรณ์
48. นายวิจารณ์ นิวาตวงศ์
49. นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์
50. พลเรือโท วิเชียร สังกรธนกิจ
51. พลอากาศโท วีระ ไทยกล้า
52. พลโท ศักดิ์ บุญทระกุล
53. นายศิริ อติโพธิ
54. พันเอก สงวน คำวงษา
55. พลโท สม ขัตพันธุ์ (ลาออก 24 ม.ค.2526 แต่งตั้ง พลโท สม ขัตพันธุ์ เมื่อ 20 เม.ย. 2526)[70]
56. พลอากาศโท สมพล บุรุษรัตนพันธุ์
57. นายสมภพ โหตระกิตย์
58. นายสมภพ สุสังกรกกาญจน์
59. พลเรือโท สมัคร สายวงศ์
60. นายสุขุม ถิระวัฒน์
61. นายสุชาติ หอวัฒนกุล
62. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
63. คุณหญิงสุวัฒนา เพชรทองคำ
64. พลเรือโท สุรพล แสงโชติ
65. พลเอก เสริม ณ นคร
66. นายเสนาะ อูนากูล
67. พลโท แสวง จามรจันทร์
68. พลเรือเอก โสภณ สุญาณเศรษฐกร
69. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ
70. พลอากาศเอก อัมพร คอนดี
71. พลโท อาจ ชาตินักรบ
72. พันเอก อาทร ชนเห็นชอบ
73. พลเรือเอก อุดม พุ่มหิรัญ
74. พลตรี เอนก บุนยถี (ลาออก 6 มิ.ย. 2529 แต่งตั้ง ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[71]
75. พลเรือตรี อำนวย เอี่ยมสุโร

ประกาศ ณ วันที่ 25 เมษายน พุทธศักราช 2524 เป็นปีที่ 36 ในรัชกาลปัจจุบัน[72]

---

[70] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 7-8.

[71] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

[72] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษวันที่ 29 เมษายน 2524 หน้า 28-32.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2526

19 เมษายน 2526

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นครั้งแรก ตามประกาศลงวันที่ 22 เมษายน 2522 นั้น บัดนี้ครบกำหนดสี่ปีและสมาชิกวุฒิสภาในจำนวนที่เหลือจากการจับสลากจากตำแหน่งเมื่อครบสองปีแรกตามมาตรา 85 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในวันที่ 18 เมษายน 2526 ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นเป็น 324 คน สมควรแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ได้จำนวนสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 84 และ มาตรา 85 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

1. นายกระจ่าง พันธุมนาวิน
2. พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา
3. นายกฤตย์ รัตนรักษ์
4. พลอากาศตรี กันต์ พิมานทิพย์
5. นายกำพล วัชรพล
6. พลอากาศตรี เกษตร โรจนนิล
7. นายเกษม สุวรรณกุล
8. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา
9. พลโท จุไท แสงทวีป
10. นายชลอ ธรรมศิริ (ลาออก 5 มิ.ย. 2529 แต่งตั้ง นายเกษม จาติกวณิช เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[73]
11. นายชวลิต รุ่งแสง
12. นายชัชวาล อภิบาลศรี
13. นายชัยรัตน์ คำนวณ
14. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
15. นายชาญวุฒิ โพธิรัตนังกูร
16. นายชุมสาย หัสดิน
17. พลตำรวจเอก ณรงค์ มหานนท์
18. พลเรือโท ดำรงค์ เสขะนันทน์
19. นายดิลก มหาดำรงค์กุล

[73] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 103ตอนที่129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

Digital Library

20.นายตามใจ ขำภโต (ลาออก 9 พ.ค. 2529 แต่งตั้งนายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[74]
21.พลอากาศโท ทวนทอง ยอดอาวุธ
22.พลเรือโท ทวิช บุณยรัตพันธุ์
23.พลตำรวจตรี เทียนชัย วีรกุล
24.พลเรือโท ธาดา ดิษฐบรรจง
25.นางนงเยาว์ ชัยเสรี
26.พลโท นพ พิณสายแก้ว
27.พลเรือโท นิพนธ์ ศิริธร
28.นายนุกูล ประจวบเหมาะ
29.พลโท บรรจบ บุนนาค
30.นายบรรเจิด ชลวิจารณ์
31.พลตำรวจโท บันเทิง กัมปนาทแสนยากร
32.พลตรี บุญชัย ดิษฐกุล
33.นายบุญธรรม ชุมดวง (ถึงแก่อนิจกรรม 10 พ.ย. 2528 แต่งตั้งนายอนันต์ อนันตกูล เมื่อ 3 มี.ค. 2529)[75]
34.พลเอก ปฐม เสริมสิน
35.พลเรือตรี ประกอบ วะสีนนท์
36.หม่อมหลวง ประกิต ทินกร
37.พลเรือตรี ประพัฒน์ กฤษณจันทร์
38.พลโท ประยูร บุนนาค
39.นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ
40.นายประสิทธิ์ เหตระกูล
41.พลตรี ปัญญา สิงห์ศักดา
42.นายปิยะ จักกะพาก
43.นายปรีชา ศรีมีทรัพย์
44.นายพนัส สิมะเสถียร
45.นายพฤทธิ์ อุปถัมภานนท์
46.คุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์
47.พลโท พักตร์ มีนะกนิษฐ
48.พลโท พัฒน์ อุไรเลิศ
49.นายเพรา นิวาตพงส์
50.นายมนัสวี อุณหนันทน์

---

[74] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

[75] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 37 ฉบับพิเศษ วันที่ 6 มีนาคม 2529 หน้า 1.

Digital Library

51.พลโท มานะ รัตนโกเศศ (ลาออก 7 พ.ค. 2529 แต่งตั้ง นายวีระ คีรีวัฒน์ เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[76]
52.นายมีชัย ฤชุพันธุ์
53.พลเรือโท ยุธยา เชิดบุญเมือง
54.นายรัตน์ พนมขวัญ
55.นายละเมียด ประดับศรี
56.นายวทัญญู ณ ถลาง
57.นายวรรณ ชันซื่อ
58.นายวารินทร์ พูนศิริวงศ์
59.พลตรี วิชาติ ลายถมยา (ถึงแก่อนิจกรรม 20 พ.ค. 2527 แต่งตั้งพลโท วันชัย จิตต์จำนง เมื่อ 1 มิ.ย. 2527)[77]
60.นายวิชัย กาญจนพันธุ์
61.นายวิชัย โถสุวรรณจินดา (ลาออก 22 เม.ย. 2526 แต่งตั้ง พลตรี วัฒนชัย วุฒิศิริ เมื่อ 26 เม.ย. 2526)[78]
62.นายวิทูร โอสถานนท์
63.นายวิระ รมยะรูป
64.นายวีกิจ วีรานุวัตติ์
65.นายวีระ สุสังกรกาญจน์
66.พลตรี ศิริ ทิวะพันธุ์
67.นายสง่า สรรพศรี
68.พลตรี สมคิด จงพยุหะ
69.นายสมคิด บำเรอ
70.นายสมชาย เขียวหวาน
71.พันเอก สมชาย หิรัญกิจ
72.นายสมบูรณ์ นันทาภิวัฒน์
73.นายสมาน แสงมะลิ
74.นายสรวง อักษรานุเคราะห์
75.นายสวัสดิ์ ลูกโดด
76.นายสิงห์โต จ่างตระกูล
77.นายสิปปนนท์ เกตุทัต
78.นายสุธรรม วิชชุไตรภพ
79.พลตรี สุนทร คงสมพงษ์
80.พลตำรวจโท สุวรรณ รัตนชื่น

---

[76] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

[77] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 101 ตอนที่ 74 ฉบับพิเศษ วันที่ 14 มิถุนายน 2527 หน้า 1.

[78] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 67 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 เมษายน 2526 หน้า 24.

Digital Library

81.นายสุวิทย์ นววงศ์

82.พลโท หาญ ลีลานนท์ (ลาออก 1 เม.ย. 2528 แต่งตั้งนายสนอง ตู้จินดา เมื่อ 15 เม.ย. 2528)[79]

83.ร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์

84.นายอนุสร ทรัพย์มนู

85.นายอมร รักษาสัตย์

86.พลอากาศเอก อรุณ พร้อมเทพ

87.นายอรุณ ภานุพงศ์ (ลาออก 16 ก.ค. 2527 แต่งตั้งนายบดี จุณณานนท์ เมื่อ 26 ก.ค. 2527)[80]

88.นายอาสา สารสิน (ลาออก 28 ส.ค. 2529 แต่งตั้ง หม่อมราชวงศ์ เกษมสโมสร เกษมศรี เมื่อ 5 พ.ย. 2529)[81]

89.นายอาหมัด ขามเทศทอง

90.พลตรี อิสระพงศ์ หนุนภักดี

91.นายอุกฤษ มงคลนาวิน

92.พลอากาศตรี อุดม ถนอมกุลบุตร

93.นายโอสถ โกศิน

โดยมีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราช โองการประกาศ ณ วันที่ 20 เมษายน พุทธศักราช 2526 เป็นปีที่ 38 ในรัชกาลปัจจุบัน[82]

---

[79] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 51 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2528 หน้า 1-6.

[80] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 101 ตอนที่ 101 ฉบับพิเศษ วันที่ 3 สิงหาคม 2527 หน้า 1.

[81] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม103 ตอนที่ 198 ฉบับพิเศษ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2529 หน้า 7.

[82] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2526 หน้า 1-6.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2528

15 เมษายน 2528

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นครั้งแรกตามประกาศ ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามประกาศลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2526 แล้วนั้น

บัดนี้ ครบกำหนดหกปีนับแต่วันที่ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกแล้ว สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจำนวนที่เหลืออยู่จากการจับสลากออกเมื่อครบสองและสี่ปีแรกจึงสิ้นสุดลง และโดยที่ได้มีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาได้ว่างลงอีก 1 ตำแหน่ง จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตาม มาตรา 84 มาตรา 85 และมาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

1. นายสนอง ตู้จินดา (แต่งตั้งแทน พลโท หาญ ลีลานนท์ เมื่อ 15 เม.ย.2528)
2. พลเรือโท โกมุท กมลนาวิน
3. นายกระมล ทองธรรมชาติ
4. นายกำจร สถิรกุล
5. พลโท กำแหง จันทวิรัช
6. พลตรี ขจร รามัญวงศ์
7. พลโท จรวย วงศ์สายัณห์
8. พลโท จันทรคุปต์ สิริสุทธิ์
9. พลตรี จาป เอี่ยมศิริ
10. พลเรือเอก จินดา ไชยอุดม
11. พลอากาศเอก จำลอง ปุณณะกิตติ
12. พลเอก เชวง ยังเจริญ
13. พลตรี เชิดชาย ธีรัทธานนท์
14. พลเอก ชำนาญ นิลวิเศษ (ลาออก 1 มิถุนายน 2529 แต่งตั้งพลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย เมื่อ 28 ก.ค.2529)[83]
15. พลอากาศโท ชำนาญ ภัทรโยธิน
16. พลโท เทียบ กรมสุริยศักดิ์
17. นายเธียร เจริญวัฒนา
18. คุณหญิง นันทกา สุประภาตะนันทน์
19. นางสาวบังอร อิ่มโอชา

[83] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

Digital Library

20.พลโท บัณฑิต อมาตยกุล
21.พลตรี บุญแทน เหนียนเฉลย
22.พลเอก บุลฤทธิ์ ทรรทรานนท์ (ลาออก 6 มิ.ย. 2529 แต่งตั้งนายอรุณ ภาณุพงศ์ เมื่อ 28 ก.ค. 2529)[84]
23.พลอากาศโท ประดับ พลชาติ
24.พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย
25.พลอากาศโท ประทีป เกิดนาวี
26.พลเรือเอก ประเทือง วงศ์จันทร์
27.พลอากาศเอก ประพันธ์ ฐูปะเตมีย์
28.นายประภาส จักกะพาก
29.พลเรือเอก ประสพ อุดหนุน
30.พลเรือโท ประเสริฐ น้อยคำศิริ
31.พลอากาศตรี ปรีชา นนทรีย์
32.พลอากาศโท เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์
33.พลอากาศเอก พโยม เย็นสุดใจ
34.พลโท พิจิตร กุลละวณิชย์
35.นายพิชัย วาศนาส่ง
36.พลโท พิศิษฐ์ เหมะบุตร
37.พลตรี ภุชงค์ นิลขำ
38.พลอากาศเอก เรวัตร วริยพงษ์
39.พลเอก ลักษณ์ ศาลิคุปต์
40.พลอากาศโท วรนาถ อภิจารี
41.พลโท วันชัย เรืองตระกูล
42.นายวิจิตร ณ ระนอง
43.พลตรี วิจิตร สุขมาก
44.พลเรือโท วินัย ไชยเพิ่ม
45.พลตรี วิมล วงศ์วานิช
46.พลตรี วิโรจน์ แสงสนิท
47.นายวีรพงษ์ รามางกูร
48.พลตรี ศัลย์ ศรีเพ็ญ
49.พลเรือโท ศิริ ศิริรังษี
50.พลเรือโท ศิริ เศวตรักต
51.เรืออากาศโท ศุลี มหาสันทนะ
52.พันโท สมพนธ์ บุณยคุปต์
53.พลตรี สมพร เติมทองไชย

[84] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3

Digital Library

54.พลเรือตรี สมโภช ขมะสุนทร
55.พลเอก สมศักดิ์ ปัญจมานนท์
56.พลตรี สาธร สุวรรณภา
57.นายสานนท์ สายสว่าง
58.พลเอก สายหยุด เกิดผล
59.พลเอก สิทธิ จิรโรจน์
60.พลตำรวจโท สุทัศน์ สุขุมวาท
61.พลเรือเอก สุภา คชเสนี
62.พลโท สุรพล บรรณกิจโศภน
63.พลตรี สุตสาย หัสดิน
64.พลอากาศตรี สุวิช จันทประดิษฐ์
65.พลตำรวจโท เสน่ห์ สิทธิพันธ์
66.นายโสรัจ สุจริตกุล
67.พลเอก องอาจ ศุภมาตย์
68.นายอมร จันทรสมบูรณ์
69.นายอมร นนทสุต
70.พลโท อรรคพล สมรูป
71.นายอาคม มกรานนท์
72.พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก
73.นายอาณัติ อาภาภิรม
74.พลตรี อารียะ อุโฆษกิจ
75.นายอาษา เมฆสวรรค์
76.นายเอกพจน์ วานิช

ให้หมายเลข 1 แทนตำแหน่งที่ว่างตามประกาศ ลงวันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2526 ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สำหรับหมายเลข 2-76 ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พุทธศักราช 2528 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2528 เป็นปีที่ 40 ในรัชกาลปัจจุบัน[85]

[85] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 51 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 เมษายน 2528 หน้า 1-6.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ.2529

28 กรกฎาคม 2529

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพิ่มเติม อันเนื่องมาจากมีการจับสลากออกและมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น ตามประกาศลงวันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2526 นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่ามีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง ประกอบกับได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2529 ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นเป็น 347 คน สมควรแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ได้จำนวนสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา 84 และ มาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

1. พลโท จรัส วงศ์สายัณห์
2. พลโท ศิริชัย ลักษณียนาวิน
3. พลโท งามพล นุตสถิตย์
4. พลโท สุจินดา คราประยูร
5. พลโท เกษม สงวนชาติศรไกร
6. พลตรี เจอ โพธิ์ศรีนาค
7. พลตรี กิตติ รัตนฉายา
8. พลตรี ไพโรจน์ จันทร์อุไร
9. พลตรี วัฒนา สรรพานิช
10. พลเรือเอก สุรทิน จันทรภักดี
11. พลเรือโท ถลาง จันทนประยูร
12. พลเรือโท ญงสุข สุนทรนาค
13. พลเรือโท เกษม เมฆลอย
14. พลอากาศเอก พิสุทธิ์ ฤทธาคนี
15. พลอากาศโท พิศิษฐ์ ศรีกาฬสินธุ์
16. พลอากาศโท นิมล บุญญานุรักษ์
17. พลตำรวจโท ประเนตร ฤทธิภาชัย
18. นายศิริชัย บุลกุล
19. นายสมพงษ์ ตรีสุขี
20. ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ ฟุ้มพวง
21. นายเกษม จาติกวณิช

Digital Library

22.นายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ
23.นายวีระ คีรีวัฒน์
24.พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย
25.นายอรุณ ภาณุพงศ์

ให้หมายเลข 18 ถึง 20 แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามประกาศลงวันที่ 25 เมษายน พุทธศักราช 2524 หมายเลข 21 ถึง 23 แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามประกาศลงวันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2526และหมายเลข 24 และ 25 แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามประกาศลงวันที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2528

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2529 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2529 เป็นปีที่ 41 ในรัชกาลปัจจุบัน[86]

[86] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 129 ฉบับพิเศษ วันที่ 28 กรกฎาคม 2529 หน้า 1-3.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2530

19 เมษายน 2530

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามประกาศ ลงวันที่ 25 เมษายน พ.ศ.2524 นั้น

บัดนี้ ครบกำหนดหกปีนับแต่วันที่ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามประกาศลงวันที่ 25 เมษายน พ.ศ.2524 สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวได้สิ้นสุดลง จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 84 และมาตรา 85 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย ดังต่อไปนี้

1. พลเรือโท กิตติ นาคะเกศ
2. พลอากาศโท จินดา รามอินทรา
3. นายจุลนภ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
4. พลเรือโท เจตน์ ธัมมรัคคิต
5. ร้อยตำรวจโท ฉัตรชัย บุณยะอนันต์
6. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ (ลาออก 31 ส.ค. 2533 แต่งตั้ง นายศิววงศ์ จังคศิริ เมื่อ 4 ก.ย. 2533)[87]
7. นายชัยยุทธ กรรณสูต
8. พลเรือเอก ชาติ ดิษฐบรรจง
9. นายชีระ ภาณุพงศ์
10. พลเรือตรี เชลง องอาจ
11. พลอากาศโท ณรงค์ ดิถีเพ็ง
12. หม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล
13. นายทวี หนุนภักดี
14. นายธรรมนูญ ประจวบเหมาะ
15. นายบรม ตันเถียร
16. พลตรี บรรเทา ใยเกตุ (ลาออก 17 เม.ย. 2532 แต่งตั้ง นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ เมื่อ 31 มี.ค.2533)[88]
17. พลตำรวจตรี บุญชู วังกานนท์
18. นายปลั่ง มีจุล
19. พันเอก ประกอบ ประยูรโภคราช

---

[87] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 165 ฉบับพิเศษ วันที่ 5 กันยายน 2533 หน้า 14-15.

[88] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 55 ฉบับพิเศษ วันที่ 5 เมษายน 2533 หน้า 130-131.

Digital Library

20.พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร
21.พลเรือโท ประชุม เวศม์วิบูลย์
22.นายประเทือง กีรติบุตร
23.นายประภาศน์ อวยชัย
24.พลเอก ประยุทธ จารุมณี
25.นายประสพ รัตนากร
26.พลเรือโท ประยงค์ เจริญสุวรรณ
27.นายประเสริฐ ดวงวิชัย
28.พลอากาศเอก ประหยัด ดิษยะศริน
29.นายพชร อิศรเสนา ณ อยุธยา
30.พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์
31.นายพานิช สัมภวคุปต์
32.นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา
33.นายพิศาล มูลศาสตรสาทร
34.นายไพโรจน์ นิงสานนท์
35.พลตำรวจโท เภา สารสิน
36.พลตรี มงคล อัมพรพิสิฏฐ์
37.พลตรี มนัส อร่ามศรี
38.นายมีชัย วีระไวทยะ
39.นางเยาวลักษณ์ แพ่งสภา
40.นายยุกต์ ณ ถลาง
41.พลโท รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์
42.ร้อยเอก ละเมียน บุณยะมาน
43.พลตรี วันชัย อัมพุนันทน์
44.พลเอก วาท กุญชรานุสสรณ์
45.พลโท วิชัย เพิ่มทรัพย์
46.นายวิจารณ์ ภุกพิบูลย์
47.พลโท วิชิต บุณยะวัฒน์
48.ว่าที่พลเรือโท วิชิต วรรณวิไชย
49.พลเรือโท วินิจ ตาปสนันทน์
50.พลอากาศโท จิโรจ บูรณะบุตร
51.พลโท วิศิษย์ อาจคุ้มวงษ์
52.พลอากาศโท วีระ กิจจาทร
53.พลเอก ศักดิ์ บุญทระกุล
54.นายศิริชัย บูลกุล

Digital Library

55.พลโท สท้าน ภิรมย์รัตน์ (ลาออก 1 เม.ย. 2533 แต่งตั้งเรืออากาศโท โสภณ สุวรรณรุจิ เมื่อ 19 เม.ย. 2533)[89]

56.พลโท สนั่น เศวตเศรณี

57.นายสมภพ สุสังกรกาญจน์

58.พลอากาศเอก สรรเสริญ วานิชย์

59.นายสวัสดิ์ โชติพานิช (ลาออก 1 ต.ค. 2533 แต่งตั้ง พลโท ไพบูลย์ ห้องสินหลาก เมื่อ 4 ม.ค. 2534)

60.นายสำราญ ถาวรยุศม์

61.นายสุขวิช รังสิตพล

62.นายสุธี สิงห์เสน่ห์

63.นายสุธี อากาศฤกษ์

64.พลอากาศโท สุรพล โสภาพงษ์ (ถึงแก่อนิจกรรม 28 มิ.ย. 2530 แต่งตั้งพลเอก อัธยา แผ้วพาลชน เมื่อ 8 มิ.ย. 2531)

65.นายสุวิทย์ สุทธานุกูล

66.นายเสนาะ ฮูนากูล

67.ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง

68.พลโท แสวง จามรจันทร์

69.พลโท อภิเทพ อินทรพิทักษ์

70.พลอากาศโท อนันต์ กลินทะ

71.พลตรี อรพันธ์ วัฒนวิบูลย์

72.พลโท อรุณ ปริวัติธรรม

73.พลเรือโท อาคม ศรีคชา

74.พลเรือเอก อำนวย เอี่ยมสุโร

75.นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม

ประกาศ ณ วันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2530 เป็นปีที่ 42 ในรัชกาลปัจจุบัน[90]

---

[89] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่66 ฉบับพิเศษ วันที่ 24 เมษายน 2533 หน้า 154-155.

[90] ราชกิจจานุเบกษาเล่ม104ตอนที่74 ฉบับพิเศษ วันที่ 19 เมษายน 2530 หน้า 1-5.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2531

15 กรกฎาคม 2531

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามประกาศลง วันที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2528 นั้น

บัดนี้ ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศดังกล่าวได้ว่างลง 1 ตำแหน่ง ประกอบกับได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น เป็น 357 คน สมควรแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ได้จำนวนสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรจึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 84 และมาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

1. พลอากาศโท เกริกชัย หาญสงคราม
2. นายทินพันธุ์ นาคะตะ
3. พลเรือตรี บัณฑิตย์ ชุณหะวัณ
4. พลตรี แผ้ว แผ้วพิษากุล
5. พลเอก พัฒน์ อัคนิบุตร
6. นายวิจิตร ศรีสอ้าน
7. นายวีระ ปิตรชาติ
8. นายพิภพ อะสีติรัตน์

ให้หมายเลข 8 แทนตำแหน่งที่ว่างตามประกาศลงวันที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2528

ประกาศ ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พุทธศักราช 2531 เป็นปีที่ 43 ในรัชกาลปัจจุบัน[91]

[91] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105 ตอนที่ 116 ฉบับพิเศษ วันที่ 22 กรกฎาคม 2531 หน้า 1-2.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2532

21 เมษายน 2532

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศ ลงวันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2526 และตามประกาศลงวันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2529 นั้น

บัดนี้ ครบกำหนดหกปีนับแต่วันที่ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามประกาศลงวันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2526 สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวได้สิ้นสุดลง และตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ตามประกาศลงวันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2529 ได้ว่างลง 1 ตำแหน่ง จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 84 มาตรา 85 และมาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

1. นายกมล นุชนาฏนนท์
2. นายกฤษดา กัมปนาทแสนยากร
3. พลอากาศเอก กันต์ พิมานทิพย์
4. นายกิตติ ดำเนินชาญวนิชย์
5. พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล
6. นายเกษม วิศวพลานนท์
7. หม่อมราชวงศ์ เกษมสโมสร เกษมศรี
8. นายกำจร เชาวน์รัตน์
9. นายกำพล วัชรพล
10. พลตรี จำกัด กลันทะกะสุวรรณ
11. พลโท ฉลอม วิสมล
12. นายเฉลิม เชี่ยวสกุล
13. นายเฉลียว อยู่วิทยา
14. พลโท ชัชชม กันหลง
15. นายชัยอนันต์ สุมทวณิช
16. นายชาตรี โสภณพนิช
17. นายชาติเชื้อ กรรณสูต
18. พลตรี เชษฐา ฐานะจาโร
19. พลเรือโท เชิดศักดิ์ สุขกิจบำรุง
20. นายดิลก มหาดำรงค์กุล
21. นายเดช บุญ-หลง
22. พลโท ถาวร รัตนาวะดี

Digital Library

23.นายทนง โพธิ์อ่าน
24.นายทวี ประไพ
25.นายทรง องค์ชัยวัฒนะ
26.พลตรี ทศพร ทรงสุวรรณ
27.นายธรรมา ปิ่นสุกาญจนะ
28.คุณหญิง นงเยาว์ ชัยเสรี
29.พลโท นพ พิณสายแก้ว
30.นายนิคม จันทรวิทุร
31.นายนิภัทร บุญญะปฏิภาค
32.นายบดี จุณณานนท์
33.นายบรรจง ชูสกุลชาติ
34.พลตรี บรรเทา ใยเกตุ
35.นายบุญชง วีสมหมาย
36.นายบุญชนะ อัตถากร
37.พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์
38.พลโท ประมณฑ์ ผลาสินธุ์
39.นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์
40.นายประสิทธิ์ เหตระกูล
41.พลเอก ปัญญา สิงห์ศักดา
42.นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์
43.พลเรือโท เปล่ง มาลสุทธิ์
44.นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเกสัช
45.พลอากาศโท พนม ถีรัสวาที
46.นายพนัส สิมะเสถียร
47.นายพันศักดิ์ วิญญูรัตน์
48.นายพิทักษ์ อินทรวิทยนันท์
49.พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศาลิคุปต์
50.นายเพรา นิวาตวงศ์
51.นายมีชัย ฤชุพันธุ์
52.นายยงศักดิ์ คณาธนะวนิชย์
53.พลโท ยุทธนา แย้มพันธุ์
54.พลอากาศโท เริงชัย สนิทพันธุ์
55.คุณหญิง แร่ม พรมโมบล บุณยประสพ
56.พลอากาศโท ลิขิต สุวรรณทัต
57.นายวรรณ ชันซื่อ
58.ว่าที่ พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร

Digital Library

59.พลเอก วันชัย จิตต์จำนงค์
60.พลโท วัฒนชัย วุฒิศิริ
61.นายวิชัย เชิดชัย
62.พลเอก วิชิต วิชิตสงคราม
63.นายวิระ รมยะรูป
64.พลโท ศิริ ทิวะพันธุ์
65.นายสง่า สรรพศรี
66.พลเรือโท สถิตย์ จิตรสุข
67.พลเอก สมควร สุวรรณ
68.พลตรี สมเจตน์ ทรัพย์สมบูรณ์
69.นายสมบัติ พานิชชีวะ
70.พลอากาศโท สมบุญ ระหงษ์
71.พลเรือโท สมบูรณ์ เนียมลอย
72.นายสมพงษ์ ตรีสุขี
73.นายสมภพ โหตระกิตย์
74.นายสมศักดิ์ วรคามิน
75.พลตำรวจโท สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์
76.นายสากล สกุลไทย
77.นายสุชาติ หอวัฒนกุล
78.พลเรือเอก สุนทร กระเทศ
79.พลเอก สุนทร คงสมพงษ์
80.นายสุนทร เรืองเล็ก
81.นายสุนทร เสถียรไทย
82.นางสุมน สมสาร
83.พลตรี สุรเชษฐ เดชาติวงศ์
84.พลตรี สุรพล สุวรรณภา
85.ว่าที่ พลตำรวจเอก เสริม จารุรัตน์
86.พลโท เสริม ไชยบุตร
87.พลเรือเอก เสวก ตาดทอง
88.ว่าที่ พลตำรวจเอก แสวง ธีระสวัสดิ์
89.นายอนันต์ อนันตกูล
90.นายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ
91.นายอภิลาศ โอสถานนท์
92.พลโท อิสระพงศ์ หนุนภักดี
93.นายโอสถ โกศิน
94.พลตรี ฤทัย นิโลบล

Digital Library

ให้หมายเลข 1 แทนตำแหน่งที่ว่างตามประกาศลงวันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2529 ตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน พุทธศักราช 2532 สำหรับหมายเลข 2 ถึง 94 ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พุทธศักราช 2532 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 เมษายน พุทธศักราช 2532 เป็นปีที่ 44 ในรัชกาลปัจจุบัน[92]

[92] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 106 ตอนที่ 64 ฉบับพิเศษ วันที่ 24 เมษายน 2532 หน้า 1-6

Digital Library

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ.2534

15 มีนาคม 2534

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา 7 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 ดังต่อไปนี้

1. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ
2. นายกรพจน์ อัศวินวิจิตร
3. นายกฤตย์ รัตนรักษ์
4. พลอากาศเอก กันต์ พิมานทิพย์
5. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม
6. พลอากาศเอก เกริกชัย หาญสงคราม
7. พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล
8. นายเกษม จาติกวณิช
9. พลอากาศโท เกษม ทวีวัฒน์
10. นายเกษม ณรงค์เดช
11. พลโท เกษม ธรรมกุล
12. นายเกษม วัฒนชัย
13. พลอากาศตรี เกียรติศักดิ์ เทพกุญชร
14. นายโกเมน ภัทรภิรมย์
15. พลเรือโท โกสุม กมลนาวิน
16. พลเรือโท เกาะหลัก เจริญรุกข์
17. พลโท ขจร รามัญวงศ์
18. พลตรี เขษม ไกรสรรณ์ (ลาออก 2 ก.พ.2535)
19. นายขุนทอง เที่ยงตรง
20. พลเอก คำรณ กาญจนาคม
21. นายเคร่ง สุวรรณวงศ์
22. นายเคียง บุญเพิ่ม (ลาออก 20 ก.พ.2535)
23. พลเอก งามพล นุตสถิตย
24. พลอากาศโท จรูญ วุฒิกาญจน์
25. นายจรัส สุวรรณเวลา
26. นายจิรายุทธ์ วสุรัตน์
27. นายจัตวา กลิ่นสุนทร

Digital Library

28.นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา (ลาออก 29 ก.ค.2534)
29.พลโท จรินทร์ สว่างวรรณ
30.พลโท เจอ โพธิ์ศรีนาค
31.พลโท จำแลง อุชุโกมล
32.พลโท จรัล กุลละวณิชย์
33.พลโท จรูญ พูนสนอง
34.พลเรือโท ฉันท์ กลกิจโกวินท์
35.พลอากาศโท เฉลย วรินทราคม
36.พลอากาศโท เฉลิม ประเสริฐศรี
37.นายชาติเชื้อ กรรณสูต
38.พลเรือโท เชลง องอาจ
39.พลเอก ชัชชม กันหลง
40.พลตรี ชัยณรงค์ หนุนภักดี
41.พลโท ชัยวุฒิ ศรีมาศ
42.พลอากาศโท ชัยศาสตร์ ชาครียรัตน์
43.นายชีระ ภาณุพงศ์
44.นายชูศักดิ์ ศิรินิล
45.พลโท เชิดชาย ธีรัทธานนท์
46.พลเรือตรี โชคชัย พลชัย
47.นายโชคชัย อักษรนันท์
48.พลโท ชาญ หาญยุทธ
49.พลเรือเอก ชาติ ดิษฐบรรจง
50.พลเรือโท ณรงค์ โอสถานนท์
51.พันเอก ณรงค์ กิตติขจร (ลาออก 4 ก.พ. 2535)
52.หม่อมหลวงตรีทศยุทธ เทวกุล
53.พลโท ถาวร รัตนาวะดี
54.พลอากาศโท ถาวร เกิดสินธุ์
55.นายถิรชัย วุฒิธรรม
56.พลเรือโท ทรงสิทธิ กิตติพีรชล
57.นายทนง ลำใย
58.นายทวี หนุนภักดี
59.พลโท ทวีสิทธิ์ สร้างสมวงษ์
60.พลตรี ทศพร ทรงสุวรรณ
61.นายทินพันธุ์ นาคะตะ
62.นางสาวทัศนา บุญทอง
63.นางทักษิณา สวนานนท์

Digital Library

64.พลอากาศโท ดนัย โมรินทร์
65.นายดุสิต ศิริวรรณ
66.นายธรรมนูญ ลัดพลี
67.นายธรรมนูญ ประจวบเหมาะ
68.นายธวัช วิชัยดิษฐ์
69.พลเรือเอก ธวัชชัย โกศลนาวิน
70.พลเรือตรี ธัชพงษ์ วิวัฒน์กุล
71.พลตรี ธิติพงษ์ เจนนุวัตร
72.นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์
73.นายธนินท์ เจียรวนนท์
74.พลเอก เธียร ชนไมตรี
75.นายนพดล ทองโสภิต
76.นายนิตินัย นาครทรรพ (ลาออก 17 ก.พ.2535)
77.นายนิสสัย เวชชาชีวะ
78.พลโท นฤดล เดชประดิยุทธ์
79.พลโท นพ พิณสายแก้ว
80.คุณหญิงนันทกา สุประภาตนันทน์
81.นายนิพนธ์ วงษ์ตระหง่าน
82.นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ (ลาออก 7 ก.พ. 2535)
83.ร้อยตรี บุญยง วัฒนพงษ์ (ลาออก 10 ก.พ. 2535)
84.พลเอก บรรจบ บุนนาค
85.นายบดี จุณณานนท์
86.นายบุญชนะ อัตถากร
87.พลโท บุญแทน เหนียนเฉลย
88.นายบัญญัติ สุชีวะ (ลาออก 1 ก.พ.2535)
89.พลโท ประมณฑ์ ผลาสินธุ์
90.พลตรี ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์
91.พลตรี ประเสริฐ พรรคเจริญ
92.พลเรือโท ปรีดา กาญจนรัตน์
93.พลเรือโท ประชุม เครือวัลย์
94.พลเรือโท ประวิทย์ ศิวรักษ์
95.พลเรือโท ปรีดา การสุทธิ์
96.พลอากาศเอก ประชุม ฉายศิริ
97.พลอากาศโท ปราโมทย์ วิรุตมเสน
98.พลอากาศตรี ประวิช พจนประพันธ์
99.พลอากาศเอก ประเสริฐ ธูปะเตมีย์

Digital Library

100.นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี
101.นายปัจจัย บุนนาค
102.นายประมาณ ชันซื่อ (ลาออก 24 ก.พ. 2539)
103.นายประหยัด ถิระวัฒน์
104.นายประเสริฐ นาสกุล
105.ร้อยตรี ประจักษ์ สีบุญเรือง (ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อ 21 ก.ค. 2534)
106.นายประพัทธ์ เปรมมณี
107.พลโท ประเสริฐ สารฤทธิ์
108.พลโท ปรีชา โรจนเสน
109.พลเรือโท ประวิทย์ ปาลศรี
110.นายประสพ รัตนากร
111.นายประเสริฐ บุญศรี
112.ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์
113.นายปกิต พัฒนกุล (ลาออก 9 ก.พ. 2535)
114.นายปริญญา เจตาภิวัฒน์
115.นายปราเสริฐ ปราสาททองโอสถ
116.นายปิยะ จักกะพาก
117.นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์
118.นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์
119.นายปิยะ ภิรมย์ภักดี
120.นายเผ่าพัชร ชวนะลิขิกร
121.พลโท ไพบูลย์ ห้องสินหลาก
122.พลโท ไพโรจน์ จันทร์อุไร
123.พลโท ไพบูลย์ เอมพันธ์
124.พลเรือเอก ไพรัช ชูธงชัย
125.พลเรือตรี พินิจ ทองอร่าม
126.นายพิศาล มูลศาสตรสาทร (ลาออก 10 ก.พ. 2535)
127.นายพินิจ จันทรสุรินทร์ (ลาออก 20 ก.พ. 2535)
128.พลเรือโท ไพบูลย์ นาคสกุล
129.พลอากาศโท พนม ถีรัสวาที
130.นายพนัส สิมะเสถียร
131.นายพชร อิศรเสนา ณ อยุธยา
132.นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล
133.นายพิสิฏฐ ภัคเกษม
134.นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร
135.นายเพรา นิวาตวงศ์

Digital Library

136.นายไพบูลย์ ช่างเรียน
137.นายไพโรจน์ ล่ำซำ
138.นายไพบูลย์ ลิมปพยอม
139.นายพิชัย วาศนาส่ง
140.พลเอก พิจิตร กุลละวณิชย์
141.พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศรีกาฬสินธุ์
142.นายพรเทพ พรประภา
143.คุณหญิงพัชรี ว่องไพฑูรย์
144.นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา
145.นายพานิชย์ เจริญเผ่า
146.พลโท ภิญโญ ศิริยะพันธุ์
147.พลโท ภุชงค์ นิลขำ (ถึงแก่อนิจกรรม 15 พฤศจิกายน 2534)
148.พลโท มงคล อัมพรพิสิฏฐ์
149.พลเรือตรี มนตรี วิจิตรยุทธศาสตร์
150.นายมาโนช กาญจนฉายา
151.นายมหิดล จันทรางกูร
152.นางเมธ์วดี นวพันธ์
153.คุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
154.นายยุกติ สาริกะภูติ
155.พลโท ยุทธนา คำดี
156.พลโท ยุทธนา แย้มพันธุ์
157.พลเรือตรี ยรรยง กุลกำม์ธร
158.นางเยาวลักษณ์ แพ่งสภา
159.นายยุกต์ ณ ถลาง
160.พลโท ระวิ มุกดาประกร
161.พลอากาศตรี รังสรรค์ ทีขะระ
162.นายรุ่งธรรม ลัดพลี
163.พลอากาศเอก เริงชัย สนิทพันธุ์
164.นางลักขณา แสงสนิท
165.พลโท วชิรา สุริยกุล ณ อยุธยา
166.พลโท วัฒนา สรรพานิช
167.พลโท วิทูร สุนทรจันทร์
168.พลตรี วัฒนา บุญญะสิทธิ์
169.พลเรือโท วิเชียร เรืองศรี
170.นาวาเอก วิชญ์ สุกใส
171.พลอากาศโท วิจิตร สำนองสุข

Digital Library

172.พลอากาศตรี วีระ สิเนหะสาร
173.พลอากาศตรี วีระพงษ์ สิงหเสนี
174.พลอากาศตรี วิรัช วิวัฒน์กุล
175.พลอากาศเอก วีระ กิจจาทร
176.นายวิโรจน์ นวลแข
177.นายวิทยา เวชชาชีวะ
178.นายวิจิตร ศรีสอ้าน
179.นายวารินทร์ พูนศิริวงศ์
180.พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์
181.นายวิโรจน์ ภู่ตระกูล
182.นายวีระ ปิตรชาติ
183.พลเอก วันชัย เรืองตระกูล
184.พลเอก วิศิษย์ อาจคุ้มวงษ์
185.พลเอก วิชัย เพิ่มทรัพย์
186.พลอากาศเอก วรนาถ อภิจารี
187.พลเอก วิจิตร สุขมาก
188.พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์
189.พลเอก วัฒนชัย วุฒิศิริ
190.พลโท วันชัย อัมพุนันทน์
191.พลโท วศิน อิศรางกูร ณ อยุธยา
192.นางวีณา เชิดบุญชาติ
193.นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์
194.นายวิจิตร สุพินิจ
195.นายวินัย สะมะอุน
196.นายวรรณ ชันซื่อ
197.นายวิเชียร จันทาภากุล
198.นายวิฑูรย์ ตั้งตรงจิตต์
199.นายวิชัย โถสุวรรณจินดา
200.นายวีกิจ วีรานุวัตติ์
201.พลโท ศัลย์ ศรีเพ็ญ
202.พลอากาศโท หม่อมราชวงศ์ศิริพงษ์ ทองใหญ่
203.พลอากาศโท ศุภางค์ แก้วพันธุ์พงศ์
204.นายศิววงศ์ จังคศิริ
205.นายศิริชัย บูลกุล
206.คุณหญิงศศิมา ศรีวิกรม์
207.พลเอก ศิริ ทิวะพันธุ์ (ลาออก 10 ก.พ. 2535)

Digital Library

208.นายศุภชัย พานิชภักดิ์
209.พลเอก สุจินดา คราประยูร
210.พลโท สกัณห์ สถิตยุทธการ
211.พลตรี สมพันธ์ บุญกังวาล
212.พลตรี สมหมาย วิชาวรณ์
213.พลตรี สำเภา ชูศรี
214.พลตรี สุวิทย์ ชัยประภา
215.พลตรี สมศักดิ์ แสงจันทร์เลิศ
216.พลโท สมพร เติมทองไชย
217.พลโท สุเทพ สีวะรา
218.พลเรือเอก สุรินทร์ ทองเจริญ
219.พลเรือเอก สมพงษ์ กมลงาม
220.พลเรือตรี สุรัตน์ รัตนพฤกษ์
221.พลเรือโท สุรวุฒิ มหารมณ์
222.พลเรือโท สำราญ สมรูป
223.พลเรือโท สมนึก รักซ้อน
224.พลเรือโท สุวิทย์ วัฒนกุล (ถึงแก่อนิจกรรม 9 ต.ค. 2534)
225.นาวาเอก สุทรรศน์ วงษ์ไทย
226.พลอากาศโท สามารถ โสตสถิตย์
227.พลอากาศโท สมศักดิ์ กุศลาศัย
228.พลอากาศโท สุรพัฒก์ จบกลศึก
229.พลอากาศโท สมมต สุนทรเวช (ลาออก 9 มี.ค. 2535)
230.พลอากาศโท สอาด กังวล
231.พลอากาศตรี เสน่ห์ งามละเมียด
232.พลอากาศตรี เสริมยุทธ บุญศิริยะ
233.พลอากาศตรี สมศักดิ์ เวสุวรรณ์
234.พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์ (ลาออก 8 ก.พ. 2535)
235.พลเอก สม ขัตพันธุ์
236.นายสรรเสริญ อุทัยเฉลิม
237.นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์
238.นายสราวุธ วัชรพล
239.นายสุวิทย์ สุทธานุกูล
240.นายสำราญ ถาวรายุศม์ (ลาออก 19 ก.พ. 2535)
241.นาวาอากาศเอก โสภณ สุวรรณรุจิ
242.พลเอก สิทธิ จิรโรจน์
243.หม่อมราชวงศ์สฤษดิคุณ กิติยากร

Digital Library

244.นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ (ลาออก 13 ก.พ. 2535)
245.นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
246.นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ (ลาออก 9 ก.พ. 2535)
247.นายสุวิช ฟูตระกูล
248.นายสมภพ โหตระกิตย์
249.พลเรือเอก สมโภช ขมะสุนทร
250.พลอากาศเอก สุวิช จันทประดิษฐ์
251.พลโท สมเจตน์ ทรัพย์สมบูรณ์
252.พลโท สุพิทย์ วรอุทัย
253.พลตรี สมโภชน์ สุนทรมณี
254.นายสรวง อักษรานุเคราะห์
255.พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์
256.นายสุวรรณ จันทร์สม
257.นายสิงห์โต จ่างตระกูล
258.นายสุขวิช รังสิตพล
259.นายสำเริง นิลประดิษฐ์
260.นางสุมน สมสาร
261.นายสุชาติ หอวัฒนกุล
262.นายเสริมศักดิ์ การุญ (ลาออก 6 ก.พ. 2535)
263.นายสุธรรม อารีกุล
264.นายสวัสดิ์ โชติพานิช (ลาออก 11 ธ.ค. 2534)
265.พลตรี หาญ เพไทย
266.พลเรือเอก หัน สกุลพานิช
267.พลเอก อรุณ ปริวัติธรรม
268.พลโท เอื้อม มโนรัตน์
269.พลโท อานุภาพ ทรงสุนทร
270.พลโท อารียะ อุโฆษกิจ
271.พลเรือโท อำนาจ จันทนมัฏฐะ
272.นายอำนาจ สอนอิ่มสาตร์
273.นายอุดมศักดิ์ อุชชิน (ลาออก 13 ก.พ. 2535)
274.พลอากาศตรี อำพล จารุสมบัติ
275.พันเอก อุดม ทวีวัฒน์
276.นายอภิลาศ โอสถานนท์
277.นายอุทัย สุดสุข
278.พลเอก อัธยา แผ้วพาลชน
279.นายอาษา เมฆสวรรค์

Digital Library

280.นายโอสถ โกศิน
281.พลตำรวจโท องอาจ ผุดผาด
282.นายอนันต์ อติลักษณะ
283.พลโท อรพันธ์ วัฒนวิบูลย์
284.นายอนุวัตร ลิ้มสุวรรณ
285.พลโท อำพน ศุภสมุทร
286.นายอุกฤษ มงคลนาวิน
287.นายอำนวย วีรวรรณ
288.นายอับดุลวาฮับ อับดุลวาฮับ
289.นายอาซิส เบ็ญหาวัน
290.นายเอกชัย เอกหาญกมล
291.นายอัชฒ์ ศรีอาจ
292.พลตรี ฤทัย นิโลบล

ประกาศ ณ วันที่ 15 มีนาคม พุทธศักราช 2534 เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน[93]

[93] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 53 ฉบับพิเศษ วันที่ 25 มีนาคม 2534 หน้า 1-15.

Digital Library

สมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.2535

22 มีนาคม 2535

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา 94 และมาตรา 217 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ดังต่อไปนี้

1. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ
2. พลตรี กมล สาคุณ (ถึงแก่อนิจกรรม 2 ก.ย. 2538)
3. นายกรพจน์ อัศวินวิจิตร
4. นายกฤตย์ รัตนรักษ์ (ลาออก 29 พ.ค. 2535 แต่งตั้งคุณหญิงพัชรี ว่องไพฑูรย์ เมื่อ 16 มิ.ย. 2535)
5. พลอากาศเอก กันต์ พิมานทิพย์
6. พลโท กิตติ รัตนฉายา
7. พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล (ลาออก 4 พ.ค. 2538)
8. นายเกษม ณรงค์เดช
9. พลอากาศเอก เกษม ทวีวัฒน์
10. พลเรือโท เกษมศักดิ์ พรหมบุตร
11. พลเรือโท เกาะหลัก เจริญรุกข์
12. พลอากาศโท เกียรติศักดิ์ เทพกุญชร
13. นายโกเมน ภัทรภิรมย์
14. นายโกวิท วรพิพัฒน์
15. นายโกวิท สุรัสวดี
16. พลโท ขจร รามัญวงศ์
17. นายขุนทอง เที่ยงตรง
18. พันตรี คล้าย นวพันธ์
19. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์
20. พลเอก จรัล กุลละวณิชย์
21. พลโท จรินทร์ สว่างวรรณ
22. พลอากาศเอก จรรยา สุคนธทรัพย์
23. พลเรือตรี จุมพล หงส์ทอง
24. นายจรัส สุวรรณเวลา
25. พลเอก จรูญ พูนสนอง
26. นายจัตวา กลิ่นสุนทร

Digital Library

27.พลเอก จำแลง อุชุโกมล
28.นายจิรายุทธ์ วสุรัตน์
29.นายเจริญ สิริวัฒนภักดี
30.นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา
31.พลอากาศเอก เฉลย วรินทราคม
32.พลเรือตรี ชวลิต อิศรางกูร ณ อยุธยา
33.พลเอก ชัชชม กันหลง
34.นายชัชวาลย์ อภิบาลศรี
35.พลโท ชัยณรงค์ หนุนภักดี
36.พลโท ชัยวุฒิ ศรีมาศ
37.พลโท ชาญ หาญยุทธ
38.นายชาติเชื้อ กรรณสูต
39.นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
40.พลโท เชษฐา ฐานะจาโร
41.พลโท เชิดชาย ธีรัทธานนท์
42.พลเรือโท เชี่ยว โรจนชลา
43.พลเรือตรี โชคชัย พลชัย
44.นายโชคชัย อักษรนันท์
45.พลตรี ชำนาญ พาสุนันท์
46.พลอากาศเอก ดนัย โมรินทร์
47.พลอากาศตรี ดุษฎี ประพัฒน์ทอง
48.นายดุสิต ศิริวรรณ
49.หม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล
50.พลอากาศโท ถาวร เกิดสินธุ์
51.พลโท ถาวร รัตนาวะดี
52.พลโท ถวัลย์ แสวงพรรค์
53.พลตรี เถกิง มุ่งธัญญา
54.พลเรือเอก ทรงสิทธิ กิตติพีรชล
55.นายทวี หนุนภักดี
56.พลตรี ทวีศักดิ์ หนุนภักดี
57.พลโท ทวีสิทธิ์ สร้างสมวงษ์
58.พลโท ทศพร ทรงสุวรรณ
59.นางสาวทัศนา บุญทอง
60.นายทินพันธุ์ นาคะตะ
61.นายธนินท์ เจียรวนนท์

Digital Library

62.นายธรรมนูญ ลัดพลี (ลาออก 17 ธ.ค. 2537 แต่งตั้งนายสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ เมื่อ 1 ม.ค. 2538)

63.พลเรือเอก ธวัชชัย โกศลนาวิน

64.นายธวัชชัย ยงกิตติกุล

65.พลอากาศตรี ธานินทร์ ฟุ้งขจร

66.นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ (ลาออก 1 ต.ค. 2535 แต่งตั้งคุณหญิงจินตนา ยศสุนทร เมื่อ 19 พ.ย. 2536)[94]

67.พลตรี ธิติพงษ์ เจนนุวัตร

68.พลอากาศโท ธีร์ศิลป์ คัมภีรญาณนนท์

69.พลเอก เธียร ชนไมตรี

70.พลอากาศตรี ธำรง เจริญรัชต์

71.พลเรือโท นคร พิบูลย์สวัสดิ์

72.พลโทนพ พิณสายแก้ว (ลาออก 16 ธ.ค. 2537 แต่งตั้งนายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ เมื่อ 1 ม.ค. 2538)

73.นายนรนิติ เศรษฐบุตร (ลาออก 1 มิ.ย. 2535 แต่งตั้งนายวิวัฒน์ มุ่งการดี เมื่อ 17 มี.ค. 2536)[95]

74.คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์

75.คุณหญิงนิรมล สุริยสัตย์

76.นายบดี จุณณานนท์

77.พลเอก บรรจบ บุนนาค

78.พลตำรวจเอก บุญชู วังกานนท์ (ลาออก 1 มิ.ย. 2538)

79.พลตรี บุญรอด สมทัศน์

80.นายบูรพา อัตถากร

81.พลโท ประจวบ แสงทวีป

82.พลโท ประมณฑ์ ผลาสินธุ์

83.นายประสงค์ โฆษิตานนท์

84.นายประสพ รัตนากร

85.นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์

86.พลเรือเอก ประชุม เครือวัลย์

87.พลอากาศเอก ประชุม ฉายศิริ

88.พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์ (ลาออก 1 ก.พ. 2538 แต่งตั้งนายพินิต อารยะศิริ เมื่อ 9 ก.พ. 2538)

89.พลอากาศเอก ประพันธ์ ธูปะเตมีย์

90.พลเรือตรี ประสาน จันทรัศมี

---

[94] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 198 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 ธันวาคม 2536 หน้า 3.

[95] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 34 วันที่ 23 มีนาคม 2536 หน้า 7.

Digital Library

91.พลอากาศโท ประวิช พจนประพันธ์
92.พลเรือโท ประวิทย์ ปาลศรี
93.พลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์
94.พลอากาศตรี ประเชิน บุนนาค
95.นายประเสริฐ บุญศรี
96.พลตรี ประเสริฐ พรรคเจริญ
97.พลเอก ประเสริฐ สารฤทธิ์
98.พลอากาศเอก ประหยัด ดิษยะศริน
99.นายปราเสริฐ ปราสาททองโอสถ
100.พลโท ปรีชา โรจนเสน
101.พลเรือโท ปรีชา สงวนเชื้อ
102.พลเรือเอก ปรีดา การสุทธิ์
103.หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล (ลาออก 11 ต.ค. 2536 แต่งตั้งคุณหญิง กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ เมื่อ 1 ม.ค. 2538)
104.นายปัจจัย บุนนาค
105.นายปิยะ ภิรมย์ภักดี (ลาออก 29 เม.ย. 2536 แต่งตั้งนายอูมาร์ ตอยิบ เมื่อ 19 พ.ย. 2536)[96]
106.พลโท แผ้ว แผ้วพิษากุล
107.นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร
108.พลตรี พนม จีนะวิจารณะ
109.พลอากาศโท พนม ถีรัสวาที
110.นายพรเทพ พรประภา
111.พลโท พบสุข สุธรานันท์
112.พลเรือโท พยุง ผดุงนาวิน
113.นายพัชระ ยุติธรรมดำรง
114.นายพากเพียร วิริยะพันธ์
115.นายพานิชย์ เจริญเผ่า
116.นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา
117.นายพิชัย วาศนาส่ง
118.พลเอก พิจิตร กุลละวณิชย์ (ลาออก 12 ก.ค. 2536 แต่งตั้งนายพีระพงศ์ อิศรภักดี เมื่อ 1 ต.ค. 2537)
119.พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศาลิคุปต์
120.นายพิสิฏฐ์ ภัคเกษม
121.นายเพรา นิวาตวงศ์
122.นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์

[96] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 198 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 ธันวาคม 2536 หน้า 3

Digital Library

123.นายไพจิตร ปวะบุตร
124.นายไพบูลย์ ช่างเรียน
125.นายไพบูลย์ ลิมปพยอม
126.พลโท ไพบูลย์ ห้องสินหลาก
127.พลโท ไพบูลย์ เอมพันธ์
128.พลโท ไพโรจน์ จันทร์อุไร
129.นายไพโรจน์ เปี่ยมพงษ์สานต์
130.นายไพโรจน์ ล่ำซำ
131.พลเรือโท ไพโรจน์ สันติเวชชกุล
132.นายไพศาล กุมาลย์วิสัย
133.นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล
134.นายไพรสันต์ จิตรประเสริฐสุข
135.พลโท มงคล อัมพรพิสิฏฐ์
136.นายมนัส นิยมทรัพย์มณี
137.นายมหิดล จันทรางกูร
138.พลเรือโท มาตรา อำไพพัสตร์
139.คุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
140.นายมีชัย ฤชุพันธุ์
141.นายยงยุทธ ตันพิริยะกุล
142.พลโท ยิ่งยส โชติพิมาย
143.นายยุทธ กิ่งเกตุ
144.พลโท ยุทธนา คำดี
145.พลตรี ยุทธพันธ์ มกรมณี
146.พลอากาศตรี รังสรรค์ ทีขะระ
147.นายรุ่งธรรม ลัดพลี
148.นางลักขณา แสงสนิท
149.พลโท เลิศ พึ่งพักตร์
150.พลอากาศเอก วรนาถ อภิจารี (ลาออก 1 ธ.ค. 2537 แต่งตั้งนายชำนาญ ณ สงขลา เมื่อ 1 ม.ค. 2538)
151.พลโท วชิรา สุริยกุล ณ อยุธยา
152.ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ
153.นายวัฒนา รัตนวิจิตร
154.พลโท วัฒนา สรรพานิช
155.พลเอก วันชัย เรืองตระกูล
156.พลโท วัลลภ จิตตฤกษ์
157.พลเอก วิมล วงศ์วานิช

Digital Library

158.พลเรือโท วิญญาณ สันติวิสัฏฐ์
159.พลเอก วิจิตร สุขมาก
160.นายวิจิตร สุพินิจ
161.นายวิชัย โถสุวรรณจินดา
162.พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์
163.นายวิชุ ตัณฑศิริ
164.พลเรือเอก วิเชษฐ การุณยวนิช
165.นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ
166.พลเรือตรี วินัย นัยนานนท์
167.นายวินัย สะมะอุน
168.พลตรี วินิจ กระจ่างสนธิ์
169.นายวีระ รมยะรูป
170.พลอากาศตรี วิรัช วิวัฒน์กุล
171.นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์
172.นายวิลาศ สิงหวิสัย
173.นายวิโรจน์ นวลแข
174.พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ (ลาออก 24 พ.ค. 2538)
175.พลเอก วิโรจน์ แสงสนิท
176.นายวิโรจน์ อมตกุลชัย
177.พลเอก วิศิษฐ์ อาจคุ้มวงษ์
178.นายวิษณุ เครืองาม
179.นายวีกิจ วีรานุวัตติ์
180.พลอากาศเอก วีระ กิจจาทร
181.นายวีระ ปิตรชาติ
182.นายวีรพงษ์ รามางกูร
183.พลอากาศโท วีระพงษ์ สิงหเสนี
184.นางวีณา เชิดบุญชาติ
185.นายศักดิ์ประยูร ดีมา
186.พลเอก ศัลย์ ศรีเพ็ญ
187.พลเอก ศิรินทร์ ธูปกล่ำ
188.นายศิริชัย บูลกุล
189.พลอากาศเอก หม่อมราชวงศ์ศิริพงษ์ ทองใหญ่
190.นายศุภชัย พานิชภักดิ์ (ลาออก 12 ม.ค. 2536 แต่งตั้งร้อยตำรวจโท ฉัตรชัย บุณยะอนันต์ เมื่อ 19 พ.ย. 2536)[97]

[97] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 198 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 ธันวาคม 2536 หน้า 3.

Digital Library

191.พลโท สกัณฑ์ สถิตยุทธการ

192.พลตำรวจโท สมควร หริกุล

193.นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ (ลาออก 4 ส.ค. 2535 แต่งตั้งนายบัณฑิต ศิริพันธุ์ เมื่อ 17 มี.ค. 2536)[98]

194.นายสมชัย วุฒิปรีชา

195.พลเรือโท สมนึก เทพวัลย์

196.พลเรือเอก สมนึก รักช้อน

197.พลเรือตรี สมพงษ์ ศิริหงษ์

198.พลตรี สมพันธ์ บุญกังวาล

199.นายสมภพ โหตระกิตย์

200.พลโท สมโภชน์ สุนทรมณี

201.พลอากาศโท สมศักดิ์ กุศลาศัย

202.พลอากาศโท สมศักดิ์ เวสุวรรณ์

203.นายสมศักดิ์ ลีสวัสดิ์ตระกูล

204.พลตรี สมศักดิ์ แสงจันทร์เลิศ

205.พลตรี สมหมาย วิชาวรณ์

206.นายสรรเสริญ ไกรจิตติ

207.นายสรรเสริญ อุทัยเฉลิม

208.นายสรวง อักษรานุเคราะห์

209.พลเรือตรี สนิท การุณยวนิช

210.นายสราวุธ วัชรพล

211.พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์

212.พลอากาศโท สอาด กังวล

213.พลอากาศโท สามารถ โสตสถิตย์

214.พลตรี สำเภา ชูศรี

215.พลเรือตรี สำราญ อ่ำสำองค์

216.นายสถาพร กวิตานนท์

217.พลเรือโท สันติภาพ หมู่มิ่ง (ถึงแก่อนิจกรรม 1 มี.ค. 2537 แต่งตั้งนายพชร อิศรเสนา ณ อยุธยา เมื่อ 1 ม.ค. 2538)

218.พลโท สัมพันธ์ บุญญานันต์

219.พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

220.นายสิโรตม์ ปัญญานุวัฒน์

221.นายสุขวิช รังสิตพล (ลาออก 15 มิ.ย. 2536 แต่งตั้งนายอารีย์ วงศ์อารยะ เมื่อ 1 ต.ค. 2537)

222.นายสุชน ชาลีเครือ

---

[98] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 34 ฉบับพิเศษ วันที่ 23 มีนาคม 2536 หน้า 7.

Digital Library

223.พลเอก สุจินดา คราประยูร (ลาออก 27 เม.ย. 2535 แต่งตั้งพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ เมื่อ 2 พ.ค. 2535[99] และลาออกแต่งตั้ง นายวิจิตร ศรีสอ้าน เมื่อ 1 ม.ค. 2538)

224.นายสุชาติ หอวัฒนกุล

225.นายสุทธิ เพ็งปาน

226.นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์

227.พลเอก สุเทพ สีวะรา

228.พลอากาศเอก สุเทพ เทพรักษ์

229.นายสุธี สิงห์เสน่ห์

230.พลเรือเอก สุนทร กระเทศ

231.นายสุพัตร ลิปตวัฒน์

232.พลอากาศโท สุรพัฒก์ จบกลศึก

233.พลตรี สุรยุทธ์ จุลานนท์

234.พลเรือเอก สุรวุฒิ มหารมณ์

235.พลเรือตรี สุรัตน์ รัตนพฤกษ์

236.พลเรือเอก สุรินทร์ ทองเจริญ

237.พลเรือตรี สุวรรณ ควรจริต

238.นายสุวรรณ จันทร์สม

239.พลอากาศเอก สุวิช จันทประดิษฐ์

240.นายสุวิช ฟูตระกูล (ลาออก 6 ส.ค. 2535 แต่งตั้งพลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช เมื่อ 19 พ.ย. 2536)[100]

241.พลตรี สุวินัย บริบูรณ์นางกูร

242.คุณหญิงสุรีพันธุ์ มณีวัต

243.พลอากาศโท เสริมยุทธ บุญศิริยะ

244.พลตรี หอม โห้ลำยอง

245.พลเรือเอก หัน สกุลพานิช

246.พลตำรวจโท องอาจ ผุดผาด

247.พลอากาศตรี อมฤต จารยะพันธุ์

248.พลโท อดิศร ศุภสมุทร

249.นายอนันต์ กาญจนพาสน์

250.พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ

251.นายอนันต์ อนันตกูล

252.นายอนุวัตร ลิ้มสุวรรณ

253.นายอนุศักดิ์ บุณยะประณัย

---

[99] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 57 ฉบับพิเศษ วันที่ 6 พฤษภาคม 2535 หน้า 1.

[100] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 198 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 ธันวาคม 2536 หน้า 3.

Digital Library

254.พลอากาศตรี อัครชัย สกุลรัตนะ

255.นายอับดุลวาฮับ อับดุลวาฮับ

256.นายอาชิส เบ็ญหาวัน (ลาออก 1 มิ.ย. 2536 แต่งตั้งพลเอก วัฒนชัย วุฒิศิริ เมื่อ 1 ต.ค. 2537)

257.พลโท อานุภาพ ทรงสุนทร

258.พลโท อารียะ อุโฆษกิจ

259.นายอาษา เมฆสวรรค์

260.นายอำนาจ สอนอิ่มสาตร์

261.พลเอก อิสระพงศ์ หนุนภักดี

262.นายอุกฤษ มงคลนาวิน (ลาออก 26 พ.ค. 2535 แต่งตั้งนาวาอากาศเอก โสภณ สุวรรณรุจิ เมื่อ 27 พ.ค. 2535)[101]

263.พันเอก อุดม ทวีวัฒน์

264.พลตรี อุดม เหมวิจิตร

265.นายอุทัย สุดสุข

266.พลเรือตรี อุฬาร มงคลนาวิน

267.นายเอกชัย เอกหาญกมล

268.พลอากาศตรี เอนก สุวรรณบุปผา

269.พลโท เอื้อม มโนรัตน์

270.นายโอสถ โกศิน (ลาออก 1 มิ.ย. 2535 แต่งตั้งพลโท อายุพูล กรรณสูต เมื่อ 2 มิ.ย. 2535)[102]

ประกาศ ณ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน[103]

---

[101] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 66 วันที่ 5 มิถุนายน 2535 หน้า 1.

[102] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 26 วันที่ 22 มีนาคม 2535 หน้า 1-11.

[103] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 66 วันที่ 5 มิถุนายน 2535 หน้า 1.

Digital Library

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517	151
2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2518	154
3. การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 5 ฉบับ ปี 2518	156
4. การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 5 ฉบับ ปี 2519	157
5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519	159
6. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520	160
7. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	161
8. การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 4 ฉบับ ปี 2525	165
9. การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช .... จำนวน 2 ฉบับ ปี 2526	167
10. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2528	168
11. การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 1 ฉบับ ปี 2529	170
12. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2532	171
13. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534	173
14. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534	174
15. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) ถึง (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2535	177
16. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 กับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 8 ฉบับ	180

Digital Library

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

วันที่ 7 มีนาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2[1] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ การพิจารณาในวาระที่หนึ่งได้กระทำต่อเนื่องกันรวมทั้งหมด 9 ครั้ง ในการพิจารณาครั้งสุดท้าย วันที่ 3 เมษายน 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2[2] ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียง 209 เสียงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ 3 เสียง ที่ประชุมได้ดำเนินการเลือกคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ 2 จำนวน 35 คน เนื่องจากมีผู้ได้รับการเสนอชื่อจำนวน 61 คน ที่ประชุมจึงมีมติให้ดำเนินการเลือกในวันพรุ่งนี้

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

วันที่ 4 เมษายน 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2[3] ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เสนอให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ที่ประชุมจึงได้ดำเนินการเลือกและตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญมีจำนวน 35 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. นายไพโรจน์ ชัยนาม
2. นายมารุต บุนนาค
3. นายอมร จันทรสมบูรณ์
4. นายพงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย
5. พันเอก ถนัด คอมันตร์
6. นายป๋วย อึ๊งภากรณ์
7. นางแร่ม พรหมโมบล บุณยประสพ
8. นายนิสสัย เวชชาชีวะ
9. นายธานินทร์ กรัยวิเชียร
10. นายเกษม สุวรรณกุล
11. นายมนูญ บริสุทธิ์
12. นายปรีดี เกษมทรัพย์
13. นายใหญ่ ศวิตชาต
14. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
15. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์
16. นายเถลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์
17. นายเล็ก วานิชอังกูร
18. นาวาอากาศตรี กำธน สินธวานนท์
19. นายกระมล ทองธรรมชาติ
20. คุณหญิงอัมพร มีศุข
21. นายจิตติ ติงศภัทิย์
22. นายหยุด แสงอุทัย
23. พันตำรวจโท ประจักรา บุนนาค
24. นายประเทือง กีรติบุตร
25. นายพิชัย รัตตกุล
26. นายวิกรม เมาลานนท์
27. นายชลอ วนะภูติ
28. นายกมล สมวิเชียร
29. นายสนอง ตู้จินดา
30. นายเฉลิมชัย วสีนนท์

---

[1]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 11, วันที่ 7 มีนาคม 2517, หน้า 653-778.

[2]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2ครั้งที่ 20, วันที่ 3 เมษายน 2517, หน้า 164-189.

[3]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 21, วันที่ 4 เมษายน 2517,หน้า 181-187.

Digital Library

31. นายประกายเพชร์ อินทุโสภณ
32. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
33. นายกิตติรัตน์ ศรีวิสารวาจา
34. นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
35. นายสิงห์โต จ่างตระกูล

กำหนดการแปรญัตติภายใน 45 วัน

วันที่ 15 สิงหาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2[4]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วเป็นการพิจารณาในวาระที่ 2 การพิจารณาในวาระที่สองได้กระทำต่อเนื่องกันรวมทั้งหมด 13 ครั้ง และได้พิจารณาสรุปทั้งร่างในวันที่ 19 กันยายน 2517

วันที่ 19 กันยายน 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 [5]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นการพิจารณาสรุปทั้งร่างจนจบ กำหนดให้รอไว้สิบห้าวันจึงจะพิจารณาในวาระที่ 3 ได้

วันที่ 5 ตุลาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2[6] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในวาระที่สาม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง280เสียงคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ 6 เสียง

วันจันทร์ที่ 7 ตุลาคม 2517 เวลา 12.05[7]พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ตามที่ขอพระราชทาน

ในการนี้ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชเลขาธิการ นำบันทึกพระราชกระแสเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ลงวันที่ 5 ตุลาคม ศกนี้ ไปให้นั้นได้ทราบเกล้าฯ ในข้อความของบันทึกพระราชกระแสนั้นแล้ว และเห็นสมควรนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นได้ทราบเกล้าฯ ในข้อความของบันทึกพระราชกระแสนั้นแล้ว และเห็นสมควรนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญต่อไป ครั้นแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย

---

[4]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 52, วันที่ 15 สิงหาคม 2517,หน้า 336-665.

[5]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 67, วันที่ 19 กันยายน 2517 หน้า 1-162.

[6]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 73, วันที่ 5 ตุลาคม 2517, หน้า 785-828.

[7]สำนักราชเลขาธิการ พระราชกรณียกิจ ระหว่างเดือนตุลาคม 2517-กันยายน 2518โรงพิมพ์ วัฒนาพานิช : กรุงเทพฯ , พ.ศ. 2520 หน้า 1.

Digital Library

วันที่ 10 ตุลาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[8] (ทำหน้าที่รัฐสภา) ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้อ่านกระแสพระราชดำรัสการพระราชทานรัฐธรรมนูญลงมาก่อนลงพระปรมาภิไธย ให้ที่ประชุมรับฟัง มีความว่า

"บันทึกพระราชกระแสเรื่องร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติในวาระที่ 3 ด้วยคะแนนเสียง 280 ต่อ 6 เห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะได้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่กล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไปนั้น ได้ทรงพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ และทรงมีพระราชดำริกับข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อความใน ร่างรัฐธรรมนูญนี้บางประการ เช่น

1. คำปรารภ

1.1 ข้อความในคำปรารภนี้ เป็นถ้อยคำที่คณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำขึ้นถวาย

1.2 คำปรารภควรกล่าวเพียงสั้นๆ สรุปได้ว่า ทรงมีพระราชดำริว่า โดยที่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญประกาศใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลากว่า 40 ปีแล้ว ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้มีการยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหลายครั้งอันแสดงว่ารัฐธรรมนูญนั้นย่อมเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสมแห่งสภาวการณ์ของบ้านเมือง และกาลเวลาโดยที่ได้มีประชามติเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเร็วที่สุด จึงทรงพระราชดำริว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้มีข้อบัญญัติหรือหลักการพอที่จะสนองความต้องการของประชาชน และตราใช้เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้

2. ตามมาตรา 107 วรรคสองแห่งร่างรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น ไม่ทรงเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะประธานองคมนตรีเป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งตามพระราชอัธยาศัย ตามความในมาตรา 16 เป็นการขัดกับหลักที่ว่า พระมหากษัตริย์ทรงอยู่เหนือการเมือง(ในระบอบประชาธิปไตย)ทั้งจะทำให้ประธานองคมนตรีอยู่ในสภาพเสมือนเป็นองค์กรการเมือง ซึ่งขัดกับมาตรา 17 ด้วย

3. ทั้งนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่จะต้องพิจารณา แต่ย่อมสุดแล้วแต่วิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งอาจ มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมแก่สภาวการณ์ของบ้านเมืองและกาลสมัยได้" หลังจากเสร็จการรับฟัง ที่ประชุมได้ดำเนินการประชุมลับเกี่ยวกับเรื่องบันทึกพระราชกระแสเรื่องร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

---

[8]สำนักราชเลขาธิการ พระราชกรณียกิจ ระหว่างเดือนตุลาคม 2517-กันยายน 2518โรงพิมพ์ วัฒนาพานิช : กรุงเทพฯ , พ.ศ. 2520 หน้า 1.

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2518

วันที่ 19 ธันวาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติ[9] ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช.... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช.... (นายอมร จันทรสมบูรณ์ กับคณะ 60 คน เป็นผู้เสนอ) ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้พิจารณารวมกันเพราะเป็นเรื่องทำนองเดียวกัน โดยมีสาระสำคัญให้มีสภาผู้แทนราษฎรแต่เพียงสภาเดียว ที่ประชุมมีมติไม่เห็นชอบด้วยในการที่จะรับรัฐธรรมนูญไว้พิจารณา ด้วยคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ร่างรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับจึงเป็นอันตกไป

วันที่ 26 ธันวาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[10]ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติรวมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช.... (นายสิงห์โต จ่างตระกูล กับคณะ 68 คน เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระสำคัญให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา กับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... (นายสมพร เทพสิทธา กับคณะ 65 คน เป็นผู้เสนอ)โดยมีสาระสำคัญให้คณะองคมนตรีเป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังการอภิปรายที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการร่างรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับออกจากกันซึ่งนายสิงห์โต จ่างตระกูล ได้ขอถอนญัตติโดยที่ประชุมอนุมัติ และที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช... ที่นายสมพร เทพสิทธากับคณะเป็นผู้เสนอด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และที่ประชุมได้พิจารณาต่อในวาระที่ 2 โดย กรรมาธิการเต็มสภา และได้ตั้งคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... จำนวน 5 คน คือ 1.นายสมภพ โหตระกิตย์ 2.นายอมร จันทรสมบูรณ์ 3.นายสมพร เทพสิทธา 4.นายใหญ่ ศวิตชาต 5.นายเฉลิมชัย วสีนนท์ ให้เสนอต่อที่ประชุมในวันที่ 27 ธันวาคม 2517

วันที่ 27 ธันวาคม 2517 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[11]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... ต่อ โดยกรรมาธิการเต็มสภาตามร่างที่คณะกรรมาธิการซึ่งสภาตั้งขึ้นได้พิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 จนจบร่าง และได้ลงมติให้พิจารณาในวาระที่ 3 ในวันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม 2518

---

[9]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 19, วันที่ 19 ธันวาคม 2517 ,หน้า 453-461.

[10]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 21, วันที่ 26 ธันวาคม 2517,หน้า 201-319.

[11]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 22, วันที่ 27 ธันวาคม 2517,หน้า 343-397.

Digital Library

วันที่ 16 มกราคม 2518 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[12] ที่ประชุมได้ลงมติให้ความเห็นชอบในวาระที่ 3 ว่าสมควรจะให้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช .... ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ด้วยคะแนนเสียง 199 ต่อ 28 และให้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

วันที่ 23 มกราคม 2518 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2518 ลงในราชกิจจานุเบกษา[13]

---

[12]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 27, วันที่ 16 มกราคม 2517 (2518) หน้า 382-416.

[13]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2518" ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษเล่ม 92 ตอนที่ 14 23 มกราคม 2518 หน้า 1-3.

Digital Library

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 5 ฉบับ ปี 2518

วันที่ 9 กรกฎาคม 2518 ในการประชุมรัฐสภาที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....(นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์กับคณะอีก 110 คน เป็นผู้เสนอ[14] ซึ่งมีสาระสำคัญให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ขาดจากสมาชิกภาพหากได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองยุบเลิก โดยให้โอกาสสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าพรรคอื่น เช่นเดียวกับกรณีที่ศาลสั่งยุบเลิกพรรคการเมือง หรือถูกพรรคการเมืองให้ออกจากการเป็นสมาชิกของพรรค กับกำหนดให้ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรรวมทั้งรองประธานอยู่ในตำแหน่งชั่วระยะเวลาหนึ่งเหมือนที่เคยปฏิบัติมาในสมัยก่อนใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2492 และฉบับปี 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2495 ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติไม่รับหลักการภายหลังจากการพักการประชุมที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....(นายสุจินต์ เชาว์วิศิษฐ์ กับคณะอีก 92 คน เป็นผู้เสนอ)[15] ซึ่งมีสาระสำคัญให้มีการตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่สอบสวนต่อจากพนักงานสอบสวนในกรณีที่ผู้ต้องหาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือข้าราชการการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจต้องหาว่ากระทำทุจริต หรือกระทำผิดประมวลกฎหมายอาญาหรือประพฤติเสื่อมเสียต่อสถาบันที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่ ส่วนในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับความเป็นธรรมจากพนักงานสอบสวนให้ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธิร้องเรียนต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาสอบสวนขึ้นใหม่ได้ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติไม่รับหลักการ

วันที่ 21 กรกฎาคม 2518 ในการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2[16] สามัญ สมัยที่สองที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายสมหวัง ศรีชัย กับคณะเป็นผู้เสนอ) ซึ่งมีสาระกำหนดให้ผู้มีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและกำหนดให้ผู้มีอายุยี่สิบสามปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ผลการลงคะแนนเสียงของที่ประชุมแม้จะมีคะแนนเสียงที่เห็นด้วยมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เห็นด้วยแต่ก็น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา จึงเป็นอันว่าที่ประชุมมีมติไม่รับหลักการ

---

[14]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภาครั้งที่ 1 สามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 9 กรกฎาคม 2518 ,หน้า 136-226.

[15]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1 สามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 9 กรกฎาคม 2518, หน้า 226-290.

[16]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1 สามัญ สมัยที่สองวันที่ 21 กรกฎาคม 2518, หน้า 293-296.

Digital Library

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จำนวน 5 ฉบับ ปี 2519

วันที่ 2 กรกฎาคม 2519 ในการประชุมรัฐสภา[17]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสมาชิกเสนอมารวมทั้งสิ้น 5 ร่าง ได้มีการลงมติให้มีการร่วมพิจารณาตามญัตติที่สมาชิกเสนอด้วยคะแนนเสียง 91 เสียง คะแนนเสียงไม่ร่วมการพิจารณา 91 เสียง จึงมีการเสนอให้นับคะแนนใหม่มีคะแนนเสียงไม่ควรรวมการพิจารณา 117 เสียง คะแนนเสียงควรรวมการพิจารณา 161 เสียงโดยที่ประชุมได้ลงมติให้พิจารณาทีละร่างหลังจากการนับคะแนนใหม่

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์ กับคณะอีก 55 คน เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนมาตราที่เกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติ ที่ประชุมได้ลงมติให้ส่งคณะกรรมาธิการพิจารณาก่อนรับหลักการ มีจำนวน 41 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายสนอง ตู้จินดา
2. นายพิภพ อะสีติรัตน์
3. นายมยูร วิเศษกุล
4. นายพิสิษฐ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
5. นายสิงห์โต จ่างตระกูล
6. นายแนบ ผ่องแผ้ว
7. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
8. นายอารีย์ วีระพันธุ์
9. นายกมล สมวิเชียร
10. นายประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ
11. นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์
12. นายอุดร ตันติสุนทร
13. นายจรูญ วัฒนากร
14. นายสุกิจ ศรีสาคร
15. นายเฉลิม สุขเสริม
16. นายสะไกร สามเสน
17. นายสุนัย พงศ์อารยะ
18. นายลำภู สงวนสัตย์
19. นายสุธน ชื่นสมจิตต์
20. นายทวิช กลิ่นประทุม
21. นายใหญ่ ศวิตชาต
22. นายมานะ พิทยาภรณ์
23. นายยศ อินทรโกมาลย์สุต
24. นายทองหยด จิตตวีระ
25. เรือตรี พายัพ ผะอบเหล็ก
26. นายสวัสดิ์ คำประกอบ
27. พันเอก สมคิด ศรีสังคม
28. นายสอาด ปิยวรรณ
29. นายกิตติรัต ศรีวิสารวาจา
30. นายมารุต บุนนาค
31. นางแร่ม พรหโมบล บุณยประสพ
31. นายสานนท์ สายสว่าง
33. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
34. นายวินัย ทองลงยา
35. พลโทไสว ดวงมณี
36. นายมนูญ บริสุทธิ์
37. นายพจน์ บุษปาคม
38. นายเสริม วินิจฉัยกุล

---

[17]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2 สามัญ สมัยแรก, วันที่ 2 กรกฎาคม 2519, หน้า 13-56.

Digital Library

39. นายไพโรจน์ ชัยนาม 40. นายสมภพ โหตระกิตย์
41. นายอมร จันทรสมบูรณ์

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (พันเอก สมคิด ศรีสังคม กับคณะอีก 57 คน เป็นผู้เสนอ)[18] โดยมีสาระสำคัญเรื่องการกำหนดเวลาให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย การกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็น 18 ปี และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น 20 ปี การพ้นจากตำแหน่งของประธานและรองประธานแต่ละสภา ในกรณีสภาที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกมีมติให้ออก กับเรื่องเอกสิทธิกรรมาธิการ และหนังสือสัญญา ที่ประชุมได้อนุมัติให้ส่งไปให้คณะกรรมาธิการชุดที่ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมที่พิจารณาร่างของนายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์ กับคณะพิจารณาก่อนรับหลักการตามญัตติที่สมาชิกเสนอที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)พุทธศักราช .... (นายสวัสดิ์ คำประกอบ กับคณะ อีก 114 คนเป็นผู้เสนอ)[19] โดยมีสาระสำคัญแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการยุบสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้อนุมัติให้ส่งไปให้คณะกรรมาธิการชุดที่ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม ที่พิจารณาร่างของนายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์ กับคณะพิจารณาก่อนรับหลักการตามญัตติที่สมาชิกเสนอ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายสอาด ปิยวรรณ กับคณะอีก 56 คน เป็นผู้เสนอ)[20] โดยมีสาระสำคัญเรื่องการป้องกันมิให้ฝ่ายรัฐบาลไม่ยอมตอบกระทู้ถามหรือญัตติเปิดอภิปรายทั่วไป หากฝ่ายรัฐบาลจะรู้ว่าตอบสู้สมาชิกไม่ได้ จึงใช้บทบาทสุดท้ายคือยุบสภาที่ประชุมได้อนุมัติให้ส่งไปให้คณะกรรมาธิการชุดที่ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม ที่พิจารณาร่างของนายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์ กับคณะพิจารณาก่อนรับหลักการตามญัตติที่สมาชิกเสนอ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..)พุทธศักราช .... (นายประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ กับคณะอีก 62 คน เป็นผู้เสนอ)[21] โดยมีสาระสำคัญให้รัฐมนตรีทุกคนต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเพิ่มจำนวนรัฐมนตรีขึ้นที่ประชุมได้อนุมัติให้ส่งไปให้คณะกรรมาธิการชุดที่ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม ที่พิจารณาร่างของนายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์ กับคณะพิจารณาก่อนรับหลักการตามญัตติที่สมาชิกเสนอ โดยที่ประชุมมีมติกำหนดให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาภายใน 1 ปี[22]

---

[18]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2 สามัญ สมัยแรก, วันที่ 2 กรกฎาคม 2519, หน้า 56-91.

[19]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2 สามัญ สมัยแรก, วันที่ 2 กรกฎาคม 2519, หน้า 91-119.

[20]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2 สามัญ สมัยแรก, วันที่ 2 กรกฎาคม 2519, หน้า 119-144.

[21]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 2 สามัญ สมัยแรก และครั้งที่ 1 สามัญ สมัยที่สอง พ.ศ. 2519 สำนักงานเลขาธิการ รัฐสภา กรุงเทพฯ 2520 หน้า 144-166.

[22]เป็นการพิจารณาของที่ประชุมรัฐสภาครั้งหลังสุด ก่อนมีพระราชกฤษฎีกายุบสภา พ.ศ. 2519

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519

วันที่ 22 ตุลาคม 2519 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 ลงในราชกิจจานุเบกษา[23] จำนวน 29 มาตรา ซึ่งพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้ภายหลังที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน และยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พุทธศักราช 2519

แนวทางการปกครองประเทศตามรัฐธรรมนูญนี้มีสาระสำคัญรับรองพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ คณะองคมนตรี มีสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินทำหน้าที่นิติบัญญัติ มีสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีคณะหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดกำหนดบทบัญญัติให้อำนาจพิเศษแก่นายกรัฐมนตรี ในการป้องกันระงับ หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือการกระทำอันเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของ ประชาชน

รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้มีแผนพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ตอนละ 4 ปี ดังนี้

ระยะสี่ปีแรก เป็นระยะฟื้นฟูเสถียรภาพของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง ในระยะนี้ให้สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งมีสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินเพียงประเภทเดียว

ระยะสี่ปีที่สอง เป็นระยะที่ให้ราษฎรมีส่วนในการบริหารราชการแผ่นดินมากขึ้น โดยจัดให้มีรัฐสภาอันประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภา ซึ่งสมาชิกมาจากการแต่งตั้ง ทั้งสองสภานี้จะมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินเท่าเทียมกัน

ระยะสี่ปีที่สาม ขยายอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรให้มากขึ้นและลดอำนาจของวุฒิสภาลงเท่าที่จะทำได้ ต่อจากนั้นไปถ้าราษฎรตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อชาติบ้านเมืองในระบอบประชาธิปไตยดีแล้ว ก็อาจยกเลิกวุฒิสภาให้เหลือแต่สภาผู้แทนราษฎร

---

[23]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 135 22 ตุลาคม 2519 หน้า 1-15.

Digital Library

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรพุทธศักราช 2520

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2520 ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520 ลงในราชกิจจานุเบกษา[24] มีจำนวน 32 มาตรา ซึ่งพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นผู้สนองรับพระบรมราชโองการ

ธรรมนูญฉบับนี้ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 12 แต่เป็นธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ฉบับที่ 3 ต่อจากที่เคยประกาศใช้ในปี 2502 และ 2515 และประกาศใช้หลังจากที่คณะปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินประเทศ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 และยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519

สาระสำคัญของธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรมีบทบัญญัติรับรองพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ คณะองคมนตรี มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การจัดทำรัฐธรรมนูญนั้นมีความมุ่งหมายให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในปีเดียวกัน

ข้อกำหนดที่สำคัญให้มีองค์กรทำหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีคือ ให้มีสภานโยบายแห่งชาติ ประกอบด้วยบุคคลในคณะปฏิวัตินั่นเอง มีอำนาจหน้าที่กำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐ และให้ความคิดเห็นแก่คณะรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดินในปัญหาเกี่ยวกับนโยบายสำคัญหรือเมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณาปัญหาใดปัญหาหนึ่ง

การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำกราบบังคมทูลของประธานสภานโยบายแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีนั้นจะเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อกำหนดที่สำคัญเหมือนกับธรรมนูญการปกครองฉบับอื่น ๆ คือให้อำนาจพิเศษแก่นายกรัฐมนตรีในการป้องกัน ระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือการกระทำอันเป็นการก่อกวนหรือ คุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการกระทำอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ หรือการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งมีผลย้อนหลังไปถึงการกระทำดังกล่าวก่อน วันประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ด้วย

---

[24]"ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520" ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 94 ตอนที่ 111 9 พฤศจิกายน 2520 หน้า 1-4.

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

วันที่ 1 ธันวาคม 2520 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[25]ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ ตามที่ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520 มาตรา 9 กำหนดไว้ ซึ่งได้ลงมติให้มีจำนวน 35 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายกมล วรรณประภา
2. นายกระมล ทองธรรมชาติ
3. นายกระแส ชนะวงศ์
4. หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช
5. นายจิตติ ติงศภัทย์
6. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์
7. นายบุญชนะ อัตถากร
8. พลตรีประมาณ อดิเรกสาร
9. นายสวัสดิ์ คำประกอบ
10. หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช
11. นายกนต์ธีร์ ศุภมงคล
12. นายกำธร พันธุ์ลาภ
13. นายชนะ รุ่งแสง
14. นางแร่ม พรหโมบล บุณยประสพ
15. นายประเทือง กีรติบุตร
16. นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
17. นายโอสถ โกศิน
18. นายไพโรจน์ ชัยนาม
19. นายศิริ อติโพธิ
20. นายสมบุญ ศิริธร
21. พันตำรวจเอก กฤช สังขทรัพย์
22. นายอดุล วิเชียรเจริญ
23. พลโท กานต์ รัตนวราหะ
24. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
25. นายสานนท์ สายสว่าง
26. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
27. นายอมร จันทรสมบูรณ์
28. นายแสวง พุทธสถิตย์
29. พลโท สมิง ไตลังคะ
30. นายอักขราทร จุฬารัตน์
31. นายชุบ กาญจนประกร
32. หลวงอรรถไพศาลศรุดี
33. นายอุดร ตันติสุนทร
34. นายประชุม รัตนเพียร
35. พันเอก มณีรัตน์ จารุจินดา

วันที่ 23 มิถุนายน 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 31[26] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างเสร็จแล้วที่ประชุมได้ลงมติให้มีการประชุมเพิ่มขึ้นเฉพาะพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทุก ๆ วันพฤหัสบดี เวลา 9.30 นาฬิกา

---

[25]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2, วันที่ 1 ธันวาคม 2520,หน้า 118-126.

[26]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 31 เล่ม 8, วันที่ 31 มิถุนายน 2521, หน้า 214-312.

Digital Library

วันที่ 29 มิถุนายน 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ [27] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างเสร็จแล้ว โดยได้ลงมติให้อภิปรายทีละหมวด นับตั้งแต่คำปรารภเป็นต้นไป

วันที่ 13 กรกฎาคม 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ [28] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างเสร็จแล้ว จนจบร่างและได้ลงมติให้รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไว้พิจารณา ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 276 เสียงไม่เห็นชอบ 2 เสียง งดออกเสียง 2 เสียง ไม่อยู่ในที่ประชุม 79 เสียง และที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ 2 จำนวน 35 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
2. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
3. พันเอก นิยม ศันสนาคม
4. พันโท วินิต เทศวิศาล
5. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย
6. นายสานนท์ สายสว่าง
7. พลเรือโท เกตุ สันติเวชชกุล
8. พลตรี มณีรัตน์ จารุจินดา
9. นายวินัย ทองลงยา
10. พลโท เหรียญ ดิษฐบรรจง
11. คุณหญิง นันทกา สุประภาตะนันท์
12. นาวาโท นฤดล ปุราคำ
13. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี
14. นายรัตน์ ศรีไกรวิน
15. พลโท สัณห์ จิตรปฏิมา
16. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
17. พลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์
18. พันเอก อุดม ทวีวัฒน์
19. พันเอก ประจักษ์ สว่างจิตร
20. พลตรี จวน วรรณรัตน์
21. นายอักขราทร จุฬารัตน์
22. นายอำนวย อินทภูติ
23. นายปรีดี หิรัญพฤกษ์
24. พลเรือโท โอกาส จามิกรณ์
25. นายอมร จันทรสมบูรณ์
26. พลตรี ประยูร บุนนาค
27. นายอดุล วิเชียรเจริญ
28. พลโท กานต์ รัตนวราหะ
29. พลโท สมิง ไตลังคะ
30. นายอุกฤษ มงคลนาวิน
31. นายธรรมนูญ ลัดพลี
32. นายประชุม รัตนเพียร
33. นาวาเอก สงบ ศรลัมพ์
34. นายอุดร ตันติสุนทร
35. นายเฉลิมชัย เล็กชม

กำหนดแปรญัตติภายใน 30 วัน

---

[27] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 32 เล่ม 9, วันที่ 29 มิถุนายน 2521 ,หน้า 1-64.

[28] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 36 เล่ม 10 วันที่ 13 กรกฎาคม 2521 ,หน้า 1-177.

Digital Library

วันที่ 12 ตุลาคม 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[29]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ 2

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[30] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพิจารณาเสร็จแล้ว โดยพิจารณาทั้งหมด 14 ครั้ง ครั้งนี้เป็นการพิจารณาสรุปทั้งร่างและได้นัดพิจารณาในวาระที่ 3 วันจันทร์ที่ 18 ธันวาคม 2521 เวลา 9.30 นาฬิกา

วันที่ 18 ธันวาคม 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[31] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในวาระที่ 3 ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบในการที่จะให้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้ ด้วยคะแนนเสียง 330 เสียง ไม่เห็นชอบ 9 เสียง งดออกเสียง 3 เสียง และสมาชิกที่ไม่อยู่ในที่ประชุม 14 คน

วันที่ 22 ธันวาคม 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ฯพณฯ พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พร้อมด้วย พันเอก สงวน คำวงษา เลขาธิการรัฐสภา เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อนำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาลงมติให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย[32]และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ลงในราชกิจจานุเบกษา[33]

วันที่ 28 ธันวาคม 2521 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา[34] ที่ประชุมได้รับแจ้งเรื่อง พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 แล้วตั้งแต่วันศุกร์ที่ 22 ธันวาคม 2521 ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 95 ตอนที่ 146 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2521 แล้วนั้น

---

[29]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 57 เล่ม 16, วันที่ 12 ตุลาคม 2521 ,หน้า 1-210.

[30]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 78, วันที่30 พฤศจิกายน 2521, หน้า397-439.

[31]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 83, วันที่18 ธันวาคม 2521,หน้า 109-153.

[32]สำนักราชเลขาธิการฯ "พระราชกรณียกิจระหว่างเดือนตุลาคม 2521-กันยายน 2522" บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพฯ 2523 หน้า 75.

[33]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 95 ตอนที่ 146 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2521 หน้า 1-66.

[34]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ รัฐสภา ครั้งที่ 1 วันที่28 ธันวาคม 2521 ,หน้า1-2.

Digital Library

สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520 จึงทำหน้าที่รัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521มาตรา 195

ลักษณะสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มี 206 มาตรากำหนดอำนาจและฐานะของพระมหากษัตริย์ มีรัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีคณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอีกไม่เกิน 44 คน มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี จุดเด่นของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือให้ความสำคัญแก่พรรคการเมืองที่เป็นกลไกก่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองทั้งรัฐบาลและรัฐสภา โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการเลือกตั้งเอาไว้เพื่อสร้างระบบพรรคการเมืองให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

ในช่วง 4 ปีแรกของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมีบทเฉพาะกาลห้ามมิให้นำบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับหลายมาตราด้วยกัน ที่สำคัญมีดังนี้

1. การเสนอร่างพระราชบัญญัติ จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำรับรองจากคณะกรรมาธิการวิสามัญวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเสียก่อน
2. การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นไม่ต้องสังกัดพรรคการเมือง
3. ข้าราชการประจำดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีได้
4. การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา 137 จะกระทำในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[35]

---

[35]จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,ฐานข้อมูลสารบบกฎหมายรัฐธรรมนูญไทยและข้อบังคับการประชุม (รายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา สภาผู้แทนราษฎร, 2537) หน้า 30-40.

Digital Library

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 4 ฉบับ ปี 2525

วันที่ 8 มกราคม 2525 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[36]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญให้แก้ไขวิธีการเลือกตั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมมีมติให้พิจารณารวมกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญให้กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง ที่ประชุมลงมติรับหลักการทั้ง 2 ร่าง ด้วยคะแนนเสียง 423 เสียง ไม่รับหลักการ 14 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[37]วันที่ 15 มกราคม 2525 ให้ถือเอาฉบับของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักและให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 39 คน ขึ้นพิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. พลตรีประมาณ อดิเรกสาร
2. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
3. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
4. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
5. นายทวี ไกรคุปต์
6. นายชุมพล ศิลปอาชา
7. พลโท เทียนชัย สิริสัมพันธ์
8. พันเอกธานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
9. พันเอก วินิต เทศวิศาล
10. พลเอก เหรียญ ดิษฐบรรจง
11. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
12. พลอากาศเอก บัณฑิต โชติชนาภิบาล
13. พลอากาศโท จรรยา สุคนธทรัพย์
14. พลเรือตรี อำนวย เอี่ยมสุโร
15. นายสานนท์ สายสว่าง
16. พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย
17. พลเรือโท บัณฑิต สุวงศ์
18. นายธรรมนูญ ลัดพลี
19. นายอมร จันทรสมบูรณ์
20. นายเพียรศักดิ์ นิสสัยสุข
21. นายโอภาส พลศิลป
22. นายภิญญา ช่วยปลอด
23. นายประสพ บุษราคัม
24. นายประยูร สุรนิวงศ์
25. ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร
26. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
27. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
28. นายจำลอง ครุฑขุนทด
29. นายสมัคร สุนทรเวช
30. นายพิภพ อะสีติรัตน์

---

[36]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 2/2525 วิสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 8 มกราคม 2525 ,หน้า 179-236.

[37]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2525 วิสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 15 มกราคม 2525 ,หน้า 179-236.

Digital Library

31. นายมารุต บุนนาค
32. นายไกรสร ตันติพงศ์
33. นายบุญเกิด นากดี
34. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์
35. นายจรูญ วัฒนากร
36. นายสวัสดิ์ คำประกอบ
37. นายประพันธ์ พยัคฆบุตร
38. นายวิญญู ยุพฤทธิ์
39. นายสุเทพ วงศ์คำแหง

วันที่ 28 พฤษภาคม 2525 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[38]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ 2 และพิจารณาต่อในวันที่ 9 มิถุนายน 2525 จนจบร่าง

วันที่ 25 มิถุนายน 2525 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[39]ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ในวาระที่ 3 ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 258 เสียง คะแนนเสียงไม่เห็นชอบ 33 เสียง และงดออกเสียง 119 เสียง เมื่อคะแนนเสียงเห็นชอบไม่เกินกึ่งหนึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงตกไป

วันที่ 2 กรกฎาคม 2525 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[40] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะเป็นผู้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญให้กำหนดความชัดเจนของวันที่วุฒิสภาจะขอให้สภาผู้แทนราษฎรขยายเวลาออกไปเป็นพิเศษในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ครบกำหนดนั้น กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุมและให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภากับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะเป็นผู้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญให้หลักประกันเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพแก่ราษฎรเพิ่มยิ่งขึ้น

วันที่ 9 กรกฎาคม 2525 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[41] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และคณะเป็นผู้เสนอ จำนวน 2 ฉบับ ต่อจนจบร่าง ที่ประชุมลงมติรับหลักการทั้ง 2 ร่าง ด้วยคะแนนเสียงรับหลักการ 235 เสียง คะแนนเสียงไม่รับหลักการ 168 เสียง งดออกเสียง 9 เสียง โดยการลงคะแนนนับ เนื่องจากคะแนนเสียงรับหลักการน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับนี้จึงตกไป

---

[38]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2525 สมัยสามัญ , วันที่ 28 พฤษภาคม 2525, หน้า 218-352.

[39]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 7/2525 สมัยสามัญ, วันที่ 25 มิถุนายน 2525 ,หน้า 250-326.

[40]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 8/2525 สมัยสามัญ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2525 ,หน้า 386-432.

[41]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 9/2525 สมัยสามัญ, วันที่ 2 กรกฎาคม 2525 ,หน้า 570-591.

Digital Library

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 2 ฉบับ ปี 2526

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2526 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[42]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... นายบัญจะ เกสรทอง กับคณะเป็นผู้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญให้ยกเลิกการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ในกรณีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีแจ้งว่า เป็นร่างพระราชบัญญัติสำคัญอันเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ และการพิจารณาร่างพระราชกำหนดตามมาตรา 157 และมาตรา 158 แก้ไขบท มาตราในบทเฉพาะกาลเรื่องการเลือกตั้งให้เหมาะสม แก้ไขมาตราในบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้ง ให้นำบทบัญญัติเรื่องผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และอัตราส่วนของสมาชิกพรรคการเมืองในการตั้งกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับกำหนดให้ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วยการเสนอร่างพระราชบัญญัติและการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องกระทำโดยมติพรรคการเมือง ยกเลิกการเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องกระทำโดยมีคำรับรองของคณะกรรมาธิการวิสามัญวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติ และขยายวันเริ่มแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยออกไปอีก 4 ปี ที่ประชุมลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียง 295 เสียง คะแนนเสียงไม่รับหลักการ 126 เสียง งดออกเสียง 19 เสียง บัตรเสีย 2 โดยวิธีลงคะแนนลับ ที่ประชุมมีมติให้พิจารณาในวาระที่ 2 โดยคณะกรรมาธิการเต็มสภา และให้ลงคะแนนลับในวาระที่ 2 และพิจารณาต่อในวันที่ 23 24 25 และ 28 จนจบร่าง

วันที่ 16 มีนาคม 2526 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[43] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ในวาระที่ 3 ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 254 เสียง โดยการลงคะแนนลับ ผลคะแนนเสียงเห็นชอบไม่มากกว่ากึ่งหนึ่ง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงตกไป

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และคณะเป็นผู้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญเพื่อแก้ไขวิธีการเลือกตั้งจากแบบรวมเขตทั้งจังหวัด และเลือกเป็นคณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 30 มาตรา 91 และมาตรา 95 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2531 ให้เปลี่ยนเป็นแบบแบ่งเขต ๆ ละ 3 คน และเลือกเป็นรายบุคคล เช่นเดียวกับวิธีการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 ที่ประชุมลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียง 159 เสียง โดยการลงคะแนนลับ คะแนนเสียงรับหลักการต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงตกไป[44]

---

[42]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2/2526 สมัยวิสามัญ, วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2526,หน้า 149-224.

[43]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 7/2526 สมัยวิสามัญ, วันที่ 16 มีนาคม 2526,หน้า 565.

[44]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 7/2526 สมัยวิสามัญ, วันที่ 16 มีนาคม 2526,หน้า 556-591.

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2528

วันที่ 7 มิถุนายน 2528 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[45]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะ ผู้เสนอ ซึ่งมีสาระของการแก้ไขวิธีการเลือกตั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการในวาระที่ 1 ด้วยคะแนนเสียงรับหลักการ 328 เสียง ไม่รับหลักการ 26 เสียงงดออกเสียง 40 เสียง โดยที่ประชุมได้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... จำนวน 35 คน กำหนดการแปรญัตติภายใน 3 วัน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายบรรหาร ศิลปอาชา
2. นายปัญจะ เกสรทอง
3. นายประจวบ ไชยสาส์น
4. นายปองพล อดิเรกสาร
5. นายเลิศ หงษ์ภักดี
6. นายสุรพันธ์ ชินวัตร
7. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงษ์ศิริ
8. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
9. นายอุดร ตันติสุนทร
10. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
11. นายชาตรี พิริยะกิจไพบูลย์
12. นายอำนวย ยศสุข
13. นายประสพ บุษราคัม
14. นายไกรสร ตันติพงศ์
15. นายมารุต บุนนาค
16. นายขุนทอง ภูผิวเดือน
17. นายพิภพ อะสีติรัตน์
18. นายประชุม รัตนเพียร
19. นายวงศ์ พลนิกร
20. นายอนันต์ ฉายแสง
21. นายโกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์
22. พลโท จรวย วงศ์สายัณห์
23. นายฉลอง กัลยาณมิตร
24. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี
25. พลอากาศเอกทวนทอง ยอดอาวุธ
26. นายทินพันธุ์ นาคะตะ
27. พลเรือเอก ประสพ อุดหนุน
28. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
29. นายยุวรัตน์ กมลเวชช์
30. นายสานนท์ สายสว่าง
31. นายสมบูรณ์ สุขสำราญ
32. นายสมภพ โหตระกิตย์
33. นายสุขุม นวลสกุล
34. นายอมร จันทรสมบูรณ์
35. นายอมร รักษาสัตย์

วันที่ 5 กรกฎาคม 2528 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[46] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แห่ง

---

[45]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2/2528 (สมัยสามัญ) เล่ม 1, วันที่ 7 มิถุนายน 2528 ,หน้า 77-235

[45]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 3/2528 (สมัยสามัญ) เล่ม 2, วันที่ 5 กรกฎาคม 2528 ,หน้า 1-103.

Digital Library

ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... ได้พิจารณาเสร็จแล้วโดยการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างเป็นการจบการพิจารณาในวาระที่ 2 และนัดพิจารณาในวาระที่ 3

วันที่ 22 กรกฎาคม 2528 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[47]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... พิจารณาเสร็จแล้วจากการพิจารณาในวาระที่ 2 เป็นการพิจารณาในวาระที่ 3 โดยที่ประชุมได้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบ 298 เสียง ไม่เห็นชอบ 17 เสียง และงดออกเสียง 27 เสียง จึงถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ

วันที่ 14 สิงหาคม 2528 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2528 ลงในราชกิจจานุเบกษา[48] สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2528 เป็นการแก้ไขวิธีการเลือกตั้งจากรวมเขตจังหวัดเป็นเขตหนึ่งเขตเลือกตั้งมาเป็นการแบ่งเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเปลี่ยนจากการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นคณะมาเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเรียงรายบุคคล

---

[47]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 4/2528 (สมัยสามัญ) เล่ม 2, วันที่ 22 กรกฎาคม 2528 ,หน้า 108-179.

[48]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2528" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 102 ตอนที่ 105 14 สิงหาคม 2528 หน้า 1-4

Digital Library

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 1 ฉบับ ปี 2529

วันที่ 31 ตุลาคม 2529 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[49]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... เรืออากาศตรีฉลาด วรฉัตร และคณะเป็นผู้เสนอ มีสาระสำคัญกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลมในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ที่ประชุมลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียง 256 เสียง คะแนนเสียงไม่รับหลักการ 164 เสียง และงดออกเสียง 15 เสียง เนื่องจากคะแนนเสียงรับหลักการน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงตกไป

[49]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3/2529 สมัยสามัญ, วันที่ 31 ตุลาคม 2529, หน้า 317-402.

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2532

วันที่ 14 มิถุนายน 2532 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[50] ที่ประชุมได้พิจารณาว่าร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะเป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาและให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา กับการให้นำข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยประธานรัฐสภาได้ปรึกษาที่ประชุมเพื่อนำ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ซึ่งพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะเป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระทำนองเดียวกันในระเบียบวาระเรื่องด่วนที่ 2 ขึ้นมาพิจารณารวมกันเพราะมีหลักการอย่างเดียวกัน ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบ

ภายหลังที่ประชุมมีมติปิดการอภิปรายที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ทั้ง 2 ฉบับ ด้วยคะแนนเสียงรับหลักการ 392 เสียง ไม่รับหลักการ 1 เสียง งดออกเสียง 42 เสียง

ที่ประชุมได้ลงมติให้ถือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่เสนอโดยพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ และคณะ เป็นหลักในการพิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 45 คน เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน 7 วัน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายกระมล ทองธรรมชาติ
2. พลเอก จรวย วงศ์สายัณห์
3. พลโท จาป เอี่ยมศิริ
4. นายชัยอนันต์ สมุทวณิช
5. พลเรือ เอกชาติ ดิษฐบรรจง
6. นายเธียร เจริญวัฒนา
7. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
8. นายประภาศน์ อวยชัย
9. นายปลั่ง มีจุล
10. นายอาคม มกรานนท์
11. คุณหญิงแร่ม พรหโมบล บุณยประสพ
12. นายสมภพ โหตระกิตย์
13. นายสวัสดิ์ โชติพานิช
14. นายสานนท์ สายสว่าง
15. พลตำรวจเอก เสน่ห์ สิทธิพันธ์
16. นายอมร จันทรสมบูรณ์
17. นายอาษา เมฆสวรรค์
18. นายโอสถ โกศิน
19. ร้อยเอก ละเมียน บุณยะมาน
20. นายชุมพล ศิลปอาชา
21. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์
22. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ
23. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ
24. นายระวี กิ่งคำวงศ์
25. นายจัตุรนต์ คชสีห์
26. นายอดิศร เพียงเกษ
27. นายอำนวย ยศสุข
28. นายทองหยด จิตตวีระ

---

[50]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3/2532 (สมัยสามัญ,) วันที่ 14 มิถุนายน 2532 ,หน้า 10-196.

Digital Library

29. นายบัวพรม ธีรกัลยาณพันธุ์
30. นายประสพ บุษราคัม
31. นายมารุต บุนนาค
32. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
33. นายไชยยศ จิรเมธากร
34. นายบุญถึง ผลพาณิชย์
35. นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์
36. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์
37. นายเนวิน ชิดชอบ
38. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์
39. นายวีระ มุสิกพงศ์
40. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์
41. นายสุวิทย์ คุณกิตติ
42. นายเอกพร รักความสุข
43. นายสมรรค ศิริจันทร์
44. นายวัชระ ประภาพัฒน์
45. นายนิตินัย นาครทรรพ

วันที่ 10 กรกฎาคม 2532 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[51] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างในภาคบ่าย และผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้นัดประชุมเมื่อพิจารณาในวาระที่ 3

วันที่ 26 กรกฎาคม 2532 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[52] ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ในวาระที่ 3 โดยที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 496 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง และที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการเพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

วันที่ 30 สิงหาคม 2532 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2532[53]

---

[51] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 4/2532 สมัยสามัญ วันที่ 10 กรกฎาคม 2532, หน้า 1-150.

[52] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5/2532 สมัยสามัญ วันที่ 26 กรกฎาคม 2532, หน้า 10-73.

[53] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2532 " ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 142 30 สิงหาคม 2532, หน้า 1-3.

Digital Library

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534

1 มีนาคม 2534 ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 ลงในราชกิจจานุเบกษา[54] มีจำนวน 33 มาตรา เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 14 แต่เป็นธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ฉบับที่ 4 ประกาศภายหลังที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

สาระสำคัญของธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรมีการรับรองพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ คณะองคมนตรี มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่หลักเพียง 2 ประการ คือ จัดทำรัฐธรรมนูญ คำนึงถึงการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งจะมีขึ้นภายในปี พ.ศ. 2534 แต่หากจัดการเลือกตั้งภายในปี พ.ศ. 2534 ไม่ได้ก็ขยายเวลาออกไปได้อีก 120 วัน อีกหน้าที่หนึ่งคือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ มีหัวหน้า รสช. สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี

ประกาศธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 มีพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

---

[54] "ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534" ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 40 1 มีนาคม 2534 หน้า 1-14

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

วันที่ 4 เมษายน 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2534[55]ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามที่ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 มาตรา 10 กำหนดไว้ โดยมีมติให้มีจำนวน 20 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
2. พลโท สมิง ไตลังคะ
3. นายสมภพ โหตระกิตย
4. คุณหญิงนันทกา สุประภาตระนันท์
5. นายวิษณุ เครืองาม
6. นายทักษพล เจียมวิจิตร
7. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม
8. นายโกเมน ภัทรภิรมย์
9. นายทินพันธ์ นาคะตะ
10. นายประเสริฐ นาสกุล
11. นายอรุณ ภาณุพงศ์
12. นายไพศาล กุมาลย์วิสัย
13. นายสวัสดิ์ คำประกอบ
14. นายชาตรี เมืองนาโพธิ์
15. นายอดุล วิเชียรเจริญ
16. นายลิขิต ธีรเวคิน
17. นายยุวรัตน์ กมลเวชช์
18. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ
19. นายสุจิต บุญบงการ
20. นายสมศักดิ์ ชูโต

วันที่ 26 สิงหาคม 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 22/2534[56] เป็นพิเศษที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช.... ซึ่งคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างเสร็จแล้ว โดยเป็นการอภิปรายเป็นรายหมวด เริ่มต้นตั้งแต่คำ ปรารภ จนจบหมวดที่ 5 แนวนโยบายแห่งรัฐ

วันที่ 27 สิงหาคม 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 23/2534[57] เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างเสร็จแล้ว ต่อในหมวดที่ 6 ว่าด้วยคณะกรรมการรัฐธรรมนูญจนถึงหมวดที่ 7 รัฐสภา วันที่ 28 สิงหาคม 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 24/2534[58] เป็นพิเศษที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช.... ซึ่งคณะกรรมาธิการได้ยกร่างเสร็จแล้ว ต่อใน หมวดที่ 7 รัฐสภา จนจบร่าง และได้ลงมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ด้วยคะแนนเสียง 252 เสียง งดออกเสียง 2 เสียง โดยที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 25 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

---

[55]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2534, วันที่ 4 เมษายน 2534,หน้า 90-92.

[56]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 22, วันที่ 6 สิงหาคม 2534,หน้า 183-451.

[57]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 24, วันที่ 25 สิงหาคม 2534,หน้า 1-89.

[58]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 36, วันที่ 15 พฤศจิกายน 2534,หน้า 243-245.

Digital Library

1. นายกรพจน์ อัศวินวิจิตร
2. นายโกเมน ภัทรภิรมย์
3.พลเอก จำแลง อุชุโกมล
4. พลอากาศเอก เฉลย วรินทราคม
5. พลตรี ชัยณรงค์ หนุนภักดี
6. นายชาติเชื้อ กรรณสูต
7. นายทินพันธ์ นาคะตะ
8. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
9. นายปัจจัย บุนนาค
10. พลอากาศเอก ประชุม ฉายศิริ
11. พลเรือโท ปรีดา การสุทธิ์
12. นายพิชัย วาศนาส่ง
13. นายไพบูลย์ ช่างเรียน
14. นายไพบูลย์ ลิมปพยอม
15. นายไพโรจน์ ล่ำซำ
16. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์
17. นายวีกิจ วีรานุวัตติ์
18. นายวีระ ปิตรชาติ
19. พลอากาศโท วีระพงษ์ สิงหเสนี
20. พลโท ศัลย์ ศรีเพ็ญ
21. นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
22. นายสุวรรณ จันทร์สม
23. นายสุวิช ฟูตระกูล
24. นายอุทัย สุดสุข
25. นายโอสถ โกศิน

กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[59] ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบวันนัดประชุมพิจารณาเป็นพิเศษ เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ในวันอังคารที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เวลา 09.30 นาฬิกา กับได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญให้สมาชิกได้พิจารณาล่วงหน้า

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[60] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาในวาระที่ 2 โดยการพิจารณาตั้งแต่ชื่อร่างรัฐธรรมนูญคำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา จนถึงมาตรา 107 และพิจารณาต่อในวันที่ 20 และ 21 พฤษภาคม 2534 จนจบร่าง

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[61] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาในวาระที่ 2 เสร็จแล้ว เป็นการพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุป และให้คณะกรรมาธิการสามารถที่จะเสนอขอแก้ไขเนื้อความได้ โดยที่

---

[59] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 37,วันที่ 19 พฤศจิกายน 2534 ,หน้า 304-685.

[60] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 37,วันที่ 19 พฤศจิกายน 2534 ,หน้า 304-685.

[61] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 41, วันที่ 25 พฤศจิกายน 2534 ,หน้า 341-455.

Digital Library

ประชุมมีมติเห็นชอบให้งดใช้ข้อบังคับข้อ 108 เฉพาะที่มีข้อความขัดหรือแย้งกับวิธีการที่ได้เสนอในการพิจารณาจนจบร่าง

วันที่ 7 ธันวาคม 2534 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ[62] ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ในวาระที่ 3 ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วย 262 เสียง ไม่เห็นชอบ 7 เสียง และงดออกเสียง 7 เสียง

วันที่ 9 ธันวาคม 2534 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ลงในราชกิจจานุเบกษา[63]

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รับรองพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ กำหนดให้ประเทศมีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา มีรัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีก 48 คน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี แต่ในวาระเริ่มแรกให้ประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ มีบทบัญญัติในเรื่องพรรคการเมืองให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และมีบทเฉพาะกาลกำหนดให้ในวาระเริ่มแรกการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีและการพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

---

[62] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 44, วันที่ 7 ธันวาคม 2534, หน้า 241-364.

[63] "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 216 9 ธันวาคม 2534 หน้า 1-80.

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) ถึง (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2535

วันที่ 25 พฤษภาคม 2535 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[64]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธกับคณะเป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระเพื่อกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภาและให้นำข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาก่อนการมีข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา กับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระเพื่อกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา การให้นำข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ก่อนการมีข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา กับองค์ประกอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้ลงมติร่วมกันทั้งสองร่าง เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 576 เสียง งดออกเสียง 5 เสียง จากนั้นที่ประชุมได้มีมติให้พิจารณาในวาระที่ 2 โดยคณะกรรมาธิการเต็มสภา และให้ถือร่างของนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา ที่ประชุมได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง

ในภาคบ่าย ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระเพื่อกำหนดให้การประชุมในสมัยสามัญประจำปีครั้งที่สองของรัฐสภา วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาเรื่องอื่นใดได้ เช่นเดียวกับการประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง กับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระยกเลิกข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในระหว่างสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองเพื่อให้สภาทั้งสองสามารถพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้โดยไม่จำกัด ที่ประชุมได้ลงมติร่วมกันทั้งสองร่าง เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 542 เสียง งดออกเสียง 4 เสียง จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง โดยคณะกรรมาธิการเต็มสภา ตามมติที่เห็นชอบไว้ก่อน ที่ประชุมเห็นชอบให้ถือร่างของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธกับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งไม่มีผู้ขอแปรญัตติ จึงถือว่าที่ประชุมได้เห็นชอบในวาระที่สอง[65]

จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระ เพื่อแก้ไขอำนาจของวุฒิสภาให้เป็นเพียงสภายับยั้งหรือกลั่นกรองร่างกฎหมายกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอำนาจของวุฒิสภาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ภายหลังการมีมติปิดอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติรวมกันทั้งสองร่าง เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 535 เสียง งดออกเสียง 7 เสียง จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง โดยคณะกรรมาธิการเต็มสภา ตามมติที่เห็นชอบไว้ก่อน

---

[64]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 25 พฤษภาคม 2535 ,หน้า 148-259

[65]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 25 พฤษภาคม 2535 ,หน้า 259-355.

Digital Library

ที่ประชุมเห็นชอบให้ถือร่างของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับที่สมาชิกขอแปรญัตติ[66]

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ กับคณะ เป็นผู้เสนอโดยมีสาระเพื่อกำหนดให้นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) โดยมีสาระเพื่อกำหนดให้นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้ลงมติร่วมกันทั้งสองฉบับ เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 533 เสียง งดออกเสียง 9 เสียง และมีมติให้ถือร่างของ นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะเป็นหลัก จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง โดยคณะกรรมาธิการเต็มสภา จนจบร่าง[67]

หลังจากการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ผ่านการพิจารณาในวาระที่สองทั้ง 8 ร่าง ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้นัดพิจารณาร่างในวาระที่สาม ในวันที่ 10 มิถุนายน เวลา 9.30 นาฬิกา[68]

วันที่ 10 มิถุนายน 2535 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[69] ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 86 มาตรา 157 และมาตรา 200 เรื่องผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา การใช้ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรอนุโลมไปพลางในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาก่อนการมีข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา และองค์ประกอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ) ในวาระที่สาม ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 579 เสียง ไม่เห็นชอบ 1 เสียง และงดออกเสียง 3 เสียง จึงผ่านการเห็นชอบในวาระที่สาม

ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 127 เรื่องการกำหนดให้การประชุมในสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองของรัฐสภา วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาเรื่องอื่นใดในอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎรได้) ในวาระที่สาม ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 579 เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มีและงดออกเสียง 1 เสียง จึงผ่านการเห็นชอบในวาระที่สาม[70]

---

[66]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 25 พฤษภาคม 2535,หน้า 356-436.

[67]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 25 พฤษภาคม 2535,หน้า 436-554.

[68]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 3/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 25 พฤษภาคม 2535,หน้า 554.

[69]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 4/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 10 มิถุนายน 2535,หน้า 1-74.

[70]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 4/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 10 มิถุนายน 2535,หน้า 74-147.

Digital Library

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2535 (ยกเลิกมาตรา 151 มาตรา 219 และมาตรา 211 เรื่องเกี่ยวกับอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาและระยะเวลาในการใช้บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวกับอำนาจของวุฒิสภาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น) ในวาระที่สาม ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 566 เสียง ไม่เห็นชอบไม่มี และงดออกเสียง 6 เสียง จึงผ่านการเห็นชอบในวาระที่สาม[71]

ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2535 (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 159 เรื่องกำหนดคุณสมบัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ในวาระที่สามที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 514 เสียง ไม่เห็นชอบ 1 เสียง และงดออกเสียง 10 เสียง จึงผ่านการเห็นชอบในวาระที่สาม[72]

วันที่ 30 มิถุนายน 2535 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2535[73] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2535[74] และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2535[75]ลงในราชกิจจานุเบกษา

วันที่ 12 กันยายน 2535 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2535[76] ลงในราชกิจจานุเบกษา

---

[71]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 4/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 10 มิถุนายน 2535,หน้า 147-198.

[72]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 4/2535 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 10 มิถุนายน 2535,หน้า 199-251.

[73]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2535" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 72 30 มิถุนายน 2535, หน้า 1-4.

[74]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2535" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 72 30 มิถุนายน 2535, หน้า 5-7.

[75]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2535" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 72 30 มิถุนายน 2535, หน้า 8-10.

[76]"รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2535" ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 95 12 กันยายน 2535, หน้า 1-3.

Digital Library

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 กับ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... จำนวน 8 ฉบับ

วันที่ 31 มีนาคม 2537 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[77]ที่ประชุมได้มีมติให้เลื่อนระเบียบวาระที่ 9 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช... (พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสารและคณะเป็นผู้เสนอ) มาเป็นระเบียบวาระที่ 1 ด้วยคะแนนเสียง 342 ต่อ 199 คะแนน ที่ประชุมจึงได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่..) พุทธศักราช.. (พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสารและคณะเป็นผู้เสนอ) ซึ่งมีสาระการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญใน หมวด 3 ถึง หมวด 11 มาตรา 24 ถึง มาตรา 211 เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดลง ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง ขั้นรับหลักการ ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 369 เสียงและงดออกเสียง 194 เสียง ซึ่งถือว่าที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช... และที่ประชุมได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. พลอากาศเอก สามารถ โสตสถิตย์
2. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์
3. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกข์
4. พลตำรวจโท สมควร หริกุล
5. นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์
6. นายไพบูลย์ ช่างเรียน
7. นายโกวิท สุรัสวดี
8. นายพชร ยุติธรรมดำรง
9. นายสุชน ชาลีเครือ
10. นายไพศาล กุมาลย์วิสัย
11. นายสมภพ โหตระกิตย์
12. นายวิชัย โถสุวรรณจินดา
13. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
14. พลเอก ศิรินทร์ ธูปกล่ำ
15. นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร
16. นายโกเมน ภัทรภิรมย์
17. นายวิษณุ เครืองาม
18. นายสรรเสริญ ไกรจิตติ
19. นายดุสิต ศิริวรรณ
20. นายปรีชา สุวรรณทัต
21. นายอลงกรณ์ พลบุตร
22. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์
23. นายอรรคพล สรสุชาติ
24. นายนรนิติ เศรษฐบุตร
25. นายสมยศ เชื้อไทย
26. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์
27. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
28. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
29. นายศิลป์ชัย นุ้ยปรี
30. นายเนวิน ชิดชอบ
31. นายณรงค์เดิศ สุรพล
32. นายประจวบ ไชยสาส์น

---

[77]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 2 ครั้งที่ 1 (สมัยวิสามัญ), วันที่ 31 มีนาคม 2537 ,หน้า 1-306.

Digital Library

33. นายจำลอง ครุฑขุนทด
34. นายประสาท ตันประเสริฐ
35. นายประวัฒน์ อุตตะโมต
36. นายจาตุรนต์ ฉายแสง
37. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล
38. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพยสิทธิ์
39. นายกริช กงเพชร
40. นายกระแส ชนะวงศ์
41. นายอุดร ตันติสุนทร
42. นายอัษฎางค์ ปาณิกบุตร
43. นายดุสิต โสภิตชา
44. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์
45. นายพินิจ จารุสมบัติ

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน

วันที่ 1 เมษายน 2538 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[78] ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 94) (นายชวน หลีกภัย กับคณะเป็นผู้เสนอ) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกวุฒิสภาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เมื่อการอภิปรายสิ้นสุดลง ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง ขั้นรับหลักการ ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ 189 เสียง ไม่เห็นชอบ 2 เสียง และงดออกเสียง 302 เสียง ถือว่าที่ประชุมได้ลงมติไม่รับหลักการ เนื่องจากคะแนนเสียงเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา จากนั้น ที่ประชุมเห็นชอบให้รวมพิจารณาวาระเรื่องด่วนที่ 2 ถึง 7 ร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช .... จำนวน 7 ฉบับเข้าด้วยกัน เนื่องจากเป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

ฉบับที่ 1 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 99 และ มาตรา 100) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการกำหนดสัดส่วนของจำนวนประชากรต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ฉบับที่ 2 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 103(2)) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องอายุผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ฉบับที่ 3 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 106 วรรคหนึ่ง) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปของพรรคการเมือง

ฉบับที่ 4 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 116 วรรคหนึ่ง) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ฉบับที่ 5 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 123 และมาตรา 149) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี

ฉบับที่ 6 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 153 และมาตรา 154) ซึ่งมีสาระแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ

---

[78]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 2 ครั้งที่ 2 (สมัยวิสามัญ), วันที่ 31 เมษายน 2537 ,หน้า 1-187.

Digital Library

ฉบับที่ 7 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 194 ทวิ) ซึ่งมีสาระเพิ่มเติมเรื่องศาลปกครอง

ภายหลังที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แถลงหลักการและเหตุผล ในฐานะผู้เสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอให้เลื่อนการพิจารณา ประธานรัฐสภาจึงได้สั่งให้เลื่อนการพิจารณาไป

วันที่ 28 เมษายน 2537 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[79]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... จำนวน 7 ฉบับ ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 2 ครั้งที่ 2 (สมัยวิสามัญ) ได้มีมติให้รวมพิจารณาภายหลังที่ที่ประชุมได้มีมติปิดอภิปรายประธานรัฐสภาได้สั่งเลื่อนการประชุมเพื่อลงมติร่างรัฐธรรมนูญฯ ไปวันศุกร์ที่ 29 เมษายน 2537 เวลา 09.30 นาฬิกา

วันที่ 29 เมษายน 2537 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[80]ที่ประชุมได้พิจารณาลงมติในวาระที่หนึ่ง ขั้นรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..)พุทธศักราช.... ทั้ง 7 ฉบับ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติไม่รับหลักการทั้งเจ็ดฉบับ โดยมีผลคะแนน ดังนี้

1. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 99 และมาตรา 100) ผลการลงมติคะแนนเสียงรับหลักการ 211 เสียง ไม่รับหลักการ 1 เสียง และงดออกเสียง 283 เสียง

2. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 103(2) ผลการลงมติ คะแนนเสียงเห็นชอบ 224 เสียงไม่เห็นชอบ 2 เสียง และงดออกเสียง 277 เสียง

3. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 106 วรรคหนึ่ง) ผลการลงมติ คะแนนเสียงรับหลักการ 202 เสียง ไม่รับหลักการ 5 เสียง และงดออกเสียง 284 เสียง

4. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 123 และมาตรา 149) ผลการลงมติคะแนนเสียงเห็นชอบ 213 เสียง ไม่เห็นชอบ 1 เสียง และงดออกเสียง 277 เสียง

5. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 153 และมาตรา 154) ผลการลงมติคะแนนเสียงเห็นชอบ 204 เสียง ไม่เห็นชอบ 3 เสียง และงดออกเสียง 289 เสียง

6. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 194 ทวิ) ผลการลงมติ คะแนนเสียงเห็นชอบ 245 คะแนน ไม่เห็นชอบ 1 คะแนน และงดออกเสียง 249 เสียง

---

[79]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 2 ครั้งที่ 3 (สมัยวิสามัญ), วันที่ 28 เมษายน 2537 ,หน้า 1-196.

[80]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 2 ครั้งที่ 4 (สมัยวิสามัญ), วันที่ 29 เมษายน 2537 ,หน้า 1-420.

Digital Library

วันที่ 13 ตุลาคม 2537 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[81]ได้พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง การพิจารณาในวาระที่สองได้กระทำต่อเนื่องกันรวมทั้งหมด 12 ครั้ง และได้พิจารณาสรุปทั้งร่าง ในวันที่ 15 ธันวาคม 2537

วันที่ 15 ธันวาคม 2537 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[82]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... ซึ่งเป็นการพิจารณาสรุปทั้งร่าง หลังจากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 3 ครั้งที่ 13 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 8 ธันวาคม 2537 ได้พิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาถ้อยคำและเนื้อความตามลำดับทีละมาตราอีกครั้งหนึ่งจนจบร่าง ซึ่งถือว่าเป็นการพิจารณาในวาระที่สองแล้วรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้รอไว้สิบห้าวันจึงจะพิจารณาในวาระที่ 3 ได้ ดังนั้นเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญแล้ว จะได้เชิญประชุมเพื่อพิจารณาลงมติในวาระที่สามต่อไป

วันที่ 4 มกราคม 2538 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา[83]ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช.... ในวาระที่สามที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ ด้วยคะแนนเสียง 591 เสียง ไม่เห็นชอบ 1 เสียง งดออกเสียง 1 เสียง ซึ่งมีจำนวนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2538 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 ลงในราชกิจจานุเบกษา[84]

---

[81]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 3 ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 13 ตุลาคม 2537 ,หน้า 1-238.

[82]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 3 ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 15 ธันวาคม 2537 ,หน้า 1-116.

[83]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ 3 ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง), วันที่ 4 มกราคม 2537 ,หน้า 1-85.

[84]รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538" ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนที่ 7 ก วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2538

Digital Library

Digital Library

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 7 (พ.ศ. 2518)	189
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 8 (พ.ศ. 2519)	190
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 9 (พ.ศ. 2522)	191
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 10 (พ.ศ. 2526)	192
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 11 (พ.ศ. 2529)	193
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 12 (พ.ศ. 2531)	194
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 13 (พ.ศ. 2535)	195
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 14 (พ.ศ. 2535)	196
คำร้องหรือความเห็นและคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	197
การสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของนายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์	199
ความเป็นรัฐมนตรีของ นายบรรหาร ศิลปอาชา สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	202
การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์	205
การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของนายสราวุธ นิยมทรัพย์	207
การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของนายแคล้ว นรปติ	209
ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพ ของนายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ, นางสาวอุ่นเรือน อารีย์เอื้อ, นายเวียง วรเชษฐ์, นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์ และนายอารมณ์ พุ่มพิริยพฤนท์	211
พระราชกำหนดที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	213
พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิด เนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172	215
การตีความในมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534	220

Digital Library

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 7 (พ.ศ. 2518)

ตามที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2518 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 7 ประกอบด้วย

นายสัญญา ธรรมศักดิ์	คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือก
นายประกอบ หุตะสิงห์	คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือก
นายกำธร พันธุลาภ	คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือก
นายไพโรจน์ ชัยนาม	รัฐสภา เป็นผู้เลือก
นายปราโมทย์ นาครทรรพ	รัฐสภา เป็นผู้เลือก
นายประเสริฐ บัทมะสุคนธ์	รัฐสภา เป็นผู้เลือก
นายจรูญพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เลือก
พลโท ศุภกาญจน์ นิติสิริ	คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เลือก

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2519 เพราะมีการเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรกหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป

หมายเหตุ หมายเลข 1 และหมายเลข 2 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และนายประกอบ หุตะสิงห์ ขอลาออก คณะกรรมการตุลาการได้เลือก หลวงการุณย์นราทร และหลวงวิชัยนิตินาท เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญแทน

หมายเลข 7 นายจรูญพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ขอลาออก คณะรัฐมนตรีได้เลือก พันเอก ถนัด คอมันตร์ เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญแทน

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 8 (พ.ศ. 2519)

ตามที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2519 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 8 ประกอบด้วย

นายประมูล สุวรรณศร	คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือก
นายโชค จารุจินดา	คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือก
นายทองคำ จารุเหติ	คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือก
นายเทียม ไชยนันทน์	รัฐสภา เป็นผู้เลือก
นายประสาท สุคนธมาน	รัฐสภา เป็นผู้เลือก
นายหยุด แสงอุทัย	รัฐสภา เป็นผู้เลือก
นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล	คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เลือก
นายยง เหลืองรังษี	คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เลือก
นายกมล วรรณประภา	คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เลือก

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญชุดนี้ พ้นจากการดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 เพราะมีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 9 (พ.ศ. 2522)

ตามที่ประกาศรัฐสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2522 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 9 ประกอบด้วย

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล	ประธานรัฐสภา
นายประพจน์ ถิระวัฒน์	ประธานศาลฎีกา
นายประเทือง กีรติบุตร	อธิบดีกรมอัยการ
นายวิกรม เมาลานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
พลโท สมิง ไตลังคะ	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายเสริม วินิจฉัยกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายกมล วรรณประภา	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง

ตุลาการรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2526 เพราะมีการเปิดสมัยประชุมรัฐสภา ครั้งแรกหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป

หมายเหตุ หมายเลข 2 นายประพจน์ ถิระวัฒน์ พ้นจากตำแหน่งประธานศาลฎีกาเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2523 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายบัญญัติ สุชีวะ

หมายเลข 3 นายประเทือง กีรติบุตร พ้นจากตำแหน่งอธิบดีกรมอัยการเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2524 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายสุจินต์ ทิมสุวรรณเป็นอธิบดีกรมอัยการแทน เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2524

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 10 (พ.ศ. 2526)

ตามที่ประกาศรัฐสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2526 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 10 ประกอบด้วย

นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ	ประธานรัฐสภา
นายบัญญัติ สุชีวะ	ประธานศาลฎีกา
นายสุจินต์ ทิมสุวรรณ	อธิบดีกรมอัยการ
นายวิกรม เมาลานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
พลโท สมิง ไตลังคะ	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายสัญชัย สัจจวาณิช	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายกมล วรรณประภา	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง

ตุลาการรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2529 เพราะมีการเปิดสมัยประชุมรัฐสภา ครั้งแรกหลังจากเลือกตั้งทั่วไป

หมายเหตุ หมายเลข 1 นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ถึงแก่อสัญกรรม จึงพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2527 รัฐสภาได้ลงมติเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธานรัฐสภาแทน เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2527

หมายเลข 2 นายบัญญัติ สุชีวะ พ้นจากตำแหน่งประธานศาลฎีกา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2527 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายภิญโญ ธีรนิติ เป็นประธานศาลฎีกาแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2527

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 11 (พ.ศ. 2529)

ตามที่ได้มีประกาศรัฐสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2529 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 11 ประกอบด้วย

นายอุกฤษ มงคลนาวิน	ประธานรัฐสภา
นายภิญโญ ธีรนิติ	ประธานศาลฎีกา
นายสุจินต์ ทิมสุวรรณ	อธิบดีกรมอัยการ
นายบัญญัติ สุชีวะ	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายวิกรม เมาลานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายกมล วรรณประภา	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
พลโท สมิง ไตลังคะ	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง

ตุลาการรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2531 เพราะมีการเปิดสมัยประชุมรัฐสภา ครั้งแรกหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป

หมายเหตุ หมายเลข 2 นายภิญโญ ธีรนิติ พ้นจากตำแหน่งประธานศาลฎีกา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2529 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายจำรัส เขมะจารุ เป็นประธานศาลฎีกาแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2529

หมายเลข 3 นายสุจินต์ ทิมสุวรรณ พ้นจากตำแหน่งอธิบดีกรมอัยการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2530 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายโกเมน ภัทรภิรมย์ เป็นอธิบดีกรมอัยการแทน เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2530

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 12 (พ.ศ. 2531)

ตามที่ได้มีประกาศรัฐสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2531 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 12 ประกอบด้วย

นายอุกฤษ มงคลนาวิน	ประธานรัฐสภา
นายจำรัส เขมะจารุ	ประธานศาลฎีกา
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	อธิบดีกรมอัยการ
นายสมภพ โหตระกิตย์	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายบัญญัติ สุชีวะ	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
นายกมล วรรณประภา	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง
พลโท กมล เมธสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิรัฐสภาแต่งตั้ง

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 เพราะมีการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

หมายเหตุ หมายเลข 1 นายอุกฤษ มงคลนาวิน พ้นจากตำแหน่งประธานรัฐสภา เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2532 รัฐสภาได้ลงมติเลือกร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาแทน เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2532

หมายเลข 2 นายจำรัส เขมะจารุ พ้นจากตำแหน่งประธานศาลฎีกา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2532 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายอานัคฆ์ คล้ายสังข์ เป็นประธานศาลฎีกาแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2532

หมายเลข 3 นายสมภพ โหตระกิตย์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงพ้นจากตำแหน่งตุลาการรัฐธรรมนูญ รัฐสภาได้ลงมติเลือกนายไพโรจน์ ชัยนาม เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญแทน

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 13 (พ.ศ. 2535)

ตามที่ได้มีประกาศรัฐสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 13 ประกอบด้วย

นายอุกฤษ มงคลนาวิน	ประธานรัฐสภา
นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	ประธานสภาผู้แทนราษฎร
นายสวัสดิ์ โชติพานิช	ประธานศาลฎีกา
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	อัยการสูงสุด
นายบุญชนะ อัตถากร	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา
พลโท สมิง ไตลังคะ	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา
นายโอวาท สุทธิวาทนฤพุฒิ	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา
นายบัญญัติ สุชีวะ	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร
นายมงคล เปาอินทร์	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร
นายสุธี อากาศฤกษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร

หมายเหตุ หมายเลข 1 นายอุกฤษ มงคลนาวิน ลาออกจากตำแหน่งประธานรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2535 และวุฒิสภาลงมติเลือก นายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานวุฒิสภาและดำรงตำแหน่งแทนเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2535

Digital Library

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 14 (พ.ศ. 2535)

ตามที่ได้มีประกาศรัฐสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ไปแล้วนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 14 ประกอบด้วย

นายมารุต บุนนาค	ประธานรัฐสภา
นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานวุฒิสภา
นายสวัสดิ์ โชติพานิช	ประธานศาลฎีกา
นายโกเมน ภัทรภิรมย์	อัยการสูงสุด
นายบุญชนะ อัตถากร	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา
พลโท สมิง ไตลังคะ	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา
นายโอวาท สุทธิวาทนฤพุฒิ	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา
นายบัญญัติ สุชีวะ	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร
นายมงคล เปาอินทร์	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร
นายสุธี อากาศฤกษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร

หมายเหตุ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2535 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม และกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และกำหนดให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ หรือสาขารัฐศาสตร์อีกหกคน ซึ่งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร แต่งตั้งสภาละสามคน

หมายเลข 3 นายสวัสดิ์ โชติพานิช ประธานศาลฎีกา พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2535 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายประมาณ ซันซื่อ เป็นประธานศาลฎีกาแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2535

หมายเลข 4 นายโกเมน ภัทรภิรมย์ อัยการสูงสุด พ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2536 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ นายโอภาส อรุณินท์ เป็นอัยการสูงสุดแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2536

Digital Library

คำร้องหรือความเห็นและคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ความสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์
วันรับคำร้อง 13 ธันวาคม 2522
วันวินิจฉัย 16 กรกฎาคม 2523
ผลการพิจารณา วินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของ นายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ สิ้นสุดลง

เรื่อง ความเป็นรัฐมนตรีของ นายบรรหาร ศิลปอาชา สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ
วันรับคำร้อง 18 กรกฎาคม 2523
วันวินิจฉัย 8 มกราคม 2524
ผลการพิจารณา วินิจฉัยว่าไม่ขาดจากความเป็นรัฐมนตรี

เรื่อง การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์
วันรับคำร้อง 10 พฤศจิกายน 2526
วันวินิจฉัย 29 พฤศจิกายน 2526
ผลการพิจารณา ยกคำร้อง (เพราะคำร้องไม่ชัดแจ้งและไม่มีข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งคำร้อง)

เรื่อง การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายสราวุธ นิยมทรัพย์
วันรับคำร้อง 29 มกราคม 2528
วันวินิจฉัย 28 กุมภาพันธ์ 2528
ผลการพิจารณา จำหน่ายเรื่อง (เพราะเหตุที่นายสราวุธ นิยมทรัพย์ ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนมีคำวินิจฉัย)

เรื่อง การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายแคล้ว นรปติ
วันรับคำร้อง 2 กันยายน 2529
วันวินิจฉัย 10 ตุลาคม 2529
ผลการพิจารณา วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 103 (5)

เรื่อง ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพของ นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ นางสาวอุ่นเรือน อารีเอื้อ นายเวียง วรเชษฐ์ นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์ และนายอารมณ์ พุ่มพิริยพฤนท์
วันรับคำร้อง 3 มีนาคม 2531
วันวินิจฉัย 2 พฤษภาคม 2531

Digital Library

ผลการพิจารณา จำหน่ายเรื่อง (เนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531 ลงวันที่ 29 เมษายน 2531 ทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องทั้ง 5 คนสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 103(1))

เรื่อง พระราชกำหนดที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้ร้อง/เสนอความเห็น นายชวน หลีกภัย กับคณะ รวม 141 คน

วันรับคำร้อง 27 พฤษภาคม 2535

วันวินิจฉัย 3 มิถุนายน 2535

ผลการวินิจฉัย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 173 มิได้ให้สิทธิผู้เสนอความเห็นที่จะเสนอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการตราพระราชกำหนดดังกล่าวนั้น ไม่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความ จำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ตามมาตรา 172 วรรคสอง

เรื่อง พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172 วรรคหนึ่ง

ผู้ร้อง/เสนอความเห็น พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ กับคณะ 154 คน

วันรับคำร้อง 9 มิถุนายน 2535

วันวินิจฉัย 22 กรกฎาคม 2535

ผลการวินิจฉัย พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

เรื่อง ขอให้ตีความมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้ร้อง/เสนอความเห็น นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

วันรับคำร้อง 29 ตุลาคม 2535

วันวินิจฉัย 9 พฤศจิกายน 2535

ผลการวินิจฉัย ดำเนินการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ รวม 5 ข้อ

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
เรื่อง
การสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์

วันที่ 13 ธันวาคม 2522 นายเทียม ไชยนันทน์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้ส่งคำร้องของนายบุญเกิด พิมพ์วรเมธากุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นกับพวก ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดต่าง ๆ รวม 42 คน มายังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของนายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 81 และมาตรา 103 (4)

มูลเหตุแห่งการยื่นคำร้อง เมื่อเดือนมีนาคม 2522 มีการรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วราชอาณาจักร วันที่ 7 มีนาคม 2522 นายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา พร้อมกับยื่นต้นฉบับใบแทนใบสุทธิ หรือใบสุทธิตัวจริงที่แสดงว่าเป็นใบสุทธิ เล่มที่ 0331 เลขที่ ร.033058 ที่โรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาลัย อยู่ที่อำเภอพญาไท เขตกรุงเทพมหานคร ออกให้เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2519 ว่า นายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ เป็นผู้สอบไล่ได้ชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่สอง (แผนกศิลป) เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2502 และพร้อมกับที่ได้ยื่นต้นฉบับใบแทนใบสุทธิ หรือใบสุทธิตัวจริงนั้น

นายประจวบ ผู้ถูกร้องได้ยื่นภาพถ่ายต้นฉบับใบสุทธิ หรือใบสุทธิตัวจริงที่นายประจวบ ผู้ถูกร้องให้คำรับรองไว้ในภาพถ่ายต้นฉบับใบสุทธิ หรือใบสุทธิตัวจริงว่าเป็นภาพถ่ายจากต้นฉบับจริงแล้วนายประจวบผู้ถูกร้องได้ลงลายเซ็นชื่อรับรองไว้ใต้คำรับรองต่อหน้าคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้อง ได้แสดงโดยระบุไว้ในใบสมัครรับเลือกตั้งฯว่า บิดาของผู้ถูกร้องชื่อนายเมี่ยงซิม แซ่ตั้ง สัญชาติจีน และผู้ถูกร้องมีความรู้ชั้น ม.8 กับผู้ถูกร้องได้ให้ถ้อยคำต่อนายเลิศ หงษ์ภักดี ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมากับคณะกรรมการ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ซึ่งได้บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกร้องไว้ว่า ผู้ถูกร้องมีบิดาเป็นคนต่างด้าว และผู้ถูกร้องสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 8 นอกจากนั้น ผู้ถูกร้องได้ส่งใบสำคัญทหารกองเกินตามแบบ ส.ด.9 ว่า เดิมผู้ถูกร้องชื่อ นายบักจั๊ว แซ่ตั้ง แล้วปลัดกระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้นายบักจั๊ว แซ่ตั้ง เปลี่ยนชื่อเป็นนายประจวบฯ คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติได้บันทึกการตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วนำเสนอต่อนายเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีคำสั่งให้รับผู้ถูกร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ หลังจากนั้นผู้ถูกร้องได้ขอรับต้นฉบับใบแทนใบสุทธิหรือใบสุทธิตัวจริงคืนไป คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกร้องเห็นว่ามีภาพถ่ายต้นฉบับใบแทนใบสุทธิ หรือใบสุทธิตัวจริงที่ผู้ถูกร้องได้ลงลายเซ็นชื่อรับรองว่าถ่ายจากต้นฉบับจริง จึงคืนต้นฉบับใบแทนใบสุทธิ หรือใบสุทธิตัวจริงให้ผู้ถูกร้องรับคืนไปแล้ว

ครั้นถึงวันที่ 22 เมษายน 2522 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วราช อาณาจักรไทย เมื่อทราบผลของการเลือกตั้งแล้ว นายน้อย ทินราช กับนายคำรบ พุ่ทอง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งต่อศาลว่า นายประจวบฯ ผู้ถูกร้อง ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ แต่ต่อมาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งสองคนนั้นได้ขอถอนคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งต่อศาล ซึ่งศาลได้สั่งอนุญาตและให้จำหน่ายคดีเสร็จไปแล้ว แต่นายเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา สงสัยเรื่องคุณสมบัติของนายประจวบผู้ถูกร้อง ได้ส่งภาพถ่ายใบแทนใบสุทธิ เล่มที่ 0331 เลขที่

Digital Library

ร.033058 สถานศึกษาวัฒนศิลป์วิทยาลัย วันที่ 21 เมษายน 2519 อำเภอพญาไท เขตกรุงเทพมหานคร ที่แสดงว่านายประจวบ ผู้ถูกร้องเป็นผู้สอบไล่ได้ชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่สอง (แผนกศิลป) เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2502 ไปสอบถามที่กระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้มีหนังสือตอบหนังสือของนายเลิศผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา มีใจความสำคัญ 3 ข้อคือ

ข้อหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ตรวจสอบหลักฐานแล้ว นายประจวบฯ ผู้ถูกร้องไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาลัย เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร และใบสุทธิเล่มที่ 0331 เลขที่ ร.033058 ก็ไม่ใช่ใบสุทธิของโรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาลัยเช่นกัน

ข้อสอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ส่งภาพถ่ายใบแทนใบสุทธิเล่มที่ 0331 เลขที่ ร.033058 ไปขอให้อธิบดีกรมวิชาการตรวจสอบกับ ต.2ก. ของโรงเรียนต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2502 จำนวนทั้งสิ้น 52 โรงเรียน ไม่ปรากฏชื่อโรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาลัย ส่งนักเรียนเข้าสอบชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่สอง แผนกอักษรศาสตร์ นอกจากนั้น ในปีการศึกษา ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการเรียกชั้นเตรียมอุดมศึกษาว่า แผนกอักษรศาสตร์ ไม่ได้เรียกว่า แผนกศิลปดังได้แสดงไว้ในใบสุทธิ และไม่ปรากฏว่านายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ ผู้ถูกร้อง เป็นผู้สอบไล่ได้ชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่สอง (แผนกศิลป) จากโรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาลัย ในปี 2502

ข้อสาม ใบสุทธิเล่มที่ 0331 เลขที่ ร.033058 ที่แท้จริงเป็นใบสุทธิของโรงเรียนมานะวิทยาเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ซื้อไปเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2518 และโรงเรียนนั้นได้ออกให้แก่ เด็กชายเฉลิม แซ่ลี้ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2519 ว่าเป็นผู้สอบไล่ได้ประโยค ประถมศึกษาตอนต้น เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2519

นายเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาจึงรายงานเรื่องใบสุทธิของนายประจวบผู้ถูกร้องไปยังกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินคดีอาญากับ นายประจวบ ผู้ถูกร้อง นายเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาจึงมอบอำนาจให้นายอรุณ สังขสุบรรณ ปลัดจังหวัดนครราชสีมา ไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนอำเภอเมืองนครราชสีมาเพื่อดำเนินคดี นายประจวบผู้ถูกร้อง พันตำรวจตรีอุทิศ คิดถูก พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองนครราชสีมา ร่วมกับ พันตำรวจตรีสุรเทพ ช่วงงาม สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรอำเภอพิมาย ได้ไปตรวจค้นต้นฉบับใบสุทธิหรือใบสุทธิตัวจริงที่บ้านนายประจวบผู้ถูกร้องแต่ไม่พบพันตำรวจตรีอุทิศ ได้ทำการสอบสวนคดีรายนี้ จนเสร็จสำนวน พลเอกเล็ก แนวมาลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งเรื่องที่เกิดขึ้นไปให้คณะรัฐมนตรีทราบและพลเอกเล็กแนวมาลีได้มีหนังสือถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร แจ้งเรื่องการกล่าวหานายประจวบผู้ถูกร้องและการดำเนินคดีอาญาไปให้ทราบ ผู้ร้องกับพวก จึงได้ยื่นคำร้องถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ส่งคำร้องไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 81 บัญญัติว่า "สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพ ของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา 87 (3) (4) (5) (6) (7) (9) หรือ (10) หรือมาตรา 103 (3) (4) (5) (6) (7) (9) (10) หรือ (11) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้น ไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง" และมาตรา 103 (4) บัญญัติว่า "ขาดคุณสมบัติตาม

Digital Library

มาตรา 94 (1) (2) หรือ (4) โดยมาตรา 94 (1) บัญญัติว่า "สัญชาติไทย โดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย" และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2523 มาตรา 19 (1) บัญญัติว่า "บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ (1) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศ ตามกำหนดเวลามาโดยตลอดไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียน จนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ..."

วันที่ 16 กรกฎาคม 2523 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีคำวินิจฉัยว่า นายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 94 (1) ประกอบด้วยมาตรา 103 (4) และตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 19 สมาชิกภาพของนายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา จึงสิ้นสุดลง

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
เรื่อง
ความเป็นรัฐมนตรีของ นายบรรหาร ศิลปอาชา สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

วันที่ 18 กรกฎาคม 2523 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องที่ นายพินิจ จันทรสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำปาง กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมจำนวน 42 นาย ได้เข้าชื่อร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยคำร้องลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2523 มีความว่า ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการตั้ง นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายบรรหาร ศิลปอาชา ได้เข้ารับหน้าที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแล้วนั้น

บัดนี้ความปรากฏว่านายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นบุคคลที่ขาดคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 155 (3) โดยบิดาเป็นคนต่างด้าวเชื้อชาติและสัญชาติจีน ทั้งตัวนายบรรหาร ศิลปอาชา ยังมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อันเป็นคุณสมบัติที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 มาตรา 19 (1) ได้กำหนดไว้สำหรับบุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ดังนั้น นายบรรหาร ศิลปอาชา จึงเป็นบุคคลที่ต้องห้ามมิให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแต่ต้น

ผู้ร้องได้ทราบว่าก่อนที่ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี จะนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อตั้ง นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นรัฐมนตรีนั้น พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้ส่งเรื่องราวเกี่ยวกับคุณสมบัติของ นายบรรหาร ศิลปอาชา ไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความว่านายบรรหาร ศิลปอาชา มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ โดยแจ้งไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาว่านายบรรหาร ศิลปอาชา สอบไล่ได้มัธยมปีที่ 6 เมื่อ พ.ศ.2489 ทางคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า นายบรรหาร ศิลปอาชา มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยให้เหตุผลว่าในขณะที่ นายบรรหาร ศิลปอาชา สอบไล่ได้มัธยมปีที่ 6 นั้น หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการไม่มีชั้นมัธยมปีที่ 8 ต้องถือว่ามัธยมปีที่ 6 เป็นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าไม่ถูกต้องขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 19 (1) และเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นอย่างชัดแจ้ง ดังต่อไปนี้

หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือแผนการศึกษาของชาติ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไว้อย่างไรนั้น ปรากฏตามบันทึกของ นายเอกวิทย์ ณ ถลาง อธิบดีกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2523 เรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับปัญหาการตีความในมาตรา 19 (1) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีใจความโดยสรุปว่าตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ว่าบุคคลดังกล่าวจะต้องสอบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามแผนการศึกษาของชาตินั้น โดยที่แผนการศึกษาชาติของประเทศไทยมีด้วยกันหลายฉบับ หากพิจารณาแผนการศึกษา ชาติปี พ.ศ.2479 และแผนการศึกษาชาติ ปี พ.ศ.2494 มีประเด็นที่เป็นปัญหาด้านการตีความกล่าวคือ ผู้ที่เรียนสำเร็จชั้นวิสามัญตอนปลาย หรือ ม.6 นั้น หากพิจารณาซึ่งระดับชั้นเรียนอาจแปลได้ว่าเป็นผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง ๆ ระบบการเรียนตามแผนการศึกษาชาติทั้ง 2 ฉบับ ผู้เรียนใช้เวลา 10 ปี แท้ที่จริงหากจะให้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็จะต้องเรียนเตรียมอุดมศึกษา อีก 2 ปีตามแผนการศึกษาชาติ ซึ่ง

Digital Library

ถลาง อธิบดีกรมวิชาการได้สรุปความเห็นว่าไม่ว่าจะเป็นแผนการศึกษาชาติฉบับใดการจะจบมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องใช้เวลาเรียน 12 ปี

ในบันทึกความเห็นนี้อ้างด้วยว่า อนุสนธิหนังสือด่วน ที่ ศธ 0608/38843 ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2522 ได้ชี้ให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ผู้มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นผู้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลา และสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับชั้นประโยคมัธยมบริบูรณ์ (ม.8) ชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา ชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสรุปได้ว่ามัธยมศึกษาตอนปลายตามนัย ดังกล่าวจะต้องใช้เวลา 12 ปี ไม่ใช่ 10 ปี

ผู้ร้องเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรและวางแผนการศึกษาของชาติจึงฟังยุติได้ตามบันทึกของอธิบดีกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการว่าบุคคลจะสำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายได้ จะต้องเป็นผู้เรียนตามหลักสูตร 12 ปี ตามคำชี้แจงของนายบรรหาร ศิลปอาชา ผู้ถูกร้องไม่ปรากฏชัดแจ้งว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาระดับใดแต่พออนุมานได้ว่าจบมัธยมปีที่ 6 ไม่ถึงชั้นมัธยมปีที่ 8 ทั้งไม่อาจจะรู้ได้ว่าเรียนสำเร็จด้วยการสอบเทียบความรู้ หรือเข้าเรียนในโรงเรียนตามปกติ ซึ่งอย่างไรก็ตาม การเรียนจบแม้จะเข้าเรียนตามปกติก็มีกำหนดเวลาเรียนเพียง 10 ปี จะถือว่าสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีกำหนดเวลาเรียน12 ปี ไม่ได้

ปัญหาว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2523 มาตรา 19 (1) ได้เปลี่ยนแปลงหลักการที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร ซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวให้ผิดไปจากมาตรา 19 ของพระราชบัญญัติฉบับเดิมหรือไม่ ผู้ร้องเห็นว่าการตัดถ้อยคำว่า "ชั้นมัธยมปีที่แปด หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า" ออก คงเหลือไว้แต่คำว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างเดียวไม่ทำให้คุณสมบัติที่เกี่ยวกับวุฒิการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป เพราะชั้นมัธยมปีที่ 8 ก็ดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก็ดี ตามแผนการศึกษาของชาติ ต่างก็มีกำหนดเวลา 12 ปี เช่นเดียวกัน ส่วนข้อความที่พระราชบัญญัติฉบับเดิมใช้ว่า "ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ พ.ศ.2520" แต่ใน พระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมได้ตัดข้อความว่า "พ.ศ.2520" ออกนั้น หาใช่ว่ากฎหมายต้องการให้เลือกใช้แผนการศึกษาของชาติฉบับใดฉบับหนึ่งได้ก็หาไม่ เพราะตามหลักทั่วไปไม่ว่ากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับซึ่งตราขึ้นไว้ในเรื่องใดก็ตาม ถ้าต่อมาได้มีกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับในเรื่องเดียวกันนั้นออกมาใหม่ กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับเดิมก็ย่อมถูกยกเลิกไปโดยปริยาย ฉะนั้น "พ.ศ.2520" ท้ายคำว่าแผนการศึกษาของชาติในมาตรา 19 เดิมจึงเป็นข้อความที่เป็นส่วนเกินไม่จำต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายก็ได้

ที่ผู้ถูกร้องชี้แจงอ้างคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นทำนองว่าผู้สำเร็จการศึกษาในขณะที่แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494 ต้องถือว่ามัธยมปีที่ 6 เป็นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ผู้ร้องเห็นว่าถ้าหากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาตรา 19 (1) ต้องการให้เป็นเช่นนั้น กฎหมายต้องบัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติในขณะที่ผู้นั้นสอบไล่ได้" เมื่อกฎหมายมิได้ระบุว่าเป็นแผนการศึกษาฉบับใดเช่นนี้ก็ต้องใช้แผนการศึกษาที่ใช้อยู่ในขณะที่จะต้องมีการปฏิบัติตามบทกฎหมายนั้น การตีความกฎหมายตามคำชี้แจงของผู้ถูกร้องจึงขัดกับตัวอักษรที่ปรากฏในมาตรา 19 (1) จึงขอให้ประธานผู้แทนราษฎรส่งคำร้องไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 81 ประกอบด้วย มาตรา 155 (3) ทั้งนี้ ตามมาตรา

Digital Library

155 วรรคสอง" ให้นำบทบัญญัติมาตรา 81 มาตรา 82 และมาตรา 83 มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา 155 (2) (3) (4) หรือ (6) ด้วย

วันที่ 8 มกราคม 2524 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยว่า นายบรรหาร ศิลปอาชา มิได้เป็นผู้ขาดคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ตามมาตรา 155 (3) และมาตรา 94 (1) ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้อง จึงไม่สิ้นสุดลง

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ 1/2526
เรื่อง
การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของ นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2526 ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ กับพวก รวม 36 คน มาให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

คำร้องกล่าวว่า นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุคคลขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยในการสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปของ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ.2526 สมาชิกผู้นี้ได้ใช้คุณวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้มาจากการสมัครสอบเทียบความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการแต่สมาชิกผู้นี้ใช้หลักฐานการศึกษาก่อนการสมัครสอบเทียบความรู้เป็นหลักฐานเท็จ กล่าวคือ การอ้างว่าสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนมัธยมหนองโกวิทยา อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม แต่ปรากฏจากการสอบสวนของกระทรวงศึกษาธิการไม่ปรากฏหลักฐานว่าสมาชิกผู้นี้เป็นนักเรียนของโรงเรียนดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้นการสอบเทียบความรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงเป็นโมฆะ ซึ่งเป็นผลให้สมาชิกผู้นี้ ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 81 ผู้ร้องจึงเสนอเรื่องนี้ขอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร นำเสนอคณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้สมาชิกผู้นี้พ้นจากสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2526 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาแล้ว เห็นว่าโดยที่พระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2522 มาตรา 11 วรรคแรกบัญญัติว่า "ในการพิจารณาคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งร้องตามมาตรา 81 หรือมาตรา 155 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งให้นำบทบัญญัติ มาตรา 81 มาอนุโลมใช้บังคับนั้น ถ้าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำร้องนั้นมีข้อความที่อ่านไม่เข้าใจหรือมี ถ้อยคำไม่สุภาพหรือสภาพแห่งคำร้องนั้นไม่ชัดแจ้งหรือไม่มีข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งคำร้อง หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำร้องแม้จะฟังว่าเป็นความจริงก็ไม่เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจทำคำวินิจฉัยให้ยกคำร้องนั้นเสียได้โดยไม่ต้องดำเนินการพิจารณาต่อไป และโดยที่คำร้องในเรื่องนี้ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 81 จึงควรพิเคราะห์ในเบื้องต้นว่าคำร้องนี้ชอบที่จะได้รับการพิจารณาต่อไปหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 81 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา 87 (3) (4) (5) (6) (7) (9) หรือ (10) หรือมาตรา 103 (3) (4) (5) (6) (7) (9) (10) หรือ (11) แล้วแต่กรณี และให้

Digital Library

ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่"

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 103 มีหลายกรณีด้วยกัน คือ (3) (4) (5) (6) (7) (9) (10) หรือ (11) ที่เกี่ยวกับ การขาดคุณสมบัติคือ (4) ซึ่งมีความหมาย "ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 94 (1) (2) หรือ (4)"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 94 บัญญัติว่า "บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(1) สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

(2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(3) ฯลฯ

(4)คุณสมบัติอื่นหากมีกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" คำร้องมิได้อ้างว่ามีข้อเท็จจริงใดที่ผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติตาม มาตรา 94 ใน (1) (2) หรือ (4) ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อรวมกันเพียงแต่บรรยายว่าในการสมัครรับเลือกตั้งผู้ถูกร้องได้ใช้คุณวุฒิการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้มาจากการสมัครสอบเทียบความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการแต่ผู้ถูกร้องใช้หลักฐานการศึกษาก่อนการสมัครเทียบความรู้เป็นหลักฐานเท็จ การสอบเทียบความรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงเป็นโมฆะ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามมาตรา 94 (1) คือสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลที่มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 17 บัญญัติว่า "บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีสิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ" และมาตรา 19 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 มาตรา 6 ได้บัญญัติถึงบุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครได้ต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่ได้เข้าเรียนหรือศึกษาตามที่กำหนดไว้

นอกจากคำร้องมิได้อ้างข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติในข้อหนึ่งข้อใดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 94 ดังได้กล่าวแล้ว แม้แต่ผู้ถูกร้องจะมีสัญชาติไทยโดยการเกิดหรือไม่บิดาเป็นคนต่างด้าวหรือไม่ ไม่ปรากฏในเนื้อความแห่งคำร้องนั้นเลย ดังนี้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าสภาพแห่งคำร้องไม่ชัดแจ้งและไม่มีข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งคำร้องไม่ชอบที่จะได้รับการพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญพ.ศ.2522 มาตรา 11

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง โดยไม่ต้องดำเนินการพิจารณาต่อไป

Digital Library

คำวินิจฉัยคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
เรื่อง
การสิ้นสุดแห่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของ นายสราวุธ นิยมทรัพย์

วันที่ 29 มกราคม 2528 ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของ นายแคล้ว นรปติ กับพวก รวม 33 คน มาให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยพรรคประชากรไทยแจ้งต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรว่า นายสราวุธ นิยมทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม ได้ขาดจากสมาชิกภาพโดยมติสามในสี่ของผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันของคณะกรรมการบริหารของพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สั่งกัดพรรคการเมืองให้พ้นจากสมาชิกของพรรค ปรากฏตามหนังสือของพรรคประชากรไทยแจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ นายสราวุธ นิยมทรัพย์ ปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่โดยเห็นว่าเมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว มติให้พ้นจากสมาชิกพรรค ควรจะเป็นจำนวนสามในสี่ของคณะกรรมการบริหารของพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สั่งกัดพรรคการเมืองนั้นทั้งหมด นายแคล้ว นรปติ กับพวก จึงขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของนายสราวุธ นิยมทรัพย์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 103 (7) ตามมติของพรรคประชากรไทยแล้ว

นายสราวุธ นิยมทรัพย์ ยื่นคำชี้แจงและเพิ่มเติมมีใจความว่า

(1) มติที่ให้ลบชื่อนายสราวุธ นิยมทรัพย์ ออกจากสมาชิกของพรรคประชากรไทย เป็นมติที่ไม่ชอบ มีสาเหตุเนื่องจากนายสราวุธท้วงติง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เกี่ยวกับการขึ้นราคาค่าโดยสารของบริษัทขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด ซึ่งขัดกับคำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมที่เคยชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการคมนาคม และการขึ้นราคาเป็นการผิดสัญญาประชาคม นายสราวุธ ในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการคมนาคม จึงได้แถลงคัดค้าน จึงมิใช่เป็นการขัดมติพรรค และการขึ้นราคาของบริษัทขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด ไม่ใช่นโยบายของพรรคประชากรไทย

(2) มติลบชื่อนายสราวุธ ออกจากสมาชิกพรรคประชากรไทย ด้วยคะแนนเสียง 31 เสียง ไม่ใช่เป็นมติสามในสี่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 103 (7) เพราะการลบชื่อสมาชิกพรรคออกจากพรรคการเมือง จะต้องเป็นมติสามในสี่ของคณะกรรมการบริหารพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สั่งกัดพรรคการเมืองนั้นทั้งหมด คือต้องมีเสียง 35 คน ในจำนวนทั้งหมด 46 คน

(3) นายสราวุธ ได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2526 ตามรัฐธรรมนูญก่อนหมดบทเฉพาะกาลจึงไม่อยู่ในบังคับว่าต้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามความในมาตรา 103 (3) แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

วันพิจารณาครั้งแรก นายแคล้ว นรปติ ได้มาแถลงด้วยวาจาต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ส่วนนายสราวุธ และนายสมรรค ศิริจันทร์ เลขาธิการพรรคประชากรไทย ซึ่งได้รับคำสั่งนัดจาก คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแล้วไม่มา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงให้เลื่อนการพิจารณาไป

ในการพิจารณาปรากฏว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐมขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2528 ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม ได้แจ้งมาโดยหนังสือ ด่วนมาก ที่ นฐ 0016/20 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2528 ว่า เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2528 นายสราวุธ นิยมทรัพย์ ได้สมัครรับ

Digital Library

เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐมครั้งนี้ ได้หมายเลขประจำตัว 2 ในฐานะเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย

อนึ่ง ปรากฏว่านายสราวุธ ได้ทำหนังสือถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2528 ขอลาออกจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2528 เวลา 08.30 นาฬิกา เป็นต้นไป

ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่า นายสราวุธ นิยมทรัพย์ จะขาดจากสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมติของพรรคประชากรไทยหรือไม่ก็ตาม แต่การที่นายสราวุธ นิยมทรัพย์ ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นขอลาออกจากสมาชิกภาพต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคชาติไทยเช่นนี้ มีผลว่าสมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงแล้ว ตามมาตรา 103 (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเป็นกรณีที่ ปรากฏต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่า สมาชิกภาพของนายสราวุธ นิยมทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงก่อนที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะได้วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของนายสราวุธ นิยมทรัพย์ สิ้นสุด ลงหรือไม่ กรณีจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการพิจารณาต่อไป

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ อาศัยอำนาจตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2522 จึงมีคำวินิจฉัย ให้จำหน่ายเรื่องขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพของนายสราวุธ นิยมทรัพย์ ตามคำร้องนี้เสีย

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

เรื่อง

การสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของนายแคล้ว นรปติ

วันที่ 2 กันยายน 2529 นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ นายมีชัย พันธุวร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกำแพงเพชร กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 44 คน ได้เข้าชื่อร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรตามคำร้อง ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2529 ว่าพนักงานอัยการประจำศาลแขวงขอนแก่นได้ยื่นฟ้องนายแคล้ว นรปติ ในข้อหาว่านายแคล้ว นรปติ ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2522 จังหวัดขอนแก่นได้ประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 นายแคล้ว นรปติ ไม่ได้ยื่นรายการค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นภายในกำหนด 3 เดือน ตามกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 34, 87 และขอให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ นายแคล้ว นรปติ ด้วย

ศาลแขวงขอนแก่น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาพิพากษาให้ปรับนายแคล้ว นรปติ 1,000 บาท จำคุก 1 เดือน แต่ให้ยกโทษจำคุก และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ นายแคล้ว นรปติ มีกำหนด 5 ปี ศาลแขวงขอนแก่นได้อ่านคำพิพากษาฎีกาเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2529 นายแคล้ว นรปติ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น ในเขตเลือกตั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 ผู้ร้องเห็นว่าสมาชิกภาพของนายแคล้ว นรปติ ได้สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 103 จึงขอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัย

มูลเหตุแห่งการยื่นคำร้อง เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2526 พนักงานอัยการประจำศาลแขวงขอนแก่นได้ฟ้องผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นทางจังหวัดได้ประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2522 แต่จำเลยมิได้ยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ภายในวันที่ 22 กรกฎาคม 2522 อันเป็นวันครบกำหนดสามเดือน ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 34 ขอให้ลงโทษและสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกร้องศาลแขวงขอนแก่นได้พิพากษา เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2528 ว่าผู้ถูกร้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 มาตรา 34 และมาตรา 87 ให้จำคุก 1 เดือนและปรับ 1,500 บาท ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 87 คงจำคุก 20 วัน และปรับ 1,000 บาท ให้ยกโทษจำคุก คงปรับสถานเดียวกับให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกร้องมีกำหนดห้าปี

ผู้ถูกร้องอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายว่าศาลแขวงขอนแก่นไม่มีอำนาจพิจารณาคดี เพราะเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองของบุคคลขั้นมูลฐานและฟ้องเคลือบคลุม กับอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายเกินกำหนด เพราะป่วยหนักเป็นเหตุสุดวิสัย ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโดยศาลแขวงขอนแก่น อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2529 วันที่ 9 มิถุนายน 2529 ผู้ถูกร้องได้ยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 1 ต่อมาวันที่ 11 มิถุนายน 2529

Digital Library

ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นได้แจ้งแก่ผู้ถูกร้องว่าผู้ถูกร้องไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากศาลแขวงขอนแก่นได้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกร้อง และศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

วันที่ 11 มิถุนายน 2529 ผู้ถูกร้องฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ศาลแขวงขอนแก่นสั่งรับฎีกาเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเรื่องอำนาจศาลและเรื่องฟ้องเคลือบคลุม ส่วนปัญหาที่ว่าผู้ถูกร้องมีเจตนากระทำผิดหรือไม่ เป็นปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามฎีกาไม่รับ ผู้ถูกร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาสั่งยกคำร้อง เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นแจ้งการไม่รับสมัครรับเลือกตั้งให้ผู้ถูกร้องทราบแล้ว ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดขอนแก่นขอให้สั่งให้รับสมัคร ศาลจังหวัดขอนแก่น มีคำสั่งเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2529 ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 96 (3) ประกอบด้วยมาตรา 93 (5) ที่บัญญัติห้ามมิให้บุคคลผู้อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งโดยคำพิพากษาของศาล ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นหมายความว่า เมื่อมีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุด ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว คดีของผู้ถูกร้องยังไม่ถึงที่สุดเพราะผู้ถูกร้องได้ยื่นฎีกาไว้ จึงให้รับผู้ถูกร้อง เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น

ต่อมาวันที่ 22 กรกฎาคม 2529 ศาลแขวงขอนแก่นได้นัดอ่านคำพิพากษาศาลฎีกา แต่ผู้ถูกร้องไม่ไปฟังคำพิพากษา ศาลแขวงขอนแก่น จึงเลื่อนการอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาไปวันที่ 25 สิงหาคม 2529 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งนี้ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น ในเขตเลือกตั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 และในวันที่ 25 สิงหาคม 2529 ศาลแขวงขอนแก่นก็ได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกา ซึ่งพิพากษา ยืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ดังนั้น ผู้ร้องจึงเห็นว่าสมาชิกภาพของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 103 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 103 บัญญัติว่า "สมาชิกภาพของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ ...(5) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 96 (1) (2) (3) (6) หรือ (7) ..." มาตรา 96 บัญญัติว่า" บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คือ ... (3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 93 (1) (2) (3) หรือ (5) ..." และมาตรา 93 บัญญัติว่า "บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคล ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ ... (5) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา"

วันที่ 10 ตุลาคม 2529 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ความเป็นสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายแคล้ว นรปติ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 103 (5)

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
เรื่อง
ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพ

วันที่ 3 มีนาคม 2531 ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งคำร้องของนายพูลสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร กับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม 35 คน ซึ่งได้เข้าชื่อร้องขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของ นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ นางสาวอุ่นเรือน อารีย์เอื้อ นายเวียง วรเชษฐ์ นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์ และนายอารมณ์ พุ่มพิริยพฤนท์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 มาตรา 103 (7)

มูลเหตุแห่งการยื่นคำร้อง ด้วยพรรคกิจประชาคมได้มีมติขับ นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น นางสาวอุ่นเรือน อารีย์เอื้อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด นายเวียง วรเชษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด และนายอารมณ์ พุ่มพิริยพฤนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุตรดิตถ์ ออกจากการเป็นสมาชิกพรรคกิจประชาคม ด้วยมติสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคกิจประชาคม และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรค กิจประชาคม ตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน 2530 อันเป็นผลให้ผู้ถูกร้องทั้งห้าต้องพ้นจากสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ผู้ถูกร้องทั้งห้ายังคงปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนพรรคกิจประชาคมได้มีมติขับผู้ถูกร้องทั้งห้าเป็นครั้งที่สองด้วยมติสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคกิจประชาคม และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคกิจประชาคม เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2530 อันมีสาเหตุเนื่องมาจากผู้ถูกร้องทั้งห้าได้ถอนชื่อจากการยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ซึ่งพรรคได้มีมติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สังกัดพรรคทุกคนเข้าชื่อยื่นญัตติดังกล่าว แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรคงให้ผู้ถูกร้องทั้งห้าปฏิบัติหน้าที่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรอยู่ตลอดมา ดังนั้น นายพูลสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม 35 คน จึงเข้าชื่อร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องทั้งห้าสิ้นสุดลงตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 103 (7) กล่าวคือพรรคการเมืองที่ผู้ถูกร้องทั้งห้าเป็นสมาชิกได้มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้นแล้วทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 81 บัญญัติว่า "สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา 37 (3) (4) (5) (6) (7) (9) หรือ (10) หรือมาตรา 103 (3) (4) (5) (6) (7) (9) (10) หรือ (11) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง"

Digital Library

วันที่ 29 เมษายน 2531 ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2531 ทำให้สมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้ง 5 คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 103 (1)

วันที่ 2 พฤษภาคม 2531 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้จำหน่ายเรื่องที่พิจารณาอยู่ เนื่องจากมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ 1/2535
เรื่อง
พระราชกำหนดที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

วันที่ 27 พฤษภาคม 2535 พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม 140 คน ได้เข้าชื่อเสนอความเห็นในนามของสมาชิกรัฐสภา ต่อประธานรัฐสภาว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172 ซึ่งไม่ถือว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็น เร่งด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ตามที่อ้างแต่อย่างใด มายังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ตามมาตรา 173 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

มูลเหตุแห่งการเสนอความเห็นโดยที่ได้มีประชาชนชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 และเหตุการณ์ได้ลุกลามจนมีการกระทำที่เป็นความผิดและเกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคล ทั้งยังเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินรวมตลอดทั้งมีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกระทำนั้นได้ริเริ่มจากความปรารถนาที่จะไม่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญอันเป็นสิทธิที่ประชาชนพึงกระทำได้ และได้มีการเรียกร้องให้พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งต่อมาภายหลังเหตุการณ์ได้สงบลง รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำผิดเนื่องในการชุมนุมกัน

สำหรับความเห็นของผู้เสนอที่ว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 172 ซึ่งไม่ถือว่าเป็นกรณีฉุกเฉิน ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้นั้น โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 172 บัญญัติเงื่อนไขในการตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับ ดังเช่น พระราชบัญญัติ โดยแยกความออกเป็นสองวรรคคือ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้" และวรรคสองบัญญัติว่า "การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้" ตามความเห็นของผู้เสนอดังกล่าวมีความประสงค์จะให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการตราพระราชกำหนดนี้ไม่ใช่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 172 วรรคสอง

วันที่ 3 มิถุนายน 2535 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและวินิจฉัยโดยยกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 173 "ก่อนที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติพระราชกำหนดใดตามมาตรา 172 วรรคสาม สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยัง ประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา..."

Digital Library

ดังนั้น สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงหมายถึงสมาชิกรัฐสภาด้วย และประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกจึงหมายรวมถึงประธานรัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 210 วรรคท้าย

อาศัยเหตุผลดังได้พิจารณา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 173 มิได้ให้สิทธิผู้เสนอความเห็นที่จะเสนอให้ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการตราพระราชกำหนดดังกล่าวนั้นไม่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ตามมาตรา 172 วรรคสอง

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ 2/2535

เรื่อง

พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่17 พฤษภาคม ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172

วันที่ 9 มิถุนายน 2535 พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม 154 คนได้เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรม แก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 มาตรา 172

มูลเหตุแห่งการเสนอความเห็น

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 172 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในกรณีเพื่อประโยชน์อันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยสาธารณะหรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับ เช่น พระราชบัญญัติก็ได้"

ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขและแบบพิธีการตราพระราชกำหนดไว้ 3 ประการด้วยกัน คือ

1.1 ฝ่ายบริหารจะตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับได้เฉพาะแต่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

1.1.1 เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศ

1.1.2 เพื่อความปลอดภัยสาธารณะ

1.1.3 เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

1.1.4 เพื่อป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ

1.2 พระราชกำหนดที่ฝ่ายบริหารตราขึ้นใช้บังคับ จะต้องเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในข้อ 1.1 กล่าวคือ จะต้องกำหนดมาตรการที่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ จะเห็นได้จากความในมาตรา 172 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า "ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะ...." อันแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าฝ่ายบริหารจะตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือเพื่อป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะก็ตาม แต่ถ้ามาตรการที่พระราชกำหนดกำหนดฉบับนั้นกำหนดไว้ไม่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินการให้บรรลุความมุ่งหมายเช่นว่านั้นเลย พระราชกำหนดนั้นก็ไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง

1.3 รัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรผู้ถวายคำแนะนำให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกำหนด คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรซึ่งตามหลักทางวิชาการกฎหมายมหาชนเรียกว่า "องค์กรกลุ่ม" ในการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายใด คณะรัฐมนตรีจะต้องปฏิบัติตามหลักการของการดำเนินงานขององค์กรกลุ่ม กล่าวคือจะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือกันมีผู้เข้าร่วมประชุมครบองค์ประชุม มติของที่ประชุมจะต้องมีคะแนนเสียงถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และผู้มีส่วนได้เสียในการลงมติไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น ๆ

Digital Library

ดังนั้น ในการเสนอพระราชกำหนดต่อพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้บังคับนั้น จำเป็นต้องผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาว่าพระราชกำหนดที่ออกนั้น เป็นไปตามเงื่อนไขตามมาตรา 172 วรรคหนึ่งหรือไม่ รวมทั้งเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ตามมาตรา 172 วรรคสอง หรือไม่ด้วย

2. พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 แม้จะปรากฏจากคำปรารภว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะ และในหมายเหตุท้ายพระราชกำหนดได้ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า กรณีเป็นการฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ แต่ก็ไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง กล่าวคือ

2.1 พระราชกำหนดฉบับนี้ ไม่เป็นประโยชน์แก่การรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ ทั้งนี้ เพราะประเทศมิได้ตกอยู่ในสภาวะสงคราม มีศัตรูของประเทศชาติและประชาชนจากภายในและภายนอก ไม่มีภยันตรายต่อความปลอดภัยสาธารณะ หรือเกิดภัยพิบัติสาธารณะ การที่ประชาชนยังมีความเคียดแค้นอันจะนำไปสู่ความไม่พอใจ และชุมนุมต่อต้านขึ้นอีกจนเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองนั้น มิได้เกิดจากการที่บุคคลจำนวน มากถูกจับกุมและถูกควบคุมตัวอยู่ หากแต่เกิดจากการที่ญาติมิตรถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายด้วยอาวุธสงคราม จนได้รับอันตรายแก่กายหรือถึงแก่ชีวิต การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมการกระทำความผิดที่ ครอบคลุมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่ได้กระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย และฆ่าประชาชนด้วยนั้น นอกจาก จะไม่เป็นมาตรการที่สามารถระงับเหตุแห่งความไม่สงบเรียบร้อยได้แล้ว ยังเป็นที่เห็นได้อย่างชัดแจ้งว่า กลับจะเป็นเหตุให้ประชาชนเกิดความเคียดแค้นและชิงชังรัฐบาล และเจ้าหน้าที่รุนแรงขึ้นไปอีก

2.2 กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม ปรากฏข้อเท็จจริงแล้ว ในการถวายคำแนะนำให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศพระราชกำหนดนี้ออกใช้บังคับนั้น คณะรัฐมนตรีมิได้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อมีมติคณะรัฐมนตรีขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีในการออกพระราชกำหนดนี้โดยการออกหนังสือเวียนแทนการเรียกประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติ (ทั้ง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีได้เคย ประชุมและมีมติไว้แล้วว่าให้มีการนิรโทษกรรมโดยการออกเป็นพระราชบัญญัติ) คณะรัฐมนตรีจึง มิได้ประชุมปรึกษาหารือกันว่า การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมนี้ เป็นไปตามเงื่อนไขตาม มาตรา 172 วรรคหนึ่งหรือไม่ จึงถือไม่ได้ว่าการออกพระราชกำหนดนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยชอบ

ดังนี้ อาศัยความตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 173 วรรคหนึ่ง ผู้เสนอจึงเสนอความเห็นดังกล่าวมาเพื่อขอได้โปรดส่งความเห็นไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172 วรรคหนึ่ง

วันที่ 22 กรกฎาคม 2535 ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้ส่งความเห็นข้างต้นมาเพื่อให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

Digital Library

ในระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความเห็นดังกล่าว ปรากฏว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ จึงมีปัญหาว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจวินิจฉัยความเห็นนั้นต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีอำนาจวินิจฉัยต่อไปได้

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาความเห็นของพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบกับเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้แล้วปัญหาว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172 วรรคหนึ่งหรือไม่นั้น

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ได้มีประชาชนชุมนุมกันตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2535 เพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และเหตุการณ์ได้ลุกลามรุนแรงขึ้นจนเกิดการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและชีวิตของบุคคลเป็นจำนวนมาก และเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินทั้งของรัฐและเอกชนอีกไม่น้อย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2535 เวลา 00.30 นาฬิกา

ในวันเดียวกันนั้นได้มีประกาศห้ามมิให้ชุมนุมหรือมั่วสุมกันอันมิใช่ปกติธุระ ณ ที่ใด ๆ ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปในท้องที่ดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ มีประกาศห้ามมิให้หนังสือพิมพ์หรือสิ่งตีพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ กระทำการโฆษณา หรือพิมพ์เอกสารใด ๆ ซึ่ง มีข้อความกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นการก่อกวน ความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ต่อมาวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 มีประกาศห้ามมิให้ประชาชนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครออกนอกเคหสถานระหว่างเวลา 21.00-04.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการจับกุมประชาชนเป็นจำนวนมากรวมทั้งพลตรีจำลอง ศรีเมือง ด้วย ในวันที่ 20 พฤษภาคม นั้นเอง เวลา 21.30 นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลเอกสุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี และพลตรี จำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้า และพระราชดำรัสให้กระแสพระราชดำริให้บุคคลทั้งสองไม่เผชิญหน้าแต่หันหน้าเข้าหากัน ให้ช่วยกันแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น หลังจากเข้าเฝ้าแล้ว พลเอก สุจินดา คราประยูร และพลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้แถลงทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย โดยพลเอก สุจินดา คราประยูร แถลงว่า ทางรัฐบาลตลอดทั้งเจ้าหน้าที่บ้านเมืองพร้อมที่จะให้ความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิด ความสงบสุขแก่ประชาชนชาวไทย จะอนุญาตให้พลตรี จำลอง ศรีเมือง กลับบ้านทันที ส่วนผู้ที่ร่วมชุมนุมกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ ทางรัฐบาลจะได้พิจารณาออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้ต่อไป และยินดีสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยเร็ว ส่วนพลตรี จำลอง ศรีเมือง แถลงขอให้ประชาชนอย่าให้การสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจกับผู้ที่ยังก่อความวุ่นวายอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้สถานการณ์ต่าง ๆ เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 ได้มีประกาศยกเลิกประกาศห้ามมิให้บุคคลใดในเขตกรุงเทพมหานครออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยให้เหตุผล ว่าเนื่องจากสถานการณ์ได้คลี่คลายลงแล้ว

ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2535 นายกรัฐมนตรีเห็นว่าการนิรโทษกรรมควรออกเป็นพระราชกำหนดแทนพระราชบัญญัติ และให้นิรโทษกรรมแก่ทุกฝ่ายโดยไม่มีข้อยกเว้น โดยให้ดำเนินการเป็นการด่วน อัน

Digital Library

จะเป็นการป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะได้ส่วนหนึ่ง และการเรียกประชุมคณะรัฐมนตรีช่วงนั้นคงกระทำได้ยาก จึงให้ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยมีหนังสือแจ้งเวียนคณะรัฐมนตรีเป็นวาระทักท้วง เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้ออกหนังสือในเย็นวันที่ 22 พฤษภาคม 2535 ถึงรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทุกท่าน ให้พิจารณาร่างพระราชกำหนดดังกล่าว หาก ไม่ทักท้วงภายในเวลา 12.00 นาฬิกา ของวันที่ 23 พฤษภาคม 2535 ถือว่าคณะรัฐมนตรีเห็นชอบมีเพียงรองนายกรัฐมนตรี 1 นาย และรัฐมนตรีบางนายเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยกับการออกพระราชกำหนดนี้ จึงมีการดำเนินการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฉบับนี้เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2535 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันเดียวกัน

วันที่ 26 พฤษภาคม 2535 นายมีชัย ฤชุพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีรักษาราชการแทนนายก รัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่ได้ประกาศเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2535

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความเห็นว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2535 ไม่เป็นประโยชน์แก่การรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะเพราะประเทศมิได้ตกอยู่ในสภาวะสงคราม ไม่มีภยันตรายต่อความปลอดภัยสาธารณะหรือเกิดภัยพิบัติสาธารณะ การที่ประชาชนยังมีความเดือดแค้นอันจะนำไปสู่ความไม่พอใจและชุมนุมต่อต้านขึ้นอีกจนเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองนั้น มิได้เกิดจากการที่บุคคลจำนวนมากถูกจับกุมและถูกควบคุมตัว หากเกิดจากการที่ญาติมิตรถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายด้วยอาวุธสงคราม การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมการกระทำผิดให้ครอบคลุมไปถึงเจ้าหน้าที่ทำร้ายและฆ่าประชาชนด้วยนั้น นอกจากจะไม่เป็นมาตรการที่จะระงับความไม่สงบเรียบร้อยได้แล้ว ยังจะเป็นเหตุให้ประชาชนเคียดแค้นและซึมซังรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รุนแรงขึ้นไปอีก

สำหรับความเห็นดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 172 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความ ปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้" ปัญหาว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมดังกล่าวได้ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 172 วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 หรือไม่นั้น คณะตุลาการ รัฐธรรมนูญเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ถึง วันที่ 21 พฤษภาคม 2535 ซึ่งมีการชุมนุมของประชาชนเป็นจำนวนมากเพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว ปรากฏว่ามีการปะทะกันขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ชุมนุมจนมีผู้ได้รับอันตรายแก่กายและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งทรัพย์สินของทางราชการ และประชาชนก็เสียหายเป็นจำนวนไม่น้อย และความรุนแรงของการปะทะกันดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จนต้องมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรสาคร มีประกาศห้ามมิให้ชุมนุมหรือมั่วสุมกันอันมิใช่ปกติธุระ ณ ที่ใด ๆ ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ในท้องที่ดังกล่าว มีประกาศห้ามหนังสือพิมพ์หรือสิ่งตีพิมพ์มิให้โฆษณาหรือพิมพ์เอกสารใดๆซึ่งมีข้อความกระทบ

Digital Library

กระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน และมีประกาศห้ามประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มิให้ออกนอกเคหสถานระหว่างเวลา 21.00-04.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น มีการจับกุมบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบ ปรากฏตามหลักฐานของกรมตำรวจว่ามีจำนวน 3,527 คน ในข้อหาต่างๆ เช่นร่วมกันกระทำการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายหรือรัฐบาล เพื่อให้เกิดการปั่นป่วนในหมู่ประชาชน มั่วสุมกันตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปโดยใช้กำลังประทุษร้าย ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง ร่วมกันวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อ สาธารณประโยชน์ ลักทรัพย์หรือรับของโจร แต่เมื่อสอบสวนแล้วปรากฏว่ามีผู้มิได้กระทำผิดและได้ปล่อยตัวไปเป็นจำนวน 2,198 คน นอกนั้นได้ควบคุมตัวไว้

สถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยนี้ได้เกิดต่อเนื่องกันมาตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2535 และยังไม่มีท่าทีว่าจะสงบลงได้โดยง่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยในเหตุการณ์นี้เป็นอย่างมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี และพลตรี จำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้าในคืนวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 และ พระราชทานกระแสพระราชดำริแก่บุคคลทั้งสองมีข้อความ บางตอน ซึ่งขออัญเชิญมาดังนี้

"คงไม่เป็นที่แปลกใจทำไมถึงเชิญให้ท่านมาพบกันอย่างนี้เพราะว่าทุกคนก็ทราบว่าเหตุการณ์ มีความยุ่งเหยิงอย่างไร และก็จะทำให้ประเทศชาติล่มจมไปได้" "การเผชิญหน้าตอนแรก ก็จะเห็นจุดประสงค์ของทั้งสองฝ่ายได้ชัดเจนพอสมควร แต่ต่อมาภายหลัง 10 กว่าวันก็เห็นแล้วว่า การเผชิญหน้านั้นเปลี่ยนโฉมหน้าไปอย่างมาก จนกระทั่งผลจะออกมาอย่างไรก็ตามก็จะเสียทั้งนั้น เพราะว่าทำให้มีความเสียหายในทางชีวิตเลือดเนื้อของคนจำนวนมากพอสมควรแล้วก็มีความเสียหายทางวัตถุซึ่งเป็นของส่วนราชการและส่วนบุคคลเป็นมูลค่ามากมาย นอกจากนั้นก็มีความเสียหายในทางจิตใจและในทางเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างที่จะนับคณนาไม่ได้" "ปัญหาทุกวันนี้คือความปลอดภัยและชีวิตของประชาชน ซึ่งเดี๋ยวนี้ประชาชน ทั่วไปทุกแห่งทุกหนมีความหวาดระแวงว่าจะเกิดอันตราย มีความหวาดระแวงว่าประเทศชาติจะล่มจมโดยที่จะแก้ไขลำบาก ฯลฯ ฉะนั้นก็ขอให้ท่าน โดยเฉพาะสองท่าน พลเอก สุจินดา และพลตรีจำลอง ช่วยกันคิดคือหันหน้าเข้าหากันไม่ใช่เผชิญหน้ากัน เพราะว่าเป็นประเทศของเรา ไม่ใช่ประเทศของหนึ่งคนสองคน เป็นประเทศของทุกคนต้องเข้าหากัน ไม่เชิญหน้ากัน แก้ปัญหา เพราะว่าอันตรายมีอยู่ เวลาคนเราเกิดความ บ้าเลือดปฏิบัติการรุนแรงต่อกัน มันลืมตัว ลงท้ายก็ไม่รู้ว่าตีกัน เพราะอะไรแล้วก็จะแก้ปัญหาอะไรเพียงแต่ว่าจะต้องเอาชนะ แล้วก็ใครจะชนะ ไม่มีทางชนะ อันตรายทั้งนั้นมีแต่แพ้ คือต่างคนต่างแพ้ผู้ที่เผชิญหน้าก็แพ้ แล้วก็ที่แพ้ที่สุดก็คือประเทศชาติ ประชาชนก็เป็นประชาชนทั้งประเทศ ไม่ใช่ประชาชนเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ถ้าสมมติว่ากรุงเทพมหานครเสียหายประเทศก็เสียหายไปทั้งหมด แล้วก็จะมีประโยชน์อะไรที่จะทนงตัวว่าชนะ เวลาอยู่บนกองสิ่งปรักหักพัง"

หลังจากเข้าเฝ้าฯ แล้ว พลเอกสุจินดา คราประยูร ก็ได้แถลงให้ประชาชนทราบทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจฯว่า จะให้ความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชนชาวไทย และจะได้พิจารณาออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้ผู้ที่ร่วมชุมนุมกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ และพลตรี จำลอง ศรีเมือง ก็แถลงขอให้ประชาชนอย่าให้การสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจกับผู้ที่ยังก่อความวุ่นวายอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้สถานการณ์ต่าง ๆ นั้นเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

Digital Library

จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดความรุนแรงขึ้นจนถึงกับมีผู้เสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ทรัพย์สินของรัฐและของเอกชนต้องเสียหายเพราะถูกเผาทำลายไปเป็นจำนวนไม่น้อยมีผู้ถูกจับและถูกควบคุมตัวว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุมครั้งนี้มากมาย จำนวนกว่า 1,000 คน จนถึงขั้นต้องมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ห้ามมิให้มีการชุมนุม หรือมั่วสุมกันตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป ประกาศห้าม มิให้ผู้ใดกระทำการโฆษณาหรือพิมพ์เอกสารอันกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ประกาศห้ามมิให้บุคคลใดในเขตกรุงเทพมหานครออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด และความรุนแรงนี้ยังไม่มีท่าทีที่จะสงบลงได้ จนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องพระราชทานกระแสพระราชดำริแก่พลเอก สุจินดา คราประยูร และพลตรี จำลอง ศรีเมือง ให้หันหน้าเข้าหากันเพื่อแก้ปัญหา คือความปลอดภัยและขวัญของประชาชน ซึ่งประชาชนทั่วไปมีความหวาดระแวงว่าจะเกิดอันตราย หวาดระแวงว่าประเทศชาติจะล่มจม คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่า เหตุการณ์และความรุนแรงเช่นนี้หากไม่ได้รับการแก้ไขย่อมจะนำไปสู่ความไม่ปลอดภัยของประเทศความไม่ปลอดภัยของประชาชนชาวไทยโดยทั่วกันกล่าวคือ ความไม่ปลอดภัยสาธารณะได้ และการแก้ไขให้เกิดความสงบเรียบร้อยในกรณีนี้ได้ ก็จะเป็นการป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะซึ่งอาจจะเกิดขึ้นต่อไปได้ ทั้งนี้ โดยหาจำเป็นว่าประเทศจะต้องตกอยู่ในสภาวะสงครามดังความเห็นของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และคณะไม่

การตราพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่าง วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2535 ก็เป็นวิธีที่แก้ไขเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นนั้นให้เรียบร้อยลงได้ และให้เกิดความสามัคคีในประชาชนชาวไทย และเพื่อมิให้เกิดความเสียหาย แก่ประเทศชาติต่อไป ดังนั้น การตราพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฉบับนี้ จึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และเพื่อป้อง ปัดภัยพิบัติสาธารณะดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 172 วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ส่วนที่พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และคณะเห็นว่าการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมนี้ คณะรัฐมนตรีมิได้ประชุมปรึกษาหารือกัน เพียงแต่ออกหนังสือเวียนแทนการเรียกประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมตินั้น เป็นปัญหาตาม มาตรา 172 วรรคสอง ซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญไม่สามารถวินิจฉัยให้ได้ เพราะมาตรา 173 ให้สิทธิสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นเพื่อให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยได้เฉพาะความเห็นที่ว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่งเท่านั้น

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2535 เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่งของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

Digital Library

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ 3/2535
เรื่อง
การตีความในมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

วันที่ 29 ตุลาคม ในการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ 20 ตุลาคม 2535 มีมติว่า บัดนี้กรณีมีปัญหาที่จะต้องตีความมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น อาศัยความในมาตรา 207 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะรัฐมนตรีมีมติส่งเรื่องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

มูลเหตุแห่งการเสนอความเห็น

1. ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2535 ได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และได้มีผลใช้บังคับตลอดมา จนกระทั่งสภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว และนายกรัฐมนตรีได้ประกาศการไม่อนุมัติในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลในวันที่ 10 ตุลาคม 2535

2. ก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ ฉบับนี้ (วันที่ 23 พฤษภาคม 2535) ได้มีการดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลเป็นจำนวนมากทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐอันได้แก่ ตำรวจ ทหาร และประชาชน อันได้แก่นักการเมือง ผู้ชุมนุม และบุคคลบางคนซึ่งมีการกล่าวหาว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ แต่เมื่อพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ มีผลใช้บังคับแล้วได้มีการปล่อยตัว สั่งไม่ฟ้อง หรือสั่งให้ยุติการดำเนินคดีต่อบุคคลทุกคนเพราะมาตรา 3 ของพระราชกำหนดดังกล่าวบัญญัติว่า หากการกระทำของบุคคลใดในการชุมนุมนั้นผิดต่อกฎหมายก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิงครั้น เมื่อการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ มีผลแล้ว (วันที่ 10 ตุลาคม 2535) ก็กลับมีผู้ไปร้องทุกข์ กล่าวโทษและเรียกร้องให้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ต้องหารายเดิมบางคน และผู้ต้องหารายใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอันได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานสอบสวน นายทหาร พระธรรมนูญ (ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นทหาร) และพนักงานอัยการมีความเห็นในทางกฎหมายเกี่ยวกับผลของการไม่อนุมัติพระราชกำหนดและความหมายของมาตรา 172 วรรคสามไม่สอดคล้องกัน จึงไม่อาจดำเนินการให้ถูกต้องตรงกันได้

3. กระทรวงมหาดไทยได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายมีความเห็นว่า การให้ความเห็นตามข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยจะมีผลกระทบกระเทือนในทางการเมืองจึงไม่รับพิจารณาต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยืนยันส่งเรื่องให้คณะกรรมการร่างกฎหมายพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แต่คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญในปัญหาที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ และคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญในกรณีดังกล่าวให้ถือเป็นเด็ดขาด ดังนั้น แม้จะส่งเรื่องให้ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ความเห็นดังกล่าวก็เป็นเพียงคำแนะนำหรือการตอบข้อหารือแก่ฝ่ายบริหารเท่านั้น ไม่มีผลผูกมัดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย เช่น พนักงานอัยการ หรือศาล ส่วนการที่จะให้ดำเนินคดีไปตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมก็อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหา และพยานซึ่งประกอบด้วยบุคคลจำนวนมาก ทั้งที่เมื่อเรื่องไปถึงชั้นพนักงานอัยการ หรือศาล ก็อาจมีคำสั่งไม่ฟ้อง ยุติ หรือยกฟ้อง โดยอาศัยเหตุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (5) ที่ว่า สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปเมื่อมีกฎหมายออกใช้บังคับ

Digital Library

การกระทำผิดมายกเลิกความผิดเช่นนั้น ดังที่พนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนได้เคยอ้างในการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาบางรายมาแล้ว หรืออาจเห็นว่าการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ ไม่กระทบกระเทือนบุคคลผู้เกี่ยวข้องทุกคนที่ได้รับการยกเว้นความผิดและความรับผิดตามพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ ไปแล้วโดยสมบูรณ์ก็เป็นได้ ดังนั้น เพื่อความชัดเจน คณะรัฐมนตรี จึงมีมติส่งเรื่องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อเป็นบรรทัดฐานสืบไป

ประเด็นที่ขอให้ตีความ

ข้อ 1 ตามมาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่อนุมัติพระราชกำหนดใด ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

โดยที่พระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ มาตรา 3 มีสาระสำคัญว่า "ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง" คณะรัฐมนตรีจึงใคร่ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าคำว่า "กิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น" มีความหมายอย่างไร และมีผล เกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา 3 ดังกล่าวนี้เพียงใด

ข้อ 2 การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2535 ซึ่งมีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 172 วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะไม่มีผลกระทบถึงผู้ซึ่งพระราชกำหนดดังกล่าวกำหนดให้พ้นจากความผิดและความรับผิดไปแล้วใช่หรือไม่ ทั้งนี้ไม่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้ที่ยังไม่ถูกร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือยังไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หรือเป็นผู้ที่ถูกร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ไว้แล้วก็ตาม

ข้อ 3 การที่พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 กำหนดให้ผู้กระทำผิดต่อกฎหมายเนื่องในการชุมนุมดังกล่าวพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิงไปแล้วนั้น ต่อมาการที่พระราชกำหนดนั้นไม่ได้รับการอนุมัติ จะถือว่าการพ้นจากความผิดและความรับผิดดังกล่าวเป็นกิจการที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดตามมาตรา 172 วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ใช่หรือไม่

ข้อ 4 การสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาหรือสั่งให้ยุติการดำเนินคดีเพราะเหตุที่มีพระราชกำหนดออกมายกเลิกความผิดนั้น จะถือว่าคดีเป็นอันยุติและรื้อฟื้นขึ้นมาอีกไม่ได้ เพราะเป็นกิจการที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนตามมาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ใช่หรือไม่

ข้อ 5 ในกรณีที่ต่อมาหากปรากฏว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า การที่สภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว ทำให้สามารถดำเนินคดีต่อผู้ที่เคยถูกดำเนินคดีตามหมายเรียก หมายจับ และเคยมีการสอบสวนไว้ก่อนแล้วได้ ดังนี้ผลของการออกหมายเรียกหมายจับ และเคยมีการสอบสวนไว้ก่อนแล้วได้ ดังนี้ ผลของการออกหมายเรียก หมายจับ และ การสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้วในระหว่างที่ยังไม่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้น (โดยไม่รวมถึงผลของการสั่งไม่ฟ้องคดีหรือสั่งให้ยุติการดำเนินคดีตามข้อ 4) จะถือว่าเป็นอันสมบูรณ์และไม่ถูกกระทบกระเทือนเพราะเป็นกิจการที่ได้เป็นไปแล้ว ตามมาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช่หรือไม่

Digital Library

อนึ่ง รัฐบาลพร้อมที่จะส่งเอกสารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตามที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นสมควร

ทั้งนี้ ผู้เสนอจึงขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญโปรดพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องถูกต้องตรงตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2535 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ปัญหาข้อ 1 ที่ว่า มาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 บัญญัติว่า ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น ข้อความที่ว่า "กิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างใช้พระราชกำหนดนั้น" มีความหมายอย่างไร และมีผลเกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา 3 ของพระราชกำหนดนิรโทษกรรมที่ว่า "ให้ผู้กระทำพ้นความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง" เพียงใดนั้นคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าข้อความที่ว่า "กิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น" มีความหมายว่ากิจการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลอันเกิดขึ้นจากบทบัญญัติของพระราชกำหนด หรือการกระทำผลของการกระทำ ประโยชน์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้เกิดขึ้นได้มีขึ้นหรือได้รับไปแล้ว อันเนื่องจากการปฏิบัติการตามบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนั้นนับตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดมีผลใช้บังคับจนถึงวันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดมีผล กิจการดังกล่าวนั้นย่อมเป็นกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น และโดยที่มาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 บัญญัติว่า การที่พระราชกำหนดตกไปไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น ดังนั้น กิจการนั้นจึงไม่ถูกกระทบกระเทือน แม้ว่าพระราชกำหนดนั้นจะตกไป

ส่วนปัญหาที่ว่าข้อความดังกล่าวมีผลเกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา 3 ของพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เพียงใดนั้น มาตรา 3 ของพระราชกำหนดดังกล่าวบัญญัติว่า "บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลที่เกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 และได้กระทำในระหว่างวันดังกล่าว ไม่ว่าได้กระทำในฐานะเป็นตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมายก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง" ฉะนั้นข้อความที่ว่า กิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น จึงมีผลว่า นับตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นวันที่พระราชกำหนดฉบับนี้มีผลใช้บังคับ การกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลที่เกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมกันระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 และได้กระทำในระหว่างวันดังกล่าว ถ้าการกระทำนั้นผิดกฎหมาย ผู้กระทำย่อมพ้นจาก ความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิงไปทันที และการพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิงนี้ย่อมมีอยู่ตลอดไปโดยไม่ถูกกระทบกระเทือนจากการที่พระราชกำหนดฉบับนี้ตกไป เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ เพราะพระราชกำหนดก็มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

"พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้ "และการพิจารณาพระราชกำหนดตกไปนั้นมาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ก็บัญญัติว่าไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น กิจการที่ได้เป็นไปใน

Digital Library

ระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดก็คือการพิจารณาความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิงนั่นเอง หากรัฐธรรมนูญประสงค์จะให้พระราชกำหนดไม่มีผลบังคับมาแต่ต้นก็จะต้องบัญญัติไว้โดยชัดเจน ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา 173 วรรคสามว่า "ในกรณีที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลบังคับมาตั้งแต่ต้น

ปัญหาข้อ 2 ที่ว่า การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฉบับนี้ จะไม่มีผลกระทบถึงผู้ซึ่งพระราชกำหนดดังกล่าว กำหนดให้พ้นจากความผิดและความรับผิดไปแล้ว ใช่หรือไม่ ทั้งนี้ไม่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้ที่ยังไม่ถูกร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ หรือยังไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย หรือเป็นผู้ที่ถูกร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษ หรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมายไว้แล้วก็ตามนั้น เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหาข้อ 1 แล้ว สำหรับปัญหาข้อ 2 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญก็มีความเห็น เช่นเดียวกันว่าการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฉบับนี้ ย่อมไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงผู้ซึ่งพระราชกำหนดบัญญัติให้พ้นจากความผิดและความรับผิดไปแล้ว ไม่ว่าบุคคลนั้นจะถูกร้องทุกข์ถูกกล่าวโทษ หรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมายแล้วหรือไม่ก็ตาม

ปัญหาข้อ 3 ที่ว่า การที่พระราชกำหนดนิรโทษกรรมกำหนดให้ผู้กระทำผิดเนื่องในการชุมนุมดังกล่าว พ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิงไปแล้วนั้น ต่อมาพระราชกำหนดนั้นไม่ได้รับการอนุมัติ จะถือว่าการพ้นจากความผิดและความรับผิดดังกล่าวเป็นกิจการที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดตามมาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ใช่หรือไม่นั้น ปัญหานี้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วในปัญหา ข้อ 1

ปัญหาข้อ 4 ที่ว่า การสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาหรือสั่งให้ยุติการดำเนินคดี เพราะเหตุที่มีพระราชกำหนดออกมายกเลิกความผิด จะถือว่าคดีเป็นอันยุติและรื้อฟื้นขึ้นมาอีกไม่ได้ เพราะเป็นกิจการที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนตามมาตรา 172 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2534 ใช่หรือไม่นั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยว่าการที่ พระราชกำหนดดังกล่าวตกไปนั้นไม่กระทบกระเทือนต่อผลที่ให้บุคคลพ้นจากความผิดและความรับผิด ดังเหตุผลที่ได้ระบุไว้ในปัญหาข้อ 2 แล้ว การสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาก็ดี การสั่งให้ยุติการดำเนินคดีก็ดีย่อมไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อคำวินิจฉัยดังกล่าว

ปัญหาข้อ 5 ที่ว่า หากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าการที่สภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว ทำให้สามารถดำเนินคดีต่อผู้ที่เคยถูกดำเนินคดีตามหมายเรียกหมายจับและเคยมีการสอบสวนไว้ก่อนแล้วได้ จะถือว่าการดำเนินคดีนั้นไม่ถูกกระทบกระเทือน เพราะเป็นกิจการที่ได้เป็นไปแล้ว ใช่หรือไม่นั้น เนื่องจากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้ตีความดังเช่นที่ตั้งปัญหาข้อนี้มา ฉะนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงไม่วินิจฉัยปัญหาข้อ 5 นี้

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10	229
2 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11	246
3 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12	263
4 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13	283
5 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14	303
6 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15	323
7 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 16	343
8 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17	364

Digital Library

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 10

30 ตุลาคม 2517	พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
28 พฤศจิกายน 2517	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4 ธันวาคม 2517	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
26 มกราคม 2518	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 10 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 269 คน
5 กุมภาพันธ์ 2518	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นผู้แทนพระองค์ เสด็จพระราชดำเนินทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
6 กุมภาพันธ์ 2518	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายประมวล กุลมาตย์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
7 กุมภาพันธ์ 2518	ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 10

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 233 บัญญัติให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภายใน 120 วัน นับแต่วันบังคับใช้ รัฐบาลภายใต้การนำของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ จึงได้ดำเนินการจัดเตรียมการเลือกตั้งทั่วไปขึ้น

วันที่ 30 ตุลาคม 2517 มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกำหนดให้วันที่ 28 พฤศจิกายน 2517 ถึงวันที่ 4 ธันวาคม 2517 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 26 มกราคม 2518 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วนประชากร 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้วมีเขตเลือกตั้งทั้งสิ้น 114 เขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 269 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. พันเอก ประกอบ ประยูรโภคราช	ชาติไทย
2. นายประทวน รมยานนท	ชาติไทย
3. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	กิจสังคม

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. นายวีระ มุสิกพงศ	ประชาธิปัตย์
5. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์	ประชาธิปัตย์
6. นายสมบุญ ศิริธร	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. นายพิชัย รัตตกุล	ประชาธิปัตย์
8. นายยวด เลิศฤทธิ์	ประชาธิปัตย์
9. นายเล็ก นานา	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม	ประชาธิปัตย์
11. นายประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ	ประชาธิปัตย์
12. นายแนบ ผ่องแผ้ว	ประชาธิปัตย์

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. นายสิงห์โต จ่างตระกูล ประชาธิปัตย์
14. นายวิชิต วิเศษสุวรรณภูมิ ประชาธิปัตย์
15. นายเจริญ คันธวงศ์ ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ประชาธิปัตย์
17. นายสมัคร สุนทรเวช ประชาธิปัตย์
18. นายพิภพ อะสีติรัตน์ ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. นางพรรณทิพา วัชรโรบล ประชาธิปัตย์
20. นายเปลื้อง ณ นคร ประชาธิปัตย์
21. พลเรือเอก หลวงชลธารพฤฒิไกร ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. พลเรือตรี ทหาร ขำหิรัญ ประชาธิปัตย์
23. นายทอง ธนกาญจน์ ประชาธิปัตย์
24. นายธาดา สงวนพงษ์ ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 9

25. นายสุดจิตต์ จำปีทอง ประชาธิปัตย์
26. นายเสริมชาติ ยามะรัตน์ ประชาธิปัตย์

กระบี่

27. นายปริญญา จุฑามาตย์ ประชาธิปัตย์

กาญจนบุรี

28. นายแผน สิริเวชชะพันธ์ เกษตรสังคม
29. พลโท ชาญ อังศุโชติ ธรรมสังคม
30. นายฉิม ชอบธรรม ประชาธิปัตย์

กาฬสินธุ์ เขต 1

31. นายทองเส็ง ภูวิชัย ประชาธิปัตย์
32. นายขุนทอง ภูผิวเดือน ประชาธิปัตย์

Digital Library

กาฬสินธุ์ เขต 2

33. นายมานิต ไสยวิจิตร	เกษตรสังคม
34. นายพิชัย ยันตะบุศย์	กิจสังคม

กำแพงเพชร

35. นายปรีชา มุสิกุล	ประชาธิปัตย์
36. นายมีชัย พันธุวร	ประชาธิปัตย์
37. นายเสนาะ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์

ขอนแก่น เขต 1

38. นายแคล้ว นรปติ	แนวร่วมสังคมนิยม
39. นายเจริญ ปราบณศักดิ์	แนวร่วมสังคมนิยม
40. นายวิรัช กมุทมาศ	พลังใหม่

ขอนแก่น เขต 2

41. นายสันติ์ อรุโณทัย	แนวร่วมสังคมนิยม
42. นายสว่าง ตราชู	แนวร่วมสังคมนิยม
43. นายแถม ดีบุญมี ณ ชุมแพ	ชาติไทย

ขอนแก่น เขต 3

44. นายทองปักษ์ เพียงเกษ	แนวร่วมสังคมนิยม
45. นายกระแส ชนะวงศ์	พลังใหม่

จันทบุรี

46. นายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ	ไท
47. นายประหยัด ธรรมสาคร	ธรรมสังคม

ฉะเชิงเทรา

48. นายอนันต์ ฉายแสง	สันติชน
49. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	สังคมชาตินิยม
50. นายเกษม สรศักดิ์เกษม	ประชาธิปัตย์

ชลบุรี เขต 1

51. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ประชาธิปัตย์
52. นายบุญชู โรจนเสถียร	กิจสังคม

Digital Library

ชลบุรี เขต 2

53. นายดรงค์ สิงห์โตทอง	สันติชน
54. นายประจวบ ศิริวรวาท	ชาติไทย

ชัยนาท

55. นายทินกร ปรีชาพันธุ์	ธรรมสังคม
56. นายสมหวัง ศรีชัย	พลังใหม่

ชัยภูมิ เขต 1

57. นายสุระ ชัยวิรัตนะ	ประชาธรรม
58. นายสมัคร ชาลีกุล	แนวร่วมสังคมนิยม
59. นายบุญเกิด หิรัญคำ	อธิปัตย์

ชัยภูมิ เขต 2

60. นายจรูญ กมลเพชร	ชาติไทย
61. นายวิจิตร วงษานุทัศน์	แนวร่วมสังคมนิยม

ชุมพร

62. นายประมวล กุลมาตย์	ธรรมสังคม
63. นายณรงค์ บุษยวิทย์	ชาติไทย

เชียงราย เขต 1

64. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี	ชาติไทย
65. นายพายัพ กาญจนารัณย์	เกษตรสังคม
66. นายสันฐาน สุริยะคำ	พลังใหม่

เชียงราย เขต 2

67. ร้อยโท สมศาสตร์ รัตนสัค	เกษตรสังคม
68. นายฤทธิ์ อินทนันท์	กิจสังคม
69. นายประพันธ์ อัมพุช	สันติชน

เชียงราย เขต 3

70. นายเชวง วงศ์ใหญ่	สันติชน
71. นายประสิทธิ์ พันธุ์ฟูจินดา	กิจสังคม

Digital Library

เชียงใหม่ เขต 1

72. นายทองดี อิสราชีวิน (ถึงแก่กรรม 7 เมษายน 2518)	ประชาธิปัตย์
นายอินทร์สม ไชยชาววงศ์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 29 มิถุนายน 2518)	ประชาธิปัตย์
73. นายธวัชชัย นามวงศ์พรหม	ไท
74. นายปรีดา พัฒนถาบุตร	สันติชน

เชียงใหม่ เขต 2

75. นายไกรสร ตันติพงศ์	ประชาธิปัตย์
76. นายอารีย์ วีระพันธุ์	ประชาธิปัตย์

เชียงใหม่ เขต 3

77. นายอินสอน บัวเขียว	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
78. นายส่งสุข ภัคเกษม	ประชาธิปัตย์

ตรัง

79. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
80. นายประกิจ รัตตมณี	ประชาธิปัตย์

ตราด

81. นายประชุม รัตนเพียร	ธรรมสังคม

ตาก

82. นายเทียม ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์
83. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์

นครนายก

84. พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา	ธรรมสังคม

นครปฐม

85. นายสราวุธ นิยมทรัพย์	ประชาธิปัตย์
86. นายประยงค์ โมกขพันธ์	ชาติไทย
87. นายถวิล พวงสำลี	ฟื้นฟูชาติไทย

Digital Library

นครพนม เขต 1

88. นายไขแสง สุกใส	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
89. นายเฉลียว ดีวงศ์	ธรรมสังคม
90. นายถนอม แสงสุริยจันทร์	กิจสังคม

นครพนม เขต 2

91. นายแสวง ธวัชวะชุม	ธรรมสังคม
92. นายมงคล บุพศิริ	สังคมชาตินิยม

นครราชสีมา เขต 1

93. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติไทย
94. นายเจริญ เปรมฤทัยรัตน์	ประชาธิปัตย์
95. นายสุวรรณ ธนกัญญา	ธรรมสังคม

นครราชสีมา เขต 2

96. นายบุญทัน ดอกไธสง	ธรรมสังคม
97. นายองอาจ ตั้งสถิตชัย	ประชาธรรม
98. นายสนิท วงศ์เบญจรัตน์	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 3

99. ร้อยเอก เต็มศักดิ์ ช่างหล่อ	ฟื้นฟูชาติไทย
100. พันจ่าเอก ชูศักดิ์ ทาระคำ	ฟื้นฟูชาติไทย
101. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 4

102. นายมงคล สุคนธขจร	ชาติไทย
103. นายมนูญ สันติวงศ์	ประชาธรรม

นครศรีธรรมราช เขต 1

104. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
105. นายโสภณ วัชรสินธุ์	ประชาธิปัตย์
106. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์

Digital Library

นครศรีธรรมราช เขต 2

107. ร้อยตำรวจโท ระบิล นานากุล	กิจสังคม
108. นายชำนิ ศักดิ์เศรษฐ์	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
109. นายอาคม สุวรรณนพ	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย

นครศรีธรรมราช เขต 3

110. นายมนัส สุวรรณรัตน์	ประชาธิปัตย์
111. นายเสริม มุสิกวัตร	ประชาธิปัตย์

นครสวรรค์ เขต 1

112. นายประสงค์ วงษ์สุนทร	เกษตรสังคม
113. นายประวัติ เนียรภาค	เกษตรสังคม
114. นายใหญ่ ศวิตชาต	กิจสังคม

นครสวรรค์ เขต 2

115. นายวสันต์ อินทรสูต	เกษตรสังคม
116. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เกษตรสังคม
117. นายประเทือง คำประกอบ	เกษตรสังคม

นนทบุรี

118. นายแสวง ศรีมาเสริม	ประชาธิปัตย์
119. นายประยูร จอประยูร	ประชาธิปัตย์

นราธิวาส

120. นายสิดดิก สารีฟ	ประชาธิปัตย์
121. นายถาวรณ์ ไชยสุวรรณ	ธรรมสังคม

น่าน

122. นายประเสริฐ ทุ่งสี่	ประชาธิปัตย์
123. นายสมบูรณ์ บัณฑิต	ธรรมสังคม

บุรีรัมย์ เขต 1

124. นายประเสริฐ เลิศยะโส	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
125. นายจำลอง วงษ์ทอง	ธรรมสังคม
126. นายสมาน มณีราชกิจ	ชาติไทย

Digital Library

บุรีรัมย์ เขต 2

127. นายบุญเยี่ยม โสภณ	ธรรมสังคม
128. นายจรูญ ปราบริปูตลุง	ธรรมสังคม
129. นายปกรณ์ กุลกำจร	ไท

ปทุมธานี

130. นายจรูญ กุวานนท์	สังคมชาตินิยม
131. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	สันติชน

ประจวบคีรีขันธ์

132. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ธรรมสังคม
133. นายพีระพงศ์ อิศรภักดี	ประชาธิปัตย์

ปราจีนบุรี

134. นายบุญส่ง สมใจ	รรมสังคม
135. นายโปร่ง เจริญรัตน์	กิจสังคม
136. พันตรี ทองคำ เสมะกนิษฐ์	สังคมชาตินิยม

ปัตตานี

137. นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร	ชาติไทย
138. นายกำธร ลาซโรจน์	ชาติไทย
139. นายสุดิน ภูยุทธานนท์	เกษตรสังคม

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

140. นายประมวล สภาวสุ	กิจสังคม
141. นายอนันต์ บูรณวนิช	สันติชน

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

142. นายอุทัย ชุณหะจันทน์	สังคมชาตินิยม
143. นายประเสริฐ บุญสม	สังคมชาตินิยม

พังงา

144. นายบรม ตันเถียร	กิจสังคม

Digital Library

พัทลุง

145. นายอ่ำ รองเงิน	อธิปัตย์
146. นายเจริญ หนูสง	ประชาธิปไตย

พิจิตร

147. นายวิศาล ภัทรประสิทธิ์	พัฒนาจังหวัด
148. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	พลังใหม่
149. นายยะเลิศร์ วงศ์ทองเหลือ	ประชาธิปัตย์

พิษณุโลก เขต 1

150. นายอนันต์ ภักดิ์ประไพ	ไท
151. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	ชาติไทย

พิษณุโลก เขต 2

152. นาวาอากาศโท สุรปาณี ไกรฤกษ์	ประชาธิปัตย์
153. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	กิจสังคม

เพชรบุรี

154. นายปิยะ อังกินันทน์	ชาติไทย
155. นายอุดม ผาสุก	ประชาธิปัตย์

เพชรบูรณ์ เขต 1

156. นายเทียนชัย อุทัยวงศ์	ธรรมสังคม
157. นายปัญจะ เกสรทอง	เกษตรสังคม

เพชรบูรณ์ เขต 2

158. นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์	ประชาธิปัตย์
159. นายเกษม บุตรขุนทอง	ประชาธิปัตย์

แพร่

160. คุณหญิงบัวเขียว รังคศิริ	สังคมชาตินิยม
161. นายเมธา เอื้ออภิญญกุล	ธรรมสังคม
162. จ่าสิบเอก สมชาย อินทราวุธ	เสรีชน

ภูเก็ต

163. นายอมรศักดิ์ องค์สรณะคม	ประชาธิปัตย์

Digital Library

มหาสารคาม เขต 1

164. นายอุดมพร ขอเพิ่มกลาง	กิจสังคม
165. นายสวาท ศิริโกมุท	แนวร่วมสังคมนิยม
166. นายดิลก มะลิมาศ	แนวร่วมสังคมนิยม

มหาสารคาม เขต 2

167. นายอัมพล จันทร์เจริญ	ธรรมสังคม
168. นายยุทธพล ศรีมุงคุณ	ประชาธิปัตย์

แม่ฮ่องสอน

169. นายนรินทร์ศร รัตนไพฑูรย์	พลังใหม่

ยะลา

170. นายประสาท ไชยะโท	ธรรมสังคม

ยโสธร

171. นายอุดร ทองน้อย	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
172. นายสุทิน ใจจิต	เกษตรสังคม
173. นายประยงค์ มูลสาร	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย

ร้อยเอ็ด เขต 1

174. นายสนิท ขุราษี	พลังใหม่
175. นายชู อุ่นสมัย	ชาติไทย
176. นางสุนีรัตน์ เตลาน	แผ่นดินไทย

ร้อยเอ็ด เขต 2

177. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	พลังใหม่
178. นายถวิล พิมพ์มหินทร์	เกษตรสังคม
179. นายอำพัน หิรัญโชติ	ชาติไทย

ระนอง

180. นายการุณ โหษิตสกุล	สังคมชาตินิยม

ระยอง

181. นายชำนาญ ผุดผ่อง	สันติชน
182. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เกษตรสังคม

Digital Library

ราชบุรี เขต 1

183. นายสมศักดิ์ สมบูรณ์ทรัพย์ เกษตรกร
184. นายวินิจ วังตาล ธรรมสังคม

ราชบุรี เขต 2

185. นายจรูญ วัฒนากร ธรรมสังคม
186. นายนิพนธ์ ศศิธร ธรรมสังคม

ลพบุรี เขต 1

187. นายนิยม วรปัญญา สังคมชาตินิยม
188. นายบุญมี ปาร์มวงศ์ เกษตรสังคม

ลพบุรี เขต 2

189. นายประเสริฐ สายพิมพ์ ชาติไทย
190. นายเฉลิมชัย ทองดันไตรย์ (ถึงแก่กรรม 4 ธันวาคม 2518) พลังใหม่
ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 12 มกราคม 2519

ลำปาง เขต 1

191. นายสอาด ปียวรรณ แรงงาน
192. นายดุสิต พานิชพัฒน์ กิจสังคม

ลำปาง เขต 2

193. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กิจสังคม
194. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ ธรรมสังคม

ลำพูน

195. นายสมาน ชมภูเทพ กิจสังคม
196. นายสันติ์ เทพมณี เกษตรสังคม

เลย

197. นายปรีชา เพ็ชรสิงห์ ธรรมสังคม
198. นายประดิษฐ์ เสริฐศรี สังคมชาตินิยม
199. นายชาญยุทธ สุทธิรักษ์ ธรรมสังคม

Digital Library

ศรีสะเกษ เขต 1

200. นายสง่า วัชราภรณ์	ธรรมสังคม
201. นายมานิต อุทธิเสน	แผ่นดินไทย
202. นายมานิตย์ พรหมมานนท์	เกษตรสังคม

ศรีสะเกษ เขต 2

203. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	ธรรมสังคม
204. นายสุจินต์ เชาว์วิศิษฐ์	ธรรมสังคม
205. นายเริ่มรัฐ จิตรภักดี	เศรษฐกร

สกลนคร เขต 1

206. ว่าที่ร้อยตรี สะเทื้อน ตุละวรรณ	กิจสังคม
207. นายสถาปน์ ศิริขันธ์	ธรรมสังคม

สกลนคร เขต 2

208. เรือโท อุทิศ นวลมณี ร.น.	ธรรมสังคม
209. นายดาบชัย อัคราช	ชาติไทย

สงขลา เขต 1

210. นายคล้าย ละอองมณี	ประชาธิปัตย์
211. นายวิจิตร สุคันธพันธุ์	ประชาธิปัตย์
212. นายอำนวย สุวรรณคีรี	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 2

213. นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์
214. จ่าสิบตรี อนันต์ เรืองกูล	ธรรมสังคม

สตูล

215. นายชูสิน โคนันท์	ธรรมสังคม

สมุทรปราการ

216. นายสนิท กุลเจริญ	ประชาธิปัตย์
217. นายสุธีร์ อัศวาณิชย์	ประชาธิปัตย์
218. นายวัฒนา อัศวเหม	สังคมชาตินิยม

สมุทรสงคราม

219. นายสุนทร ยิ่งนคร	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สมุทรสาคร

220. นายสุรินทร์ เทพกาญจนา	ธรรมสังคม
221. นายณรงค์ สุนทรวร	ประชาธิปัตย์

สระบุรี

222. นายสละ หนูเงิน	ชาติไทย
223. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	ชาติไทย
224. พันโท ประเสริฐ สุดบรรทัด	ธรรมสังคม

สิงห์บุรี

225. นายสวัสดิ์ ขวัญเมือง	ชาติไทย

สุโขทัย

226. นายพจน์ เกิดผล	ชาติไทย
227. นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล	ประชาธิปัตย์
228. นายธวัช สุรินทร์คำ	ประชาธิปัตย์

สุพรรณบุรี เขต 1

229. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ธรรมสังคม
230. นายทองหยด จิตตวีระ	ธรรมสังคม
231. นายวิรัช วัฒนไกร	ชาติไทย

สุพรรณบุรี เขต 2

232. นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย
233. นายพีร์ บุนนาค	พลังประชาชน

สุราษฎร์ธานี

234. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ประชาธิปัตย์
235. นายวิจิตร ยืนนาน	ประชาธิปัตย์
236. นายชื่น ทองศิริ	ประชาธิปัตย์

สุรินทร์ เขต 1

237. นายบุญเกิด นากดี	ประชาธรรม
238. นายคำ คงจันทร์	ประชาธิปัตย์
239. นายสมัคร เจริญรัตน์	ประชาธรรม

Digital Library

สุรินทร์ เขต 2

240. นายสุธี ภูวพันธ์	แนวร่วมสังคมนิยม
241. นายรามิศร ภัทรภานี	ธรรมสังคม
242. นายศิริ ผาสุก	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย

หนองคาย เขต 1

243. นายนิตินัย นาครทรรพ	พลังใหม่
244. นายสุกาญจน์ นารายนะคามิน	สังคมชาตินิยม

หนองคาย เขต 2

245. นายธเนศ เอียสกุล	สังคมชาตินิยม
246. นายสลัด สุวรรณรอด	สังคมชาตินิยม

อ่างทอง

247. นายบุญส่ง ภู่พานิช	เกษตรสังคม
248. นายอรุณ เอี่ยมเอก	ธรรมสังคม

อุดรธานี เขต 1

249. นายประยูร สุรนิวงศ์	พลังใหม่
250. นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์	พลังประชาชน
251. นายสมเจตน์ ฤกษะสุต	ธรรมสังคม

อุดรธานี เขต 2

252. พันเอก สมคิด ศรีสังคม	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
253. นายโสภณ วีรชัย	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
254. นายสุรยุทธ กิติราช	พลังใหม่

อุดรธานีเขต 3

255. นายสม วาสนา	(สังคมนิยมแห่งประเทศไทย ย้ายไปอยู่พรรคสยามใหม่)
256. นายเติม สืบพันธุ์	(สังคมนิยมแห่งประเทศไทย ย้ายไปอยู่พรรคสยามใหม่)

Digital Library

อุตรดิตถ์

257. นายบรรลือ น้อยมณี — สังคมชาตินิยม
258. ร้อยตรี บุญยงค์ วัฒนพงศ์ — ธรรมสังคม
259. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา — (สังคมนิยมแห่งประเทศไทย ย้ายไปอยู่พรรคสยามใหม่)

อุทัยธานี

260. นายศิริ ทุ่งทอง — เกษตรสังคม

อุบลราชธานี เขต 1

261. นายประวิทย์ ศรีธัญรัตน์ — กิจสังคม
262. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ — สังคมชาตินิยม
263. นายประทีป ทองคำใส — ธรรมสังคม

อุบลราชธานี เขต 2

264. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์ — ประชาธรรม
265. นายเพียร พุ่มจันทร์ — ธรรมสังคม
266. นายสมาน งามสนิท — ธรรมสังคม

อุบลราชธานี เขต 3

267. นายสุทัศน์ เงินหมื่น — สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
268. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ — ชาติไทย
269. นายวิชัย เสวะมาตย์ — สังคมนิยมแห่งประเทศไทย

Digital Library

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 26 มกราคม 2518

จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคประชาธิปัตย์	72
พรรคธรรมสังคม	45
พรรคชาติไทย	28
พรรคเกษตรสังคม	19
พรรคกิจสังคม	18
พรรคสังคมชาตินิยม	16
พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย	15
พรรคพลังใหม่	12
พรรคแนวร่วมสังคมนิยม	10
พรรคสันติชน	8
พรรคประชาธรรม	6
พรรคไท	4
พรรคฟื้นฟูชาติไทย	3
พรรคอธิปัตย์	2
พรรคพลังประชาชน	2
พรรคแผ่นดินไทย	2
พรรคประชาธิปไตย	2
พรรคเสรีชน	1
พรรคพัฒนาจังหวัด	1
พรรคเศรษฐกร	1
พรรคเกษตรกร	1
พรรคแรงงาน	1
รวม	269

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 11

29 มกราคม 2519 พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2519

9 กุมภาพันธ์ 2519 เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง

13 กุมภาพันธ์ 2519 ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง

4 เมษายน 2519 เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 11 เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 279 คน

16 เมษายน 2519 รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี

19 เมษายน 2519 ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า

นายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร

นายมงคล สุคนธขจร เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 11

วันที่ 12 มกราคม 2519 หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ยังผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 4 เมษายน 2519

วันที่ 25 มกราคม 2519 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2519 โดยกำหนดให้วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2519 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2519 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 4 เมษายน 2519 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 119 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 279 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. นายสมัคร สุนทรเวช	ประชาธิปัตย์
2. พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	ประชาธิปัตย์
3. นายประเทศ รมยานนท์	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. นายวีระ มุสิกพงศ์	ประชาธิปัตย์
5. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์	ประชาธิปัตย์
6. นายสมบุญ ศิริธร	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. นายเล็ก นานา	ประชาธิปัตย์
8. นายพิชัย รัตตกุล	ประชาธิปัตย์
9. นายมยูร วิเศษกุล	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. นายประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ	ประชาธิปัตย์
11. นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม	ประชาธิปัตย์
12. นายแนบ ผ่องแผ้ว	ประชาธิปัตย์

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	ประชาธิปัตย์
14. นายพิภพ อะสีติรัตน์	ประชาธิปัตย์
15. นายกมล สมวิเชียร	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์	ประชาธิปัตย์
17. นายทอง ธนกาญจน์	ประชาธิปัตย์
18. พันตำรวจเอก วัชรี อุทัยเฉลิม	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. นางพรรณทิพา วัชโรบล	ประชาธิปัตย์
20. นายอาคม สรสุชาติ	ประชาธิปัตย์
21. นายพิสิษฐ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. นายชนะ รุ่งแสง	ประชาธิปัตย์
23. นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์	ประชาธิปัตย์
24. นายสุชาติ อภัยวงศ์	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 9

25. นายสิงห์โต จ่างตระกูล	ประชาธิปัตย์
26. นายสนอง ตู้จินดา	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 10

27. นายเจริญ คันธวงศ์	ประชาธิปัตย์
28. นายวิชิต วิเศษสุวรรณภูมิ	ประชาธิปัตย์

กระบี่

29. นายกวี ไสยิด	ประชาธิปัตย์

กาญจนบุรี

30. นายแผน ศิริเวชชะพันธ์	ประชาธิปัตย์
31. นายยงยุทธ ตันพิริยะกุล	ชาติไทย
32. นายประวิทย์ วอนเพียร	ชาติไทย

Digital Library

กาฬสินธุ์ เขต 1

33. นายทองคำ บาดาล	ชาติไทย
34. นายไพโรจน์ ศาสตราวาหะ	ประชาธิปัตย์
35. นายจรัญ ปัทมดิลก	ธรรมสังคม

กาฬสินธุ์ เขต 2

36. นายประยูร โง่นคำ	ประชาธิปัตย์
37. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	ประชาธิปัตย์

กำแพงเพชร

38. พันตำรวจตรี อร่าม จงสวัสดิ์	ประชาธิปัตย์
39. นายปรีชา มุสิกุล	ประชาธิปัตย์
40. นายเสนาะ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์

ขอนแก่น เขต 1

41. นายเสรี พงษ์ภิญโญ	ประชาธิปัตย์
42. นายสุวัฒน์ วีระเศรษฐกุล	ประชาธิปัตย์
43. นายแคล้ว นรปติ	แนวร่วมสังคมนิยม แห่งประเทศไทย

ขอนแก่น เขต 2

44. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ	ธรรมสังคม
45. นายสุธน ชื่นสมจิตต์	ธรรมสังคม
46. นายแถม ดีบุญมี	ชาติไทย

ขอนแก่น เขต 3

47. นายกระแส ชนะวงศ์	พลังใหม่
48. นายสมชาญ ศรีสองชัย	ประชาธิปัตย์

จันทบุรี

49. นายสมยศ ศิรพันธุ์	ประชาธิปัตย์
50. พลโท กานต์ รัตนวราหะ	ธรรมสังคม

ฉะเชิงเทรา

51. พันโท บำเพ็ญ คชวัฒน์	ชาติไทย
52. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	สังคมชาตินิยม ประชาธิปไตย
53. นายชุมพล มณีเนตร	

Digital Library

ชลบุรี เขต 1

54. นายบุญชู โรจนเสถียร	กิจสังคม
55. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ประชาธิปัตย์

ชลบุรี เขต 2

56. พลตรี ศิริ สิริโยธิน	ชาติไทย
57. นายประสิทธิ์ จิตต์อารีย์	ประชาธิปัตย์

ชัยนาท

58. นายศรายุทธ ชะนะกุล	กิจสังคม
59. นายอนันต์ สุขสันต์	พิทักษ์ไทย

ชัยภูมิ เขต 1

60. นายสุระ ชัยวิรัตนะ	กิจสังคม
61. นายกำจร คุณรัตนศิริ	ธรรมสังคม
62. นายบุญเกิด หิรัญคำ	ประชาธิปัตย์

ชัยภูมิ เขต 2

63. นายทรงศักดิ์ อุระวัฒนพันธุ์	ประชาธิปัตย์
64. นายอำพล พันธุ์ประสิทธิ์	กิจสังคม

ชุมพร

65. นายพินัย รุโจปการ	ประชาธิปัตย์
66. นายประมวล กุลมาตย์	ธรรมสังคม

เชียงราย เขต 1

67. นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์	ชาติไทย
68. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี	ธรรมสังคม
69. นายวรวิทย์ คำเงิน	ธรรมสังคม

เชียงราย เขต 2

70. นายสมศาสตร์ รัตนสัค	ประชาธิปัตย์
71. นายวินัย นามเสถียร	ประชาธิปัตย์
72. นายหลง ศิริพันธุ์	ชาติไทย

Digital Library

เชียงราย เขต 3

73. นายเชวง วงศ์ใหญ่	กิจสังคม
74. นายเพียว ตันบรรจง	ประชาธิปัตย์

เชียงใหม่ เขต 1

75. นายปรีดา พัฒนถาบุตร	กิจสังคม
76. นายสุรพันธ์ ชินวัตร	ชาติไทย
77. นายชัชวาล ชุติมา	กิจสังคม

เชียงใหม่ เขต 2

78. นายไกรสร ตันติพงศ์	ประชาธิปัตย์
79. นายอารีย์ วีระพันธุ์	ประชาธิปัตย์

เชียงใหม่ เขต 3

80. นายส่งสุข ภัคเกษม	ประชาธิปัตย์
81. นายผณินทรา ภัคเกษม	ประชาธิปัตย์

ตรัง

82. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
83. นายเสริฐแสง ณ นคร	ประชาธิปัตย์
84. นายประกิจ รัตตมณี	ประชาธิปัตย์

ตราด

85. นายประชุม รัตนเพียร	ธรรมสังคม

ตาก

86. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์
87. นายอุดร ตันติสุนทร	ชาติไทย

นครนายก

88. พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา	กิจสังคม

นครปฐม

89. นายสราวุธ นิยมทรัพย์	ประชาธิปัตย์
90. ร้อยตำรวจเอก มานัส ธุวนสิน	ธรรมสังคม
91. นายณรงค์ จิตติโภคา	ชาติไทย

Digital Library

นครพนม เขต 1

92. นายสุรจิตต์ จันทรสาขา	กิจสังคม
93. นายถนอม แสงสุริยจันทร์	กิจสังคม
94. นายจำนงค์ ศรีวรขาน	ธรรมสังคม

นครพนม เขต 2

95. นายวีระวร สิทธิธรรม	ชาติไทย
96. นายแสวง ธวัชวะชุม	ธรรมสังคม

นครราชสีมา เขต 1

97. นายวิชิต ศุขะวิริยะ	กิจสังคม
98. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติไทย
99. นายเจริญ เปรมฤทัยรัตน์	ประชาธิปัตย์

นครราชสีมา เขต 2

100. นายสุรพล ทิพยรักษ์	ประชาธิปัตย์
101. นายองอาจ ตั้งสถิตชัย	กิจสังคม
102. นายเปลื้อง พลโยธา	ประชาธิปัตย์

นครราชสีมา เขต 3

103. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ชาติไทย
104. นายยศ อินทรโกมาลย์สุต	กิจสังคม
105. นายพิเชฐ คิดเห็น	สังคมชาตินิยม

นครราชสีมา เขต 4

106. นายมงคล สุคนธขจร	ชาติไทย
107. นายจุพ เทียมรัตน์	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 1

108. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
109. นายโสภณ วัชรสินธุ์	ประชาธิปัตย์
110. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์

Digital Library

นครศรีธรรมราช เขต 2

111. นายเพิ่มศักดิ์ จริตงาม	ประชาธิปัตย์
112. นายเกษม เจริญพานิช	ประชาธิปัตย์
113. นายภักดี กุลบุญ	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 3

114. นายณรงค์ นุ่นทอง	ประชาธิปัตย์
115. นายธงชาติ รัตนวิชา	ประชาธิปัตย์

นครสวรรค์ เขต 1

116. นายธเนส เตลาน	กิจสังคม
117. นายไชยศิริ ธีรัทธานนท์	กิจสังคม
118. นายดำรงพันธุ์ อสุนี ณ อยุธยา	ไทสังคม

นครสวรรค์ เขต 2

119. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เกษตรสังคม
120. นายใหญ่ ศวิตชาต	กิจสังคม
121. นายวิเชียร อยู่สิงห์	กิจสังคม

นนทบุรี

122. นายประยูร จอประยูร	ประชาธิปัตย์
123. เรือเอก ชะโลม รัตนเสถียร	กิจสังคม

นราธิวาส

124. นายวชิระ มะโรหบุตร	ประชาธิปัตย์
125. นายสิดดิก สารีฟ	ประชาธิปัตย์
126. นายศิริ อับดุลสาและ	ประชาธิปัตย์

น่าน

127. นายสมชาย โลหะโชติ	ชาติไทย
128. นายทวี บุญชื่อ	กิจสังคม

บุรีรัมย์ เขต 1

129. นายบัญชา วัฒนวงศ์วิสุทธิ์	กิจสังคม
130. นายดนัย นพสุวรรณวงศ์	ประชาธิปัตย์
131. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	ชาติไทย

Digital Library

บุรีรัมย์ เขต 2

132. นายสุนัย พงศ์อารยะ	ชาติไทย
133. นายสมโภชน์ ศิริกุล	ชาติไทย

บุรีรัมย์ เขต 3

134. นายไพโรจน์ติยะวานิช	ชาติไทย
135. นายทองเจือ กัลพุมานุกูลกิจ	เกษตรสังคม

ปทุมธานี

136. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
137. นายลำภู สงวนสัตย์	ธรรมสังคม

ประจวบคีรีขันธ์

138. นายสำเภา ประจวบเหมาะ	ชาติไทย
139. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ธรรมสังคม

ปราจีนบุรี เขต 1

140. นายเฉลิมพล หริตวร	กิจสังคม
141. นายบุญส่ง สมใจ	ธรรมสังคม

ปราจีนบุรี เขต 2

142. นายเสนาะ เทียนทอง	ชาติไทย
143. นายนิพนธ์ เตียเจริญ	สังคมชาตินิยม

ปัตตานี

144. นายเด่น โต๊ะมีนา	ประชาธิปัตย์
145. นายสุดิน ภูยุทธานนท์	ประชาธิปัตย์
146. นายสุรพงษ์ ราชมุกดา	ประชาธิปัตย์

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

147. นายมนตรี พงษ์พานิช	เกษตรสังคม
148. นายเสรี มโยทาร	สังคมชาตินิยม

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

149. นายสมพงษ์ ตรีสุขี	เกษตรสังคม
150. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	เกษตรสังคม

Digital Library

พังงา

151. นายบรม ตันเถียร	กิจสังคม

พัทลุง

152. นายอ่ำ รองเงิน	ประชาธิปัตย์
153. นายไรน่าน อรุณรังษี	สังคมนิยมแห่งประเทศไทย

พิจิตร

154. นายวิศาล ภัทรประสิทธิ์	พัฒนาจังหวัด
155. นางยุพา อุดมศักดิ์	พัฒนาจังหวัด
156. เรือตรี พายัพ ผะอบเหล็ก	สังคมชาตินิยม

พิษณุโลก เขต 1

157. นายสุธน ชามพูนท	สังคมชาตินิยม
158. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	ชาติไทย

พิษณุโลก เขต 2

159. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	กิจสังคม
160. นายโกศล ไกรฤกษ์	กิจสังคม

เพชรบุรี

161. นายพานิช สัมภวคุปต์	ธรรมสังคม
162. นายภิมุข อังกินันทน์	ชาติไทย

เพชรบูรณ์ เขต 1

163. นายปัญจะ เกสรทอง	เกษตรสังคม
164. เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูล ร.น.	กิจสังคม

เพชรบูรณ์ เขต 2

165. นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์	ประชาธิปัตย์
166. นายเกษม บุตรขุนทอง	ประชาธิปัตย์

แพร่

167. นายรัตน์ พนมขวัญ	ชาติไทย
168. คุณหญิงบัวเขียว รังคสิริ	ชาติไทย
169. นายนคร ตันจันทร์พงษ์	ชาติไทย

Digital Library

ภูเก็ต

170. นายเอี่ยมศักดิ์ หลิมสมบูรณ์	พลังใหม่

มหาสารคาม เขต 1

171. นายทวนทอง อิสสระวงศ์	ชาติไทย
172. นายสำราญ วงษาจันทร์	กิจสังคม
173. นางสมมุติ สัจจพงษ์	ชาติไทย

มหาสารคาม เขต 2

174. นายอัมพล จันทรเจริญ	ธรรมสังคม
175. นายกริช กงเพชร	ประชาธิปัตย์

แม่ฮ่องสอน

176. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	ธรรมสังคม

ยะลา

177. นายอุสมาน อุเซ็ง	ประชาธิปัตย์

ยโสธร

178. นายสุทิน ใจจิต	ประชาธิปัตย์
179. สิบตำรวจโท ผอง เดชเสน	ธรรมสังคม
180. นายสุชาติ สกุลบัวพันธ์	ประชาธิปัตย์

ร้อยเอ็ด เขต 1

181. นายสมพร จุรีมาศ	เกษตรสังคม
182. พันเอก(พิเศษ) อุดม ทวีวัฒน์	ธรรมสังคม
183. นายสุธรรม ปัทมดิลก	ประชาธิปัตย์

ร้อยเอ็ด เขต 2

184. นายโกศล แวงวรรณ	ธรรมสังคม
185. นายเฉลียว คล้ายหนองสรวง	ประชาธิปัตย์

ร้อยเอ็ด เขต 3

186. นายดุลย์ ดวงเกตุ	กิจสังคม
187. นายเจริญ กลางคาร	ธรรมสังคม

Digital Library

ระนอง

188. นายกวีศักดิ์ เหมะภูติ — ประชาธิปัตย์

ระยอง

189. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ — ประชาธิปัตย์
190. นายสริน ก้องกฤษฎา — ประชาธิปัตย์

ราชบุรี เขต 1

191. เรือตรี ธรรมนูญ ตัณฑะเตมีย์ — ประชาธิปัตย์
192. นายนิพนธ์ ศศิธร — ธรรมสังคม

ราชบุรี เขต 2

193. นายจรูญ วัฒนากร — ชาติไทย
194. นายทวิช กลิ่นประทุม — ธรรมสังคม

ลพบุรี เขต 1

195. นายนิยม วรปัญญา — กิจสังคม
196. นายธีระ ปิยะสุวรรณ์ — ธรรมสังคม

ลพบุรี เขต 2

197. นายเฉลิมชัย เล็กชม — กิจสังคม
198. นายนิกร นนทวงศ์ — ประชาธิปัตย์

ลำปาง เขต 1

199. นายไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน — แนวร่วมประชาธิปไตย
200. นายสอาด ปียวรรณ — แรงงาน

ลำปาง เขต 2

201. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ — กิจสังคม
202. นายบุญเรือง ชุ่มอินทรจักร — กิจสังคม

ลำพูน

203. นายสันติ์ เทพมณี — ประชาธิปัตย์
204. นายสมาน ชมภูเทพ — ธรรมสังคม

Digital Library

เลย

205. พันตำรวจเอก กฤช สังขทรัพย์	ชาติไทย
206. นายประชา บุณยเนตร	กิจสังคม
207. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	ประชาธิปัตย์

ศรีสะเกษ เขต 1

208. นายบุญธง วีสมหมาย	กิจสังคม
209. นายมานิตย์ พรหมมานนท์	ชาติไทย
210. นายนิสิต เวทย์ศิริยานันท์	พลังประชาชน

ศรีสะเกษ เขต 2

211. นายชุมพล อรุณยะเดช	พลังประชาชน
212. นายสุกิจ ศรีสาคร	ชาติไทย
213. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	ธรรมสังคม

สกลนคร เขต 1

214. นายบัวใส ศรีสถาน	ชาติไทย
215. พันโท บุญจง รัศมี	กิจสังคม

สกลนคร เขต 2

216. นายดาบชัย อัคราช	ชาติไทย
217. นายประชา ตงศิริ	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 1

218. เรือเอก ละเมียน บุณยะมาณ	ชาติไทย
219. นายคล้าย ละอองมณี	ประชาธิปัตย์
220. นายอำนวย สุวรรณคีรี	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 2

221. จ่าสิบตรี อนันต์ เรืองกูล	กิจสังคม
222. นายอุดม แดงโกเมน	ประชาธิปัตย์

สตูล

223. นายสมศักดิ์ เส็นดาโอ๊ะ	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สมุทรปราการ

224. นายสนิท กุลเจริญ	ประชาธิปัตย์
225. นายสุธีร์ อัศวาณิชย์	ประชาธิปัตย์
226. นายวัฒนา อัศวเหม	สังคมชาตินิยม

สมุทรสงคราม

227. นายปรีชา คงศรี	ประชาธิปัตย์

สมุทรสาคร

228. นายณรงค์ สุนทรวร	ประชาธิปัตย์
229. นายเอนก ทับสุวรรณ	ประชาธิปัตย์

สระบุรี

230. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	ชาติไทย
231. นายสละ หนูเงิน	ชาติไทย
232. นายถวิล จันทร์วิหัน	ชาติไทย

สิงห์บุรี

233. นายประเจิด สุริย์จามร	ประชาธิปัตย์

สุโขทัย

234. นายบุญธรรม ชุมดวง	ชาติไทย
235. นายพจน์ เกิดผล	ชาติไทย
236. นายเยื้อน มหาปัญญาวงศ์	ประชาธิปัตย์

สุพรรณบุรี เขต 1

237. นายบรรหาร ศิลปอาชา	ชาติไทย
238. นายไพศาล แสนใจงาม	กิจสังคม
239. นายทองหยด จิตตวีระ	กิจสังคม

สุพรรณบุรี เขต 2

240. นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย
241. นายสกนธ์ วัชราไทย	ชาติไทย

Digital Library

สุราษฎร์ธานี เขต 1

242. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ประชาธิปัตย์
243. นายชื่น ทองศิริ ประชาธิปัตย์

สุราษฎร์ธานี เขต 2

244. นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช ประชาธิปัตย์
245. นายวิจิตร ยืนนาน ประชาธิปัตย์

สุรินทร์ เขต 1

246. นายสุจินต์ อิ่มอรุณรักษ์ พลังใหม่
247. นายสมัคร เจริญรัตน์ กิจสังคม
248. นายอร่าม อมรดิษฐ์ ธรรมาธิปไตย

สุรินทร์ เขต 2

249. นางจินตนา เรืองกาญจนเศรษฐ์ (จินดารัตน์) กิจสังคม
250. นายมานะ พิทยาภรณ์ กิจสังคม
251. นายญาติ ไหวดี สังคมก้าวหน้า

หนองคาย เขต 1

252. นายสงวนศักดิ์ ศิริชนะ ชาติไทย
253. นายสุม โพธิเสน สังคมชาตินิยม

หนองคาย เขต 2

254. นางทองมาก รามสูต ชาติไทย
255. นายชื่น ระวิวรรณ ชาติไทย

อ่างทอง

256. นายหิรัญ ช่วงฉ่ำ กิจสังคม
257. นายสุรชัย บุญแสง ประชาธิปัตย์

อุดรธานี เขต 1

258. พันเอก สมคิด ศรีสังคม สังคมนิยมแห่งประเทศไทย
259. นายญวง เอี่ยมศิลา พลังประชาชน
260. นายวุฒิชัย แสนประสิทธิ์ กิจสังคม

Digital Library

อุดรธานี เขต 2

261. นายปณิธาน ธาระวานิช	ประชาธิปัตย์
262. นายสมศักดิ์ เชยกำแหง	เกษตรสังคม
263. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	กิจสังคม

อุดรธานี เขต 3

264. นายแสวง พิบูลสราวุธ	เกษตรสังคม
265. นายสะไกร สามเสน	ชาติไทย
266. นายดิเรก หลักคำ	กิจสังคม

อุตรดิตถ์

267. เรืออากาศตรี บุญยง วัฒนพงศ์	ธรรมสังคม
268. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา	สยามใหม่
269. สิบเอก สนิทพงษ์ มุกดาสนิท	กิจสังคม

อุทัยธานี

270. นายศิลป์ชัย นุ้ยปรี	ชาติไทย

อุบลราชธานี เขต 1

271. นายเฉลิม สุขเสริม	ชาติไทย
272. นายโกศล มารมย์	ชาติไทย
273. นายไพฑูรย์ โหตะไวศยะ	ชาติไทย

อุบลราชธานี เขต 2

274. ร้อยตำรวจโท ณรงค์ เทวคุปต์	ประชาธิปัตย์
275. นายสุทวิช สุพรรณ	ประชาธิปัตย์
276. นายเชวงศักดิ์ เศรษฐมาตย์	ประชาธิปัตย์

อุบลราชธานี เขต 3

277. นายประสิทธิ์ จันทวารา	ชาติไทย
278. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์	ชาติไทย
279. นายยิ่ง สิทธิธรรม	ชาติไทย

Digital Library

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 4 เมษายน 2519

จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคประชาธิปัตย์	114
พรรคชาติไทย	56
พรรคกิจสังคม	45
พรรคธรรมสังคม	28
พรรคเกษตรสังคม	9
พรรคสังคมชาตินิยม	8
พรรคพลังใหม่	3
พรรคพลังประชาชน	3
พรรคพัฒนาจังหวัด	2
พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย	2
พรรคแนวร่วมสังคมนิยมแห่งประเทศไทย	1
พรรคประชาธิปไตย	1
พรรคพิทักษ์ไทย	1
พรรคไทสังคม	1
พรรคธรรมาธิปไตย	1
พรรคแรงงาน	1
พรรคแนวร่วมประชาธิปไตย	1
พรรคสังคมก้าวหน้า	1
พรรคสยามใหม่	1
รวม	279

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 12

6 กุมภาพันธ์ 2522	พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522
5 มีนาคม 2522	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
9 มีนาคม 2522	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
22 เมษายน 2522	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 12 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 301 คน
8 พฤษภาคม 2522	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
9 พฤษภาคม 2522	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายมงคล สุคนธขจร เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1 นายเทียม ไชยนันทน์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 12

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 202 บัญญัติให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภายในปี พ.ศ. 2521 หรือหากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ขยายเวลาออกไปไม่เกิน 120 วัน นับจากวันสิ้นปี รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ จึงได้ดำเนินการจัดเตรียมการเลือกตั้งทั่วไปขึ้น

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2522 มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522 โดยกำหนดให้วันที่ 5 มีนาคม 2522 ถึงวันที่ 9 มีนาคม 2522 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 22 เมษายน 2522 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 126 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 301 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1.	นายสมัคร สุนทรเวช	ประชากรไทย
2.	นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์	ประชากรไทย
3.	พลตรี ศิริ ถิรพัธน์	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4.	นายสนั่น ศิลปบรรเลง	ประชากรไทย
5.	นายสังข์ชัย คามพิทักษ์	ประชากรไทย
6.	นายชลินทร์ เผ่าวิบูล	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7.	ร้อยตำรวจตรี สมศักดิ์ โปษยานนท์	ประชากรไทย
8.	นายธาดา เต็มบุญเกียรติ	ประชากรไทย
9.	นางวนิดา กุลามไมดินเซท (วงศ์โกสิตกุล)	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10.	นายวราพงษ์ พงษ์บริบูรณ์	ประชากรไทย
11.	นางสำอางค์ พ่วงรอด	ประชากรไทย
12.	ร้อยเอก ประเคน รัตนพรรณา	ประชากรไทย

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13.	นายสุมิตร สุนทรเวช	ประชากรไทย
14.	นายพิภพ อะสีติรัตน์	ประชากรไทย
15.	นางเย็นจิตต์ ระพีพัฒน์ ณ อยุธยา	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16.	พันเอก ถนัด คอมันตร์	ประชาธิปัตย์
17.	นายเสรี โหสกุล	ประชากรไทย
18.	นายอภิชัย ตรังคิณีนาถ	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19.	นายวิจารณ์ ก้องสมุทร	ประชากรไทย
20.	นายมุลิก จันทเรมะ	ประชากรไทย
21.	นายปรีชา เอสก้า	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22.	นายสมชาติ ศรีพนา	ประชากรไทย
23.	นายเมธินทร์ พันธุ์บุบผา (ถึงแก่กรรม 23 พฤศจิกายน 2523)	ประชากรไทย
	พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย (ได้รับเลือกตั้งแทน 8 กุมภาพันธ์ 2524)	ประชากรไทย
24.	นายบูรณะศักดิ์ เทพาคำ	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 9

25.	นายณรงค์ บุญสิทธิ์	ประชากรไทย
26.	นายเชิดชัย เพชรพันธ์	ประชากรไทย
27.	นายบุญช่วย สังข์รัศมี	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 10

28.	นายชัยทิพย์ น่วมทนง (ถึงแก่กรรม 5 กันยายน 2524)	ประชากรไทย
	นายปลิว ม่วงศิริ (ได้รับเลือกตั้งแทน 29พฤศจิกายน 2524)	ประชากรไทย
29.	นายวัชระ ประภาพัฒน์	ประชากรไทย
30.	นายพิศาล ไชยชาญ	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 11

31.	หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช	กิจสังคม
32.	นายเกษม ศิริสัมพันธ์	กิจสังคม

Digital Library

กระบี่

33.	นายวาสนา บุญภูพันธ์ตันติ	กิจสังคม

กาญจนบุรี

34.	พลโท ชาญ อังศุโชติ	ชาติไทย
35.	นางสมทรง จันทาภากุล	สยามประชาธิปไตย
36.	นายชวิน เป้าอารีย์	กิจสังคม

กาฬสินธุ์ เขต 1

37.	นายพิชญ์ แดนวงศ์	กิจสังคม
38.	นายชิงชัย มงคลธรรม	สยามประชาธิปไตย
39.	นายพิชัย ยันตะบุศย์	กิจสังคม

กาฬสินธุ์ เขต 2

40.	นายขุนทอง ภูผิวเดือน	ประชาธิปัตย์
41.	นายประยูร โง่นคำ (ถึงแก่กรรม 27 กุมภาพันธ์ 2525)	ประชาธิปัตย์
	นายใหม่ ศิรินวกุล (ได้รับเลือกตั้งแทน 16 พฤษภาคม 2525)	กิจสังคม

กำแพงเพชร เขต 1

42.	นายมานิต สุคนธพานิช	ชาติไทย
43.	พันตำรวจตรี อร่าม จงสวัสดิ์	ประชาธิปัตย์

กำแพงเพชร เขต 2

44.	นายเสนาะ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์
45.	นายเสนอ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์

ขอนแก่น เขต 1

46.	นายบุญเรือง ถาวรสวัสดิ์	พลังใหม่
47.	นายบุญเกิด พิมพ์วรเมธากุล	พลังใหม่
48.	นายบุญยง แก้วฝ่ายนอก	พลังใหม่

ขอนแก่น เขต 2

49.	นายสันติ์ อรุโณทัย	กิจสังคม
50.	นายจันทรา จรรยาคำนึง	กิจสังคม
51.	นายแถม ดีบุญมี ณ ชุมแพ	ชาติไทย

Digital Library

ขอนแก่น เขต 3

52.	นายธำรง ธระเสนา	กิจสังคม
53.	นายสุรศักดิ์ บางปา	กิจสังคม
54.	นายอินทร์ ประจันตเสน (ถึงแก่กรรม 22 มกราคม 2526) ไม่มีการเลือกตั้งแทน เนื่องจากยุบสภา 19 มีนาคม 2526	กิจสังคม

จันทบุรี

55.	นายจำเริง ศรีสุวรรณ	สยามประชาธิปไตย
56.	นายวิชิต ศุขะวิริยะ	กิจสังคม

ฉะเชิงเทรา

57.	นายไกรสร นันทมานพ	สยามประชาธิปไตย
58.	นายรณรงค์ มาลานนท์	สยามประชาธิปไตย
59.	นายจำลอง เทวารุทธ	กิจสังคม

ชลบุรี เขต 1

60.	นายประโยชน์ เนื่องจำนงค์	สยามประชาธิปไตย
61.	นายดรงค์ สิงห์โตทอง	กิจสังคม
62.	นายโกวิท ศรีสวัสดิ์	กิจสังคม

ชลบุรี เขต 2

63.	พลตรี ศิริ สิริโยธิน (ถึงแก่อนิจกรรม 31 กรกฎาคม 2522)	ชาติไทย
	นายคณิน บุญสุวรรณ (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2522)	กิจสังคม
64.	จ่าสิบเอก อุดม โอภาศรี	กิจสังคม

ชัยนาท

65.	นายเกรียงศักดิ์ สุขสว่าง	ชาติไทย
66.	นายศรายุทธ ชะนะกุล (ถึงแก่กรรม 31 สิงหาคม 2524)	กิจสังคม
	จ่าสิบเอก อนันต์ สุขสันต์ (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2524)	กิจสังคม

ชัยภูมิ เขต 1

67.	นายสันติ ชัยวิรัตนะ	สยามประชาธิปไตย
68.	นายวินัย คิดบรรจง	กิจสังคม
69.	นายบัวพรม ธีรกัลยาณพันธุ์	กิจสังคม

Digital Library

ชัยภูมิ เขต 2

70.	นายสีหนาท ภุาชา	ชาติไทย
71.	นายอำพล พันธุ์ประสิทธิ์	กิจสังคม
72.	นายธีรวิทย์ คุณทรัพย์	ชาติไทย

ชุมพร

73.	นายธีระพันธ์ เพ็ชร์สุวรรณ์	กิจสังคม
74.	นายประมวล กุลมาตย์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

เชียงราย เขต 1

75.	นายซูสง่า ฤทธิประศาสน์	ชาติไทย
76.	นายพายัพ กาญจนารัณย์	ชาติไทย
77.	จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

เชียงราย เขต 2

78.	ร้อยโท สมศาสตร์ รัตนสัค	รวมไทย
79.	นายฤทธิ์ อินทนันท์	กิจสังคม
80.	นายสำเร็จ ภูนิคม	กิจสังคม

เชียงใหม่ เขต 1

81.	พันตำรวจเอก ธานี วีรเดชะ	ชาติไทย
82.	นายปรีดา พัฒนาถาบุตร	กิจสังคม
83.	นายสุรพันธ์ ชินวัตร	ชาติไทย

เชียงใหม่ เขต 2

84.	นายมอนอินทร์ รินคำ	กิจสังคม
85.	นายเจริญ เชาวน์ประยูร	กิจสังคม
86.	นายไกรสร ตันติพงศ์	ประชาธิปัตย์

เชียงใหม่ เขต 3

87.	นายอำนวย ยศสุข	กิจสังคม
88.	พลตำรวจตรี สงำ กิตติขจร	รวมไทย

Digital Library

ตรัง

89.	นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
90.	นายพร ศรีไตรรัตน์	กิจสังคม
91.	นายนคร ชาลปติ	กิจสังคม

ตราด

92.	เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร	ประชาธิปัตย์

ตาก

93.	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์
94.	นายเทียม ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์

นครนายก

95.	นายวานิช พานิชเกรียงไกร	เสรีธรรม

นครปฐม เขต 1

96.	ร้อยตำรวจเอก มานัส ฐานลิน	สยามประชาธิปไตย
97.	นายวินัย เส้าอรุณ	สยามประชาธิปไตย

นครปฐม เขต 2

98.	นายประยงค์ โมกขพันธ์	ชาติไทย
99.	นายเชื่อม เรืองรอง	ชาติประชาชน

นครพนม เขต 1

100.	นายเฉิดศักดิ์ แสนวิเศษ	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
101.	นายวรพจน์ ณ ถลาง	เกษตรสังคม
102.	นายเฉลียว ดีวงศ์	ชาติประชาชน

นครพนม เขต 2

103.	นายวีรวร สิทธิธรรม	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
104.	นายจีระศักดิ์ พลสนะ	กิจสังคม

นครราชสีมา เขต 1

105.	นายประทีป กรีฑาเวช	ประชาธิปัตย์
106.	นายสุเทพ วงศ์กำแหง	พลังใหม่
107.	นายสกุล ศรีพรหม	ชาติไทย

Digital Library

นครราชสีมา เขต 2

108.	นายสมบูรณ์ จีระมะกร	ประชาธิปัตย์
109.	นายมงคล สุคนธชจร (ถึงแก่กรรม 14 เมษายน 2523)	ชาติไทย
	นายจำลอง ครุฑขุนทด ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2523	ชาติไทย
110.	นายประสาร ด่านกุล	สยามประชาธิปไตย

นครราชสีมา เขต 3

111.	นายสมส่วน ศรีนอก	กิจสังคม
112.	นางไสว อุณาพรหม	กิจสังคม
113.	นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 4

114.	นายยศ อินทรโกมาลย์สุต	กิจสังคม
115.	นายประจวบ ตั้งชัยศักดิ์ (พ้นจากตำแหน่ง 17 กรกฎาคม 2523)	กิจสังคม
	นายสุนทร ทาช้าย (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2523)	กิจสังคม
116.	นายประจัญ กล้าผจญ	ชาติไทย

นครศรีธรรมราช เขต 1

117.	นางสาวสุพัตรา มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
118.	นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์
119.	นายมาโนชญ์ วิชัยกุล	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 2

120.	นายเอื้อม อุบลพันธุ์	กิจสังคม
121.	นายนิวัตร จินดาวร	กิจสังคม
122.	นายนิยม คำแหง	กิจสังคม

นครศรีธรรมราช เขต 3

123.	นายคล่อง รักษ์ทอง	กิจสังคม
124.	นายจรัส โพธิ์ศิริ	กิจสังคม

นครสวรรค์ เขต 1

125.	นายประวัติ เนียรภาค	เกษตรสังคม
126.	นายประสงค์ วงษ์สุนทร	เกษตรสังคม
127.	นายดำรงพันธุ์ อสุนี ณ อยุธยา	เกษตรสังคม

Digital Library

นครสวรรค์ เขต 2

128.	นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เกษตรสังคม
129.	นายวสันต์ อินทรสูต	เกษตรสังคม
130.	นายประเทือง คำประกอบ	เกษตรสังคม

นนทบุรี

131.	นายถวิล จันทร์ประสงค์	ประชาธิปัตย์
132.	ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร	กิจสังคม

นราธิวาส

133.	นายเสนีย์ มะดากะกุล	กิจสังคม
134.	นายถาวรณ์ ไชยสุวรรณ์	ชาติประชาชน
135.	นายปริญญา เจตาภิวัฒน์	กิจสังคม

น่าน

136.	นายคำรณ ณ ลำพูน	ประชาธิปัตย์
137.	นายสุชาติ คำนันท์	ชาติไทย

บุรีรัมย์ เขต 1

138.	นายอนุวรรตน์ วัฒนพงษ์ศิริ	ชาติไทย
139.	นายเนาว์ พฤทธิธรรมกูล (ลาออก 24 มกราคม 2526) ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 19 มีนาคม 2526	เสรีธรรม
140.	นายชัย ชิดชอบ	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

บุรีรัมย์ เขต 2

141.	นายบุญเยี่ยม โสภณ	ชาติประชาชน
142.	นายวุฒินันท์ หลอดทอง	สยามประชาธิปไตย

บุรีรัมย์ เขต 3

143.	นายณัฐ ชาติวัฒนศิริ	ชาติไทย
144.	นายพิชิต ธีระรัชตานนท์	กิจสังคม

ปทุมธานี

145.	นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
146.	นายลำภู สงวนสัตย์	สยามประชาธิปไตย

Digital Library

ประจวบคีรีขันธ์

147.	นายสำเภา ประจวบเหมาะ	สยามประชาธิปไตย
148.	นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	สยามประชาธิปไตย

ปราจีนบุรี เขต 1

149.	นายบุญส่ง สมใจ	สยามประชาธิปไตย
150.	นายสมาน ภุมมะกาญจนะ	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 2

151.	นายเสนาะ เทียนทอง	ชาติไทย
152.	นายสำรวล มหิทธิบุรินทร์	สยามประชาธิปไตย

ปัตตานี

153.	นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร	สยามประชาธิปไตย
154.	นายเด่น โต๊ะมีนา	ประชาธิปัตย์
155.	นายกำธร ลาชโรจน์ (ถึงแก่กรรม 30 กรกฎาคม 2524)	สยามประชาธิปไตย
	นายวัยโรจน์ พิพิธภักดี (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2524)	กิจสังคม

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

156.	นายประมวล สภาวสุ	กิจสังคม
157.	นายมนตรี พงษ์พานิช	กิจสังคม

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

158.	นายประเสริฐ บุญสม	ชาติไทย
159.	นายสายัณห์ สากิยะ	กิจสังคม

พะเยา

160.	นางสาวพวงเล็ก ตันบรรจง	ชาติไทย
161.	นายประพันธ์ อัมพุช	ชาติไทย
162.	ร้อยตำรวจตรี บัณฑิต วรการบัญชา	กิจสังคม

พังงา

163.	นายบรม ตันเถียร	กิจสังคม

Digital Library

พัทลุง

164.	นายพร้อม บุญญฤทธิ์	ประชาธิปัตย์
165.	นายสว่าง พรเรืองวงศ์ (ถึงแก่กรรม 19 ตุลาคม 2522)	กิจสังคม
	นายธีรศักดิ์ อัครบวร (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2523)	ประชาธิปัตย์
166.	นายคล้าย จิตพิทักษ์ (ถึงแก่อนิจกรรม 5 กันยายน 2524)	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
	นายวีระ มุกสิกพงศ์ (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2524)	ประชาธิปัตย์

พิจิตร เขต 1

167.	นางยุพา อุดมศักดิ์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
168.	นายไพฑูรย์ แก้วทอง	พลังใหม่

พิจิตร เขต 2

169.	พลตรี สนิธ สังข์จันทร์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
170.	นายโตก รอดรักษา	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

พิษณุโลก เขต 1

171.	นายคนเด็ด มั่นสีเขียว	กิจสังคม
172.	นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	ชาติไทย
173.	นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	ประชากรไทย

พิษณุโลก เขต 2

174.	นายโกศล ไกรฤกษ์	กิจสังคม
175.	นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	สยามประชาธิปไตย

เพชรบุรี

176.	นายพานิช สัมภาวคุปต์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
177.	นายปิยะ อังกินันทน์	สยามประชาธิปไตย

เพชรบูรณ์ เขต 1

178.	นายจรัส พั้วช่วย	กิจสังคม
179.	นายปัญจะ เกสรทอง	เกษตรสังคม
180.	นายไพศาล จันทรภักดี	เสรีธรรม

เพชรบูรณ์ เขต 2

181.	นายพล กุรุพิลาคุปต์	เสรีธรรม
182.	นายบัญญัติ ทือเกาะ	กิจสังคม

Digital Library

แพร่

183.	นายณรงค์ วงศ์วรรณ	รวมไทย
184.	นายดุสิต รังคศิริ	รวมไทย
185.	นายพล วัชรปรีชา	รวมไทย

ภูเก็ต

186.	นายจรูญ เสรีถวัลย์	ประชาธิปัตย์

มหาสารคาม เขต 1

187.	นายประยุทธ ศิริพานิชย์	กิจสังคม
188.	นายทัด ดาวเรือง (ถึงแก่กรรม 5 กันยายน 2524)	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
	นายทวิช กลิ่นประทุม (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2524)	ชาติประชาธิปไตย
189.	นายสำราญ วงษาจันทร์ (ถึงแก่กรรม 7 กรกฎาคม 2522)	กิจสังคม
	นายทวนทอง อิสระวงศ์ (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2522)	กิจสังคม

มหาสารคาม เขต 2

190.	นายอัมพล จันทรเจริญ	ธรรมสังคม
191.	นายปรุงศักดิ์ ไชยชาญ (ถึงแก่กรรม 5 กันยายน 2524)	ชาติไทย
	นายผดุงศักดิ์ อุดรพิมพ์ (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2524)	

แม่ฮ่องสอน

192.	พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	ชาติประชาธิปไตย

ยะลา

193.	นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	กิจสังคม
194.	นายอดุล ภูมิณรงค์	สยามประชาธิปไตย

ยโสธร

195.	นายสำรวย จันทนป	กิจสังคม
196.	นายวิญญู ยุพฤทธิ์	เสรีธรรม
197.	นายสาตร ไกรศรีวรรธนะ	กิจสังคม

Digital Library

ร้อยเอ็ด เขต 1

198. นายอำพัน หิรัญโชติ — เสรีธรรม
199. นายสมพร จุรีมาศ (ถึงแก่กรรม 25 พฤษภาคม 2524) — สยามประชาธิปไตย
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ — ชาติประชาธิปไตย
ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2524 และลาออก 16 มกราคม 2526
ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 19 มีนาคม 2526
200. พันเอก (พิเศษ) อุดม ทวีวัฒน์ — กิจประชาธิปไตย

ร้อยเอ็ด เขต 2

201. นายโกศล แวงวรรณ — ชาติไทย
202. นายยงยุทธ ชิตินนท์ — ชาติไทย

ร้อยเอ็ด เขต 3

203. ร้อยตำรวจเอก พงศ์พันธ์ พงศ์สยาม (ถึงแก่กรรม 4 ตุลาคม 2522) — กิจสังคม
นายไวกูณฐ์ ศิริสังข์ไชย (ได้รับเลือกตั้งแทน 23 ธันวาคม 2522) — กิจสังคม
204. นายดุลย์ ดวงเกตุ — กิจสังคม

ระนอง

205. นายยงยุทธ นพเกตุ — สยามประชาธิปไตย

ระยอง

206. นายสิน กุมภะ — กิจสังคม
207. นายหอม ทองประเสริฐ — กิจสังคม

ราชบุรี เขต 1

208. นายทวี ไกรคุปต์ (ลาออก 27 ตุลาคม 2525) — สยามประชาธิปไตย
ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 19 มีนาคม 2526
209. นายจิระ มังคลรังษี — สยามประชาธิปไตย

ราชบุรี เขต 2

210. นายจรูญ วัฒนากร — สยามประชาธิปไตย
211. ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ (ลาออก 27 กุมภาพันธ์ 2525) — ประชาธิปัตย์
ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 19 มีนาคม 2526

Digital Library

ลพบุรี เขต 1

212.	นายสวัสดิ์ วงศ์กวี	เสรีธรรม
213.	นายบัญญัติ วงษ์ประยูร	กิจสังคม

ลพบุรี เขต 2

214.	นายธีระ ปิยะสุวรรณ์	เสรีธรรม
215.	นายโอภาส พลศิลป	กิจสังคม

ลำปาง เขต 1

216.	นายประพันธ์ พยัคฆบุตร	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
217.	นายสอาด ปียวรรณ	ชาติไทย

ลำปาง เขต 2

218.	นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	กิจสังคม
219.	นายพินิจ จันทรสุรินทร์	ชาติประชาชน

ลำพูน

220.	นายสมาน ชมภูเทพ	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
221.	นายมนตรี ด่านไพบูลย์	สยามประชาธิปไตย

เลย

222.	พันตำรวจโท กฤช สังขทรัพย์ (ถึงแก่กรรม 5 กันยายน2524)	ชาติไทย
	นายทศพล สังขทรัพย์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 29 พฤศจิกายน 2524)	ชาติไทย
223.	นายสะดวก เชื้อบุญมี	ชาติไทย
224.	นายประชา บุณยเนตร	กิจสังคม

ศรีษะเกษ เขต 1

225.	นายไพโรจน์ เครือรัตน์	เสรีธรรม
226.	นางกรองกาญจน์ วีสมหมาย	กิจสังคม
227.	นายสุเทพ อาจสารี	เสรีธรรม

ศรีษะเกษ เขต 2

228.	นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	เสรีธรรม
229.	นายสนิท ลีลา	เสรีธรรม

Digital Library

ศรีษะเกษ เขต 3

230.	นายสงำ วัชราภรณ์	เสรีธรรม
231.	นายพันธ์ อินพานิช	กิจสังคม

สกลนคร เขต 1

232.	นางอนงค์ ตงศิริ	ประชาธิปัตย์
233.	นายดาบชัย อัคราช	ชาติประชาชน
234.	นายเสน่ห์ โสรินทร์	เสรีธรรม

สกลนคร เขต 2

235.	พันตรี สีห์พนม วิชิตวรสาร	เสรีธรรม
236.	นายดิเรก อัคราช	สยามประชาธิปไตย

สงขลา เขต 1

237.	นายสงบ ทิพย์มณี	ประชาธิปัตย์
238.	นายวีระ สุพัฒนกุล	ประชาธิปัตย์
239.	นายอำนวย สุวรรณศิริ	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 2

240.	จ่าสิบตรี อนันต์ เรืองกูล	กิจสังคม
241.	นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์

สตูล

242.	นายชูสิน โคนันทน์	ชาติประชาชน

สมุทรปราการ

243.	นายวัฒนา อัศวเหม	ชาติประชาชน
244.	นายสนิท กุลเจริญ	ประชากรไทย
245.	นายสมรรค ศิริจันทร์	ประชากรไทย

สมุทรสงคราม

246.	นายสุนทร ยิ่งนคร	กิจสังคม

สมุทรสาคร

247.	นายเจี่ย ก๊กผล	กิจสังคม
248.	นายเอนก ทับสุวรรณ	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สระบุรี

249.	พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	ชาติไทย
250.	นายอนันต์ บูรณวนิช	กิจสังคม
251.	นายประสาทพร เทพสิบ	พลังใหม่

สิงห์บุรี

252.	นายเพียรศักดิ์ นิสสัยสุข	กิจสังคม

สุโขทัย

253.	นายพจน์ เกิดผล	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
254.	ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	กิจสังคม
255.	นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล	เสรีธรรม

สุพรรณบุรี เขต 1

256.	นายชุมพล ศิลปอาชา	ชาติไทย
257.	นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ชาติไทย
258.	นายทองหยด จิตตวีระ	กิจสังคม

สุพรรณบุรี เขต 2

259.	นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย
260.	นายประมวล สุวรรณเกิด	กิจสังคม

สุราษฎร์ธานี เขต 1

261.	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ประชาธิปัตย์
262.	นายยุทธกิจ เจนปรมกิจ	กิจสังคม

สุราษฎร์ธานี เขต 2

263.	นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประชาธิปัตย์
264.	นายภิญญา ช่วยปลอด	กิจสังคม

สุรินทร์ เขต 1

265.	นายบุญเกิด นาคดี	กิจสังคม
266.	นายวิสัณห์ สุดงาม	กิจสังคม
267.	นายญาติ ไหวดี	สนับสนุนนโยบายเกรียงศักดิ์

Digital Library

สุรินทร์ เขต 2

268.	นายเหลื่อม พันธ์ฤกษ์	กิจสังคม
269.	นายวิศิษฐ์ พิพัฒนฑรคานนท์	ประชาธิปัตย์

สุรินทร์ เขต 3

270.	นายสามารถ เจริญรัตน์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
271.	นายสมถวิล วชิรรัตนาปรัชญ์	พลังใหม่

หนองคาย เขต 1

272.	นายวงศ์ พลนิกร	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
273.	นายพิทักษ์ ศรีตะบุศย์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

หนองคาย เขต 2

274.	นายอนุวัฒน์ บัวพรหมมี	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
275.	นายพลศักดิ์ สุดสนธิ์	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

อ่างทอง

276.	นายชวลิต วิเศษสิทธิกุล	เสรีธรรม
277.	นายเสน่ห์ ไชยรัตนะ	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 1

278.	นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง
279.	นายประยูร สุรนิวงศ์	พลังใหม่
280.	นายวิเชียร เวชสวรรค์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 2

281.	นายดำรง ดาราธรรม	กิจสังคม
282.	นายประสพ บุษราคัม	กิจสังคม
283.	นายวุฒิชัย แสนประสิทธิ์	กิจสังคม

อุดรธานี เขต 3

284.	นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	ชาติไทย
285.	นายดิเรก หลักคำ	กิจสังคม
286.	นายสุพรรณ สุปัญญา	ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง

Digital Library

อุตรดิตถ์

287.	นายบรรลือ น้อยมณี	ชาติไทย
288.	นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา	สยามปฏิรูป
289.	เรืออากาศตรี บุญยง วัฒนพงศ์	ชาติประชาชน

อุทัยธานี

290.	พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	สยามประชาธิปไตย
291.	นายศิริ ทุ่งทอง	เสรีธรรม

อุบลราชธานี เขต 1

292.	นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช	เสรีธรรม
293.	นายไพฑูรย์ โหตระไวศยะ (ถึงแก่กรรม 5 กันยายน 2524)	เสรีธรรม
	นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์ (ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2524)	ประชาราษฎร์
294.	พันตำรวจตรี ยุทธนา พรสวรรค์	เสรีธรรม

อุบลราชธานี เขต 2

295.	ร้อยตำรวจโท ณรงค์ เทวคุปต์	ประชาธิปัตย์
296.	นายผัน บุญชิด	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 3

297.	นายเชวงศักดิ์ เศรษฐมาตย์	ประชาธิปัตย์
298.	นายวารินทร์ ศรีแย้ม	ประชาธิปัตย์
299.	นายประสิทธิ์ จันทวารา	ชาติไทย

อุบลราชธานี เขต 4

300.	นายดุสิต โสภิตชา	เสรีธรรม
301.	นายไชยพจน์ ภู่กำชัย	ชาติไทย

Digital Library

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 22 เมษายน 2522

จำแนกตามกลุ่มการเมือง เพราะในขณะนั้นไม่มีพระราชบัญญัติพรรคการเมือง

กลุ่มการเมือง	จำนวน (คน)
กลุ่มกิจสังคม	87
กลุ่มชาติไทย	42
กลุ่มประชาธิปัตย์	34
กลุ่มประชากรไทย	32
กลุ่มสยามประชาธิปไตย	29
กลุ่มเสรีธรรม	22
กลุ่มชาติประชาชน	9
กลุ่มพลังใหม่	8
กลุ่มเกษตรสังคม	8
กลุ่มรวมไทย	5
กลุ่มธรรมสังคม	1
กลุ่มชาติประชาธิปไตย	1
กลุ่มสนับสนุนนโยบายเกรียงศักดิ์	1
กลุ่มสยามปฏิรูป	1
กลุ่มกิจประชาธิปไตย	1
ไม่สังกัดกลุ่มการเมือง	20
รวม	301

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 13

19 มีนาคม 2526	พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
20 มีนาคม 2526	พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2526
24 มีนาคม 2526	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
28 มีนาคม 2526	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
18 เมษายน 2526	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 13 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขต และรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 324 คน
25 เมษายน 2522	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
26 เมษายน 2526	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า
	นายอุทัย พิมพ์ใจชน — เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร
	นายสมรรค ศิริจันทร์ — เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1
	นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ — เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2
27 เมษายน 2526	ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 13

วันที่ 19 มีนาคม 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ยังผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 18 เมษายน 2526

วันที่ 19 มีนาคม 2526 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2526 โดยกำหนดให้วันที่ 24 มีนาคม 2526 ถึงวันที่ 28 มีนาคม 2526 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 18 เมษายน 2526 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 134 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 324 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. นายสมัคร สุนทรเวช	ประชากรไทย
2. นายชูเกียรติ ประมูลผล	ประชากรไทย
3. พลโท จิตรพล ณ ลำปาง	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. นายมารุต บุนนาค	ประชาธิปัตย์
5. หม่อมหลวง เสรี ปราโมช	ประชาธิปัตย์
6. พลเรือตรี สนอง นิสาลักษณ์ (ถึงแก่อนิจกรรม 13 ตุลาคม 2528) พลเอก หาญ ลีนานนท์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 26 ธันวาคม 2528)	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. นายสนั่น ศิลปบรรเลง	ประชากรไทย
8. นายจารุตม์ จารุประกร (ลาออก 21 ตุลาคม 2528)	ประชากรไทย
นายคณิน บุญสุวรรณ (ได้รับเลือกตั้งแทน 26 ธันวาคม 2528)	ประชาธิปัตย์
9. นายชลินทร์ เผ่าวิบูล	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. นายพิชัย รัตตกุล	ประชาธิปัตย์
11. นายเล็ก นานา	ประชาธิปัตย์
12. นายอาคม สรสุชาติ	ประชาธิปัตย์

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์ (ถึงแก่อสัญกรรม 29 กรกฎาคม 2528)	ประชาธิปัตย์
นายพิจิตต รัตตกุล (ได้รับเลือกตั้งแทน 19 ตุลาคม 2528)	ประชาธิปัตย์
14. นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์	ประชากรไทย
15. คุณหญิงกนก สามเสน วิล	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. นายรังสฤษดิ์ เชาวนศิริ	ประชากรไทย
17. นายโอฬาริก พยัคฆมาตร์	ประชากรไทย
18. นายสุรศักดิ์ เชาว์วิศิษฐ์	กิจสังคม

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. พลอากาศโท น้อย ปาณิกบุตร	ประชากรไทย
20. นายสัญญา สถิรบุตร	ประชากรไทย
21. นายเศรณี จินวาลา	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา	ประชากรไทย
23. นายสุมิตร สุนทรเวช	ประชากรไทย
24. นายพิภพ อะสีติรัตน์	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 9

25. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	กิจสังคม
26. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	กิจสังคม
27. นายเกษม ศิริสัมพันธ์	กิจสังคม

กรุงเทพมหานคร เขต 10

28. นายชัยสิทธิ์ ภูวภิรมย์ขวัญ	ประชากรไทย
29. นายเฉลียว วัชรพุกก์	ประชากรไทย
30. นายพีรพันธ์ ตุงคะสวัสดิ์	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 11

31. พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย	ประชากรไทย
32. นายอุสาห์ สระมาลา	ประชากรไทย
33. นายพิศาล ไชยหาญ	ประชากรไทย

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 12

34. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	ประชาธิปัตย์
35. นายปลิว ม่วงศิริ (ถึงแก่กรรม 23 กุมภาพันธ์ 2528)	ประชากรไทย
พลเรือเอก สมบูรณ์ เชื้อพิบูลย์	ประชาธิปัตย์
(ได้รับเลือกตั้งแทน 12 พฤษภาคม 2528)	
36. นายวัชระ ประภาพัฒน์	ประชากรไทย

กระบี่

37. นายอาคม เอ่งฉ้วน	ประชาธิปัตย์
38. นายวาสนา บุญภูพันธ์ตันติ	กิจสังคม

กาญจนบุรี เขต 1

39. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	ชาติไทย
40. พลโท ชาญ อังศุโชติ	ชาติไทย

กาญจนบุรี เขต 2

41. นายเรวัต ศิริศิลวัฒนกุล(สิรินกุล)	กิจสังคม
42. นางจินดา อังศุโชติ	ชาติไทย

กาฬสินธุ์ เขต 1

43. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	กิจสังคม
44. นางพวงเพชร ศรีทอง	ประชาธิปัตย์
45. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์	ชาติประชาธิปไตย

กาฬสินธุ์ เขต 2

46. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	ประชาธิปัตย์
47. นายใหม่ ศิรินวกุล	กิจสังคม

กำแพงเพชร เขต 1

48. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	กิจสังคม
49. นายปรีชา มุสิกุล	ประชาธิปัตย์

กำแพงเพชร เขต 2

50. นายเสนาะ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์
51. นายเสนอ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์

Digital Library

ขอนแก่น เขต 1

52. นายแคล้ว นรปติ	สังคมประชาธิปไตย
53. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	กิจสังคม
54. นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ	กิจสังคม

ขอนแก่น เขต 2

55. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	กิจสังคม
56. นายแถม ดีบุญมี ณ ชุมแพ	ชาติประชาธิปไตย
57. นายสันติ์ อรุโณทัย	กิจสังคม

ขอนแก่น เขต 3

58. ร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์	กิจสังคม
59. นายจักรวาล ชาญนุวงศ์	ประชากรไทย
60. นายศุภสิทธิ์ เตชะตานนท์	กิจสังคม

จันทบุรี

61. นายละออ วรรณทอง	ประชาเสรี
62. นายวโรทัย ภิญญาสาสน์	ประชากรไทย

ฉะเชิงเทรา

63. นายอนันต์ ฉายแสง	ก้าวหน้า
64. นายทิวา พูลสมบัติ	กิจสังคม
65. นายไกรสร นันทมานพ	กิจสังคม

ชลบุรี เขต 1

66. นายประโยชน์ เนื่องจำนงค์	ชาติประชาธิปไตย
67. นายดรงค์ สิงห์โตทอง	กิจสังคม
68. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ก้าวหน้า

ชลบุรี เขต 2

69. นายนิคม แสนเจริญ	กิจสังคม
70. นายจรูญ งามพิเชษฐ์	กิจสังคม

ชัยนาท

71. นายประสิทธิ์ ดอนโพธิ์งาม	ประชากรไทย
72. นายบุญธง สงฆ์ประชา	ชาติไทย

Digital Library

ชัยภูมิ เขต 1

73. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	ชาติไทย
74. นายอร่าม โล่ห์วีระ	ชาติไทย
75. นายบัวพรม ธีรกัลยาณพันธุ์	กิจสังคม

ชัยภูมิ เขต 2

76. นายสีหนาท ภาชา	ชาติไทย
77. นายธีรวิทย์ คุณทรัพย์	ชาติไทย
78. นายพุธ ประทุมถิ่น	ชาติไทย

ชุมพร

79. นายธีระพันธ์ เพ็ชร์สุวรรณ์	กิจสังคม
80. นายพินัย รุโจปการ	ชาติประชาธิปไตย

เชียงราย เขต 1

81. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี	ชาติไทย
82. นายมงคล จงสุทธนามณี	ชาติไทย
83. นายพายัพ กาญจนารัณย์	ชาติไทย

เชียงราย เขต 2

84. ร้อยโท สมศาสตร์ รัตนสัค	กิจสังคม
85. นางอำไพ ปัญญาดี	ชาติไทย
86. นายสำเร็จ ภูนิคม	กิจสังคม

เชียงใหม่ เขต 1

87. นายปรีดา พัฒนถาบุตร	กิจสังคม
88. นายสุบิน ปิ่นขยัน	กิจสังคม
89. นายสุรพันธ์ ชินวัตร	ชาติไทย

เชียงใหม่ เขต 2

90. นายเจริญ เชาวน์ประยูร	กิจสังคม
91. นายไกรสร ตันติพงศ์	ประชาธิปัตย์
92. นายมานะ แพรสกุล	กิจสังคม

Digital Library

เชียงใหม่ เขต 3

93. นายอำนวย ยศสุข	กิจสังคม
94. นายสยม รามสูต	กิจสังคม

ตรัง

95. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
96. นายวิเชียร คันฉ่อง	ประชาธิปัตย์
97. นายประกิจ รัตตมณี	ประชาธิปัตย์

ตราด

98. นายประชุม รัตนเพียร	ประชากรไทย

ตาก

99. นายอุดร ตันติสุนทร	กิจสังคม
100. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์

นครนายก

101. พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา	กิจสังคม

นครปฐม เขต 1

102. นายสราวุธ นิยมทรัพย์ (ถูกให้ออกจากพรรค 11 มกราคม 2528)	ประชากรไทย
และได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีก 31 มีนาคม 2528	ชาติไทย
103. นายประสานต์ บุญมี	ชาติไทย

นครปฐม เขต 2

104. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	ชาติไทย
105. นายประยงค์ โมกขพันธ์	ชาติไทย

นครพนม เขต 1

106. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	ชาติไทย
107. นายทนง ศิริบรีชาพงษ์	กิจสังคม

นครพนม เขต 2

108. นายวีรวร สิทธิธรรม	กิจสังคม
109. นายกตัญญู อัครฮาด	กิจสังคม

Digital Library

นครราชสีมา เขต 1

110. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติไทย
111. นายเจริญ เปรมฤทัยรัตน์ (ถึงแก่กรรม 2 มิถุนายน 2528)	ประชาธิปัตย์
พันตรี เทอดฤทธิ์ บุญญฤทธิ์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 18 สิงหาคม 2528)	ชาติไทย
112. นายน่วม เศรษฐจันทร์	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 2

113. นายสมบูรณ์ จีระมะกร	ประชาธิปัตย์
114. นายประสาร ด่านกุล	ชาติไทย
115. นายสำรวย เจตนาดี	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 3

116. นายเลิศ หงษ์ภักดี	ชาติไทย
117. นายสกุล ศรีพรหม	ชาติไทย
118. นายประทีป กรีฑาเวช	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 4

119. นายกร ทัพพะรังสี	ชาติไทย
120. นายลำพอง พิลาสมบัติ	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 5

121. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ชาติไทย
122. นายประจัญ กล้าผจญ	ชาติไทย

นครศรีธรรมราช เขต 1

123. นางสาวสุพัตรา มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
124. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์
125. นายมาโนชญ์ วิชัยกุล	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 2

126. นายถวิล ไพรสณฑ์	ประชาธิปัตย์
127. นายบุญส่ง ชำนาญกิจ	ประชาธิปัตย์
128. นายวัน ศรีเปารยะ	ประชาธิปัตย์

Digital Library

นครศรีธรรมราช เขต 3

129. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์	ประชาธิปัตย์
130. นายณรงค์ นุ่นทอง	ประชาธิปัตย์
131. นายธงชาติ รัตนวิชา	ประชาธิปัตย์

นครสวรรค์ เขต 1

132. นายวีระกร คำประกอบ	กิจสังคม
133. นายประสิทธิ์ พิทูรกิจจา	กิจสังคม
134. นายดิเรก สกุณาธวงศ์	ชาติไทย

นครสวรรค์ เขต 2

135. นายประสงค์ วงษ์สุนทร	กิจสังคม
136. นายวสันต์ อินทรสูต	กิจสังคม

นครสวรรค์ เขต 3

137. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	กิจสังคม
138. นายประเทือง คำประกอบ	กิจสังคม

นนทบุรี

139. นายประยูร จอประยูร	ประชากรไทย
140. ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร	ประชากรไทย
141. นายถวิล จันทร์ประสงค์	ประชาธิปัตย์

นราธิวาส

142. นายถาวรณ์ ไชยสุวรรณ์	ชาติไทย
143. นายเสนีย์ มะดากะกุล	กิจสังคม
144. นายสิทธิชัย บือราเฮง	ชาติไทย

น่าน

145. นายสมชาย โลหะโชติ	ชาติไทย
146. นายวัลลภ สุปริยศิลป์	กิจสังคม
147. นายคำรณ ณ ลำพูน	ประชาธิปัตย์

Digital Library

บุรีรัมย์ เขต 1

148. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	ชาติไทย
149. นายสวัสดิ์ คชเสนี	ชาติไทย
150. นายชัย ชิดชอบ	กิจสังคม

บุรีรัมย์ เขต 2

151. นายต่อสู้ สัทธิกุล	ชาติไทย
152. นายบุญเยี่ยม โสภณ (ถึงแก่กรรม 12 มิถุนายน 2526)	ชาติไทย
นายไพโรจน์ ติยะวานิช (ได้รับเลือกตั้งแทน 28 สิงหาคม 2526)	
153. นายโสภณ เพชรสว่าง	ประชาธิปัตย์

บุรีรัมย์ เขต 3

154. นายพิชิต ธีระรัชตานนท์	ชาติไทย
155. นายการุณ ใสงาม	ประชาธิปัตย์

ปทุมธานี

156. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
157. นายจรูญ กุวานนท์	ประชากรไทย

ประจวบคีรีขันธ์

158. นายสำเภา ประจวบเหมาะ	ชาติไทย
159. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ชาติไทย
160. นายวิเศษ ใจใหญ่	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 1

161. นายเสนาะ เทียนทอง	ชาติไทย
162. นายวิทยา เทียนทอง	ชาติไทย
163. นายสลับ นาคะเสถียร	ประชากรไทย

ปราจีนบุรี เขต 2

164. นายสุนทร วิลาวัลย์	ชาติไทย
165. นายสมาน ภุมมะกาญจนะ	ชาติไทย

Digital Library

ปัตตานี

166. นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร	ชาติไทย
167. นายเด่น โต๊ะมีนา	ชาติไทย
168. นายเที่ยง เรืองประดิษฐ์	ชาติไทย

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

169. นายมนตรี พงษ์พานิช	กิจสังคม
170. นายประมวล สภาวสุ	ชาติไทย

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

171. พันเอก ณรงค์ กิตติขจร	ชาติไทย
172. นายสายัณห์ สากิยะ	กิจสังคม

พะเยา

173. นายเชวง วงศ์ใหญ่	กิจสังคม
174. นางสาวพวงเล็ก ตันบรรจง	ชาติไทย
175. จ่าสิบเอก แสวง ปรีเลิศ	ชาติประชาธิปไตย

พังงา

176. นายบรม ตันเถียร	กิจสังคม

พัทลุง

177. นายวีระ มุสิกพงศ์	ประชาธิปัตย์
178. นายโอภาส รองเงิน	ประชาธิปัตย์
179. นายพร้อม บุญญฤทธิ์	ประชาธิปัตย์

พิจิตร เขต 1

180. นางยุพา อุดมศักดิ์	ชาติไทย
181. นายสุเทพ วสันติวงศ์	ประชาธิปัตย์

พิจิตร เขต 2

182. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์	ประชาธิปัตย์
183. นายทองปอนด์ สิทธิเกษร	ชาติไทย

Digital Library

พิษณุโลก เขต 1

184. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	ประชากรไทย
185. นายสุชน ชามพูนท	ชาติไทย
186. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	ชาติไทย

พิษณุโลก เขต 2

187. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	ชาติไทย
188. นายโกศล ไกรฤกษ์	กิจสังคม

เพชรบุรี

189. นายภิมุข อังกินันทน์	ชาติไทย
190. นายยุทธ อังกินันทน์	ชาติไทย
191. นายปิยะ อังกินันทน์	ชาติประชาธิปไตย

เพชรบูรณ์ เขต 1

192. นายจรัส พั้วช่วย	กิจสังคม
193. นายบัญจะ เกสรทอง	ชาติไทย
194. นายไพศาล จันทรภักดี	กิจสังคม

เพชรบูรณ์ เขต 2

195. นายเกษม บุตรขุนทอง	ก้าวหน้า
196. นายวิเชียร สอนน้อย	ชาติประชาธิปไตย

แพร่

197. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	กิจสังคม
198. นายดุสิต รังคศิริ	ชาติไทย
199. นายพล วัชรปรีชา	กิจสังคม

ภูเก็ต

200. นายจรูญ เสรีถวัลย์	ประชาธิปัตย์

มหาสารคาม เขต 1

201. นายทวิช กลิ่นประทุม	ชาติไทย
202. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	กิจสังคม
203. นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง	กิจสังคม

Digital Library

มหาสารคาม เขต 2

204. นายกริช กงเพชร	ประชาธิปัตย์
205. นายผดุงศักดิ์ อุดรพิมพ์	ชาติไทย

มุกดาหาร

206. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ	ชาติไทย
207. นายปอ ปริปุ่ญโญ (ถึงแก่กรรม 25 พฤษภาคม 2526)	กิจสังคม
นายเฉลียว ดีวงศ์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 14 สิงหาคม 2526)	กิจสังคม

แม่ฮ่องสอน

208. นายจำลอง รุ่งเรือง	กิจสังคม

ยะลา

209. นายเฉลิม เบ็ญหาวัน	กิจสังคม
210. นายอดุล ภูมิณรงค์	ชาติไทย

ยโสธร

211. นายเรืองวิทย์ พันธุ์สายเชื้อ	กิจสังคม
212. สิบตำรวจโท ผอง เดชเสน (ถึงแก่กรรม 7 กุมภาพันธ์ 2528)	ชาติไทย
นายพีรพันธุ์ พาลุสุข (ได้รับเลือกตั้งแทน 21 เมษายน 2528)	ประชาธิปัตย์
213. นายสุทิน ใจจิต	ชาติไทย

ร้อยเอ็ด เขต 1

214. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	ชาติประชาธิปไตย
215. นางสาวศิริพันธ์ จุรีมาศ	กิจสังคม
216. นายอำพัน หิรัญโชติ	ชาติประชาธิปไตย

ร้อยเอ็ด เขต 2

217. นายประสงค์ โพดาพล	กิจสังคม
218. นายเฉลียว คล้ายหนองสรวง	ประชาธิปัตย์

ร้อยเอ็ด เขต 3

219. นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์	ชาติประชาธิปไตย
220. นายเวียง วรเชษฐ์	ชาติประชาธิปไตย

Digital Library

ระนอง

221. นายยงยุทธ นพเกตุ กิจสังคม

ระยอง

222. นายสิน กุมภะ กิจสังคม
223. นายหอม ทองประเสริฐ กิจสังคม
224. นายเสริมศักดิ์ การุญ ชาติไทย

ราชบุรี เขต 1

225. นายจิระ มังคลรังษี ชาติไทย
226. นายทวี ไกรคุปต์ ชาติไทย

ราชบุรี เขต 2

227. นายจรูญ วัฒนากร (ถึงแก่กรรม 28 กุมภาพันธ์ 2529) ชาติไทย
ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 1 พฤษภาคม 2529
228. ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ ชาติไทย

ลพบุรี เขต 1

229. นายกมล จิระพันธุ์วาณิช ชาติไทย
230. นายสวัสดิ์ วงศ์กวี ชาติไทย

ลพบุรี เขต 2

231. นายนิยม วรปัญญา ชาติไทย
232. นายโอภาส พลศิลป กิจสังคม

ลำปาง เขต 1

233. นายสอาด ปียวรรณ ชาติไทย
234. นายไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน ชาติไทย

ลำปาง เขต 2

235. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กิจสังคม
236. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ กิจสังคม

ลำพูน

237. นายสมาน ชมภูเทพ กิจสังคม
238. นายมนตรี ด่านไพบูลย์ ชาติไทย

Digital Library

เลย

239. นายประชา บุณยเนตร	กิจสังคม
240. นายทศพล สังขทรัพย์	ชาติไทย
241. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	ประชาธิปัตย์

ศรีสะเกษ เขต 1

242. นางกรองกาญจน์ วีสมหมาย	กิจสังคม
243. นายธีระชัย วีสมหมาย	กิจสังคม
244. นายไพโรจน์ เครือรัตน์	ชาติไทย

ศรีสะเกษ เขต 2

245. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	ชาติไทย
246. นายชินรัฐ (เริ่มรัฐ) จิตรภักดี	ชาติไทย

ศรีสะเกษ เขต 3

247. นายสง่า วัชราภรณ์	ชาติไทย
248. นายเสถียร ธรรมสุริยะ	ชาติไทย

สกลนคร เขต 1

249. นางอนงค์ ตงศิริ	ประชาธิปัตย์
250. นายทวีวัฒน์ ฤทธิ์ภาชัย	ประชาธิปัตย์
251. นายสถาปน์ ศิริขันธ์	กิจสังคม

สกลนคร เขต 2

252. นายองุ่น สิทธิวงศ์	ประชาธิปัตย์
253. นายจีรมิตร เจียมเจริญอุดมดี	กิจสังคม

สงขลา เขต 1

254. พันตำรวจโท เปรม รุจิเรข	กิจสังคม
255. นายอำนวย สุวรรณศิริ	ประชาธิปัตย์
256. นายสงบ ทิพย์มณี	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 2

257. จ่าสิบตรี อนันต์ เรืองกูล	กิจสังคม
258. นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์
259. นายนฤชาติ บุญสุวรรณ	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สตูล

260. นายจิรายุส เนาวเกตุ	ประชาธิปัตย์

สมุทรปราการ เขต 1

261. นายวัฒนา อัศวเหม	ชาติไทย
262. นายสนิท กุลเจริญ	ประชากรไทย

สมุทรปราการ เขต 2

263. นายประเสริฐ สุขวัฒน์	ชาติไทย
264. นายสมรรค ศิริจันทร์	ประชากรไทย

สมุทรสงคราม

265. นายไพโรจน์ ไชยพร	กิจสังคม

สมุทรสาคร

266. นายเอนก ทับสุวรรณ	ประชาธิปัตย์
267. นายเจี่ย ก๊กผล	กิจสังคม

สระบุรี

268. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	ชาติไทย
269. นายเงิน บุญสุภา	ชาติไทย
270. นายปองพล อดิเรกสาร	ชาติไทย

สิงห์บุรี

271. พลตำรวจโท สืบ พงษ์สุวรรณ	ชาติไทย

สุโขทัย เขต 1

272. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	กิจสังคม
273. นายกุศล หมีเทศ	กิจสังคม

สุโขทัย เขต 2

274. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	กิจสังคม
275. นายอารยะ ชุมดวง	ปวงชนชาวไทย

Digital Library

สุพรรณบุรี เขต 1

276. นายบรรหาร ศิลปอาชา	ชาติไทย
277. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ชาติไทย
278. นายชุมพล ศิลปอาชา	ชาติไทย

สุพรรณบุรี เขต 2

279. นายจองชัย เที่ยงธรรม	กิจสังคม
280. นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย

สุราษฎร์ธานี เขต 1

281. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ประชาธิปัตย์
282. นายสิทธิพร โพธิ์เพชร	ประชาธิปัตย์

สุราษฎร์ธานี เขต 2

283. นายภิญญา ช่วยปลอด	กิจสังคม
284. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประชาธิปัตย์

สุรินทร์ เขต 1

285. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร	กิจสังคม
286. นายบุญติด สุรประพจน์	ชาติไทย
287. นายสุธี ภูวพันธ์	สังคมประชาธิปไตย

สุรินทร์ เขต 2

288. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์	กิจสังคม
289. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	ชาติไทย

สุรินทร์ เขต 3

290. นายสามารถ เจริญรัตน์	กิจสังคม
291. นายสมถวิล วชิรรัตนาปรัชญ์	กิจสังคม

หนองคาย เขต 1

292. นายพิชัย ระวิวรรณ (ถึงแก่กรรม 1 ตุลาคม 2526)	ชาติประชาธิปไตย
293. นายนิตินัย นาครทรรพ (ได้รับเลือกตั้งแทน 18 ธันวาคม 2526)	ชาติประชาธิปไตย
นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร	ชาติไทย
294. นายวงศ์ พลนิกร	ชาติประชาธิปไตย

Digital Library

หนองคาย เขต 2

295. นายอนุวัฒน์ บัวพรหมมี	ชาติไทย
296. นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์	ชาติไทย

อ่างทอง

297. นายชวลิต วิเศษสิทธิกุล	ชาติไทย
298. นายกมล เสมอเหมือน	กิจสังคม

อุดรธานี เขต 1

299. นางเตือนใจ นุอุปละ	ประชาธิปัตย์
300. นายประยูร สุรนิวงศ์	ชาติประชาธิปไตย
301. นายวิเชียร เวชสวรรค์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 2

302. นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์	กิจสังคม
303. นายสุพรรณ สุปัญญา	ชาติไทย
304. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 3

305. นายประจวบ ไชยสาส์น	ชาติไทย
306. นายรักเกียรติ สุขธนะ	กิจสังคม

อุดรธานี เขต 4

307. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	กิจสังคม
308. นายประสพ บุษราคัม	กิจสังคม

อุตรดิตถ์

309. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์	ชาติไทย
310. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา	ชาติไทย
311. นายบรรลือ น้อยมณี	ชาติประชาธิปไตย

อุทัยธานี

312. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	ชาติไทย
313. นางสุทิน ก๊กศรี	ชาติไทย

Digital Library

อุบลราชธานี เขต 1

314. นายพูลสวัสดิ์ โหตระไวศยะ	ชาติไทย
315. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ	กิจสังคม
316. นายมนต์ชัย โควสุรัตน์	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 2

317. นายผัน บุญชิต	กิจสังคม
318. นายตุ่น จินตะเวช	กิจสังคม
319. นายชาตรี พิริยะกิจไพบูลย์	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 3

320. นายธนา เมตตาริกานนท์	กิจสังคม
321. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประชาธิปัตย์
322. นายสุวัฒน์ ศิริอำนาจ	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 4

323. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์	กิจสังคม
324. นายสมนึก ทองรุ่งโรจน์	กิจสังคม

Digital Library

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 18 เมษายน 2526 จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคกิจสังคม	100
พรรคชาติไทย	109
พรรคประชาธิปัตย์	57
พรรคประชากรไทย	36
พรรคชาติประชาธิปไตย	15
พรรคก้าวหน้า	3
พรรคสังคมประชาธิปไตย	2
พรรคประชาเสรี	1
พรรคปวงชนชาวไทย	1
รวม	324

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. 2525 ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป 3 วัน จึงมีการเปลี่ยนแปลงการสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก ซึ่งตามรายชื่อและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามตัวเลขที่ปรากฏทั้งหมดเป็นไปภายหลังการย้ายพรรคการเมืองแล้ว

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 14

1 พฤษภาคม 2529	พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
16 พฤษภาคม 2529	พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2529
9 มิถุนายน 2529	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
13 มิถุนายน 2529	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
27 กรกฎาคม 2529	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 14 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 347 คน
4 สิงหาคม 2529	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
4 สิงหาคม 2529	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า นายชวน หลีกภัย เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1 นายใหม่ ศิรินวกุล เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 14

วันที่ 1 พฤษภาคม 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ยังผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529

วันที่ 15 พฤษภาคม 2529 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2529 โดยกำหนดให้วันที่ 9 มิถุนายน 2529 ถึงวันที่ 13 มิถุนายน 2529 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 138 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 347 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. นายสมัคร สุนทรเวช	ประชากรไทย
2. นางลลิตา ฤกษ์สำราญ	ประชากรไทย
3. พลโท จิตรพล ณ ลำปาง	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	กิจสังคม
5. นายมารุต บุนนาค	ประชาธิปัตย์
6. นายเกษม ศิริสัมพันธ์	กิจสังคม

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. ร้อยโท ชวลิต เตชะไพบูลย์	ประชาธิปัตย์
8. นายเดโช สวนานนท์	ประชาธิปัตย์
9. เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร (ลาออก 8 เมษายน 2530)	ประชาธิปัตย์
นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 7 มิถุนายน 2530)	ประชากรไทย

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. นายพิชัย รัตตกุล	ประชาธิปัตย์
11. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	ประชาธิปัตย์
12. นายมงคล กิมสูนจันทร์	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. นายพิจิตต รัตตกุล	ประชาธิปัตย์
14. นายปรีดา กนกนาค	ประชาธิปัตย์
15. นายเปี่ยม ลิ่มทอง	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. นายเจริญ คันธวงศ์	ประชาธิปัตย์
17. นายวิชิต วิเศษสุวรรณภูมิ	ประชาธิปัตย์
18. นายมานพ ธนสุกาญจน์	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. นายสัญญา สถิรบุตร	ประชากรไทย
20. พลอากาศโท วิจิตร ศิริกุล	ประชากรไทย
21. พันเอก ประจักษ์ สว่างจิตร	ชาติไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. นายศุภชัย พานิชภักดิ์	ประชาธิปัตย์
23. นางเย็นจิตต์ ระพีพัฒน์ ณ อยุธยา	ประชากรไทย
24. นายพิภพ อะสีติรัตน์	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 9

25. พลเอก หาญ ลีนานนท์	ประชาธิปัตย์
26. นายปราโมทย์ สุขุม	ประชาธิปัตย์
27. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 10

28. นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล	ประชากรไทย
29. นายประเสริฐ ม่วงศิริ	ประชากรไทย
30. นายปกิต พัฒนกุล	ประชากรไทย

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 11

31. พลเรือตรี กุมุท กมลนาวิน	ประชากรไทย
32. นายสุวัฒน์ นิงสานนท์	ประชากรไทย
33. นายอุสาห์ สระมาลา	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 12

34. นายวัชระ ประภาพัฒน์	ประชากรไทย
35. นายชัยสิทธิ์ ภูวภิรมย์ขวัญ	ประชากรไทย
36. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	มวลชน

กระบี่

37. นายสมบูรณ์ สิทธิมนต์	ประชาธิปัตย์
38. นายวาสนา บุญภูพันธ์ดันติ	กิจประชาคม

กาญจนบุรี เขต 1

39. นายคงศักดิ์ กลีบบัว	ประชาธิปัตย์
40. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	ชาติไทย

กาญจนบุรี เขต 2

41. นางสมทรง จันทาภากุล	ราษฎร
42.นายเรวัต สิรินุกุล	กิจประชาคม

กาฬสินธุ์ เขต 1

43. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	กิจสังคม
44. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์	กิจสังคม
45. นายพิชัย มงคลวิรกุล	ประชาธิปัตย์

กาฬสินธุ์ เขต 2

46. นายใหม่ ศิรินวกุล	กิจสังคม
47. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง	ประชาธิปัตย์

กำแพงเพชร เขต 1

48. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	สหประชาธิปไตย
49. พันตำรวจตรี อร่าม จงสวัสดิ์	สหประชาธิปไตย

Digital Library

กำแพงเพชร เขต 2

50. นายถวิล ฤกษ์หร่าย	สหประชาธิปไตย
51. นายมีชัย พันธุวร	สหประชาธิปไตย

ขอนแก่น เขต 1

52. นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ	กิจประชาคม
53. นายแคล้ว นรปติ (พ้นจากตำแหน่ง 20 พฤศจิกายน 2529)	กิจประชาคม
นายประสม ประคุณศึกษาพันธ์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 28 ธันวาคม 2529)	ราษฎร
54. นายสุวัฒน์ วีระเศรษฐกุล	ประชาธิปัตย์

ขอนแก่น เขต 2

55. ร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์	กิจสังคม
56. นายศุภสิทธิ์ เตชะตานนท์	สหประชาธิปไตย
57. นายชวลิต โอสถานุเคราะห์	กิจสังคม

ขอนแก่น เขต 3

58. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	กิจสังคม
59. นายคำมี ผาคำ	ประชาธิปัตย์

ขอนแก่น เขต 4

60. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	กิจสังคม
61. นายพงส์ สารสิน	กิจสังคม

จันทบุรี

62. นายวโรทัย ภิญญสาสน์	ประชากรไทย
63. นายธวัชชัย อนามพงษ์	ประชาธิปัตย์
64. นายประวัฒน์ อุตตะโมต	ประชาธิปัตย์

ฉะเชิงเทรา เขต 1

65. นายไกรสร นันทมานพ	ก้าวหน้า
66. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	ประชาธิปัตย์

ฉะเชิงเทรา เขต 2

67. นายสุชาติ ตันเจริญ	ประชาธิปัตย์
68. นายจักรพันธ์ ทัตติยกุล	ก้าวหน้า

Digital Library

ชลบุรี เขต 1

69. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	ชาติประชาธิปไตย
70. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ก้าวหน้า
71. พันตำรวจโท รุ่งโรจน์ เรืองฤทธิ์	ก้าวหน้า

ชลบุรี เขต 2

72. นายนิคม แสนเจริญ	กิจสังคม
73. นายจรูญ งามพิเชษฐ์	กิจสังคม

ชัยนาท

74. นายบุญธง สงฆ์ประชา	ชาติไทย
75. จ่าสิบเอก อนันต์ สุขสันต์	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 1

76. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	กิจสังคม
77. นายก่ำซุง ประภากรแก้วรัตน์	กิจสังคม
78. นายอร่าม โล่ห์วีระ	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 2

79. นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ	กิจสังคม
80. นายชวลิต มหาจันทร์	ชาติไทย
81. นายสีหนาท ภาชา	สหประชาธิปไตย

ชุมพร

82. นายจัตุรนต์ คชสีห์	ประชาธิปัตย์
83. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์	ประชาธิปัตย์

เชียงราย เขต 1

84. นายมงคล จงสุทธนามณี	รวมไทย
85. นายวีรพล มุตตามระ	รวมไทย
86. นายวิจิตร ยอดสุวรรณ	สหประชาธิปไตย

เชียงราย เขต 2

87. นายประทวน รมยานนท์	ชาติไทย
88. นายองอาจ เสนาธรรม	รวมไทย

Digital Library

เชียงราย เขต 3

89. นายสมศาสตร์ รัตนสัค	รวมไทย
90. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	รวมไทย

เชียงใหม่ เขต 1

91. นายสุบิน ปิ่นขยัน	กิจสังคม
92. นายจำรูญ ไชยลังการณ์	ประชาธิปัตย์
93. นายสุรพันธ์ ชินวัตร	ชาติไทย

เชียงใหม่ เขต 2

94. นายเจริญ เชาวน์ประยูร	สหประชาธิปไตย
95. นายมานะ แพรสกุล	สหประชาธิปไตย
96. นายไกรสร ตันติพงศ์	ประชาธิปัตย์

เชียงใหม่ เขต 3

97. นายอำนวย ยศสุข	กิจสังคม
98. นายส่งสุข ภัคเกษม	ราษฎร
99. นายชาญชัย ไพรัชกุล	สหประชาธิปไตย

ตรัง

100. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
101. ว่าที่เรือเอก สุกิจ อัถโถปกรณ์ ร.น.	ประชาธิปัตย์
102. นายวิเชียรคันฉ่อง	ประชาธิปัตย์

ตราด

103. พันเอก สาคร กิจวิริยะ	ประชาธิปัตย์

ตาก

104. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์
105. นายเฉลียว วัชรพุกก์	ราษฎร
106. นายวานิช พานิชเกรียงไกร	รวมไทย

นครปฐม เขต 1

107. นายสราวุฒิ นิยมทรัพย์	ชาติไทย
108. นายไชยยศ สะสมทรัพย์	ก้าวหน้า

Digital Library

นครปฐม เขต 2

109. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	ชาติไทย
110. นายเชื่อม เรืองรอง	ราษฎร

นครพนม เขต 1

111. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	ราษฎร
112. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	ชาติไทย

นครพนม เขต 2

113. นายไขแสง สุกใส	ประชาธิปัตย์
114. นายวีรวร สิทธิธรรม	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 1

115. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติไทย
116. พันตรี เทอดฤทธิ์ บุญญฤทธิ์	ชาติไทย
117. นายบุญถึง ผลพานิชย์	ราษฎร

นครราชสีมา เขต 2

118. นายสนั่น พยัคฆกุล	ประชาธิปัตย์
119. นายสมบูรณ์ จีระมะกร	ประชาธิปัตย์
120. นายประสาร ด่านกุล	สหประชาธิปไตย

นครราชสีมา เขต 3

121. ว่าที่ร้อยตรี วิชัย จิตรพิทักษ์เลิศ	ชาติไทย
122. นายสกุล ศรีพรหม	ชาติไทย
123. นายเลิศ หงษ์ภักดี	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 4

124. นายกร ทัพพะรังสี	ชาติไทย
125. นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติไทย
126. นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต	ประชาธิปัตย์

Digital Library

นครราชสีมา เขต 5

127. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปัตย์
128. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ชาติไทย
129. นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ	ชาติไทย

นครศรีธรรมราช เขต 1

130. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	ประชาธิปัตย์
131. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์
132. นายมาโนชญ์ วิชัยกุล	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 2

133. นางสุพัตรา มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
134. นายถวิล ไพรสณฑ์	ประชาธิปัตย์
135. นายบุญส่ง ชำนาญกิจ	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 3

136. นายณรงค์ นุ่นทอง	ประชาธิปัตย์
137. นายธงชาติ รัตนวิชา	ประชาธิปัตย์
138. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์	ประชาธิปัตย์

นครสวรรค์ เขต 1

139. นายธเนส เตลาน	กิจประชาคม
140. นายประสาท ตันประเสริฐ	กิจประชาคม
141. นายประสิทธิ์ พิทูรกิจจา	สหประชาธิปไตย

นครสวรรค์ เขต 2

142. นายบุญชู โรจนเสถียร	กิจประชาคม
143. นายวสันต์ อินทรสูต	กิจประชาคม

นครสวรรค์ เขต 3

144. นายประเทือง คำประกอบ	สหประชาธิปไตย
145. นายวิจิตร แจ่มใส	สหประชาธิปไตย

Digital Library

นนทบุรี

146. ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร	ประชากรไทย
147. นายประชุม รัตนเพียร	ประชากรไทย
148. นายประยูร จอประยูร	ประชากรไทย

นราธิวาส

149. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์	ประชาธิปัตย์
150. นายพิบูลย์ พงศ์ธเนศ	ประชาธิปัตย์
151. นายเสนีย์ มะดากะกุล	กิจประชาคม

น่าน

152. นายเดช วงศ์เทพ	สหประชาธิปไตย
153. นายคำรณ ณ ลำพูน	ประชาธิปัตย์
154. นางสาวพูนสุข โลหะโชติ	ชาติไทย

บุรีรัมย์ เขต 1

155. นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์	มวลชน
156. นายชัย ชิดชอบ	สหประชาธิปไตย
157. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์	ประชาธิปัตย์

บุรีรัมย์ เขต 2

158. นายวุฒินันท์ พงศ์อารยะ	ชาติไทย
159. นายต่อสู้ ลัทธิกุล	ชาติไทย
160. นายไพโรจน์ ติยะวานิช	สหประชาธิปไตย

บุรีรัมย์ เขต 3

161. นายการุณ ใสงาม	ประชาธิปัตย์
162. นายพิชิต ธีระรัชตานนท์	สหประชาธิปไตย
163. นายสวัสดิ์ คชเสนี	มวลชน

ปทุมธานี

164. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
165. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
166. นางวาณี หาญสวัสดิ์	ชาติไทย

Digital Library

ประจวบคีรีขันธ์

167. นายสำเภา ประจวบเหมาะ	ชาติไทย
168. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ชาติไทย
169. นายวิเศษ ใจใหญ่	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 1

170. นายเสนาะ เทียนทอง	ชาติไทย
171. นายบุรินทร์ หิรัญบูรณะ	ชาติไทย
172. นายวิทยา เทียนทอง	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 2

173. นายบุญส่ง สมใจ	สหประชาธิปไตย
174. นายสุนทร วิลาวัลย์	ราษฎร

ปัตตานี

175. นายปรีชา บุญมี	ประชาธิปัตย์
176. นายเด่น โต๊ะมีนา	ประชาธิปัตย์
177. นายสุดิน ภูยุทธานนท์	สหประชาธิปไตย

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

178. นายมนตรี พงษ์พานิช	กิจสังคม
179. นายประมวล สภาวสุ	ชาติไทย

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

180. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	กิจสังคม
181. พันเอก ณรงค์ กิตติขจร	เสรีนิยม

พะเยา

182. นางพวงเล็ก บุญเชียง (ตันบรรจง)	ชาติไทย
183. นายเชวง วงศ์ใหญ่	สหประชาธิปไตย
184. นายหลง ศิริพันธุ์	รวมไทย

พังงา

185. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	ประชาธิปัตย์

Digital Library

พัทลุง

186. นายพร้อม บุญญฤทธิ์	ประชาธิปัตย์
187. นายวีระ มุสิกพงศ์	ประชาธิปัตย์
188. นายโอภาส รองเงิน	ประชาธิปัตย์

พิจิตร เขต 1

189. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	ราษฎร
190. นางยุพา อุดมศักดิ์	ชาติไทย

พิจิตร เขต 2

191. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์	ประชาธิปัตย์
192. นายโตก รอดรักษา	ประชาธิปัตย์

พิษณุโลก เขต 1

193. นายสมพงษ์ พลไวย์	ประชาธิปัตย์
194. นายสุชน ชามพูนท	ชาติไทย
195. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	ประชากรไทย

พิษณุโลก เขต 2

196. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	ชาติไทย
197. นายวีระ ปัทมสิริวัฒน์	ชาติไทย

เพชรบุรี

198. นายอันธีร์ อักษรนันทน์	ราษฎร
199. นายภิมุข อังกินันทน์	ชาติไทย
200. นายยุทธ อังกินันทน์	ชาติไทย

เพชรบูรณ์ เขต 1

201. นายวิศัลย์ โฆษิตานนท์	ราษฎร
202. นายจรัส พั้วช่วย	กิจประชาคม
203. นายปัญจะ เกสรทอง	ชาติไทย

เพชรบูรณ์ เขต 2

204. นายเอี่ยม ทองใจสด	ประชาธิปัตย์
205. เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูล	รวมไทย
206. นายวิเชียร สอนน้อย	ประชาธิปัตย์

Digital Library

แพร่

207. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	รวมไทย
208. นายดุสิต รังคสิริ	ชาติไทย
209. นายพล วัชรปรีชา (ถึงแก่กรรม 11 ธันวาคม 2530)	ชาติไทย
นายชูวิทย์ จิตรสกุล (ได้รับเลือกตั้งแทน 21 กุมภาพันธ์ 2531)	รวมไทย

ภูเก็ต

210. นายเรวุฒิ จินดาพล	พลังใหม่

มหาสารคาม เขต 1

211. นายอัมพล จันทรเจริญ	กิจสังคม
212. นายประวัติ ทองสมบูรณ์	กิจสังคม
213. นายกริช กงเพชร	ประชาธิปัตย์

มหาสารคาม เขต 2

214. นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	กิจสังคม
215. นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง	กิจสังคม
216. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	กิจสังคม

มุกดาหาร

217. นางทองสุข ปริปุญโญ	ประชากรไทย
218. นายระวี กิ่งคำวงศ์	ประชาธิปัตย์

แม่ฮ่องสอน

219. นายบุญเลิศ สว่างกุล	สหประชาธิปไตย

ยะลา

220. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	ประชาธิปัตย์
221. นายอดุล ภูมิณรงค์	สหประชาธิปไตย

ยโสธร

222. นายวิสันต์ เดชเสน (ถูกให้ออกจากพรรค 23 มิถุนายน 2530)	ก้าวหน้า
และได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีก 13 กันยายน 2530	ชาติไทย
223. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	ปวงชนชาวไทย
224. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข	ประชาธิปัตย์

Digital Library

ร้อยเอ็ด เขต 1

225. นางสาวอุ่นเรือน อารีเอื้อ	กิจประชาคม
226. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	สหประชาธิปไตย
227. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	ชาติประชาธิปไตย

ร้อยเอ็ด เขต 2

228. นายระวี หิรัญโชติ	กิจสังคม
229. นายเวียง วรเชษฐ์	กิจประชาคม
230. นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์	กิจประชาคม

ร้อยเอ็ด เขต 3

231. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล	ประชาธิปัตย์
232. นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	กิจสังคม

ระนอง

233. นายยงยุทธ นพเกตุ	ประชาธิปัตย์

ระยอง

234. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ	สหประชาธิปไตย
235. นายเสริมศักดิ์ การุญ	ประชาธิปัตย์
236. พลโท ฉลอม วิสมล	ราษฎร

ราชบุรี เขต 1

237. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	ชาติไทย
238. นายจิระ มังคลรังษี	ชาติไทย
239. นายทวี ไกรคุปต์	กิจสังคม

ราชบุรี เขต 2

240. นายทวิช กลิ่นประทุม	ชาติไทย
241. ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ	ชาติไทย

ลพบุรี เขต 1

242. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	ราษฎร
243. นายกมล จิระพันธุ์วาณิช	ชาติไทย
244. พลโท เอนก บุนยถี	ชาติไทย

Digital Library

ลพบุรี เขต 2

245. นายนิยม วรปัญญา	ชาติไทย
246. นายโอภาส พลศิลป	สหประชาธิปไตย

ลำปาง เขต 1

247. นายบุญหลง ถาคำฟู	รวมไทย
248. นายสอาด ปียวรรณ	ชาติไทย
249. นายอำพล ศิริวัฒนกุล	รวมไทย

ลำปาง เขต 2

250. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	สหประชาธิปไตย
251. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	สหประชาธิปไตย

ลำพูน

252. นายมนตรี ด่านไพบูลย์	กิจสังคม
253. นายจริญญา พึ่งแสง	ประชาธิปัตย์
254. นายประเทือง ปานลักษณ์	กิจสังคม

เลย

255. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข	สหประชาธิปไตย
256. นายประชา บุณยเนตร	สหประชาธิปไตย
257. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	ประชาธิปัตย์

ศรีสะเกษ เขต 1

258. นายวิชิต แสงทอง	ประชาธิปัตย์
259. นายไพโรจน์ เครือรัตน์	ชาติไทย
260. นางกรองกาญจน์ วีสมหมาย	กิจสังคม

ศรีสะเกษ เขต 2

261. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	รวมไทย
262. นายเริ่มรัฐ (ชินรัฐ) จิตรภักดี	สหประชาธิปไตย
263. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	ประชาธิปัตย์

ศรีสะเกษ เขต 3

264. นายสง่า วัชราภรณ์	รวมไทย
265. นายจำนงค์ โพธิสาโร	รวมไทย

Digital Library

สกลนคร เขต 1

266. นายประทีป นามประกาย	กิจสังคม
267. นายทวีวัฒน์ ฤทธิ์ฤาชัย	ประชาธิปัตย์
268. นางอนงค์ ตงศิริ	ประชาธิปัตย์

สกลนคร เขต 2

269. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์	กิจสังคม
270. นายจีรมิตร เจียมเจริญอุดมดี	กิจสังคม
271. นายองุ่น สุทธิวงศ์	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 1

272. นายสุรใจ ศิรินุพงศ์	ประชาธิปัตย์
273. นายอำนวย สุวรรณศีรี	ประชาธิปัตย์
274. นายสงบ ทิพย์มณี	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 2

275. นายนฤชาติ บุญสุวรรณ	ประชาธิปัตย์
276. นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 3

277. นายไตรรงค์ สุวรรณศีรี	ประชาธิปัตย์
278. นายสมนเล๊าะ โปขะรี	ประชาธิปัตย์

สตูล

279. นายจิรายุส เนาวเกตุ	ก้าวหน้า

สมุทรปราการ เขต 1

280. นายสนิท กุลเจริญ	ประชากรไทย
281. นายวัฒนา อัศวเหม	ราษฎร

สมุทรปราการ เขต 2

282. นายสมรรค ศิริจันทร์	ประชากรไทย
283. ว่าที่ร้อยตรี ณัฐ ศรีเฟื่องฟุ้ง	ประชาธิปัตย์

สมุทรสงคราม

284. นายไพโรจน์ ไชยพร	กิจสังคม

Digital Library

สมุทรสาคร

285. นายเอนก ทับสุวรรณ ประชาธิปัตย์
286. นายเฉลี่ย ก๊กผล กิจสังคม

สระบุรี

287. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร ชาติไทย
288. นายบัญญัติ วงษ์ประยูร ชาติไทย
289. นายเงิน บุญสุภา ราษฎร

สิงห์บุรี

290. พันเอก บุลศักดิ์ โพธิเจริญ ประชาธิปัตย์

สุโขทัย เขต 1

291. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน กิจสังคม
292. นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล ก้าวหน้า

สุโขทัย เขต 2

293. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์ กิจสังคม
294. นายอารยะ ชุมดวง สหประชาธิปไตย

สุพรรณบุรี เขต 1

295. นายบรรหาร ศิลปอาชา ชาติไทย
296. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ชาติไทย
297. นายชุมพล ศิลปอาชา ชาติไทย

สุพรรณบุรี เขต 2

298. นายประภัตร โพธสุธน ชาติไทย
299. นายจองชัย เที่ยงธรรม สหประชาธิปไตย

สุราษฎร์ธานี เขต 1

300. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ประชาธิปัตย์
301. นายพาสกร จรูญรัตน์ ประชาธิปัตย์
302. นายสิทธิพร โพธิ์เพ็ชร์ ประชาธิปัตย์

Digital Library

สุราษฎร์ธานี เขต 2

303. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประชาธิปัตย์
304. นายภิญญา ช่วยปลอด	กิจสังคม

สุรินทร์ เขต 1

305. นายวิชัย จันทร์เจริญ	สหประชาธิปไตย
306. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร	กิจสังคม
307. นายเกษม รุ่งธนเกียรติ	กิจสังคม

สุรินทร์ เขต 2

308. นายเสกสรร แสนภูมิ (ถูกให้ออกจากพรรค 23 มิถุนายน 2530)	ก้าวหน้า
และได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีก 13 กันยายน 2530	ราษฎร
309. นายบุญเกิด นากดี	ชาติไทย
310. นายยรรยง ร่วมพัฒนา	กิจสังคม

สุรินทร์ เขต 3

311. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์	กิจสังคม
312. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	รวมไทย

หนองคาย เขต 1

313. นายฉัตรชัย เอียสกุล	ประชาธิปัตย์
314. นายทรงยศ รามสูต	ชาติไทย
315. นายสุนทร นิลเกตุ	รวมไทย

หนองคาย เขต 2

316. นายเฉลิมชัย เอียสกุล	ประชาธิปัตย์
317. นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์	ชาติไทย

อ่างทอง

318. นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล	ชาติไทย
319. นายนิพนธ์ วิสิษฐ์ยุทธศาสตร์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 1

320. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	รวมไทย
321. พันเอก สมคิด ศรีสังคม	แรงงานประชาธิปไตย
322. นายทองสวย สหัสทัศน์	ประชาธิปัตย์

Digital Library

อุดรธานี เขต 2

323. นายสมภพ ศรีวรขาน	ราษฎร
324. นายไตรภพ เมาะราษี	ประชาธิปัตย์
325. นายดิเรก หลักคำ	ประชาธิปัตย์

อุดรธานี เขต 3

326. นายประจวบ ไชยสาส์น	ประชาธิปัตย์
327. นายประสพ บุษราคัม	กิจสังคม
328. นายจำรัส มัฆนาโส	ชาติประชาธิปไตย

อุดรธานี เขต 4

329. นายรักเกียรติ สุขธนะ	กิจสังคม
330. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	รวมไทย

อุตรดิตถ์

331. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์	สหประชาธิปไตย
332. นายอารมณ์ พุ่มพิริยพฤนท์	กิจประชาคม
333. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา	สหประชาธิปไตย

อุทัยธานี

334. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	สหประชาธิปไตย
335. นายตามใจ ขำภโต	สหประชาธิปไตย

อุบลราชธานี เขต 1

336. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	กิจสังคม
337. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ	กิจสังคม
338. นายวิทยา ขันอาสา	ประชาธิปัตย์

อุบลราชธานี เขต 2

339. นายผัน บุญชิต	ราษฎร
340. นายอิสสระ สมชัย	ราษฎร
341. นายดำรงค์ บุญชิต	ราษฎร

Digital Library

อุบลราชธานี เขต 3

342. นายสนิท จันทรวงศ์ กิจสังคม
343. นายธีระชัย ศิริขันธ์ กิจสังคม
344. นายธนา เมตตาริกานนท์ กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 4

345. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ กิจสังคม
346. นายบรีชา เลาหพงศ์ชนะ กิจสังคม
347. นายดุสิต โสภิตชา กิจประชาคม

ตารางสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 27 กรกฎาคม 2529

จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคประชาธิปัตย์	100
พรรคชาติไทย	64
พรรคกิจสังคม	51
พรรคสหประชาธิปไตย	38
พรรคประชากรไทย	24
พรรครวมไทย	17
พรรคราษฎร	19
พรรคกิจประชาคม	15
พรรคก้าวหน้า	9
พรรคชาติประชาธิปไตย	3
พรรคมวลชน	3
พรรคสังคมประชาธิปไตย (พลังใหม่)	1
พรรคปวงชนชาวไทย	1
พรรคแรงงานประชาธิปไตย	1
พรรคเสรีนิยม	1
รวม	347

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 15

29 เมษายน 2531	พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
20 พฤษภาคม 2531	พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531
20 มิถุนายน 2531	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
24 มิถุนายน 2531	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
24 กรกฎาคม 2531	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 15 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 357 คน
1 สิงหาคม 2531	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
3 สิงหาคม 2531	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า นายปัญจะ เกสรทอง เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายธนา เมตตาริกานนท์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1 นายไสว พัฒโน เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 15

วันที่ 29 เมษายน 2531 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ยังผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531

วันที่ 19 พฤษภาคม 2531 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531 โดยกำหนดให้วันที่ 20 มิถุนายน 2531 ถึงวันที่ 24 มิถุนายน 2531 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 142 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 357 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. นายสมัคร สุนทรเวช	ประชากรไทย
2. นางลลิตา ฤกษ์สำราญ	ประชากรไทย
3. พลโท จิตรพล ณ ลำปาง	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา (ลาออก 14 กันยายน 2533)	กิจสังคม
นายสุเทพ อัตถากร (ได้รับเลือกตั้งแทน 25 พฤศจิกายน 2533)	พลังธรรม
5. นายมารุต บุนนาค	ประชาธิปัตย์
6. นายสุเทพ วงศ์กำแหง	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์	ประชากรไทย
8. นายประวิช รัตนเพียร	ประชากรไทย
9. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. นายมงคล กิมสูนจันทร์	ประชากรไทย
11. นายสมาน ใจปราณี	ประชากรไทย
12. นายพิศาล ไชยชาญ	ประชากรไทย

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม	พลังธรรม
14. นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	พลังธรรม
15. นายพิจิตต รัตตกุล	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. นายพิชัย รัตตกุล	ประชาธิปัตย์
17. นายประพันธ์ หุตะสิงห์	พลังธรรม
18. นายเจริญ คันธวงศ์	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา	ประชากรไทย
20. นายธำรงค์ แสงสุริยจันทร์	พลังธรรม
21. นายเชษฐ เชาว์วิศิษฐ	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. พลเรือเอก ศิริ ศิริรังษี	พลังธรรม
23. นายพีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์	พลังธรรม
24. นายปราโมทย์ สุขุม	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 9

25. นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล	ประชากรไทย
26. นายประเสริฐ ม่วงศิริ	ประชากรไทย
27. นายปกิต พัฒนกุล	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 10

28. นายอุสาห์ สระมาลา	ประชากรไทย
29. นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต	ประชากรไทย
30. นายสุวัฒน์ นิงสานนท์	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 11

31. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	มวลชน
32. นายวัชระ ประภาพัฒน์	ประชากรไทย
33. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	พลังธรรม

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 12

34. นายสัญญา สถิรบุตร	ประชากรไทย
35. นายสมุทร มงคลกิติ	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 13

36. นายสุมิตร สุนทรเวช	ประชากรไทย
37. นางปวีณา หงสกุล	ประชากรไทย

กระบี่

38. นายอาคม เอ่งฉ้วน	ประชาธิปัตย์
39. นายสมบูรณ์ สิทธิมนต์	เอกภาพ(ประชาชน)

กาญจนบุรี เขต 1

40. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	ชาติไทย
41. นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์	พลังธรรม

กาญจนบุรี เขต 2

42. นายเรวัติ สิรินุกูล	ชาติไทย
43. นายชวิน เป้าอารีย์	ประชาธิปัตย์

กาฬสินธุ์ เขต 1

44. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	กิจสังคม
45. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์	กิจสังคม
46. นายพิชัย มงคลวิรกุล	ชาติไทย(ประชาชน)

กาฬสินธุ์ เขต 2

47. นายใหม่ ศิรินวกุล	กิจสังคม
48. นายอภิชาติ หาลำเจียก	กิจสังคม
49. นายบวร ภูจริต	กิจสังคม

กำแพงเพชร เขต 1

50. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	เอกภาพ(รวมไทย)
51. นายปรีชา มุสิกุล	ประชาธิปัตย์

Digital Library

กำแพงเพชร เขต 2

52. นายเสนาะ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์
53. นายเสนอ พึ่งเจียม	ประชาธิปัตย์

ขอนแก่น เขต 1

54. นายสุนทร ลีซีทวน	ปวงชนชาวไทย
55. นายประสม ประคุณศึกษาพันธ์	ราษฎร
56. นายอดิศร เพียงเกษ	มวลชน

ขอนแก่น เขต 2

57. นายชวลิต โอสถานุเคราะห์	กิจสังคม
58. นายศุภสิทธิ์ เตชะตานนท์	ชาติไทย
59. นายสมพร ศรีวงษ์	ปวงชนชาวไทย

ขอนแก่น เขต 3

60. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	เอกภาพ(รวมไทย)
61. นายสมศักดิ์ คุณเงิน	เอกภาพ(กิจประชาคม)
62. นายพงส์ สารสิน	กิจสังคม

ขอนแก่น เขต 4

63. นายทองปาน พรมโสภา	ปวงชนชาวไทย
64. นายแถม ดีบุญมี ณ ชุมแพ	ชาติไทย

จันทบุรี

65. นายวโรทัย ภิญญาศาสน์	ประชากรไทย
66. นายธวัชชัย อนามพงษ์	ประชากรไทย
67. นายประวัฒน์ อุตตะโมต	ประชากรไทย

ฉะเชิงเทรา เขต 1

68. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	ชาติไทย(ประชาชน)
69. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	เอกภาพ(กิจประชาคม)

ฉะเชิงเทรา เขต 2

70. นายสุชาติ ตันเจริญ	ชาติไทย
71. นายทิว พูลสมบัติ	มวลชน

Digital Library

ชลบุรี เขต 1

72. นายนิคม แสนเจริญ	กิจสังคม
73. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	เอกภาพ(ก้าวหน้า)
74. นายเทอดธรรม อัมราลิขิต	กิจสังคม

ชลบุรี เขต 2

75. นายดรงค์ สิงห์โตทอง	เอกภาพ(ก้าวหน้า)
76. นายจรูญ งามพิเชษฐ์	กิจสังคม
77. นายถาวร ตรีรัตน์ณรงค์	กิจสังคม

ชัยนาท

78. นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง	เอกภาพ(กิจประชาคม)
79. จ่าสิบเอก อนันต์ สุขสันต์	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 1

80. นายบัวพรม ธีรกัลยาณพันธุ์	กิจสังคม
81. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	กิจสังคม
82. นายชวลิต มหาจันทร์	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 2

83. นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ	กิจสังคม
84. นายสีหนาท ภาชา	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 3

85. นายก่ำซุง ประภากรแก้วรัตน์	กิจสังคม
86. นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย	กิจสังคม

ชุมพร

87. นายธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ์	เอกภาพ(กิจประชาคม)
88. นายจัตุรนต์ คชสีห์	ชาติไทย(ประชาชน)

เชียงราย เขต 1

89. นายวีรพล มุตตามระ	เอกภาพ(รวมไทย)
90. นายมงคล จงสุทธนามณี	เอกภาพ(รวมไทย)
91. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี	ชาติไทย

Digital Library

เชียงราย เขต 2

92. นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์	เอกภาพ(รวมไทย)
93. นายประทวน รมยานนท์	ชาติไทย

เชียงราย เขต 3

94. นายอาทิตย์ วิลัยวงค์	ราษฎร
95. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	เอกภาพ(รวมไทย)

เชียงใหม่ เขต 1

96. นายธวัชวงค์ ณ เชียงใหม่	กิจสังคม
97. นายสุบิน ปิ่นขยัน	กิจสังคม
98. นายสุรพันธ์ ชินวัตร	ชาติไทย

เชียงใหม่ เขต 2

99. นายเจริญ เชาวน์ประยูร	เอกภาพ(รวมไทย)
100. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	เอกภาพ(รวมไทย)
101. นายมานะ แพรสกุล	เอกภาพ(รวมไทย)

เชียงใหม่ เขต 3

102. นายอำนวย ยศสุข	กิจสังคม
103. นายวารินทร์ ลิ้มศักดากุล	กิจสังคม
104. นายสยม รามสูต	เอกภาพ(รวมไทย)

ตรัง

105. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
106. นายทวี สุรบาล	ประชาธิปัตย์
107. นายพิทักษ์ รังษีธรรม	ชาติไทย(ประชาชน)

ตราด

108. นายธนิต ไตรวุฒิ	ชาติไทย(ประชาชน)

ตาก

109. นายอุดร ตันติสุนทร	กิจสังคม
110. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์

Digital Library

นครนายก เขต 1

111 พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา	ประชาธิปัตย์

นครปฐม เขต 1

112. นายประสานต์ บุญมี	ชาติไทย
113. นายไชยยศ สะสมทรัย์	เอกภาพ(ก้าวหน้า)

นครปฐม เขต 2

114. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	ชาติไทย
115. นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	เอกภาพ(ก้าวหน้า)

นครพนม เขต 1

116. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	ชาติไทย
117. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	ราษฎร

นครพนม เขต 2

118. นายไพจิต ศรีวรขาน	ราษฎร
119. นายวีรวร สิทธิธรรม	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 1

120. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	ปวงชนชาวไทย
121. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติไทย
122. นายบุญถึง ผลพานิชย์	ราษฎร

นครราชสีมา เขต 2

123. นายจำลอง ครุฑขุนทด	ปวงชนชาวไทย
124. นายสนั่น พยัคฆกุล	ประชาธิปัตย์
125. นายประสาร ด่านกุล	เอกภาพ(ประชาชน)

นครราชสีมา เขต 3

126. นายสกุล ศรีพรหม	ชาติไทย
127. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	เอกภาพ(ประชาชน)
128. นายประทีป กรีฑาเวช	ปวงชนชาวไทย

Digital Library

นครราชสีมา เขต 4

129. นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติไทย
130. นายกร ทัพพะรังษี	ชาติไทย
131. นายลำพอง พิลาสมบัติ	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 5

132. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปัตย์
133. นางศรีสกุล เตชะไพบูลย์	ประชาธิปัตย์
134. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ชาติไทย

นครศรีธรรมราช เขต 1

135. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	ประชาธิปัตย์
136. นายมาโนชญ์ วิชัยกุล	ประชาธิปัตย์
137. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 2

138. นางสุพัตรา มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
139. นายนิยม คำแหง	กิจสังคม
140. พลเอก หาญ ลีนานนท์	ชาติไทย(ประชาชน)

นครศรีธรรมราช เขต 3

141. นายชำนิ ศักดิเศรษฐ์	เอกภาพ(ก้าวหน้า)
142. นายสุธรรม แสงประทุม	เอกภาพ(ก้าวหน้า)
143. นายวิทยา แก้วภราดัย	เอกภาพ(ก้าวหน้า)

นครสวรรค์ เขต 1

144. นายประสิทธิ์ พิทูรกิจจา	เอกภาพ(รวมไทย)
145. นายวีระกร คำประกอบ	เอกภาพ(รวมไทย)
146. นายสนอง รอดโพธิ์ทอง	ชาติไทย

นครสวรรค์ เขต 2

147. นายบุญชู โรจนเสถียร	เอกภาพ(กิจประชาคม)
148. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เอกภาพ(รวมไทย)

Digital Library

นครสวรรค์ เขต 3

149. นายประเทือง คำประกอบ	สหประชาธิปไตย
150. นายวิจิตร แจ่มใส	สหประชาธิปไตย

นนทบุรี เขต 1

151. นายประกอบ สังข์โต	ประชากรไทย
152. นายสนม เปียร์นนท์	ประชากรไทย

นนทบุรี เขต 2

153. นายถวิล จันทร์ประสงค์	ชาติไทย
154. นายประชุม รัตนเพียร	ประชากรไทย

นราธิวาส

155. นายเสนีย์ มะดากะกุล	เอกภาพ(กิจประชาคม)
156. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์	เอกภาพ(ประชาชน)
157. นายปริญญา เจตาภิวัฒน์	เอกภาพ(รวมไทย)

น่าน

158. นางสาวพูนสุข โลหะโชติ	ชาติไทย
159. นายวัลลภ สุปริยศิลป์	เอกภาพ(รวมไทย)
160. นายเดช วงศ์เทพ	เอกภาพ(รวมไทย)

บุรีรัมย์ เขต 1

161. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์	ประชาธิปัตย์
162. นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธ์	มวลชน
163. นายวุฒิพงษ์ เหลืองอุดมชัย	เสรีนิยม

บุรีรัมย์ เขต 2

164. นายโสภณ เพชรสว่าง	มวลชน
165. นายประกิจ พลเดช	ชาติไทย
166. นายต่อสู้ ลัทธิกุล	ชาติไทย

บุรีรัมย์ เขต 3

167. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	ชาติไทย
168. นายพิชิต ธีระรัชตานนท์	ชาติไทย
169. นายเนวิน ชิดชอบ	สหประชาธิปไตย

Digital Library

ปทุมธานี

170. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
171. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
172. นายจรูญ กุวานนท์	ประชากรไทย

ประจวบคีรีขันธ์

173. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ชาติไทย
174. นายสำเภา ประจวบเหมาะ	ชาติไทย
175. นายวิเศษ ใจใหญ่	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 1

176. นายสมาน ภุมมะกาญจนะ	ชาติไทย
177. นายสุนทร วิลาวัลย์	ชาติไทย
178. นายบุญส่ง สมใจ	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 2

179. นายเสนาะ เทียนทอง	ชาติไทย
180. นายวิทยา เทียนทอง	ชาติไทย
181. นายบุรินทร์ หิรัญบูรณะ	ชาติไทย

ปัตตานี

182. นายเด่น โต๊ะมีนา	เอกภาพ(ประชาชน)
183. นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร	กิจสังคม
184. นายปรีชา บุญมี	เอกภาพ(ประชาชน)

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

185. นายมนตรี พงษ์พานิช	กิจสังคม
186. นายประมวล สภาวสุ	ชาติไทย

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

187. พันเอก ณรงค์ กิตติขจร	เสรีนิยม
188. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	กิจสังคม

Digital Library

พะเยา

189. นายวิชาญ ไพบูลย์สิริรัตน์	เอกภาพ(รวมไทย)
190. นางพวงเล็ก บุญเชียง (ตันบรรจง)	ชาติไทย
191. นายเชวง วงศ์ใหญ่	เอกภาพ(รวมไทย)

พังงา

192. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	ประชาธิปัตย์

พัทลุง

193. นายโอภาส รองเงิน	เอกภาพ(ประชาชน)
194. นายเจริญ ภักดีวานิช	ชาติไทย
195. นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี	เอกภาพ(ประชาชน)

พิจิตร เขต 1

196. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	ราษฎร
197. นายบุญเสริม ถาวรกูล	ชาติไทย

พิจิตร เขต 2

198. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์	ประชาธิปัตย์
199. นายโตก รอดรักษา	ประชาธิปัตย์

พิษณุโลก เขต 1

200. นายสุชน ชามพูนท	ชาติไทย
201. นายอุดมศักดิ์ อุชชิน	ราษฎร
202. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	ประชากรไทย

พิษณุโลก เขต 2

203. นายจุติ ไกรฤกษ์	ประชากรไทย
204. นายโกศล ไกรฤกษ์	ประชากรไทย

เพชรบุรี

205. นายปิยะ อังกินันทน์	ชาติไทย
206. นายยุทธ อังกินันทน์	ชาติไทย
207. นายภิมุข อังกินันทน์	ชาติไทย

Digital Library

เพชรบูรณ์ เขต 1

208. นายปัญจะ เกสรทอง	ชาติไทย
209. นายวิศัลย์ โฆษิตานนท์	ราษฎร
210. นายจรัส พั้วช่วย	เอกภาพ(กิจประชาคม)

เพชรบูรณ์ เขต 2

211. นายเอี่ยม ทองใจสด	ชาติไทย
212. เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูล	เอกภาพ(รวมไทย)
213. นายแก้ว บัวสุวรรณ	ราษฎร

แพร่

214. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	เอกภาพ(รวมไทย)
215. นายดุสิต รังคสิริ	ชาติไทย
216. นายชูวิทย์ จิตรสกุล	เอกภาพ(รวมไทย)

ภูเก็ต

217. นายเรวุฒิ จินดาพล	ชาติไทย

มหาสารคาม เขต 1

218. นายพยุง ชำชอง	กิจสังคม
219. นายอัมพล จันทรเจริญ	กิจสังคม
220. นายมาโนช เชาวรัตน์	เอกภาพ(รวมไทย)

มหาสารคาม เขต 2

221. นายอำนวย ปะติเส	ประชาธิปัตย์
222. นายสมมาศ เฮงสวัสดิ์	ประชาธิปัตย์
223. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	กิจสังคม

มุกดาหาร

224. นายระวี กิ่งคำวงศ์	ชาติไทย
225. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ	สหประชาธิปไตย

แม่ฮ่องสอน

226. นายบุญเลิศ สว่างกุล	ชาติไทย

Digital Library

ยะลา

227. นายไพโรจน์ เฉลียวศักดิ์	ประชาธิปัตย์
228. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	เอกภาพ(ประชาชน)

ยโสธร

229. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข	เอกภาพ(ประชาชน)
230. นายอุดร ทองน้อย	ประชาธิปัตย์
231. นายวิสันต์ เดชเสน	ชาติไทย

ร้อยเอ็ด เขต 1

232. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	ชาติไทย
233. นายประณต เสริฐวิชา	ประชาธิปัตย์
234. นางศิริพันธ์ จุรีมาศ	ชาติไทย

ร้อยเอ็ด เขต 2

235. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	พลังสังคมประชาธิปไตย
236. นายระวี หิรัญโชติ	กิจสังคม
237. นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์	ราษฎร

ร้อยเอ็ด เขต 3

238. นายเยี่ยมพล พลเยี่ยม	ราษฎร
239. นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	กิจสังคม

ระนอง

240. นายทองหยด จิตตวีระ	กิจสังคม

ระยอง

241. นายสิน กุมภะ	กิจสังคม
242. นายเสริมศักดิ์ การุญ	ชาติไทย
243. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ	ชาติไทย

ราชบุรี เขต 1

244. นายทวี ไกรคุปต์	กิจสังคม
245. นายจิระ มังคลรังษี	ชาติไทย
246. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	ชาติไทย

Digital Library

ราชบุรี เขต 2

247. พันเอก วินัย เจริญจันทร์	ปวงชนชาวไทย
248. นายทวิช กลิ่นประทุม	ชาติไทย

ลพบุรี เขต 1

249. นายกมล จิระพันธุ์วาณิชย์	ชาติไทย
250. พลโท เอนก บุนยถี	ชาติไทย
251. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	ราษฎร

ลพบุรี เขต 2

252. นายเชาวน์วัศ สุดลาภา	ราษฎร
253. นายนิยม วรปัญญา	ชาติไทย

ลำปาง เขต 1

254. นายสอาด ปียวรรณ	ชาติไทย
255. นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	เอกภาพ(รวมไทย)
256. นายบุญหลง ถาคำฟู่	เอกภาพ(รวมไทย)

ลำปาง เขต 2

257. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	เอกภาพ(รวมไทย)
258. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	เอกภาพ(รวมไทย)

ลำพูน

259. นายสมาน ชมภูเทพ (ลาออก 4 มิถุนายน 2533)	เอกภาพ(รวมไทย)
นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ (ได้รับเลือกตั้งแทน 19 สิงหาคม 2533)	เอกภาพ
260. นายสังวาลย์ วงศ์วรรณ	เอกภาพ(รวมไทย)
261. นายมนตรี ด่านไพบูลย์	กิจสังคม

เลย เขต 1

262. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	ปวงชนชาวไทย
263. นายประชา บุณยเนตร	ปวงชนชาวไทย

เลย เขต 2

264. นายพินิจ สิทธิโห	ปวงชนชาวไทย
265. นายทศพล สังขทรัพย์	ชาติไทย

Digital Library

ศรีสะเกษ เขต 1

266. นายไพโรจน์ เครือรัตน์	ชาติไทย
267. นายมหาหิงค์ ไพรสิน	เอกภาพ(รวมไทย)
268. นางกรองกาญจน์ วีสมหมาย	กิจสังคม

ศรีสะเกษ เขต 2

269. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	เอกภาพ(รวมไทย)
270. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	ชาติไทย(ประชาชน)
271. นายประโภชณ์ สภาวสุ	เอกภาพ(รวมไทย)

ศรีสะเกษ เขต 3

272. นายจำนงค์ โพธิสาโร	เอกภาพ(รวมไทย)
273. นายวีระ ไชยะเดชะ	ชาติไทย

สกลนคร เขต 1

274. นายเสน่ห์ โสรินทร์	ชาติไทย
275. นายชาญชัย พรหมสาขา ณ สกลนคร	ชาติไทย
276. นายเอกพร รักความสุข	เอกภาพ(ก้าวหน้า)

สกลนคร เขต 2

277. นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์	เอกภาพ(กิจประชาคม)
278. พันตรี สีห์พนม วิชิตวรสาร	กิจสังคม
279. นายสุวิชัย เจียมเจริญอุดมดี	กิจสังคม

สงขลา เขต 1

280. นายอำนวย สุวรรณคีรี	ประชาธิปัตย์
281. นายสงบ ทิพย์มณี	ประชาธิปัตย์
282. นายนิกร จำนง	ชาติไทย(ประชาชน)

สงขลา เขต 2

283. นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์
284. จ่าสิบตรี อนันต์ เรืองกูล	กิจสังคม

Digital Library

สงขลา เขต 3

285. นายไตรรงค์ สุวรรณศีรี ประชาธิปัตย์
286. นายสมนเส๊าะ โปขะรี ประชาธิปัตย์

สตูล

287. นายวิทูร หลังจิ ชาติไทย

สมุทรปราการ เขต 1

288. นายวัฒนา อัศวเหม ราษฎร
289. นายสนิท กุลเจริญ ประชากรไทย
290. นายสมชาย สาดิษฐ์ ราษฎร

สมุทรปราการ เขต 2

291. นายสมพร อัศวเหม ราษฎร
292. นายประเสริฐ สุขวัฒน์ ชาติไทย

สมุทรสงคราม

293. นายวิโรจน์ ณ บางช้าง ประชาธิปัตย์

สมุทรสาคร

294. นายเอนก ทับสุวรรณ ประชาธิปัตย์
295. นายเจี่ย ก๊กผล กิจสังคม

สระบุรี

296. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร ชาติไทย
297. นายบัญญัติ วงษ์ประยูร ราษฎร
298. นายเงิน บุญสุภา ราษฎร

สิงห์บุรี

299. พันเอก บุญศักดิ์ โพธิ์เจริญ พลังธรรม

สุโขทัย เขต 1

300. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน กิจสังคม
301. นายกุศล หมีเทศ กิจสังคม

Digital Library

สุโขทัย เขต 2

302. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	กิจสังคม
303. นายประทวน เขียวฤทธิ์	เอกภาพ(รวมไทย)

สุพรรณบุรี เขต 1

304. นายบรรหาร ศิลปอาชา	ชาติไทย
305. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ชาติไทย
306. นายชุมพล ศิลปอาชา	ชาติไทย

สุพรรณบุรี เขต 2

307. นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย
308. นายจองชัย เที่ยงธรรม	ชาติไทย

สุราษฎร์ธานี เขต 1

309. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ประชาธิปัตย์
310. นายโกเมศ ขวัญเมือง	พลังธรรม
311. นายตัน วัชรสินธุ์	กิจสังคม

สุราษฎร์ธานี เขต 2

312. นายภิญญา ช่วยปลอด	กิจสังคม
313. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประชาธิปัตย์

สุรินทร์ เขต 1

314. นายสุธี ภูวพันธุ์	เอกภาพ(รวมไทย)
315. นายพูลสวัสดิ์ มูลศาสตร์สาทร	กิจสังคม
316. นายอุทัย ศรีสงค์	กิจสังคม

สุรินทร์ เขต 2

317. นายเสกสรร แสนภูมิ	ราษฎร
318. นายยรรยง ร่วมพัฒนา	กิจสังคม
319. นายบุญเกิด นากดี	ชาติไทย

สุรินทร์ เขต 3

320. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	เอกภาพ(รวมไทย)
321. นายเกียรติ ศรีสุรินทร์	เสรีนิยม

Digital Library

หนองคาย เขต 1

322. นายประสิทธิ์ จันทาทอง	ชาติไทย
323. นายทรงยศ รามสูต	ชาติไทย
324. นายนิตินัย นาครทรรพ	ปวงชนชาวไทย

หนองคาย เขต 2

325. นายสุเมธ พรมพันห่าว	ราษฎร
326. นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์	ชาติไทย

อ่างทอง

327. นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล	ชาติไทย
328. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 1

329. นายประยูร สุรนิวงศ์	ปวงชนชาวไทย
330. นางเตือนใจ นุอุปละ	ประชาธิปัตย์
331. นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ	ประชาธิปัตย์

อุดรธานี เขต 2

332. นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์	ประชาธิปัตย์
333. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	ชาติไทย
334. นายวิเชียร ขาวขำ	ปวงชนชาวไทย

อุดรธานี เขต 3

335. นายไชยยศ จิรเมธากร	ประชาธิปัตย์
336. นายวิชัย เอี่ยมวงศ์	ประชาธิปัตย์
337. นายประสพ บุษราคัม	กิจสังคม

อุดรธานี เขต 4

338. นายประจวบ ไชยสาส์น	ประชาธิปัตย์
339. นายรักเกียรติ สุขธนะ	ประชาธิปัตย์
340. นายอารมย์ ศิริสุวรรณ	ปวงชนชาวไทย

Digital Library

อุตรดิตถ์

341. นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์	ราษฎร
342. ร้อยตรี บุญยง วัฒนพงศ์	ปวงชนชาวไทย
343. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์	ชาติไทย

อุทัยธานี

344. นายไพโรจน์ ทุ่งทอง	พลังธรรม
345. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	สหประชาธิปไตย

อุบลราชธานี เขต 1

346. นายพูลสวัสดิ์ โหตระไวศยะ	ชาติไทย
347. นายวิทยา ขันอาสา	ชาติไทย(ประชาชน)
348. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 2

349. นายตุ่น จินตะเวช	ปวงชนชาวไทย
350. นายปัญญา จินตะเวช	ปวงชนชาวไทย
351. นายชาตรี พิริยะกิจไพบูลย์	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 3

352. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประชาธิปัตย์
353. นายธนา เมตตาริกานนท์	กิจสังคม
354. นายสนิท จันทรวงศ์	กิจสังคม

อุบลราชธานี เขต 4

355. นายดุสิต โสภิตชา	เอกภาพ(กิจประชาคม)
356. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์	กิจสังคม
357. นายสุรศักดิ์ บัวขาว	ประชาธิปัตย์

หมายเหตุ :

14 เมษายน 2532 พรรคก้าวหน้า,พรรคกิจประชาคม,พรรคประชาชน, ได้ยุบเลิกพรรคการเมือง

18 เมษายน 2532 "พรรครวมไทย" เปลี่ยนชื่อเป็น "พรรคเอกภาพ" ส.ส.พรรครวมไทย จำนวน 35 คน เป็น ส.ส.พรรคเอกภาพ

26 เมษายน 2532 พรรคชาติไทย ได้รับ ส.ส.ของพรรคประชาชน (ที่ยุบเลิกพรรคไปแล้ว เข้าเป็น ส.ส.พรรคชาติไทย จำนวน 9 คน

Digital Library

4 พฤษภาคม 2532 พรรคเอกภาพ ได้รับ ส.ส. ของ 3 พรรคการเมืองที่ยุบเลิกพรรค ได้แก่ ส.ส. จาก "พรรคก้าวหน้า" 8 คน "พรรคกิจประชาคม 9 คน "พรรคประชาชน 10 คน " รวม 27 คน เข้าเป็น ส.ส.ของพรรค ดังนั้น เมื่อรวมกับ ส.ส.ของพรรคเอกภาพ จำนวน 35 คนแล้ว ทำให้พรรคเอกภาพมี ส.ส. จำนวน 62 คน

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 24 กรกฎาคม 2531

จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคชาติไทย	87
พรรคกิจสังคม	54
พรรคประชาธิปัตย์	48
พรรครวมไทย	35
พรรคประชากรไทย	31
พรรคราษฎร	21
พรรคประชาชน	19
พรรคปวงชนชาวไทย	17
พรรคพลังธรรม	14
พรรคกิจประชาคม	9
พรรคก้าวหน้า	8
พรรคสหประชาธิปไตย	5
พรรคมวลชน	5
พรรคเสรีนิยม	3
พรรคพลังสังคมประชาธิปไตย	1
รวม	357

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 16

1 พฤษภาคม 2529	พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
15 มกราคม 2535	พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
16 มกราคม 2535	พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535
10 กุมภาพันธ์ 2535	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
14 กุมภาพันธ์ 2535	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
22 มีนาคม 2535	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 16 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน
2 เมษายน 2535	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
3 เมษายน 2535	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า
	นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร
	นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1
	นายเชาวน์วัศ สุดลาภา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2
	ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 16

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ประกาศยกเลิกการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ยังผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง

เมื่อได้ประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รัฐธรรมนูญฉบับใหม่บัญญัติให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน 360 คน

วันที่ 15 มกราคม 2535 มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 โดยกำหนดให้วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2535 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 22 มีนาคม 2535 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 142 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 360 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. นายสมัคร สุนทรเวช	ประชากรไทย
2. พันเอก วินัย สมพงษ์	พลังธรรม
3. นางลลิตา ฤกษ์สำราญ	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. พลตรี จำลอง ศรีเมือง	พลังธรรม
5. นายสุเทพ อัตถากร	พลังธรรม
6. นายเรืองวิทย์ ดุษฎีสุรพจน์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	พลังธรรม
8. นางเครือวัลย์ สมณะ	พลังธรรม
9. นายสมุทร มงคลกิติ	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. พลเรือเอก ดิลก ภัทรโกศล	พลังธรรม
11. นายปัญญา สุดสวงค์	พลังธรรม
12. นายวิทยา วิเศษรัตน์	พลังธรรม

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม	พลังธรรม
14. นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	พลังธรรม
15. นายสุทิน นพเกตุ	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. นายประพันธ์ หุตะสิงห์	พลังธรรม
17. พลตรี ฤกษ์ดี ชาติอุทิศ	พลังธรรม
18. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ	พลังธรรม
20. นายธำรงค์ แสงสุริยจันทร์	พลังธรรม
21. นายไชยวัฒน์ สินสุวงศ์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. พลเรือเอก ศิริ ศิริรังษี	พลังธรรม
23. นายพีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 9

24. นายเธียร มโนหรทัต	พลังธรรม
25. นายถวิล ไพรสณฑ์	พลังธรรม
26. นายสมพัฒน์ กัลยาวินัย	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 10

27. พลเรือโท โรช วิภัติภูมิประเทศ	พลังธรรม
28. นายเสริม หลักสุวรรณ	พลังธรรม
29. นายธเนศร์ พรพิพัฒน์พงศ์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 11

30. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	พลังธรรม
31. นายสุธา ชันแสง	พลังธรรม
32. นายแสวง ฤกษ์จรัล	พลังธรรม

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 12

33. นายกระแส ชนะวงศ์	พลังธรรม
34. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	พลังธรรม
35. นายสุธน ชื่นสมจิตต์	พลังธรรม

กระบี่

36. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล	ประชาธิปัตย์
37. นายอาคม เอ่งฉ้วน	ประชาธิปัตย์

กาญจนบุรี เขต 1

38. นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์	พลังธรรม
39. นาวาโท เดชา สุขารมณ์	ชาติไทย

กาญจนบุรี เขต 2

40. นายเรวัต สิรินุกุล	ชาติไทย
41. นายสันทัด จีนาภักดิ์	ชาติไทย

กาฬสินธุ์ เขต 1

42. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	ความหวังใหม่
43. นายพิชัย มงคลวิรกุล	สามัคคีธรรม
44. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์	กิจสังคม

กาฬสินธุ์ เขต 2

45. นายบวร ภูจริต	ความหวังใหม่
46. นายอภิชาติ หาลำเจียก	สามัคคีธรรม
47. นายใหม่ ศิรินวกุล	สามัคคีธรรม

กำแพงเพชร เขต 1

48. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	สามัคคีธรรม
49. นายปรีชา มุสิกุล	ประชาธิปัตย์

กำแพงเพชร เขต 2

50. นายสนั่น สบายเมือง	สามัคคีธรรม
51. นายวราเทพ รัตนากร	สามัคคีธรรม

Digital Library

ขอนแก่น เขต 1

52. นายประสม ประคุณศึกษาพันธ์	กิจสังคม
53. นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ	ความหวังใหม่
54. พลเอก พัฒน์ อัคนิบุตร	ความหวังใหม่

ขอนแก่น เขต 2

55. นายศุภสิทธิ์ เตชะตานนท์	ชาติไทย
56. นายชวลิต โอสถานุเคราะห์	สามัคคีธรรม
57. นายพา อักษรเสือ	ความหวังใหม่

ขอนแก่น เขต 3

58. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	กิจสังคม
59. นายสมศักดิ์ คุณเงิน	สามัคคีธรรม
60. นายประสงค์ ศรีวัฒน์	ความหวังใหม่

ขอนแก่น เขต 4

61. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	ความหวังใหม่
62. นายสุเทพ ดีบุญมี ณ ชุมแพ	ชาติไทย

จันทบุรี

63. นายวโรทัย ภิญญาสาสน์	ประชากรไทย
64. นายประวัฒน์ อุตตะโมต	ประชากรไทย
65. นายธวัชชัย อนามพงษ์	ประชากรไทย

ฉะเชิงเทรา เขต 1

66. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	สามัคคีธรรม
67. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	ความหวังใหม่

ฉะเชิงเทรา เขต 2

68. นายสุชาติ ตันเจริญ	สามัคคีธรรม
69. นายจักรพันธ์ ทัตติยกุล	สามัคคีธรรม

ชลบุรี เขต 1

70. นายเทอดธรรม อัมราลิขิต	สามัคคีธรรม
71. นายสงำ ธนสงวนวงศ์	สามัคคีธรรม
72. นางสาวเสาวลักษณ์ สุริยาทิพย์	เอกภาพ

Digital Library

ชลบุรี เขต 2

73. นายสนธยา คุณปลื้ม	สามัคคีธรรม
74. นายจรูญ งามพิเชษฐ์	สามัคคีธรรม
75. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	เอกภาพ

ชัยนาท

76. นายบุญธง สงฆ์ประชา	ชาติไทย
77. นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง	สามัคคีธรรม

ชัยภูมิ เขต 1

78. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	สามัคคีธรรม
79. นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	ความหวังใหม่
80. นายอร่าม โล่ห์วีระ	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 2

81. นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ	สามัคคีธรรม
82. นายสีหนาท ภาชา	ชาติไทย

ชัยภูมิ เขต 3

83. นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย	สามัคคีธรรม
84. นายกำชุง ประภากรแก้วรัตน์	สามัคคีธรรม

ชุมพร

85. นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย	ประชาธิปัตย์
86. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์	ประชาธิปัตย์
87. นายวีรเทพ สุวรรณสว่าง	ความหวังใหม่

เชียงราย เขต 1

88. นายทรงธรรม ปัญญาดี (ลาออก 11 มิถุนายน 2535)	ชาติไทย
ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 30 มิถุนายน 2535	
89. นายมงคล จงสุทธนามณี	สามัคคีธรรม
90. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์	สามัคคีธรรม

เชียงราย เขต 2

91. นายทวี พุทธจันทร์	สามัคคีธรรม
92. นายสำเร็จ ภูนิคม	กิจสังคม

Digital Library

เชียงราย เขต 3

93. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	สามัคคีธรรม
94. นายสมศาสตร์ รัตนสัค	สามัคคีธรรม

เชียงใหม่ เขต 1

95. นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่	ความหวังใหม่
96. นายณรงค์ นิยมไทย	ประชาธิปัตย์
97. นายปรีชา ฝ่องเจริญกุล	สามัคคีธรรม

เชียงใหม่ เขต 2

98. นายเจริญ เชาวน์ประยูร	สามัคคีธรรม
99. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	สามัคคีธรรม
100. จ่าสิบตรี อุดม วรวัลย์	สามัคคีธรรม

เชียงใหม่ เขต 3

101. นายส่งสุข ภัคเกษม	สามัคคีธรรม
102. นายสุรพล เกียรติไชยากร	สามัคคีธรรม
103. นายอำนวย ยศสุข	ความหวังใหม่

ตรัง

104. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
105. นายทวี สุระบาล	ประชาธิปัตย์
106. นายวิเชียร คันฉ่อง	ประชาธิปัตย์

ตราด

107. นายธนิต ไตรวุฒิ	ชาติไทย

ตาก

108. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์
109. นายถาวร กาสมสัน	ประชาธิปัตย์

นครนายก

110. นายเดช บุญ-หลง	ชาติไทย

Digital Library

นครปฐม เขต 1

111. นายประสานต์ บุญมี	ชาติไทย
112. นายสราวุธ นิยมทรัพย์	ความหวังใหม่

นครปฐม เขต 2

113. นายระวัง เนตรโพธิ์แก้ว	สามัคคีธรรม
114. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	ชาติไทย

นครพนม เขต 1

115. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	ความหวังใหม่
116. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	ราษฎร

นครพนม เขต 2

117. นายไพจิต ศรีวรขาน	ความหวังใหม่
118. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์	ความหวังใหม่

นครราชสีมา เขต 1

119. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	สามัคคีธรรม
120. นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	สามัคคีธรรม
121. พันตรี เทอดฤทธิ์ บุญญฤทธิ์	ชาติไทย

นครราชสีมา เขต 2

122. พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ	ความหวังใหม่
123. นายจำลอง ครุฑขุนทด	สามัคคีธรรม
124. พลเอก ปัญญา สิงห์ศักดา	ความหวังใหม่

นครราชสีมา เขต 3

125. ว่าที่ร้อยตรี ไพโรจน์ สุวรรณฉวี	สามัคคีธรรม
126. นายกฤษฎาง แถวโสภา	ประชาธิปัตย์
127. พลตำรวจตรี วุฒิ สุโกศล	กิจสังคม

นครราชสีมา เขต 4

128. นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติไทย
129. นายกร ทัพพะรังสี	ชาติไทย
130. นายลำพอง พิลาสมบัติ	ชาติไทย

Digital Library

นครราชสีมา เขต 5

131. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	ความหวังใหม่
132. นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ	กิจสังคม
133. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 1

134. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	ประชาธิปัตย์
135. นายเดชา สามารถ	พลังธรรม
136. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 2

137. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
138. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	ประชาธิปัตย์
139. นายตรีพล เจาะจิตต์	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 3

140. นายณรงค์ นุ่นทอง	ประชาธิปัตย์
141. นายชำนิ ศักดิเศรษฐ์	เอกภาพ
142. นายอภิชาติ การิกาญจน์	ประชาธิปัตย์

นครสวรรค์ เขต 1

143. นายภิญโญ นิโรจน์	สามัคคีธรรม
144. นายประสิทธิ์ พิทูรกิจจา	เอกภาพ
145. นายวีระกร คำประกอบ	สามัคคีธรรม

นครสวรรค์ เขต 2

146. นายบุญชู โรจนเสถียร	เอกภาพ
147. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	สามัคคีธรรม

นครสวรรค์ เขต 3

148. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์	กิจสังคม
149. นายวิจิตร แจ่มใส	สามัคคีธรรม

นนทบุรี เขต 1

150. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	ความหวังใหม่
151. นางพิมพา จันทร์ประสงค์	พลังธรรม

Digital Library

นนทบุรี เขต 2

152. นายถวิล จันทร์ประสงค์	พลังธรรม
153. นายอุดมเดช รัตนเสถียร	พลังธรรม

นราธิวาส เขต 1

154. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์	ความหวังใหม่
155. นายเจะอามิง โตะตาหยง	สามัคคีธรรม

นราธิวาส เขต 2

156. นายปริญญา เจตาภิวัฒน์	ความหวังใหม่
157. นายนัจมุดดีน อูมา	ความหวังใหม่

น่าน

158. พลเอก สนั่น เศวตเศรณี	ความหวังใหม่
159. นางสาวพูนสุข โลหะโชติ	ชาติไทย
160. นายวัลลภ สุปริยศิลป์	สามัคคีธรรม

หนองคาย เขต 1

161. นายประสิทธิ์ จันทาทอง	สามัคคีธรรม
162. นายฉัตรชัย เอียสกุล	ความหวังใหม่
163. นายทรงยศ รามสูต	สามัคคีธรรม

หนองคาย เขต 2

164. นายสุเมธ พรมพันห่าว	สามัคคีธรรม
165. นายพินิจ จารุสมบัติ	สามัคคีธรรม
166. นายเฉลิมชัย เอียสกุล	ความหวังใหม่

บุรีรัมย์ เขต 1

167. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์	ประชาธิปัตย์
168. นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์	สามัคคีธรรม
169. นายวุฒิพงษ์ เหลืองอุดมชัย	ชาติไทย

บุรีรัมย์ เขต 2

170. นายประกิจ พลเดช	ชาติไทย
171. พันตำรวจเอก สุทธี คะสุวรรณ	สามัคคีธรรม
172. นายต่อสู้ ลัทธิกุล	ชาติไทย

Digital Library

บุรีรัมย์ เขต 3

173. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	สามัคคีธรรม
174. นายเนวิน ชิดชอบ	สามัคคีธรรม
175. นายทรงศักดิ์ ทองศรี	สามัคคีธรรม

ปทุมธานี

176. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
177. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
178. นายจรูญ กุวานนท์	ความหวังใหม่

ประจวบคีรีขันธ์

179. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ชาติไทย
180. นายสำเภา ประจวบเหมาะ	ชาติไทย
181. นายวิเศษ ใจใหญ่	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 1

182. นายสุนทร วิลาวัลย์	ชาติไทย
183. นายสมาน ภูมมะกาญจนะ	ชาติไทย
184. นายบุญส่ง สมใจ	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 2

185. นายเสนาะ เทียนทอง	ชาติไทย
186. นายวิทยา เทียนทอง	ชาติไทย
187. นายบุรินทร์ หิรัญบูรณะ	ชาติไทย

ปัตตานี

188. นายเด่น โต๊ะมีนา	ความหวังใหม่
189. นายมุข สุไลมาน	ความหวังใหม่
190. นายสุดิน ภูยุทธานนท์	สามัคคีธรรม

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

191. นายมนตรี พงษ์พานิช	กิจสังคม
192. นายประมวล สภาวสุ	สามัคคีธรรม

Digital Library

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

193. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	กิจสังคม
194. พลโท เขษม ไกรสรรณ์	กิจสังคม

พะเยา

195. นายทองคำ เขื่อนทา	สามัคคีธรรม
196. นายวินิจฉัย ธนะรังสฤษฎ์	สามัคคีธรรม
197. นางพวงเล็ก บุญเชียง (ต้นบรรจง)	ชาติไทย

พังงา

198. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	ประชาธิปัตย์

พัทลุง

199. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	ประชาธิปัตย์
200. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	ประชาธิปัตย์
201. นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี	ความหวังใหม่

พิจิตร เขต 1

202. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	ความหวังใหม่
203. นายธำรง พัฒนรัฐ	ความหวังใหม่

พิจิตร เขต 2

204. พันตำรวจโท อดุลย์ บุญเสรฐ	ความหวังใหม่
205. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	ประชาธิปัตย์

พิษณุโลก เขต 1

206. นายสุชน ชามพูนท	ชาติไทย
207. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	ประชากรไทย
208. นายอุดมศักดิ์ อุชชิน	ความหวังใหม่

พิษณุโลก เขต 2

209. นายวีระ ปัทมสิริวัฒน์	ชาติไทย
210. นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์	ชาติไทย

Digital Library

เพชรบุรี

211. นายธานี ยี่สาร	สามัคคีธรรม
212. นายปิยะ อังกินันทน์	ชาติไทย
213. นายยุทธ อิงกินันทน์	ชาติไทย

เพชรบูรณ์ เขต 1

214. นายปัญจะ เกสรทอง	ชาติไทย
215. นายจรัส พั้วช่วย	พลังธรรม
216. นายไพศาล จันทรภักดี	ชาติไทย

เพชรบูรณ์ เขต 2

217. นายเกษม บุตรขุนทอง	พลังธรรม
218. นายเอี่ยม ทองใจสด	ชาติไทย
219. เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูลไท	สามัคคีธรรม

แพร่

220. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	สามัคคีธรรม
221. นายเมธา เอื้ออภิญญกุล	สามัคคีธรรม
222. นายดุสิต รังคสิริ	ชาติไทย

ภูเก็ต

223. นายเรวุฒิ จินดาพล (พ้นจากสมาชิกภาพ 22 พฤษภาคม 2535) ไม่มีการเลือกตั้งซ่อม เนื่องจากยุบสภา 30 มิถุนายน 2535	ชาติไทย

มหาสารคาม เขต 1

224. นายประวัติ ทองสมบูรณ์	กิจสังคม
225. นายอัมพล จันทรเจริญ	กิจสังคม
226. นายกริช กงเพชร	ความหวังใหม่

มหาสารคาม เขต 2

227. นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง	สามัคคีธรรม
228. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	กิจสังคม
229. นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	กิจสังคม

Digital Library

มุกดาหาร

230. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ	ความหวังใหม่
231. ร้อยเอก เอนก นาวาพานิช	ราษฎร

แม่ฮ่องสอน

232. นายบุญเลิศ สว่างกุล	ชาติไทย

ยะลา

233. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	ความหวังใหม่
234. นายไพศาล ยิ่งสมาน	ความหวังใหม่

ยโสธร

235. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร	กิจสังคม
236. นายวิสันต์ เดชเสน	ชาติไทย
237. นางอุบล บุญญชโลธร	สามัคคีธรรม

ร้อยเอ็ด เขต 1

238. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	ชาติไทย
239. นายบรรจง โฆษิตจิรนันท์	สามัคคีธรรม
240.นายเศกสิทธิ์ไวนิยมพงศ์	ความหวังใหม่

ร้อยเอ็ด เขต 2

241. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	สามัคคีธรรม
242. นายระวี หิรัญโชติ	กิจสังคม
243. นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์	ความหวังใหม่

ร้อยเอ็ด เขต 3

244. นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	กิจสังคม
245. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล	ความหวังใหม่

ระนอง

246. นายวิรัช ร่มเย็น	ประชาธิปัตย์

Digital Library

ระยอง

247. นายเสริมศักดิ์ การุญ	ความหวังใหม่
248. นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ	สามัคคีธรรม
249. นายสิน กุมภะ	สามัคคีธรรม

ราชบุรี เขต 1

250. นายขจรศักดิ์ จินตานนท์	พลังธรรม
251. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	ชาติไทย
252. นางสาวกุสุมา ศรสุวรรณ	พลังธรรม

ราชบุรี เขต 2

253. ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ	ชาติไทย
254. นายทวิช กลิ่นประทุม	ชาติไทย

ลพบุรี เขต 1

255. นายรัศมี วรรณิสสร	สามัคคีธรรม
256. นายสวัสดิ์ วงศ์กวี	ความหวังใหม่
257. นายกมล จิระพันธุ์วาณิช	ชาติไทย

ลพบุรี เขต 2

258. นายเชาวน์วัศ สุดลาภา	กิจสังคม
259. นายนิยม วรปัญญา	ชาติไทย

ลำปาง เขต 1

260. นายบุญชู ตรีทอง	ความหวังใหม่
261. นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	สามัคคีธรรม
262. นายบุญหลง ถาคำฟู	ความหวังใหม่

ลำปาง เขต 2

263. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	สามัคคีธรรม
264. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	สามัคคีธรรม

ลำพูน

265. นายสมาน ชมภูเทพ	ความหวังใหม่
266. นายมนตรี ด่านไพบูลย์	ความหวังใหม่
267. นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ	สามัคคีธรรม

Digital Library

เลย เขต 1

268. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	สามัคคีธรรม
269. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	ประชาธิปัตย์

เลย เขต 2

270. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข	กิจสังคม
271. นายทศพล สังขทรัพย์	ชาติไทย

ศรีสะเกษ เขต 1

272. นายบุญชง วีสมหมาย	ความหวังใหม่
273. นายไพโรจน์ เครือรัตน์	ชาติไทย
274. นางกรองกาญจน์ วีสมหมาย	ความหวังใหม่

ศรีสะเกษ เขต 2

275. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	ความหวังใหม่
276. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	กิจสังคม
277. นายเทิดภูมิ ใจดี	ความหวังใหม่

ศรีสะเกษ เขต 3

278. นายจำนงค์ โพธิสาโร	สามัคคีธรรม
279. นายสง่า วัชราภรณ์	กิจสังคม
280. นายดนัยฤทธิ์ วัชราภรณ์	กิจสังคม

สกลนคร เขต 1

281. นายเอกพร รักความสุข	เอกภาพ
282. นายเฉลิมชัย อุฬารกุล	ความหวังใหม่
283. นายอภิชาติ ตรีสวัสดิชัย	ประชาธิปัตย์

สกลนคร เขต 2

284. นายสาคร พรหมภักดี	สามัคคีธรรม
285. นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์	สามัคคีธรรม
286. นายองุ่น สุทธิวงศ์	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สงขลา เขต 1

287. นายสุรใจ ศิรินุพงศ์	ความหวังใหม่
288. นายนิพนธ์ บุญญามณี	ประชาธิปัตย์
289. นายนิกร จำนง	ชาติไทย

สงขลา เขต 2

290. นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์
291. พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล	ความหวังใหม่

สงขลา เขต 3

292. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	ประชาธิปัตย์
293. นายสะเบต หลีเหร็ม	ความหวังใหม่

สตูล

294. นายจิรายุส เนาวเกตุ	มวลชน

สมุทรปราการ เขต 1

295. นายวัฒนา อัศวเหม	ชาติไทย
296. นายสนิท กุลเจริญ	ประชากรไทย
297. นายประดิษฐ์ ยั่งยืน	ชาติไทย

สมุทรปราการ เขต 2

298. พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์	ชาติไทย
299. นายสมพร อัศวเหม	ชาติไทย
300. นายมั่น พัธโนทัย	ชาติไทย

สมุทรสงคราม

301. ร้อยตรี นุกูล ธนิกุล	ความหวังใหม่

สมุทรสาคร

302. นายมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์	ความหวังใหม่
303. นายศุภพรพงศ์ ชวนบุญ	กิจสังคม

Digital Library

สระบุรี

304. พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร	ชาติไทย
305. นายเงิน บุญสุภา	สามัคคีธรรม
306. นายป่องพล อดิเรกสาร	ชาติไทย

สิงห์บุรี

307. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	ชาติไทย

สุโขทัย เขต 1

308. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	กิจสังคม
309. นายกุศล หมีเทศทอง (หมีเทศ)	กิจสังคม

สุโขทัย เขต 2

310. นายประทวน เขียวฤทธิ์	สามัคคีธรรม
311. นายธวัช สุรินทร์คำ	ความหวังใหม่

สุพรรณบุรี เขต 1

312. นายบรรหาร ศิลปอาชา	ชาติไทย
313. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ชาติไทย
314. นายชุมพล ศิลปอาชา	ชาติไทย

สุพรรณบุรี เขต 2

315. นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย
316. นายจองชัย เที่ยงธรรม	ชาติไทย

สุราษฎร์ธานี เขต 1

317. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ประชาธิปัตย์
318. นายชุมพล กาญจนะ	ประชาธิปัตย์
319. นายประวิช นิลวัชรมณี	ประชาธิปัตย์

สุราษฎร์ธานี เขต 2

320. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประชาธิปัตย์
321. นางนิภา พริ้งศุลกะ	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สุรินทร์ เขต 1

322. นายสุธี ภูวพันธุ์	ความหวังใหม่
323. นายชูชัย มุ่งเจริญพร	กิจสังคม
324. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร	ความหวังใหม่

สุรินทร์ เขต 2

325. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร	ความหวังใหม่
326. นายอร่าม อามระดิษ (อมรดิษฐ์)	กิจสังคม
327. นายยรรยง ร่วมพัฒนา	ความหวังใหม่

สุรินทร์ เขต 3

328. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์	กิจสังคม
329. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	สามัคคีธรรม

อ่างทอง

330. นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล	ชาติไทย
331. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 1

332. นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล	ความหวังใหม่
333. นายสมศักดิ์ วรคามิน	ความหวังใหม่
334. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	ความหวังใหม่

อุดรธานี เขต 2

335. นายวิเชียร ขาวขำ	ชาติไทย
336. นายไตรภพ เมาะราษี	ชาติไทย
337. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	ชาติไทย

อุดรธานี เขต 3

338. นายขจิตร ชัยนิคม	ความหวังใหม่
339. นายไชยยศ จิรเมธากร	ประชาธิปัตย์
340. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	ความหวังใหม่

อุดรธานี เขต 4

341. นายประจวบ ไชยสาส์น	ประชาธิปัตย์
342. นายรักเกียรติ สุขธนะ	กิจสังคม
343. นายไชยา พรหมา	ประชาธิปัตย์

Digital Library

อุตรดิตถ์

344. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์	ชาติไทย
345. นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์	ราษฎร
346. นายสุรพล เลี้ยงบำรุง	ราษฎร

อุทัยธานี

347. นายศิลป์ชัย นุ้ยปรี	ชาติไทย
348. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	ปวงชนชาวไทย

อุบลราชธานี เขต 1

349. นายธำรงค์ ไทยมงคล	กิจสังคม
350. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	สามัคคีธรรม
351. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ	ความหวังใหม่

อุบลราชธานี เขต 2

352. นายอิสสระ สมชัย	ความหวังใหม่
353. นายตุ่น จินตะเวช	ความหวังใหม่
354. นายปัญญา จินตะเวช	ความหวังใหม่

อุบลราชธานี เขต 3

355. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประชาธิปัตย์
356. นายวิฑูรย์ นามบุตร	ประชาธิปัตย์
357. นายชัยพร ทองประเสริฐ	ประชาธิปัตย์

อุบลราชธานี เขต 4

358. นายดุสิต โสภิตชา	กิจสังคม
359. นายปรีชา เลาพงศ์ชนะ	สามัคคีธรรม
360. พันตรี พูนศักดิ์ พสุนนท์	ความหวังใหม่

Digital Library

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535

จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคสามัคคีธรรม	79
พรรคชาติไทย	74
พรรคความหวังใหม่	73
พรรคประชาธิปัตย์	44
พรรคพลังธรรม	40
พรรคกิจสังคม	31
พรรคประชากรไทย	7
พรรคเอกภาพ	6
พรรคราษฎร	4
พรรคปวงชนชาวไทย	1
พรรคมวลชน	1
รวม	360

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 17

30 มิถุนายน 2535	พระราชกฤษฎีกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป
13 กรกฎาคม 2535	พระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535
27 กรกฎาคม 2535	เปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
31 กรกฎาคม 2535	ปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง
13 กันยายน 2535	เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 17 เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 324 คน
21 กันยายน 2535	รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาสมัยสามัญแห่งรัฐสภา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปี
22 กันยายน 2535	ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า
	นายมารุต บุนนาค เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร
	นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1
	นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2
	ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมี พลตำรวจเอก เภา สารสิน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

Digital Library

การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 17

วันที่ 30 มิถุนายน 2535 นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ยังผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ในวันที่ 13 กันยายน 2535

วันที่ 10 กรกฎาคม 2535 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 โดยกำหนดให้วันที่ 27 กรกฎาคม 2535 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2535 เป็นวันรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง และวันที่ 13 กันยายน 2535 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไป

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงใช้วิธีการแบ่งเขตและรวมเขต ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่า 3 คน ส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เกิน 3 คน กำหนดให้เป็นเขตเลือกตั้งเดียวตามสัดส่วน 150,000 คนต่อผู้แทนราษฎร 1 คน

เมื่อรวมทุกจังหวัดแล้ว มีเขตการเลือกตั้งทั้งสิ้น 142 เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 360 คน ซึ่งผลการเลือกตั้งมีดังนี้

กรุงเทพมหานคร เขต 1

1. นายสมัคร สุนทรเวช	ประชากรไทย
2. พันเอก วินัย สมพงษ์	พลังธรรม
3. นายอากร ฮุนตระกูล (ลาออก 26 เมษายน 2536)	พลังธรรม
นางลลิตา ฤกษ์สำราญ ได้รับเลือกตั้งแทน 11 กรกฎาคม 2536	ประชากรไทย

กรุงเทพมหานคร เขต 2

4. พลตรี จำลอง ศรีเมือง	พลังธรรม
5. นายสุเทพ อัตถากร	พลังธรรม
6. นายมารุต บุนนาค	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 3

7. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	พลังธรรม
8. นางเครือวัลย์ สมณะ	พลังธรรม
9. นายสมุทร มงคลกิติ	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 4

10. นายสาวิตต์ โพธิวิหค	ประชาธิปัตย์
11. นายอรรคพล สรสุชาติ	ประชาธิปัตย์
12. นายปรีชา สุวรรณทัต	ประชาธิปัตย์

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 5

13. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม	พลังธรรม
14. นายสุทิน นพเกตุ	พลังธรรม
15. นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 6

16. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ประชาธิปัตย์
17. นายเจริญ คันธวงศ์	ประชาธิปัตย์
18. นายสมเกียรติ ฉันทวานิช	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 7

19. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	พลังธรรม
20. พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ	พลังธรรม
21. นายธำรงค์ แสงสุริยจันทร์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 8

22. นายปราโมทย์ สุขุม	ประชาธิปัตย์
23. นายสมพงษ์ สู่ศุภอรรถ	ประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร เขต 9

24. นายถวิล ไพรสณฑ์	พลังธรรม
25. นายเธียร มโนหรทัต	พลังธรรม
26. นายสมพัฒน์ กัลยาวินัย	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 10

27. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	พลังธรรม
28. พลเรือโท โรช วิภัติภูมิประเทศ	พลังธรรม
29. นายธเนศร์ พรพิพัฒน์พงศ์	พลังธรรม

กรุงเทพมหานคร เขต 11

30. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	กิจสังคม (มวลชน)
(12 พฤศจิกายน 2536 พรรคมวลชนรวมกับพรรคกิจสังคม)	
31. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	พลังธรรม
32. นายแสวง ฤกษ์จรัล	พลังธรรม

Digital Library

กรุงเทพมหานคร เขต 12

33. นายกระแส ชนะวงศ์	พลังธรรม
34. นางปวีณา หงสกุล	ประชากรไทย
35. พลตรี สมบัติ รอดโพธิ์ทอง	พลังธรรม

กระบี่

36. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล	ประชาธิปัตย์
37. นายอาคม เอ่งฉ้วน	ประชาธิปัตย์

กาญจนบุรี เขต 1

38. นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์	พลังธรรม
39. นาวาโท เดชา สุขารมณ์	ชาติไทย

กาญจนบุรี เขต 2

40. นายเรวัต สิรินุกุล	ชาติไทย
41.นายสันทัด จีนาภักดิ์	ชาติไทย

กาฬสินธุ์ เขต 1

42. นายชิงชัย มงคลธรรม	ความหวังใหม่
43. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	ความหวังใหม่
44. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์	กิจสังคม

กาฬสินธุ์ เขต 2

45. นายบวร ภูจริต	ความหวังใหม่
46. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	ความหวังใหม่
47. นางอรดี สุทธศรี	ชาติพัฒนา

กำแพงเพชร เขต 1

48. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	ชาติไทย
49. นายปรีชา มุสิกุล	ประชาธิปัตย์

กำแพงเพชร เขต 2

50. นายวราเทพ รัตนากร	ชาติไทย
51. นายถวิล ฤกษ์หร่าย	ชาติพัฒนา

Digital Library

ขอนแก่น เขต 1

52. นายอดิศร เพียงเกษ	พลังธรรม
53. นายภูมิ สาระผล	พลังธรรม
54. นายพงษ์ศักดิ์ อินทรพาณิชย์	พลังธรรม

ขอนแก่น เขต 2

55. นายพา อักษรเสือ	ความหวังใหม่
56. นายอำนาจ ชนะวงศ์	พลังธรรม
57. นายสมพร ศรีวงษ์	เสรีธรรม

ขอนแก่น เขต 3

58. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	กิจสังคม
59. นายปัญญา ศรีปัญญา	ชาติพัฒนา
60. นายณรงค์เลิศ สุรพล	ชาติไทย

ขอนแก่น เขต 4

61. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	ความหวังใหม่
62. นายสฤต สันติเมทนีดล	พลังธรรม

จันทบุรี

63. นายสมชาย นิยมกิจ	ประชาธิปัตย์
64. นายอำนาจ เพ่งจิตต์	ประชาธิปัตย์
65. นายประวัฒน์ อุตตะโมต	ชาติพัฒนา

ฉะเชิงเทรา เขต 1

66. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	เสรีธรรม
67. ร้อยตรี (หญิง) พนิดา เกษมมงคล	เสรีธรรม

ฉะเชิงเทรา เขต 2

68. นายสุชาติ ตันเจริญ	ชาติพัฒนา
69. นายอิทธิ ศิริลัทยากร	ชาติพัฒนา

ชลบุรี เขต 1

70. นางสาวเสาวลักษณ์ สุริยาทิพย์	เอกภาพ
71. นายวิทยา คุณปลื้ม	ชาติพัฒนา
72. นายคณิน บุญสุวรรณ	เอกภาพ

Digital Library

ชลบุรี เขต 2

73. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	เอกภาพ
74. นายสนธยา คุณปลื้ม	ชาติพัฒนา
75. นายธงชัย พิมพ์สกุล	เอกภาพ

ชัยนาท

76. นายบุญธง สงฆ์ประชา	ชาติไทย
77. พันจ่าอากาศเอก เด็ดดวงดอกรัก คุ้มชนะ	ประชาธิปัตย์

ชัยภูมิ เขต 1

78. นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	ความหวังใหม่
79. นายอร่าม โล่ห์วีระ	ชาติไทย
80. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	เสรีธรรม

ชัยภูมิ เขต 2

81. นายเจริญ จรรย์โกมล	ชาติไทย
82. นายทรงชัย อินทรารักษ์	ประชาธิปัตย์

ชัยภูมิ เขต 3

83. นายก่ำซุง ประภากรแก้วรัตน์	ชาติไทย
84. นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย	ชาติพัฒนา

ชุมพร

85. นายสุวโรช พะลัง	ประชาธิปัตย์
86. นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย	ประชาธิปัตย์
87. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์	ประชาธิปัตย์

เชียงราย เขต 1

88. นายมงคล จงสุทธนามณี	ชาติพัฒนา
89. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์	ชาติไทย
90. นายทรงธรรม ปัญญาดี	ชาติไทย

เชียงราย เขต 2

91. นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์	ชาติพัฒนา
92. นายสำเร็จ ภูนิคม	กิจสังคม

Digital Library

เชียงราย เขต 3

93. นายถาวร ตรีรัตน์ณรงค์	ชาติไทย
94. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	ชาติพัฒนา

เชียงใหม่ เขต 1

95. นายณรงค์ นิยมไทย	ประชาธิปัตย์
96. นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่	ความหวังใหม่
97. นายวิชัย วงศ์ไชย	พลังธรรม

เชียงใหม่ เขต 2

98. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	ชาติพัฒนา
99. นายมอนอินทร์ รินคำ	พลังธรรม
100. นายเจริญ เชาวน์ประยูร	ชาติพัฒนา

เชียงใหม่ เขต 3

101. นายส่งสุข ภัคเกษม	ชาติไทย
102. นายบุญช่วย ภู่จีนาพันธุ์	ชาติพัฒนา
103. นายสุรพล เกียรติไชยากร	ชาติพัฒนา

ตรัง

104. นายชวน หลีกภัย	ประชาธิปัตย์
105. นายทวี สุระบาล	ประชาธิปัตย์
106.นายวิเชียรคันฉ่อง	ประชาธิปัตย์

ตราด

107. นายธนิต ไตรวุฒิ	ชาติพัฒนา

ตาก

108. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	ประชาธิปัตย์
109. นายอุดร ตันติสุนทร	พลังธรรม

นครนายก

110. นายเดช บุญ-หลง	ชาติพัฒนา

Digital Library

นครปฐม เขต 1

111. นายไชยยศ สะสมทรัพย์	เอกภาพ
112. นายประสานต์ บุญมี	ชาติไทย

นครปฐม เขต 2

113. นายชาญชัย ปทุมารักษ์	ชาติไทย
114. นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	เอกภาพ

นครพนม เขต 1

115. นายทนง ศิริปรีชาพงษ์ (ลาออก 21 พฤษภาคม 2537)	ชาติไทย
นายประสงค์ บูรณ์พงศ์ (ได้รับเลือกตั้งแทน 7 สิงหาคม 2537)	ความหวังใหม่
116. นายมานะ คูสกุล	ชาติพัฒนา

นครพนม เขต 2

117. นายไพจิต ศรีวรขาน	ความหวังใหม่
118. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพยสิทธิ์	ความหวังใหม่

นครราชสีมา เขต 1

119. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	ชาติพัฒนา
120. พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ	ชาติพัฒนา
121. นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล	ชาติพัฒนา

นครราชสีมา เขต 2

122. พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ	ชาติพัฒนา
123. นายจำลอง ครุฑขุนทด	ชาติพัฒนา
124. นายยุทธศิลป์ ฐาปนะกุล	ชาติพัฒนา

นครราชสีมา เขต 3

125. ว่าที่ร้อยตรี ไพโรจน์ สุวรรณฉวี	ชาติพัฒนา
126. พลตำรวจตรี วุฒิ สุโกศล	ชาติพัฒนา
127. นายกฤษฎาง แถวโสภา	ประชาธิปัตย์

นครราชสีมา เขต 4

128. นายกร ทัพพะรังสี	ชาติพัฒนา
129. นายวิรัช รัตนเศรษฐ	ชาติไทย
130. นายลำพอง พิลาสมบัติ	ชาติพัฒนา

Digital Library

นครราชสีมา เขต 5

131. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ประชาธิปัตย์
132. นายตรีเพชร พรหมนิติพันธุ์	ชาติไทย
133. นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ	ชาติพัฒนา

นครศรีธรรมราช เขต 1

134. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	ประชาธิปัตย์
135. นายมาโนชญ์ วิชัยกุล	ประชาธิปัตย์
136. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 2

137. นายตรีพล เจาะจิตต์	ประชาธิปัตย์
138. นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์	ประชาธิปัตย์
139. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	ประชาธิปัตย์

นครศรีธรรมราช เขต 3

140. นายชำนิ ศักดิเศรษฐ์	พลังธรรม
141. นายวิทยา แก้วภราดัย	พลังธรรม
142. นายสุธรรม แสงประทุม	พลังธรรม

นครสวรรค์ เขต 1

143. นายภิญโญ นิโรจน์	ชาติพัฒนา
144. นายวีระกร คำประกอบ	ชาติไทย
145. นายประสาท ตันประเสริฐ	ชาติพัฒนา

นครสวรรค์ เขต 2

146. นายบุญชู โรจนเสถียร	พลังธรรม
147. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	ชาติไทย

นครสวรรค์ เขต 3

148. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์	กิจสังคม
149. นายประเทือง คำประกอบ	ชาติพัฒนา

นนทบุรี เขต 1

150. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	ความหวังใหม่
151. นางพิมพา จันทร์ประสงค์	พลังธรรม

Digital Library

นนทบุรี เขต 2

152. นายถวิล จันทร์ประสงค์	พลังธรรม
153. นายอุดมเดช รัตนเสถียร	พลังธรรม

นราธิวาส เขต 1

154. นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ	ประชาธิปัตย์
155. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์	ความหวังใหม่

นราธิวาส เขต 2

156. นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ	ประชาธิปัตย์
157. นายรำรี มามะ	ประชาธิปัตย์

น่าน

158. นายพงษ์พัฒน์ ธีรประเทืองกุล	พลังธรรม
159. นายคำรณ ณ ลำพูน	ประชาธิปัตย์
160. นางสาวพูนสุข โลหะโชติ	ชาติไทย

หนองคาย เขต 1

161. นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร	ความหวังใหม่
162. นายทรงพล โกวิทศิริกุล	ประชาธิปัตย์
163. นายฉัตรชัย เอียสกุล	ความหวังใหม่

หนองคาย เขต 2

164. นายสุเมธ พรมพันห่าว	เสรีธรรม
165. นายพินิจ จารุสมบัติ	เสรีธรรม
166. นายเฉลิมชัย เอียสกุล	ความหวังใหม่

บุรีรัมย์ เขต 1

167. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์	ประชาธิปัตย์
168. นายชัย ชิดชอบ	ชาติไทย
169. นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์	กิจสังคม (มวลชน)

(12 พฤศจิกายน 2536 พรรคมวลชนรวมกับพรรคกิจสังคม)

Digital Library

บุรีรัมย์ เขต 2

170. นายมนัส เฮงยศมาก	ประชาธิปัตย์
171. นายโสภณ เพชรสว่าง	ชาติพัฒนา
172. นายประกิจ พลเดช	ชาติไทย

บุรีรัมย์ เขต 3

173. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	ชาติไทย
174. นายเนวิน ชิดชอบ	ชาติไทย
175. นายทรงศักดิ์ ทองศรี	ชาติไทย

ปทุมธานี

176. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
177. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์	ชาติไทย
178. นางวาณี หาญสวัสดิ์	ชาติไทย

ประจวบคีรีขันธ์

179. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	ชาติไทย
180. นายสำเภา ประจวบเหมาะ	ชาติไทย
181. นายวิเศษ ใจใหญ่	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 1

182. นายสมาน ภุมมะกาญจนะ	ชาติพัฒนา
183. นายสุนทร วิลาวัลย์	ชาติไทย
184. นายบุญส่ง สมใจ	ชาติไทย

ปราจีนบุรี เขต 2

185. นายเสนาะ เทียนทอง (1 ธันวาคม 2536 ให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปราจีนบุรี เขต 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สระแก้ว)	ชาติไทย
186. นายวิทยา เทียนทอง (1 ธันวาคม 2536 ให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปราจีนบุรี เขต 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สระแก้ว)	ชาติไทย
187. นายบุรินทร์ หิรัญบูรณะ (1 ธันวาคม 2536 ให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปราจีนบุรี เขต 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สระแก้ว)	ชาติไทย

Digital Library

ปัตตานี

188. นายสุดิน ภูยุทธานนท์	ความหวังใหม่
189. นายเด่น โต๊ะมีนา	ความหวังใหม่
190. นายมุข สุไลมาน	ความหวังใหม่

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

191. นายมนตรี พงษ์พานิช	กิจสังคม
192. นายประมวล สภาวสุ	ชาติพัฒนา

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

193. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	กิจสังคม
194. นายพงษ์อุดม ตรีสุขี	กิจสังคม

พะเยา

195. นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์	ประชาธิปัตย์
196. นายวิทยา ศรีจันทร์	ประชาธิปัตย์
197. นางพวงเล็ก บุญเชียง	ชาติไทย

พังงา

198. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	ประชาธิปัตย์

พัทลุง

199. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	ประชาธิปัตย์
200. นายสมคิด นวลเปียน	ประชาธิปัตย์
201. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	ประชาธิปัตย์

พิจิตร เขต 1

202. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	ความหวังใหม่
203. นายบุญเสริม ถาวรกูล	ชาติไทย

พิจิตร เขต 2

204. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	ประชาธิปัตย์
205. พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี	เสรีธรรม

Digital Library

พิษณุโลก เขต 1

206. นายพิษณุ พลไวย์	ประชาธิปัตย์
207. นายสุชน ชามพูนท	ชาติพัฒนา
208. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	ประชากรไทย

พิษณุโลก เขต 2

209. นายวีระ ปัทมสิริวัฒน์	ชาติพัฒนา
210. นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์	ชาติพัฒนา

เพชรบุรี

211. นายธานี ยี่สาร	ชาติพัฒนา
212. นายยุทธ อังกินันทน์	ชาติพัฒนา
213. นายอลงกรณ์ พลบุตร	ประชาธิปัตย์

เพชรบูรณ์ เขต 1

214. นายจรัส พั้วช่วย	พลังธรรม
215. นายปัญจะ เกสรทอง	ชาติพัฒนา
216. นายไพศาล จันทรภักดี	ชาติไทย

เพชรบูรณ์ เขต 2

217. เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูลไท	เสรีธรรม
218. นายแก้ว บัวสุวรรณ	ความหวังใหม่
219. นายเอี่ยม ทองใจสด	ชาติไทย

แพร่

220. นายดุสิต รังคสิริ	ชาติไทย
221. นายเมธา เอื้ออภิญญกุล	ชาติไทย
222. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	ชาติไทย

ภูเก็ต

223. นางอัญชลี วานิช เทพบุตร	ประชาธิปัตย์

มหาสารคาม เขต 1

224. นายกริช กงเพชร	ความหวังใหม่
225. นายอัมพล จันทรเจริญ	กิจสังคม
226. นายประวัติ ทองสมบูรณ์	กิจสังคม

Digital Library

มหาสารคาม เขต 2

227. นายอำนวย ปะติเส — ประชาธิปัตย์
228. นายสมมาศ เฮงสวัสดิ์ — กิจสังคม(มวลชน)
(12 พฤศจิกายน 2536 พรรคมวลชนรวมกับพรรคกิจสังคม)
229. นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร — กิจสังคม

มุกดาหาร

230. นายระวี กิ่งคำวงศ์ — ความหวังใหม่
231. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ — ความหวังใหม่

แม่ฮ่องสอน

232. นายปัญญา จีนาคำ — ความหวังใหม่

ยะลา

233. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา — ความหวังใหม่
234. นายไพศาล ยิ่งสมาน — ความหวังใหม่

ยโสธร

235. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร — กิจสังคม
236. นายสมบูรณ์ ทองบุราณ — พลังธรรม
237. นายรัชชัย ศรีลาภา — ประชาธิปัตย์

ร้อยเอ็ด เขต 1

238. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ — ชาติไทย
239. นายฉลาด ขามช่วง — ประชาธิปัตย์
240. นายบรรจง โฆษิตจิรนันท์ — ชาติพัฒนา

ร้อยเอ็ด เขต 2

241. นายระวี หิรัญโชติ — กิจสังคม
242. นายเกษม มาลัยศรี — ชาติพัฒนา
243. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง — ชาติไทย

ร้อยเอ็ด เขต 3

244. นายเอกภาพ พลซื่อ — เอกภาพ
245. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล — ความหวังใหม่

Digital Library

ระนอง

246. นายวิรัช ร่มเย็น ประชาธิปัตย์

ระยอง

247. นายจักรพันธุ์ ยมจินดา ประชาธิปัตย์
248. นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ ชาติพัฒนา
249. นายเสริมศักดิ์ การุญ ความหวังใหม่

ราชบุรี เขต 1

250. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม ชาติไทย
251. นายจิระ มังคลรังษี ชาติไทย
252. นายทวี ไกรคุปต์ ความหวังใหม่

ราชบุรี เขต 2

253. ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ ชาติไทย
254. นายทวิช กลิ่นประทุม ชาติไทย

ลพบุรี เขต 1

255. นายนิพนธ์ ธาราภูมิ ประชาธิปัตย์
256. นายกมล จิระพันธุ์วาณิช ชาติไทย
257. นายบุญทรง วงศ์กวี ความหวังใหม่

ลพบุรี เขต 2

258. นายเชาวน์วัศ สุดลาภา กิจสังคม
259. นายนิยม วรปัญญา ชาติไทย

ลำปาง เขต 1

260. นายบุญชู ตรีทอง ความหวังใหม่
261. นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร ชาติพัฒนา
262. นายวาสิต พยัคฆบุตร ความหวังใหม่

ลำปาง เขต 2

263. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ ชาติไทย
264. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ชาติพัฒนา

Digital Library

ลำพูน

265. นายมนตรี ด่านไพบูลย์	ความหวังใหม่
266. นายสมาน ชมภูเทพ	ชาติพัฒนา
267. นายประเทือง ปานลักษณ์	ความหวังใหม่

เลย เขต 1

268. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	ชาติพัฒนา
269. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	ประชาธิปัตย์

เลย เขต 2

270. นายทศพล สังขทรัพย์	ชาติไทย
271. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข	กิจสังคม

ศรีสะเกษ เขต 1

272. นายมานะ มหาสุวีระชัย	พลังธรรม
273. ร้อยโท กุเทพ ใสกระจ่าง	พลังธรรม
274. นายบุญชง วีสมหมาย	ความหวังใหม่

ศรีสะเกษ เขต 2

275. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	ความหวังใหม่
276. นายเทิดภูมิ ใจดี	ความหวังใหม่
277. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	กิจสังคม
(พรรคกิจสังคม มีมติให้ออกจากสมาชิกพรรค 8 มิถุนายน 2536)	
นายมานพ จรัสดำรงนิตย์	
(ได้รับเลือกตั้งแทนเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2536)	ความหวังใหม่

ศรีสะเกษ เขต 3

278. นายภูมินทร์ ลีธีระประเสริฐ	ความหวังใหม่
279. นายจำนงค์ โพธิสาโร	ชาติไทย
280. นายดนัยฤทธิ์ วัชราภรณ์	กิจสังคม

สกลนคร เขต 1

281. นายเอกพร รักความสุข	เอกภาพ
282. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	ประชาธิปัตย์
283. นายเฉลิมชัย อุฬารกุล	ความหวังใหม่

Digital Library

สกลนคร เขต 2

284. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์	ชาติไทย
285. นายจีรมิตร อุดมธรรมภักดี (เจียมเจริญอุดมดี)	ชาติพัฒนา
286. พันตรี สีห์พนม วิชิตวรสาร	ชาติไทย

สงขลา เขต 1

287. นายวินัย เสนเนียม	ประชาธิปัตย์
288. นายนิพนธ์ บุญญามณี	ประชาธิปัตย์
289. นายอำนวย สุวรรณคีรี	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 2

290. นายไสว พัฒโน	ประชาธิปัตย์
291. นายลาภศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ	ประชาธิปัตย์

สงขลา เขต 3

292. พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์	ประชาธิปัตย์
293. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	ประชาธิปัตย์

สตูล

294. นายธานินทร์ ใจสมุทร	ประชาธิปัตย์

สมุทรปราการ เขต 1

295. นายวัฒนา อัศวเหม	ชาติไทย
296. นายวัลลภ ยังตรง	พลังธรรม
297. นายสมชาย สาดิษฐ์	ชาติไทย

สมุทรปราการ เขต 2

298. นายประเสิร์ท (ประเสริฐ) สุขวัฒน์	พลังธรรม
299. นายสมพร อัศวเหม	ชาติไทย
300. นายมั่น พัธโนทัย	ชาติไทย

สมุทรสงคราม

301. ร้อยตรี นุกูล ธนิกุล	ความหวังใหม่

Digital Library

สมุทรสาคร

302. นายมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์	ความหวังใหม่
303. นายเอนก ทับสุวรรณ	ประชาธิปัตย์

สระบุรี

304. นายเงิน บุญสุภา	ชาติไทย
305. พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร	ชาติไทย
306. นายสมชาย สุนทรวัฒน์	ประชาธิปัตย์

สิงห์บุรี

307. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	ชาติไทย

สุโขทัย เขต 1

308. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	กิจสังคม
309. นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ	ชาติพัฒนา

สุโขทัย เขต 2

310. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	ชาติพัฒนา
311. นายอารยะ ชุมดวง	กิจสังคม (มวลชน)
(12 พฤศจิกายน 2536 พรรคมวลชนรวมกับพรรคกิจสังคม)	

สุพรรณบุรี เขต 1

312. นายบรรหาร ศิลปอาชา	ชาติไทย
313. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	ชาติไทย
314. นายชุมพล ศิลปอาชา	ชาติไทย

สุพรรณบุรี เขต 2

315. นายประภัตร โพธสุธน	ชาติไทย
316. นายจองชัย เที่ยงธรรม	ชาติไทย

สุราษฎร์ธานี เขต 1

317. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	ประชาธิปัตย์
318. นายชุมพล กาญจนะ	ประชาธิปัตย์
319. นายประวิช นิลวัชรมณี	ประชาธิปัตย์

Digital Library

สุราษฎร์ธานี เขต 2

320. นางนิภา พริ้งศุลกะ ประชาธิปัตย์
321. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ประชาธิปัตย์

สุรินทร์ เขต 1

322. นายเกษม รุ่งธนเกียรติ ความหวังใหม่
323. นายชูชัย มุ่งเจริญพร กิจสังคม
324. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร ความหวังใหม่

สุรินทร์ เขต 2

325. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร ความหวังใหม่
326. นายเสกสรร แสนภูมิ ชาติไทย
327. นายอร่าม อามระดิษ กิจสังคม

สุรินทร์ เขต 3

328. นายเกียรติ ศรีสุรินทร์ ความหวังใหม่
329. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์ ชาติพัฒนา

อ่างทอง

330. นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ชาติไทย
331. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์ ชาติไทย

อุดรธานี เขต 1

332. นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล ความหวังใหม่
333. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย ความหวังใหม่
334. นางเตือนใจ นุอุปละ ประชาธิปัตย์

อุดรธานี เขต 2

335. นายวิเชียร ขาวขำ ชาติพัฒนา
(1 ธันวาคม 2536 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุดรธานี เขต 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนองบัวลำภู)
336. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์ ชาติไทย
(1 ธันวาคม 2536 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุดรธานี เขต 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนองบัวลำภู)

Digital Library

337. นายไพรัช นุชิต (1 ธันวาคม 2536 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุดรธานี เขต 2 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนองบัวลำภู)	กิจสังคม

อุดรธานี เขต 3

338. นายไชยยศ จิรเมธากร	ประชาธิปัตย์
339. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	ความหวังใหม่
340. นายประสพ บุษราคัม	ชาติพัฒนา

อุดรธานี เขต 4

341. นายประจวบ ไชยสาส์น	ชาติพัฒนา
342. นายรักเกียรติ สุขธนะ	กิจสังคม
343. นายไชยา พรหมา	ชาติพัฒนา

อุตรดิตถ์

344. นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์	ราษฎร
345. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์	ชาติไทย
346. นายกนก ลิ้มตระกูล	ชาติพัฒนา

อุทัยธานี

347. นายศิลป์ชัย นุ้ยปรี	ชาติไทย
348. นายประเสริฐ มงคลศิริ	ประชาธิปัตย์

อุบลราชธานี เขต 1

349. นายวิทยา ขันอาสา	ความหวังใหม่
350. นายพูลสวัสดิ์ โหตระไวศยะ	พลังธรรม
351. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ	ความหวังใหม่

อุบลราชธานี เขต 2

352. นายอิสสระ สมชัย	ประชาธิปัตย์
353. นายซาตรี พิริยะกิจไพบูลย์	ชาติไทย
354. นายโอวาท จุลโคตร	ประชาธิปัตย์

Digital Library

อุบลราชธานี เขต 3

355. นายสุทัศน์ เงินหมื่น — ประชาธิปัตย์
(1 ธันวาคม 2536 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุบลราชธานี เขต 3 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำนาจเจริญ)

356. นายวิฑูรย์ นามบุตร — ประชาธิปัตย์
(1 ธันวาคม 2536 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุบลราชธานี เขต 3 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำนาจเจริญ)

357. นายสนิท จันทรวงศ์ — ความหวังใหม่
(1 ธันวาคม 2536 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุบลราชธานี เขต 3 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำนาจเจริญ)

อุบลราชธานี เขต 4

358. นายดุสิต โสภิตชา — กิจสังคม

359. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ — ชาติพัฒนา

360. นายสุรศักดิ์ บัวขาว — ชาติพัฒนา

ตารางแสดงสถิติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้ง 13 กันยายน 2535

จำแนกตามพรรคการเมือง

พรรคการเมือง	จำนวน (คน)
พรรคประชาธิปัตย์	79
พรรคชาติไทย	77
พรรคชาติพัฒนา	60
พรรคความหวังใหม่	51
พรรคพลังธรรม	47
พรรคกิจสังคม	22
พรรคเสรีธรรม	8
พรรคเอกภาพ	8
พรรคมวลชน	4
พรรคประชากรไทย	3
พรรคราษฎร	1
รวม	360

Digital Library

ทำเนียบประธาน และรองประธานรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. ทำเนียบประธานรัฐสภา	389
2. ทำเนียบรองประธานรัฐสภา	390
3. ทำเนียบประธานวุฒิสภา	392
4. ทำเนียบรองประธานวุฒิสภา	393
5. ทำเนียบประธานสภาผู้แทนราษฎร	393
6. ทำเนียบรองประธานสภาผู้แทนราษฎร	394
7. ทำเนียบเลขาธิการรัฐสภา	394
8. ทำเนียบรองเลขาธิการรัฐสภา	395
9. ทำเนียบเลขาธิการวุฒิสภา	395
10. ทำเนียบผู้นำฝ่ายค้าน	395

Digital Library

Digital Library

ทำเนียบประธานรัฐสภา

29 ธันวาคม 2516-7 ตุลาคม 2517	พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
17 ตุลาคม 2517-25 มกราคม 2518	นายประภาศน์ อวยชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
7 กุมภาพันธ์ 2518-12 มกราคม 2519	นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร
19 เมษายน 2519-6 ตุลาคม 2519	นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร
27 ตุลาคม 2519-20 พฤศจิกายน 2519	พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
28 พฤศจิกายน 2519-20 ตุลาคม 2520	พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
25 พฤศจิกายน 2520-22 เมษายน 2522	พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
9 พฤษภาคม 2522-19 มีนาคม 2526	พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานวุฒิสภา
26 เมษายน 2526-19 มีนาคม 2527	นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานวุฒิสภา
30 เมษายน 2527-30 เมษายน 2528	นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา
1 พฤษภาคม 2528-23 เมษายน 2530	นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา
24 เมษายน 2530-21 เมษายน 2532	นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา
4 พฤษภาคม 2532-23 กุมภาพันธ์ 2534	ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ ประธานวุฒิสภา
2 เมษายน 2534-21 มีนาคม 2535	นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
3 เมษายน 2535-26 พฤษภาคม 2535	นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภา
28 มิถุนายน 2535-30 มิถุนายน 2535	นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

Digital Library

22 กันยายน 2535-19 พฤษภาคม 2538	นายมารุต บุนนาค ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ทำเนียบรองประธานรัฐสภา

28 ธันวาคม 2516-10 ตุลาคม 2517	พลเอก สำราญ แพทยกุล รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
28 ธันวาคม 2516-10 ตุลาคม 2517	นายประภาศน์ อวยชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
10 ตุลาคม 2517-26 มกราคม 2518	นายบุญชนะ อัตถากร รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
7 กุมภาพันธ์ 2518-6 ตุลาคม 2519	นายเล็ก จุณณานนท์ รองประธานวุฒิสภา
7 กุมภาพันธ์ 2518-12 มกราคม 2519	นายประมวล กุลมาตย์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
19 เมษายน 2519-6 ตุลาคม 2519	นายมงคล สุคนธขจร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
28 พฤศจิกายน 2519-20 ตุลาคม 2520	นายอุกฤษ มงคลนาวิน รองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
28 พฤศจิกายน 2519-20 ตุลาคม 2520	นายเกรียง กีรติกร รองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
25 พฤศจิกายน 2520-22 เมษายน 2522	พลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์ รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
25 พฤศจิกายน 2520-22 เมษายน 2522	นายประเทือง กีรติบุตร รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
9 พฤษภาคม 2522-22 เมษายน 2526	พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ รองประธานวุฒิสภา
9 พฤษภาคม 2522-21 เมษายน 2524	นายสนอง ตู้จินดา รองประธานวุฒิสภา
16 พฤษภาคม 2524-22 เมษายน 2526	นายศิริ อติโพธิ์ รองประธานวุฒิสภา
9 พฤษภาคม 2522-14 เมษายน 2523	นายมงคล สุคนธขจร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

4 มิถุนายน 2523-19 มีนาคม 2526	นายสอาด ปียวรรณ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
9 พฤษภาคม 2522-19 มีนาคม 2526	นายเทียม ไชยนันทน์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
26 เมษายน 2526-30 มีนาคม 2527	นายอุกฤษ มงคลนาวิน รองประธานวุฒิสภา
26 เมษายน 2526-30 เมษายน 2528	นายศิริ อติโพธิ์ รองประธานวุฒิสภา
30 เมษายน 2527-1 พฤษภาคม 2528	พลเอก สม ขัตพันธุ์ รองประธานวุฒิสภา
27 เมษายน 2526-1 พฤษภาคม 2529	นายสมรรค ศิริจันทร์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
27 เมษายน 2526-1 พฤษภาคม 2529	นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
1 พฤษภาคม 2528-24 เมษายน 2530	พลเอก สม ขัตพันธุ์ รองประธานวุฒิสภา
24 เมษายน 2530-4 พฤษภาคม 2530	นายปลั่ง มีจุล รองประธานวุฒิสภา
1 พฤษภาคม 2528-24 เมษายน 2530	นายศิริ อติโพธิ์ รองประธานวุฒิสภา
24 เมษายน 2530-4 พฤษภาคม 2531	พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา
4 สิงหาคม 2529-29 เมษายน 2531	นายชุมพล ศิลปอาชา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
4 สิงหาคม 2529-29 เมษายน 2531	นายใหม่ ศิรินวกุล รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
3 สิงหาคม 2531-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายธนา เมตตาริกานนท์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
3 สิงหาคม 2531-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายไสว พัฒโน รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
4 พฤษภาคม 2532-23 กุมภาพันธ์ 2534	พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา
4 พฤษภาคม 2532-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายบุญชนะ อัตถากร รองประธานวุฒิสภา
2 เมษายน 2534-21 มีนาคม 2535	นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

Digital Library

2 เมษายน 2534-21 มีนาคม 2535	พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
3 เมษายน 2535-29 มิถุนายน 2535	นายชุมพล ศิลปอาชา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
3 เมษายน 2535-29 มิถุนายน 2535	นายเชาว์วัศ สุดลาภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
3 เมษายน 2535-21 มีนาคม 2539	นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา
3 เมษายน 2535-21 มีนาคม 2539	พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานวุฒิสภา
22 กันยายน 2535-25 ตุลาคม 2537	นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
15 พฤศจิกายน 2537-18 พฤษภาคม 2538	นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
22 กันยายน 2535-30 กันยายน 2537	นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
16 ตุลาคม 2537-18 พฤษภาคม 2538	นายจรัส พั้วช่วย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร

ทำเนียบประธานวุฒิสภา

7 กุมภาพันธ์ 2518-6 ตุลาคม 2519	นายจิตติ ติงศภัทิย์
9 พฤษภาคม 2522-19 มีนาคม 2526	พลอากาศเอก หะริน หงสกุล
26 เมษายน 2526-19 มีนาคม 2527	นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ
30 เมษายน 2527-30 เมษายน 2528	นายอุกฤษ มงคลนาวิน
1 พฤษภาคม 2528-23 เมษายน 2530	นายอุกฤษ มงคลนาวิน
24 เมษายน 2530-21 เมษายน 2532	นายอุกฤษ มงคลนาวิน
4 พฤษภาคม 2532-23 กุมภาพันธ์ 2534	ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ
3 เมษายน 2535-26 พฤษภาคม 2535	นายอุกฤษ มงคลนาวิน
28 มิถุนายน 2535-21 มีนาคม 2539	นายมีชัย ฤชุพันธุ์

Digital Library

ทำเนียบรองประธานวุฒิสภา

7 กุมภาพันธ์ 2518-6 ตุลาคม 2519	นายเล็ก จุณณานนท์
9 พฤษภาคม 2522-22 เมษายน 2526	พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ
9 พฤษภาคม 2522-21 เมษายน 2524	นายสนอง ตู้จินดา
16 พฤษภาคม 2524-22 เมษายน 2526	นายศิริ อติโพธิ์
26 เมษายน 2526-30 มีนาคม 2527	นายอุกฤษ มงคลนาวิน
26 เมษายน 2526-30 เมษายน 2528	นายศิริ อติโพธิ์
30 เมษายน 2527-1 พฤษภาคม 2528	พลเอก สม ขัตพันธุ์
1 พฤษภาคม 2528-24 เมษายน 2530	พลเอก สม ขัตพันธุ์
24 เมษายน 2530-4 พฤษภาคม 2530	นายปลั่ง มีจุล
1 พฤษภาคม 2528-24 เมษายน 2530	นายศิริ อติโพธิ์
24 เมษายน 2530-4 พฤษภาคม 2531	พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร
4 พฤษภาคม 2532-23 กุมภาพันธ์ 2534	พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร
4 พฤษภาคม 2532-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายบุญชนะ อัตถากร
3 เมษายน 2535-21 มีนาคม 2539	นายอาษา เมฆสวรรค์
3 เมษายน 2535-21 มีนาคม 2539	พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์

ทำเนียบประธานสภาผู้แทนราษฎร

7 กุมภาพันธ์ 2518-12 มกราคม 2519	นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์
19 เมษายน 2519-6 ตุลาคม 2519	นายอุทัย พิมพ์ใจชน
9 พฤษภาคม 2522-19 มีนาคม 2526	นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์
27 เมษายน 2526-1 พฤษภาคม 2529	นายอุทัย พิมพ์ใจชน
4 สิงหาคม 2529-29 เมษายน 2531	นายชวน หลีกภัย
3 สิงหาคม 2531-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายปัญจะ เกสรทอง
3 เมษายน 2535-29 มิถุนายน 2535	นายอาทิตย์ อุไรรัตน์
22 กันยายน 2535-19 พฤษภาคม 2538	นายมารุต บุนนาค

Digital Library

ทำเนียบรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

7 กุมภาพันธ์ 2518-6 ตุลาคม 2519	นายประมวล กุลมาตย์
19 เมษายน 2519-6 ตุลาคม 2519	นายมงคล สุคนธชจร
9 พฤษภาคม 2522-14 เมษายน 2523	นายมงคล สุคนธชจร
4 มิถุนายน 2523-19 มีนาคม 2526	นายสอาด ปิยวรรณ
9 พฤษภาคม 2522-19 มีนาคม 2526	นายเทียม ไชยนันทน์
27 เมษายน 2526-1 พฤษภาคม 2529	นายสมรรค ศิริจันทร์
27 เมษายน 2526-1 พฤษภาคม 2529	นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์
4 สิงหาคม 2529-29 เมษายน 2531	นายชุมพล ศิลปอาชา
4 สิงหาคม 2529-29 เมษายน 2531	นายใหม่ ศิรินวกุล
3 สิงหาคม 2531-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายธนา เมตตาริกานนท์
3 สิงหาคม 2531-23 กุมภาพันธ์ 2534	นายไสว พัฒโน
3 เมษายน 2535-29 มิถุนายน 2535	นายชุมพล ศิลปอาชา
3 เมษายน 2535-29 มิถุนายน 2535	นายเชาว์วัศ สุดลาภา
22 กันยายน 2535-25 ตุลาคม 2537	นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา
15 พฤศจิกายน 2537-19 พฤษภาคม 2538	นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย
22 กันยายน 2535-30 กันยายน 2537	นายถวิล ไพรสณฑ์
16 ตุลาคม 2537-19 พฤษภาคม 2538	นายจรัส พั้วช่วย

ทำเนียบเลขาธิการรัฐสภา

1 ตุลาคม 2514-30 กันยายน 2518	นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
1 ตุลาคม 2518-30 กันยายน 2524	พันเอก สงวน คำวงษา
1 ตุลาคม 2524-31 ธันวาคม 2526	พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา
25 มกราคม 2527-30 กันยายน 2527	ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์
1 ตุลาคม 2527-30 กันยายน 2529	นางสาวบังอร อิ่มโอชา
1 ตุลาคม 2527-30 กันยายน 2533	นายประเสริฐ ดวงวิชัย
1 ตุลาคม 2533-11 กันยายน 2535	นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล
12 กันยายน 2535-ปัจจุบัน	นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล

(เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเลขาธิการรัฐสภา)

Digital Library

ทำเนียบรองเลขาธิการรัฐสภา

1 ตุลาคม 2514-30 กันยายน 2518	พันเอก สงวน คำวงษา
1 ตุลาคม 2518-30 กันยายน 2524	ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์
1 ตุลาคม 2524-31 ธันวาคม 2526	ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์
25 มกราคม 2527-30 กันยายน 2527	นางสาวบังอร อิ่มโอชา
1 ตุลาคม 2527-30 กันยายน 2529	นายประเสริฐ ดวงวิชัย
1 ตุลาคม 2529-30 กันยายน 2533	นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
	นายพินิต อารยะศิริ
1 ตุลาคม 2533-11 กันยายน 2535	นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
	นายพินิต อารยะศิริ
	นางศิริลักษณ์ ปั้นบำรุงกิจ
1 ตุลาคม 2535-ปัจจุบัน	นางศิริลักษณ์ ปั้นบำรุงกิจ
	นายมนตรี ตันฑวิรัตน์
	นางอุศาชม พันธุ์คำ
1 ตุลาคม 2535-ปัจจุบัน	นายจำนงค์ สวมประคำ
	นางสุวิมล ภูมิสิงหรณ์

ทำเนียบเลขาธิการวุฒิสภา

12 กันยายน 2535-ปัจจุบัน	นายพินิต อารยะศิริ

ทำเนียบผู้นำฝ่ายค้าน

22 มีนาคม 2518	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
24 พฤษภาคม 2526	พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร
22 มีนาคม 2535	พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
30 ตุลาคม 2535	พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร
13 กันยายน 2535	นายบรรหาร ศิลปอาชา

Digital Library

Digital Library

คณะรัฐมนตรี

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
1.	คณะรัฐมนตรี คณะที่	1
2.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 35	7
3.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 36	10
4.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 37	15
5.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 38	19
6.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 39	22
7.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 40	25
8.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 41	29
9.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 42	34
10.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 43	44
11.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 44	50
12.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 45	54
13.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 46	61
14.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 47	65
15.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 48	69
16.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 49	73
17.	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 50	76

Digital Library

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 34

22 พฤษภาคม 2517	นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง
23 พฤษภาคม 2517	หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการสอบความเห็นของสมาชิกฯ เพื่อสรรหานายกรัฐมนตรี
27 พฤษภาคม 2517	นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
30 พฤษภาคม 2517	มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรีคณะที่ 34 จำนวน 30 ตำแหน่ง
7 มิถุนายน 2517	คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาฯ เพื่อทราบ
5 พฤศจิกายน 2517	นายสนั่น เกตุทัต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง
1 ธันวาคม 2517	นายประกายเพชร อินทุโสภณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง
20 มกราคม 2518	พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง

Digital Library

นายกรัฐมนตรีลาออก

วันที่ 21 พฤษภาคม 2517 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรีได้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยให้เหตุผลว่า[1]

1. รัฐบาลนี้ตั้งขึ้นมาในระยะคับขันของบ้านเมือง เพื่อระงับและผ่อนคลายการประจันหน้ากันระหว่างสองฝ่ายถึงเลือดเนื้อ จึงถือนโยบายรักษาความสงบ ประนีประนอม ผ่อนปรนเข้าหากันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในให้คืนเข้าสู่ความสงบโดยรวดเร็ว นโยบายดังกล่าวนี้ได้ผลดีมาระยะหนึ่ง แต่ต่อมาในภายหลัง รัฐบาล โดยเฉพาะตัวนายกรัฐมนตรีถูกเพ่งเล็งและตำหนิว่าอ่อนแอ และเอาใจยินยอมตามคำเรียกร้องของนิสิตนักศึกษาและกลุ่มต่าง ๆ มากเกินไป

2. นายกรัฐมนตรีได้สัญญากับประชาชนไว้ว่าจะเร่งร่างรัฐธรรมนูญให้ออกใช้โดยเร็วและคาดคิดว่าอย่างช้าไม่ควรเกินหกเดือน แล้วรัฐบาลก็ได้จัดร่างรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยภายในสามเดือน แต่ขณะนี้ ถึงเจ็ดเดือนเศษแล้วรัฐธรรมนูญก็ยังอยู่ในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กว่าจะแล้วเสร็จก็คงจะเป็นเวลาอีกนาน ขณะนี้ก็ได้มีประชาชนและหนังสือพิมพ์เร่งเร้ามาแล้วว่าสัญญาจะให้มีการเลือกตั้งภายในหกเดือน ทำไมไม่เป็นไปตามสัญญา

3. รัฐบาลนี้ได้พยายามปฏิบัติหน้าที่มาโดยเต็มกำลังความสามารถพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ มาโดยลำดับ แม้มิใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากภายในประเทศเราเอง แต่เป็นปัญหาของโลก ต้นเหตุมาจากภายนอก แม้กระนั้น การปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไป ก็ไม่เป็นที่พอใจของประชาชนหลายกลุ่มหลายเหล่า ประกอบทั้งได้มีการเรียกร้องกันทั่วไปให้มีการปรับปรุงตัวรัฐมนตรี ซึ่งมีรัฐมนตรีบางท่านยื่นใบลาออก อีกทั้งการบีบบังคับในการบริหารราชการแผ่นดิน ได้มีมาจากกลุ่มต่าง ๆ อยู่เป็นระยะ ๆ แม้จากสมาชิกสภานิติบัญญัติก็มี

4. อาศัยเหตุดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้าจึงพิจารณาเห็นว่า บัดนี้ สถานการณ์ไม่เอื้ออำนวยให้ข้าพเจ้าและรัฐบาลนี้ คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และมีการเลือกตั้งรัฐบาลใหม่ได้เสียแล้ว จึงได้ตกลงใจขอกราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2517 เป็นต้นไป และได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว

จึงขอประทานกราบเรียนมาเพื่อทราบ ขอท่านประธานสภานิติบัญญัติได้กรุณาอ่านหนังสือของข้าพเจ้านี้ ในที่ประชุมสมาชิกสภานิติบัญญัติทราบทั่วกันด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

อนึ่ง ขอประทานกราบเรียนว่า ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 มาตรา 22 ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 มาตรา 143 วรรคท้าย คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานไปจนกว่าจะตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ ฉะนั้นขอความกรุณาท่านได้ดำเนินการตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ บริหารราชการแผ่นดินสืบต่อไปโดยเร็วด้วย"

ผลจากการลาออกจากตำแหน่งของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เชิญสมาชิกเพื่อปรึกษาหารือเป็นการภายในเพื่อสรรหาผู้ที่สมควรจะ ดำรง

---

[1]ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์, รัฐสภาไทยในรอบ 42 ปี, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. ชุมนุมช่าง พ.ศ. 2517, หน้า 1146-1147.

Digital Library

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นควรให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ กลับมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเช่นเดิม

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลเอก สำราญ แพทยกุล และนายประภาศน์ อวยชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้นำความเห็นของสมาชิกฯ แจ้งต่อ นายสัญญา ธรรมศักดิ์

วันที่ 24 พฤษภาคม 2517 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้แจ้งกลับไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า

"ตามที่ท่านและท่านรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งสองได้กรุณามาแจ้งความเห็น[2]ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่วนใหญ่ ให้ข้าพเจ้าทราบเมื่อวันวานว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสืบต่อไป และข้าพเจ้าขอเวลาพิจารณาดูก่อน แล้วจะกราบเรียนให้ท่านทราบในวันนี้นั้น

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านและบรรดาสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ให้ความไว้วางใจ

ข้าพเจ้าได้สดับตรับฟังและพิจารณาทบทวนสถานการณ์โดยละเอียดแล้ว ปรากฏว่าตามเสียงเรียกร้องและสถานการณ์ทั่วไปในขณะนี้ เป็นการสุดวิสัยที่ข้าพเจ้าจะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธได้

จึงขอประทานกราบเรียนว่า ข้าพเจ้ารับจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป ในเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ทั้งนี้ เพื่อสนองพระเดชพระคุณชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และประชาชน"

---

[2]ประเสริฐ บัทมะสุคนธ์, รัฐสภาไทยในรอบ 42 ปี, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช.ชุมนุมช่าง, พ.ศ. 2517, หน้า 1143

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 34

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติได้แจ้งการกลับมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ให้สมาชิกฯ รับทราบ และในวันที่ 27 พฤษภาคม 2517 ได้นำความกราบบังคมทูลทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง กราบบังคมทูลทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี อีกครั้ง

วันที่ 30 พฤษภาคม 2517 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีคณะที่ 35 จำนวน 30 ตำแหน่ง ดังนี้ [3]

1. นายประกอบ หุตะสิงห์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายมนูญ บริสุทธิ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. พลเอก ครวญ สุทธานินท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
4. นายสมหมาย ฮุนตระกูล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
5. นายจรูญพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
6. หม่อมเจ้าจักรพันธุ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
7. นายเชาวน์ ณ ศีลวันต์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
8. นายวิจารณ์ นิวาตวงศ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
9. พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
10. นายกิตติ สีหนนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
11. นายเกรียง กีรติกร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
12. นายอุดม โปษะกฤษณะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
13. นายอรุณ สรเทศน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
14. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
15. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
16. พลอากาศเอก บัว ศิริทรัพย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
17. นายสนั่น เกตุทัต	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
18. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
19. นายเถลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. นายพันธุ์เลิศ บูรณศิลปิน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายศรีภูมิ ศุขเนตร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

[3] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 91 ตอนที่ 93 หน้า 1-5 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2517

Digital Library

22. นายประสงค์ สุขุม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
23. พลตำรวจเอก ประจวบ สุนทรางกูร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
24. พลตำรวจโท ชุมพล โลหะชาละ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
25. นายเทียน อัชกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
26. นายสมภพ โหตระกิตย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
27. หม่อมหลวงจิรายุ นพวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
28. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
29. นายเสม พริ้งพวงแก้ว	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
30. นายประกายเพชร อินทุโสภณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2517 นายสนั่น เกตุทัต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง โดยไม่มีการแต่งตั้งทดแทน

วันที่ 1 ธันวาคม 2517 นายประกายเพชร อินทุโสภณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง โดยไม่มีการแต่งตั้งทดแทน

วันที่ 20 มกราคม 2518 พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง โดยไม่มีการแต่งตั้งทดแทน

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 35

22 พฤษภาคม 2517	นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง 15 กุมภาพันธ์ 2518 หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
21 กุมภาพันธ์ 2518	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้า เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 29 คน 30 ตำแหน่ง
6 มีนาคม 2518	คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบาย เพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่า สภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 111 คะแนน อันไม่ถึงกึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มาประชุม 268 คน ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 35

จากผลการเลือกตั้งทั่วไป พรรคประชาธิปัตย์ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุดจำนวน 72 คน จึงจัดตั้งรัฐบาลขึ้น ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2518 หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรค ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2518 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี คณะที่ 35 จำนวน 30 ตำแหน่ง ดังนี้[4]

1. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. *พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
5. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
6. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
7. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. นายสุรัตน์ โอสถานุเคราะห์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
9. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
10. พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
11. นายเทียม ไชยนันทน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
12. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
13. นายคล้าย ละอองมณี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
14. นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
15. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
16. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
17. พลอากาศโท อุสาห์ ชัยนาม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
18. นายประมุท บุรณศิริ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
19. นายเล็ก นานา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
20. นายไกรสร ตันติพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายสมัคร สุนทรเวช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

[4]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 44 หน้า 1-5 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2518

Digital Library

22. นายแผน สิริเวชชะพันธ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
23. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายสมศาสตร์ รัตนสัค	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายประเทือง คำประกอบ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
26. นายธรรมนูญ เทียนเงิน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
27. นายสมบุญ ศิริธร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
28. นายสันต์ เทพมณี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
29. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
30. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 6 มีนาคม 2518 ผลปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 111 คะแนน อันไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม 268 คน

คณะรัฐมนตรีคณะนี้จึงพ้นจากตำแหน่งตามความในมาตรา 184 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ซึ่งบัญญัติว่า[5]

"มาตรา 184 คณะรัฐมนตรีจะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขอความไว้วางใจ มติให้ความไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม"

[5]รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 36

14 มีนาคม 2518	หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
17 มีนาคม 2518	หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 25 คน 26 ตำแหน่ง
19 มีนาคม 2518	คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบาย เพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ผลปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 140 คะแนน อันมากกว่าสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด 265 คน
10 เมษายน 2518	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
8 มกราคม 2519	ปรับรัฐมนตรีจำนวน 15 นาย
12 มกราคม 2519	หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภา
11 กุมภาพันธ์ 2519	ให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งจำนวน 3 นาย

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 36

เนื่องจากคณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้แถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 6 มีนาคม 2518 สภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ความไว้วางใจคณะรัฐมนตรีคณะนี้ ด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมคณะรัฐมนตรีคณะนี้ จึงเป็นอันต้องพ้นจากตำแหน่ง

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคม ได้รวบรวมพรรคพันธมิตรจัดตั้งรัฐบาล และในวันที่ 14 มีนาคม 2518 ได้มีประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

วันที่ 17 มีนาคม 2518 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี คณะที่ 36 จำนวน 26 ตำแหน่ง ดังนี้[6]

1. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายปรีดา พัฒนถาบุตร	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
4. นายบุญชู โรจนเสถียร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
5. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
6. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
7. พลตรี ศิริ สิริโยธิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
8. นายทองหยด จิตตวีระ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
9. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
10. นายใหญ่ ศวิตชาต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
11. นายนิพนธ์ ศศิธร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
12. นายประชุม รัตนเพียร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
13. นายสุรินทร์ เทพกาญจนา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
14. พลโท ชาญ อังศุโชติ	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
15. พลเรือเอก กมล สีตะกลิน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
16. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
17. นายดาบชัย อัครเชษ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
18. นายอนันต์ ภักดิ์ประไพ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
19. เรืออากาศตรี บุญยงค์ วัฒนพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

[6]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 75 หน้า 1-2 ลงวันที่ 11 เมษายน 2518.

Digital Library

20. นายอนันต์ ฉายแสง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
21. พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
22. พันเอก ประกอบ ประยูรโภคราช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
23. นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
24. นายประเสริฐ บุญสม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
25. นายสุวรรณ ธนกัญญา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
26. นายอุทัย ชุณหะจันทร์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรลงในวันที่ 19 มีนาคม 2518 ผลปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 140 คะแนน อันมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด 265 คน

วันที่ 10 เมษายน 2518 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2519 ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีใหม่ ดังมีรายนาม ดังนี้[7]

1. นายใหญ่ ศวิตชาต พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
2. พลโท ชาญ อังศุโชติ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. พลเรือเอก กมล สีตะกลิน พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
4. นายอนันต์ ภักดิ์ประไพ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
6. นายประเสริฐ บุญสม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
7. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อีกตำแหน่งหนึ่ง
8. นายทวิช กลิ่นประทุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี อีกตำแหน่งหนึ่ง
9. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และตั้งให้เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
10. นายนิพนธ์ ศศิธร พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และตั้งให้เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
11. นายประชุม รัตนเพียร พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
12. นายสวัสดิ์ คำประกอบ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
13. นายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
14. นายประเทือง คำประกอบ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
15. นายบุญส่ง สมใจ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

[7] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 4 หน้า 1-4 ลงวันที่ 9 มกราคม 2519.

Digital Library

16. นายอนันต์ ฉายแสง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม และตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
17. นายประทวน รมยานนท์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
18. นายธเนศ เอียสกุล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
19. นายปัญจะ เกสรทอง เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
20. นายแสวง พิบูลย์สราวุธ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
21. นายวัฒนา อัศวเหม เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2519 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้

1. นายทวิช กลิ่นประทุม พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายบุญส่ง สมใจ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายอนันต์ ฉายแสง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลงเมื่อ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี ได้ ดำเนินการกราบบังคมทูลให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภา เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2519 เนื่องจากเกิดปัญหาความแตกแยกและขัดแย้งในคณะรัฐมนตรี กอร์ปกับจะมีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีด้วย

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 37

20 เมษายน 2519	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
21 เมษายน 2519	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 34 คน 35 ตำแหน่ง
28 เมษายน 2519	ปรับคณะรัฐมนตรี ให้พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แทน พลเอก กฤษณ์ สีวะรา ซึ่งถึงแก่อสัญกรรม
30 เมษายน 2519	คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสภาลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนน 212 เสียง ไม่ไว้วางใจ 5 เสียง และงดออกเสียง 10 เสียง
24 สิงหาคม 2519	ปรับคณะรัฐมนตรี ให้หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แทนพลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง
23 กันยายน 2519	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช กราบบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 37

เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 12 มกราคม 2519 ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ซึ่งเมื่อจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 วันที่ 4 เมษายน 2519 แล้ว พรรคประชาธิปัตย์ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด ในวันที่ 20 เมษายน 2519 หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี นับเป็นการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 3

วันที่ 21 เมษายน 2519 หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช[8] นายกรัฐมนตรีได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[9]

1. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. พลเอก กฤษณ์ สีวะรา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
7. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
8. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
9. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
10. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
11. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
12. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
13. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
14. พลตรี ศิริ สิริโยธิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
15. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
16. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
17. นายนิพนธ์ ศศิธร	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
18. พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
19. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
20. นายเล็ก นานา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
21. นายไกรสร ตันติพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

[8] ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษเล่ม93ตอนที่63หน้า3-4ลงวันที่ 21 เมษายน 2519.

[9] ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษเล่ม93ตอนที่63หน้า5-9ลงวันที่ 21 เมษายน 2519.

Digital Library

22. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
23. นายบุญเกิด หิรัญคำ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
24. นายประชุม รัตนเพียร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายคล้าย ละอองมณี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
26. นายชุนทอง ภูผิวเดือน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
27. นายสมัคร สุนทรเวช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
28. นายสมบุญ ศิริธร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
29. นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
31. นายสิดดิก สารีฟ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
32. นายดาบชัย อัครา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
33. นายบรีชา มุสิกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
34. นายแผน สิริเวชชะพันธ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
35. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 28 เมษายน 2519 พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สืบแทนพลเอก กฤษณ์ สีวะรา ซึ่งถึงแก่อสัญกรรม[10]

วันที่ 24 สิงหาคม 2519 หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สืบแทน พลเอก ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง[11]

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้มีหนังสือถวายบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 23 กันยายน 2519 มีผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลงด้วย

[10] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 68 หน้า 1-2 ลงวันที่ 29 เมษายน 2519.

[11] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 107 หน้า 323-324 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2519.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 38

25 กันยายน 2519	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
5 ตุลาคม 2519	หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสม ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีจำนวน 30 คน 33 ตำแหน่ง
6 ตุลาคม 2519	คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลงด้วยการรัฐประหาร โดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ภายใต้การนำของพลเรือเอก สงัด ชลออยู่

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 38

เนื่องจากหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้มีหนังสือถวายบังคมทูลพระกรุณา ลงวันที่ 23 กันยายน 2519 ขอพระราชทานกราบบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรียังผลให้ คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง[12]

วันที่ 25 กันยายน 2519[13] หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง นับเป็นการดำรงตำแหน่งสมัยที่ 4 ต่อมาในวันที่ 5 ตุลาคม 2519 ได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะขึ้นทูลเกล้า ฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ดังนี้[14]

1. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. พลเรือเอก สงัด ชลออยู่	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการกลาโหม
8. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
9. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
10. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
11. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
12. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
13. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
14. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
15. พลตรี ศิริ สิริโยธิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
16. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
17. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
18. นายนิพนธ์ ศศิธร	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
19. นายนิธิพัฒน์ ชาลีจันทร์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
20. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
21. นายเล็ก นานา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
22. นายไกรสร ตันติพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
23. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
24. นายบุญเกิด หิรัญคำ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

---

[12]เลขาธิการคณะรัฐมนตรี,สำนัก, 60 ปี คณะรัฐมนตรีไทย, หน้า 183.

[13]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 114 หน้า 1-2 ลงวันที่ 27 กันยายน 2519.

[14]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 119 หน้า 1-5 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2519.

Digital Library

25. นายประชุม รัตนเพียร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
26. นายคล้าย ละอองมณี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
27. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
28. นายแผน สิริเวชชะพันธ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
29. นายดาบชัย อัครา ช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
31. นายสิดดิก สารีฟ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
32. นายบรีซา มุสิกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
33. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ยังไม่ทันที่คณะรัฐมนตรีคณะนี้จะเข้าบริหารประเทศ คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินอันมี พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ยังผลให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 39

8 ตุลาคม 2519	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
22 ตุลาคม 2519	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 17 คน 17 ตำแหน่ง
20 ตุลาคม 2520	พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิวัติได้ทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 39

เมื่อคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน อันมีพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง[15]

วันที่ 8 ตุลาคม 2519 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี[16]

ในวันที่ 22 ตุลาคม 2519 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ดังนี้[17]

1. พลเอก บุญชัย บำรุงพงษ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายอัมพร จันทรวิจิตร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายดุสิต ศิริวรรณ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. พลเรือเอก สงัด ชลออยู่	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
5. นายสุพัฒน์ สุธาธรรม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
6. นายอุปดิศร์ ปาจรียางกูร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
7. นายอินทรีย์ จันทรสถิตย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. คุณหญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
9. นายสุธี นาทวรทัต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
10. นายสมัคร สุนทรเวช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
11. นายเสมา รัตนมาลัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
12. นายภิญโญ สาธร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
13. เรือโท ยงยุทธ สัจจวาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
14. พลอากาศโท เพิ่ม ลิมปิสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
15. นางวิมลศิริ ชำนาญเวช	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
16. พลเอก เล็ก แนวมาลี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
17. นายคนึง ฤาชัย	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลงเมื่อพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิวัติได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินอีกครั้งในวันที่ 20 ตุลาคม 2520 พร้อมทั้งได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองชั่วคราว พุทธศักราช 2520 และจัดตั้งสถาบันนโยบายแห่งชาติ ยังผลให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

---

[15]เลขาธิการคณะรัฐมนตรี,สำนัก, 60 ปี คณะรัฐมนตรีไทย, หน้า 186.

[16]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 124 หน้า 1-2 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2519.

[17]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 136 หน้า 1-4 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2519.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 40

20 ตุลาคม 2520	พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ทำการรัฐประหารอีกครั้ง ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง
11 พฤศจิกายน 2520	พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ เลขาธิการคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
12 พฤศจิกายน 2520	พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 33 ตำแหน่ง
1 ธันวาคม 2520	คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่มีการลงมติ
11 สิงหาคม 2521	ปรับคณะรัฐมนตรี ดังนี้ พลเอก เล็ก แนวมาลี พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม พลเรือเอก อมร ศิริกายะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
21 ธันวาคม 2521	คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง เมื่อประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 แต่ยังคงรักษาการอยู่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 40

เนื่องจากพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้กระทำการรัฐประหาร อีกครั้งในวันที่ 20 ตุลาคม 2520 ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง คณะปฏิรูปได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองชั่วคราว จัดตั้งสภานโยบายแห่งชาติ และสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน[18]

วันที่ 11 พฤศจิกายน 2520 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ เป็นนายกรัฐมนตรี[19] และในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2520 ได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ดังนี้[20]

1. นายสุนทร หงส์ลดารมภ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายสมภพ โหตระกิตย์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. พลโท บุญเรือน บัวจรูญ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายสมพร บุณยศุปต์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. พลเอก เล็ก แนวมาลี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
7. นายสุพัฒน์ สุธาธรรม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
8. นายอุปดิศร์ ปาจรียางกูร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
9. นายปรีดา กรรณสูต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
10. พลเอก สุรกิจ มัยลาภ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
11. นายนาม พูนวัตถุ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
12. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
13. นายสุธรรม ภัทราคม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
14. นายบุญสม มาร์ติน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
15. เรือโท ยงยุทธ สัจจวาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
16. นายเกษม จาติกวณิช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
17. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
18. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
19. พลอากาศเอก ประสงค์ คุณะดิลก	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
20. นายฉลอง ปึงตระกูล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
21. นายวงศ์ พลนิกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
22. นายอาภรณ์ ศรีพิพัฒน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

[18] เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก, 60 ปี คณะรัฐมนตรีไทย, หน้า 189.

[19] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 94 ตอนที่ 112 หน้า 1-2 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2520.

[20] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 94 ตอนที่ 112 หน้า 3-8 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2520.

Digital Library

23. นายทำนอง สิงคาลวณิช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
24. พลเรือตรี สนอง นิสาลักษณ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
25. นายประสงค์ สุขุม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
26. นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
27. นายปรก อัมระนันท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
28. พลโท เปรม ติณสูลานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
29. นายดำริ น้อยมณี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
30. นายจำนง เทพหัสดิน ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
32. นายประพนธ์ ปิยะรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
33. นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ต่อมามีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้

วันที่ 11 สิงหาคม 2521

1. พลเอก เล็ก แนวมาลี พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

2. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

3. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

4. พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

5. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

เมื่อประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และได้จัดให้ มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในวันที่ 22 เมษายน 2522 ส่งผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 41

12 พฤษภาคม 2522	พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่สอง
24 พฤษภาคม 2522	พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสม ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 44 ตำแหน่ง
7 มิถุนายน 2522	คณะรัฐมนตรี แถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติ
11 กุมภาพันธ์ 2523	ปรับคณะรัฐมนตรีจำนวน 38 ตำแหน่ง
3 มีนาคม 2523	พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี ลาออกจากตำแหน่ง ก่อนที่จะแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 41

เมื่อประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 เมษายน 2522 เสร็จสิ้นแล้ว พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอีกสมัยในวันที่ 12 พฤษภาคม 2522[21]

วันที่ 24 พฤษภาคม 2522 พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี ได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ดังนี้[22]

1. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลเอก เสริม ณ นคร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายสมภพ โหตระกิตย์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. เรืออากาศตรี บุญยง วัฒนพงศ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. พลโท เฉลิมชัย จารุวัสตร์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. พลอากาศโท สิทธิ เศวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายเกษม จาติกวณิช	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นายปรีดา กรรณสูต	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. นายประมวล กุลมาตย์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
13. พลเอก พร ธนะภูมิ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
14. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
15. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
16. นายอุปดิศร์ ปาจรียางกูร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
17. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
18. นายสมพร บุณยคุปต์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
19. นายอบ วสุรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
20. พลเอก เล็ก แนวมาลี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
21. นายสุธรรม ภัทราคม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
22. นายชุบ กาญจนประกร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
23. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
24. นายบุญสม มาร์ติน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

[21] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 96 ตอนที่ 78 หน้า 6-8 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2522.

[22] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 96 ตอนที่ 86 หน้า 1-6 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2522.

Digital Library

25. นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
26. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
27. พลเรือเอก กวี สิงหะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
28. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
29. นายชาญชัย ลี้ถาวร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
30. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
31. นายอรุณ ภาณุพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
32. นายวงษ์ พลนิกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
33. นายอาภรณ์ ศรีพิพัฒน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
34. พลตำรวจตรี สงัา กิตติขจร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
35. นายระพี สาคริก	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
36. พลอากาศเอก ประสงค์ คุณะดิลก	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
37. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
38. นายปรก อัมระนันทน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
39. นายดำริ น้อยมณี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
40. นายประเทือง กีรติบุตร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
41. พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
42. นางยุพา อุดมศักดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
43. นายกระแส ชนะวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
44. นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2523 ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้

1. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	เป็นนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. พลเอก เสริม ณ นคร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลเอก เล็ก แนวมาลี	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. พลเอก ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายดำริ น้อยมณี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พลเอก พร ธนะภูมิ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
10. นายสมหมาย สุนตระกูล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
11. นายอรุณ ภาณุพงศ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
12. นายสมพร บุณยคุปต์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
13. นายอบ วสุรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

Digital Library

14. นายประเทือง กีรติบุตร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
15. นายรัตน์ ศรีไกรวิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
16. นายสุรินทร์ เศรษฐมานิตย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
17. นายบุญสม มาร์ติน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
18. นายเสม พริ้งพวงแก้ว	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
19. พลอากาศเอก ประสงค์ คุณะดิลก	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
20. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
21. พลเรือเอก กวี สิงหะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
22. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
23. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
24. นายจำรัส จตุรภัทร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
25. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
26. นายระพี สาคริก	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
27. นายปรีดา กรรณสูต	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
28. นายอาณัติ อาภาภิรม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
29. นายวงศ์ พลนิกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
30. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
31. พลเอก เทพ กรานเลิศ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
32. นายจุมพล ธรรมจารีย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
33. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
34. นายเชาว์วัศ สุดลาภา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
35. นายสิปปนนท์ เกตุทัต	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
36. นายกระแส ชนะวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
37. พลอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
38. นายอาชว์ เตาลานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

จากการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีเพียง 3 คน จึงทำให้เสียงจากสภาผู้แทนราษฎรที่สนับสนุนรัฐบาลมีน้อยลง แม้รัฐบาลจะมีเสียงสนับสนุนจากวุฒิสภาก็ตาม แต่ ทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลไม่มั่นคงนัก

ขณะเดียวกัน การปรับคณะรัฐมนตรีครั้งนี้ นำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงในสภาทำให้ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ ประกาศลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในวันที่ 3 มีนาคม 2523 อันเป็นวันที่รัฐบาลจะแถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยให้เหตุผลว่า "ได้เกิดการขัดแย้งระหว่าง รัฐบาลกับรัฐสภา ในปัญหาที่สำคัญหลายเรื่อง และหลายครั้งจนยากที่จะบริหารงานของชาติให้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้"[23]

[23] เลขาธิการคณะรัฐมนตรี,สำนัก, 60 ปี คณะรัฐมนตรีไทย, หน้า 196.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 42

3 มีนาคม 2523	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
12 มีนาคม 2523	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสม ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีจำนวน 37 ตำแหน่ง
28 มีนาคม 2523	คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยไม่มีการลงมติ
14 มีนาคม 2523	คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยไม่มีการลงมติ
22 มกราคม 2524	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 5 นาย
4 มีนาคม 2524	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 3 นาย
5 มีนาคม 2524	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 4 นาย
11 มีนาคม 2524	ปรับคณะรัฐมนตรี
23 มิถุนายน 2524	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 2 นาย
27 ตุลาคม 2524	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง
3 ธันวาคม 2524	แต่งตั้งรัฐมนตรีที่ลาออกจากตำแหน่งกลับมารับตำแหน่งใหม่
19 ธันวาคม 2524	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 13 นาย
22 มิถุนายน 2525	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
27 ตุลาคม 2525	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ลาออกจากตำแหน่ง
19 มีนาคม 2526	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 42

การลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ต่อมาในวันที่ 3 มีนาคม 2523 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี[24]

วันที่ 12 มีนาคม 2523 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[25]

1. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลเอก เสริม ณ นคร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พันเอก ถนัด คอมันตร์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายบุญชู โรจนเสถียร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. นายสมศักดิ์ ชูโต	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. เรืออากาศตรี บุญยงค์ วัฒนพงศ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
9. นายอำนวย วีรวรรณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
10. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
11. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
12. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
13. นายตามใจ ขำภโต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
14. นายประเทือง กีรติบุตร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
15. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
16. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
17. นายสิปปนนท์ เกตุทัต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
18. นายทองหยด จิตตวีระ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
19. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
20. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
21. พลเรือเอก กวี สิงหะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
22. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
23. นายบรม ตันเถียร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
24. นายอรุณ ภานุพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

[24]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 34 หน้า1-2 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2523.

[25]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 40 หน้า 1-4 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2523.

Digital Library

25. นายอาณัติ อาภาภิรม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
26. นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
27. พันตำรวจเอก กฤช สังขทรัพย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
28. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
29. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
30. นายยศ อินทรโกมาลย์สุต	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
31. นายวิสิษฐ์ ตันสัจจา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
32. นายไพโรจน์ ไชยพร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
33. นายเกษม ศิริสัมพันธ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
34. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
35. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
36. นายโกศล ไกรฤกษ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
37. นายไกรสร ตันติพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 22 มกราคม 2524 มีประกาศให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ดังมีรายนามดังนี้[26]

1. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
2. นายตามใจ ขำภโต	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
3. นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
4. นายโกศล ไกรฤกษ์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง อุตสาหกรรม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. นายวิสิษฐ์ ตันสัจจา	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ไปดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

[26]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 11 หน้า 2 ลงวันที่ 23 มกราคม 2524.

Digital Library

วันที่ 4 มีนาคม 2524 มีการประกาศให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ดังมีรายนามดังนี้

1. นายชวน หลีกภัย	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
2. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
3. นายไกรสร ตันติพงศ์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 5 มีนาคม 2524 มีการประกาศให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ดังมีรายนามดังนี้

1. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน
2. นายสมศักดิ์ ชูโต	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. เรืออากาศตรี บุญยง วัฒนพงศ์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. นายบรรหาร ศิลปอาชา	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะรัฐมนตรีชุดนี้ ได้บริหารประเทศจนถึงวันที่ 11 มีนาคม 2524 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ จึงได้ปรับปรุงคณะรัฐมนตรีใหม่ ซึ่งมีรายนามดังต่อไปนี้[27]

1. นายวิสิษฐ์ ตันสัจจา	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
2. พันเอก ถนัด คอมันตร์	พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี
3. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
4. นายบุญชู โรจนเสถียร	พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี
5. นายอำนวย วีรวรรณ	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
6. นายบรม ตันเถียร	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
7. นายโกศล ไกรฤกษ์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. นายยศ อินทรโกมาลย์สุต	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
9. นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
10. นายไพโรจน์ ไชยพร	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
11. นายเกษม ศิริสัมพันธ์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

[27] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 39 หน้า 1-6 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2524.

Digital Library

12. นายทองหยด จิตตวีระ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

และในวันที่ 11 มีนาคม 2524 ในวันเดียวกันแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้[28]

1. พันเอก ถนัด คอมันตร์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลโท ชาญ อังศุโชติ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. พลตรี สุตสาย หัสดิน เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. เรืออากาศโท ศุลี มหาสันทนะ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายสมหมาย ฮุนตระกูล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
8. นายชวน หลีกภัย เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
9. นายมารุต บุนนาค เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
10. นายเสม พริ้งพวงแก้ว เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
11. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
12. นายอาณัติ อาภาภิรม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และไปดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
13. นายณรงค์ วงศ์วรรณ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
14. นายวีระ มุสิกพงศ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
15. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
16. นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
17. นายประกายพฤกษ์ ศรุตานนท์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
18. นายทวี ไกรคุปต์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
19. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
20. พลเรือเอก สมุทร สหนาวิน เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
21. นายวิเชียร เวชสวรรค์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
22. นายขุนทอง ภูผิวเดือน เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
23. นายอำพัน หิรัญโชติ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
24. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
25. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

[28] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 39 หน้า 1 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2524

Digital Library

26. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน

ในวันที่ 23 มิถุนายน 2524 ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้[29]

1. นายประเทือง กีรติบุตร	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
2. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

วันที่ 27 ตุลาคม 2524 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สืบแทน พันตำรวจเอก กฤช สังขทรัพย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้ถึงแก่อสัญกรรม เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2524[30]

ในวันที่ 26 ตุลาคม 2524 นายวีระ มุสิกพงศ์ ได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ในวันที่ 3 ธันวาคม 2524 โดยให้ดำรงตำแหน่งเดิม[31]

วันที่ 19 ธันวาคม 2524 มีรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งดังนี้

1. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
2. พลตรี สุตสาย หัสดิน	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. พลเรือเอก กวี สิงหะ	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
4. นายอาณัติ อาภาภิรม	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. นายประกายพฤกษ์ ศรุตานนท์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
6. นายสิปปนนท์ เกตุทัต	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
7. นายอำพัน หิรัญโชติ	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
8. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

[29]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 101 หน้า 25-26 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2524.

[30]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 184 หน้า 1-2 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2524.

[31]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 184 หน้า 1-2 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2524.

Digital Library

และมีการแต่งตั้งรัฐมนตรีใหม่ดังนี้[32]

1. นายทองหยด จิตตวีระ	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายชวน หลีกภัย	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
4. นายเกษม ศิริสัมพันธ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
5. นายวีระ มุสิกพงศ์	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
6. นายบรีดา พัฒนถาบุตร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
7. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายมนตรี พงษ์พานิช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
9. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
10. พลเรือเอก สมุทร สหนาวิน	พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
11. นายโกศล ไกรฤกษ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
12. นายอำนวย ยศสุข	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
13. นายบรม ตันเถียร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 22 มิถุนายน 2525 แต่งตั้งให้นายสุธี สิงห์เสน่ห์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง[33] สืบแทน นายไพจิตร เอื้อทวีกุล ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งไป

วันที่ 27 ตุลาคม 2525 นายทวี ไกรคุปต์ ได้ขอลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีพระบรมราชโองการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร

ในวันที่ 19 มีนาคม 2526 เมื่อได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 18 เมษายน 2526 และได้แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว คณะรัฐมนตรีจึงสิ้นสุดลง

---

[32]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 98 ตอนที่ 208 หน้า 21-22 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2524.

[33]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 88 หน้า 18-19 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2525.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 43

30 เมษายน 2526	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
7 พฤษภาคม 2526	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 44 ตำแหน่ง
13 กรกฎาคม 2527	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยแทนตำแหน่งที่ว่าง
28 สิงหาคม 2528	แต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน แทนตำแหน่งที่ว่าง
19 กันยายน 2528	แต่งตั้งรัฐมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่าง
15 มกราคม 2529	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 8 นาย
1 พฤษภาคม 2529	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร
4 พฤษภาคม 2529	ปรับรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยให้พ้นจากตำแหน่ง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 43

เนื่องจากมีพระบรมราชโองการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 19 มีนาคม 2526[34] ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ซึ่งเมื่อจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 18 เมษายน 2526[35] ผลจากการเลือกตั้งไม่มีพรรคการเมืองใดได้รับเลือกเป็นเสียงข้างมากพอที่จะจัดตั้งคณะรัฐมนตรีได้

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ยังคงได้รับความไว้วางใจจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ให้กลับมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 30 เมษายน 2526 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกสมัย[36]

วันที่ 7 พฤษภาคม 2526 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ดังนี้[37]

1. พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. เรืออากาศโท ศุลี มหาสันทนะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายกระมล ทองธรรมชาติ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายสมหมาย ฮุนตระกูล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
15. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
16. นายสมัคร สุนทรเวช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
17. นายโกศล ไกรฤกษ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
18. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
19. นายพิภพ อะสีติรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

[34] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 39 หน้า 7 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2526.

[35] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 40 หน้า 1 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2526.

[36] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 68 หน้า 1-2 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2526.

[37] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 75 หน้า 1-6 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2526.

Digital Library

20. นายดำรง ลัทธพิพัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
21. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
22. นายมารุต บุนนาค	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
23. นายอบ วสุรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
24. นายปรีดา พัฒนถาบุตร	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
25. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
26. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
27. นายอำนวย ยศสุข	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
28. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
29. นายบรม ตันเถียร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
30. นายประยุทธ์ ศิริพาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
31. นายผัน บุญชิต	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
32. นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
33. นายประชุม รัตนเพียร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
34. นายไพโรจน์ ไชยพร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
35. นายประยูร จินดาศิลป์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
36. ร้อยตำรวจเอกสุรัตน์ โอสถานุเคราะห์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
37. นายวีระ มุสิกพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
38. นายเฉลียว วัชรพุกก์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
39. นายขุนทอง ภูผิวเดือน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
40. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
41. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
42. นายวงศ์ พลนิกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
43. นายประโยชน์ เนื่องจำนงค์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
44. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

หลังจากนั้นมีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้

1. นายโอภาส พลศิลป เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2527[38] สืบแทนร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2527

2. นายเล็ก นานา เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน ตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2528[39] สืบแทนนายดำรง ลัทธพิพัฒน์ ซึ่งถึงแก่อสัญกรรม

---

[38]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 101 ตอนที่ 93 หน้า 12 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2527.

[39]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 116 หน้า 40-41 ลงวันที่ 1 กันยายน 2528.

Digital Library

3. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2528 สืบแทนนายอบ วสุรัตน์ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

4. นายอนันต์ ฉายแสง เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2528 สืบแทนนายประโยชน์ เนื่องจำนงค์ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

5. นายมีชัย วีระไวทยะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ตั้งแต่วันที่ 9 กันยายน 2528[40]

ต่อมาเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2529 ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนาม[41] ดังนี้

1. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

2. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา เป็นรองนายกรัฐมนตรี

3. ร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ สืบแทนนายโกศล ไกรฤกษ์ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

4. นายอำนวย ยศสุข พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังและไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

5. นายสุบิน ปิ่นขยัน เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

6. นายอรุณ ภานุพงศ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

7. นายประสพ บุษราคัม เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สืบแทนนายผัน บุญชิต ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

8. นายมนตรี พงษ์พานิช เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สืบแทนนายโอภาส พลศิลป ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

วันที่ 4 พฤษภาคม 2529 ให้นายปรีดา พัฒนถาบุตร รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี[42]

คณะรัฐมนตรีคณะนี้ บริหารประเทศมาตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2526 ในระหว่างนี้มีการปรับคณะรัฐมนตรีหลายครั้ง แต่เนื่องจากเกิดความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาลด้วยกันเอง กรณี การลงมติไม่ผ่านพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พุทธศักราช 2522 พุทธศักราช 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลให้มีพระบรมราชโองการ ประกาศฯ ยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 29 เมษายน 2529 ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

(แต่ยังมีฐานะเป็นคณะรัฐมนตรีรักษาการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ)

---

[40] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 102 ตอนที่ 134 หน้า 13-14 ลงวันที่ 26 กันยายน 2528.

[41] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 8 หน้า 1-3 ลงวันที่ 16 มกราคม 2529.

[42] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 8 หน้า 1-3 ลงวันที่ 16 มกราคม 2529.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 44

5 สิงหาคม 2529	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
11 สิงหาคม 2529	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 44 ตำแหน่ง
6 พฤศจิกายน 2529	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 2 นาย
26 พฤศจิกายน 2529	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
27 กรกฎาคม 2530	แต่งตั้งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
29 เมษายน 2531	พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 44

ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 27 กรกฎาคม 2529 พรรคการเมืองส่วนใหญ่ ยังคงสนับสนุน พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป วันที่ 5 สิงหาคม 2529 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี[43]

วันที่ 11 สิงหาคม 2529 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[44]

1. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายพงส์ สารสิน	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. พลเรือเอก สนธิ บุณยะชัย	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
6. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. เรืออากาศโท ศุลี มหาสันทนะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายอำนวย สุวรรณศีรี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายวิชิต แสงทอง	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลอากาศเอก พะเนียง กาญตรัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
15. พลเอก หาญ ลีนานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
16. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
17. ร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
18. พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
19. นายสอาด ปิยวรรณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
20. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน
21. นายมารุต บุนนาค	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
22. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
23. นายประมวล สภาวสุ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

[43]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 138 หน้า 1 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2529.

[44]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 142 หน้า 1 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2529.

Digital Library

24. นายสุบิน ปิ่นขยัน	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
25. นายศุภชัย พานิชภักดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
26. นายประภัตร โพธิสุธน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
27. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
28. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
29. นายเสนาะ เทียนทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
30. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
31. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
32. นายสุรพันธ์ ชินวัตร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
33. นายประจวบ ไชยสาส์น	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
34. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
35. นายวีระ มุสิกพงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
36. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
37. นายมนตรี พงษ์พานิช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
38. นายเฉลียว วัชรพุกก์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
39. นายพิจิตต รัตตกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
40. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
41. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
42. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
43. นายสมบูรณ์ จีระมะกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
44. นายกร ทัพพะรังสี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2529 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้[45]

1. นายมนตรี พงษ์พานิช พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ สืบแทนร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2529

2. นายสันติ ชัยวิรัตนะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

[45]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 194 หน้า 7 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2529

Digital Library

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2529 แต่งตั้งให้นายไสว พัฒโน เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย[46]

วันที่ 27 กรกฎาคม 2530 แต่งตั้งให้ นายอรุณ ภานุพงศ์ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สืบแทน นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา รัฐมนตรีประจำ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลงเมื่อมีพระบรมราชโองการตราพระราชกฤษฎีกาฯ ยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 29 เมษายน 2531

[46]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 194 หน้า 7 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2529.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 45

7 มิถุนายน 2522	คณะรัฐมนตรี แถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติ
4 สิงหาคม 2531	พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
9 สิงหาคม 2531	พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 45 ตำแหน่ง
29 ธันวาคม 2532	มีการปรับรัฐมนตรี จำนวน 2 นาย
4 มกราคม 2533	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง
9 มกราคม 2533	มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรี จำนวน 2 นาย
30 มีนาคม 2533	แต่งตั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
21 มิถุนายน 2533	แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอีกตำแหน่งหนึ่ง
15 สิงหาคม 2533	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยพ้นจากตำแหน่ง
25 สิงหาคม 2533	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์พ้นจากตำแหน่ง
26 สิงหาคม 2533	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 29 นาย
22 พฤศจิกายน 2533	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 6 นาย
9 ธันวาคม 2533	พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 45

ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 พรรคชาติไทย เป็นพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย ได้รับการสนับสนุนจากหลายพรรคการเมืองให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี วันที่ 4 สิงหาคม 2531 มีพระ บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี[47]

วันที่ 9 สิงหาคม 2531 พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[48]

1. นายพงส์ สารสิน	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายพิชัย รัตตกุล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายกร ทัพพะรังสี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นางสุพัตรา มาศดิตถ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายประมวล สภาวสุ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
15. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
16. นายมนตรี พงษ์พานิช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
17. นายสุบิน ปิ่นขยัน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
18. พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
19. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
20. นายประจวบ ไชยสาส์น	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
21. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
22. นายชวน หลีกภัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

[47]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 105 หน้า 1 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2531.

[48]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 105 หน้า 1 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2531.

Digital Library

23. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
24. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
25. นายสุชน ชามพูนท	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
26. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
27. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
28. นายเจริญ คันธวงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
29. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
30. นายอุดร ตันติสุนทร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
31. นายนิคม แสนเจริญ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
32. นายประทวน รมยานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
33. นายเอนก ทับสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
34. นายภิญญา ช่วยปลอด	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
35. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
36. นายเสนาะ เทียนทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
37. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
38. นายไตรรงค์ สุวรรณศีรี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
39. นายวัฒนา อัศวเหม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
40. นายสกุล ศรีพรหม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
41. นายใหม่ ศิรินวกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
42. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
43. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
44. นายดุสิต รังคสิริ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
45. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 29 ธันวาคม 2532 มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. นายชวน หลีกภัย พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี สืบแทน นายพิชัย รัตตกุล ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งไป

2. นายมารุต บุนนาค เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 4 มกราคม 2533 นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

Digital Library

วันที่ 9 มกราคม 2533 มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรี 2 ราย ดังมีรายนามดังนี้[49]

1. นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สืบแทน พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร

2. พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมสืบแทน นายบรรหาร ศิลปอาชา

วันที่ 30 มีนาคม 2533 แต่งตั้งให้ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม[50]สืบแทน พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

วันที่ 21 มิถุนายน 2533 แต่งตั้งให้ พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สืบแทน พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม[51]

วันที่ 15 สิงหาคม 2533 แต่งตั้งให้ นายสันติ ชัยวิรัตนะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี[52]

วันที่ 25 สิงหาคม 2533 ให้นายภิญญา ช่วยปลอด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี[53]

วันที่ 26 สิงหาคม 2533 มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้[54]

1. นายพงส์ สารสิน พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

2. นายชวน หลีกภัย พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. พลเอก เทียนชัย สีริสัมพันธ์ พ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

4. นายทองหยด จิตตวีระ เป็นรองนายกรัฐมนตรี

5. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก เป็นรองนายกรัฐมนตรี

---

[49]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 7 หน้า 1-2 ลงวันที่ 9 มกราคม 2533.

[50]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 51 หน้า 1-2 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2533.

[51] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 109 หน้า 1 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2533.

[52] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 147 หน้า 1 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2533.

[53]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 154 หน้า 1-2 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2533.

[54]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 154 หน้า 1-2 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2533.

Digital Library

6. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

7. นายประมวล สภาวสุ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

8. นายวีรพงษ์ รางมางกูร เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

9. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

10. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

11. นายสุบิน ปิ่นขยัน พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

12. นายอมเรศ ศิลาอ่อน เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

13. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไปดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

14. นายทวิช กลิ่นประทุม พ้นจาาตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

15. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

16. นายอำนวย ยศสุข เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

17. นายอุดร ตันติสุนทร พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

18. นายประยุทธ์ ศิริพาณิชย์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

19. นายเอนก ทับสุวรรณ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

20. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

21. นายเจี่ย ก๊กผล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

22. พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

23. นายสกุล ศรีพรหม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

24. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

25. นายประยูร สุรนิวงศ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

26. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

27. นายดุสิต รังคสิริ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

28. นายไพฑูรย์ แก้วทอง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

29. นายสมาน ภุมมะกาญจนะ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

Digital Library

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2533[55] มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีดังมีรายนามดังนี้

1. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายก รัฐมนตรี และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2. นายประจวบ ไชยสาส์น พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สืบแทน นายมารุต บุนนาค ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่ง

3. นายเจริญ คันธวงศ์ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน

4. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

5. นายสุทัศน์ เงินหมื่น พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6. นายเอนก ทับสุวรรณ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้ลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2533[56]

---

[55]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 234 หน้า 1-3 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2533.

[56]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 245 หน้า 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2533.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 46

9 ธันวาคม 2533	พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
14 ธันวาคม 2533	พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 45 ตำแหน่ง
19 กุมภาพันธ์ 2534	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
23 กุมภาพันธ์ 2534	คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) เข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศ ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 46

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 9 ธันวาคม 2533[57] เพื่อเปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีและแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีคณะใหม่เข้าบริหารประเทศ และในวันเดียวกันนี้ พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

วันที่14 ธันวาคม 2533 พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้ง เป็นรัฐมนตรี ดังนี้[58]

1. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ	รองนายกรัฐมนตรี
2. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	รองนายกรัฐมนตรี
3. นายโกศล ไกรฤกษ์	รองนายกรัฐมนตรี
4. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	รองนายกรัฐมนตรี
5. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	รองนายกรัฐมนตรี
6. นายสอาด ปิยวรรณ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายกร ทัพพะรังสี	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พลเอก หาญ ลีนานนท์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
13. นายบรรหาร ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
14. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
15. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
16. นายสมัคร สุนทรเวช	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
17. นายอมเรศ ศิลาอ่อน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
18. พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
19. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
20. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
21. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
22. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
23. นายประมวล สภาวสุ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

[57]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 245 หน้า 1-2 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2533.

[58]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 107 ตอนที่ 250 หน้า 1-6 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2529.

Digital Library

24. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
25. นายสุชน ชามพูนท	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
26. นายชวลิต ชนะชานันท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
27. นายจรัส พั้วช่วย	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
28. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
29. นายอุดมศักดิ์ ทั่งทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
30. นายวโรทัย ภิญญาสาสน์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
31. นายประทวน รมยานนท์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
32. นายเจริญ เชาวน์ประยูร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
33. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
34. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
35. นายจำนงค์ โพธิสาโร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
36. นายเสนาะ เทียนทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
37. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
38. นายปกิต พัฒนกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
39. นายวัฒนา อัศวเหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
40. นายบุญถึง ผลพานิชย์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
41. นายสกุล ศรีพรหม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
42. นายเด่น โต๊ะมีนา	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
43. นายวีรวร สิทธิธรรม	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
44. นายสมาน ภุมมะกาญจนะ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
45. นายประยูร สุรนิวงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2534 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้งให้ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม[59]

คณะรัฐมนตรี คณะนี้สิ้นสุดลงเมื่อคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) กระทำการโดยยึดอำนาจการปกครองประเทศ ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534

[59]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 27 หน้า 1-2 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2534.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 47

2 มีนาคม 2534	นายอานันท์ ปันยารชุน ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
6 มีนาคม 2534	นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 34 ตำแหน่ง
10 กรกฎาคม 2534	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
29 กรกฎาคม 2534	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
22 มีนาคม 2535	จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 47

วันที่ 2 มีนาคม 2534 นายอานันท์ ปันยารชุน ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี[60]

วันที่ 6 มีนาคม 2534 นายอานันท์ ปันยารชุน ได้นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ดังนี้[61]

1. นายเสนาะ อูนากูล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลตำรวจเอก เภา สารสิน	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. หม่อมราชวงศ์เกษมสโมสร เกษมศรี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายมีชัย วีระไวทยะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นางสายสุรี จุติกุล	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณะจันทร์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
9. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
10. นายอาสา สารสิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
11. นายอาณัติ อาภาภิรม	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์
12. นายนุกูล ประจวบเหมาะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
13. นายอมเรศ ศิลาอ่อน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
14. พลเอก อิสระพงศ์ หนุนภักดี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
15. นายประภาศน์ อวยชัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
16. นายสงวน สรรพศรี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน
17. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
18. นายไพโรจน์ นิงสานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
19. นายสิปปนนท์ เกตุทัต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
20. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
21. พลเอก วิมล วงศ์วานิช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
22. พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศาลิคุปต์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
23. นายวีรพงษ์ รามางกูร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

[60]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 42 หน้า 1-2 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2534.

[61]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 45 หน้า 1-5 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2534.

Digital Library

24. นายวิเชียร วัฒนคุณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
25. นายอาชว์ เตาลานนท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
26. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
27. หม่อมหลวงเชิงชาญ กำภู	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
28. พลเอก วิโรจน์ แสงสนิท	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
29. พลอากาศเอก สุเทพ เทพรักษ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
30. พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
31. พลเรือเอก วิเชษฐ การุณยวณิช	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
32. นายสมชัย วุฑฒิปรีชา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
33. นายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
34. นายวีระ สุสังกรกาญจน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 10 กรกฎาคม 2534 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์[62]

วันที่ 29 กรกฎาคม 2534 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย[63]

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดเมื่อจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเสร็จสิ้นในวันที่ 22 มีนาคม 2535

[62]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 123 หน้า 4-5 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2534.

[63]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 134 หน้า 1-2 ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2534.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 48

7 เมษายน 2535	พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
17 เมษายน 2535	พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 50 ตำแหน่ง
17-20 พฤษภาคม 2535	เกิดเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงต่อต้านนายกรัฐมนตรี ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง
24 พฤษภาคม 2535	พลเอก สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง
26 พฤษภาคม 2535	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยขอลาออกจากตำแหน่ง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 48

ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 มีนาคม 2535 พรรคสามัคคีธรรม เป็นพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด จึงเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลโดยสนับสนุนให้ พลเอก สุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารบกดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และในวันที่ 7 เมษายน 2535 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอก สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี[64]

วันที่17 เมษายน 2535 พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[65]

1. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายณรงค์ วงศ์วรรณ	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายมนตรี พงษ์พานิช	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. นายสมัคร สุนทรเวช	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
6. นายใหม่ ศิรินวกุล	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. นายกร ทัพพะรังสี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. นายสุชน ชามพูนท	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
10. นายวัฒนา อัศวเหม	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
11. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
12. นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
13. นายทินพันธุ์ นาคะตะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
14. พลเอก สุจินดา คราประยูร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
15. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
16. นายป่องพล อดิเรกสาร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
17. นายพินิจ จันทรสุรินทร์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
18. นายบรรหาร ศิลปอาชา	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
19. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
20. พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
21. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
22. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

[64]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 41 หน้า 1 ลงวันที่ 7 เมษายน 2535.

[65]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 51 หน้า 1-3 ลงวันที่ 17 เมษายน 2535.

Digital Library

23. พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เทคโนโลยีและการพลังงาน
24. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
25. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
26. นายทวิช กลิ่นประทุม	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
27. พลเอก ชัชชม กันหลง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
28. นายชวลิต โอสถานุเคราะห์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
29. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
30. นายสันติ ชัยวิรัตนะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
31. นายยุทธ อังกินันทน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
32. นายวโรทัย ภิญญสาสน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
33. นายเสนาะ เทียนทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
34. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
35. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
36. หม่อมราชวงศ์ปริดิยาธร เทวกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
37. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
38. นางพวงเล็ก บุญเชียง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
39. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
40. นายวีระ ปิตรชาติ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
41. นายสุชาติ ตันเจริญ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
42. นายประภัตร โพธสุธน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
43. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
44. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
45. นายไพโรจน์ เครือรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
46. นายเงิน บุญสุภา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
47. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
48. นายจรูญ งามพิเชษฐ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
49. นายเรืองวิทย์ ลิกค์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
50. นายอุดมศักดิ์ ทังทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

Digital Library

พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ ได้ขอลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม 2535 ประกาศ ณ วันที่ 9 มิถุนายน 2535[66]

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม 2535 ซึ่งเป็นการชุมนุมประท้วงต่อต้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ต่อมา พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2535

[66]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 67 หน้า 1 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2535.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 49

10 มิถุนายน 2535	นายอานันท์ ปันยารชุน ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
18 มิถุนายน 2535	นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้า เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 26 ตำแหน่ง
13 กันยายน 2535	จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ยังผลให้คณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 49

ภายหลังจากเหตุการณ์ไม่สงบ ระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม 2535 พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2535 นาย อานันท์ ปันยารชุน ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 10 มิถุนายน 2535[67]

วันที่ 18 มิถุนายน 2535 นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[68]

1. พลตำรวจเอก เภา สารสิน	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. หม่อมราชวงศ์เกษมสโมสร เกษมศรี	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายมีชัย วีระไวทยะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นางสายสุรี จุติกุล	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. พลเอก บรรจบ บุนนาค	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
7. นายพนัส สิมะเสถียร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
8. นายอาสา สารสิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
9. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
10. นายนุกูล ประจวบเหมาะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
11. นายอมเรศ ศิลาอ่อน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
12. พลตำรวจเอก เภา สารสิน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
13. นายวิเชียร วัฒนคุณ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
14. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน
15. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
16. นายไพโรจน์ นิงสานนท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
17. นายสิปปนนท์ เกตุทัต	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
18. นายเกษม สุวรรณกุล	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
19. นายอำพล เสนาณรงค์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
20. หม่อมหลวงเชิงชาญ กำภู	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
21. หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
22. นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง มหาดไทย

[67]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 68 หน้า 1 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2535.

[68]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 69 หน้า 1-2 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2535.

Digital Library

23. นายเอนก สิทธิประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
24. นายกอบ กฤตยากีรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
25. นายสมชัย วุฒิปรีชา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
26. นายวีระ สุสังกรกาญจน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลง เนื่องจากมีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 13 กันยายน 2535

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 50

23 กันยายน 2535	นายชวน หลีกภัย ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
29 กันยายน 2535	นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี นำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จำนวน 48 ตำแหน่ง
15 กันยายน 2536	รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง จำนวน 5 นาย
23 กันยายน 2536	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 9 นาย
8 มกราคม 2537	ปรับรัฐมนตรี จำนวน 2 นาย
8 กรกฎาคม 2537	รองนายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง
14 กรกฎาคม 2537	แต่งตั้งรองนายกรัฐมนตรี
12 ตุลาคม 2537	รัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง 4 นาย
13 ตุลาคม 2537	รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยลาออกจากตำแหน่ง
25 ตุลาคม 2537	รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง จำนวน 5 นาย และแต่งตั้งใหม่ จำนวน 14 นาย
7 ธันวาคม 2537	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลาออกจากตำแหน่ง
9 ธันวาคม 2537	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมลาออกจากตำแหน่ง
11 ธันวาคม 2537	รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง จำนวน 12 นาย
14 ธันวาคม 2537	รัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง จำนวน 5 นาย
17 ธันวาคม 2537	แต่งตั้งรัฐมนตรี จำนวน 18 นาย
22 กุมภาพันธ์ 2538	แต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
19 พฤษภาคม 2538	รัฐมนตรีลาออก จำนวน 11 นาย
19 พฤษภาคม 2538	นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลให้ตรา

พระราชกฤษฎีกายุบสภา
Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 50

ผลการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 13 กันยายน 2535 พรรคประชาธิปัตย์ เป็นพรรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับการ สนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี วันที่ 23 กันยายน 2535 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี[69]

วันที่ 29 กันยายน 2535 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังนี้[70]

1. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายอำนวย วีรวรรณ	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นายบุญชู โรจนเสถียร	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
4. นายศุภชัย พานิชภักดิ์	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
5. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
6. นายสาวิตต์ โพธิวิหค	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
7. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
8. พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
9. พลเอก วิจิตร สุขมาก	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
10. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
11. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
12. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
13. พันเอกวินัยสมพงษ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
14. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
15. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
16. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
17. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
18. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
19. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
20. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
21. นายสุเทพ อัตถากร	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
22. พลตรี สมบัติ รอดโพธิ์ทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

[69]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 101 หน้า 1 ลงวันที่ 23 กันยายน 2535.

[70]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 103 หน้า 1 ลงวันที่ 29 กันยายน 2535.

Digital Library

23. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
24. นายบุญชู ตรีทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
25. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
26. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
27. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
28. นายถวิล จันทร์ประสงค์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
29. นายจรัส พั้วช่วย	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
30. นายไสว พัฒโน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
31. นายทวี ไกรคุปต์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
32. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
33. นายไชยยศ สะสมทรัพย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
34. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
35. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
36. นายเด่น โต๊ะมีนา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
37. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
38. นายชำนิ ศักดิเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
39. นายเชาวน์วัศ สุดลาภา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
40. นายปรีชา มุสิกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
41. นายปราโมทย์ สุขุม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
42. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
43. นายอดิศร เพียงเกษ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
44. นายรักเกียรติ สุขธนะ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
45. นายเอนก ทับสุวรรณ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
46. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
47. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
48. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ในระหว่างนี้ ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังนี้[71]

วันที่ 15 กันยายน 2536

1. นายสุวิทย์ คุณกิตติ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

[71] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 138 หน้า 4 ลงวันที่ 16 กันยายน 2536.

Digital Library

2. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
3. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
4. นายเชาววัศ สุดลาภา พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
5. นายรักเกียรติ สุขธนะ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 23 กันยายน 2536[72]

1. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอีกตำแหน่งหนึ่ง
2. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
3. นายไสว พัฒโน พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
4. นายพินิจ จารุสมบัติ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
5. นายไพฑูรย์ แก้วทอง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคม
6. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
7. นายเสริมศักดิ์ การุญ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
8. นายเอนก ทับสุวรรณ พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขและไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
9. นางเตือนใจ นุอุปละ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 8 มกราคม[73]

1. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พ้นจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
2. นายไพฑูรย์ แก้วทอง พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม และไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

วันที่ 8 กรกฎาคม 2537[74]

นายอำนวย วีรวรรณ ลาออกจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

วันที่ 14 กรกฎาคม 2537[75]

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองนายกรัฐมนตรี อีกตำแหน่ง

---

[72]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 146 หน้า 1 ลงวันที่ 24 กันยายน 2536.

[73]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 2 ง หน้า 1 ลงวันที่ 10 มกราคม 2535.

[74]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 27 ง หน้า 1 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2537.

[75]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 28 ง หน้า 1 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2537.

Digital Library

วันที่ 12 ตุลาคม 2537[76]

1. พลตรี สมบัติ รอดโพธิ์ทอง ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง กลาโหม
2. นายถวิล จันทร์ประสงค์ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายจรัส พั้วช่วย ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
4. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 13 ตุลาคม 2537[77]

นายสุเทพ อัตถากร ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

วันที่ 25 ตุลาคม 2537[78] ให้รัฐมนตรีดังต่อไปนี้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. นายบุญชู โรจนเสถียร	รองนายกรัฐมนตรี
2. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
3. พันเอก วินัย สมพงษ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
4. นายชำนิ ศักดิเศรษฐ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
5. นายอดิศร เพียงเกษ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. นายสุขวิช รังสิตพล	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. พลตรี จำลอง ศรีเมือง	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. นางพิมพา จันทร์ประสงค์	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
5. นายวิชิต สุรพงษ์ชัย	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
6. นายกระแส ชนะวงศ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
7. พลเรือโท โรช วิภัติภูมิประเทศ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
8. นายสมุทร มงคลกิติ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
9. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
10. นายฉัตรชัย เอียสกุล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
11. นายอุดร ตันติสุนทร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
12. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

[75]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 47 ง หน้า 1 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2537.

[77]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 47 ง หน้า 1 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2537.

[78]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 50 ง หน้า 1-2 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2537.

Digital Library

13. นายสฤต สันติเมทนีดล เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
14. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 7 ธันวาคม 2537[79]
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 9 ธันวาคม 2537[80]
นายทวี ไกรคุปต์ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

วันที่ 11 ธันวาคม 2537[81] ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. นายสุขวิช รังสิตพล รองนายกรัฐมนตรี
2. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
4. นายไพฑูรย์ แก้วทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
5. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
6. นายบุญชู ตรีทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
7. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. นายฉัตรชัย เอียสกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
9. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
10. นายเสริมศักดิ์ การุญ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
11. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
12. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

วันที่ 14 ธันวาคม 2537[82] รัฐมนตรีลาออก ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

---

[79]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 57 ง หน้า 60 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2537.

[80]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 58 ง หน้า 13 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2537.

[81]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 59 ง หน้า 1-2 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2537.

[82]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 100 ง หน้า 1 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2538.

Digital Library

2. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
3. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
4. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

วันที่ 17 ธันวาคม 2537[83] แต่งตั้งรัฐมนตรี

1. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
2. นายกร ทัพพะรังสี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. นายปัญจะ เกสรทอง	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
4. นายประจวบ ไชยสาส์น	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
6. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
7. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
8. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
9. นายอำนวย ปะติเส	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
10. นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
11. นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
12. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
13. นายเดช บุญ-หลง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
14. นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
15. นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
16. นายยุทธ อังกินันทน์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
17. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
18. นายประเทือง คำประกอบ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

[83] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 60 ง หน้า 1-2 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2535.

Digital Library

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2538
นายเจริญ คันธวงศ์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 19 พฤษภาคม 2538
รัฐมนตรีลาออก ดังมีรายนามดังต่อไปนี้[84]

1. พลตรี จำลอง ศรีเมือง	ลาออกจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี
2. นางพิมพา จันทร์ประสงค์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
3. นายกระแส ชนะวงศ์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศ
4. นายวิชิต สุรพงษ์ชัย	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
5. นายถวิล ไพรสณฑ์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
6. พลเรือโท โรช วิภัติภูมิประเทศ	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วย ว่าการกระทรวงกลาโหม
7. นายสมุทร มงคลกิตติ	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
9. นายอุดร ตันติสุนทร	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
10. นายสฤต สันติเมทนีดล	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการศึกษาธิการ
11. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่ากระทรวงสาธารณสุข

คณะรัฐมนตรีคณะนี้สิ้นสุดลงเนื่องจากพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 19 พฤษภาคม 2538

[84] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนพิเศษ 16 ง หน้า 1 ลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2535.

Digital Library

Digital Library

การแถลงนโยบายรัฐบาล

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 35	475
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 36	477
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 37	479
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 38	482
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 39	483
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 40	486
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 41	488
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 42	490
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 43	495
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 44	497
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 45	502
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 46	507
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 47	511
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 48	515
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 49	520
การแถลงนโยบายของรัฐบาล คณะรัฐมนตรี คณะที่ 50	521

Digital Library

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 35
หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี

วันที่ 6 มีนาคม 2518

รัฐบาลได้แถลงนโยบาย เพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ตามความในมาตรา 184 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

นโยบายทางการเมือง

1. รัฐบาลนี้จะดำเนินนโยบายทางการเมือง โดยยึดมั่นในวิถีทางแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. รัฐบาลนี้จะเสริมสร้างกำลังทหารของชาติให้มีกำลังอำนาจที่เหมาะสมกับสถานการณ์ตามกำลังเศรษฐกิจของประเทศ

3. รัฐบาลนี้จะดำเนินนโยบายระหว่างประเทศโดยอิสระ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ

นโยบายทางเศรษฐกิจ

4. รัฐบาลนี้จะนำระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมประชาธิปไตยมาใช้ปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ

5. รัฐบาลนี้จะเร่งรีบดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และจัดที่ดินในเขตป่าสงวนที่หมดสภาพเป็นป่าแล้วและมิใช่ต้นน้ำลำธารนำมาปรับปรุง และจัดสรรให้ราษฎรได้เข้าครอบครองทำกินและจะจำกัดสิทธิในการถือครองที่ดิน

6. รัฐบาลนี้จะส่งเสริมอุตสาหกรรมให้เจริญยิ่งขึ้น

7. รัฐบาลนี้จะขยายและปรับปรุงระบบการขนส่งและการสื่อสารของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของภูมิประเทศ และความเป็นอยู่ของประชาชน

8. รัฐบาลนี้จะปรับปรุงระบบภาษีอากรเพื่อให้เป็นธรรมแก่สังคม

นโยบายทางสังคม

9. รัฐบาลนี้จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

10. รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้บริการสาธารณสุข ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการรักษาพยาบาลกระจายไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นทุรกันดารอย่างเพียงพอ

11. รัฐบาลนี้จะเคารพความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี

12. นอกจากจะใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดกฎหมายและทำลายความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองแล้ว รัฐบาลนี้จะรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

Digital Library

13.รัฐบาลนี้จะปฏิรูปวิธีการปฏิบัติราชการและระเบียบราชการบริหารบุคคลเพื่อให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เมื่ออภิปรายและซักถามในนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงและคณะรัฐมนตรีได้ชี้แจงตอบแล้วที่ประชุมได้ลงมติให้ความไว้วางใจในรัฐบาล 111 เสียง ซึ่งเป็นจำนวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด 268 คน คณะรัฐมนตรีคณะนี้ไม่ได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 184[1]

[1] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 3/2518 สมัยสามัญ, ชั้นที่ 6 มีนาคม 2518, หน้า 42-48.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 36
หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี

วันที่ 19 มีนาคม 2518

รัฐบาลได้แถลงนโยบาย เพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ตามความในมาตรา 184 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

เป้าหมายทางเศรษฐกิจ

กล่าวโดยย่อ เป้าหมายทางเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาลนี้ สรุปได้เป็น 3 ประการคือ

1.ต่อต้านและขจัดความยากจน โดยมุ่งให้ประชาชนที่บรรลุนิติภาวะทุกคนที่ทำงานมีรายได้อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าเดือนละ 1,000 บาททั่วทุกคน

2. สร้างงานให้ประชาชนคนไทยในประเทศได้ทำทั่วทุกคน ภายในเวลาไม่เกิน 5 ปีและ

3. ต่อต้านภาวะเงินเฟ้อ

เป้าหมายทางสังคม

เป้าหมายทางสังคมของรัฐบาลนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ลดช่องว่างระหว่างคนมีกับคนจน และจัดสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้น
2. จัดระบบการศึกษาให้เป็นธรรมขึ้น
3. เปลี่ยนค่านิยมทางสังคมของสังคมไทยเสียใหม่
4. อำนวยความสงบสุขภายในบ้านเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายทางการบริหาร

รัฐบาลนี้ได้พิจารณาเห็นว่า การปรับปรุงภาวะการทำกิน ภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนของชาตินั้น จะสำเร็จมิได้เลย ถ้ายังมิได้แก้ไขและปรับปรุงกลไกการบริหารในระดับต่าง ๆ เสียใหม่ ฉะนั้น ภารกิจรีบด่วนที่รัฐบาลนี้จะดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชาติดังกล่าวแล้ว ก็คือการแก้ไขและปรับปรุงการบริหารท้องถิ่น หัวใจของนโยบายการบริหารของรัฐบาลนี้ ก็คือการบริหารประเทศที่จะอำนวยให้ประชาชนมีภาวะในทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ดีขึ้นโดยเร็ว ดังนั้น การปฏิรูปการบริหารของรัฐจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ รัฐบาลนี้จึงได้กำหนดแผนเร่งด่วนที่ดำเนินการปรับปรุงกลไกการบริหารในขั้นต้นไว้ 2 ประการ คือ

1. กระจายอำนาจการบริหารไปสู่ท้องถิ่น โดยให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบริหารอย่างแท้จริง
2. ส่งเสริมการบริหารท้องถิ่นโดยสภาตำบล

เป้าหมายทางการทหาร

รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายทางการทหารไว้เป็นภาระกิจที่จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จะจัดกำลังทหารให้เพียงพอแก่ความจำเป็น และให้มีสมรรถภาพสูงทั้งในด้านกำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์ พร้อมที่จะรับภาระในการพิทักษ์รักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติและแสนยานุภาพของชาติ

Digital Library

2.จะส่งเสริมกำลังใจ ขวัญและสวัสดิการทหารในทุกด้านรวมทั้งจะส่งเสริมให้ทหารเกณฑ์ได้เรียนรู้การประกอบอาชีพเมื่อปลดจากกองประจำการ

3. จะสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทหาร ข้าราชการและประชาชน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และขณะเดียวกันรัฐบาลจะสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศมากขึ้น

เป้าหมายทางการต่างประเทศ

รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมาย โดยคำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ ของประเทศเป็นลำดับ โดยจะดำเนินการดังนี้

1. จะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ

2. จะส่งเสริมการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติ และยึดหลักการเป็นมิตรกับทุกประเทศ

3. จะดำเนินการเพื่อให้มีการรับรองและมีสัมพันธ์เป็นปกติกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะให้มีการถอนทหารต่างชาติออกจากประเทศในระยะ1ปี เพื่อให้เกิดดุลยภาพในความสัมพันธ์กับประเทศอภิมหาอำนาจ

4. รัฐบาลจะกระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และสนับสนุนความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน

เมื่อได้อภิปรายและซักถามในนโยบายที่ได้แถลงไว้ และคณะรัฐมนตรีได้ชี้แจงตอบข้อ ซักถามและข้อค้านแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 140 ต่อ 125 คะแนน ซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด 265 คน เป็นอันว่าคณะรัฐมนตรีคณะนี้ได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 184

ครั้นแล้ว นายกรัฐมนตรีได้ปราศรัยต่อที่ประชุมว่า นายกรัฐมนตรีขอขอบพระคุณสภาที่ได้ให้ความไว้วางใจแก่คณะรัฐมนตรี และได้ให้คำมั่นสัญญาว่า นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้มอบหมายด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนแต่อย่างเดียว[2]

[2] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 4/2518 สามัญสมัยแรก, วันที่ 19 มีนาคม 2518, หน้า 237-249.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 37
หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี

30 เมษายน 2519

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของหม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช ได้แถลงนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 184 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

นโยบายเร่งด่วน

1. ช่วยเหลือเกษตรกรให้มีฐานะในทางเศรษฐกิจดีขึ้น โดย

จะเร่งทำการปฏิรูปที่ดินให้เกษตรกรได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

จะปลดเปลื้องหนี้สินของเกษตรกร จากการเป็นลูกหนี้เอกชนมาเป็นลูกหนี้สหกรณ์หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จะดำเนินการให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม โดยเฉพาะข้าวซึ่งจะลดหรือเลิกค่าพรีเมี่ยม รวมทั้งลดอากรขาออกถ้าจำเป็น เพื่อปรับราคาส่งออกให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้

จะปรับปรุงและขยายการสหกรณ์ให้แพร่หลาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านการผลิต การแปรรูปผลผลิต และการจำหน่าย

จะช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการชลประทาน การปรับปรุงที่ดิน การใช้พันธุ์พืช การปราบศัตรูพืช และการซื้อปุ๋ยในราคาต่ำ

2. แก้ไขภาวะค่าครองชีพ โดยจะรักษาระดับของราคาสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพและจะดำเนินการไม่ให้มีการผูกขาดทางเศรษฐกิจโดยเอกชน

3. รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย โดยจะเร่งดำเนินการปราบปรามโจรผู้ร้ายและลงโทษผู้ละเมิดกฎหมายโดยไม่มีการละเว้น

4. ปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงงานราชการอย่างจริงจังและจะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐ และจะให้มีกฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา

5. จะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง ให้ท้องถิ่นมีอิสระในการดำเนินนโยบายของตัวเอง

6. จะเร่งขยายไฟฟ้าสู่ชนบทให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทั่วทุกตำบลโดยด่วน

นโยบายระยะยาว

นโยบายระยะยาวแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านบริหารราชการ

1. ด้านการเมือง

จะยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จะเสริมสร้างกำลังทหารให้เข้มแข็ง ให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และจะปรับปรุงสวัสดิการ ส่งเสริมสมรรถภาพ ขวัญของทหารให้สูงอยู่เสมอ

จะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงของประเทศเป็นหลัก เป็นมิตรกับทุกประเทศที่ต้องการเป็นมิตรกับประเทศไทย โดยเฉพาะจะกระชับสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะประเทศในคาบสมุทรอินโดจีน

Digital Library

2. ด้านเศรษฐกิจ

จะดำเนินการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประชาชน โดยใช้วิธีการทางภาษีอากร วิธีการงบประมาณ และวิธีการอื่น

จะปรับปรุงระบบภาษีอากรให้เป็นธรรมแก่สังคม และจะบริหารงบประมาณแผ่นดินให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปโดยประหยัด เพื่อไม่ให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ

จะดำเนินการให้รัฐเป็นผู้ประกอบกิจการสาธารณูปโภค อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

จะส่งเสริมการลงทุนทางอุตสาหกรรมของเอกชน ของชาวไทย และชาวต่างประเทศให้ได้รับความเป็นธรรม

จะช่วยให้ผู้ใช้แรงงานได้รับค่าจ้างและการปฏิบัติจากนายจ้างอย่างเป็นธรรมจะสนับสนุนการรวมตัวของผู้ใช้แรงงานให้เกิดอำนาจต่อรองอย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นธรรมระหว่างผู้ใช้แรงงานและนายจ้างเพื่อการนี้จะได้จัดตั้งทบวงแรงงานขึ้น

จะส่งเสริมการค้าในประเทศและต่างประเทศให้ขยายกว้างขวาง

จะเร่งดำเนินการโครงการชลประทานขนาดเล็กให้แพร่หลาย

จะส่งเสริมให้การประมงและการปศุสัตว์ขยายตัวจนสามารถมีผลผลิตเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ และจะเร่งปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพื้นเมือง

จะดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้และวางมาตรการป้องกันป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลาย

จะดำเนินการขยายและปรับปรุงการขนส่งให้เหมาะสมกับสภาพของภูมิประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะจะมุ่งเน้นในการสร้างและพัฒนาเส้นทางขนส่งในระดับจังหวัดและชนบท

จะจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อพัฒนาจังหวัดโดยคำนึงถึงความจำเป็น

3. ด้านสังคม

จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

จะจัดให้บุคคลมีโอกาสเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาอบรม ตามความสามารถทางสติปัญญา

จะจัดทุนการศึกษาให้ผู้ยากจน จะขยายการศึกษาผู้ใหญ่และอาชีวศึกษาโดยเน้นด้านเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

จะจัดการบริการด้านสาธารณสุขให้กระจายสู่ส่วนภูมิภาคอย่างเพียงพอภายในเวลา 4 ปี ให้มีโรงพยาบาลอำเภอครบทุกอำเภอและสถานีอนามัยชั้น 2 ครบทุกตำบล

จะส่งเสริมการสงเคราะห์ทั้งส่วนของรัฐและเอกชน

จะจัดให้มีการสร้างอาคารสงเคราะห์ให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนส่วนที่พักอาศัยของทหารและตำรวจชั้นผู้น้อย จะให้การเคหะแห่งชาติดำเนินการก่อสร้างให้ก่อนแล้วให้แต่ละหน่วยงานตั้งงบประมาณใช้ให้เป็นรายปี

จะลดอัตราการเพิ่มประชากรโดยเร่งวางแผนครอบครัว

จะดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสมอภาคของสตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

4. ด้านการบริหารราชการ

Digital Library

จะเคารพความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดี จะปรับปรุงวิธีการและการดำเนินการของศาลให้เป็นไปโดยรวดเร็ว และจะแก้ไขระเบียบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผลดีแก่ประชาชน

จะปฏิรูปการปฏิบัติราชการให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพสูง และจะช่วยเหลือข้าราชการชั้นผู้น้อยด้านสวัสดิการบางอย่างที่จำเป็น

เมื่อรัฐบาลแถลงนโยบายจบ สมาชิกพรรคฝ่ายค้านจึงดำเนินการอภิปรายซักนโยบายรวม ๆ กันไป โดยประธานให้เวลาสมาชิกแต่ละคนอภิปรายไม่เกิน 15 นาที หลังการอภิปรายเสร็จสิ้นมีการลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจการบริหารราชการแผ่นดิน ผลการลงคะแนนปรากฏว่าสมาชิกให้ความไว้วางใจ 212 เสียง ไม่ไว้วางใจ 5 เสียง งดออกเสียง 10 เสียง เป็นอันว่าจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่ออกเสียงในครั้งนี้มีจำนวน 227 เสียง จำนวนสมาชิกที่ให้ความไว้วางใจเกินกึ่งหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 184 ถือว่ารัฐบาลได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร[3]

[3] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 3/2519 สามัญสมัยแรก, วันที่ 30 เมษายน 2519, หน้า 143-151.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 38
หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี

ไม่มีการแถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2519 และได้มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 39
นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี

29 ตุลาคม 2519

รัฐบาลโดยการนำของ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภาปฏิรูป การปกครองแผ่นดิน โดยสรุปดังนี้

ด้านการปกครอง

เสริมสร้างกำลังที่ใช้ในการป้องกันชาติให้มีความเข้มแข็ง และพร้อมที่จะปกป้องราชอาณาจักร
ป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่างจริงจัง
ขจัดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ
แก้ไขปัญหาความยากจนของราษฎร และขจัดปัญหาการว่างงาน
รักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

ด้านการต่างประเทศ

รัฐบาลยึดถือผลประโยชน์ของชาติ ความอยู่รอด และความมั่นคงเป็นสำคัญ โดย
ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
สนับสนุนหลักการและความมุ่งประสงค์ของสหประชาชาติ และยึดมั่นกฎบัตรของสหประชาชาติ
ส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคงระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของโลก
ดำเนินความสัมพันธ์อันดีกับทุกประเทศ
แก้ไขปัญหาระหว่างประเทศโดยสันติวิธี
ให้ความร่วมมือกับประเทศในสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)
ดำเนินนโยบายต่างประเทศในอันที่จะส่งเสริมและให้หลักประกันแก่การค้าระหว่างประเทศ การลงทุน การท่องเที่ยว

ด้านการคลัง

ปรับปรุงระเบียบแบบแผนซึ่งทำให้การปฏิบัติราชการมีความคล่องตัวและประหยัด
ดำเนินการให้สถาบันการเงินของเอกชนมีบทบาทในการช่วยเหลือเกษตรกร

ด้านการพาณิชย์

จัดให้มีสินค้าที่จำเป็นในการอุปโภค บริโภค ให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน และมีคุณภาพ ราคาที่เหมาะสม
จัดให้ผู้ผลิตได้มีโอกาสจำหน่ายผลิตผลโดยสะดวกและในราคาที่เป็นธรรม
ส่งเสริมการส่งออก และขยายตลาดในต่างประเทศให้กว้างขวาง
เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันที่ยุติธรรมโดยสนับสนุนผู้ทำการค้าโดยสุจริต

ด้านอุตสาหกรรม

ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในประเทศเพื่อผลิตปัจจัย 4 อันเป็นสิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีพ
บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในงานอาชีพให้เพียงพอ

Digital Library

ส่งเสริมกิจการเหมืองแร่ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ต้นทุนการผลิตลดลง
เพิ่มค่าภาคหลวง และส่วนแบ่งของกำไรเข้ารัฐได้มากขึ้น
ช่วยเหลือและเร่งรัดการเจาะหาน้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติ
ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมปุ๋ย อาหารสัตว์สำหรับภาคเกษตรกรรม

ด้านการคมนาคม

จัดให้มีบริการด้านการสื่อสาร การขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ พร้อมทั้งให้บริการในด้านการอุตุนิยมวิทยาเป็นที่รองรับ และเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ด้านการเกษตรและสหกรณ์

ปฏิรูปที่ดินพระราชทาน ที่ดินของรัฐ และที่ดินของเอกชน ด้วยการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร รวมทั้งจัดให้มีที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อการเกษตรนั้น

สนับสนุนเกษตรขนาดเล็ก กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรให้มีขีดความสามารถในการผลิตสูงขึ้น

จัดระบบการเกษตร และระบบการชลประทาน
นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการผลิตมาใช้ในการปรับปรุงที่ดิน
จัดให้มีมาตรการเพื่อการปลดเปลื้องหนี้สินแก่เกษตรกร
ส่งเสริมการจ้างแรงงานในชนบท
ให้ความรู้ในการผลิตอุตสาหกรรมในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมพื้นเมือง
ส่งเสริมการปศุสัตว์ การบำรุงพันธ์ และเพาะปลาน้ำจืด สัตว์น้ำกร่อย การประมงทางทะเลให้มีผลดียิ่งขึ้น

บำรุงและป้องกันรักษาป่าไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าไม้ที่เป็นต้นน้ำลำธาร พร้อมทั้งเร่งรัดให้ปลูกสร้างสวนป่ามากยิ่งขึ้น

ด้านการศึกษา

เร่งเร้าให้ประชาชนทั่วราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตระหนักและเห็นคุณค่าของการศึกษา

ปรับปรุงระบบกระบวนการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท

ด้านการศึกษาภาคบังคับ รัฐจะต้องรับผิดชอบ และจัดให้เปล่าอย่างเสมอภาค พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนจัดได้ภายในขอบเขตที่รัฐกำหนด

แก้ไขปรับปรุงและขยายการศึกษาผู้ใหญ่ และการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม

ใช้มาตรการพิเศษคัดเลือกให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ สติปัญญา และทัศนคติบุคลิกภาพ และความสนใจอย่างแท้จริงเข้ามาศึกษาในด้านการฝึกหัดครูหรือศึกษาศาสตร์

จัดทุนเล่าเรียนให้แก่ผู้ยากไร้ที่มีสติปัญญา และจัดทุนแก่ผู้เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์

ให้การศึกษาพิเศษสำหรับผู้มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจ

Digital Library

ด้านการสาธารณสุข

ให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน

ปรับปรุงการขยายบริการด้านการรักษาพยาบาลให้เพียงพอ

ให้การรักษาพยาบาลแก่ประชาชนผู้ยากไร้ทั้งในเมืองและชนบทโดยไม่คิดมูลค่า

ส่งเสริมงานด้านการวางแผนครอบครัวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดอัตราการเพิ่มของประชากร[4]

[4] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาผู้แทนการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 2/2529, วันที่ 29 ตุลาคม 2519, หน้า 17-25.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 40
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี

1 ธันวาคม 2520

คณะรัฐมนตรีโดย พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายด้านการเมือง

รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

นโยบายด้านการต่างประเทศ

1. ดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยอิสระ ยึดถือผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ
2. รักษาสิทธิ และปฏิบัติตามพันธกรณีของสนธิสัญญา
3. ส่งเสริมสัมพันธไมตรีอันดี และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ
4. ส่งเสริมสันถวไมตรีอันแน่นแฟ้น และให้ความสนับสนุนร่วมมือแก่ประเทศสมาชิกของสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์ ความร่วมมือและความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
6. ดำเนินนโยบายโดยมุ่งส่งเสริมและให้หลักประกันแก่การค้าระหว่างประเทศ

นโยบายด้านการทหาร

รัฐบาลมุ่งดำเนินการเสริมสร้างกำลังในการป้องกันประเทศชาติ โดยขยายอัตรากำลังตามแผน ส่งเสริมการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ขึ้นใช้ในประเทศ เร่งรัดการฝึกและจัดกำลังรวมทั้งบำรุงขวัญกำลังใจแก่ทหาร ตลอดจนส่งเสริมให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและบรรเทาภัยพิบัติของประเทศ

นโยบายด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศโดยจะป้องกันและปราบปรามการบ่อนทำลายประเทศชาติ ปราบปรามโจรผู้ร้ายและอาชญากรรมอย่างเด็ดขาด ดำเนินการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารราชการของกรมตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองให้เหมาะสมภาวการณ์ในปัจจุบันขจัดการเอารัดเอาเปรียบและแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรมให้ลดน้อยลงโดยเร็ว

นโยบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

จากการที่ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศผิดปกติ ทำให้เกิดความแห้งแล้งในหลายพื้นที่ รัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งด่วน ดังนี้

1. เร่งรัดการดำเนินงานและจ่ายเงินเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชนบท โดยเฉพาะหน้าที่ได้รับความเสียหาย
2. แก้ปัญหาและอุปสรรคของการส่งสินค้าออกที่มีอยู่เฉพาะหน้า
3. ดำเนินการรักษาระดับราคาสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพ
4. เร่งรัดการจัดหางานให้ผู้ว่างงาน

Digital Library

ในระหว่างดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วน รัฐบาลจะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานโดยยึดแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เป็นหลักดังนี้

1. ส่งเสริมประสิทธิภาพของการผลิตด้านเกษตรสาขาต่าง ๆ

2. ส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ใช้ผลิตผลจากพืชและวัตถุดิบภายในประเทศ

3. เร่งรัด กวดขัน และควบคุมการพัฒนาด้านการคมนาคม การขนส่ง การสื่อสาร และการอุตุนิยมวิทยา ให้มีการประสานและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

4. ในด้านการพาณิชย์จะดำเนินการให้ผู้ผลิตสามารถจำหน่ายสินค้า และผลิตในราคาที่เป็นธรรม

5. ดำเนินการพัฒนาเมืองและชนบท โดยยึดหลักกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น

6. สนับสนุนเกษตรกรและผู้ใช้แรงงานในอาชีพอื่น ๆ ให้ได้รับประโยชน์อันชอบธรรม

7. รักษาเสถียรภาพทางการเงินและการคลังให้มั่นคง

8. ดำเนินการในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุดในขณะเดียวกันก็หาทางป้องกันและกำจัดพิษภัยแก่สิ่งแวดล้อม

9. ร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน เพื่อพัฒนาการเกษตร การอุตสาหกรรม การค้า การขนส่ง และการสื่อสาร

10. ดำเนินการปรับปรุงรัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการสาธารณูปโภคให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นโยบายเกี่ยวกับสังคม

ด้านความยุติธรรม รัฐบาลจะปรับปรุงวิธีการ และการดำเนินการพิจารณาคดีให้เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว

ด้านการสาธารณสุข รัฐบาลจะเร่งรัดการให้บริการสาธารณสุขทั้งทางด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการรักษาพยาบาลให้แก่ประชาชน ทั้งในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกล สนับสนุนการวางแผนครอบครัว และเร่งรัดดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ด้านการศึกษา รัฐบาลจะส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ ให้ประชาชนมีโอกาสรับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และขยายการศึกษาภาคบังคับให้กว้างขวางทั่วทุกท้องถิ่น

ด้านการปกครอง รัฐบาลจะดูแลการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นใน พ.ศ. 2521 ให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม เพื่อวางรากฐานระบอบประชาธิปไตย และจะเผยแพร่ความรู้ในระบอบประชาธิปไตยและการปกครองตนเองให้แก่ประชาชนทุกหมู่บ้าน ส่งเสริมให้สภาตำบลและหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเองมีขีดความสามารถในด้านการปกครองตนเอง[5]

---

[5] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2520, วันที่ 1 ธันวาคม 2520, หน้า 46-57.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 41
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี

7 มิถุนายน 2522

คณะรัฐมนตรี โดยพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายทางการเมืองภายใน

1.1 รัฐบาลมีเจตนาที่จะยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1.2 จะเคารพและให้มีการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง

1.3 จะดำเนินการให้ราษฎรในพื้นที่ห่างไกล ล่อแหลมหรือถูกคุกคาม มีความสามารถในการป้องกันตนเองได้

1.4 จะปรับปรุงระบบบริหารราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐให้สามารถปฏิบัติราชการและให้บริการแก่ประชาชนโดยเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.5 จะขจัดและป้องกันมิให้มีการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ

1.6 จะกระจายอำนาจการบริหารไปสู่หน่วยงานในท้องถิ่นให้มากขึ้น และให้ประชาชนในชนบทเข้าร่วมในการปกครองท้องถิ่นให้มากที่สุด

1.7 จะสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาบ้านเมือง เพื่อให้ประชาชนมีบทบาท และบังเกิดความศรัทธา และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นโยบายต่างประเทศ

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ โดยถือประโยชน์ความมั่นคงปลอดภัย ความอยู่รอดและเกียรติภูมิของชาติเป็นสำคัญ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันโดยสันติ ส่งเสริมสัมพันธไมตรีอันดีทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมกับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นโยบายการป้องกันประเทศ

จะเสริมสร้างกำลังที่ใช้ในการป้องกันประเทศให้เข้มแข็ง ขยายกำลังป้องกันประเทศตามแผนที่ได้วางไว้ ส่งเสริมการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ขึ้นใช้ในประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาวิชาการ ระบบและมาตรฐานอาวุธ โดยยึดถือหลักพึ่งตนเอง บำรุงขวัญและกำลังใจ รวมทั้งปรับปรุงสวัสดิการของทหารให้อยู่ในสภาพดี ส่งเสริมให้ทหารมีบทบาทในการพัฒนาและบรรเทาภัยพิบัติของประเทศให้มากขึ้น ให้ทหารร่วมมือกับส่วนราชการอื่น ๆ ดำเนินการฝึกอบรมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ

Digital Library

นโยบายทางเศรษฐกิจ

4.1 แก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกร ขจัดปัญหาความแตกต่างของรายได้ระหว่างประชากรในเมืองและชนบท

4.2 เร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจในชนบท เพื่อฟื้นฟูและยกฐานะทางเศรษฐกิจในหมู่บ้านชนบทไปจนทั่วประเทศ โดยเฉพาะหมู่บ้านชนบทในท้องถิ่นทุรกันดารที่อยู่ห่างไกล

4.3 ดำเนินการรักษาระดับราคาสินค้าให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

4.4 ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะบรรเทาการขาดแคลนน้ำมัน

4.5 ขจัดปัญหาการว่างงาน

4.6 ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4.7 ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง

4.8 ขยายตลาดสินค้าให้กว้างขวางขึ้น

4.9 ปรับปรุงรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพขึ้น

4.10 ส่งเสริมการลงทุนของเอกชน

4.11 ส่งเสริมให้เอกชนประกอบกิจการอุตสาหกรรมโดยเสรี

4.12 เร่งรัดพัฒนาการคมนาคม การขนส่ง และการสื่อสารโทรคมนาคม ให้มีประสิทธิภาพสะดวก รวดเร็ว

4.13 จัดให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.14 ดำเนินการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4.15 ดำเนินการตามโครงการพื้นฐานทางเศรษฐกิจต่อไป

4.16 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร ให้มีการจัดเก็บภาษีทางตรงเพิ่มขึ้น

นโยบายทางสังคม

รัฐบาลจะจัดบริการสังคมให้ดีขึ้น โดยกระจายให้ทั่วถึง ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ให้สวัสดิการในด้านสุขภาพและสนับสนุนขยายขอบเขตการจัดตั้งกองทุนเงินทดแทนให้ทั่วถึง และลดอัตราการเพิ่มของพลเมืองให้ต่ำกว่าร้อยละ 2.1 ตลอดจนการพัฒนาทางด้านการศึกษา จะเร่งขยายการศึกษาภาคบังคับให้กว้างขวางและทั่วถึง[6]

---

[6] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2/2522 สมัยสามัญ, วันที่ 7 มิถุนายน 2522, หน้า 13-33.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 42
พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

28 มีนาคม 2523

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมืองและการบริหาร

1. ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมโดยจะพยายามป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ลดลงและรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย อย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม ทั้งจะปรับปรุงหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันทางการเมืองต่างๆ และจะส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง

3. ส่งเสริมระบบแบบพรรคการเมืองให้มีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพ

4. จะดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างเฉียบขาดในขณะเดียวกันจะดำเนินมาตรการให้ข้าราชการได้มีสวัสดิการและความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

5. ส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีสิทธิและความสามารถ ในการปกครองตนเอง

6. ปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพในการรับใช้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งเสริมการมอบอำนาจและแบ่งอำนาจการบริหารให้ราชการส่วนภูมิภาคมากยิ่งขึ้น และจัดหน่วยงานมิให้ทำงานซ้ำซ้อนกัน ปรับปรุงระบบการงบประมาณให้ประสานและสอดคล้องกัน

นโยบายการป้องกันประเทศ

1. จะส่งเสริมกำลังที่ใช้ในการป้องกันประเทศให้เข้มแข็งและอยู่ในสภาพที่พร้อมจะป้องกันราชอาณาจักร ทั้งกำลังทหาร ตำรวจ อาสารักษาดินแดนและราษฎรอาสาในรูปแบบต่าง ๆ

2. จะขยายกำลังป้องกันประเทศตามแผนซึ่งได้วางไว้

3. จะส่งเสริมและดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ขึ้นในประเทศรวมทั้งการพัฒนาวิชาการระบบและมาตรฐานอาวุธ บนมูลฐานของการพึ่งตนเองเป็นหลัก

4. จะให้หลักประกันและสงเคราะห์ทหารผ่านศึกให้ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความเหมาะสม

นโยบายต่างประเทศ

1. จะเคารพและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

2. จะส่งเสริมสันติภาพและการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างประเทศทั้งหลาย

3. จะสนับสนุนประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการสร้างความร่วมมือและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในระหว่างประเทศสมาชิกตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

4. จะส่งเสริมสัมพันธไมตรีอันดีตลอดจนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้ากับทุกประเทศ

Digital Library

5. จะส่งเสริมชักชวนให้มีการนำทุนจากต่างประเทศมาลงทุนประกอบกิจการภายในประเทศโดยมีหลักประกันที่เป็นธรรม

6. จะคุ้มครองคนไทย และประโยชน์ของชาติในส่วนรวมให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากต่างประเทศ

นโยบายทางเศรษฐกิจ

1. จะปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นไปในทางที่จะก่อให้เกิดการกระจายผลของการพัฒนาไปสู่ประชาชนส่วนใหญ่และมีผลในทางการกระจายรายได้ให้เป็นธรรม

2. จะสนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรีและขจัดการกระทำที่เป็นการผูกขาดให้หมดไป

3. จะเพิ่มปริมาณการส่งสินค้าออกไปขายนอกประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จะปรับปรุงระบบการขนส่ง รวมทั้งสร้างอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการขนส่งภายในประเทศให้เกิดผลในทางลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งถ่ายสินค้าการสื่อสารและโทรคมนาคมทุกรูปแบบ

5. จะส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์

6. จะจัดให้มีแผนงานใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด

7. จะจัดให้มีแผนงานใช้พลังงานขึ้นใหม่ โดยจะเน้นการประหยัด การหาพลังงานทดแทนและกรรมวิธีการใช้พลังงานใหม่ทุกด้าน

8. จะรักษาเสถียรภาพของเงินบาทและฐานะทางการคลังของประเทศให้ได้ดี มีความมั่นคงเป็นที่เชื่อถือของนานาประเทศด้วย

แนวทางการดำเนินนโยบายระยะต้น

รัฐบาลได้กำหนดแผนงานแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าให้บรรเทาเบาบางลงก่อนโดยกำหนดแนวทางดำเนินงานระยะสั้นช่วง 6 เดือนแรกดังนี้

1. แก้ไขปัญหาค่าครองชีพสูง โดยการชะลอการเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้าและต้องการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน โดยการสร้างงานให้มีทำได้มากที่สุด

1.1 การชะลอการขึ้นราคาสินค้า

1.1.1 จะไม่ปล่อยให้มีการขึ้นราคาของน้ำมันดิบ

1.1.2 จัดให้มีสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพจำหน่าย แก่ประชาชนทั่วไปอย่างสมบูรณ์

1.1.3 กำกับการอำนวยสินเชื่อของสถาบันการเงินให้มีผลทางลดทอนโอกาสในการกักตุนสินค้าหรือสร้างอำนาจผูกขาด รวมทั้งมิให้เกิดผลส่งเสริมการบริโภคในลักษณะฟุ่มเฟือย

1.2 การสร้างงาน ต้องรีบเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน โดยการสร้างงานทั้งในเมืองและชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนที่มีผลสร้างงานให้คนทำได้จำนวนมากจะได้รับการสนับสนุนมากเป็นพิเศษ

1.2.1 การสร้างงานในชนบท ลักษณะงานที่จะสร้างจะต้องเป็นงานที่ใช้แรงงานมากและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และให้มีการส่งเสริมผลิตสินค้าพื้นเมืองอันเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนหรืออุตสาหกรรมขนาดย่อม

1.2.2 การสร้างงานในเมือง จะเน้นใช้แรงงานที่ว่างเปล่าในเมืองซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนและหนุ่มสาวที่อยู่ในวัยทำงานและต้องการทำงาน

Digital Library

2. ปัญหาน้ำมัน โดยปรับปรุงโครงสร้างราคาน้ำมันในประเทศ ตามความเปลี่ยนของราคาน้ำมันดิบ และจะวางแผนการใช้น้ำมันอย่างประหยัดโดยจะสนับสนุนการขนส่งทางน้ำและทางรถไฟให้มากขึ้นและแก้ไขปัญหาจราจรติดขัดให้เป็นผลสำเร็จอย่างจริงจัง

3. ปัญหาความแห้งแล้ง จะเร่งปรับแผนการปล่อยน้ำจากเขื่อนใหม่ จะระดมการใช้เครื่องสูบน้ำจากแม่น้ำใหญ่ทั่วทุกสาย และจะเพิ่มเครื่องมือทำฝนเทียม

4. ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร จะยืดระยะเวลาการชำระหนี้ของเกษตรกรและจะระดมเงินทุนจากสถาบันการเงินไปสู่ภาคเกษตรกรรม

5. การปรับปรุงงบประมาณ

5.1 ตัดทอนรายจ่ายที่มีความจำเป็นน้อย

5.2 จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาความแห้งแล้ง การพัฒนาและสร้างงานในชนบท

แนวทางดำเนินงานในระยะต่อไป

นโยบายทางสังคม จะทำให้ประชาชนมีความสุข ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์จะวางพื้นฐานการศึกษาให้เด็กเยาวชนและประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมโดยยึดมั่นในศาสนธรรม คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย รู้จักนำความรู้ ความสามารถทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ยาเสพติด จะกวาดล้างแหล่งผลิตและจำหน่ายยาเสพติดให้โทษโดยเด็ดขาดฉับพลัน ส่วนผู้ติดยาเสพติดจะให้การบำบัดรักษาและอบรมให้ตระหนักถึงภัยอันเกิดจากยาเสพติด

2. กระบวนการยุติธรรม

2.1 จะผดุงความเป็นอิสระของผู้พิพากษาในการพิจารณาคดี

2.2 จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีคดีความต่าง ๆ มาสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลโดยรวดเร็ว

2.3 จะจัดตั้งศาลปกครองและศาลสาขาอื่นตามความเหมาะสม

2.4 จะปรับปรุงฐานะของผู้พิพากษาให้เหมาะสมและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี

2.5 จะขยายการคุมประพฤติของผู้กระทำความผิดออกไปในส่วนภูมิภาค

2.6 จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบและข้อบังคับให้สอดคล้องกับภาวะสังคมในปัจจุบัน

3. การสาธารณสุข

3.1 จะเร่งรัดการดำเนินงานโครงการสาธารณสุขมูลฐาน ด้วยการจัดบริการให้ประชาชนในระดับหมู่บ้านและตำบลที่ยังไม่ได้รับบริการดังกล่าว

3.2 จะเร่งรัดปรับปรุงขยายและก่อสร้างโรงพยาบาลอำเภอรวมทั้งจัดตั้งสถานีอนามัยให้มีระบบและข่ายงานสาธารณสุขให้มากขึ้น

3.3 จะเร่งรัดการผลิตแพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ เภสัชกร นักสาธารณสุข เจ้าหน้าที่เทคนิคและเจ้าหน้าที่ธุรการทางการแพทย์ และสาธารณสุข ให้มากขึ้นโดยเร็ว

3.4 จะดำเนินการวางแผนครอบครัวและขยายการฉีดวัคซีนป้องกันโรค

3.5 จะส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาทางการแพทย์และสาธารณสุขให้มากขึ้น

Digital Library

3.6 จะพัฒนาและปรับปรุงระบบงานสาธารณสุขทั่วประเทศ

4. การพัฒนาเด็กและเยาวชน

4.1 จะส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

4.2 จะส่งเสริมสุขภาพทั้งทางกายและทางจิตใจ

4.3 จะเร่งรัดสร้างค่านิยมโดยเฉพาะด้านจริยธรรม

4.4 จะพัฒนาด้านสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย

4.5 จะให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ทำงาน

4.6 จะส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4.7 จะส่งเสริมให้รู้จักรับผิดชอบในความสำนึกของชาติ

5. การศึกษา

5.1 จะประสานงานการศึกษาทั้งด้านนโยบายและการบริหารการศึกษาทุกระดับ

5.2 จะปรับปรุงการเรียน การสอน หลักสูตร เพื่อสร้างเยาวชนให้มีระเบียบวินัย มีความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการประกอบอาชีพ

5.3 จะมอบอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ระดับปฏิบัติให้มากที่สุด

5.4 จะขยายการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับและการศึกษานอกโรงเรียนให้ทั่วถึงโดยเร็ว

5.5 จะปรับปรุงการศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกันทุกระดับ

5.6 จะสนับสนุนกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และนอกมหาวิทยาลัย

5.7 ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

6. ศิลป วัฒนธรรม ศาสนาและลักษณะทางสังคมไทย

6.1 จะรักษาและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยให้มีเอกลักษณะสูงเด่น

6.2 จะอนุรักษ์ศิลปกรรมโบราณสถานและปูชนียสถานอันเป็นที่สักการะยึดเหนี่ยวทางจิตใจของประชาชน

6.3 จะสนับสนุนเสรีภาพในการถือศาสนา

6.4 จะส่งเสริมให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามครรลองของศีลธรรม จริยธรรมเป็นพิเศษ

7. ชุมนุมเมืองสิ่งแวดล้อม และสาธารณูปโภค

7.1 จะพัฒนาเมืองชุมชนและชนบทให้อยู่ในขนาดที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับการขยายบริการทางสังคม

7.2 จะจัดบริการสังคมในเรื่องสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย รายได้ปานกลาง ทั้งในเมืองและชนบทให้มีลักษณะสมบูรณ์ในตัวเอง

7.3 จัดบริการสังคมด้านการกีฬา สถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะในเมืองและชุมชนต่าง ๆ

นโยบายทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

1. จะส่งเสริมการวิจัยโดยเฉพาะงานพัฒนาด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
2. จะวางแผนการทางวิทยาศาสตร์โดยนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้โดยไม่ให้เกิดมลพิษ
3. จะส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการจากในและต่างประเทศ

Digital Library

4. จะส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทุกรูปแบบภายในประเทศมาใช้ให้เป็นประโยชน์โดยเร็ว

5. จะเร่งรัดประสานงานด้านพลังงานและให้เป็นไปในเป้าหมายแนวทางเดียวกันอย่างใกล้ชิด

6. จะกำหนดอัตราค่าพลังงานที่ใช้เป็นประโยชน์ได้แล้วทุกชนิด

7. จะควบคุมการจัดหา การผลิต และการใช้พลังงานให้เป็นไปโดยประหยัดและได้ประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

8. อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ โดยจัดให้มีการใช้และฟื้นฟูทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรมในสังคม[7]

[7] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2/2523 วิสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 28 มีนาคม 2523, หน้า 25-46.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 43
พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

20 พฤษภาคม 2526

คณะรัฐมนตรี โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา โดยสรุปดังนี้

นโยบายการเมืองและการบริหาร

รัฐบาลมีเจตนารมณ์ในการเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างเคร่งครัดพร้อมทั้งจะดำเนินการให้เกิดความสุขความเจริญแก่ประชาชนในชาติในทุกด้าน โดยจะพยายามแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองและสังคมโดยรวดเร็วให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และเป็นธรรม รวมทั้งจะปลูกฝังให้คนไทยทุกคนมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้องและยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการเสียสละประโยชน์เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมและจะปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพในการรับใช้ประชาชน บังเกิดความพอใจแก่บริการของรัฐ และให้สามารถประหยัดทรัพยากรสำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น นอกจากนั้นจะให้กองทัพมีบทบาท และหน้าที่สำคัญในการป้องกัน รักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นโยบายการป้องกันประเทศ

รัฐบาลนี้ตระหนักว่า ความมั่นคงของประเทศเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างและการพัฒนาประเทศ และโดยที่กำลังป้องกันประเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความมั่นคง และธำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนผลประโยชน์ของชาติ

นโยบายต่างประเทศ

รัฐบาลมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะดำเนินนโยบายต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุผลในการธำรงไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตยของชาติ บูรณภาพแห่งดินแดน พิทักษ์และส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยแห่งชาติและผลประโยชน์ของชาติ ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

นโยบายเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้มีเจตนาแน่วแน่ที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้นและจะลดความเหลื่อมล้ำในฐานะทางเศรษฐกิจของคนในชาติให้เหลือน้อยลง จะขยายการผลิตและการสร้างงานให้คนมีงานทำมากขึ้น นอกจากนั้น จะรักษาฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศให้อยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายข้างต้น รัฐบาลจะยึดถือแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ

นโยบายทางสังคม

รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะทำให้ประชาชนมีความสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์และมีคุณภาพสูงขึ้น จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาสตรีให้มีคุณภาพ และมีบทบาทร่วมใน

Digital Library

การพัฒนามากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น จะวางพื้นฐานการศึกษาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคม ยึดมั่นในศาสนธรรม คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย รู้จักนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมโดยส่วนรวม[8]

[8] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2/2526 สมัยสามัญ, วันที่ 20 พฤษภาคม 2526, หน้า 25-42.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 44
พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

7 สิงหาคม 2529

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมืองและการบริหาร

1. จะรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม โดยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ลดลง และขจัดการมีและใช้อาวุธสงครามที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยเด็ดขาด ปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้สามารถรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย
2. จะปรับปรุงสวัสดิการและความเป็นอยู่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐให้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่
3. จะปฏิรูประบบราชการให้เกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการบริการประชาชน
4. จะส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของพรรคการเมืองและสถาบันทางการเมืองอื่น
5. จะใช้แนวทางการเมืองนำการทหารในการต่อสู้เพื่อเอาชนะลัทธิการปกครองที่เป็นภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นโยบายการป้องกันประเทศ

1. จะปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของกองทัพให้มีขีดความสามารถอย่างเต็มที่
2. จะผนึกกำลังป้องกันประเทศ ทั้งกำลังทหาร กึ่งทหาร ตำรวจ และราษฎรอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ
3. จะปรับปรุงและพัฒนาหลักนิยมในการรบ และเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกและศึกษาแก่กำลังพลในการป้องกันประเทศให้เข้มแข็ง
4. จะส่งเสริมการผลิต การวิจัยและพัฒนามาตรฐานอาวุธยุทโธปกรณ์ขึ้นภายในประเทศ เพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้
5. จะดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดความพร้อมด้านทรัพยากรที่จะสนับสนุนการระดมสรรพกำลังชาติ เพื่อการป้องกันประเทศ
6. จะเพิ่มบทบาทของทหารในการพัฒนาประเทศ ช่วยเหลือสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของชาติ
7. จะบำรุงรักษาขวัญและกำลังใจของทหารให้ดีอยู่เสมอ โดยการปรับปรุงและส่งเสริมด้านสวัสดิการ

นโยบายต่างประเทศ

1. จะใช้ความพยายามเพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศ
2. จะส่งเสริมสันติภาพและการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างประเทศทั้งหลาย

Digital Library

3. จะดำเนินการทางการเมืองระหว่างประเทศและการทูตในทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุถึงสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. จะเสริมสร้างความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของสมาคมประชาชนแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5. จะดำเนินการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ

6. จะเคารพและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

7. จะส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีอันดีและขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้ากับทุกประเทศ

8. จะดำเนินการให้กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่และบทบาทในการแสวงหา พัฒนา และขยายตลาดการค้า

9. จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อประเทศและคนไทยในลักษณะที่ถูกต้อง

10. จะร่วมมือและช่วยเหลือในด้านเศรษฐกิจ การค้าและวิชาการ กับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ

11. จะคุ้มครองคนไทย ประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

นโยบายเศรษฐกิจ

1. จะสนับสนุนและส่งเสริมระบบเศรษฐกิจเสรี โดยให้กลไกการตลาดได้ทำงานอย่างเต็มที่

2. จะส่งเสริมและสนับสนุนโครงการเศรษฐกิจที่มีผลต่อการสร้างงาน

3. ในด้านการเกษตร รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรตกต่ำอย่างจริงจัง และให้มีผลอย่างถาวร โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ปรับปรุงระบบการผลิต ให้มีลักษณะเป็นการผลิตเพื่อขายโดยส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

3.2 ลดต้นทุนการผลิตโดยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและจัดหาปัจจัยการผลิต

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมการเกษตรอย่างกว้างขวาง

3.4 เร่งรัดการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.5 ขยายตลาดสินค้าเกษตรในต่างประเทศ

3.6 ดำเนินการให้มีองค์กรที่รับผิดชอบในการวางแผน กำกับ ดูแล และการแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ

4. จะปรับปรุงบริหารและการจัดการทรัพยากรที่ดิน น้ำ ป่าไม้ และประมง

5. จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทต่อไป

6. จะสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบซึ่งมาจากทรัพยากรภายในประเทศเป็นหลักเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานอย่างกว้างขวาง

7. จะแก้ไขปัญหาของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ โดยลดภาระด้านการเงินแก่ผู้ประกอบกิจการสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปสินแร่เพื่อให้มีราคาสูงขึ้นก่อนการส่งออก

8. จะปรับปรุงนโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุน

9. จะเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการบริการด้านการขนส่งและการสื่อสารโทรคมนาคม

Digital Library

10. จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการสร้างงานภายในประเทศ

11. จะปรับปรุงระบบการบริหารการคลังของรัฐ โดยปรับโครงสร้างภาษีอากรให้เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจทุกด้าน

12. จะพัฒนาและเสริมสร้างระบบการเงิน เพื่อส่งเสริมการระดมเงินออมภายในประเทศ

13. จะดำเนินการปรับปรุงการบริหารของรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพเพื่อสามารถเลี้ยงตนเองได้

นโยบายทางสังคม

1. ความยุติธรรมทางสังคม

1.1 จะรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

1.2 จะพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงาน การจัดองค์กร กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับตลอดจนอาคารสถานที่

1.3 จะพัฒนางานคุมประพฤติผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกกล่าวหา เพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมจากอาชญากรรม

1.4 จะขจัดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างประชาชน จะปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เหมาะสม

2. การศึกษา

2.1 จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ทุกเพศทุกวัย โดยเน้นความเสมอภาคและการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชน

2.2 จะจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ จะให้ความสำคัญในการผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศและตลาดงาน

2.3 จะส่งเสริมการค้นคว้าและการวิจัยที่สามารถนำผลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาของประเทศ

2.4 จะปรับปรุงโครงสร้าง ระบบการบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้มีเอกภาพ

2.5 จะส่งเสริมให้สถาบันและหน่วยงานทางการศึกษาเป็นศูนย์บริการด้านการศึกษา

2.6 จะส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.7 จะส่งเสริมให้ผู้สอนและข้าราชการในทุกระดับการศึกษาได้รับการเชิดชู

2.8 จะจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของเยาวชนผู้ยากไร้ในชนบท

3. การพัฒนาสุขภาพอนามัย

3.1 จะดำเนินการให้ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบท ได้รับบริการสาธารณสุขมูลฐาน

3.2 จะสนับสนุนกิจกรรมการให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน

3.3 จะปรับปรุงคุณภาพและขยายบริการของโรงพยาบาล

3.4 จะเร่งรัดการผลิตบุคลากรทางสาธารณสุขให้สอดคล้องกับการขยายบริการสาธารณสุขในระดับท้องถิ่น

3.5 จะระดมความร่วมมือของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชนให้เข้าใจแผนงานสาธารณสุขของรัฐ

3.6 จะส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการวิจัยและพัฒนา

Digital Library

3.7 จะพัฒนาและปรับปรุงระบบงานสาธารณสุขทั่วประเทศ
3.8 จะปรับปรุงและดำเนินการด้านสุขศึกษา
3.9 จะดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัย เป็นธรรม
3.10 จะส่งเสริมการออกกำลังกายและการกีฬา
3.11 จะป้องกันและรักษาโรคที่เป็นอันตรายต่อประชาชนในกลุ่มอาชีพหรือวัยต่าง ๆ
3.12 จะผลิตและส่งเสริมนักวิชาการทางการแพทย์และสาธารณสุข
3.13 จะเร่งรัดให้มีน้ำบริโภคที่ถูกสุขลักษณะ
3.14 จะเร่งรัดการให้บริการวางแผนครอบครัว
3.15 จะสนับสนุนการจัดตั้งสถานที่รับเลี้ยงเด็ก

4. หลักประกันความมั่นคงในชีวิตและอาชีพ
4.1 จะสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ
4.2 จะเร่งรัดให้จัดตั้งและปรับปรุงศูนย์บริการเครื่องมือการเกษตร
4.3 จะส่งเสริมการพัฒนาแรงงานในด้านความรู้ ฝีมือ
4.4 จะเร่งรัดการสร้างมาตรการช่วยเหลือแรงงานไทยในต่างประเทศ
4.5 จะเร่งรัดปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และองค์กรที่เกี่ยวกับแรงงาน
4.6 จะเร่งรัดช่วยเหลือประชาชนที่มีรายได้น้อย
4.7 จะสนับสนุนการจัดตั้งสถานที่รับเลี้ยงเด็ก

5. การพัฒนาสตรี
5.1 จะส่งเสริมประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาสตรี
5.2 จะเร่งรัดให้การศึกษาและอบรมแก่สตรี
5.3 จะปรับปรุงมาตรการคุ้มครองสตรีผู้ใช้แรงงาน

6. การพัฒนาเด็กและเยาวชน
6.1 จะเร่งรัดให้มีการขยายบริการด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชนบท ยากจน รวมทั้งชุมชนแออัด
6.2 จะเร่งรัดสร้างค่านิยมโดยเฉพาะด้านจริยธรรม
6.3 จะสงเคราะห์และบำบัดรักษาเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเฉพาะ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
6.4 จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
6.5 จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักในความสำคัญของความเป็นชาติ
6.6 ส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีศักยภาพสูง
6.7 จะสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสนใจในการกีฬามีโอกาสฝึกฝน

7. ศิลป วัฒนธรรม ศาสนา
7.1 จะอนุรักษ์ ส่งเสริม ปลูกฝัง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
7.2 จะสนับสนุนการมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา
7.3 จะส่งเสริมให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามครรลองของศีลธรรม

8. ชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อม
8.1 จะเร่งรัดการวางผังเมืองให้แล้วเสร็จโดยเร็ว
8.2 จะเร่งรัดการพัฒนาเมืองและชุมชน

Digital Library

8.3 จะเร่งรัดปรับปรุงสภาพแวดล้อม

8.4 จะเร่งรัดบริการสังคมด้านการออกกำลังกาย

นโยบายทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

1. จะกำหนดให้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญมากขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. จะเสริมสร้างองค์กรการบริหารงานวิจัยและพัฒนาให้เป็นแหล่งระดมกำลังทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในและต่างประเทศ

3. จะพัฒนาวิธีการและเครื่องมือในการบริหารระบบข้อมูลสนเทศ

4. จะส่งเสริมและผลักดันการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างจริงจัง[9]

[9] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมร่วมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2529 สมัยสามัญ วันที่ 7 สิงหาคม 2529, หน้า 171-192.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 45
พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี

25 สิงหาคม 2531

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของพลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมือง

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบทบาทพรรคการเมือง และกระตุ้นให้ประชาชนมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
2. ส่งเสริมและปรับปรุงการกระจายอำนาจการปกครองสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

นโยบายการบริหารระบบราชการ

1. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยปรับปรุงสวัสดิการของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขจัดข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริต
2. ปรับปรุงระบบราชการให้เกิดความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน
3. ปรับปรุงเงินเดือนค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับภาวะค่าครองชีพ

นโยบายเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจทั่วไป

1. สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
2. ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ตลอดทั้งภาคเอกชนมีบทบาทที่เกื้อกูลเพื่อการสร้างงาน และถ่ายทอดเทคโนโลยี
3. ใช้กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจที่สมดุลทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ
4. มุ่งพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้า โดยยังคงมีภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กันไป
5. มุ่งพัฒนาชนบทอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในชนบทและปัญหาการกระจายรายได้อย่างจริงจัง
6. ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ เพื่อส่งเสริมการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพมากขึ้น
7. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน
8. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเพื่อส่งออกทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

การเงินการคลัง

1. ปรับปรุงโครงสร้าง และระบบการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นธรรม
2. กำหนดมาตรการด้านการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Digital Library

3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารด้านรายจ่ายของรัฐ ควบคุมการก่อหนี้ให้อยู่ในขีดความสามารถของประเทศ รวมทั้งรักษาวินัยทางการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

4. เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาตลาดการเงิน และตลาดทุนให้สามารถเกื้อกูลการลงทุน

5. สนับสนุนการบริหารการเงินและการคลังส่วนท้องถิ่นให้มีอิสระ

อุตสาหกรรม

1. ส่งเสริมการกระจายอุตสาหกรรมออกสู่ต่างจังหวัด

2. ให้ความสำคัญลำดับสูงแก่อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงาน และใช้วัตถุดิบซึ่งมาจากทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศ และอุตสาหกรรมที่อาศัยเทคโนโลยี

3. สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลาง ขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

เกษตรกรรม

1. ปรับปรุงระบบการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรตกต่ำ

2. พัฒนาภาคเกษตรกรรมแบบครบวงจรมากยิ่งขึ้น

3. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และออกเอกสารสิทธิ์ทำกินให้กับเกษตรกรผู้ไร้ที่ทำกิน

4. จัดให้มีองค์กรร่วมของภาครัฐบาล เอกชน และเกษตรกร เพื่อกำหนดนโยบายพัฒนาการเกษตร และตัดสินใจในการแก้ปัญหาร่วมกัน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ปรับปรุงระบบการบริหาร และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

2. สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. เร่งรัดการผลิตบุคลากร และการวิจัยในด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บริการ

1. พัฒนาแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยคงไว้ซึ่งคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

2. เพิ่มขีดความสามารถการบริการด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ

3. ปรับปรุงการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ

นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ส่งเสริมและผลักดันการใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าอุตสาหกรรม เกษตร และการพลังงาน

2. เสริมสร้างองค์กรการบริหารงานวิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการวิจัยและพัฒนาการผลิต และ การตลาด

3. พัฒนาวิธีการ และเครื่องมือในการบริหารระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ

Digital Library

4. พัฒนากำลังคนให้มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพียงพอ และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายการป้องกันประเทศ

1. จะปรับปรุง และพัฒนากองทัพประจำการให้มีขนาดที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพความพร้อมรบ และความทันสมัย

2. จะพัฒนาระบบกำลังสำรองให้มีความพร้อมและสามารถขยายกำลังในยามสงครามได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3. จะส่งเสริมและดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดความพร้อมด้านทรัพยากรในการป้องกันประเทศ

4. จะสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการทหาร รวมทั้งการผลิตยุทโธปกรณ์ภายในประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5. จะผนึกกำลังป้องกันประเทศ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

6. จะสนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของกองทัพในการพัฒนาประเทศ

7. จะบำรุงรักษาขวัญ และกำลังใจของทหาร โดยดำเนินการด้านสวัสดิการและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

8. จะสงเคราะห์ทหารผ่านศึก และครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม

นโยบายต่างประเทศ

1. เคารพและรักษาสิทธิตามความตกลงที่ทำไว้กับต่างประเทศ โดยยึดถือหลักแห่งความเสมอภาค หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ และหลักความเป็นธรรม

2. ส่งเสริมสันติภาพ และการดำรงอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างประเทศทั้งหลาย

3. ปรับปรุงความสัมพันธ์ทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนพยายามและส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาในภูมิภาค และปัญหาระหว่างประเทศ โดยวิธีการทางการเมือง และการทูต

4. เสริมสร้างและกระชับไมตรีให้แน่นแฟ้น และใกล้ชิดยิ่งขึ้นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5. ดำเนินและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติ

6. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี เพื่อให้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

7. ดำเนินงานด้านสารนิเทศเพื่อให้ต่างประเทศ และประชาชนชาวไทยทั่วไปมีความเข้าใจในนโยบายต่างประเทศของไทย ขณะเดียวกันจะได้ประชาสัมพันธ์ประเทศไทย และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในต่างประเทศให้เป็นที่รู้จัก และเกิดความเข้าใจที่ดีต่อประเทศไทยและคนไทย

8. คุ้มครองและดูแลทุกข์สุข สิทธิ และผลประโยชน์ของคนไทย และรักษาผลประโยชน์ของชาติไทยในส่วนรวมให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากนานาประเทศ

Digital Library

นโยบายสังคม

ความสงบเรียบร้อยในสังคม

1. ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และยาเสพติดโดยเด็ดขาด

2. เสนอและปรับปรุงกฎหมายให้มีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับภาวะความเป็นอยู่ของสังคมในปัจจุบัน

3. พัฒนาและปรับปรุงระบบกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพรวดเร็ว

4. เร่งรัดปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และองค์กรที่เกี่ยวกับแรงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ดำเนินการหาทางแก้ไขปัญหาผู้อพยพ และผู้พลัดถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้าน ร่วมมือกับประเทศและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มการให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรไทยตามบริเวณชายแดน ซึ่งถูกกระทบกระเทือนจากปัญหาผู้อพยพ

การศึกษา

1. กระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเน้นทั้งการปรับปรุงการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

2. ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

3. เร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับ และการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียนทุกระดับเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน

4. สร้างทัศนคติในด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5. สนับสนุนการวิจัย ค้นคว้าเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ

สาธารณสุข

1. เร่งรัดการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานทั้งในท้องถิ่นชนบทและชุมชนแออัดในเขตเมือง

2. ปรับปรุงคุณภาพบริการสาธารณสุขของรัฐทุกประเภทและทุกระดับ ให้มีความพร้อมในการให้บริการทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉิน

3. ปรับปรุงระบบการประกันสุขภาพที่มีอยู่ให้เหมาะสม

4. ส่งเสริมให้หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมที่ช่วยยกระดับสุขภาพอนามัยของประชาชนให้สูงขึ้น

5. ฟื้นฟูการแพทย์แผนไทย และการใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์แพร่หลายตามความต้องการของท้องถิ่น และฟื้นฟูอุตสาหกรรมยาภายในประเทศให้มั่นคงพึ่งตนเองได้

บริการสังคม

1. ส่งเสริมการกีฬาอย่างกว้างขวางและทั่วถึงเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬา

2. เร่งรัดช่วยเหลือประชาชนที่มีรายได้น้อยในเรื่องที่อยู่อาศัย ทั้งที่ดำเนินการโดยรัฐและเอกชน โดยเฉพาะในภูมิภาค

Digital Library

3. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนแออัดในเมืองอย่างเป็นระบบ

4. ส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาสตรีเด็ก และเยาวชน รวมทั้งสวัสดิการคนชรา และคนทุพพลภาพ

5. ส่งเสริมสถาบันศาสนา และองค์กรของเอกชนให้มีบทบาทและส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมมากขึ้น[10]

[10] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมร่วมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2531 สมัยสามัญ, วันที่ 25 สิงหาคม 2531, หน้า 1-16.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 46
พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี

9 มกราคม 2534

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมือง

รัฐบาลมุ่งเทิดทูนและรักษาซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะส่งเสริมการพัฒนาบทบาทพรรคการเมืองและสถาบันรัฐสภา กระตุ้นให้ประชาชนเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ดำเนินการแก้ไขให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ ยุติธรรม ส่งเสริมและปรับปรุงการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นโดยเฉพาะสภาตำบล จะดำเนินการปฏิรูปกฎหมายที่ล้าสมัย เร่งรัดปรับปรุงประกาศของคณะปฏิวัติตลอดจนคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

นโยบายการบริหารระบบราชการ

รัฐบาลจะเปลี่ยนบทบาทของราชการจากผู้ปฏิบัติมาเป็นผู้กำกับดูแลให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนยิ่งขึ้น เน้นปรับการบริหารราชการและวิธีการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว โดยลดขั้นตอนการทำงาน และกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล งานงบประมาณจากส่วนกลางไปสู่หน่วยปฏิบัติและสู่ส่วนภูมิภาค มีนโยบายที่จะยึดหลักระบบคุณธรรมในการพิจารณาให้บำเหน็จความชอบ การเลื่อนตำแหน่งในระบบราชการ ปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสนองตอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

นโยบายเศรษฐกิจ

รัฐบาลกำหนดเป้าหมายการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่จะให้เศรษฐกิจของไทยขยายตัวต่อเนื่อง โดยมุ่งขยายฐานการผลิตและการค้าให้เปิดกว้างสู่นานาชาติ จัดหาบริการขั้นพื้นฐานที่สำคัญซึ่งจำเป็นต้องลดการผูกขาดลง และเพิ่มบทบาทเอกชนให้มีส่วนร่วมลงทุนขยายบริการพื้นฐานด้านบริการโทรคมนาคม ขนส่ง กิจการพลังงาน และพัฒนากำลังคน รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินเพื่อลดภาวะเงินเฟ้อและการขาดดุลการค้าของประเทศ มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อนโยบายกระจายรายได้ และเร่งกระจายการขยายตัวทางเศรษฐกิจไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อยกระดับรายได้แก่เกษตรกรรายย่อย กลุ่มผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวขนาดเล็ก กลุ่มผู้ใช้แรงงานและลูกจ้างที่มีรายได้ต่ำ โดยจะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเฉพาะด้านดังนี้

1. การเงินการคลัง

รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และฐานะการเงินการคลัง ปรับปรุงโครงสร้างระบบการจัดเก็บภาษี ส่วนการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจจะให้ลดการพึ่งพาการสนับสนุนจากรัฐลง นโยบายทางการเงินจะเสริมสร้างระบบการเงิน สถาบันการเงิน และตลาดทุนให้มั่นคงแข็งแรง

2. การเกษตร

เร่งการดำเนินการปฏิรูปที่ดินและปรับปรุงระบบการให้สิทธิทำกินแก่เกษตรกรที่ยังไม่มีหมดสภาพและที่เกษตรกรได้ครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยจะเร่งออกเอกสารสิทธิ์ จะดำเนินการพัฒนา

Digital Library

พื้นที่ดินที่มีปัญหา จะขยายวงเงินสินเชื่อทั้งระยะสั้นและระยะยาวแก่เกษตรกรที่ยากจน มีนโยบายให้มีการค้าปุ๋ยเคมีอย่างเสรีมากขึ้นเพื่อลดการผูกขาด จัดให้มีการส่งเสริมการผลิตเกษตรแผนใหม่โดยอาศัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น สนับสนุนสถาบันการเกษตรและการส่งเสริมภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการผลิตการตลาดและอุตสาหกรรมการเกษตรรวมทั้งการแปรรูป รัฐบาลจะดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จะสนับสนุนภาคเอกชนและสถาบันเกษตรกรให้ปลูกสวนป่าเศรษฐกิจและสวนป่าชุมชน จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลและในน่านน้ำไทยให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำถาวร

3. อุตสาหกรรม

รัฐบาลจะส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศทั้งคุณภาพและต้นทุนการผลิต โดยลดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องจักร กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคและพื้นที่ "เขตเศรษฐกิจใหม่" ควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรมทั้งทางด้านมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ เสียง กากของเสีย และสารเป็นพิษรวมทั้งขยะมูลฝอย

4. การพาณิชย์

รัฐบาลจะมุ่งดำเนินนโยบายการพาณิชย์ให้มีการค้าทั้งภายในและกับต่างประเทศให้เสรีมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการเจรจาการค้ากับต่างประเทศหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันทางการค้าที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าในภูมิภาคนี้ การค้าภายในประเทศ รัฐบาลจะเน้นการเสริมสร้างเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเกษตรเป็นพิเศษ จะเน้นการส่งออกโดยปรับปรุง กลไกของทางราชการให้เกื้อหนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น

5. การคมนาคมขนส่ง

รัฐบาลจะเร่งดำเนินการขยายด้านบริการโทรคมนาคมและการสื่อสารให้รวดเร็วจะเร่งให้มีบริการขนส่งมวลชนบนรางสูง ยกระดับรางรถไฟ ปรับปรุงระบบการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทุกระบบให้ผสมผสานกันให้สะดวก รวดเร็ว สนับสนุนการสร้างสนามบินเพื่อส่งเสริมด้านธุรกิจและงานท่องเที่ยว จะเร่งแก้ไขปัญหาจราจรติดขัดในบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเร่งรัดการสร้างทางหลวงรอบนอกให้แล้วเสร็จโดยด่วน พร้อมพิจารณาก่อสร้างอุโมงค์ลอดใต้แม่น้ำและตัดถนนทางเบี่ยงพร้อมทั้งขยายถนนเพื่อเพิ่มผิวจราจรให้มากขึ้น

นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลจะเร่งการผลิตนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร ตลอดจนช่างเทคนิคให้เพียงพอและมีความสามารถเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งผลิตอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิจัย เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยปรับโครงสร้างสถาบันวิจัยของรัฐ เร่งแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดจากจราจรติดขัด ภาวะฝนกรด มลพิษทางน้ำ ทางอากาศรัฐบาลมีนโยบายให้มีการจัดตั้งองค์กรร่วม 3 ฝ่าย คือ ชุมชน สถานประกอบการ และภาครัฐบาลทำหน้าที่กำกับดูแลภาวะสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

นโยบายการป้องกันประเทศ

รัฐบาลจะปรับปรุง พัฒนา และเสริมสร้างกำลังกองทัพให้มีขนาดที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพพร้อมรับ ทันสมัย และปรับปรุงระบบกำลังสำรอง มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งตนเองในการป้องกันประเทศโดยสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการทหาร

Digital Library

นโยบายด้านต่างประเทศ

รัฐบาลจะดำเนินการนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมของโลก จะใช้การต่างประเทศในการส่งเสริมความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโลก เน้นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศโดยมุ่งขยายตลาดการค้าและการลงทุน และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดประโยชน์แห่งสันติภาพ อีกทั้งเสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศคู่ค้าที่สำคัญในภูมิภาคต่าง ๆ

นโยบายสังคม

1. ความสงบเรียบร้อยในสังคม

รัฐบาลจะเร่งป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภท เร่งการปราบปรามอาวุธสงครามและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มุ่งเน้นให้การช่วยเหลือทางกฎหมายและสร้างความเสมอภาคในโอกาสที่ประชาชนจะได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมาย และรัฐบาลจะนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

2. การศึกษา

รัฐบาลมุ่งให้ความสำคัญต่อการเร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเป็นฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี มุ่งเน้นการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการผลิต และการใช้เทคโนโลยีในอนาคต จะเสริมสร้างสวัสดิการ ขวัญและกำลังใจครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีความมั่นคงในอาชีพ ด้านการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา รัฐบาลจะกระจายและขยายโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคและชนบท จะเร่งรัดการผลิตและการพัฒนากำลังคนในสาขาวิชาการและวิชาชีพให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ จะสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น

3. สาธารณสุข

รัฐบาลยึดมั่นการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์เป็นนโยบายระดับชาติที่เร่งด่วนเน้นนโยบายการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง เน้นการปรับปรุงสถานีอนามัยในชนบทให้สามารถบริการประชาชน จะส่งเสริมหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่จะช่วยยกระดับสุขภาพอนามัยของประชาชนให้สูงขึ้น รัฐบาลจะส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อการฟื้นฟูการแพทย์แผนไทยและการใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์แพร่หลายตามความต้องการของท้องถิ่น มีนโยบายเร่งปรับปรุงระบบการประกันสุขภาพที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับการประกันสุขภาพ

4. บริการสังคม

รัฐบาลจะเน้นการให้การสงเคราะห์ผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล โดยสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวชุมชน เร่งพัฒนาระบบประปาและไฟฟ้าในชนบทให้ทั่วถึง ให้ความสำคัญต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน

Digital Library

นโยบายการกระจายรายได้

รัฐบาลแก้ไขปัญหาความยากจนและลดช่องว่างของรายได้ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มีนโยบายอย่างแน่นอนที่จะพยุงราคาข้าวและสินค้าเกษตรหลักโดยวิธีการแทรกแซงตลาดและจัดสร้างยุ้งฉาง และลานตากข้าวอย่างทั่วถึง เร่งรัดการส่งออก และทดลองใช้ระบบประกันภัยพืชผลเกษตรและปศุสัตว์ จัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่ยากจน และสอดส่องดูแลสวัสดิภาพของแรงงานรับจ้างในภาคเกษตร ให้ความสำคัญต่อการขยายบริการศึกษา ฝึกอบรมแก่กลุ่มที่ด้อยโอกาสในสังคม รัฐบาลจะส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสของผู้ใช้แรงงานให้เข้าถึงปัจจัยการผลิต มีนโยบายอำนวยความสะดวกและจัดสถานที่ให้แก่ผู้ค้าหาบเร่แผงลอยให้เป็นหลักแหล่งชัดเจนรัฐบาลจะเข้มงวดดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ และกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนใน ชุมชนแออัดในเมืองอย่างเป็นระบบ จะเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรประชาชนในระดับตำบลและ หมู่บ้านให้มีบทบาทในการวางแผนและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น[11]

[11] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมร่วมของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2534 สมัยวิสามัญ, วันที่ 9 มกราคม 2534, หน้า 19-38.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 47
นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

4 เมษายน 2534

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมือง

1. รัฐบาลจะเทิดทูนพระมหากษัตริย์ และจะรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. สนับสนุนสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับนโยบายข้างต้น และปรับปรุงกฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายพรรคการเมือง และอื่น ๆ
3. ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกครอง
4. จัดให้มีและควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรม

นโยบายการบริหารราชการและปรับปรุงกฎหมาย

1. ดำเนินการปรับปรุงการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้
   1.1 วางระบบที่จะจำกัดจำนวนข้าราชการและลูกจ้าง เพิ่มรายได้และปรับปรุงสวัสดิการ
   1.2 ปรับปรุงกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และวิธีปฏิบัติราชการให้เกิดความรวดเร็ว สามารถกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่ระดับล่างได้
   1.3 ส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
   1.4 ปรับปรุงโครงสร้างขั้นตอน งานบริหารบุคคล การงบประมาณ
   1.5 ปรับปรุงกฎหมายให้มีการกระจายอำนาจการบริหารราชการสู่ภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
   1.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดย
   2.1 เปลี่ยนระบบการควบคุมเป็นระบบการกำกับติดตามหรือส่งเสริม
   2.2 ปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยให้เหมาะสม
   2.3 ปรับปรุงกฎหมายอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง
3. ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม

นโยบายการป้องกันประเทศ

1. เสริมสร้างและพัฒนากองทัพให้มีความเข้มแข็งทันสมัย
2. ส่งเสริมการเตรียมการตามระบบการผนึกกำลังป้องกันประเทศ
3. พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการพึ่งตนเอง
4. ปรับปรุงและส่งเสริมการสวัสดิการของทหารและครอบครัวให้ดีขึ้น
5. สนับสนุนและส่งเสริมบทบาทของกองทัพในการพัฒนาประเทศ

Digital Library

นโยบายต่างประเทศ

1. เร่งสร้างภาพพจน์ของประเทศไทย
2. เสริมสร้างสันติภาพในภูมิภาคและความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. เพิ่มพูนความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอาเซียน
4. พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิชาการ และวัฒนธรรมกับประเทศกำลังพัฒนา
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และแรงงานกับมิตรประเทศ
6. เพิ่มบทบาทของประเทศไทยในวงการเศรษฐกิจของโลก
7. คุ้มครอง ดูแลสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

นโยบายเศรษฐกิจ

1. แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเฉพาะหน้า
   - 1.1 เร่งบรรเทาความเดือดร้อนอันเนื่องจากฝนแล้งและราคาพืชผลเกษตรตกต่ำ
   - 1.2 เร่งแก้ไขปัญหาของผู้มีรายได้น้อยในเขตเมืองในด้านที่อยู่อาศัย
   - 1.3 เร่งผลักดันโครงการพื้นฐานที่ดี
   - 1.4 สร้างความมั่นใจในกลุ่มธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ
   - 1.5 ฟื้นฟูการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ตะวันออกกลาง
2. ปรับปรุงระบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้
   - 2.1 ปรับบทบาทของภาครัฐจากการควบคุมเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชน
   - 2.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบรัฐวิสาหกิจ
   - 2.3 ปรับปรุงอัตราภาษีค่าธรรมเนียมทางราชการต่าง ๆ
   - 2.4 ดำเนินการให้ระบบการเงินของประเทศเป็นระบบเสรีมากยิ่งขึ้น
   - 2.5 ปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน
   - 2.6 เสริมสร้างกลไกและขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ ในการจัดการวิเคราะห์โครงการ
   - 2.7 ปรับปรุงกลไกและมาตรการส่งเสริมการส่งออก
   - 2.8 จัดระบบดำเนินการด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
   - 2.9 ยกเลิกการห้ามตั้งและขยายธุรกิจการค้า
3. แก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและปัญหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ
   - 3.1 จัดระบบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร
   - 3.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น
   - 3.3 เร่งรัดการปฏิรูปที่ดินให้มีประสิทธิภาพ
   - 3.4 สนับสนุนให้มีการจัดหาปัจจัยการผลิต
   - 3.5 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค
   - 3.6 ส่งเสริมภาคเอกชนให้เกิดการจ้างงานและกระจายรายได้
   - 3.7 ปรับปรุงระบบโครงสร้างภาษีอากร
   - 3.8 ให้มีการส่งเสริมการลงทุน
   - 3.9 จัดให้มีมาตรการและกลไกการแก้ไขปัญหาจราจร

Digital Library

4. วางรากฐานให้ระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัว
   4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมมากขึ้น
   4.2 รักษาวินัยทางการเงินและการคลังอย่างต่อเนื่อง
   4.3 ปรับปรุงระบบการจัดสรรและเบิกจ่ายเงินของภาครัฐ

นโยบายสังคม

1. เร่งรัดการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้ลดลง
2. เร่งรัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลโดยเร็ว
3. เสริมสร้างระบบการคุ้มครองผู้บริโภคให้เกิดเอกภาพและเกิดมีความร่วมมือในระหว่างส่วนราชการด้วยกัน
4. สนับสนุนให้ประชาชนและกลุ่มอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครอง
5. สนับสนุนองค์กรสาธารณประโยชน์ให้มีบทบาท
6. จัดให้มีระบบป้องกันอุบัติภัยและบรรเทาสาธารณภัย
7. เร่งรัดควบคุมป้องกันโรคติดต่อโดยเฉพาะโรคเอดส์ให้ได้ผล
8. ปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริการสาธารณสุข
   8.1 ยกระดับความสามารถของสถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข
   8.2 เร่งสร้างหลักประกันสำหรับบริการสุขภาพแก่ประชาชน
9. ปรับปรุงระบบการศึกษาให้สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์
   9.1 เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในระบบและนอกระบบ
   9.2 พัฒนาระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้อิสระคล่องตัว
   9.3 วางมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพ
   9.4 เร่งรัดจัดการศึกษาและฝึกอบรม
   9.5 พัฒนาหน่วยงานทางการศึกษา
10. เร่งปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมให้มีความชัดเจน
11. เร่งรัดให้มีการประกาศใช้ปฏิญญาเพื่อเด็กและส่งเสริมสถาบันครอบครัว

นโยบายการยุติธรรม

1. เร่งรัดการอำนวยความยุติธรรมของศาล
2. ดำรงอำนาจอิสระของศาลในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี

นโยบายทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม

1. อนุรักษ์และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติทั้งในด้านป่าไม้ ที่ดิน แหล่งน้ำและทรัพยากรอื่น ๆ
2. เร่งรัดการสำรวจ ผลิต จัดหาพลังงานให้เพียงพอ และการวางมาตรการใช้พลังงานอย่างประหยัด

Digital Library

3. ปรับปรุงกฎหมายให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจอย่างแท้จริงในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการอนุรักษ์

4. พัฒนาระบบบริหารการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ

5. เร่งรัดแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน

6. ป้องกันอันตรายจากสารพิษและวัตถุอันตราย

นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. เร่งรัดการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งปริมาณและคุณภาพ

2. จัดให้มีกลไกสนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. จัดให้มีระบบสิ่งจูงใจต่อการพัฒนาและการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทันสมัยและเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากลไกเพื่อประสานงานระหว่างองค์กรรับผิดชอบการวิจัยและพัฒนา[12]

[12] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2534, วันที่ 4 เมษายน 2534, หน้า 23-37.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 48
พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี

6 พฤษภาคม 2535

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของ พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมือง

1. รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. สนับสนุนการพัฒนาพรรคการเมือง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

3. ให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นอย่างมีระบบและเหมาะสมกับแต่ละท้องที่

4. สนับสนุนและส่งเสริมให้สื่อมวลชนมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

นโยบายการบริหารราชการและการปรับปรุงกฎหมาย

1. ดำเนินการปรับปรุงการบริหารราชการ ดังต่อไปนี้

1.1 เปลี่ยนแนวความคิดจากการบริหารราชการในลักษณะของการควบคุมมาเป็นเชิงกำกับดูแล

1.2 ปรับปรุงระบบการทำงานของราชการให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนยิ่งขึ้น

1.3 ปรับปรุงกระทรวง ทบวง ให้กำหนดแผนงาน นโยบายให้ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ รวมทั้งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

1.4 เร่งรัดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจขยายบริการประชาชนไปสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น

1.5 สร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการ โดยจัดสวัสดิการที่เหมาะสม ยึดหลักระบบคุณธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ

1.6 ส่งเสริมให้มีมาตรการในการป้องกันการทุจริตและจัดระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.7 ส่งเสริมและจัดระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ปรับปรุงกฎหมายให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม

นโยบายการกระจายการพัฒนาและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

มุ่งพัฒนาชนบทเพื่อกระจายรายได้และแก้ปัญหาความยากจนให้เกิดผลอย่างจริงจัง ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาชนบท

1.1 กระจายการให้บริการประชาชนให้เกิดความรวดเร็วและกว้างขวาง

Digital Library

1.2 กระจายอำนาจการบริหารและงบประมาณไปสู่ส่วนภูมิภาคให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละพื้นที่

1.3 สนับสนุนการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

1.4 พัฒนาสภาตำบลให้มีขีดความสามารถ เพื่อเป็นรากฐานในการเปลี่ยนเป็นนิติบุคคล

1.5 เร่งรัดพัฒนาอาชีพเสริม

1.6 สนับสนุนให้บริการด้านเทคโนโลยีและการตลาดที่เหมาะสม

1.7 พัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบท

1.8 จัดที่ทำกินและสนับสนุนการให้บริการสินเชื่อสำหรับเกษตรกร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

1.9 จัดที่ทำกินให้แก่เกษตรกรซึ่งไร้ที่ทำกิน

1.10 ปรับปรุงมาตรการและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินทำกิน

2. ด้านการพัฒนาชุมชนสำหรับผู้มีรายได้น้อยในเขตเมือง

2.1 พัฒนาบริการที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยในเขตเมืองให้ได้มาตรฐาน

2.2 ส่งเสริมและเพิ่มพูนรายได้ให้กับผู้มีรายได้น้อย โดยร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาอาชีพ

นโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

1.1 อนุรักษ์ คุ้มครอง และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยจะใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

1.2 ดูแลการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุผล

1.3 เร่งสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

2. การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำ

2.1 ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาแหล่งน้ำ

2.2 สนับสนุนส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการจัดหาน้ำ

2.3 เก็บค่าธรรมเนียมการใช้น้ำ

3. การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้

3.1 อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ โดยจะกวดขันเจ้าหน้าที่ให้ควบคุมดูแลอย่างเข้มงวด โดยจะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น ภาพถ่ายจากดาวเทียม มาใช้ในการควบคุมดูแล

3.2 ดำเนินการสำรวจเพื่อจำแนกพื้นที่ป่า

3.3 สนับสนุนการปลูกป่า

3.4 ส่งเสริมให้เอกชนปลูกสวนป่า

3.5 อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

4. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวกับพลังงาน

4.1 สำรวจแหล่งพลังงานทั้งในและต่างประเทศ

4.2 ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งพลังงาน

Digital Library

5. การแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม

เร่งแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

นโยบายด้านพัฒนาการเกษตร

1. นโยบายด้านการผลิต ให้มีการปรับโครงสร้างการผลิต ปรับปรุงการเพาะปลูก สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวิธีการผลิตให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงมีคุณภาพ

2. เน้นขยายสินเชื่อการเกษตรระยะยาวและจัดสรรเงินเข้ากองทุนที่ดินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ไร้ที่ทำกิน

3. พัฒนาด้านการตลาด ให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรมในการขายผลผลิต และมีอำนาจต่อรองทางการค้า

4. ส่งเสริมการเพิ่มพูนรายได้ให้กับเกษตรกร

นโยบายเศรษฐกิจ

เน้นระบบเศรษฐกิจเสรีและรักษาเสถียรภาพ วินัยทางการเงิน การคลัง ควบคู่ไปกับการกระจายรายได้ในประเทศ สร้างความเป็นธรรมในสังคม และเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ มุ่งที่จะสร้างประเทศให้เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในด้านเศรษฐกิจ

นโยบายการป้องกันประเทศ

1. ปรับปรุงและพัฒนากำลังกองทัพให้มีขนาดที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ

2. บำรุงเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ทหารและครอบครัว

นโยบายสังคม

1. เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
2. สนับสนุนการพัฒนาสังคมและจิตใจในระดับหมู่บ้าน ให้มีการปฏิบัติศาสนธรรมต่าง ๆ
3. ดูแลผู้สูงอายุ และฟื้นฟูพัฒนาผู้ด้อยโอกาส
4. พัฒนาคุ้มครองสัตว์
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน
6. อนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม
7. จัดให้มีระบบป้องกันภัยที่มีประสิทธิภาพ
8. ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้
9. ส่งเสริมการกีฬาและพัฒนาการกีฬาให้ได้มาตรฐานทัดเทียมนานาประเทศ รวมทั้งสนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬามากยิ่งขึ้น

นโยบายด้านการศึกษา

1. เร่งเสริมสร้างและขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ

Digital Library

2. กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ
3. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และเร่งพัฒนาการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน
4. สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา
5. ส่งเสริมการกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

นโยบายสาธารณสุข

1. พัฒนาบริการการแพทย์และสาธารณสุขอย่างทั่วถึง
2. เน้นนโยบายควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ให้เกิดผล
3. สร้างหลักประกันทางสังคมในการประกันสุขภาพ
4. สนับสนุนการส่งออกสินค้าประเภทอาหารและยา
5. เร่งรัดการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร ยา บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้มีคุณภาพยุติธรรม

นโยบายแรงงาน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใช้แรงงาน ให้มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง
2. สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการค่าจ้างในระบบไตรภาคีให้สามารถดูแลการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำอย่างเป็นธรรม
3. ส่งเสริมบทบาทของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติในการเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้ใช้แรงงาน
4. สนับสนุนการพัฒนาฝีมือ ทักษะและความรู้ของผู้ใช้แรงงาน
5. ดูแลผลตอบแทนและสวัสดิการของผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรม
6. ดูแลผู้ใช้แรงงานในต่างประเทศให้ได้รับความเป็นธรรมในการทำงาน
7. ดูแลแรงงานสตรีและเด็กและแรงงานไร้ฝีมือ ให้ได้รับความเป็นธรรม
8. ปรับปรุงระบบการประกันสังคมให้ผู้ประกันตนได้รับสิทธิประโยชน์โดยสะดวก

นโยบายด้านต่างประเทศ

1. ส่งเสริมมิตรภาพ กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้ากับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ
2. เพิ่มบทบาทของไทยในการช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแก่ประเทศกำลังพัฒนา
3. เพิ่มพูนบทบาทของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ ในกรอบของสหประชาชาติและองค์กรระหว่างประเทศ
4. ให้ความสำคัญในการคุ้มครอง ดูแล รักษาสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ
5. ส่งเสริมภาพลักษณ์อันดีงามของประเทศไทยให้นานาประเทศมีความรู้และเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเทศและวัฒนธรรม

Digital Library

นโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. เร่งรัดการพัฒนาขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

2. ส่งเสริมให้มีการขยายความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการถ่ายทอดความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นโยบายเร่งด่วน

เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ประสบความเดือดร้อนจากภัยแล้ง และบรรเทาภัยดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดหาน้ำแจกจ่ายราษฎรที่ขาดแคลนและจัดส่งเครื่องสูบน้ำไปช่วยเหลือ
2. สนับสนุนในรูปของสินเชื่อการเกษตรที่มีดอกเบี้ยผ่อนปรน
3. ส่วนราชการเร่งพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลโดยเร่งด่วน
4. ปฏิบัติการฝนหลวงในบริเวณที่สามารถดำเนินการได้
5. ขุดลอกคูคลอง หนอง บึง เพื่อใช้เป็นแหล่งกักน้ำต่อไป
6. ผ่อนผันการชำระหนี้ และให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน
7. เร่งรัดให้มีการจ้างงานในชนบท โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ประสบภัย[13]

[13] สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมร่วมของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2535 สมัยสามัญ วันที่ 6 พฤษภาคม 2535, หน้า 2-21.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 49
นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

22 มิถุนายน 2535

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน

1. ดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศ โดยยึดหลักสันติธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้รักสามัคคีของคนในชาติ

2. เร่งดำเนินการแก้ปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ และปัญหาอื่น ๆ

3. ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนและนานาประเทศ โดยจะสานต่อนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี และยึดถือหลักความโปร่งใสและชัดเจน

4. สานต่อนโยบายด้านการกระจายรายได้และการพัฒนาเกษตรกรรมและชนบท โดยเร่งรัดโครงการพื้นฐานต่อเนื่องจากที่ได้ริเริ่มไว้แล้ว อาทิ โครงการพัฒนาจังหวัด โครงการจัดหาน้ำสะอาดให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค

5. เร่งดำเนินการโครงการสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่าง ๆ ที่ริเริ่มไว้แล้วให้รุดหน้าต่อไป

6. เร่งดำเนินการโครงการต่างๆ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชน ตลอดจนกำกับดูแลพิธีการในวโรกาสมหามงคลดังกล่าวให้เป็นไปตามกำหนดการโดยเรียบร้อยและสมพระเกียรติ

7. ส่งเสริมและคุ้มครองป้องกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยเฉพาะในการแสดงออก การรับรู้และการรับทราบข่าวสารตามครรลองในระบอบประชาธิปไตย

8. ส่งเสริมและปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักในความสำคัญและบทบาทของตนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและจะกำกับดูแลการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยบริสุทธิ์และยุติธรรม

สำหรับด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ รัฐบาลจะปฏิบัติตามและเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป[14]

---

[14] สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมร่วมของรัฐสภา ครั้งที่ 5/2535 สมัยสามัญ วันที่ 22 มิถุนายน 2535, หน้า 258-261.

Digital Library

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 50
นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

21 ตุลาคม 2535

คณะรัฐมนตรีโดยการนำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา สรุปโดยย่อดังนี้

นโยบายการเมืองและการบริหารราชการ

1. สนับสนุนการดำเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น
2. สนับสนุนกิจการของรัฐสภา ให้เอื้ออำนวยต่อการที่สมาชิกรัฐสภาจะทำหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ปรับปรุงกฎหมายพรรคการเมือง
4. ปรับปรุงกฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
6. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาทุกระดับและสื่อสารมวลชนของรัฐและเอกชนมีบทบาทในการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ และเนื้อหาสาระของการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าในด้านทฤษฎีหรือการปฏิบัติ
7. ส่งเสริมให้สื่อสารมวลชนของรัฐและเอกชนมีสิทธิเสรีภาพในการรับรู้
8. ปรับปรุงและเร่งรัดการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน
9. พัฒนาบุคลากรและกระบวนการวินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์
10. กระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น
11. ปรับปรุงหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ
12. บังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
13. เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
14. ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการและหน่วยงานของรัฐ
15. จะดำเนินการปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม

นโยบายด้านความมั่นคง

1. ปรับปรุงโครงสร้างกองทัพให้มีขนาดกะทัดรัด
2. ปรับปรุงระบบกำลังสำรอง
3. ปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทางทหารทั้งระบบ
4. ส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของกองทัพบกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
5. บำรุงขวัญและกำลังใจของทหารชั้นผู้น้อย

นโยบายต่างประเทศ

1. ส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Digital Library

2. เพิ่มพูน และพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

3. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญและประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ภายใต้ระบบการค้าเสรี

4. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิชาการ วัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับ ทวิภาคีและพหุภาคี

5. เสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6. อำนวยความสะดวก คุ้มครอง ตลอดจนส่งเสริมคนไทย แรงงานไทย และธุรกิจภาคเอกชนไทยในต่างประเทศ

นโยบายเศรษฐกิจ

1. ด้านการเงินการคลัง

1.1 ดำเนินนโยบายการเงินการคลังอย่างรัดกุมเพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับต่ำ

1.2 ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งปรับโครงสร้างและอัตราภาษีอากรให้ทันสมัย

1.3 กำหนดมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อส่งเสริมการกระจายฐานการผลิต

1.4 จัดสรรรายจ่ายเพื่อการลงทุน ขยายบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

1.5 จัดสรรงบประมาณสนับสนุนภูมิภาคและท้องถิ่น และกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นอย่างจริงจัง

1.6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจให้มีฐานะการเงินที่มั่นคง

1.7 ส่งเสริมการระดมเงินออมภาคเอกชนภายในประเทศอย่างจริงจัง

1.8 กำกับดูแลสถาบันการเงินทั้งในตลาดเงินและตลาดทุน

1.9 พัฒนาระบบการเงินเสรี

1.10 จัดตั้งและสนับสนุนบทบาทสถาบันการเงินเฉพาะด้าน

1.11 รักษาเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในค่าเงินบาท

1.12 พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาค

2. ด้านการเกษตร

2.1 จัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติโดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชน

2.2 ปรับปรุงระบบการผลิตทางการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2.3 เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำในไร่นา กระจายการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำในลุ่มน้ำต่าง ๆ

2.4 เร่งรัดการปฏิรูปที่ดินและการออกเอกสารสิทธิ

2.5 สนับสนุนงานวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์

2.6 สนับสนุนการพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่เชื่อมโยงระบบสหกรณ์

2.7 สนับสนุนให้เกษตรกรประกอบกิจกรรมเสริม

2.8 ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขภาระหนี้สินของเกษตรกรด้วยการจัดให้มีสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

Digital Library

2.9 เพิ่มมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกและการตัดไม้ทำลายป่า

2.10 ปรับปรุงระบบข้อมูลและข่าวสารการเกษตรให้ทันสมัย

3. ด้านอุตสาหกรรม

3.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตด้วยการส่งเสริมการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การตลาดและการจัดการ

3.2 เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะช่วยสร้างงานในท้องถิ่น

3.3 ดำเนินการส่งเสริมให้มีการกระจายการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบและใช้แรงงานมากออกไปสู่ภูมิภาคและชนบท

3.4 ปรับปรุงระบบงานด้านการควบคุม และติดตามการกำจัดมลพิษ

3.5 ส่งเสริมให้โรงงานอุตสาหกรรมเข้าอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

3.6 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้าร่วมมีบทบาทและช่วยแบ่งเบาภาระการดำเนินงานของรัฐบางประการ

4. ด้านการพาณิชย์ระหว่างประเทศ

4.1 ส่งเสริมและขจัดอุปสรรคทางด้านการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก

4.2 สนับสนุนการค้าเสรีภายใต้พันธกรณีทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ

4.3 ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าแบบพหุภาคีกับกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ

4.4 สนับสนุนความร่วมมือในการเปิดจุดผ่านแดน

4.5 เจรจาแก้ไขสนธิสัญญาตลอดจนพันธกรณีในเรื่องน่านน้ำระหว่างประเทศ

4.6 เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

4.7 ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในการวางแผนและกำหนดยุทธวิธีทางการค้ากับต่างประเทศ

5. ด้านการพาณิชย์ภายในประเทศ

5.1 รักษาระดับสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับภาวะตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างเป็นธรรม

5.2 คุ้มครองผู้บริโภคจากผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยการผูกขาดตัดตอน

5.3 ปรับปรุงระบบข่าวสารข้อมูลทางการค้าทั้งในด้านการผลิตและการตลาดให้รวดเร็ว

5.4 ส่งเสริมระบบประกันภัย

6. ด้านการคมนาคม

6.1 สร้างเส้นทางคมนาคมทางบกให้กระจายและเชื่อมโยงไปสู่ภาคต่างๆ ทั่วประเทศ

6.2 แก้ไขปัญหาการจราจรในเมืองใหญ่ และเมืองที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคม

6.3 วางโดยสร้างพื้นฐานทางด้านการขนส่งและการสื่อสาร

6.4 พัฒนาระบบการขนส่งทางน้ำและการขนส่งชายฝั่งทะเล

6.5 ดำเนินการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางบินและการขนส่งทางอากาศ

6.6 พัฒนาข่ายการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมให้ทั่วถึงและทันสมัย

7. ด้านพลังงาน

7.1 จัดหาพลังงานไฟฟ้าและพลังงานอื่น ๆ

Digital Library

7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแข่งขันด้านการค้า

7.3 เร่งกำหนดมาตรการและดำเนินการโครงการเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

7.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมกับรัฐด้านพลังงานมากขึ้น

7.5 กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

7.6 เร่งรัดและวางมาตรการเพื่อลดปัญหามลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ

8. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8.1 กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม

8.2 อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ทั้งป่าบก และป่าชายเลน

8.3 เร่งรัดการอนุรักษ์ ควบคุม ดูแลแหล่งน้ำ

8.4 กระจายอำนาจการจัดการสิ่งแวดล้อม

8.5 กำหนดมาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

8.6 ปลูกฝังให้เยาวชนและประชาชนตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

9. ด้านการท่องเที่ยว

9.1 ส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

9.2 ส่งเสริมและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

9.3 พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว

9.4 ส่งเสริมให้ประชาชนท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น

9.5 อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

นโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท

1. กระจายระบบบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
2. จัดบริการพื้นฐานทางสังคม
3. สนับสนุนการกระจายการลงทุนของภาคเอกชนในภูมิภาค
4. ส่งเสริมโครงการประเภทต่าง ๆ ของเอกชนทั้งทางด้านธุรกิจการค้า การบริการการเกษตรและอุตสาหกรรม
5. ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ
6. พัฒนาแผนงานยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค ดังนี้

6.1 ภาคตะวันออกจะพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก

6.2 ภาคใต้ จะวางแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้

6.3 ภาคเหนือจะพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศ

6.4 ภาคกลางจะเร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ

6.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำและปรับโครงสร้างการผลิตทางเศรษฐกิจ

Digital Library

นโยบายพื้นฟูบูรณะกรุงเทพมหานคร

1. กำหนดแผนงานและโครงการฟื้นฟูบูรณะกรุงเทพมหานคร
2. ดำเนินการระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ
3. สนับสนุนการจัดตั้งองค์กร ประสานความร่วมมือในการลงทุนตามโครงการต่าง ๆ
4. เร่งรัดการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา
5. เร่งรัดแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยและชุมชนแออัด
6. สนับสนุนให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีความพร้อม โยกย้ายไปตั้งที่ทำการนอกกรุงเทพมหานคร
7. พัฒนากรุงเทพมหานครให้เชื่อมโยงกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่บริเวณเขตชายฝั่งตะวันออก

นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ส่งเสริมให้ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ทันสมัย
2. สนับสนุนความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐกับเอกชนอย่างจริงจัง
3. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาครัฐ ทั้งด้านงบประมาณและกำลังคน
4. เร่งรัดให้มีการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนในการวิจัย
6. สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากต่างประเทศ
7. ขยายความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นโยบายทางสังคม

1. ด้านการศึกษา
   - 1.1 เร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับก่อนประถม
   - 1.2 เร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี
   - 1.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท
   - 1.4 เร่งอบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม
   - 1.5 จัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
   - 1.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรจากองค์กรภาครัฐและเอกชน
   - 1.7 กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค
   - 1.8 ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทุกสังกัดมีความคล่องตัวและอิสระ
   - 1.9 ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ
   - 1.10 ส่งเสริมบทบาทเอกชนในการร่วมการจัดการศึกษา
   - 1.11 พัฒนาเศรษฐกิจวิชาชีพครู
   - 1.12 ปรับปรุงสวัสดิการให้กับบุคลากรในสถาบันการศึกษา
   - 1.13 ขยายกองทุนอาหารกลางวัน
2. ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

Digital Library

2.1 ทำนุบำรุงศาสนาและส่งเสริมสถาบันทางศาสนา
2.2 รณรงค์ให้ประชาชนเข้าร่วมในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
2.3 ดำเนินการให้ประเทศไทยเพิ่มศูนย์กลางความร่วมมือทางการศึกษาอนุรักษ์โบราณสถาน
3. ด้านสาธารณสุข
3.1 ให้มีระบบบริการสาธารณสุขแห่งชาติ
3.2 กระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค
3.3 เร่งรัดงานสาธารณสุขมูลฐานในชนบท
3.4 ปรับปรุงระบบการประกันสุขภาพ
3.5 ให้มีการสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาลแก่ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย
3.6 เร่งรัดให้หน่วยงานต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรคเอดส์
3.7 จัดให้มีการบริการรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์
3.8 เร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคอย่างทั่วถึง
3.9 รณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงโทษการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และยาเสพติด
3.10 เร่งรัดการผลิต การพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข
4. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
4.1 เร่งรัดการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้สินค้าและบริการที่ดี
4.2 ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิต
4.3 ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
4.4 ส่งเสริมให้เอกชนรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรเพื่อมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภค
5. ด้านแรงงาน
5.1 ส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานมีเสรีภาพ
5.2 ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานรัฐวิสาหกิจ
5.3 ส่งเสริมการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ
5.4 ส่งเสริมให้จัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและศูนย์ฝึกฝีมือแรงงาน
5.5 ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพส่วนตัวขนาดเล็ก
5.6 วางกฎเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสม
5.7 ส่งเสริมระบบสวัสดิการแรงงานที่เหมาะสม
5.8 เสริมสร้างระบบแรงงานสัมพันธ์
5.9 ส่งเสริมให้มีความปลอดภัยในการทำงาน
6. ด้านเด็กและสตรี
6.1 สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเมืองและชนบท
6.2 แก้ปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
6.3 สนับสนุนสถาบันครอบครัว
6.4 ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องความมีเหตุผล
7. ด้านการกีฬา
7.1 ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาสุขภาพอนามัย
7.2 เร่งรัดพัฒนามาตรฐานการกีฬาของประเทศอย่างมีระบบ

Digital Library

7.3 เสริมสร้างสวัสดิการเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจของนักกีฬา

8. ด้านอื่น ๆ

8.1 เร่งรัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด

8.2 จัดให้มีระบบป้องกันอุบัติภัย

8.3 ดูแล ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ด้อยโอกาส

8.4 ดูแลความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข[15]

[15] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2535 สมัยสามัญ, วันที่ 21 ตุลาคม 2535, หน้า 18-53.

Digital Library

Digital Library

งบประมาณรายจ่ายประจำปี

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2518	533
2. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2519	536
3. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2520	539
4. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2521	542
5. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2522	545
6. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2523	548
7. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2524	551
8. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2525	554
8. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2526	557
10. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2527	559
11. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2528	562
12. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2529	565
13. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2530	568
14. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2531	571
15. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2532	573
16. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2533	575
17. การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2534	578

Digital Library

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2518

วันที่ 9 สิงหาคม 2517 หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ พลเอกสำราญ แพทยกุล รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1 ปฏิบัติหน้าที่แทน ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2518 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

นายสัญญา ธรรมศักดิ์ แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า ได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2518 เป็นจำนวนไม่เกิน 48,000,000,000 บาท เพื่อตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายเป็นจำนวน 100 ล้านบาท ทั้งนี้ โดยปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว และให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2518 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

เมื่อได้อภิปรายกันแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และสงให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ มีจำนวน 35 คน พิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายสมหมาย ฮุนตระกูล
2. นายสนั่น เกตุทัต
3. พลเรือเอก ถวิล รายนานนท์
4. นายเถลิง ธำรงนาวาสวัสดิ์
5. นายศรีภูมิ ศุขเนตร
6. นายประสงค์ สุขุม
7. พลตำรวจเอก ประจวบ สุนทรางกูร
8. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์
9. นายประกายเพชร อินทุโศภน
10. นายป่วย อึ้งภากร
11. นายเสนาะ อูนากูล
12. นายปลั่ง มีจุล
13. นายพนัส สิมะเสถียร
14. นายบุญธรรม ทองไข่มุกต์
15. นายบดี จุณณานนท์
16. นายนิสสัย เวชชาชีวะ
17. พันเอก จินดา ณ สงขลา
18. นายบุญมา วงศ์สวรรค์
19. นายบุญชนะ อัตถากร
20. นายชนะ รุ่งแสง
21. นายสุวิทย์ ยิ่งวรพันธุ์
22. นายอำนวย วีรวรรณ
23. พันตำรวจโท ประจักรา บุนนาค
24. นายชลอ วนะภูติ
25. นายมารุต บุนนาค
26. นายประกอบ ตู้จินดา
27. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล
28. นายแผน วรรณเมธ
29. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์
30. นาวาอากาศตรี กำธน สินธวานนท์
31. นายพิมล จิตต์หมั่น
32. นายชำนาญ พจนา
33. นางสุรีพันธุ์ มณีวัต
34. นายเล็ก วานิชอังกูร
35. นายแถมสิน รัตนพันธุ์

กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน[1]

---

[1]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สมัยที่ 2 ครั้งที่ 51/2517, วันที่ 9 สิงหาคม 2517, หน้า 321-322.

Digital Library

จำนวน 48,000 ล้านบาท โดยประมาณว่าจะสามารถจัดเก็บรายได้เป็นจำนวน 38,500 ล้านบาท การที่รัฐบาลจัดทำงบประมาณในลักษณะขาดดุล หรือมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้นั้น เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาประเทศและอำนวยบริการให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นชนบทมีความเป็นอยู่ดีขึ้นได้รับการศึกษาและบริการสาธารณสุขตลอดจนมีโอกาสปรับปรุงฐานะการครองชีพให้สูงกว่าที่เป็นอยู่

2. เพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงสมรรถภาพของกองทัพไทยให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการรุกราน การแทรกซึมบ่อนทำลายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ เนื่องจากสถานการณ์ของประเทศข้างเคียงยังมีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นอยู่เสมอรอบด้าน นอกจากนี้ยังจำเป็น ต้องปรับปรุงขยายกำลังตำรวจเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ทันสมัย เพื่อจะสามารถ รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศให้ประชาชนได้ครองชีพด้วยสันติสุข

3. ภาวะการณ์ทางด้านเศรษฐกิจในปี 2518 ซึ่งคาดว่าจะมีแนวโน้มไปในทางฝืดเคืองกว่าปัจจุบัน ราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นในปี 2517 จะยังคงไม่ลดต่ำลง จำนวนรายได้ของคนส่วนใหญ่จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าค่าครองชีพ ปริมาณเงินหมุนเวียนลดน้อยลงจนอาจทำให้การประกอบธุรกิจ ต่าง ๆ ชบเซาลง ภาวการณ์ไม่อำนวยให้เกิดการลงทุนทางภาคเอกชน เหมือนเช่นปีก่อน ๆ นี้ จึงจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องใช้นโยบายงบประมาณเข้าแก้ไขโดยเพิ่มรายจ่ายประเภทลงทุนให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้นในปี 2518 รัฐบาลได้กำหนดรายจ่ายประเภทลงทุนไว้เป็นจำนวน 10,533.4 ล้านบาท เป็นงบประจำ 37,466.6 ล้านบาท การลงทุนของรัฐบาลตามจำนวนนี้ จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการจ้างแรงงานการผลิตวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการหมุนเวียนของ เงินด้วย

วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2518 ดังกล่าว จำแนกประเภทรายจ่ายออกตามลักษณะงานต่าง ๆ ได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ด้านเศรษฐกิจตั้งไว้เป็นจำนวน 10,276.9 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 21.4 ของงบประมาณทั้งสิ้น

---

[2]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ชุดที่ 2 ครั้งที่ 8/2517, วันที่ 7 พฤศจิกายน 2517, หน้า 507-508.

Digital Library

2. ด้านการศึกษาตั้งไว้เป็นจำนวน 9,889.5 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 20.6 ของงบประมาณทั้งสิ้น

3. ด้านการป้องกันประเทศ ตั้งไว้เป็นจำนวน 8,224.1 ล้านบาท หรือเท่ากับ ร้อยละ 17.1 ของงบประมาณทั้งสิ้น

4. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ ตั้งไว้เป็นจำนวน 6,764.1 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 15.1 ของงบประมาณทั้งสิ้น

5. ด้านสาธารณสุขและสาธารณูปการ ตั้งไว้เป็นจำนวน 5,171.2 ล้านบาท หรือ เท่ากับร้อยละ10.7 ของงบประมาณทั้งสิ้น

6. ด้านรายจ่ายอื่น ตั้งไว้เป็นจำนวน 3,156.7 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 6.6 ของงบประมาณทั้งสิ้น

7. ด้านการรักษาความสงบภายในตั้งไว้เป็นจำนวน 2,757.9 ล้านบาท หรือเท่ากับ ร้อยละ 5.8 ของงบประมาณทั้งสิ้น

8. ด้านการบริหารทั่วไปตั้งไว้เป็นจำนวน 1,759.2 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 3.7 ของงบประมาณทั้งสิ้น

การจัดสรรงบประมาณสำหรับด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ย่อมสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงแนวนโยบายที่รัฐบาลจะมุ่งดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2518 ว่า รัฐบาลได้ทุ่มเททรัพยากรเพื่อการเศรษฐกิจและการศึกษาของชาติ จนทำให้รายจ่ายทั้งสองด้าน อยู่ในลำดับแรกและรองใกล้เคียงกันโดยเฉพาะรายจ่ายด้านการศึกษานั้น จัดว่าเป็นที่สองที่ได้รับ งบประมาณอยู่ในลำดับที่สองสูงกว่ารายจ่าย ด้านการป้องกันประเทศ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ลักษณะที่สำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2518 นี้คือ การเน้นทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคมซึ่งรวมด้านการศึกษาและด้านสาธารณูปการแขนงต่าง ๆ ด้วย

สำหรับประมาณการรายรับในปี 2518 นั้น ประกอบด้วย

1. รายได้จำนวน 38,500 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 80.2 ของยอดประมาณ การรายรับ

2. เงินกู้จำนวน 8,000 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 16.7 ของยอดประมาณ การรายรับ

3. เงินเหลือจ่ายจำนวน 1,500 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 3.1 ของยอดประมาณการรายรับ[3]

---

[3]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 ครั้งที่ 50/2517, วันที่ 9 สิงหาคม 2517, หน้า 223-225.

Digital Library

ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ชดใช้เงินคงคลัง เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

เมื่ออภิปรายกันแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการ ส่งให้คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา แต่คณะรัฐมนตรีได้ขอเลื่อนการประชุมพิจารณาเรื่องคณะกรรมาธิการวิสามัญไปในการประชุมครั้งต่อไป ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบด้วย[4]

วันที่ 1 สิงหาคม 2518 ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้ที่ประชุมตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2519 ซึ่งเลื่อนการพิจารณามาจากการประชุมครั้งก่อน

1. นายอำนวย วีรวรรณ
2. นายบุญธรรม ทองไข่มุกต์
3. นายบดี จุณณานนท์
4. นายเฉลิมชัย วสีนนท์
5. พลโท กาจบัณฑิต โชติกญาณ
6. นายพนัส สิมะเสถียร
7. นายเมตตา พุ่มชูศรี
8. นายสงคราม กระจ่างเนตร
9. นายไกรสร ตันติพงศ์
10. นายขุนทอง ภูผิวเดือน
11. นายเกษม สรศักดิ์เกษม
12. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์
13. นายสมัคร สุนทรเวช
14. นายวิชิต วิเศษสุวรรณภูมิ
15. นายอำนวย สุวรรณศิริ
16. นายอินสอน บัวเขียว
17. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
18. นายปัญจะ เกสรทอง
19. นายประยูร สุรนิวงศ์
20. นายสุธี ภูวพันธ์
21. นายดรงค์ สิงห์โตทอง
22. นายสุระ ชัยวิรัตน์
23. พันตรี ทองคำ เสมะกนิษฐ์
24. นายการุณ โหษิตสกุล
25. นาวาอากาศโท ทินกร พันธ์กระวี
26. นายอำพัน หิรัญโชติ
27. นายมงคล สุคนธชจร
28. นายบุญชู โรจนเสถียร

[4]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 11/2518 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 31 กรกฎาคม 2518, หน้า 6, 313.

Digital Library

29. นายดุสิต พานิชพัฒน์ 30. นายชูสิน โคนันทน์
31. นายบุญทัน ดอกไธสง 32. นายชาญยุทธ สุทธิรักษ์
33. นายจำลอง วงษ์ทอง 34. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
35. นายพีร์ บุนนาค
กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน[5]

ต่อมาในวันที่ 28 สิงหาคม 2518 ที่ประชุมสภาเลือก
1. นายดิลก มะลิมาศ 2. นายอมรศักดิ์ องค์สรณะคม
เป็นกรรมาธิการแทน นายสุธีร์ ภูวพันธ์ และนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ตามลำดับ[6]

วันที่ 6 ตุลาคม 2518 นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้อ่านพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พ.ศ. 2518 ให้ที่ประชุมทราบ จากนั้นได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2519 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นรายมาตรา

วันที่ 10 ตุลาคม 2518 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาในวาระที่ 3 และให้ความเห็นชอบ เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป[7]

วันที่ 22 ตุลาคม 2518 นายจิตติ ติงศภัทิย์ ประธานวุฒิสภา เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2519 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติ ให้ใช้ได้แล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร และได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัตินี้บางประการ ไปยังรัฐบาลเพื่อพิจารณาด้วย[8]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2519 มีจำนวน ไม่เกิน 62,650 ล้านบาท รัฐบาลจึงได้ตั้งรายจ่ายเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขจัดความแห้งแล้งและความกันดารทั้งน้ำเพาะปลูกและน้ำกิน จัดสรรเป็นเงิน 3,213 ล้านบาท

2. แก้ความไม่สะดวกไม่ประหยัดของการคมนาคม จัดสรรเป็นเงิน 3,017 ล้านบาท

---

[5]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2518 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 1 สิงหาคม 2518, หน้า 383-384.

[6]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 21/2518 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 28 สิงหาคม 2518, หน้า 307-308.

[7]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 5/2518 สมัยวิสามัญ, วันที่ 10 ตุลาคม 2518, หน้า 559-560.

[8]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2518 สมัยวิสามัญ, วันที่ 22 ตุลาคม 2518, หน้า 490-491.

Digital Library

3. แก้ความบกพร่องของการศึกษา จัดสรรเป็นเงิน 12,903 ล้านบาท
4. แก้ความบกพร่องของสาธารณสุข จัดสรรเป็นเงิน 2,603 ล้านบาท
5. ขจัดความขาดแคลนไฟฟ้า จัดสรรเป็นเงิน 2,552 ล้านบาท
6. ด้านการป้องกันประเทศ จัดสรรเป็นเงิน 10,458 ล้านบาท
7. ด้านสาธารณูปการ จัดสรรเป็นเงิน 3,978 ล้านบาท
8. ด้านรักษาความสงบภายใน จัดสรรเป็นเงิน 3,355 ล้านบาท
9. ด้านบริการทั่วไป จัดสรรเป็นเงิน 2,185 ล้านบาท
10. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ จัดสรรเป็นเงิน 1,254 ล้านบาท
11. ด้านรายจ่ายอื่น ๆ จัดสรรเป็นเงิน 2,967 ล้านบาท
12. อื่น ๆ[9]

[9]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10/2518 สมัยสามัญ สมัยที่ สอง, วันที่ 31 กรกฎาคม 2518, หน้า 65-92.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2520

วันที่ 5 สิงหาคม 2519 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 เป็นจำนวนไม่เกิน 68,790,000,000 บาท เพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2.ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3.ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

เมื่ออภิปรายกันแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และส่งให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ มีจำนวน 35 คน พิจารณาดังรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นายอำนวย วีรวรรณ
2. นายพนัส สิมะเสถียร
3. นายบุญธรรม ทองไข่มุกต์
4. นายบดี จุณณานนท์
5. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
6. นายสมัคร สุนทรเวช
7. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์
8. นายบุญยิ่ง นันทาภิวัฒน์
9. นายชนะ รุ่งแสง
10. นายอารีย์ วีระพันธุ์
11. นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์
12. นายปณิธาณ ธาระวานิช
13. นายเสรี พงษ์ภิญโญ
14. นายเสริฐแสง ณ นคร
15. นายวชิระ มะโรหบุตร
16. ร้อยตรี ธรรมนูญ ตัณฑะเตมีย์
17. พันตำรวจเอกวัชรี อุทัยเฉลิม
18. นาวาอากาศโททินกร พันธุ์กระวี
19. นายบรรหาร ศิลปอาชา
20. นายจรูญ วัฒนากร
21. นายโกศล มารมย์
22. นายพจน์ เกิดผล
23. นายสมโภชน์ ศิริกุล
24. นายใหญ่ ศวิตชาต
25. นายยศ อินทรโกมาลย์สุต
26. นายมานะ พิทยาภรณ์
27. นายประชา บุณยเนตร
28. นายโกศล ไกรฤกษ์
29. นายทวิช กลิ่นประทุม
30. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ
31. นายแสวง ธวัชวะชุม
32. นายแสวง พิบูลสราวุธ
33. นางยุพา อุดมศักดิ์
34. นายกระแส ชนะวงศ์
35. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

กำหนดการแปรญัตติภายใน 21 วัน[10]

---

[10]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 4/2519 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 5 สิงหาคม 2519, หน้า 202, 482-483.

Digital Library

วันที่ 27 กันยายน 2519 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นรายมาตรา

วันที่ 28 กันยายน 2519 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาจนจบร่างและให้ความเห็นชอบเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป[11]

วันที่ 6 ตุลาคม 2519 ที่ประชุมวุฒิสภาเสนอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ใช้ได้แล้ว ที่ประชุมลงมติ เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร และได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการไปยังรัฐบาลเพื่อพิจารณาด้วย[12]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 มีจำนวนไม่เกิน 68,790 ล้านบาท สูงกว่างบประมาณปี 2519 เท่ากับ 6,140 ล้านบาทหรือร้อยละ 9.8 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านการศึกษา 14.731 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.4 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น
2. ด้านเศรษฐกิจ 14,427 ล้านบาท หรือร้อยละ 21 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
3. ด้านป้องกันประเทศ 13,095 ล้านบาทหรือร้อยละ 19 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
4. ด้านสาธารณูปการ 4,726 ล้านบาทหรือร้อยละ 6.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
5. ด้านรักษาความสงบภายใน 3,958 ล้านบาทหรือร้อยละ 5.8 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
6. ด้านสาธารณสุข 3,286 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
7. ด้านชำระหนี้เงินกู้ 6,417 ล้านบาทหรือร้อยละ 9.3 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
8. ด้านการบริหารทั่วไป 3,913 ล้านบาทหรือร้อยละ 5.7 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
9. ด้านอื่น ๆ 4,237 ล้านบาทหรือร้อยละ 6.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

ส่วนรายได้นั้น ประมาณว่าจะได้จากภาษีอากร 46,132 ล้านบาทจากการขายทรัพย์สินและบริการ 943 ล้านบาท จากรัฐพาณิชย์ 1,450 ล้านบาท และเป็นรายได้อื่น ๆ 1,944 ล้านบาท รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวนเงิน 50,470 ล้านบาท สูงกว่ารายได้ที่ประมาณไว้ในปีงบประมาณ 2519 เท่ากับ 1,795 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.7 แต่รายได้ที่คาดว่าจะเก็บได้จริงในปีงบประมาณ2519 จะมีจำนวนเพียง 43,612 ล้านบาทเท่านั้น เพราะมีรายได้หลายประเภทที่ไม่ได้จัดเก็บ หรือเก็บไม่ได้ตามที่ประมาณไว้ ดังนั้นรายได้ที่ประมาณว่าจะเก็บได้ในปีงบประมาณ 2520 จึงสูงกว่ารายได้ที่คาดว่าจะเก็บได้จริงในปีงบประมาณ 2519 เป็นจำนวนเงิน 6,858 ล้านบาทหรือร้อยละ 15.7

โดยที่รายได้ในปีงบประมาณ 2520 นี้ ต่ำกว่ารายจ่ายอยู่ 18,320 ล้านบาท จึงต้องกู้เงินมาใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน 13,730 ล้านบาทและใช้เงินคงคลัง 4,590 ล้านบาท สำหรับเงินกู้นั้นจะกู้จากธนาคาร

---

[11]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2519 สมัยสามัญ สมัยที่สองเป็นพิเศษ, วันที่ 28 กันยายน 2519, หน้า 498-499.

[12]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 12/2519 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 6 ตุลาคม 2519, หน้า 542.

Digital Library

[13]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานกาประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 4/2520 สมัยสามัญ สมัยที่ สอง, วันที่ 5 สิงหาคม 2519, หน้า 257-258.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2521

วันที่ 22 กรกฎาคม 2520 พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2521 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2521 เป็นจำนวน 81,000,000,000 บาท เพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2521 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่จ่ายไปแล้ว

เมื่อได้อภิปรายกันแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ มีจำนวน 35 คน พิจารณาดังรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นายอัมพร จันทรวิจิตร
2. พลเรือเอก สงัด ชลออยู่
3. นายสุพัฒน์ สุธาธรรม
4. นายสมัคร สุนทรเวช
5. นายอำนวย วีรวรรณ
6. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
7. นายเสริมศักดิ์ เทพาคำ
8. นายพนัส สิมะเสถียร
9. นายบดี จุณณานนท์
10. นายภิญโญ สาธร
11. นายดุสิต ศิริวรรณ
12. พลโท เชาวน์ เกตุจรูญ
13. พลเรือโท สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
14. นายกฤช สมบัติศิริ
15. นายปรีดา กรรณสูต
16. นายวิจารณ์ นิวาตวงศ์
17. นายเสนาะ อูนากูล
18. พลโท สัณห์ จิตรปฏิมา
19. นายเจริญ ธำรงเกียรติ
20. นายอุดร ตันติสุนทร
21. นายนาม พูนวัตถุ
22. นายสานนท์ สายสว่าง
23. นายชนะ รุ่งแสง
24. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
25. นายทวี หนุนภักดี
26. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
27. พลโท บุญเรือน บัวจรูญ
28. นายประชุม รัตนเพียร
29. พลเอก สายหยุด เกิดผล
30. พลเรือโท โอภาส จามิกรณ์
31. นายวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ
32. นายสงา สรรพศรี
33. นายศิริ อติโพธิ
34. พลอากาศโท บัญชา เมฆวิชัย
35. พลตำรวจตรี จำรัส จันทรขจร

Digital Library

ชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2524 เป็นสำคัญ

วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2521 ดังกล่าว จำแนกประเภทรายจ่ายออกตามลักษณะงานต่าง ๆ ได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ตั้งไว้เป็นจำนวน 16,335.4 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 20.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

2. ด้านการศึกษา ตั้งไว้เป็นจำนวน 16,293 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 20.1 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

3. ด้านการป้องกันประเทศ ตั้งไว้จำนวน 15,809.4 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 19.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

4.ด้านการชำระหนี้เงินกู้ ตั้งไว้เป็นจำนวน 10,821.1 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 13.3 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

5. ด้านการสาธารณูปการ ตั้งไว้เป็นจำนวน 5,556.4 ล้านบาทหรือเท่ากับร้อยละ 6.9 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

6. ด้านการรักษาความสงบภายใน ตั้งไว้เป็นจำนวน 4,482.5 ล้านบาทหรือเท่ากับร้อยละ 5.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

7. ด้านสาธารณสุข ตั้งไว้เป็นจำนวน 3,278.7 ล้านบาทหรือเท่ากับร้อยละ 4.1 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

8. การบริหารทั่วไป ตั้งไว้เป็นจำนวน 3,051.9 ล้านบาทหรือเท่ากับร้อยละ 3.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

9. ด้านอื่น ๆ ตั้งไว้เป็นจำนวน 5,371.6 ล้านบาทหรือเท่ากับร้อยละ 6.6 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด

---

[14]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 10/2520 สมัยสามัญ, วันที่ 22 กรกฎาคม 2520, หน้า 8, 243-244.

[15]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 17/2520 สมัยสามัญ, วันที่ 16 กันยายน 2520, หน้า 418-419.

Digital Library

ส่วนรายรับนั้น คาดว่าปี 2521 รัฐบาลจะมีรายได้ทั้งสิ้น 62,000 ล้านบาท ส่วนที่ขาด อีก 19,000 ล้านบาท รัฐบาลจะกู้เงินเป็นจำนวน 16,800 ล้านบาทและนำเงินคงคลังมาใช้อีก 2,200 ล้านบาท[16]

[16]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 10/2520 สมัยสามัญ, วันที่ 22 กรกฎาคม 2520, หน้า 64-68.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2522

วันที่ 11 สิงหาคม 2521 ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2522 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2522 เป็นจำนวนไม่เกิน 92,000 ล้านบาท เพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2522 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

เมื่อได้อภิปรายกันแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 35 คน พิจารณาดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายสุนทร หงส์ลดารมภ์
2. นายสุพัฒน์ สุธาธรรม
3. นายปรีดา กรรณสูต
4. นายบุญสม มาร์ติน
5. นายนาม พูนวัตถุ
6. พลอากาศเอก ประสงค์ คุณะดิลก
7. นายดำริ น้อยมณี
8. พลโท บุญเรือน บัวจรูญ
9. พลโท เชาว์ เกตุจรูญ
10. นายประสงค์ สุขุม
11. พลเอก พร ธนะภูมิ
12. นายชาญชัย ลี้ถาวร
13. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
14. นายเสนาะ อูนากูล
15. นายพนัส สิมะเสถียร
16. นายกฤช สมบัติศิริ
17. นายบดี จุณณานนท์
18. นายชนะ รุ่งแสง
19. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย
20. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
21. นายเติมศักดิ์ กฤษณามระ
22. นายบรรหาร ศิลปอาชา
23. นายสานนท์ สายสว่าง
24. พลเอก สายหยุด เกิดผล
25. พันโท ธานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
26. พันเอก ชาญบูรณ์ เพ็ญตระกูล
27. นายทวี หนุนภักดี
28. พลเรือเอก หม่อมราชวงศ์พันธุม ทวีวงศ์
29. นางแร่ม พรหมโมบล บุณยประสพ
30. พลโท บุญเสริม อายุวัฒน์
31. นายอุดร ตันติสุนทร
32. พลเรือโท สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
33. นายเยื่อ สุสายัณห์
34. นายประชุม รัตนเพียร
35. นายบุญถม เย็นมะโนช

กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน[17]

[17]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 41/2521 วันที่ 11 สิงหาคม 2521, หน้า 307, 400-401.

Digital Library

วันที่ 22 กันยายน 2521 ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2522 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ ในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่างคำปรารภแล้วเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติในวาระที่ 3 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย และมีมติ ให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการไปยังคณะรัฐมนตรี[18]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2522 มียอดรายจ่าย 92,000 ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

งบประมาณประจำปี 2522 ที่ตั้งไว้นั้นเป็นจำนวนเงิน 92,000 ล้านบาท ประกอบด้วยรายรับและรายจ่ายเป็นจำนวนเท่ากัน สูงกว่างบประมาณประจำปี 2521 เป็นจำนวนเงิน 11,000 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 13.6 อัตราการเพิ่มดังกล่าวก็ยังต่ำกว่าอัตราการเพิ่มของ งบประมาณประจำปี 2521 เพิ่มจากปีงบประมาณ 2520 ในอัตราร้อยละ 17.7

การที่รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณประจำปี 2522 สูงกว่างบประมาณประจำปี 2521 เป็นจำนวน 11,000 ล้านบาท นั้นก็เนื่องมาจากเหตุสำคัญสองประการ คือ

ประการแรก รัฐบาลมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเพื่อทำนุบำรุงประเทศเพิ่มขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของสภาวการณ์บ้านเมืองซึ่งเป็นการเพิ่มตามปกติ

ประการที่ 2 แม้ว่ารัฐบาลนี้จะเป็นรัฐบาลชั่วคราวซึ่งได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยให้บริหารราชการแผ่นดินในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศก็ตามแต่รัฐมนตรีร่วมคณะทุกคนก็ถือว่าเป็นภารกิจอันสำคัญยิ่งของรัฐบาลนี้ที่จะต้องวางรากฐานความเจริญก้าวหน้าของชาติในอนาคตทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเงื่อนไขของการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวแล้ว ในการจัดทำงบประมาณประจำปี 2522 นี้รัฐบาลจึงได้ตั้งรายจ่ายในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายด้านการรักษาความมั่นคงแห่งชาติและรายจ่ายตามโครงการต่างๆ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 รวมทั้งโครงการที่ใช้เงินกู้จากต่างประเทศมาสมทบกับเงินงบประมาณซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการลงทุน เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจในระดับพื้นฐาน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ผลผลิตและรายได้ของประชาชาติสูงขึ้น

งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2522 ซึ่งตั้งไว้ 92,000 ล้านบาท อาจจำแนกตามลักษณะงานได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการป้องกันประเทศ 19,000.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.6 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น

2.ด้านเศรษฐกิจ 17,727.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

3. ด้านการศึกษา 17,798.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.3 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น

4. ด้านชำระหนี้เงินกู้ 10,033.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.9 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

5. ด้านสาธารณูปการ 6,037.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.6 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น

---

[18]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 51/2521, วันที่ 22 กันยายน 2521, หน้า 245-246.

Digital Library

6. ด้านรักษาความสงบภายใน 5,028.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

7. ด้านสาธารณสุข 3,879.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

8. ด้านบริหารทั่วไป 2,931.4 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

9. ด้านอื่น 9,362.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น[19]

[19]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 41/2521, วันที่ 11 สิงหาคม 2521, หน้า 307-310.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2523

วันที่ 25 กรกฎาคม 2522 ที่ประชุมรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2523 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2523 เป็นจำนวนไม่เกิน 109,000,000,000 บาท เพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2523 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไแล้ว

เมื่อได้อภิปรายกันแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน 45 คน พิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์
2. นายชาญชัย ลี้ถาวร
3. นายดำริ น้อยมณี
4. นายนุกูล ประจวบเหมาะ
5. นายบดี จุณณานนท์
6. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
7. นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช
8. นางยุพา อุดมศักดิ์
9. นายวงศ์ พลนิกร
10. นายสมพร บุณยคุปต์
11. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
12. นายสงัด วัชราภรณ์
13. นายอำพัน หิรัญโชติ
14. นายวัฒนา อัศวเหม
15. นายชูสิน โคนันทน์
16. นายปัญจะ เกสรทอง
17. นายไพฑูรย์ แก้วทอง
18. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย
19. พลเอก สายหยุด เกิดผล
20. พลเรือโท สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
21. พลเอก สัณห์ จิตรปฏิมา
22. พลโท เหรียญ ดิษฐบรรจง
23. พลเรือเอก สมุทร์ สหนาวิน
24. พลเรือโท สมัคร สายวงศ์
25. พลอากาศเอก เรืองชัย กาญจนะโภคิน
26. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย
27. นายสานนท์ สายสว่าง
28. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
29. นายธรรมนูญ ลัดพลี
30. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
31. นายมนตรี พงษ์พานิช
32. นายประชา บุณยเนตร
33. นายยุทธกิจ เจนเปรมกิจ
34. นายโกศล ไกรฤกษ์
35. นายบรรหาร ศิลปอาชา
36. นายสอาด ปิยวรรณ
37. นาวาอากาศโท ทินกร พันธ์กระวี
38. นายไกรสร ตันติพงศ์
39. นายชวน หลีกภัย
40. นายสมัคร สุนทรเวช
41. นายพิภพ อะสีติรัตน์
42. นายพจน์ เกิดผล
43. นายจรูญ วัฒนากร
44. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา

Digital Library

45. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี
กำหนดการแปรญัตติภายใน 20 วัน[20]

วันที่ 26 กันยายน 2522 ที่ประชุมรัฐสภา ได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2523 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่างคำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 27 กันยายน 2522 ที่ประชุมรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงลำดับตามมาตรา

วันที่ 1 ตุลาคม 2522 ที่ประชุมรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงลำดับตามมาตรา

วันที่ 2 ตุลาคม 2522 ที่ประชุมรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงลำดับตามมาตราจนจบร่างแล้วลงมติในวาระที่ 3 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย และมีมติแจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการไปยังคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2523 มียอดรายจ่าย 109,000 ล้านบาท เพิ่มจากงบประมาณปี 2522 เป็นจำนวน 17,000 ล้านบาท หรือประมาณ ร้อยละ 18.48

โครงสร้างของงบประมาณรายจ่ายตามที่ได้กำหนดไว้ ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี 2523 นี้ อาจสรุปตามด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. รายจ่ายด้านเศรษฐกิจ 22,823 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 20.9 ของวงเงิน งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น กล่าวคือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.6 จากงบประมาณปีปัจจุบัน

2. รายจ่ายด้านการศึกษา 22,583 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 20.7 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.4

3.รายจ่ายด้านสาธารณสุข 4,540 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ4.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8

4. รายจ่ายด้านสาธารณูปการ 7,683 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 7.1 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3

5. รายจ่ายด้านการป้องกันประเทศ 22,349.9 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 20.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2

6. รายจ่ายด้านการรักษาความสงบภายใน 6,046.6 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 5.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.1

---

[20]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 5/2522 สมัยสามัญ, วันที่ 25 กันยายน 2522, หน้า 2, 247-249.

Digital Library

7.รายจ่ายด้านการบริหารทั่วไป 3,490.2ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 3.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.4

8. รายจ่ายด้านการชำระเงินกู้ 12,392.2ล้านบาทเท่ากับร้อยละ 11.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.6

9. รายจ่ายด้านอื่นๆ 7,090.9 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 6.5 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2

ด้านรายรับซึ่งมีจำนวน 109,000 ล้านบาทเท่ากันนั้น ประกอบด้วยรายได้ 88,000 ล้านบาท จากเงินกู้ 17,500 ล้านบาท และจากเงินคงคลัง 3,500 ล้านบาท สำหรับรายได้นั้น อาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

(1) รายได้จากภาษีอากร	75,778.10	ล้านบาท
(2) รายได้จากการขาย สิ่งของและบริการ	2,229.67	ล้านบาท
(3) รายได้จากรัฐพาณิชย์	4,101.78	ล้านบาท
(4) รายได้อื่นๆ	2,790.45	ล้านบาท
(5) รายได้จากการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม	3,100.00	ล้านบาท

ส่วนเงินกู้จำนวน 17,500 ล้านบาทนั้น คาดว่าจะกู้จากแหล่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นเงินจำนวน	8,000	ล้านบาท
(2) ธนาคารออมสิน เป็นจำนวนเงิน	3,200	ล้านบาท
(3) ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินและเอกชน เป็นจำนวนเงิน	6,300	ล้านบาท[21]

[21]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 5/2522 สมัยสามัญ, วันที่ 25 มิถุนายน 2522, หน้า 89-93.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี พ.ศ. 2523 พ.ศ. ....

วันที่ 14 ธันวาคม 2522 ที่ประชุมรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี พ.ศ. 2523 พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีแถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า

1. เพื่อให้ส่วนราชการมีเงินสำหรับใช้จ่ายเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2523 เพื่อปรับปรุงเงินเดือน ค่าจ้างและเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวของข้าราชการและลูกจ้าง

2. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการในวาระที่ 1 แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาตามที่คณะรัฐมนตรีขอ ที่ประชุมจึงพิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติในวาระที่ 3 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย[22]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี พ.ศ. 2523 พ.ศ. .... ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมงบกลาง ในความควบคุมของกระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณ เป็นเงินจำนวน 5,556,500,000 บาท จำแนกดังนี้

1. เงินปรับปรุงเงินเดือนและค่าจ้าง 5,178,000,000 บาท
2. เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว 378,500,000 บาท

ให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จำนวน 175,334,350.99 บาท[23]

---

[22]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 14/2522 สมัยวิสามัญ, วันที่ 14 ธันวาคม 2522, หน้า 167, 248.

[23]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 14/2522 สมัยวิสามัญ, วันที่ 14 ธันวาคม 2522, หน้า 238-239.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2524

วันที่ 30 กรกฎาคม 2523 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2524 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2524 เป็นจำนวนไม่เกิน 140,000 ล้านบาท ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย และตั้ง รายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2524 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากการอภิปราย ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 49 คน เพื่อพิจารณาดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายบุญชู โรจนเสถียร
2. นายอำนวย วีรวรรณ
3. พลเรือเอก กวี สิงหะ
4. นายบรรหาร ศิลปอาชา
5. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
6. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
7. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
8. นายขุนทอง ภูผิวเดือน
9. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล
10. นายสุนทร เสถียรไทย
11. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
12. นายบดี จุณณานนท์
13. นายดำรง ดาราธรรม
14. นายชุมพล ศิลปอาชา
15. นายไกรสร ตันติพงศ์
16. นายชูสิน โคนันทน์
17. พลเอก เชวง ยังเจริญ
18. พลเรือโท สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
19. พลเอก สัณห์ จิตรปฏิมา
20. พลโท เหรียญ ดิษฐบรรจง
21. พลโท ศักดิ์ บุญทระกุล
22. พลเรือเอก สมุทร์ สหนาวิน
23. พลเรือโท สมัคร สายวงศ์
24. พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย
25. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย
26. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
27. นายสานนท์ สายสว่าง
28. นายธรรมนูญ ลัดพลี
29. นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช
30. นายสามารถ เจริญรัตน์
31. นายบัญจะ เกสรทอง
32. นายจิระ มังคลรังษี
33. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
34. ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสถียร
35. นายวารินทร์ ศรีแย้ม
36. นายสงวน วัชราภรณ์
37. นายประยูร สุรนิวงศ์
38. นายเจริญ เชาวน์ประยูร
39. นายจรัส โพธิศิริ
40. นายสายัณห์ สากิยะ
41. นายคณิน บุญสุวรรณ
42. นายสุรพันธ์ ชินวัตร
43. นายมานิต สุคนธพานิช
44. นายชวน หลีกภัย

Digital Library

45. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร 46. นายจรูญ วัฒนากร
47. นายดาบชัย อัครา 48. นายสมัคร สุนทรเวช
49. นายสนิท กุลเจริญ
กำหนดแปรญัตติ ภายใน 20 วัน[24]

วันที่ 25 กันยายน 2523 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2524 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วอภิปรายเรียง ตามลำดับมาตรา

วันที่ 26 กันยายน 2523 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้เรียงตามลำดับจนจบ การพิจารณาในวาระที่ 2 และพิจารณาต่อในวาระที่ 3 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็น ควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการไปยังรัฐบาลเพื่อรับไปพิจารณาต่อไป[25]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2524 มีจำนวนไม่เกิน 140,000 ล้านบาท มากกว่างบประมาณปี 2523 คิดเป็นอัตราได้ร้อยละ 22.2

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2524 ได้จัดสรรเพื่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ 32,189.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.0 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
2. ด้านการศึกษา 27,944.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.0 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
3. ด้านสาธารณสุข 5,124.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.7 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
4. ด้านสาธารณูปการ 9,996.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.1 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
5. ด้านป้องกันประเทศ 27,708.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
6. ด้านการรักษาความสงบภายใน 7,272.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.2 ของ งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
7. ด้านบริหารทั่วไป 4,746.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
8. ด้านชำระหนี้เงินกู้ 17,530.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
9. ด้านอื่น ๆ ไม่จำแนกประเภท 7,488.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.3 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น[26]

---

[24]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 11/2523 สมัยสามัญ, วันที่ 30 กรกฎาคม 2523, หน้า 797, 1034-1036.

[25]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 3/2523 สมัยวิสามัญ, วันที่ 26 กันยายน 2523, หน้า 675, 679-680.

[26] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 11/2523 สมัยสามัญ, วันที่ 30 กรกฎาคม 2523, หน้า 863-864.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2525

วันที่ 31 กรกฎาคม 2524 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2525 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

หลักการ

1. ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2525 เป็นจำนวน ไม่เกิน 161,000 ล้านบาท

2. ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย

3. ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง

เหตุผล

1. เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2525 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากการอภิปราย ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน 49 คน พิจารณาประกอบ ด้วย

1. นายสมหมาย ฮุนตระกูล
2. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
3. นายอาณัติ อาภาภิรม
4. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล
5. นายชุมพล ศิลปอาชา
6. พลอากาศเอก บัญชา เมฆวิชัย
7. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
8. นายบดี จุณณานนท์
9. นายวีระ โอสถานนท์
10. นายไกรสร ตันติพงศ์
11. นายปุ่งศักดิ์ ไชยหาญ
12. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
13. พลเอก ศักดิ์ บุญทระกูล
14. พลโท สืบ อักษรานุเคราะห์
15. พลโท เทียนชัย สิริสัมพันธ์
16. พลเรือเอก อุดม พุ่มหิรัญ
17. พลเรือโท สมัคร สายวงศ์
18. พลอากาศโท อรุณ พร้อมเทพ
19. พลอากาศโท จรรยา สุคนธทรัพย์
20. พลเรือเอก สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
21. พลเอก เหรียญ ดิษฐบรรจง
22. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
23. พลตำรวจเอก สุรพล จุลละพราหมณ์
24. นายสานนท์ สายสว่าง
25. นายธรรมนูญ ลัดพลี
26. นายธีระพันธ์ เพชร์สุวรรณ์
27. นายชูสิน โคนันทน์
28. นายจรัส พ้วช่วย
29. นายบัวพรม ธีรกัลยาณพันธุ์
30. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์
31. จ่าสิบเอก อุดม โอภาศรี
32. นายสุรพันธ์ ชินวัตร

Digital Library

33. นายประภัตร โพธสุธน
34. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์
35. นายสมัคร สุนทรเวช
36. นายอภิชัย ตรังคินีนาถ
37. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
38. นายสายัณห์ สากิยะ
39. นายเทอดพงศ์ ไชยนันทน์
40. นายเอนก ทับสุวรรณ
41. นายหัด ดาวเรือง
42. นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร
43. นายไพฑูรย์ โหตระไวศยะ
44. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์
45. นายพจน์ เกิดผล
46. นายปัญจะ เกสรทอง
47. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
48. นายสุเทพ วงศ์กำแหง
49. นายคล้าย จิตพิทักษ์

กำหนดการแปรญัตติ ภายใน 20 วัน[27]

วันที่ 25 กันยายน 2524 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2525 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่ 2 เริ่มต้น ด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วอภิปรายเรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระ ที่ 3 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ และได้ลงมติส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยัง คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา[28]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2525 มีจำนวน ไม่เกิน 161,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณรายจ่ายปี 2524 จำนวน 21,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 15

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2525 ได้จัดสรรเพื่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ 33,056.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
2. ด้านการศึกษา 32,630.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
3. ด้านสาธารณสุข 6,234.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.9 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
4. ด้านสาธารณูปการ 10,268.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.4 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
5. ด้านการป้องกันประเทศ 31,345.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
6. ด้านการรักษาความสงบภายใน 8,197.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.1 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
7. ด้านการบริหารทั่วไป 4,127.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.6 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น

---

[27]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 11/2524 สมัยสามัญ, วันที่ 31 กรกฎาคม 2524, หน้า 971, 1217-1218.

[28]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2524 สมัยสามัญ, วันที่ 25 กันยายน 2524, หน้า 668, 672.

Digital Library

8. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ 21,008.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.0 ของ งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
9. ด้านอื่น ๆ 14,079.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.7 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น[29]

[29]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 11/2521 สมัยสามัญ วันที่ 31 กรกฎาคม 2524, หน้า 1073-1074.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2526

วันที่ 29 กรกฎาคม 2525 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2526 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2526 เป็นจำนวนไม่เกิน 177,000,000,000 บาท ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2526 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง ตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

ที่ประชุมได้อภิปรายไปพอสมควรแล้ว ได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน 49 คน ประกอบด้วย

1. นายโกศล ไกรฤกษ์
2. นายขุนทอง ภูผิวเดือน
3. พลอากาศโท จรรยา สุคนธทรัพย์
4. นายเฉิดศักดิ์ แสนวิเศษ
5. นายชัย ชิดชอบ
6. ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม
7. นายชาญชัย ลี้ถาวร
8. นายชุมพล ศิลปอาชา
9. ร้อยตำรวจโท ณรงค์ เทวคุปต์
10. นายณรงค์ วงศ์วรรณ
11. นายโตก รอดรักษา
12. นายทวนทอง อิสสระวงศ์
13. นายทวิช กลิ่นประทุม
14. นายทวี หนุนภักดี
15. นายธรรมนูญ ลัดพลี
16. นายนิยม คำแหง
17. นายบดี จุณณานนท์
18. นายบรรหาร ศิลปอาชา
19. นายบัญญัติ ทือเกาะ
20. พลเรือโท บัณฑิต สุวงศ์
21. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
22. พลเรือเอก ประพัฒน์ จันทวิรัช
23. นายประยูร สุรนิวงศ์
24. นายปัญจะ เกสรทอง
25. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
26. นายผดุงศักดิ์ อุดรพิมพ์
27. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
28. นายพานิช สัมภาวคุปต์
29. นายพิชิต ธีระรัชตานนท์
30. นายเพียรศักดิ์ นิสสัยสุข
31. พลเอก ไพจิตร สมสุวรรณ
32. นายมอนอินทร์ รินคำ
33. นายวัฒนา อัศวเหม
34. พลอากาศเอก วีระ ไทยกล้า
35. พลเอก ศักดิ์ บุญทระกูล
36. พลเรือเอก สมจิตต์ ธัมมรัคคิต
37. นายสมหมาย ฮุนตระกูล
38. นายสมรรค ศิริจันทร์
39. นายสมัคร สุนทรเวช
40. นายสมาน ภูมมะกาญจนะ
41. พลเรือเอก สมุทร์ สหนาวิน
42. นายสานนท์ สายสว่าง

Digital Library

43. นายสุธี สิงห์เสน่ห์ 44. นายสุนทร ทาช้าย
45. พลตำรวจเอก สุรพล จุลละพราหมณ์ 46. นายเสนาะ พึ่งเจียม
47. นางไสว อุณาพรหม 48. พลอากาศเอก อรุณ พร้อมเทพ
49. นายโอภาส พลศิลป

กำหนดการแปรญัตติภายใน 25 วัน[30]

วันที่ 23 กันยายน 2525 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2526 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วอภิปรายเรียงตาม ลำดับมาตรา

วันที่ 24 กันยายน 2525 ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาในวาระที่ 2 เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างและลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย และ ได้ลงมติส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา[31]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2526 มีจำนวนไม่เกิน 177,000 ล้านบาท เพิ่มจากงบประมาณปี 2525 เป็นจำนวน 16,000 ล้านบาทหรือประมาณ ร้อยละ 9.9

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2526 ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะได้ดังนี้

1. ด้านการศึกษา 37,212.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.0 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
2. ด้านการป้องกันประเทศ 35,470.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.1 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
3. ด้านเศรษฐกิจ 33,773.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.1 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
4. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ 27,150.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.3 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
5. ด้านสาธารณูปการ 10,906.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.2 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
6. ด้านการรักษาความสงบภายใน 9,661.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
7. ด้านสาธารณสุข 7,625.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.3 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
8. ด้านบริหารทั่วไป 5,347.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.0 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
9. ด้านอื่น 9,901.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.6 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น[32]

---

[30]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 12/2525 สมัยสามัญ, วันที่ 29 กรกฎาคม 2525, หน้า 550/8, 685-688.

[31]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 2/2525 สมัยวิสามัญ, วันที่ 24 กันยายน 2525, หน้า 520-523.

[32]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 7/2525 สมัยสามัญ, วันที่ 29 กรกฎาคม 2525, หน้า 550/39-550/40.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2527

วันที่ 25 พฤษภาคม 2526 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2527 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2527 เป็นจำนวนไม่เกิน 192,000,000,000 บาท ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายและตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง เพื่อ

1. เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2527 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากการอภิปราย ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน 52 คน พิจารณา ประกอบด้วย

1. นายสมหมาย ฮุนตระกูล
2. นายโกศล ไกรฤกษ์
3. นายชวน หลีกภัย
4. นายสมัคร สุนทรเวช
5. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
6. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์
7. นายวงศ์ พลนิกร
8. นายพนัส สิมะเสถียร
9. นายเสนาะ อูนากูล
10. นายทวี หนุนภักดี
11. นายบดี จุณณานนท์
12. นายบัณฑิต บุณยะปานะ
13. นายเสน่ห์ นาคสู่สุข
14. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์
15. ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ
16. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี
17. นายทวิช กลิ่นประทุม
18. นายบรรหาร ศิลปอาชา
19. นายประจวบ ไชยสาส์น
20. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
21. นายบัญจะ เกสรทอง
22. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
23. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
24. นายสีหนาท ภาชา
25. นายเสนาะ เทียนทอง
26. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
27. นายสายัณห์ สากิยะ
28. นายกมล เสมอเหมือน
29. นายสิน กุมภะ
30. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ
31. นายสมถวิล วชิรรัตนาปรัชญ์
32. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์
33. นายศุภสิทธิ์ เตชะตานนท์
34. นายสมนึก ทองรุ่งโรจน์
35. พันตำรวจโท เปรม รุจิเรข
36. นายสมาน ชมภูเทพ
37. นายวีระกร คำประกอบ
38. นายกุศล หมีเทศ
39. นายอาคม เอ่งฉ้วน
40. นายไกรสร ตันติพงศ์
41. นายถวิล จันทร์ประสงค์
42. นางอนงค์ ตงศิริ

Digital Library

43. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์ 44. นายสุเทพ วสันติวงศ์
45. หม่อมหลวงเสรี ปราโมช 46. นายสุมิตร สุนทรเวช
47. นายจารุตม์ จารุประกร 48. นายสนั่น ศิลปบรรเลง
49. นายพีรพันธุ์ ตุงคสวัสดิ์ 50. นายประยูร สุรนิวงศ์
51. นายปิยะ อังกินันทน์ 52. นายเกษม บุตรขุนทอง

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[33]

วันที่ 8 กันยายน 2526 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2527 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จ แล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วอภิปรายเรียง ตามลำดับมาตรา

วันที่ 9 กันยายน 2526 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอวุฒิสภาพิจารณา ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และที่ประชุมได้มีมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยัง คณะรัฐมนตรีด้วย[34]

วันที่ 14 กันยายน 2526 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2527 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรและได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา[35]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2527 มีจำนวน ไม่เกิน 192,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณรายจ่ายปี 2526 เป็นเงิน 15,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.9

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2527 ได้จัดสรรเพื่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะงานได้ดังนี้

1. ด้านการศึกษา 38,794.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.2 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น
2. ด้านการป้องกันประเทศ 37,988.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.8 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น

---

[33]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9/2526 สมัยสามัญ, วันที่ 25 พฤษภาคม 2526, หน้า 108, 350-352.

[34]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2526 สมัยวิสามัญ, วันที่ 9 กันยายน 2526, หน้า 166, 171.

[35]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 3 ครั้งที่ 2/2526 สมัยวิสามัญ, วันที่ 14 กันยายน 2526, หน้า 110-111.

Digital Library

3. ด้านเศรษฐกิจ 34,194.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
4. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ 33,444.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.4 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
5. ด้านสาธารณูปการ 12,065.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.3 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
6. ด้านการรักษาความสงบภายใน 10,400.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
7. ด้านสาธารณสุข 9,078.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.7 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น
8. ด้านการบริหารทั่วไป 5,394.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.8 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น
9. ด้านอื่น ๆ 10,638.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.6 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น[36]

[36] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9/2526

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2528

วันที่ 20 มิถุนายน 2527 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2525 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

หลักการ

1. ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2528 เป็นจำนวนไม่เกิน 213,000 ล้านบาท
2. ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย
3. ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง

เหตุผล

1. เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2528 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนด ให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายที่จ่ายไปแล้ว

3. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายใช้เงินคงคลัง ตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

เมื่อได้อภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และส่งให้คณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 52 คน พิจารณาดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
2. นายโกศล ไกรฤกษ์
3. นายไกรสร ตันติพงศ์
4. นายจองชัย เที่ยงธรรม
5. นายชัยสิทธิ์ ภูวภิรมย์ขวัญ
6. นายชาญชัย ปทุมารักษ์
7. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี
8. นายทวี หนุนภักดี
9. นายธีรวิทย์ คุณทรัพย์
10. นายนฤชาติ บุญสุวรรณ
11. นายบดี จุณณานนท์
12. นายบรรหาร ศิลปอาชา
13. พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา
14. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
15. นายประยุทธ์ ศิริพาณิชย์
16. นายประสพ บุษราคัม
17. นายปัญจะ เกสรทอง
18. นายปิยะ อังกินันทน์
19. นายผดุงศักดิ์ อุดรพิมพ์
20. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
21. นายพนัส สิมะเสถียร
22. นางพวงเพชร ศรีทอง
23. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์
24. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
25. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร
26. นายมนตรี พงษ์พานิช
27. นายมนต์ชัย โควสุรัตน์
28. นายมาโนชญ์ วิชัยกุล
29. นางยุพา อุดมศักดิ์
30. นายวงศ์ พลนิกร
31. นายวโรทัย ภิญญสาสน์
32. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี
33. นายวิเชียร ดันฉ่อง
34. นายวิเชียร สอนน้อย
35. นายเศรณี จินวาลา
36. นายสกุล ศรีพรหม

Digital Library

37. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์ 38. นายสมหมาย ฮุนตระกูล
39. นายสมัคร สุนทรเวช 40. นายสราวุธ นิยมทรัพย์
41. นายสวัสดิ์ วงศ์กวี 42. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
43. พลตำรวจโท สืบ พงษ์สุวรรณ 44. นายสุธี ภูวพันธุ์
45. นายสุธี สิงห์เสน่ห์ 46. นายสุบิน ปิ่นขยัน
47. นายสุวิทย์ คุณกิตติ 48. นายเสน่ห์ นาคสู่สุข
49. นายเสนาะ อูนากูล 50. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
51. นายอำนวย ยศสุข 52. นายโอภาส พลศิลป์

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[37]

วันที่ 31 สิงหาคม 2527 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2528 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วอภิปรายเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภา เพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และมีมติแจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไปยังคณะรัฐมนตรีด้วย และที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2528 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร และได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา[38]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2528 มีจำนวนไม่เกิน 213,000 ล้านบาท ได้จัดสรรเพื่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยจำแนกตามลักษณะรายได้ ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ 35,029.4 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.4 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น
2. ด้านการศึกษา40,290.8ล้านบาทหรือร้อยละ 18.9 ของงบประมาณรายจ่าย ทั้งสิ้น
3. ด้านสาธารณสุขและสาธารณูปการ 23,451.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.0 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
4. ด้านการป้องกันประเทศ 41,421.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
5. ด้านการรักษาความสงบภายใน 11,006.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

---

[37] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 7/2527 สมัยสามัญ, วันที่ 20 มิถุนายน 2527, หน้า 2, 295-297.

[38] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2527 สมัยวิสามัญ, วันที่ 31 สิงหาคม 2527, หน้า 348, 358.

Digital Library

6. ด้านการบริหารทั่วไป 5,978.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
7. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ 44,400.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.8 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น
8. ด้านอื่น ๆ 11,422.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น[39]

[39]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 7/2527 สมัยสามัญ, วันที่ 20 มิถุนายน 2527, หน้า 50.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2529

วันที่ 3 กรกฎาคม 2528 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2529 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2529 เป็นจำนวนไม่เกิน 218,000 ล้านบาท ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายและตั้ง รายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2529 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินทุนสำรองจ่ายที่ได้จ่ายไปแล้ว

3. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 52 คนเพื่อพิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายกริช กงเพชร
2. นายเกษม บุตรขุนทอง
3. นายเกษม ศิริสัมพันธ์
4. นายขจรศักดิ์ ศรีสวาสดิ์
5. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์
6. นายจรูญ เสรีถวัลย์
7. นายจองชัย เที่ยงธรรม
8. นายจักรวาล ชาญนุวงศ์
9. นายจิระ มังคลรังษี
10. นายเฉลียว วัชรพุกก์
11. นายชลินทร์ เผ่าวิบูล
12. นายชวน หลีกภัย
13. นายชวลิต วิเศษสิทธิกุล
14. นายชัย ชิดชอบ
15. นายชินรัฐ จิตรภักดี
16. นายเชวง วงศ์ใหญ่
17. นายทวี หนุนภักดี
18. นายนิคม แสนเจริญ
19. นายบดี จุณณานนท์
20. นายบรม ตันเถียร
21. นายบรรหาร ศิลปอาชา
22. พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา
23. นายบุญส่ง ชำนาญกิจ
24. นายประสงค์ วงษ์สุนทร
25. นายปัญจะ เกสรทอง
26. นายปิยะ อังกินันทน์
27. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
28. นายพนัส สิมะเสถียร
29. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์
30. นายภิญญา ช่วยปลอด
31. นายรักเกียรติ สุขธนะ
32. นายวงศ์ พลนิกร
33. นายสถาปน์ ศิริขันธ์
34. พันโท สนั่น ขจรประศาสน์
35. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน
36. นายสมหมาย ฮุนตระกูล
37. นายสมาน ภุมมะกาญจนะ
38. นายสลับ นาคะเสถียร
39. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ
40. นายสุชน ชามพูนท
41. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
42. นายสุทิน ใจจิต
43. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
44. นายสุรพันธ์ ชินวัตร

Digital Library

45. นายเสริมศักดิ์ การุญ
46. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
47. นายอร่าม โล่ห์วีระ
48. นายอาคม สรสุชาติ
49. นายอำนวย ยศสุข
50. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
51. นายโอภาส รองเงิน
52. นายโอฬาริก พยัคฆมาภรณ์

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[40]

วันที่ 12 กันยายน 2528 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2529 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วอภิปรายเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 13 กันยายน 2528 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และที่ประชุมได้มีมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไปยังคณะรัฐมนตรีด้วย[41]

วันที่ 16 กันยายน 2528 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2529 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรและได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา[42]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2529 มีจำนวน ไม่เกิน 218,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณรายจ่ายปี 2528 จำนวน 5,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.3 หากเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2528 ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดหมายให้มีการระงับ และชะลอการใช้จ่ายงบประมาณลงเป็น จำนวน 4,000 ล้านบาทแล้ว จะเพิ่มขึ้นจำนวน 9,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 การที่รัฐบาลได้เสนอตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 ก็เนื่องจากรัฐบาลตระหนักว่าเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องพึงรักษาไว้ หากไม่รีบปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการเงินการคลังของประเทศให้เป็นไปในวิถีทางที่ถูกต้องแล้ว ก็จะก่อให้เกิดปัญหารุนแรง ถึงขั้นวิกฤต ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนอกจากรัฐบาลได้ดำเนินมาตรการการเงินและมาตรการ เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยังจำเป็นจะต้องดำเนินมาตรการด้าน การคลังที่เข้มงวด

---

[40]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2528 สมัยสามัญ, วันที่ 3 กรกฎาคม 2528, หน้า 11, 227-237.

[41]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2528 สมัยวิสามัญ, วันที่ 13 กันยายน 2528, หน้า 340-341, 347.

[42]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 2/2528 สมัยวิสามัญ, วันที่ 16 กันยายน 2528, หน้า 189-191.

Digital Library

ควบคู่กันไปด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางและมาตรการ ในการจัดทำงบประมาณประจำปี 2529 ที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. การกำหนดประมาณการรายได้ จะต้องอยู่ในวิสัยของความสามารถในการจัด เก็บที่แท้จริง

2. งบประมาณรายจ่ายที่เสนอขอตั้ง จะต้องเป็นไปโดยประหยัด มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการเพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปในทางที่เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ขนาดของการขาดดุลงบประมาณ จะต้องอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

สำหรับด้านรายจ่ายงบประมาณที่ตั้งไว้จำนวน 218,000 ล้านบาท ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ 34,087.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.6 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น

2. ด้านการศึกษา 39,978.4 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.3 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น

3. ด้านป้องกันประเทศและรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน 41,257.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.9 ของงบประมาณ รายจ่ายทั้งสิ้น

4. ด้านสาธารณสุขและสาธารณูปการ 23,792 ล้านบาทหรือร้อยละ 10.9 ของ งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

5. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ 50,719.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.3 ของ งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

6. ด้านการบริหารทั่วไปและอื่น ๆ 17,336.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.0 ของ งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น[43]

---

[43]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2528 สมัยสามัญ, วันที่ 3 กรกฎาคม 2528, หน้า 18-26.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2530

วันที่ 1 ตุลาคม 2529 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่ารัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 เป็นจำนวนไม่เกิน 227,500 ล้านบาท ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติ ในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ 52 คน เพื่อพิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
2. พลอากาศเอก พะเนียง กาญจรัตน์
3. นายบรรหาร ศิลปอาชา
4. นายศุภชัย พานิชภักดิ์
5. นายประภัตร โพธสุธน
6. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์
7. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
8. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ
9. นายพนัส สิมะเสถียร
10. นายทวี หนุนภักดี
11. นายบดี จุณณานนท์
12. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
13. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์
14. นายเดโช สวนานนท์
15. นายจำรูญ ไชยลังการณ์
16. นายวิชิต วิเศษสุวรรณภูมิ
17. นายไสว พัฒโน
18. นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์
19. นางอนงค์ ตงศิริ
20. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง
21. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์
22. นายสุวัฒน์ วีระเศรษฐกุล
23. นายธงชาติ รัตนวิชา
24. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา
25. นายปัญจะ เกสรทอง
26. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
27. พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์
28. นายวุฒินันท์ พงศ์อารยะ
29. นายบุญธง สงฆ์ประชา
30. นายชาญชัย ปทุมารักษ์
31. นายประสงค์ บูรณ์พงศ์
32. นายอำนวย ยศสุข
33. นายมนตรี ด่านไพบูลย์
34. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์
35. นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์
36. นายสันติ ชัยวิรัตนะ
37. นายวิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์
38. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
39. นายตามใจ ขำภโต
40. นายชัย ชิดชอบ
41. นายจองชัย เที่ยงธรรม
42. นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา
43. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ
44. นายวัชระ ประภาพัฒน์
45. นายมงคล จงสุทธนามณี
46. นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์
47. นายวัฒนา อัศวเหม
48. นายส่งสุข ภัคเกษม

Digital Library

49. นายบุญชู โรจนเสถียร 50. นายจรัส พั้วช่วย
51. นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล 52. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง
กำหนดการแปรญัตติ ภายใน 30 วัน[44]

วันที่ 11 ธันวาคม 2529 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว
ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 12 ธันวาคม 2529 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และที่ประชุมได้มีมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีด้วย[45]

วันที่ 15 ธันวาคม 2529 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรและได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา[46]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2530 มีจำนวนไม่เกิน 227,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2529 จำนวน 9,500 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.4
ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 รัฐบาลมีเป้าหมายในการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศที่สำคัญ รวม 5 ประการ ด้วยกันคือ
1. เร่งรัดฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้จัดสรร งบประมาณรายจ่าย 40,912 ล้านบาท
2. ยกระดับชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย 60,365 ล้านบาท
3. เสริมสร้างความสงบสุขภายในประเทศ ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย 10,918 ล้านบาท
4. ธำรงไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย 42,135 ล้านบาท
5. การแก้ไขปัญหาหนี้สินของประเทศ ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย 42,000 ล้านบาท

---

[44]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9/2529 สมัยสามัญ, วันที่ 1 ตุลาคม 2526, หน้า 279, 536-538.

[45]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2529 สมัยสามัญ, วันที่ 12 ธันวาคม 2529, หน้า 146, 158.

[46]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2529 สมัยวิสามัญ, วันที่ 15 ธันวาคม 2529, หน้า 495-498.

Digital Library

6. การบริหารงานทั่วไปและอื่น ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย 17,020 ล้านบาท

7. งบประมาณอุดหนุนรัฐวิสาหกิจ 2,366 ล้านบาท

8. การดำเนินการเพื่อการเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวได้จัดสรรงบประมาณ รายจ่าย 858 ล้านบาท[47]

[47] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 9/2529 สมัยสามัญ วันที่ 1 ตุลาคม 2529, หน้า 327-342.

Digital Library

การพิจารณาร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2531

วันที่ 24 มิถุนายน 2530 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2531 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่ารัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2531 เป็นจำนวนไม่เกิน 243,500 ล้านบาท ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2531 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติ ในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ 52 คน เพื่อพิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
2. พลอากาศเอก พะเนียง กาน่ตรัตน์
3. นายบรรหาร ศิลปอาชา
4. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์
5. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ
6. นายศุภชัย พานิชภักดิ์
7. นายประภัตร โพธสุธน
8. นายประจวบ ไชยสาส์น
9. นายพนัส สิมะเสถียร
10. นายทวี หนุนภักดี
11. นายบดี จุณณานนท์
12. นายประกอบ จ่วงพานิช
13. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
14. นายวิชิต วิเศษสุวรรณภูมิ
15. นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์
16. นายเด่น โต๊ะมีนา
17. นายณรงค์ นุ่นทอง
18. นายจริญญา พึ่งแสง
19. นายสุรใจ ศิรินุพงศ์
20. นายทวีวัฒน์ ฤทธิ์ฤาชัย
21. พันเอก สาคร กิจวิริยะ
22. นายวิทยา ขันอาสา
23. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม
24. นายประวัฒน์ อุตตะโมต
25. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์
26. นายนิยม วรปัญญา
27. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
28. นายปัญจะ เกสรทอง
29. นายไพโรจน์ เครือรัตน์
30. นายยุทธ อังกินันทน์
31. ว่าที่ร้อยตรี วิชัย จิตรพิทักษ์เลิศ
32. นายอำนวย ยศสุข
33. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ
34. นายจีรมิตร เจียมเจริญอุดมดี
35. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์
36. นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง
37. นายธีระชัย ศิริขันธ์
38. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
39. นายตามใจ ขำภโต
40. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
41. นายชัย ชิดชอบ
42. นายประชุม รัตนเพียร
43. นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล
44. นายอุส่าห์ สระมาลา
45. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย
46. เรือตรีสุพจน์ ตั้งตระกูล
47. นายส่งสุข ภัคเกษม
48. นายวิศัลย์ โมษิตานนท์

Digital Library

49. นายบุญชู โรจนเสถียร 50. นายเรวัติ ศิรินุกูล
51. นายอุทัย พิมพ์ใจชน 52. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์
กำหนดการแปรญัตติ ภายใน 30 วัน[48]

วันที่ 3 กันยายน 2530 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2531 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 4 กันยายน 2530 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และที่ประชุมได้มีมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีด้วย[49]

วันที่ 11 กันยายน 2530 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2531 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้ มีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี[50]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2531 มีจำนวนไม่เกิน 243,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2530 จำนวน 16,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 สำหรับรายรับที่จะนำมาใช้จ่ายตามวงเงินงบประมาณ ที่ตั้งไว้ จะได้จากภาษีอากรและรายได้อื่นจำนวน 199,500 ล้านบาท และจากการกู้เงินภายในประเทศ 44,000 ล้านบาท

รัฐบาลมีวัตถุประสงค์หลักที่จะดำเนินการโดยอาศัยงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2531 สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้การขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องและกระจายไปยังทุกภาคเศรษฐกิจ
2. เพื่อยกมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรและคุณภาพของชีวิต
3. การพัฒนาชนบท[51]

---

[48]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19/2530 สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันที่ 24 มิถุนายน 2530, หน้า 243, 567-568, 572-573.

[49]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2530 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 4 กันยายน 2530, หน้า 420, 468.

[50]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 5 ครั้งที่ 2/2530 สมัยสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 11 กันยายน 2530, หน้า 24.

[51]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19/2530 สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันที่ 24 มิถุนายน 2530, หน้า 288-290.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2532

วันที่ 26 ตุลาคม 2531 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2532 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2532 เป็นจำนวน 288,500 ล้านบาท และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2532 สำหรับใช้เป็นหลักการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติ ในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ 52 คน เพื่อพิจารณา ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายประมวล สภาวสุ
2. นายสุชน ชามพูนท
3. นายชวน หลีกภัย
4. นายบรรหาร ศิลปอาชา
5. นายอุดร ตันติสุนทร
6. นายประจวบ ไชยสาส์น
7. นายวัฒนา อัศวเหม
8. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
9. นายพนัส สิมะเสถียร
10. นายพิสิฏฐ ภัคเกษม
11. นายบดี จุณณานนท์
12. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
13. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
14. นายจองชัย เที่ยงธรรม
15. นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์
16. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์
17. นายนิยม วรปัญญา
18. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์
19. นายปิยะ อังกินันทน์
20. นายพิชิต ธีระรัชตานนท์
21. นายเรวัต สิรินุกูล
22. นายสุขุม เลาวัณย์ศิริ
23. นายเอี่ยม ทองใจสด
24. นายถาวร ตรีรัตนณรงค์
25. นายตัน วัชรสินธุ์
26. นายเจี่ย ก๊กผล
27. นายเทอดธรรม อัมราลิขิต
28. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ
29. นายอำนวย ยศสุข
30. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
31. นายไชยยศ จิรเมธากร
32. นายประณต เสริฐวิชา
33. นายปรีชา มุสิกุล
34. นายทวี สุระบาล
35. นายบัญญัติ วงศ์ประยูร
36. นายอุดมศักดิ์ อุชชิน
37. นายพีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์
38. นายสุเทพ วงศ์กำแหง
39. นายอดิศร เพียงเกษ
40. นายบุญชู โรจนเสถียร
41. นายจำนงค์ โพธิสาโร
42. นายประสิทธิ์ พิทูรกิจจา
43. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์
44. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์
45. นายเด่น โต๊ะมีนา
46. นายจาตุรนต์ ฉายแสง
47. นายชำนิ ศักดิ์เศรษฐ
48. นายประทีป กรีฑาเวช

Digital Library

49. นายบุญยง วัฒนพงศ์ 50. นายสนิท กุลเจริญ
51. นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต 52. นายสัญญา สถิรบุตร
กำหนดการแปรญัตติ ภายใน 30 วัน[52]

วันที่ 4 มกราคม 2532 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2532 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภแล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 5 มกราคม 2532 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อ พิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และมีมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะ รัฐมนตรีด้วย[53]

วันที่ 6 มกราคม 2532 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2532 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร และได้ลงมติให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา[54]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2532 มีจำนวนไม่เกิน 288,500 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากงบประมาณ 2531 เท่ากับ42,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.2 และรายรับที่จะนำมาใช้จ่ายตามวงเงินงบประมาณ จำนวน 285,500 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้จากภาษีอากรและรายได้อื่น ๆ จำนวน 262,500 ล้านบาท และเงินกู้จาก แหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศจำนวน 23,000 ล้านบาท

สำหรับงบประมาณรายจ่ายที่เสนอตั้งไว้จำนวน 285,500 ล้านบาท รัฐบาลจะจัดสรรเพื่อดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

ก. ด้านเศรษฐกิจ งบประมาณ จำนวน 54,514 ล้านบาท
ข. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งบประมาณ 1,602 ล้านบาท
ค. ด้านสังคม งบประมาณ 58,110 ล้านบาท
ง. ความมั่นคงของประเทศและการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน งบประมาณ 61,196 ล้านบาท
จ. การบริหารราชการทั่วไป งบประมาณ 43,514 ล้านบาท
ฉ. การชำระหนี้เงินต้น และดอกเบี้ยเงินกู้ของรัฐบาล จำนวน 66,564 ล้านบาท[55]

---

[52]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19/2531 สมัยสามัญ, วันที่ 26 ตุลาคม 2531, หน้า 16, 362, 366-367.

[53]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2532 สมัยวิสามัญ, วันที่ 5 มกราคม 2532, หน้า 575, 616.

[54]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2532 สมัยวิสามัญ, วันที่ 6 มกราคม 2532, หน้า 42, 44.

[55]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19/2531 สมัยสามัญ, วันที่ 26 ตุลาคม 2531, หน้า 55-62.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2533

วันที่ 29 มิถุนายน 2532 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 335,000 ล้านบาท และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง เพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว[56]

วันที่ 30 มิถุนายน 2532 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้อภิปรายร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2533 จบแล้ว ได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ 52 คน เพื่อพิจารณา ดังรายชื่อ ต่อไปนี้

1. นายประมวล สภาวสุ	2. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ
3. นายสุชน ชามพูนท	4. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์
5. นายบรรหาร ศิลปอาชา	6. นายมนตรี พงษ์พานิช
7. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์	8. นายวัฒนา อัศวเหม
9. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	10. นายพนัส สิมะเสถียร
11. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	12. นายบดี จุณณานนท์
13. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ	14. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์
15. นายชาญชัย พรหมสาขา ณ สกลนคร	16. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี
17. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์	18. นายบุรินทร์ หิรัญบูรณะ
19. นายปิยะ อังกินันทน์	20. นายพิชัย มงคลวิรกุล
21. นายเรวุฒิ จินดาพล	22. นายวีรวร สิทธิธรรม
23. นายชาญชัย พรหมสาขา ณ สกลนคร	24. จ่าสิบเอก ทรงธรรม ปัญญาดี
25. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์	26. นายบุรินทร์ หิรัญบูรณะ
27. นายปิยะ อังกินันทน์	28. นายพิชัย มงคลวิรกุล
29. นายเรวุฒิ จินดาพล	30. นายวีรวร สิทธิธรรม
31. นายเสริมศักดิ์ การุญ	32. นายสุนทร วิลาวัลย์
33. นายอำนวย ยศสุข	34. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ
35. นายนิยม คำแหง	36. นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่
29. นายระวี หิรัญโชติ	30. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์

[56]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2532 สมัยสามัญ, วันที่ 29 มิถุนายน 2532, หน้า 16.

Digital Library

31. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
32. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์
33. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
34. นายสนั่น พยัคฆกุล
35. นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์
36. นายสุเมธ พรมพันห่าว
37. นายสมพร อัศวเหม
38. นายโกเมศ ขวัญเมือง
39. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์
40. นายประเทือง คำประกอบ
41. นายบุญชู โรจนเสถียร
42. นายวีระ มุสิกพงศ์
43. นายสมาน ชมภูเทพ
44. นายบุญหลง ถาคำฟู
45. นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์
46. นายสง่า วัชราภรณ์
47. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์
48. นายจุติ ไกรฤกษ์
49. นายประกอบ สังข์โต
50. นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล
51. นายจำลอง ครุฑขุนทด
52. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[57]

วันที่ 6 กันยายน 2532 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2532 ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 7 กันยายน 2532 ที่ประชุมสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่าง และมีมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และมีมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรีด้วย[58]

วันที่ 8 กันยายน 2532 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2533 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้มีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี[59]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2533 มีจำนวน 335,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณปี 2532 เป็นเงิน 49,500 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.3

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานด้าน ต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ 73,884 ล้านบาท

---

[57]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13/2532 สมัยสามัญ เป็นพิเศษ, วันที่ 30 มิถุนายน 2532, หน้า 391-397.

[58]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2532 สมัยวิสามัญ, วันที่ 7 กันยายน 2532, หน้า 575, 616.

[59]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 6 ครั้งที่ 1/2532 สมัยวิสามัญ, วันที่ 8 กันยายน 2532, หน้า 28, 30.

Digital Library

2. ด้านการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม 4,373 ล้านบาท
3. ด้านสังคม 79,310 ล้านบาท
4. ด้านความมั่นคงของประเทศ 72,334 ล้านบาท
5. ด้านการบริหารทั่วไปของรัฐ 35,525 ล้านบาท
6. ด้านการชำระหนี้เงินกู้ 65,574 ล้านบาท[60]

[60]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2532 สมัยสามัญ, วันที่ 29 มิถุนายน 2532, หน้า 52, 60.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2534

วันที่ 27 มิถุนายน 2533 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2534 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอข้อตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2534 เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 387,500 ล้านบาท และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2534 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง ตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

วันที่ 28 มิถุนายน 2533 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้อภิปรายร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2534 จบแล้ว ได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ 52 คน เพื่อพิจารณาดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์
2. นายจองชัย เที่ยงธรรม
3. นายจุติ ไกรฤกษ์
4. นายเจริญ ภักดีวานิช
5. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง
6. นายชวลิต มหาจันทร์
7. นายชวลิต โอสถานุเคราะห์
8. นายชาญชัย ปทุมารักษ์
9. นายชูวิทย์ จิตรสกุล
10. นายไชยศิริ เรืองกาญจนเศรษฐ์
11. นายตุ่น จินตะเวช
12. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์
13. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์
14. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์
15. นายบรรหาร ศิลปอาชา
16. นายบดี จุณณานนท์
17. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
18. นายบุญชู โรจนเสถียร
19. นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์
20. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ
21. นายประพันธ์ หุตะสิงห์
22. นายประมวล สภาวสุ
23. นายประวัฒน์ อุตตะโมต
24. นายประสาร ด่านกุล
25. นายพนัส สิมะเสถียร
26. นายพยุง ซ่ำซอง
27. พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์
28. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
29. นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ
30. นายไพโรจน์ ทุ่งทอง
31. นายเยี่ยมพล พลเยี่ยม
32. นายวัฒนา อัศวเหม
33. นายวิทยา ศิริพงษ์
34. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์
35. นางศรีสกุล เตชะไพบูลย์
36. นายศุภสิทธิ์ เตชะตานนท์
37. นายสมพร ศรีวงษ์
38. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ
39. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม
40. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
41. นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี
42. นายสุชน ชามพูนท
43. นายสุรพันธ์ ชินวัตร
44. นายเสนอ พึงเจียม

Digital Library

45. นายโสภณ เพชรสว่าง
46. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์
47. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ
48. นายอาทิตย์ วิลัยวงค์
49. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์
50. นายอำนวย ยศสุข
51. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
52. นายเอกพร รักความสุข

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[61]

วันที่ 5 กันยายน 2533 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2534 ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่างคำปรารภแล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 6 กันยายน 2533 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และที่ประชุมได้ลงมติให้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญไปยังคณะรัฐมนตรี ด้วย[62]

วันที่ 7 กันยายน 2533 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2534 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

หลังจากอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้มีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี[63]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2534 มีจำนวนไม่เกิน 387,500 ล้านบาท เพิ่มจากงบประมาณ ปี 2533 จำนวน 52,500 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.7 และรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายตามวงเงินงบประมาณจะได้มาจากภาษีอากร และรายได้อื่นเป็นหลัก โดยที่จะไม่มีการกู้เงินจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ

ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2534 รัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. เพื่อรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูงอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
2. เพื่อกระจายผลการพัฒนาให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันยิ่งขึ้น
3. เพื่อพัฒนาทรัยากรมนุษย์ให้มีปริมาณและคุณภาพยิ่งขึ้น
4. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี[64]

---

[61] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13/2533 สมัยสามัญ, วันที่ 27 มิถุนายน 2533, หน้า 13.

[62] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 14/2533 สมัยสามัญ, วันที่ 28 มิถุนายน 2533, หน้า 13, 621, 628-629.

[63] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 14/2533 สมัยสามัญ, วันที่ 28 มิถุนายน 2533, หน้า 13, 621, 628-629.

[64] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ชุดที่ 6 ครั้งที่ 1/2533 สมัยวิสามัญ, วันที่ 7 กันยายน 2533, หน้า 53, 61.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2535

วันที่ 19 กรกฎาคม 2534 ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอ ร่างพระราชบัญญัติมีใจความสำคัญว่า รัฐบาลได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2535 เป็นจำนวนไม่เกิน 460,400,000,000 บาท (สี่แสนหกหมื่นสี่ร้อยล้านบาท) และตั้ง รายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

เมื่อสมาชิกฯ อภิปรายซักถาม และคณะรัฐมนตรีได้ตอบข้อซักถามและชี้แจงเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน 35 คน พิจารณา คณะกรรมาธิการฯ ประกอบด้วย

1. นายสุธี สิงห์เสน่ห์
2. นายมีชัย วีระไวทยะ
3. นายวีรพงษ์ รามางกูร
4. พลเอก วิมล วงศ์วานิช
5. นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์
6. พลเรือเอก วิเชษฐ การุณยวนิช
7. หม่อมหลวงเชิงชาญ กำภู
8. นายสมชัย วุฒิปรีชา
9. นายอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ
10. นายประหยัด ถิระวัฒน์
11. นาวาอากาศเอก โสภณ สุวรรณะรุจิ
12. นายทวี หนุนภักดี
13. นายพนัส สิมะเสถียร
14. นายบดี จุณณานนท์
15. หม่อมราชวงศ์จัตุมงคล โสณกุล
16. นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ
17. นายอานุภาพ สุนอนันต์
18. นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา
19. นายนิตินัย นาครทรรพ
20. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันทน์
21. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์
22. พลเรือโท ปรีดา การสุทธิ์
23. นายพิชัย วาศนาส่ง
24. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
25. คุณหญิงพัชรี ว่องไพฑูรย์
26. พลเอก วิชัย เพิ่มทรัพย์
27. นายศุภชัย พานิชภักดิ์
28. พลโท สกัณห์ สถิตยุทธการ
29. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์
30. พลโท สุพิทย์ วรอุทัย
31. พลอากาศโท สุรพัฒก์ จบกลศึก
32. นายสุวรรณ จันทร์สม
33. นายสุวิทย์ สุทธานุกูล
34. นายอุทัย สุดสุข
35. นายอำนวย วีรวรรณ

กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน[65]

---

[65]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 17/2534 วันที่ 19 กรกฎาคม 2534, หน้า 138, 265-267.

Digital Library

วันที่ 20 กันยายน 2534 ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับ มาตราจนจบร่าง และลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ และมีมติเห็นชอบ ด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฯ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป[66]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2535 มีจำนวน 460,400 ล้านบาท โดยรัฐบาลได้จัดทำขึ้นโดยยึดแนวทางหลัก 2 ประการคือ ยึดนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อสภาเป็นบรรทัดฐาน และยึดแนวทางของร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ[67]

---

[66]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 28/2534, วันที่ 20 กันยายน 2534, หน้า 386, 391.

[67]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 17/2534, วันที่ 19 กรกฎาคม 2534, หน้า 177.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2536

วันที่ 16 ธันวาคม 2535 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 เป็นจำนวนไม่เกิน 560,000 ล้านบาท และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

ที่ประชุมอภิปราย และได้เลื่อนการพิจารณา[68]

วันที่ 17 ธันวาคม 2535 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และได้เลื่อนการพิจารณา

วันที่ 18 ธันวาคม 2535 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ภายหลังอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 52 คน เพื่อพิจารณาประกอบด้วย

1. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์
2. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี
3. นายบุญชู ตรีทอง
4. พันเอกวินัย สมพงษ์
5. นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ
6. นายส้มพันธ์ ทองสมัคร
7. นายอุทัย พิมพ์ใจชน
8. พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ
9. นายบัณฑิต บุณยะปานะ
10. นายโกวิทย์ โปษยานนท์
11. นายบดี จุณณานนท์
12. นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์
12. นายสำเร็จ ภูนิคม
14. นายคำรณ ณ ลำพูน
15. นายวิทูรย์ นามบุตร
16. นายรัชชัย ศรีลาภ
17. นายอำนาจ เพ่งจิตต์
18. นายเจริญ คันธวงศ์
19. นายตรีพล เจาะจิตต์
20. นายวินัย เสนเนียม
21. นายชุมพล กาญจนะ
22. นายสุวโรช พะลัง
23. นายบรรหาร ศิลปอาชา
24. นายทวิช กลิ่นประทุม
25. นายวัฒนา อัศวเหม
26. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์

---

[68] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 20/2535 สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง เป็นพิเศษ, วันที่ 16 ธันวาคม 2535, หน้า 18.

Digital Library

27. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ 28. นายชัย ชิดชอบ
29. นายไพศาล จันทรภักดี 30. นายวิรัช รัตนเศรษฐ
31. นายปัญจะ เกสรทอง 32. นายสุชน ชามพูนท
33. นายเดช บุญหลง 34. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ
35. นายประจวบ ไชยสาส์น 36. นายประวัฒน์ อุตตะโมต
37. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ 38. นายพูลสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร
39. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ 40. นายบุญชง วีสมหมาย
41. นายเฉลิมชัย เอียสกุล 42. นายมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์
43. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ 44. นายสุธรรม แสงประทุม
45. นายสฤต สันติเมทนีดล 46. นายวิชัย วงศ์ไชย
47. นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์ 48. นายดนัยฤทธิ์ วัชราภรณ์
49. นายวิวัฒนไชย ณ กาฬสินธุ์ 50. นายสุเมธ พรมพันห่าว
51. นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์ 52. ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง

กำหนดเวลาแปรญัตติภายใน 30 วัน[69]

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2536 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2536 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2536 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2536 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้จนจบร่างและลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป[70]

วันที่ 1 มีนาคม 2536 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการที่จะส่งไปให้รัฐบาลดำเนินการต่อไป[71]

---

[69]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 22/2535 สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง เป็นพิเศษ, วันที่ 18 ธันวาคม 2535, หน้า 496, 501-503.

[70]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 3/2536 สมัยวิสามัญ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2536, หน้า 398.

[71]สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2536 สมัยวิสามัญ, วันที่ 1 มีนาคม 2536, หน้า 124-125, 142.

Digital Library

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 มีจำนวน 560,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2535 จำนวน 99,600 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.6

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานด้าน ต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารการต่างประเทศและความมั่นคง
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านสังคม
4. ด้านการพัฒนาขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. ด้านการฟื้นฟูบูรณะกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
6. ด้านการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท[72]

[72]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 20/2535 สมัย สามัญ ครั้งที่หนึ่ง เป็นพิเศษ, วันที่ 16 ธันวาคม 2535, หน้า 65-79.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2537

วันที่ 30 มิถุนายน 2536 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 เป็นจำนวนไม่เกิน 625,000 ล้านบาท และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1. ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2. ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว[73]

วันที่ 1 กรกฎาคม 2536 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และได้เลื่อนการพิจารณาไป

วันที่ 2 กรกฎาคม 2536 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ภายหลังอภิปรายแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน 52 คน เพื่อพิจารณาประกอบด้วย

1. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์
2. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี
3. นายบุญชู ตรีทอง
4. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
5. นายไพฑูรย์ แก้วทอง
6. นายรักเกียรติ สุขธนะ
7. นายประวัติ ทองสมบูรณ์
8. นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์
9. พันเอกวินัย สมพงษ์
10. นายบัณฑิต บุณยะปานะ
11. นางฤดี จิวาลักษณ์
12. นายบดี จุณณานนท์
13. นายเสรี สุขสถาพร
14. นายปรีชา สุวรรณทัต
15. นายอรรคพล สรสุชาติ
16. นายกฤษฎาง แถวโสภา
17. นายทรงพล โกวิทศิริกุล
18. นายอลงกรณ์ พลบุตร
19. นางลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์
20. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ
21. นายวิรัช ร่มเย็น
22. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล
23. นายบรรหาร ศิลปอาชา
24. นายชัย ชิดชอบ
25. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
26. นายเจริญ จรรย์โกมล
27. นายวัฒนา อัศวเหม
28. นายเรวัต สิรินุกุล
29. นายบุญเสริม ถาวรกุล
30. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์
31. นายกร ทัพพะรังสี
32. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์

[73]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 1 ครั้งที่ 18/2536 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 30 มิถุนายน 2536, หน้า 221.

Digital Library

33. นายเจริญ เชาวน์ประยูร
34. นายประสาท ตันประเสริฐ
35. นายวิเชียร ขาวขำ
36. นายวิทยา คุณปลื้ม
37. นายกริช กงเพชร
38. นายชิงชัย มงคลธรรม
39. นายประเทือง ปานลักษณ์
40. นายมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์
41. นายสุดิน ภูยุทธานนท์
42. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล
43. นายอุดร ตันติสุนทร
44. นายมานะ มหาสุวีระชัย
45. นายวิทยา แก้วภราดัย
46. นายอุดมเดช รัตนเสถียร
47. นางเครือวัลย์ สมณะ
48. นายมนตรี พงษ์พานิช
49. นายดุสิต โสภิตชา
50. เรือตรีสุพจน์ ตั้งตระกูลไท
51. นายเอกภาพ พลซื่อ
52. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[74]

ต่อมาวันที่ 8 กรกฎาคม 2536 ที่ประชุมสภาได้ลงมติเลือก นายบุญพันธ์ แขวัฒนะ เป็นกรรมาธิการแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยแทนนายมนตรี พงษ์พานิช[75]

และในวันที่ 22 กรกฎาคม 2536 ที่ประชุมสภาได้ลงมติเลือก นายอรัญ ธรรมโน เป็นกรรมาธิการแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยแทนนายบัณฑิต บุณยะปานะ ซึ่งถึงแก่กรรม[76]

วันที่ 8 กันยายน 2536 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับ

วันที่ 9 กันยายน 2536 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 10 กันยายน 2536 ที่ประชุมสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง แล้วลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และมีมติเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี[77]

---

[74]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 1 ครั้งที่ 20/2536 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 2 กรกฎาคม 2536, หน้า 558, 563-565.

[75]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 1 ครั้งที่ 22/2536 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 8 กรกฎาคม 2536, หน้า 222.

[76]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 1 ครั้งที่ 26/2536 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 22 กรกฎาคม 2536, หน้า 10.

[77]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 1 ครั้งที่ 3/2536 สมัยวิสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 10 กันยายน 2536, หน้า 433.

Digital Library

วันที่ 13 กันยายน 2536 ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการที่จะส่งไปให้รัฐบาลดำเนินการต่อไป[78]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 มีจำนวน 625,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2536 จำนวน 65,000 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.6

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยจำแนกลักษณะได้ดังนี้

1. การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท จำนวน 133,114 ล้านบาท
2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต จำนวน 96,560 ล้านบาท
3. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 11,254 ล้านบาท
4. การพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน จำนวน 3,713 ล้านบาท
5. การฟื้นฟูบูรณะกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 9,215 ล้านบาท
6. การดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับพาณิชย์ การท่องเที่ยง ความมั่นคง และอื่น ๆ จำนวน 50,218 ล้านบาท
7. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของรัฐ การรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การผดุงความยุติธรรมให้แก่ประชาชน และการชำระหนี้สินของรัฐบาล จำนวนที่เหลือจากข้างต้น[79]

---

[78]สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 3/2536 สมัยวิสามัญ, วันที่ 13 กันยายน 2536, หน้า 338-339.

[79]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 1 ครั้งที่ 18/2536 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 30 มิถุนายน 2536, หน้า 284-308.

Digital Library

การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2538

วันที่ 6 กรกฎาคม 2537 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติมีใจความว่า รัฐบาลได้เสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 715,000 ล้านบาท และตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังเพื่อ

1.ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน

2.ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว[80]

วันที่ 7 กรกฎาคม 2537 ที่ประชุมสภา พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 8 กรกฎาคม 2537 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้อภิปรายร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2538 จบแล้ว ได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ 52 คน เพื่อพิจารณาดังรายชื่อต่อไปนี้

1. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์	2. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี
3. นายบุญชู ตรีทอง	4. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
5. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	6. นายชำนิ ศักดิเศรษฐ์
7. นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	8. นายพินิจ จารุสมบัติ
9. นายอรัญ ธรรมโน	10. นางฤดี จิวาลักษณ์
11. นายวิทยา ศิริพงศ์	12. นายบดี จุณณานนท์
13. นายเสรี สุขสถาพร	14. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ
15. นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ	16. นายลาภศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ
17. นายสมพงษ์ สู่ศุภอรรถ	18. นายพิษณุ พลไวย์
19. นายสมชาย นิยมกิจ	20. นายมนัส เฮงยศมาก
21. นายฉลาด ขามช่วง	22. นายบรรหาร ศิลปอาชา
23. นายเสนาะ เทียนทอง	24. นายส่งสุข ภัคเกษม
25. นายชัชวาลย์ ชมภูแดง	26. นายชุมพล ศิลปอาชา
27. นายเอี่ยม ทองใจสด	28. นายกำซุง ประภากรแก้วรัตน์
29. นายสมชาย สาดิษฐ์	30. นายประจวบ ไชยสาส์น

[80]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 เล่ม 2 ครั้งที่ 16/2537 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 6 กรกฎาคม 2537, หน้า 15.

Digital Library

31. ว่าที่ร้อยตรี ไพโรจน์ สุวรรณฉวี
32. นายเกษม มาลัยศรี
33. นายธานี ยี่สาร
34. นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์
35. นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์
36. นายเฉลิมชัย อุฬารกุล
37. นายภูมินทร์ ลีธีระประเสริฐ
38. นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร
39. นายไพศาล ยิ่งสมาน
40. นายบุญทรง วงศ์กวี
41. นายวาสิต พยัคฆบุตร
42. นายแสวง ฤกษ์จรัล
43. นายวัลลภ ยังตรง
44. นายอำนาจ ชนะวงศ์
45. นายสมบูรณ์ ทองบุราณ
46. นายพงษ์พัฒน์ ธีรประเทืองกุล
47. นายมนตรี พงษ์พานิช
48. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร
49. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข
50. นายสันติ ชัยวิรัตนะ
51. นายคณิน บุญสุวรรณ
52. นายปาน พึ่งสุจริต

กำหนดการแปรญัตติภายใน 30 วัน[81]

วันที่ 14 กันยายน 2537 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2538 ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารถ แล้วเรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 15 กันยายน 2537 ที่ประชุมสภา พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตรา

วันที่ 16 กันยายน 2537 ที่ประชุมสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่างและลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 ให้เสนอต่อวุฒิสภา เพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ และมีมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป[82]

วันที่ 19 กันยายน 2537 ที่ประชุมวุฒิสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการที่จะส่งไปให้รัฐบาลดำเนินการต่อไป[83]

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 มีจำนวนไม่เกิน 715,000 ล้านบาท ได้จัดสรรเพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

1. การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท จำนวน 152,238 ล้านบาท

---

[81] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 2 ครั้งที่ 18/2537 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 8 กรกฎาคม 2537, หน้า 304-305.

[82] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 2 ครั้งที่ 18/2537 สมัยสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 8 กรกฎาคม 2537, หน้า 304-305.

[83] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 18 ปีที่ 2 ครั้งที่ 3/2537 สมัยวิสามัญ ครั้งที่สอง, วันที่ 26 กันยายน 2537, หน้า 306-307, 330-331.

Digital Library

2. การพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิต จำนวน 176,413 ล้านบาท
3. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 15,881 ล้านบาท
4. การแก้ไขปัญหาจราจรและฟื้นฟูบูรณะกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 13,827 ล้านบาท
5. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำนวน 8,997 ล้านบาท[84]

[84] สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1/2537 สมัยวิสามัญ ประจำปี 19 กันยายน 2537, หน้า 62, 73.

Digital Library

การอภิปรายไม่ไว้วางใจ

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง 12-13 ธันวาคม 2517	595
2. อภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีชี้แจงข้อเท็จจริงตามรัฐธรรมนูญ 7 สิงหาคม 2518	596
3. อภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 158 16 กรกฎาคม 2519	597
4. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 10-16 ตุลาคม 2522	598
5. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี 27 กุมภาพันธ์ 2523	600
6. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 29 พฤษภาคม -1มิถุนายน 2524	601
7. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 2-4 มิถุนายน 2525	602
8. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 13 กรกฎาคม 2526	605
9. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย 3 พฤษภาคม 2527	606
10. ญัตติขอให้รัฐสภาตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา 141 9 พฤษภาคม 2527	607
11. ญัตติให้พิจารณาผลการตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา 137 17 พฤษภาคม 2527	608
12. ญัตติให้รัฐสภาตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา 137 28 พฤษภาคม 2528	609
13. ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจ 29 พฤษภาคม 2528	610
14. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ 8-9 ตุลาคม 2529	611
15. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ 22 เมษายน 2530	612
16. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 21-22 ตุลาคม 2530	613
17. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 19-20 ตุลาคม 2531	614

Digital Library

เรื่อง	หน้า
18. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 19-20 กรกฎาคม 2532	615
19. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ 18-21 กรกฎาคม 2533	616
20. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและทั้งคณะ 9-12 มิถุนายน 2536	617
21. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 10-12 พฤศจิกายน 2536	619
22. อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล 27-29 กรกฎาคม 2537	620

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง 12-13 ธันวาคม 2517

วันที่ 12 ธันวาคม 2517[1] มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 17 ณ ตึกรัฐสภา ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยนายสมัคร สุนทรเวชและคณะรวม 65 คน เป็นผู้เสนอ ซึ่งก่อนหน้าที่นายวิรัช กมุทมาศและคณะรวม 65 คนได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป ตาม มาตรา 158 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การเสนอญัตติทั้งสองฉบับสืบเนื่องมาจากกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายสมหมาย ฮุนตระกูล) เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ด้วยวาจาให้ย้ายอธิบดีกรมธนารักษ์ไปเป็นที่ปรึกษากระทรวงการคลัง ซึ่งอธิบดีกรมธนารักษ์ได้ตรวจพบการทุจริตในกองกษาปณ์จึงได้ทำรายงานถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและมีคำสั่งให้ย้ายผู้อำนวยการกองกษาปณ์ไปประจำกรม สร้างความไม่พอใจแก่คนงานในโรงงานของกองกษาปณ์ถึงกับมีการประท้วง การอภิปรายในญัตติทั้งสองได้กล่าวถึงกรณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาทิเช่นการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง การใช้อำนาจทางการเมืองแทรกแซงในราชการประจำการประมูลโรงเหล้า การเกิดเงินเฟ้อ เป็นต้น ต่อมาที่ประชุมได้มีมติให้ถอนญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 158 ซึ่งเสนอโดยนายวิรัช กมุทมาศและคณะ เมื่ออภิปรายกันเป็นเวลาพอสมควรแล้วที่ประชุมได้มีมติให้ปิดการอภิปรายและจะลงมติความไว้วางใจในวันศุกร์ที่ 13 ธันวาคม 2517[2] ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติให้ความไว้วางใจต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังด้วย คะแนนเสียง 95 ต่อ 21

---

[1]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 17/2517, วันพฤหัสบดีที่ 12 ธันวาคม 2517 ,หน้า 155-244.

[2]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ 18/2517, วันศุกร์ที่ 13 ธันวาคม 2517 ,หน้า 340-341.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีชี้แจงข้อเท็จจริง ตามรัฐธรรมนูญ 7 สิงหาคม 2518

วันที่ 7 สิงหาคม 2518[3] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 158 เพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติในปัญหาการชุมนุมของไทยการ์ดเพื่อเรียกร้องเงินค่าตอบแทน ปัญหากรรมการของสหพันธ์ชาวไร่ชาวนาถูกฆ่าตาย และกรณีโจรผู้ร้ายชุกชุมโดยเฉพาะในจังหวัดภาคใต้ ซึ่ง ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และคณะเป็นผู้เสนอ ในที่ประชุมมีสมาชิกอภิปรายซักถามสลับกับการชี้แจงของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี นายบรีดา พัฒนถาบุตร รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จากนั้นที่ประชุมมีมติให้ปิดอภิปรายด้วยคะแนนเสียง 56 ต่อ 48

---

[3]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13/2517 สามัญสมัยที่สอง, วันพฤหัสบดีที่ 7 สิงหาคม 2518 ,หน้า 155-373.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา 158
16 กรกฎาคม 2519

วันที่ 16 กรกฎาคม2519[4] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาญัตติเปิด อภิปรายทั่วไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 158 เพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติญัตติแรกนายสวัสดิ์ คำประกอบ และคณะเป็นผู้เสนอ กล่าวถึงปัญหารถเมล์เล็ก ปัญหาข้าวเปลือก และข้าวโพดราคาตกต่ำ ปัญหาโจรผู้ร้ายชุกชุมและปัญหายาเสพติด ญัตติที่สอง นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะเป็นผู้เสนอเกี่ยวกับปัญหาการช่วยเหลือเกษตรกร ปัญหาโจรผู้ร้ายชุกชุมและปัญหาการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง ประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นควรให้รวมญัตติ 2 ญัตติเข้าด้วยกันในการพิจารณา เพื่อสะดวกในการตอบข้อซักถามของคณะรัฐมนตรีสมาชิกในที่ประชุมได้อภิปรายกันอย่างกว้างขวาง และคณะรัฐมนตรีมี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงข้อเท็จจริงและชี้แจงถึงแนวความคิดเห็นของรัฐบาลจนได้เวลาพอสมควรแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติให้ผ่านระเบียบวาระการเปิดอภิปรายไปด้วยคะแนนเสียง 84 ต่อ 8

---

[4]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1/2519 สามัญสมัยทั่วไป, วันพฤหัสบดีที่ 16 กรกฎาคม 2519 ,หน้า 4-306.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

10-16 ตุลาคม 2522

วันที่ 10 ตุลาคม 2522[5] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5 ณ ตึกรัฐสภาที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 และมาตรา 203 ซึ่ง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช และคณะ เป็นผู้เสนอ ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ในปัญหาการดำเนินการบริหารด้านการขนส่งและโทรคมนาคมขาดประสิทธิภาพ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในปัญหาด้านเศรษฐกิจและการพาณิชย์ เช่น ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาดุลการค้าต่างประเทศ เป็นต้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในปัญหาความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการครองชีพและการทำมาหากิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปัญหาด้านการพลังงาน น้ำมันและแก๊สขาดแคลนและ มีราคาสูง มีสมาชิกอภิปรายกันเป็นจำนวนมาก ที่ประชุมใช้เวลาในการอภิปรายทั้งสิ้น 4 วัน และ กำหนดลงมติความไว้วางใจในวันอังคารที่ 16 ตุลาคม 2522

วันที่ 16 ตุลาคม 2522[6] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ที่ประชุมเห็นสมควรให้ใช้การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตามญัตติที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และคณะเป็นผู้เสนอ ผลของการลงมติที่ประชุมให้ความไว้วางใจรัฐมนตรีทั้ง 4 กระทรวง ดังนี้

<u>กระทรวงคมนาคม</u>

1. นายสมพร บุณยคุปต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุมไว้วางใจ 263 เสียง ไม่ไว้วางใจ 190 เสียง งดออกเสียง 36 เสียง
2. พลอากาศเอก ประสงค์ คุณะดิลก รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุมไว้วางใจ 296 เสียง ไม่ไว้วางใจ 160 เสียง งดออกเสียง 34 เสียง
3. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุมไว้วางใจ 388 เสียง ไม่ไว้วางใจ 65 เสียง งดออกเสียง 36 เสียง

<u>กระทรวงพาณิชย์</u>

1. นายอบ วสุรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มติของที่ประชุมไว้วางใจ 272 เสียง ไม่ไว้วางใจ 179 เสียง งดออกเสียง 38 เสียง
2. นายปรก อัมระนันท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 263 เสียง ไม่ไว้วางใจ 162 เสียง งดออกเสียง 34 เสียง

---

[5]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,<u>รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา</u> ครั้งที่ 5-8/2522 วิสามัญ, วันพุธที่ 10 ตุลาคม 2522 ถึงวันอังคารที่ 15 ตุลาคม 2522 หน้า 198-476 และ 1-314.

[6]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,<u>รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา</u> ครั้งที่ 9/2522 วิสามัญ, วันอังคารที่ 16 ตุลาคม 2522 ,หน้า 332-333.

Digital Library

กระทรวงมหาดไทย

1. พลเอก เล็ก แนวมาลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 272 เสียง ไม่ไว้วางใจ 180 เสียง งดออกเสียง 37 เสียง
2. นายดำริ น้อยมณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 292 เสียง ไม่ไว้วางใจ 156 เสียง งดออกเสียง 41 เสียง
3. นายประเทือง กีรติบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุมไว้วางใจ 297 เสียง ไม่ไว้วางใจ 157 เสียง งดออกเสียง 35 เสียง
4. พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ ประชุม ไว้วางใจ 295 เสียง ไม่ไว้วางใจ 152 เสียง งดออกเสียง 42 เสียง

กระทรวงอุตสาหกรรม

1. นายประสิทธิ์ ณรงค์เดช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 265 เสียง ไม่ไว้วางใจ 186 เสียง งดออกเสียง 37 เสียง
2. นาวาอากาศเอก วิมล วิริยะวิทย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 288 เสียง ไม่ไว้วางใจ 164 เสียง งดออกเสียง 37 เสียง

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี
27 กุมภาพันธ์ 2523

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2523[7] ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และคณะได้เสนอญัตติขอเปิด อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 137 แห่งรัฐธรรมนูญในปัญหาด้านเศรษฐกิจเรื่องการขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิง เงินเฟ้อ เงินตึง และราคาสินค้าแพง ปัญหาความไม่ปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ปัญหานโยบายทางการเมืองภายใน ปัญหานโยบายและการดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและปัญหาการบริหารงานของนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และนัดประชุมรัฐสภาเป็นพิเศษในวันจันทร์ที่ 3 มีนาคม 2523 เวลา 9.30 นาฬิกา นั้น แต่เนื่องจากในคราวประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2523 (วิสามัญ สมัยที่สอง) วันศุกร์ที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลความจำเป็นในการขึ้นราคาไฟฟ้าและราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดถึงวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนแล้วได้ประกาศขอลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 137 แห่งรัฐธรรมนูญ จึงเป็นอันระงับไป

---

[7]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2523 วิสามัญ สมัยที่สอง วันศุกร์ที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 ,หน้า 7-15.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
29 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2524

วันที่ 29 พฤษภาคม 2524[8] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ณ ตึกรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 และมาตรา 203 ซึ่งนายสมัคร สุนทรเวช และคณะเป็นผู้เสนอ ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ในปัญหาด้านเศรษฐกิจและการพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในปัญหาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การปราบปรามอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่กดขี่ข่มเหงประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ในปัญหาการควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม การดำเนินงานของการปิโตรเลียมอุตสาหกรรมขนาดย่อม การยื่นญัตติฉบับนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการยื่นญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2523 ที่ผ่านมา

แต่เนื่องจากในคราวประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2523 (วิสามัญ สมัยที่สอง) วันศุกร์ที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศขอลาออกจากตำแหน่ง ญัตติดังกล่าวจึงระงับไป ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรี แต่ยังมีรัฐมนตรีบางท่านยังคงดำรงตำแหน่งเดิมอยู่ 3 ท่าน

ที่ประชุมจึงเห็นควรให้อภิปรายเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อเสร็จสิ้นการอภิปรายที่ประชุมกำหนดให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจในวันจันทร์ที่ 1 มิถุนายน 2524

วันที่ 1 มิถุนายน 2524[9] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและผลของการลงมติมีดังนี้

1. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 264 เสียง ไม่ไว้วางใจ 54 เสียง

2. นายประเทือง กีรติบุตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุมไว้วางใจ 264 เสียง ไม่ไว้วางใจ 54 เสียง

3. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุมไว้วางใจ 266 เสียง ไม่ไว้วางใจ 42 เสียง

---

[8]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2/2524 สามัญ, วันศุกร์ที่ 29 พฤษภาคม 2524 ,หน้า 155-301.

[9]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3/2524 สามัญ, วันจันทร์ที่ 1 มิถุนายน 2524 ,หน้า 323-324.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

2-4 มิถุนายน 2525

วันที่ 2 มิถุนายน 2525[10] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา พิจารณาเรื่องด่วน ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ซึ่ง พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และคณะเป็นผู้เสนอ ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง เรื่องปัญหาความผิดพลาดของการบริหารนโยบายการคลังในเรื่อง การลดค่าเงินบาท การขาดดุลการค้า การเก็บภาษีอากร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เรื่องผลิตผลทางเกษตรราคาตกต่ำ ปัญหาของหน่วยงานที่สังกัดอยู่ในกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ (องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมป่าไม้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เรื่องนโยบายการค้า ต่างประเทศ (การค้าข้าว) เรื่องขององค์การคลังสินค้าไม่สามารถดึงราคาข้าวให้สูงขึ้นได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติ (แก๊สธรรมชาติโรงงานแยกแก๊ส โรงงานโซดาแอช) รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เรื่องการดำเนินนโยบายด้านคมนาคมที่สำคัญ ๆ เช่น ท่าเรือน้ำลึก ท่าอากาศยานและองค์การโทรศัพท์ มีความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพปัญหารัฐวิสาหกิจ ประสบภาวะการขาดทุน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในปัญหาการปราบปรามแหล่งอบายมุข ปัญหาอาชญากรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายด้านการศึกษา (การจัดหาที่เรียนให้แก่เยาวชน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของกรมวิชาการ) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ การประชุมพิจารณาเกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศเป็นการประชุมลับ (เนื่องจากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภายังมิได้มีมติเป็นประการใด จึงยังคงเป็นรายงานการประชุมลับที่ยังไม่เปิดเผย)

ในการพิจารณาของที่ประชุมมีสมาชิกอภิปรายสลับกับการชี้แจงของรัฐมนตรี และเมื่อสิ้นสุดการอภิปรายในวันที่ 3 มิถุนายน 2525 ที่ประชุมกำหนดให้มีการลงมติในวันศุกร์ที่ 4 มิถุนายน 2525

วันที่ 4 มิถุนายน 2525[11] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ที่ประชุมเห็นควรตามญัตติขอให้มีการลงมติในญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ด้วยการลงคะแนนลับ ซึ่งนายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ และคณะเป็น ผู้เสนอ ผลของการตรวจนับคะแนนมีดังนี้

<u>กระทรวงการคลัง</u>

1. นายสมหมาย ฮุนตระกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 299 เสียง ไม่ไว้วางใจ 163 เสียง

---

[10]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,<u>รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา</u> ครั้งที่4/2525 สามัญ, วันพุธที่ 2 มิถุนายน 2525,หน้า 356-488.

[11]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, <u>รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา</u> ครั้งที่5/2525 สามัญ, วันศุกร์ที่ 4 มิถุนายน 2525,หน้า 644-645.

Digital Library

2. นายไพจิตร เอื้อทวีกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 299 เสียง ไม่ไว้วางใจ 160 เสียง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. นายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 303 เสียง ไม่ไว้วางใจ 156 เสียง
2. นายณรงค์ วงศ์วรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มติของที่ประชุมไว้วางใจ 345 เสียง ไม่ไว้วางใจ 117 เสียง
3. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 326 เสียง ไม่ไว้วางใจ 135 เสียง
4. นายปรีดา พัฒนถาบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 330 เสียง ไม่ไว้วางใจ 130 เสียง

กระทรวงพาณิชย์

1. นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 332 เสียง ไม่ไว้วางใจ 130 เสียง
2. นายทวี ไกรคุปต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 314 เสียง ไม่ไว้วางใจ 148 เสียง
3. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 316 เสียง ไม่ไว้วางใจ 146 เสียง

กระทรวงอุตสาหกรรม

1. พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 309 เสียง ไม่ไว้วางใจ 145 เสียง
2. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 318 เสียง ไม่ไว้วางใจ 141 เสียง
3. นายบรม ตันเถียร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 314 เสียง ไม่ไว้วางใจ 134 เสียง

กระทรวงคมนาคม

1. พลเรือเอก อมร ศิริกายะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 352 เสียง ไม่ไว้วางใจ 110 เสียง
2. นายวีระ มุสิกพงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 296 เสียง ไม่ไว้วางใจ 171 เสียง
3. นายมนตรี พงษ์พานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 302 เสียง ไม่ไว้วางใจ 165 เสียง

Digital Library

4. นายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 309 เสียง ไม่ไว้วางใจ 152 เสียง

กระทรวงมหาดไทย

1. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 348 เสียง ไม่ไว้วางใจ 119 เสียง
2. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 293 เสียง ไม่ไว้วางใจ 170 เสียง
3. นายโกศล ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 315 เสียง ไม่ไว้วางใจ 150 เสียง
4. นายวิเชียร เวชสวรรค์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 325 เสียง ไม่ไว้วางใจ 133 เสียง

กระทรวงศึกษาธิการ

1. นายเกษม ศิริสัมพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 326 เสียง ไม่ไว้วางใจ 133 เสียง
2. นายขุนทอง ภูผิวเดือน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 321 เสียง ไม่ไว้วางใจ 139 เสียง

กระทรวงการต่างประเทศ

1. พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ มติของ ที่ประชุมไว้วางใจ 339 เสียง ไม่ไว้วางใจ 126 เสียง
2. นายอรุณ ภาณุพงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ มติของที่ประชุม ไว้วางใจ 343 เสียง ไม่ไว้วางใจ 123 เสียง

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
13 กรกฎาคม 2526

วันที่ 13 กรกฎาคม 2526[12] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายสมัคร สุนทรเวช) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 ซึ่งพลตรี ประมาณ อดิเรกสาร และคณะเป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับปัญหาด้านการคมนาคมเรื่องการขึ้นค่าโดยสารรถไฟ ในการประชุม มีสมาชิกอภิปรายสลับกับการชี้แจงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อการอภิปรายสิ้นสุดลงที่ประชุมมีมติให้ผ่านระเบียบวาระนี้ไป จึงไม่ต้องมีการลงมติ ด้วยคะแนนเสียง 175 ต่อ 5

[12]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 11/2526 สามัญ ชนิดที่ 13 กรกฎาคม 2526 ,หน้า 128-258.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3 พฤษภาคม 2527

วันที่ 3 พฤษภาคม 2527[13] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจพลเอก สิทธิ จิรโรจน์ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 137 ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ การรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม การไม่ดำเนินการทางการเมืองให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย การขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพในการรับใช้ประชาชน ไม่สามารถดำเนินการกวาดล้างแหล่งผลิตและจำหน่ายยาเสพติด และเรื่องการบริหารบ้านเมืองขาดนโยบายที่มีเหตุผล ซึ่ง พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร และคณะเป็นผู้เสนอ แต่เนื่องจากผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงวินิจฉัยว่าญัตตินี้ถือว่าตกไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ 47*

---

[13] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 1/2527 สามัญ, วันพฤหัสบดีที่ 3 พฤษภาคม 2527 ,หน้า 102-108.

* ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2522

ข้อ 47 ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติ หรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทน ต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา

Digital Library

ญัตติขอให้รัฐสภาตีความรัฐธรรมนูญมาตรา 141

9 พฤษภาคม 2527

วันที่ 9 พฤษภาคม 2527[14] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน เรื่องแรก ญัตติขอให้รัฐสภาตีความมาตรา 141* ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2521 ซึ่งนายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ และคณะเป็นผู้เสนอ ที่ประชุมมีมติว่ารัฐสภามีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 มาตรา 137 ด้วยคะแนนเสียง 296 ต่อ 101

ต่อมาที่ประชุมได้พิจารณาญัตติขอให้ตีความตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 นายพินิจ จันทรสุรินทร์ และคณะเป็นผู้เสนอ ที่ประชุมมีมติว่า ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจตามมาตรา 137 นั้นถ้าไม่ได้มีการถอนญัตติเสียก่อนจะต้องมีการลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งคือไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ หรือมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป การจะนำข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรข้อ 47 มาใช้บังคับ เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญและใช้บังคับไม่ได้ ด้วยคะแนนเสียง 262 ต่อ 135

---

[14] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2527 สามัญ, วันพุธที่ 9 พฤษภาคม 2527,หน้า 1-43 และ 44-103.

* รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

มาตรา 141 ภายใต้บังคับมาตรา 191 ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะตีความและให้ถือว่าการตีความของรัฐสภาเป็นเด็ดขาด

Digital Library

ญัตติให้พิจารณาผลการตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา 137

17 พฤษภาคม 2527

วันที่ 17 พฤษภาคม 2527[15] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาญัตติเรื่อง เสนอญัตติให้พิจารณาผลการตีความรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 มาตรา 137 ซึ่ง จ่าสิบเอกทรงธรรม ปัญญาดีและคณะเป็นผู้เสนอ ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2527 (สมัยสามัญ) เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2527 ได้มีมติตีความรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2521 มาตรา 137 ว่าญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจตามมาตรา 137 นั้นถ้าไม่ได้มีการ ถอนญัตติก่อน จะต้องมีการลงมติอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ หรือมติให้ผ่าน ระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป การจะนำข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ 47 มาใช้ บังคับ เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ จากผลการตีความ เกิดความเห็นขัดแย้งเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า ผลการตีความดังกล่าวมีผลย้อนหลังได้ ทำให้ญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีมหาดไทยยังไม่ตกไป อีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าผลการตีความดังกล่าวไม่มีผลย้อนหลังญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจ รัฐมนตรีมหาดไทยได้ตกไปแล้ว ที่ประชุมได้มีมติให้ญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยของพรรคชาติไทย ยังไม่ตกไปด้วยคะแนนเสียง 154 ต่อ 20

ต่อมาที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง เสนอญัตติขอให้ดำเนินการให้มีการลงมติตามญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลของพรรคชาติไทย และคณะลงวันที่ 8 กันยายน 2526 นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ และคณะเป็นผู้เสนอ ซึ่งที่ประชุมเสียงส่วนใหญ่เห็นควรให้นำญัตติของพรรคชาติไทยมาดำเนินการลงมติให้เป็นการเสร็จสิ้นโดยด่วนต่อไป ตามที่รัฐสภาได้ตีความไว้

---

[15] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2527 วันที่ 17 พฤษภาคม 2527, หน้า 202-240 และ 241-270.

Digital Library

ญัตติให้รัฐสภาตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา 137

28 พฤษภาคม 2528

วันที่ 28 พฤษภาคม 2528[16] มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1 ณ ห้องประชุมสภา เพื่อพิจารณาญัตติด่วนเพื่อให้มีการตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา 137 ซึ่ง นายเกษม ศิริสัมพันธ์ และคณะเป็นผู้เสนอ จากกรณีที่พลตรี ประมาณ อดิเรกสาร และคณะได้เสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลกับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ถือเป็นการซ้ำซ้อน ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 137 ที่บัญญัติว่า "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ" ในการพิจารณามีสมาชิกอภิปรายกันพอสมควร และที่ประชุมมีมติให้ญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็น รายบุคคลพร้อมกันไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 137 และสภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการต่อไปไม่ได้ ด้วยคะแนนเสียง 336 ต่อ 7

---

[16] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2528 สามัญ, วันองคารที่ 28 พฤษภาคม 2528 ,หน้า 1-60.

Digital Library

ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจ

29 พฤษภาคม 2528

วันที่ 29 พฤษภาคม 2528[17] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งต่อที่ประชุมว่าในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2528 (สมัยสามัญ) เมื่อวันอังคารที่ 28 พฤษภาคม 2528 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติด่วน เพื่อให้มีการตีความรัฐธรรมนูญมาตรา 137 ซึ่งนายเกษม ศิริสัมพันธ์ และคณะเป็นผู้เสนอและที่ประชุมได้ลงมติว่า ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ตามมาตรา 137 องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งพลตรี ประมาณ อดิเรกสาร และคณะเป็นผู้เสนอ ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และสภาผู้แทนราษฎร จะดำเนินการต่อไปไม่ได้นั้น นายปิยะณัฐ วัชราภรณ์ ซึ่งได้รับมอบฉันทะจากพลตรีประมาณ อดิเรกสาร และคณะผู้เสนอญัตติ ได้ขออาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ 46[*] เพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในญัตติ โดยขอเปลี่ยนจาก "นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล" เป็นข้อความใหม่ว่า "ขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีอันเป็นรายบุคคลตามมาตรา 137" แต่ที่ประชุมได้ลงมติไม่เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในญัตติดังกล่าวด้วยคะแนนเสียง 142 ต่อ 71

---

[17]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 5/2528 สามัญ เป็นพิเศษ, วันพุธที่ 29 พฤษภาคม 2528 ,หน้า 28.

[*] ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2528

ข้อ 46 การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว จะทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

ผู้เสนอญัตติหรือผู้รับรองอาจถอนญัตติหรือการรับรองของตนได้โดยได้รับความยินยอมของที่ประชุม

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

8-9 ตุลาคม 2529

วันที่ 8 ตุลาคม 2529[18] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 11 ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (ร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์) ซึ่งนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ และคณะเป็นผู้เสนอ ในปัญหาเรื่องผลกระทบความเสียหายของประเทศจากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้อนุมัติ ให้มีการนำเข้าไม้ซุงจากประเทศพม่า เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรและต่อมาได้ระงับการอนุมัติและคืนใบอนุญาตไป เมื่อสมาชิกอภิปรายกันเป็นเวลาพอสมควรที่ประชุมกำหนดให้มีการลงมติในวันที่ 9 ตุลาคม 2529

วันที่ 9 ตุลาคม 2529[19] ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาเรื่องด่วน การลงมติ ไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ได้เสนอญัตติต่อที่ประชุมขอให้ลงคะแนนลับ แต่เนื่องจากมีผู้คัดค้านและมีผู้รับรองครบถ้วนจึงต้องใช้วิธีการลงคะแนนโดยเปิดเผย ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ 65* ที่ประชุมมีมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 120 ต่อ 109

---

[18] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 11/2529, วันพุธที่ 8 ตุลาคม 2529 , หน้า 174-340.

[19] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2529, วันพฤหัสบดีที่ 9 ตุลาคม 2529 ,หน้า 359.

* ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2528

ข้อ 65 การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ขอให้กระทำเป็นการลับจึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกที่มาประชุมให้ถือเอกสิทธิ์ที่จะลง คะแนนโดยเปิดเผย

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

22 เมษายน 2530

วันที่ 22 เมษายน 2530[20] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภาที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีทั้งคณะ ซึ่งนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ และคณะเป็นผู้เสนอในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ รัฐบาลมิได้ควบคุมดูแลให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง รัฐบาลปล่อยปละละเลยให้ข้าราชการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รัฐบาลล้มเหลวในการกำกับตรวจสอบธนาคารและสถาบันการเงิน รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้อย่างถูกต้องและปราศจากการไตร่ตรองให้รอบคอบ รัฐบาลละเลยเพิกเฉยต่อวิกฤตภัยแล้งเกิดขึ้นเป็นประจำรัฐบาลมิได้ให้ความคุ้มครองคนไทยและประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ รัฐบาลดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยไม่คำนึงถึงเกียรติภูมิและอธิปไตยของชาติและมิได้เคารพข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับต่างประเทศ และได้มีรัฐมนตรีของรัฐบาลลงนามในใบอนุโมทนาบัตรและใบประกาศเกียรติคุณรับรองการบริจาคเงินอันเป็นเท็จเพื่อขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีทั้งคณะฉบับนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 84 คน เป็นผู้เสนอ แต่เนื่องจากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 15 คน ขอถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมเสนอญัตติฯ และที่ประชุมลงมติให้ความยินยอมในการถอนชื่อด้วยคะแนนเสียง 189 ต่อ 66 ดังนั้น จำนวนผู้เข้าชื่อเสนอญัตติ จึงเหลืออยู่เพียง 69 คน ไม่ครบหนึ่งในห้า (70 คน) ตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติว่า "สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ" มีผลให้ญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีทั้งคณะไม่สมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่สามารถเสนอญัตติดังกล่าวให้ที่ประชุมพิจารณาต่อไปได้

---

[20] สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 5/2530 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, วันพุธที่ 22 เมษายน 2530 ,หน้า 518-538.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

21-22 ตุลาคม 2530

วันที่ 21 ตุลาคม 2530[21] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่ง นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ และคณะเป็นผู้เสนอ โดยให้เหตุผล ดังนี้ ใช้อำนาจหน้าที่สั่งราชการและสั่งการให้มีการจัดทำสิ่งสาธารณประโยชน์ เพื่อประโยชน์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกระทำการละเมิด กฎหมาย เพื่อจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้กับผู้สมัครในนามพรรคของตน ใช้อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์อย่างพลิกแพลง เพื่อประโยชน์ร่วมกันกับผู้ได้รับการอนุมัติ รู้เห็นการสมยอมระหว่างบริษัทรับเหมาก่อสร้างเพื่อประมูลงานในราคาที่สูงเกินความจำเป็นทำให้รัฐสูญเงินอันไม่ควรเสียอย่างมหาศาล และสนับสนุนให้บริษัทของตนมีผลประโยชน์กับเงินงบประมาณแผ่นดินในที่ประชุมมีสมาชิกฯ อภิปรายกันพอสมควรและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้ให้คำชี้แจง เมื่อการอภิปรายสิ้นสุดลง ที่ประชุมกำหนดให้มีการลงมติในวันพฤหัสบดีที่ 22 ตุลาคม 2530

วันที่ 22 ตุลาคม 2530[22] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อลงมติในญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายบรรหาร ศิลปอาชา) ก่อนการลงมติได้มีสมาชิกฯ เสนอญัตติให้ลงคะแนนลับ แต่สมาชิกฯ คัดค้านโดยมีผู้รับรองถูกต้อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย ผลของการลงมติที่ประชุมได้ลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 212 ต่อ 85

---

[21]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,<u>รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร</u> ครั้งที่ 9/2530 สามัญ สมัยที่สอง เป็นพิเศษ, วันพุธที่ 21 ตุลาคม 2530 ,หน้า 10-183.

[22]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,"<u>รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร</u> ครั้งที่ 10/2530 สามัญ สมัยที่สอง เป็นพิเศษ, วันพฤหัสบดีที่ 22 ตุลาคม 2530 ,หน้า 199-202.

Digital Library

อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

19-20 ตุลาคม 2531

วันที่ 19 ตุลาคม 2531[23] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาญัตติด่วน ญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสันติ ชัยวิรัตนะ) ตามมาตรา137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งนายณรงค์ วงศ์วรรณและคณะเป็นผู้เสนอในเรื่องได้ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำทรัพย์สินของทางราชการ ไปดำเนินการเจาะบ่อบาดาลที่บริเวณหน้าบ้านของตนเอง เป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นโดยทุจริต ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต หากให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไปจะทำให้ประเทศชาติเสียหาย เมื่อสมาชิกฯ ได้อภิปรายจนได้เวลาพอสมควร และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ตอบชี้แจงแล้วที่ประชุมมีมติให้ปิดอภิปรายและประธานสภาผู้แทนราษฎรได้นัดประชุมเพื่อลงมติในญัตติดังกล่าวในวันพฤหัสบดีที่ 20 ตุลาคม 2531

วันที่ 20 ตุลาคม 2531[24] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อลงมติในญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย(นายสันติ ชัยวิรัตนะ)ได้มีสมาชิกฯ เสนอญัตติให้ลงคะแนนลับ แต่มีสมาชิกฯ คัดค้านโดยมีผู้รับรองถูกต้องครบถ้วน ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย ที่ประชุมได้ลงมติให้ความไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 206 ต่อ 142

---

[23]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 17/2531 สามัญ, วันพุธที่ 19 ตุลาคม 2531 ,หน้า 11-126.

[24]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 18/2531 สามัญ, วันพฤหัสบดีที่ 20 ตุลาคม 2531 ,หน้า 375-377.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
19-20 กรกฎาคม 2532

วันที่ 19 กรกฎาคม 2532[25] การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ซึ่งนายณรงค์ วงศ์วรรณ และคณะเป็นผู้เสนอ ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสุบิน ปิ่นขยัน) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน (นายประจวบ ไชยสาส์น)โดยให้เหตุผลว่า รัฐมนตรีของรัฐบาลนี้ได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพขาดวิจารณญาณส่งผลให้เกิดความเสียหายต่องานและกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชนมีเลศนัยในการใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์อันมิใช่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง จนไม่สมควรจะให้ดำรงตำแหน่งเพื่อสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นอีกต่อไป เมื่อสมาชิกฯ อภิปรายและรัฐมนตรีตอบชี้แจงจนได้เวลาพอสมควรแล้วประธานสภาฯ จึงสั่งเลื่อนการประชุมไปในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19/2532 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 20 กรกฎาคม 2532 และเมื่อถึงเวลาประชุมดังกล่าวสมาชิกฯ อภิปราย และรัฐมนตรีตอบชี้แจงจนได้เวลาพอสมควรแล้วที่ประชุมได้มีมติให้ปิดอภิปราย ประธานสภาฯ ได้สั่งนัดประชุมเป็นพิเศษเพื่อลงมติในญัตติดังกล่าว ในวันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2532

วันที่ 21 กรกฎาคม 2532[26] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลงมติในญัตติขอเปิด อภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ที่ประชุมได้ลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคล ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสุบิน ปิ่นขยัน) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 208 เสียง และไม่ไว้วางใจ 70 เสียง

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 210 เสียง และไม่ไว้วางใจ 90 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 186 เสียง และไม่ไว้วางใจ 56 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน (นายประจวบ ไชยสาสน์) ด้วยคะแนน เสียงไว้วางใจ 205 เสียง และไม่ไว้วางใจ 88 เสียง

---

[25] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 18-19/2532 สามัญ เป็นพิเศษ, วันพุธที่ 19 กรกฎาคม 2532 ถึง วันที่ 20 กรกฎาคม 2532 หน้า 10-339 และ 352-599.

[26] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 20/2532 สามัญ เป็นพิเศษ, วันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2532 ,หน้า 10 และ 13-14.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

18-21 กรกฎาคม 2533

วันที่ 18 กรกฎาคม 2533[27] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ซึ่งนายณรงค์ วงศ์วรรณและคณะเป็นผู้เสนอเรื่องคณะรัฐมนตรีได้บริหารงานโดยก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แก่ชาติสรุปได้คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจและการคลัง ปัญหาด้านการเมืองทั้งภายในประเทศและต่างประเทศปัญหาความไม่มั่นคงทั้งภายในราชอาณาจักรและบริเวณพรมแดนของประเทศ ตลอดจนปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อสมาชิกอภิปรายได้เวลาพอสมควรแล้ว ประธานสภาฯ สั่งให้เลื่อนการ ประชุมไปพิจารณาต่อในคราวประชุมสภาฯ ครั้งที่ 20 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 19 กรกฎาคม 2533 เมื่อถึงวันดังกล่าวสมาชิกฯ ได้อภิปรายจนถึงเวลา 00.35 น. ประธานสภาฯ จึงสั่งให้เลื่อนการประชุมไปพิจารณาต่อไปในวันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม 2533 และเมื่อถึงวันดังกล่าวมีสมาชิกฯ อภิปรายและรัฐมนตรีได้ตอบชี้แจงจนได้เวลาพอสมควรแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติให้ปิดอภิปราย ประธานสภาฯ ได้นัดประชุมเป็นพิเศษเพื่อลงมติในญัตติเรื่องดังกล่าว ในวันเสาร์ที่ 21 กรกฎาคม 2533

วันที่ 21 กรกฎาคม 2533[28] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลงมติในญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ได้มีสมาชิกฯ เสนอญัตติให้งดใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2528 ข้อ 66 (3) เพื่อมิให้ลงคะแนนโดยวิธีเรียกชื่อตามลำดับ อักษร และที่ประชุมได้ลงมติอนุมัติให้งดใช้บังคับฯ ข้อดังกล่าวตามที่สมาชิกฯ เสนอ จากนั้นที่ประชุม ได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ด้วยคะแนนเสียง 220 ต่อ 38

---

[27]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 19-21/2532 สามัญเป็นพิเศษ, วันพุธที่ 18 กรกฎาคม 2533 ถึง วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม 2533 หน้า 15-354 และ 10-237.

[28]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,"รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 22/2533 สามัญเป็นพิเศษ, วันเสาร์ที่ 21 กรกฎาคม 2533 ,หน้า 250-251.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและทั้งคณะ 9-12 มิถุนายน 2536

วันที่ 9 มิถุนายน 2536[29] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร และคณะเป็นผู้เสนอ และญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ และคณะเป็นผู้เสนอ เนื่องจากญัตติทั้งสองฉบับมีลักษณะทำนองเดียวกัน ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้รวมพิจารณา ส่วนเนื้อหาของญัตติทั้งสองฉบับสรุปได้ดังนี้

ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคล ได้แก่ นายอุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และนายทวี ไกรคุปต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงคมนาคม รวม 5 ท่าน โดยให้เหตุผลว่ารัฐมนตรีของรัฐบาลชุดนี้ได้บริหารราชการแผ่นดินไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความสามารถ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจการเงิน การคลัง และความไม่มั่นคงขึ้นทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรจึงไม่สมควรจะให้ดำรงตำแหน่งในการบริหารราชการแผ่นดินอันจะเป็นการสร้างความเสียหายให้เกิดแก่ประชาชนและประเทศชาติอีกต่อไป

ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยให้เหตุผลว่านับตั้งแต่คณะรัฐมนตรีชุดนี้ได้เข้าบริหารราชการแผ่นดินเป็นต้นมาได้ก่อให้เกิดความเสียหายเดือดร้อนแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากขาดความมีเอกภาพในการบริหารของรัฐมนตรีร่วมคณะซึ่งมาจากต่างพรรคการเมืองไม่ยึดถือส่วนรวมและรัฐมนตรีบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่สมควรจะดำรงตำแหน่งต่อไป ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและการคลัง ปัญหาด้านการเมืองทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในราชอาณาจักร รวมทั้งบริเวณพรมแดนของประเทศ ปัญหาทางสังคมและสิทธิมนุษยชน

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาญัตติดังกล่าวในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 9 มิถุนายน 2536 ครั้งที่ 11 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 10 มิถุนายน 2536 และครั้งที่ 12 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 11 มิถุนายน 2536 กำหนดลงมติในวันเสาร์ที่ 12 มิถุนายน 2536

วันที่ 12 มิถุนายน 2536[30] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลงมติในญัตติขอเปิดอภิปรายทั้งสองฉบับ และผลการลงมติมีดังนี้

ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล เสนอโดย พลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร และคณะ ที่ประชุมมีมติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 202 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 153 เสียง

---

[29] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10-12/2536สามัญ สมัยที่สอง เป็นพิเศษ, วันพุธที่ 9 มิถุนายน 2536 ถึงวันศุกร์ที่ 11 มิถุนายน 2536 หน้า 11-351 , 363-393 และ 10-329.

[30] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13/2536 สามัญ สมัยที่สอง เป็นพิเศษ, วันเสาร์ที่ 12 มิถุนายน 2536, หน้า 409,412,415.

Digital Library

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์) ด้วยคะแนนเสียง ไว้วางใจ 202 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 144 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย(พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) ด้วยคะแนนเสียง ไว้วางใจ 201 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 153 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 203 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 153 เสียง

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นายทวี ไกรคุปต์) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 202 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 153 เสียง

ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ซึ่งพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ และคณะเป็นผู้เสนอ ที่ประชุมลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะด้วยคะแนนเสียง 204 ต่อ 153

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
10-12 พฤศจิกายน 2536

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2536[31] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายอุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งพลตำรวจเอก ประมาณ อดิเรกสาร และคณะเป็นผู้เสนอ โดยให้เหตุผลว่า รัฐมนตรีของรัฐบาลนี้ได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถและขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน เศรษฐกิจ ความสงบสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำอย่างไม่เคยมีมาก่อน เป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ และกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชน จึงไม่สมควรให้ดำรงตำแหน่งในการบริหารราชการแผ่นดินอีกต่อไป สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 15/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2536 และครั้งที่ 16/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 11 พฤศจิกายน 2536 กำหนดลงมติในวันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2536

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2536[32] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลงมติญัตติเปิด อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นราย บุคคล ดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย(พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) ด้วยคะแนนเสียง ไว้วางใจ 191 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 164 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 191 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 167 เสียง

---

[31] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 15-16/2536 สามัญ สมัยที่หนึ่ง,(เอกสารโรเนียว)วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2536 ถึง วันพฤหัสบดีที่ 11 พฤศจิกายน 2536 ,หน้า 2-224 และ 1-315.

[32] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 17/2536 สามัญ สมัยที่หนึ่ง, (เอกสารโรเนียว) วันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2536, หน้า 1-2.

Digital Library

อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

27-29 กรกฎาคม 2537

วันที่ 27 กรกฎาคม 2537[33] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องประชุมรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่องด่วน ญัตติเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล นายบุญชู โรจนเสถียร รองนายกรัฐมนตรี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พันเอก วินัย สมพงษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม โดยนายบรรหาร ศิลปอาชา และคณะ เป็นผู้เสนอ โดยให้เหตุผลว่า รัฐมนตรีของรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดวิจารณญาณ และขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยใช้เงื่อนไขของระบอบประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง จึงไม่สมควรให้ดำรงตำแหน่งในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 23 (สมัยสามัญสมัยที่สอง) วันพุธที่ 27 กรกฎาคม 2537 ครั้งที่ 24 (สมัยสามัญสมัยที่สอง)วันพฤหัสบดีที่ 28 กรกฎาคม 2537 และกำหนดลงมติในวันศุกร์ที่ 29 กรกฎาคม 2537

วันที่ 29 กรกฎาคม 2537[34] มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลงมติในญัตติเปิด อภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลดังนี้

รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 191 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 163 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) ด้วยคะแนนเสียง ไว้วางใจ 191 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 164 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ) ด้วย คะแนนเสียงไว้วางใจ 191 เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 164 เสียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (พันเอก วินัย สมพงษ์) ด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจ 191เสียง และไม่ไว้วางใจด้วยคะแนนเสียง 165 เสียง

---

[33]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 23-24/2537 สามัญสมัยที่สอง,(เอกสารโรเนียว)วันพุธที่ 27 กรกฎาคม 2537 ถึง วันพฤหัสบดีที่ 29 กรกฎาคม 2537 หน้า 1-284 และ 1-329.

[34]สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 25/2537 สามัญ สมัยที่สอง, (เอกสารโรเนียว) วันศุกร์ที่ 29 กรกฎาคม 2537,หน้า 4-7.

Digital Library

การยุบสภาผู้แทนราษฎร และการลาออกของนายกรัฐมนตรี

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2519	625
2. นายกรัฐมนตรีลาออก ปี 2519	626
3. นายกรัฐมนตรีลาออก ปี 2523	627
4. การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2526	632
5. การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2529	633
6. การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2531	634
7. การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2535	635

Digital Library

Digital Library

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2519

12 มกราคม 2519

วันที่ 12 มกราคม 2519 ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร[1] มีหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เหตุผลที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร มีความว่า "ด้วยนายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลฯ ว่าสภาผู้แทนราษฎรปัจจุบันประกอบด้วย พรรคการเมืองต่าง ๆ หลายพรรค แต่ไม่มีพรรคการเมืองใดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมีจำนวนมากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ จำเป็นต้องอาศัยพรรคการเมืองหลายพรรคเข้ามาร่วมจัดตั้งรัฐบาลอันเป็นเหตุให้เกิดอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินและกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง และถึงแม้ว่าจะมีการจัดตั้งรัฐบาล ชุดใหม่ขึ้นอีกก็ตาม อุปสรรคดังกล่าวนี้ก็ไม่อาจสิ้นสุดลงได้ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ทั่วไปขึ้นใหม่"

[1]ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 6 วันที่ 12 มกราคม 2519 หน้า 1

Digital Library

นายกรัฐมนตรีลาออกปี 2519

23 กันยายน 2519

วันที่ 23 กันยายน 2519 ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2519 สามัญสมัยที่สอง[2] มีการยื่นญัตติเรื่องการกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ ทั้ง 3 รวมกัน คือ ญัตติเรื่อง ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร เดินทางเข้ามาในประเทศไทย นายชุมพล มณีเนตร เป็นผู้เสนอ ญัตติเรื่องให้รัฐบาลแถลงถึงมาตรการในการรักษาความสงบเนื่องจากการที่จอมพลถนอม กิตติขจร เดินทางมาอุปสมบทในประเทศไทย นายแคล้ว นรปติ เป็นผู้เสนอ และญัตติเรื่องให้รัฐบาลแถลงถึงมาตรการในการรักษาความสงบเรียบร้อยเนื่องจาก จอมพลถนอม กิตติขจร เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้นายมานะ พิทยาภรณ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี ได้ชี้แจงและตอบคำถามของผู้เสนอญัตติและในตอนท้ายกล่าวว่าจะแสดงความรับผิดชอบโดยจะขอลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

"ท่านประธานสภาที่เคารพครับ สำหรับมาตรา 47 ผมขอพูดเพียงเล็กน้อยเท่านั้นครับ คือการจำกัดเสรีภาพของคนที่มาอยู่ในประเทศไทยนั้นจริงครับ มีอยู่ในวรรคสองว่า อาจจะออกกฎหมายมาจำกัดได้เพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือการผังเมือง แต่ที่ผมเห็นเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้คือว่า การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรนั้น จะกระทำมิได้อยู่ในวรรคสาม ซึ่งไม่มีข้อแม้เงื่อนไขให้ออกกฎหมายไม่ได้ แต่ผมได้ฟังหมดแล้วครับทั้งหมดนี่ก็เห็นจะอยู่ที่ตัวผมนี่แหละเป็นสำคัญ หลายท่านก็แสดงออกมาว่าไม่ไว้วางใจ ผมรับจะไปพิจารณาตัวเองจะยื่นใบลาออกบ่ายวันนี้ครับ ขอบคุณ"

---

[2]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 12/2519 สามัญ สมัยที่สอง วันที่ 23 กันยายน 2519, หน้า 333.

Digital Library

นายกรัฐมนตรีลาออก ปี 2523

29 กุมภาพันธ์ 2523

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 ในการประชุมรัฐสภา ครั้งที่ 1/2523 วิสามัญ สมัยที่สอง[3] พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ได้ขอแถลงประกาศการลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อรัฐสภามีความว่า

"ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย กระผมมาวันนี้เพื่อรายงานข้อราชการและแถลงความในใจต่อท่านสมาชิกรัฐสภาที่เคารพทั้งหลาย ในฐานะที่รัฐสภาได้มอบหมายให้กระผมเป็นหัวหน้ารัฐบาลบริหารกิจการบ้านเมือง รัฐบาลมีหน้าที่ต้องรายงานการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจน ชี้แจงแถลงข้อสงสัยหรือข้อข้องใจใดๆ อันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันพึงมีต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นสถาบันอันสูงส่งของผู้แทนปวงชนเจ้าของประเทศ รัฐบาลมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาในฐานะผู้ควบคุมดูแลรัฐบาล รัฐสภาอาจเรียกให้รัฐบาลมาชี้แจงรายงานการปฏิบัติราชการได้ทุกเวลา ดังนั้นเมื่อกระผมได้ทราบว่าท่านสมาชิกรัฐสภาผู้มีเกียรติที่เคารพทั้งหลายมีข้อสงสัย มีข้อข้องใจหรือมีข้อไม่พอใจในการปฏิบัติภารกิจหรือหน้าที่ในการบริหารประเทศของรัฐบาล กระผมจึงได้มารายงานตัวเพื่อชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงในวันนี้

ก่อนอื่น กระผมขอกราบเรียนท่านสมาชิกรัฐสภาที่เคารพทั้งหลายว่า กระผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างสูงสุดในชีวิตที่ท่านสมาชิกรัฐสภาได้ให้ความไว้วางใจและมอบหมายให้กระผมจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ กระผมมีความสำนึกอยู่ตลอดเวลาว่า ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กระผมและคณะรัฐมนตรีมีความจงรักภักดีและอุทิศชีวิตจิตใจตลอดจนความรู้ความสามารถเพื่อรับใช้ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและบริสุทธิ์ใจเป็นที่ตั้งในฐานะที่เป็นคนไทยเกิดบนแผ่นดินไทยคนหนึ่ง มีชีวิตอาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินไทย อีกทั้งมีญาติพี่น้องและมิตรสหายเป็นคนไทย กระผมขอให้ความมั่นใจต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายว่า กระผมมีความรักและมีความห่วงใยประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอยู่อย่างเต็มเปี่ยมเช่นเดียวกับท่านทั้งหลาย เช่นเดียวกัน กระผมมีความรับผิดชอบอยู่ทุกขณะตลอดเวลาที่รับมอบหมายภารกิจให้บริหารบ้านเมืองที่จะสร้างสรรค์ให้ประเทศชาติบ้านเมืองของเรามีความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าให้พี่น้องประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศได้มีชีวิตที่เป็นสุขยิ่งขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีหลักประกันในชีวิตที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดยพยายามทำทุกอย่างให้ดีที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ กระผมได้กล่าวไว้ตั้งแต่เมื่อเริ่มเข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วว่า กระผมพร้อมที่จะทำงานให้ได้ผลดี ที่สุดแก่ประเทศชาติและประชาชนส่วนใหญ่ โดยจะไม่ยอมให้วิถีทางการเมืองมาเป็นเครื่องกีดขวางเจตนารมณ์อันนี้ กระผมได้ตั้งปณิธานอันแน่วแน่ว่ากระผมจะรับใช้ประเทศเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ กระผมเองมีความมุ่งมั่นเช่นเดียวกับท่านที่รักประเทศชาติทั้งหลายเหมือนกันที่จะสร้างสังคมที่เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนได้มีชีวิตที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน นอกเหนือจากนี้กระผมเองยังได้พยายามทุกวิถีทางในอันที่จะ ปกป้องประเทศของเราเอาไว้ให้พ้นจากการรุกรานจากต่างแดน ทุกครั้งที่กระผมมีโอกาสเดินทางไปต่างประเทศทั่วโลกก็ได้พยายามอย่างที่สุดที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเมืองด้านต่างประเทศขึ้น เมื่อปีที่แล้วกระผมก็มีโอกาสได้ไป

---

[3]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ,รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1/2523 วิสามัญ สมัยที่สอง, วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 ,หน้า 8-15.

Digital Library

เยี่ยมประเทศในสแกนดิเนเวียคือ สวีเดนและเดนมาร์ก ท่านนายกรัฐมนตรีของประเทศทั้ง 2 ก็ได้พูดย้ำกับกระผมว่ารัฐบาลของเขามีนโยบายเป็นกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีขัดแย้งในกลุ่มประเทศอินโดจีนด้วยกันในสหรัฐอเมริกาเองท่านประธานาธิบดีคาร์เตอร์ก็ได้บอกกระผมถึงเจตนารมณ์ของรัฐบาลของท่านที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้เมืองไทยได้มีความมั่นคงพ้นจาก การรุกรานของประเทศอื่น ในกรุงมอสโกประเทศรัสเซีย ท่านประธานาธิบดีเบรสเนฟ ซึ่งท่านมีตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์อยู่ด้วย ก็ได้ให้คำมั่นใจต่อกระผมที่จะสนับสนุนให้เมืองไทยอยู่อย่างสงบปราศจากการรุกรานจากต่างชาติเช่นกัน เมื่อกระผมได้ไปเยี่ยมประเทศจีนเมื่อปีที่แล้วท่านประธานสภา จอมพล เย เจียงอิง ท่านนายกรัฐมนตรีหัว โก๊ะฝง และท่านนายกรัฐมนตรีเติ้งเสี่ยวผิงก็ได้ยืนยันเช่นเดียวกัน สำหรับประเทศเวียดนาม ท่านนายกรัฐมนตรี ฟามวันดง ก็ได้ยืนยันกับกระผมเป็นส่วนตัวว่า รัฐบาลของท่านปรารถนาอย่างจริงใจที่จะเป็นมิตรกับประเทศไทยซึ่งเป็นเพื่อนบ้านใกล้ชิดกับเขา นอกจากนั้นก็ได้รับการยืนยันจากประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีความเห็นอย่างเดียวกันที่จะเห็นประเทศไทยเป็นประเทศอิสระ เพื่อจรรโลงสันติสุขให้เกิดแก่ประเทศในแถบนี้กระผมได้กล่าวมาแล้วตลอดเวลาว่ากระผมปรารถนาที่จะให้ประเทศเรารักษาความเป็นกลางอย่างแท้จริงทั้งนี้ก็เพื่อช่วยสร้างมิตรภาพกับประเทศเพื่อนบ้านของเรากระผมขอย้ำว่า ในเรื่องนี้รัฐบาลได้รับการสนับสนุนและไว้วางใจจากนานาชาติอย่างพร้อมเพรียงกัน กระผมก็ได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยมีความเป็นกลางนี้ตลอดมา โดยหวังความสนับสนุนจากพี่น้องคนไทยทุกคน สถานการณ์ภายในประเทศในระยะเริ่มแรกที่กระผมเข้ารับหน้าที่นั้นก็เต็มไปด้วยความขุ่นข้องหมองใจและความขัดแย้งกัน ต่างฝ่ายต่างก็มีทิฐิและอคติที่ไม่ยอมหันหน้าเข้าหาและประนีประนอมกัน สภาพการณ์เหล่านี้ล้วนแต่มีส่วนบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติทั้งสิ้น รัฐบาลก็ได้พยายามชักจูงสร้างบรรยากาศและความเข้าใจความสามัคคีปรองดอง และความให้อภัยให้เกิดขึ้นแก่คนในชาติ ได้สร้างฐานการเมืองและการปกครองที่มีเหตุและมีผลและเปิดเผย อันเป็นลักษณะจำเป็นของระบอบประชาธิปไตย และได้นำบ้านเมืองให้ผ่านพ้นอาณาจักรแห่งความกลัวให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันและอภัยต่อกัน กระผมมีความเห็นว่าบ้านเมืองเราได้เริ่มเข้ารูปเข้ารอยพร้อมที่จะเริ่มต้นเร่งรัดพัฒนาความเจริญในด้านต่างๆกันต่อไปแล้ว ในเรื่องภาวะเศรษฐกิจและการครองชีพของประชาชนนั้น กระผมขอเรียนว่า รัฐบาลได้นึกถึงและตระหนักถึงความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนตลอดเวลา อีกทั้งได้พยายามใช้มาตรการทุกอย่างที่จะช่วยขจัดปัดเป่าความเดือดร้อนเหล่านั้นให้ลดน้อยลงมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ อย่างไรก็ตามกระผมใคร่ขอเรียนว่า ภาวะเศรษฐกิจนั้นเป็นเรื่องซึ่งมีผลกระทบกระเทือนเป็นลูกโซ่กันทั่วทั้งโลก เหตุการณ์หรือเฉพาะความผันแปรทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดของโลกย่อมส่งผลกระทบกระเทือนไปยังประเทศต่าง ๆ ในโลกด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่มากก็น้อย ยิ่งประเทศไทยนอกจากจะเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งต้องขึ้นกับความเมตตาของธรรมชาติและสภาพดินฟ้าอากาศอันไม่อาจควบคุมได้แล้ว ยังต้องขึ้นกับอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจของประเทศอื่นอีกด้วย ยิ่งทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของเราหวั่นไหวได้ง่ายมากขึ้น

ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคงจะพอจำได้ว่า ในระยะแรกที่กระผมเข้ารับหน้าที่นั้นภาวะเศรษฐกิจและการเงินของโลกเริ่มปั่นป่วน เกิดทั้งภาวะเงินเฟ้อและเงินฝืดพร้อม ๆ กัน อีกทั้งกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันก็ได้เริ่มสร้างพลังต่อรองทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยการขึ้นราคาน้ำมันดิบระลอกแล้วระลอกเล่าจนเกิดวิกฤติการณ์อิหร่านเข้าอีก ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของโลกและของประเทศเราปั่นป่วนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รัฐบาลก็ได้พยายามประคับประคองภาวะเศรษฐกิจและค่าครองชีพของเราให้ทรงตัวอยู่ได้ดีพอควร ซึ่งถ้าจะคำนึงถึงภาวะฝนแล้งตลอดปีแรกที่กระผมเข้ารับหน้าที่ และอุทกภัยที่สร้างความเดือดร้อนแสนสาหัสให้แก่ประชาชนเกือบทั้งประเทศ โดยรัฐบาลได้นำมาตรการต่าง ๆ ทุกวิถีทางมาช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนให้ผ่านพ้นความวิปโยคไปได้แล้ว รัฐบาลก็รู้สึกโล่งใจในภาระอันหนักอึ้งนี้เป็นอันมากไปครั้งหนึ่ง รัฐบาลได้พยายามอย่าง

Digital Library

สุดความสามารถที่จะชะลอและตรึงราคาไฟฟ้าและน้ำประปาไว้จนไม่อาจฝืนต่อภาวะที่กดดันและจำเป็นต่อไปอีกได้ จึงต้องขึ้นราคาไฟฟ้าและน้ำประปาไป เพราะรัฐบาลไม่มีเงินทุนที่จะนำมาจ่ายชดเชยความขาดทุนต่อไปอีกได้แล้ว อีกทั้งยังไม่เป็นธรรมต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และยังทำให้การพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเจริญให้แก่ชาวชนบทต้องหยุดชะงักไปด้วย ซึ่งขัดกับนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่รัฐสภาเห็นชอบแล้ว กระผมเชื่ออย่างเหลือเกินว่าท่าน สมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติทั้งหลายคงจะไม่คัดค้านในนโยบายช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกร และชาวชนบทในเขตของท่านอย่างแน่นอน ความจริงแล้วหากรัฐบาลนี้จะเห็นแก่ความสะดวกสบายและไม่มีความรับผิดชอบแล้ว เพียงแต่ผลักภาระให้พอพ้นหน้าโดยไม่ต้องปรับราคาอะไร รัฐบาลก็คงสบายเอาตัวรอดได้ ส่วนผลเสียหายร้ายแรงที่จะเกิดขึ้นกับประเทศชาติและประชาชนในอนาคตอันไม่ไกลนั้น ก็เป็นเรื่องที่รัฐบาลที่เข้ามารับภาระในภายหลังจะหาทางแก้กันเอาเองก็ย่อมทำได้ ดังนั้นการที่รัฐบาลนี้เลือกตัดสินใจในทางที่ต้องแบกภาระเอาไว้เองก็เพราะหวังที่จะให้เกิดผลดี ในระยะยาวแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

ในปัญหาเรื่องการปรับราคาน้ำมันก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว เห็นว่าโดยเหตุโดยผลแล้วไม่มีทางเลือกใดที่จะดีกว่า จึงจำเป็นต้องปรับราคาขึ้นไปให้สอดคล้องกับความจำเป็นของตลาดโลก เพราะรัฐบาลได้คำนึงถึงความจำเป็นและเป็นไปได้เป็นสำคัญ หากราคาน้ำมันในประเทศต่ำกว่าราคาน้ำมันในต่างประเทศ หรือต่ำกว่ามากแล้วเราจะไม่มีน้ำมันใช้จะเกิดภาวะขาดแคลนน้ำมันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นหากเรายังต้องการระบบตลาดเสรีเช่นนี้อยู่ เราต้องยอมรับหลักอุปสงค์และอุปทานและราคาด้วย

ในเรื่องผู้อพยพลี้ภัยก็เช่นกัน ได้มีฝ่ายค้านวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการช่วยเหลือผู้อพยพลี้ภัยอินโดจีนของรัฐบาลเป็นอย่างมากทั้งที่เรื่องผู้อพยพลี้ภัยนี้เป็นเรื่องของเมตตาธรรมและมนุษยธรรม ซึ่งเราในฐานะของพุทธศาสนิกชนอีกทั้งเป็นประเทศเพื่อนบ้านการจะพึงช่วยเหลือกันได้ นโยบายของรัฐบาลในเรื่องนี้ก็ได้รับความนิยมยกย่องจากทุกประเทศทั่วโลก แต่ฝ่ายค้านกลับถือเป็นเรื่องเสียหาย กระผมขอยืนยันว่า นโยบายของรัฐบาลในเรื่องนี้มิใช่เป็นสิ่งที่นำความเสียหายมาสู่ประเทศชาติแต่อย่างใดเลย ในทางตรงกันข้ามถ้าพิจารณากันให้ถ่องแท้และลึกซึ้งแล้ว เราจะทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาวโลกและชาวไทยเองอย่างหาค่าเปรียบมิได้

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผมได้สดับตรับฟังท่านสมาชิกฝ่ายค้านผู้มีเกียรติได้กล่าวโจมตีกระผม ทั้งที่ปรากฏในสภาและสื่อสารมวลชนและที่อื่นมานานแล้วกระผมพอจะสรุปได้ว่าท่านสมาชิกฝ่ายค้านพากันมุ่งมั่นแต่เพียงอย่างเดียวคือเพื่อที่จะล้มล้างรัฐบาลหรือเพื่อที่จะหารัฐบาลใหม่มาแทนรัฐบาลของกระผมเท่านั้น กระผมเองยอมรับการกระทำซึ่งถูกต้องตามครรลองของประชาธิปไตยของท่านทั้งหลาย ท่านสมาชิกฝ่ายค้านย่อมมีสิทธิที่จะออกเสียงร่วมกันล้มรัฐบาลและนายกฯ ได้ แต่กระผมใคร่ขอเสนอความคิดอย่างจริงใจว่าประชาธิปไตยนั้นกินความกว้างกว่าเหตุผลที่ท่านสมาชิกฝ่ายค้านทั้งหลายมุ่งมุ่นกันแต่เพียงจะล้มล้างรัฐบาลเท่านั้น เพราะประชาธิปไตยนอกจากจะมีความหมายถึงการปกครองโดยประชาชนมีส่วนร่วมแล้ว ยังหมายถึงความรับผิดชอบต่อประชาชนอีกด้วย ซึ่งกระผมก็ได้เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงความรับผิดชอบกับประชาชนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามตั้งแต่กระผมเข้าติดตามการโจมตีของท่านฝ่ายค้านมาโดยตลอด ยังไม่ได้ยินข้อความแม้แต่ประโยคเดียวที่จะแจ้งให้ประชาชนทราบว่า ท่านจะทำอะไรให้ประชาชนหลังจากล้มรัฐบาลนี้แล้ว

ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมมีความเห็นโดยสัตย์จริงว่า การรณรงค์ของพรรคฝ่ายค้านเพื่อร่วมโจมตีรัฐบาลนี้นั้นเป็นการกระทำที่อ่อนด้วยเหตุผล กระผมมีความเชื่อว่าเวทีการเมืองนั้นมีความสำคัญและศักดิ์สิทธิ์เกินกว่าที่จะใช้เป็นที่รองรับความใฝ่ฝันทะเยอทะยานเป็นส่วนตัวของนักการเมือง กระผมขอย้ำว่าประเทศเราในขณะนี้กำลังอยู่ท่ามกลางวิกฤตการณ์หลายด้านและกำลังต้องการอย่างยิ่งที่จะให้ทุกคนสามัคคีร่วมใจกันทุก ๆ ฝ่ายในการแก้ปัญหาร่วมกัน มิใช่ให้เกิดการแตกแยกแย่งอำนาจกัน สิ่งที่ประเทศเรา

Digital Library

ต้องการอย่างยิ่งในเวลานี้ขณะนี้ก็คือ เสถียรภาพในทางการเมือง ทางพรรคฝ่ายค้านได้พยายามอย่างยิ่งที่จะช่วยกันสร้างสถานการณ์ให้เห็นว่า การเมืองในประเทศเรามีวิกฤตการณ์อย่างหนัก และต่างก็ได้ร่วมกันมุ่งมั่นที่จะได้โค่นล้มรัฐบาลและตัวกระผมเองในขณะนี้กระผมขอกล่าวอย่างจริงใจว่า กระผมและทุกคนในชาติสนใจและหวังเป็นอย่างสูงแต่เพียงให้ประเทศชาติอยู่รอดมีความมั่นคงต่อไปในอนาคตเท่านั้น

ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมวิงวอนท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่านจงมีความรอบคอบ สุขุมในการรณรงค์ครั้งนี้ อย่ากระทำการใดๆ โดยขาดความยั้งคิดในระยะที่นานาชาติกำลังมีวิกฤตการณ์ทางการเมืองอยู่ทั่วไปในโลก โดยเฉพาะในระยะนี้ซึ่งมีความตึงเครียดหลังจากเหตุการณ์ ในอัฟกานิสถาน ในอิหร่านตะวันออกกลางและแอฟริกาใต้ก็กำลังมีวิกฤตการณ์ของตนเองอยู่เช่นกันวิกฤตการณ์ความตึงเครียดนี้ยังได้เกิดขึ้นในดินแดนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะเหตุการณ์ตามชายแดนของเราเองอีกด้วย กระผมขอย้ำว่าประเทศเราในขณะนี้กำลังต้องการความร่วมมือร่วมใจกันมากที่สุด กระผมได้มีความตั้งใจอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะรักษาสถานการณ์ในประเทศให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นให้ได้ กระผมจะไม่ยอมให้เกิดความวุ่นวายถึงขั้นก่อให้เกิดความไม่มั่นคงขึ้นในประเทศเราเป็นอันขาด กระผมขอยืนยันให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่านได้รับทราบอีกครั้งหนึ่งถึงความตั้งใจจริงของกระผมที่จะรักษาประเทศชาติของเราให้อยู่รอดไว้ด้วยชีวิต กระผมขอร้องให้ท่านร่วมกันรับผิดชอบในความอยู่รอดของประเทศชาติด้วยเช่นกัน ขอให้ช่วยกันตระหนักถึงอันตรายจากสถานการณ์วิกฤตการณ์รอบ ๆ บ้านเราอยู่ในขณะนี้ กระผมขอวิงวอนด้วยใจจริงให้ท่านร่วมกันคิดถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือสิ่งอื่นใด และอย่าได้พยายามสร้างความวุ่นวายให้ประเทศเราเลวร้ายจนแก้ไขไม่ได้ไปกว่านี้แล้วเราจะเสียใจ

ในการแถลงต่อสภาในวันนี้ กระผมได้เลือกพูดถึงปัญหาต่างประเทศก่อน เพราะกระผมเห็นความสำคัญและจำเป็นว่าประเทศเราจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ ความจริงแล้วประเทศเราเป็นส่วนหนึ่งของระบบสหประชาชาติ ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การที่เราต้องกระทบปัญหายุ่งยากจากปัญหาการตกต่ำของเศรษฐกิจโดยเฉพาะปัญหาในการขึ้นราคาน้ำมันคราวนี้ ส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากผลกระทบกระเทือนทางเศรษฐกิจที่มาจากนอกประเทศของเรา และการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจนี้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบรรดาท่านสมาชิกทั้งหลายอีก ทั้งมิใช่เป็นเรื่องที่จะทำให้แล้วเสร็จและเห็นผลในวันในพรุ่ง โดยเฉพาะในยามเศรษฐกิจและการเมืองของโลกได้ผันแปรไปเช่นนี้ กระผมขอกล่าวด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า กระผมไม่ขอร้องให้ท่านมาสนับสนุนรัฐบาลนี้และตัวกระผม แต่เหนือสิ่งอื่นใดกระผมขอร้องให้ท่านจงร่วมใจกันสนับสนุนประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเราทุกคนตลอดเวลาที่กระผมได้ทำหน้าที่แผ้วถางทางประชาธิปไตยให้ประชาชนและสังคม กระผมได้ขจัดขวากหนามใด ๆ ที่ขัดขวางหนทางไปสู่ประชาธิปไตย ซึ่งกระผมมีความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่กระผมจะเรียนให้ทราบว่า กระผมได้กระทำด้วยความสำนึกและมโนธรรมที่บริสุทธิ์ไม่มีการเคลือบแฝง ด้วยโลภะ โทสะ โมหจริตใด ๆ ทั้งสิ้น ผลที่ได้รับคืออะไร คือการถูกขับไล่ ท่านลองถามตัวท่านเองดูซิว่า ท่านต้องการอะไรในการกระทำของท่านครั้งนี้ คำตอบก็คือต้องการขับไล่รัฐบาลออกไปให้ได้จะด้วยเหตุผลอะไรก็ได้ ขอให้ออกไปให้ได้ แล้วท่านจะทำอย่างไรต่อไป เมื่อท่านได้อำนาจทางการเมืองมาแล้วท่านจะทำอย่างไร ความจริงในการจัดตั้งรัฐบาลครั้งที่ผ่านมา กระผมประสงค์จะให้มีการประสานความสามัคคีกันในชาติ เราจะมามัวแบ่งพรรคแบ่งพวกกันต่อไปไม่ได้แล้ว เพราะโอกาสที่เหลือไม่มากนักที่จะร่วมมือกันจรรโลงประเทศชาติ จึงได้พยายามติดต่อทางตรงและทางอ้อมกับท่านหัวหน้าพรรคหลายพรรค แต่ก็ด้วยเหตุผลและเงื่อนไขต่าง ๆ นานาประการก็ไม่สำเร็จ กระผมจึงจำเป็นต้องขอพระบรมราชโองการจัดตั้งรัฐบาลไปตามที่เห็นว่าเป็นการสมควรและเหมาะสม ซึ่งก็คงไม่เป็นที่สบอารมณ์ของหลายท่าน อันอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการโจมตีเพื่อล้มรัฐบาลในครั้งนี้ด้วยก็ได้ การขัดแย้งระหว่างรัฐบาลและรัฐสภาไม่เป็นสิ่งที่ดี และเชื่อว่าไม่ใช่สิ่งที่ประชาชนปรารถนาประชาชนบางส่วนที่อยู่

Digital Library

ในชนบทก็ไม่สนใจว่าใครจะมาบริหารประเทศ ขอให้ปากท้องเขาอิ่มก็แล้วกัน แต่ความขัดแย้งก็ได้ก่อเกิดเพิ่มทับทวีจนยากที่รัฐบาลจะบริหารงานของชาติให้บรรลุสู่เป้าหมายได้ ฉะนั้นเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยระบอบรัฐสภา กระผมจึงได้ตัดสินใจดังนี้ กระผมขอลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ระบอบรัฐสภาของประชาธิปไตยดำรงคงอยู่ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ท่านเลือกบุคคลที่มีความสามารถดีกว่าเข้ามาบริหารประเทศและรับใช้ประชาชนและประเทศชาติต่อไป ขอบพระคุณ"

Digital Library

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2526

19 มีนาคม 2526

วันที่ 19 มีนาคม ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร[4] มีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เหตุผลของการยุบสภาในพระราชกฤษฎีกามีความว่า "ด้วยนายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อเปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถึง 4 ครั้ง ประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็มีความเห็นแตกต่างกันกึ่งกัน หากให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการใหม่ในขณะนี้ อาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งและรุนแรงทางการเมืองได้ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของระบบเศรษฐกิจ สังคม ความสามัคคีของชนในชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงสมควรยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปขึ้นใหม่"

[4] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 39 วันที่ 19 มีนาคม 2526 หน้า 7.

Digital Library

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2529

1 พฤษภาคม 2529

วันที่ 1 พฤษภาคม 2529 ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร[5] พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เหตุผลในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร มีความว่า "ด้วยนายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า ตามที่ได้มีการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2529 ออกใช้บังคับและสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมเมื่อวันที่1พฤษภาคม 2529 ได้มีมติไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว อันเป็นเหตุให้พระราชกำหนดนั้นตกไป จากการพิเคราะห์สาเหตุแห่งการไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว เห็นว่าสภาผู้แทนราษฎรมิได้คำนึงถึงเหตุผลในการตราพระราชกำหนด หากสืบเนื่องมาจากความแตกแยกในทางการเมืองของพรรคการเมืองบางพรรค หากให้สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ยังคงทำหน้าที่ต่อไปย่อมเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินและกระทบถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศและจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปขึ้นใหม่"

---

[5]ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 103 ตอนที่ 73 วันที่ 2 พฤษภาคม 2529 หน้า 1.

Digital Library

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2531

29 เมษายน 2531

วันที่ 29 เมษายน 2531 ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร[6] มีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เหตุผลในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร มีความว่า "โดยที่นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า นับแต่ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา ปรากฏว่าพรรคการเมืองต่าง ๆ หลายพรรคไม่สามารถจะดำเนินการในระบบพรรคการเมืองได้อย่างมีเอกภาพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคการเมืองยังไม่ยอมรับรู้ความคิดเห็นหรือมติของสมาชิกฝ่ายข้างมากในพรรคของตน อันเป็นการขัดต่อวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินและการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ และจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่"

[6] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 105 ตอนที่ 69 วันที่ 29 เมษายน 2531 หน้า 1

Digital Library

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ปี 2535

29 มิถุนายน 2535

วันที่ 29 มิถุนายน 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร[7] มี นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เหตุผลของการยุบสภาในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร มีความว่า "โดยที่นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า ตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กราบบังคมทูลฯ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2535 ขอให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีเพื่อให้มีการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีเป็นการเฉพาะกิจในขณะที่ประเทศอยู่ในภาวะวิกฤตทางการเมือง เพื่อจะได้ใช้กระบวนการทางรัฐสภาและรัฐธรรมนูญคืนอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองกลับไปให้ประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศได้พัฒนาเป็นปกติต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นนั้น บัดนี้เป็นเวลาอันสมควรที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่"

30 มิถุนายน 2535

วันที่ 30 มิถุนายน 2535 ได้มีแถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี[8] เรื่อง การยุบสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดวันเลือกตั้งและการดำเนินการเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

"เนื่องจากในวันนี้ได้มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 แล้ว ซึ่งมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง รัฐบาลจึงขอชี้แจงเหตุผลและแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปให้ประชาชนทราบ ดังนี้

1. การยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นกระบวนการปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาดังที่ปฏิบัติอยู่ในหลายประเทศ เมื่อใดที่มีความขัดแย้งหรือเกิดปัญหาทางการเมืองขึ้นจนยากที่จะหยั่งทราบมติมหาชนได้โดยแน่ชัดว่า ควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะตอบสนองต่อความต้องการอันแท้จริงของประชาชน วิธีการสุดท้ายที่มักนำมาใช้อยู่เสมอก็คือการยุบสภาจะจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ ดังที่เรียกว่าเป็นการคืนอำนาจอธิปไตยกลับไปให้ประชาชนซึ่งรัฐธรรมนูญของไทยก็ยอมรับกระบวนการหรือวิธีการ ดังกล่าวและได้เคยดำเนินการ เช่นนี้มาแล้วหลายครั้ง

2. การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้เป็นเจตนารมณ์มาแต่แรกเมื่อครั้งที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีในวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535 โดยหวังจะให้คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่เป็นคณะรัฐมนตรีในลักษณะเฉพาะกิจมีโอกาสบริหารราชการแผ่นดินในระยะเวลาอันจำกัด เพื่อแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเสถียรภาพของประเทศชาติ ตลอดจนคืนอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองกลับไปให้ประชาชน ดังนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีชุดนี้ได้ แถลงนโยบายต่อรัฐสภาและเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว จึง

---

[7] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 73 วันที่ 30 มิถุนายน 2535 หน้า 1.

[8] ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 109 ตอนที่ 73 วันที่ 30 มิถุนายน 2535 หน้า 3.

Digital Library

ได้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และแนวทางดังกล่าว

3. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใหม่นี้จะมีขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศ ในวันอาทิตย์ที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 เพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 360 คน ซึ่งรัฐบาลได้แถลงต่อรัฐสภาแล้วว่าจะจัดให้มีการเลือกตั้ง และกำกับดูแลให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปโดยเรียบร้อยบริสุทธิ์และยุติธรรม ทั้งคณะรัฐมนตรีเองจะรักษาความเป็นกลางทางการเมืองอย่าง เคร่งครัดโดยไม่ฝักใฝ่หรือให้คุณให้โทษผู้ใด

อนึ่ง ในเรื่องของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งนั้น รัฐบาลได้รับฟังความเห็นมาโดยตลอดทั้งจากนักการเมือง นักวิชาการ และสื่อมวลชนต่าง ๆ ว่ากฎหมายดังกล่าวยังมีส่วนที่ควรแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้การเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไปมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ และระยะเวลาในสมัยประชุมที่เหลืออยู่ก็ไม่อาจเร่งรัดดำเนินการให้ทันได้เว้นแต่จะอาศัยความปรองดองจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่เห็นชอบให้เสนอเป็นร่างกฎหมายฉบับเดียวกัน ซึ่งรัฐบาลก็ได้สอบถามความประสงค์แล้วโดยการพบปะหารือกับผู้นำพรรคการเมืองทุกพรรคตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กรุณาประสานงานให้ แต่ผู้นำพรรคการเมืองหลายพรรค แจ้งว่าไม่อาจดำเนินการได้ทันในสมัยประชุมนี้ และแม้จะทันก็ไม่แน่ใจว่าจะได้รับความเห็นชอบร่วมกันในทุกประเด็น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเลือกตั้งจึงต้องรอไว้ก่อน แต่รัฐบาลก็ยินดีสนับสนุนการศึกษาวิจัยหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเพื่อเป็นแนวทางใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการในโอกาสต่อไป

4. สำหรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม รวม 4 ฉบับ ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535 นั้น รัฐบาลได้ทูลเกล้าฯ ถวายร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว 3 ฉบับแรกแล้ว อันจะมีผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาสามารถพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้ในสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองโดยไม่จำกัดและอำนาจของวุฒิสภาลดลง เพื่อให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ซึ่งบัดนี้ก็ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยและรัฐบาลได้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ส่วนฉบับที่ 4 อันว่าด้วยการกำหนดคุณสมบัติของนายกรัฐมนตรีว่าต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น เนื่องจากมีประเด็นพิจารณาในทางกฎหมายว่าเมื่อประกาศใช้แล้ว นายกรัฐมนตรีจะสามารถอยู่ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ได้หรือไม่ จึงต้องชะลอการนำขึ้นทูลเกล้าฯถวายไว้ก่อนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และผู้มีประสบการณ์ทางการเมือง การปกครอง รัฐบาลขอยืนยันว่าการดำเนินการเช่นนี้มิใช่เพราะปรารถนาอำนาจหรือประสงค์จะหน่วงเหนี่ยวการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวแต่อย่างใด หากแต่จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบ มิให้กระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและเจตนารมณ์ของการที่ได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีเฉพาะกิจชุดนี้ขึ้น อย่างไรก็ตามรัฐบาลจะต้องนำร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535 อันเป็นวันที่ได้รับเรื่องจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา กล่าวคือไม่เกินวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 นั่นเอง

ในการนำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 ขึ้นทูลเกล้าถวายเพื่อทรงพิจารณา รัฐบาลจะกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทโดยละเอียดถึงเหตุผลแห่งความล่าช้าและประเด็นพิจารณาในทางกฎหมาย ตลอดจนความเห็นทุกฝ่ายเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัยต่อไป

จึงขอเรียนชี้แจงมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน"

Digital Library

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
1. การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517	641
2. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517	643
3. การแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2525	650
4. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2527	651
5. การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535	659
6. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัด สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535	662
7. การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536	678
8. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536	679
9. การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537	680
10. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537	681
11. การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2537	684
12. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2539	686
บทบาทรัฐสภากับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	
1. การเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา และรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร ระหว่างปี 2521-2526	693
2. การเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา ประธาน สภาผู้แทนราษฎร และรองประธานวุฒิสภา ระหว่างปี 2527-2534	695
3. การเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานวุฒิสภา ระหว่างปี 2535-2537	700
4. บุคคลสำคัญชาวต่างประเทศเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะ แขกของรัฐสภาไทย ระหว่างปี 2523 - 2537	707

Digital Library

เรื่อง	หน้า
5. องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ	716
สหภาพรัฐสภา	716
สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก	729
องค์การรัฐสภาอาเซียน	740

Digital Library

การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
พ.ศ. 2517

ภูมิพลอดุลเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2517

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 และข้อที่ 6 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้.

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517"

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2515

มาตรา 4 ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ดังนี้

1. กองกลาง
2. กองคลังและพัสดุ
3. กองการประชุม
4. กองกรรมาธิการ
5. กองวิเทศสัมพันธ์
6. กองการประชาสัมพันธ์
7. กองสถานที่
8. กองการพิมพ์
9. ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า
10. ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย

Digital Library

มาตรา 5 ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์
นายกรัฐมนตรี

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 91 ตอนที่ 157 วันที่ 20 กันยายน 2517

Digital Library

คำสั่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ 11/2517

เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517

โดยที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517 กำหนดส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขึ้นใหม่ ดังนี้.

1. กองกลาง
2. กองคลังและพัสดุ
3. กองการประชุม
4. กองกรรมาธิการ
5. กองวิเทศสัมพันธ์
6. กองการประชาสัมพันธ์
7. กองสถานที่
8. กองการพิมพ์
9. ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า
10. ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา และให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ตามเจตนารมณ์ในการปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จึงเห็นสมควรกำหนดสายงานตามความเกี่ยวพันในการปฏิบัติงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานย่อยของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ขึ้นไว้เป็นแนวทางปฏิบัติตามท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2517

(นายประภาศน์ อวยชัย)

Digital Library

1. ฝ่ายบริหาร

1.1 กองกลาง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการส่วนกลางของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จัดทำแผนในการประสานงานบริหารราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา รับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บเอกสารสำคัญของรัฐสภา การบริหารงานบุคคล การจัดทำทะเบียนประวัติ และสถิติเกี่ยวกับสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการ และปฏิบัติงานซึ่งไม่ได้ระบุว่าเป็นงานในหน้าที่ของกองใดโดยเฉพาะ เพื่อเป็นการบริการและช่วยเหลือด้านการบริหารโดยทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

1.1.1 งานสารบรรณ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงานฯ เช่น งานรับ ส่ง โต้ตอบ งานธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และปฏิบัติงานซึ่งไม่ได้ระบุไว้โดยเฉพาะว่าเป็นงานของส่วนงานใดในกองกลาง

1.1.2 งานเก็บเอกสารสำคัญ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บเอกสารที่มีความสำคัญต่าง ๆ เช่น เอกสารที่มีความสำคัญในการปฏิบัติราชการ เรื่อง ลับ ปกปิด เอกสารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการด้วยระบบการเก็บที่ทันสมัย และสะดวกในการค้นหา

1.1.3 งานวางแผนการบริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการประสานงานบริหารสำนักงานในการรวบรวมแผนและโครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และติดตามผลการปฏิบัติงานของทางราชการ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาของคณะกรรมการ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

1.1.4 งานบริหารงานบุคคล มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานการเจ้าหน้าที่ของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เช่น การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรม วินัย สิทธิตามกฎหมาย ที่ข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาพึงได้รับตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

1.1.5 งานทะเบียนประวัติและสถิติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดระบบและทำทะเบียนประวัติ และสถิติของสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาด้วยระบบที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ประโยชน์ทางราชการ การเผยแพร่และการค้นคว้าอ้างอิง

1.2 กองคลังและพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดระบบและจัดทำงบประมาณ บัญชี การเบิกจ่ายเงิน และการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการบริการและช่วยเหลือการบริหารงานในด้านการเงิน และพัสดุของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

1.2.1 งานงบประมาณ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดวางระบบและจัดทำงบประมาณของรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยรับผิดชอบตั้งแต่การดำเนินการรวบรวมความต้องการของโครงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตลอดถึงติดตามผลจนกระทั่งได้รับเงินงบประมาณตามที่เสนอขอ

1.2.2 งานการบัญชี มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดวางระบบบัญชี จัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณและเงินนอกงบประมาณแบบอย่างที่มีอยู่ จัดทำงบเดือนของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

Digital Library

1.2.3 งานการเงิน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการ เบิก จ่ายเงินทุกประเภท เพื่อใช้ในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาควบคุมเงินคงเหลือประจำวัน รักษาเงินที่ค้างจ่าย

1.2.4 งานบริหารงานพัสดุ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามหลักการบริหารงานพัสดุแบบสากลนิยม ควบคุมเกี่ยวกับการใช้และซ่อมแซมยานพาหนะของทางราชการให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้อย่างดี

1.3 กองสถานที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ติดกับตัวอาคารของรัฐสภา รักษาความสะอาดตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก บำรุงตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ของรัฐสภาให้มีความสะอาดเรียบร้อยสวยงาม รักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ โดยการตรวจสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานที่ของรัฐสภา และวางแผนการใช้สถานที่เพื่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และงานพิธีการต่าง ๆ ของรัฐสภา มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

1.3.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง เช่น การรับ ส่ง เก็บเอกสาร การบัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ และการเบิกจ่ายทั่ว ๆ ไป

1.3.2 งานรักษาความสะอาด มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของตัวอาคาร ทั้งภายในและภายนอก ดูแลบริเวณสนามหญ้า สวนหย่อม ฯลฯ ให้มีความสะอาดเรียบร้อย และสวยงาม เสนอให้มีการซ่อมบำรุงเมื่อมีสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรม

1.3.3 งานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของสถานที่ และความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณรัฐสภาโดยตรง จัดให้มีเวรรักษาการณ์ควบคุมการเข้าออกบริเวณรัฐสภา ตลอดจนตามจุดต่าง ๆ ของสถานที่ทั้งในวันที่มีการประชุมสภาและวันธรรมดา ตลอดจนเวลากลางวันและกลางคืน และการรักษาความปลอดภัยด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3.4 งานจัดและวางแผนการใช้สถานที่ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดสถานที่ ตกแต่ง และวางแผนเกี่ยวกับการใช้สถานที่ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน งานต้อนรับและพิธีการต่างๆ ของรัฐสภา

1.4 กองการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ของรัฐสภา เป็นต้นว่า ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารประกอบรายงานการประชุม เพื่อเผยแพร่เอกสารหนังสือคู่มือ ระเบียบข้อบังคับ และนิตยสารเผยแพร่ของรัฐสภา รายงานของคณะกรรมมาธิการและเอกสารอื่นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

1.4.1 งานจัดการและธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรับการติดต่อการพิมพ์ สารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง เช่น การรับ ส่ง เก็บเอกสาร บัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ และการเบิกจ่ายทั่วไปในหน้าที่ความรับผิดชอบของกอง การตรวจสอบความถูกต้อง การพิสูจน์อักษรก่อนพิมพ์

1.4.2 งานพัสดุสิ่งพิมพ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการด้านวัสดุต่างๆ สำหรับการพิมพ์ที่ได้ทำการเบิกมาจากกองกลาง ก่อนที่จะพิมพ์และเก็บรักษางานที่พิมพ์เสร็จแล้ว จัดการเกี่ยวกับการ พับยก เรียงหน้า เย็บเล่ม ทำปก ตัดเล่ม และเก็บรักษา และงานอื่น ๆ เพื่อให้การจัดพิมพ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ

Digital Library

1.4.3 งานพิมพ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียงพิมพ์ ทำต้นฉบับ จัดพิมพ์ให้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย รวมถึงการบำรุงรักษาแท่นพิมพ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ

1.5 กองการประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าหน้าที่ทางด้านการประชาสัมพันธ์ทุกด้านของรัฐสภา การต้อนรับ การติดต่อสอบถาม เป็นเจ้าของเรื่องในการจัดการในพิธีการต่าง ๆ ของรัฐสภา มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

1.5.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง เช่น รับ ส่ง เก็บเอกสาร การบัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ การเบิกจ่ายทั่ว ๆ ไปของกอง

1.5.2 งานติดต่อสอบถาม มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน อำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่อราชการหรือติดต่อสมาชิกรัฐสภา ออกบัตรอนุญาตเข้าฟังการประชุมสภาให้แก่ประชาชนรวมทั้งหน่วยราชการและหนังสือพิมพ์ตามระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการนำชมอาคารสถานที่ และการประชุมรัฐสภา จัดหาวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับระเบียบงานของรัฐสภา และอำนาจหน้าที่ของสภา

1.5.3 งานพิธีการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานพิธีการต่าง ๆ ของรัฐสภา และประสานงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการบรรลุเป้าหมาย

1.5.4 งานสื่อมวลชนสัมพันธ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการติดต่อกับผู้แทนสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อแจกข่าวของรัฐสภา ติดต่อให้ผู้แทนสื่อมวลชนมาทำข่าว อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ การเข้าฟัง การให้สัมภาษณ์ เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอแก้ข่าวหรือชี้แจงข้อเท็จจริงและปฏิบัติงานอื่นด้านความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายระเบียบงานรัฐสภา

2.1 กองการประชุม มีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมรัฐสภา โดยปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนข้อบังคับการประชุมฯ ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติในการประชุมรัฐสภา และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายพิเศษ มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

2.1.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง เช่น การรับ ส่ง เก็บเอกสาร การบัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ และการเบิกจ่ายเงินของกอง ตลอดจนรวบรวมทำสารบาญกฎหมายและงานเลขานุการของที่ประชุมสภา

2.1.2 งานญัตติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับญัตติและร่างพระราชบัญญัติตามกระบวนการก่อนบรรจุเข้าระเบียบวาระ และยืนยันมติของที่ประชุมสภา

2.1.3 งานกระทู้ถาม มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ กระทู้ถามทุกประเภทตามกระบวนการที่กำหนดในกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ

2.1.4 งานระเบียบวาระ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ

2.1.5 งานรายงานการประชุม มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประชุมของสภา ตามที่กฎหมายระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้

2.1.6 งานขยายเสียงและบันทึกเสียง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบเสียงการประชุมของรัฐสภา การประชุมทั้งหลายภายในอาคารรัฐสภาและทำการบันทึกเสียงไว้เพื่อเป็นหลักฐานและประกอบการทำรายงานการประชุม

Digital Library

2.1.7 งานตุลาการรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพิเศษให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ด้านธุรการและการประชุมของคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ

2.2 กองกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมาธิการของสภา ทั้งด้านธุรการ เลขานุการ และเจ้าหน้าที่ค้นคว้าเอกสารข้อมูลประกอบในการประชุมของคณะกรรมาธิการ มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

2.2.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง เช่น รับ ส่ง เก็บเอกสาร การบัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ การเบิกจ่ายทั่ว ๆ ไป

2.2.2 งานการประชุมคณะกรรมาธิการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมาธิการ ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ ตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ

2.2.3 งานบริการเอกสารอ้างอิงในการประชุมกรรมาธิการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริการ ข้อมูล เอกสารอ้างอิง ค้นคว้ากฎหมาย รายงานการประชุมข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาของที่ประชุมกรรมาธิการ หรืองานค้นคว้าอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ

2.3 ศูนย์รวมพนักงานชวเลขและพิมพ์ดีด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบันทึกรายงานการประชุมสภา การประชุมคณะกรรมาธิการ และการประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยการจดและแปลชวเลขเป็นตัวพิมพ์ดีดที่เรียบร้อย และทำหน้าที่ในการฝึกอบรมวิชาชวเลขพิมพ์ดีดเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน และเพื่อสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ

2.4 กองวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐสภา เช่น สหภาพรัฐสภา และสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย งานด้านพิธีการทูต รวมทั้งการเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดประชุมสหภาพรัฐสภา สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพ การส่งผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยและผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทยไปประชุม ณ ต่างประเทศ มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

2.4.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง การติดต่อกับต่างประเทศในด้านหนังสือและด้านอื่น ๆ ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

2.4.2 งานพิธีทางการทูต มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับพิธีการทางการทูต เช่น การรับรองแขกชาวต่างประเทศ ทั้งที่เป็นแขกของประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกรัฐสภา เลขาธิการรัฐสภา ฯลฯ อำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกของหน่วยรัฐสภาต่างประเทศที่มาเยี่ยมเยือนประเทศไทย และอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกรัฐสภาที่จะเดินทางไปต่างประเทศ เช่น การจัดทำหนังสือเดินทาง จัดสำรองที่พักโรงแรมในต่างประเทศ และงานพิธีการทางการทูตอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2.4.3 งานการประชุมและกิจการระหว่างประเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศของรัฐสภา โดยเป็นทั้งเจ้าหน้าที่ทางธุรการและวิชาการของรัฐสภาในการจัดทำ ย่อ แปล และทำเอกสารเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศ เตรียมสุนทรพจน์ คำปราศรัย คำแปรญัตติของคณะผู้แทนไทยที่จะไปประชุม รวบรวมข้อมูลและค้นคว้าข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเนื่องกับเรื่องราวที่จะประชุม รับผิดชอบในการประสานงานกับรัฐบาลหรือองค์การ มูลนิธิต่างประเทศในการจัดส่งข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาไปดูงานฝึกอบรม หรือไปศึกษา ณ ต่างประเทศ โดยร่วมมือกับกองกลางในส่วนที่เกี่ยวข้อง

Digital Library

3. ฝ่ายวิชาการ

3.1 ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า มีหน้าที่ในการบริการค้นเอกสาร หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา ตลอดจนผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในวงงานของสภาฯ บริการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล หรือตามหัวข้อที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนงเก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ เพื่อบริการแก่สมาชิกรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งเอกสารอื่น ๆ เพื่อความกว้างขวางในการบริการ เช่น ห้องสมุด และสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดรวบรวมวัตถุเอกสารที่มีค่าในประวัติศาสตร์การปกครองระบบรัฐสภา เพื่อจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา มีหน่วยงานย่อยดังนี้ คือ

3.1.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของศูนย์ เช่น การรับ ส่ง เก็บเอกสาร การบัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ และการเบิกจ่ายทั่วไปของศูนย์

3.1.2 ห้องสมุดรัฐสภา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดห้องสมุดตามระบบที่ทันสมัย มีหน้าที่ในการสรรหา เก็บรักษาและบริการหนังสือ ตำรา เอกสาร และนิตยสารทางวิชาการทุก ๆ ด้าน โดยมีการบริหารภายในตามระบบสากลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

3.1.3 งานบริการค้นคว้า มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านการค้นคว้าเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกรวบรวมสถิติข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริการค้นคว้า จัดทำสารบบกฎหมายทุกชนิดเตรียมการในการศึกษาปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา ฯลฯ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รับผิดชอบในการบริการแปลเอกสารภาษาต่างประเทศ

3.1.4 งานผลิตเอกสารรัฐสภา มีหน้าที่ในการผลิตเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น เอกสารความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เอกสารข่าวการประชุมของรัฐสภาสาร รัฐสภาสารและเอกสารเผยแพร่ทุกชนิดของรัฐสภา

3.1.5 พิพิธภัณฑ์รัฐสภา มีหน้าที่รวบรวมและเก็บรักษาเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นประวัติศาสตร์ทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา จัดเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาถึงวิวัฒนาการการปกครองของไทยให้อนุชนรุ่นหลังได้ทราบและเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป

3.2 ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย มีหน้าที่บริการสมาชิกรัฐสภาในด้านการช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ และร่างญัตติ ช่วยรวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย ญัตติและกระทู้ถาม ทำเปรียบเทียบกฎหมายที่แก้ไขและกฎหมายเดิม บริการประสานงานกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป ผลการวิเคราะห์และประสานงานกับหน่วยวิจัย แบ่งหน่วยงานดังนี้ คือ

3.2.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของศูนย์ เช่น การรับ ส่ง เก็บเอกสาร การบัญชี สถิติ พัสดุครุภัณฑ์ และการเบิกจ่ายทั่วไปของศูนย์

3.2.2 งานบริการสมาชิกรัฐสภา มีหน้าที่ให้คำปรึกษากับสมาชิกในการร่างพระราชบัญญัติ ร่างญัตติ และกระทู้ถาม ช่วยทำเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย ญัตติ และรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่ตั้งกระทู้ถาม ทำเปรียบเทียบกฎหมายและผลที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เสนอ หรือถ้าจะประกาศใช้ วิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียในด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจน รวบรวมเอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านนี้

Digital Library

3.2.3 หน่วยประสานงานการวิจัย ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานการวิจัยติดต่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยภายนอกต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษา และวิจัยปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนและต้องใช้เวลานาน

Digital Library

คำสั่งรัฐสภา
ที่ 5/2525
เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

โดยที่พิจารณาเห็นสมควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของงานวางแผนการบริหาร กองกลาง เสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ความรับผิดชอบของงานวางแผนการบริหาร ตามคำสั่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ 11/2517 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2517 เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517 เป็นดังนี้.

งานวางแผนการบริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ในการรวบรวมแผนและโครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และติดตามผลการปฏิบัติงานของทางราชการเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาของคณะกรรมการและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2525

พลอากาศเอก

(หะริน หงสกุล)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

คำสั่งรัฐสภา
ที่ 5/2527
เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

ด้วยคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ได้พิจารณาปรับปรุงหน่วยงานย่อยของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และกำหนดสายงานตามความเกี่ยวพันในการปฏิบัติงานขึ้นใหม่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยถือตามโครงสร้างของส่วนราชการที่กำหนดไว้เดิมในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517

ดังนั้น เพื่อให้การเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2517 และให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยตามเจตนารมณ์ในการปรับปรุงของคณะกรรมการข้าราชการของฝ่ายรัฐสภา จึงให้ยกเลิกคำสั่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ 11/2517 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2517 และคำสั่งรัฐสภา ที่ 5/2525 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2525 และให้ส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีหน้าที่ความรับผิดชอบตามรายละเอียดท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2527

(นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

หน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

งานที่ปรึกษากฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษางานด้านกฎหมายประจำสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย ให้คำปรึกษาแนะนำวินิจฉัยปัญหาที่สำคัญทางกฎหมายในวงงานของวุฒิสภา พิจารณาปัญหาที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ญัตติที่สมาชิกเสนอ กระทู้ถามการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญและข้อบังคับ ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่คณะกรรมาธิการ ให้คำปรึกษาในการร่างสัญญาต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

งานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาในงานด้านการตรวจสอบขั้นตอนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ในด้านเงินงบประมาณการรับ-จ่ายเงิน รายได้แผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ การก่อหนี้ผูกพัน การบัญชีพัสดุ-ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ รับผิดชอบงานวิเคราะห์ งานวางระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ ข้อตกลงของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายบริหาร

1. กองกลาง มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา งานเก็บเอกสารสำคัญ งานแผนและโครงการในการประสานงานการบริหารราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา การบริหารงานบุคคลและสวัสดิการ จัดทำทะเบียนประวัติสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการและลูกจ้าง บริการทั่ว ๆ ไปแก่สมาชิกรัฐสภา ปฏิบัติงานไม่ได้ระบุว่าเป็นงานในหน้าที่ของกองใดโดยเฉพาะ โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

1.1 งานสารบรรณและเก็บเอกสารสำคัญ มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานสารบรรณของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จัดเก็บเอกสารสำคัญ เช่น เอกสารที่มีความสำคัญในการปฏิบัติราชการ เอกสารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ ของทางราชการ งานบริการและอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาในด้านการขอติดตั้งโทรศัพท์ ใบเบิกทางโดยสารรถยนต์ประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน และปฏิบัติหน้าที่อื่นซึ่งไม่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ

1.2 งานวางแผนและประสานงานการบริหาร มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาในการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมแผนและโครงการประสานงาน ติดตามผลการปฏิบัติงานของทางราชการเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาของคณะกรรมการ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

1.3 งานบริการงานบุคคลและสวัสดิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเลขานุการของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และคณะอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา งานบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เช่น การบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน การฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ วินัย สิทธิตามกฎหมายที่ข้าราชการและลูกจ้างพึงได้รับตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ และปฏิบัติงานด้านสวัสดิการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

1.4 งานทะเบียนประวัติและสวัสดิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดระบบและจัดทำทะเบียนประวัติและสถิติของสมาชิกรัฐสภา ข้าราชการและลูกจ้าง เพื่อใช้ประโยชน์ทางราชการ การเผยแพร่ และการค้นคว้าอ้างอิง การจัดทำบัตรประจำตัว และการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของสมาชิกรัฐสภา และข้าราชการ

Digital Library

2. กองคลังและพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบและจัดทำงบประมาณบัญชี การเบิกจ่ายเงิน สวัสดิการ รักษาเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในเป็น 6 งาน คือ

2.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบสารบรรณ และธุรการทั่วไปของกอง จัดทำสถิติ ควบคุม ดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง

2.2 งานงบประมาณ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดวางระบบ และจัดงบประมาณของรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยรับผิดชอบตั้งแต่การดำเนินการรวบรวมความต้องการของโครงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตลอดถึงติดตามผลจนกระทั่งได้รับเงินงบประมาณตามที่เสนอขอ

2.3 งานการบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดวางระบบ บัญชี จัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ จัดทำงบเดือนของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

2.4 งานการเงิน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเบิกจ่ายเงินทุกประเภทเพื่อใช้ในการบริหารงาน และปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ควบคุมเงินคงเหลือประจำวัน รักษาเงินที่ค้างจ่าย

2.5 งานบริหารงานพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา วางแผนการจัดซื้อ จัดหา ทำสัญญาซื้อ สัญญาจ้าง และควบคุมเกี่ยวกับการใช้ ดูแลรักษาและซ่อมแซมยานพาหนะและทรัพย์สินอื่นของทางราชการ

2.6 งานการเงินสวัสดิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ เงินสวัสดิการ เงินการกุศลและเงินนอกงบประมาณ

3. กองสถานที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมดูแลรักษาอาคารสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ติดกับตัวอาคาร รักษาความสะอาดตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก บำรุงตกแต่งบริเวณอาคารเรียบร้อย สวยงาม รักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการโดยตรวจสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานที่ของรัฐสภา วางแผนการใช้สถานที่เพื่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและงานพิธีต่างๆ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

3.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุม ดูแลรักษาครุภัณฑ์ของกอง งานจัดสถานที่ตกแต่ง วางแผนเกี่ยวกับการใช้สถานที่เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน งานต้อนรับและพิธีการต่าง ๆ

3.2 งานรักษาความสะอาด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดของตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก ดูแลบริเวณสนามหญ้า สวนหย่อม ให้มีความสะอาดเรียบร้อยและสวยงาม

3.3 งานช่างและซ่อมบำรุง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสร้าง การออกแบบควบคุม ดูแลซ่อมและบำรุง รักษาอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

Digital Library

3.4 งานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ และรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณรัฐสภา และการรักษาความปลอดภัยด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานของรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กองการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ของวุฒิสภา เช่น ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารประกอบการประชุม เอกสารเผยแพร่ของวุฒิสภา รายงานของคณะกรรมาธิการ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการวางแผนการใช้ โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

4.1 งานธุรการและพัสดุสิ่งพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง บริการด้านวัสดุต่าง ๆ สำหรับงานพิมพ์เก็บรักษางานพิมพ์ที่เสร็จแล้ว ช่วยจัดการเกี่ยวกับพับยก เรียงหน้า เย็บเล่ม ฯลฯ งานอื่น ๆ เพื่อให้การจัดพิมพ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4.2 ฝ่ายจัดการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการรับติดต่องานพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้อง พิสูจน์อักษรก่อน

4.3 งานพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเรียงพิมพ์ ทำต้นฉบับ จัดพิมพ์ตลอดจนการพับยก เรียงหน้า เย็บเล่ม ทำปก ตัดเล่ม รวมถึงการบำรุงรักษาแท่นพิมพ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

4.4 งานบริการอัดสำเนา มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานโรเนียว อัดสำเนา ปรุกระดาษไข และถ่ายเอกสาร

5. กองการประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าหน้าที่ทางด้านการประชาสัมพันธ์ทุกด้านของรัฐสภา การเผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา การต้อนรับ การติดต่อสอบถามและดำเนินการจัดงานพิธีการต่าง ๆ ของรัฐสภา โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

5.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณ และธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง

5.2 งานสารสนเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา และการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น สรุปข่าวการประชุมสภาและการประชุมกรรมาธิการ การจัดนิทรรศการ จัดทำเอกสารเผยแพร่การบรรยาย และจัดทำบทความเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง ให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ หรือเข้าฟังการประชุมสภา

5.3 ฝ่ายสื่อมวลชนสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการติดต่อกับผู้แทนสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อแจกข่าวของวุฒิสภาติดต่อให้ผู้แทนสื่อมวลชนมาทำข่าว อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ การเข้าฟัง การให้สัมภาษณ์รวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารที่เกี่ยวกับรัฐสภา เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอแก้ข่าว หรือชี้แจงข้อเท็จจริง และปฏิบัติงานอื่นด้านความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนตามที่ได้รับมอบหมาย

5.4 งานพิธีการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานพิธีการต่าง ๆ ของรัฐสภาและประสานงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการบรรลุเป้าหมาย

ฝ่ายระเบียบงานรัฐสภา

1. กองการประชุม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมสภาโดยปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับการประชุมของสภา ตลอดจนการรวบรวม

Digital Library

ปฏิบัติในการประชุมสภา และงานด้านธุรการและเลขานุการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 7 งาน คือ

1.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดทำสารบาญกฎหมายและงานเลขานุการของที่ประชุมสภา

1.2 งานญัตติ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการดำเนินการเกี่ยวกับญัตติต่าง ๆ ร่างพระราชบัญญัติ เรื่องอื่นใดที่เสนอให้สภาพิจารณาตามกระบวนการทางกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับการประชุมของสภา ธรรมเนียมปฏิบัติและยืนยันมติของที่ประชุมสภาไปยังส่วนราชการ หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.3 งานกระทู้ถาม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับกระทู้ถามทุกประเภทตามกระบวนการที่กำหนดในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ รวบรวมคำตอบกระทู้ถามเป็นเล่ม เพื่อสะดวกในการค้นคว้าอ้างอิง

1.4 งานระเบียบวาระ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำระเบียบวาระการประชุมของสภาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ

1.5 งานรายงานการประชุม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำบันทึกย่อการประชุมรัฐสภา และรายงานการประชุมของรัฐสภาตามที่กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับกำหนดไว้

1.6 งานขยายเสียงและบันทึกเสียง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดระบบเสียงการประชุมสภา การประชุมทั้งหลายภายในอาคารรัฐสภา และทำการบันทึกเสียงไว้เพื่อเป็นหลักฐานและประกอบการทำรายงานการประชุม บริการบันทึกเสียงการอภิปรายแก่สมาชิกรัฐสภา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

1.7 งานตุลาการรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ทั้งด้านธุรการและเลขานุการตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และธรรมเนียมปฏิบัติ และเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้นในการดำเนินการตามกระบวนวิธีพิจารณาของตุลาการรัฐธรรมนูญ

2. กองกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเกี่ยวกับการประชุมและกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการของสภา ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ งานค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมมาธิการ โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 งาน คือ

2.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกองและจัดเตรียมห้องประชุมคณะกรรมาธิการ

2.2 งานบริการเอกสารอ้างอิงในการประชุมกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการบริการข้อมูล เอกสารอ้างอิง ค้นคว้ากฎหมาย รายงานการประชุม ข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาของที่ประชุมคณะกรรมาธิการ หรืองานค้นคว้าอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ

2.3 งานประชุมด้านเศรษฐกิจและการคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านเศรษฐกิจและการคลัง ตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

Digital Library

2.4 งานประชุมด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านความมั่นคงและการต่างประเทศตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงาน บริการค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

2.5 งานประชุมด้านการสังคมและงานตรวจรายงานการประชุม มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านการพัฒนาสวัสดิการสังคมและคณะกรรมาธิการพิจารณารายงานการประชุม ตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงาน บริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

3. ศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบันทึกรายงานการประชุมสภา การประชุมคณะกรรมาธิการและการประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยการจดและแปลชวเลขเป็นตัวพิมพ์ดีด และทำหน้าที่ในการฝึกอบรมวิชาชวเลขพิมพ์ดีด เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานและเพื่อพิจารณาบุคคลเข้ารับราชการ โดยแบ่งงานภายในออกเป็นงานธุรการทั่วไป และสายจดชวเลข 6 สาย คือ

3.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของศูนย์ จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ และครุภัณฑ์ของศูนย์

3.2 งานจดรายงานการประชุม แบ่งงานจดรายงานการประชุมออกเป็น 6 สาย คือ

สายที่ 1 และสายที่ 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจดรายงานการประชุมของสภา

สายที่ 3 และสายที่ 4 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจดรายงานการประชุมคณะกรรมาธิการของสภา

สายที่ 5 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจดรายงานการประชุมทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สายที่ 6 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจดรายงานการประชุมของหน่วยและกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ และการประชุมคณะผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทย

4. กองวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐสภา งานการประชุมระหว่างประเทศของรัฐสภา เช่น สหภาพรัฐสภา สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก องค์การรัฐสภาอาเซียน งานด้านพิธีการทูต รวมทั้งการเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพ โดยแบ่งภายในออกเป็น 4 งาน คือ

4.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของกอง จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง ร่างโต้ตอบหนังสือต่างประเทศ และงานด้านธุรการทั่วไปในการจัดประชุมระหว่างประเทศ รวมทั้งงานอื่นใดที่มิได้อยู่ในความรับผิดชอบของงานอื่นภายในกอง

4.2 งานพิธีการทูต มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับพิธีการทางการทูตของรัฐสภาและสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เช่น การรับรอง อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของรัฐสภาหรือองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่มาเยือนไทย และอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาไทยและข้าราชการที่จะเดินทางไปราชการต่างประเทศ และงานพิธีการทางการทูตอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

4.3 งานการประชุมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการประชุมระหว่างประเทศของรัฐสภา โดยเป็นทั้งเจ้าหน้าที่ทางธุรการและวิชาการของรัฐสภาในการย่อแปล จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศ เตรียมสุนทรพจน์ คำปราศรัย คำแปรญัตติของคณะผู้แทนไทยที่จะไปประชุม รวบรวมข้อมูล และค้นคว้าข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเรื่องราวที่จะไปประชุม

4.4 งานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการของรัฐสภา ในการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามความเคลื่อนไหวด้านการเมืองระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนโยบายต่างประเทศของรัฐสภาไทยเพื่อสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาที่ไปเยือนหรือไปประชุมต่างประเทศ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาซึ่งจัดตั้งเป็นสมาคมมิตรภาพต่าง ๆ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายวิชาการ

1. ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริการค้นเอกสารหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในวงงานของรัฐสภา บริการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลหรือตามหัวข้อที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนง เก็บรวบรวมเอกสารเพื่อบริการแก่สมาชิกรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งเอกสารเพื่อความกว้างขวางในการบริการ และจัดทำพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 งาน คือ

1.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไปของศูนย์ จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

1.2 ห้องสมุดรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสรรหา จัดซื้อ จัดหมวดหมู่เก็บรักษา บูรณะหนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร โสตทัศนูปกรณ์ ตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ให้บริการยืมค้นหา แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ บุคคลที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบงานไมโครฟิล์มและหนังสือกฎหมาย

1.3 งานบริการค้นคว้า มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านการศึกษาค้นคว้า แปลเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา ให้บริการแก่บุคคลภายนอกด้านเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และระบบรัฐสภา จัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวบรวมสถิติ ข้อเท็จจริง ข้อมูลต่างๆ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

1.4 งานผลิตเอกสารรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการผลิตเอกสารวารสารต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น เอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รัฐสภาสาร เอกสารข่าวรัฐสภา ผลิตออกแบบโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อประกอบคำบรรยายเผยแพร่ความรู้

1.5 พิพิธภัณฑ์รัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรวบรวม เก็บรักษาเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นประวัติศาสตร์ทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาตามหลักวิชาพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงและนำชม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและเผยแพร่ความรู้กับประชาชนทั่วไป

2. ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านการช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติและคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย ค้นคว้า รวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย กระทู้ถามญัตติ ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อนโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

2.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไปของศูนย์ จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

Digital Library

2.2 งานบริการทางกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้คำปรึกษาแก่สมาชิกรัฐสภาในการร่างกฎหมาย ร่างคำแปรญัตติ เปรียบเทียบกฎหมาย และผลที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เสนอหรือถ้าจะประกาศใช้ วิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียในด้านต่าง ๆ รวบรวมกฎหมายเอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านนี้

2.3 งานบริการทางวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้คำปรึกษาแก่สมาชิกรัฐสภาในการร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ รวบรวมเอกสารและค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านนี้

2.4 งานประสานงานการวิจัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการประสานงานวิจัย ติดต่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากสถาบันวิจัยภายนอกหรือมหาวิทยาลัยเพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่ซับซ้อน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โดยที่พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ประกอบด้วยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประกอบด้วยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) ประธานรัฐสภาด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา จึงแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้.

ข้อที่ 1 ให้ประกาศรัฐสภานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อที่ 2 ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

2.1 สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไป งานติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรและที่ปรึกษาประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร การประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ การประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.2 กองกลาง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร งานเก็บเอกสารสำคัญ งานแผนและโครงการในการประสานงานการบริหารราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การบริหารงานบุคคล จัดทำทะเบียนประวัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการและลูกจ้าง บริการทั่ว ๆ ไป แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติงานซึ่งไม่ได้ระบุเป็นงานในหน้าที่ของกองใดโดยเฉพาะ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.3 กองคลังและพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบและจัดทำงบประมาณ บัญชี การเบิกจ่ายเงิน สวัสดิการ รักษาเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณและการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.4 กองสถานที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมดูแลรักษาอาคารสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ติดกับตัวอาคารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาความสะอาดตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก บำรุงตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ให้สะอาดเรียบร้อย สวยงาม รักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการโดยตรวจสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานที่ของสภาผู้แทนราษฎร วางแผนการใช้สถานที่เพื่อการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร งานพิธีต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

2.5 กองการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร เช่น ระเบียบวาระการประชุมและเอกสารประกอบการประชุม เอกสารเผยแพร่ของสภาผู้แทนราษฎร รายงานของสภาผู้แทนราษฎร รายงานของคณะกรรมาธิการ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.6 กองการประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชาสัมพันธ์ทุกด้านของสภาผู้แทนราษฎร การเผยแพร่ความรู้ด้านสภาผู้แทนราษฎร และการปกครองระบอบประชาธิปไตย การต้อนรับ การติดต่อสอบถาม และดำเนินการจัดงานพิธีการต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร ผลิตเอกสารวารสารต่าง ๆ ของรัฐสภา จัดระบบเสียงและระบบทีวีวงจรปิดในการประชุมของรัฐสภา วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.7 กองวิเทศสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎร งานการประชุมระหว่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา เช่น สหภาพรัฐสภา สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก องค์การรัฐสภาอาเซียน งานด้านพิธีการทูต รวมทั้งการเป็นเจ้าหน้าที่ในการประชุมระหว่างประเทศในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.8 กองการประชุม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.9 กองกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเกี่ยวกับการประชุมและกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและของรัฐสภาทั้งด้านธุรการและเลขานุการ งานค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.10 ศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบันทึกรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมรัฐสภา การประชุมคณะกรรมาธิการและการประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยการจดและแปลชวเลขเป็นตัวพิมพ์ดีด การฝึกอบรมวิชาชวเลขพิมพ์ดีด และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.11 สำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านรวบรวม ประมวล บันทึก จัดระบบ เก็บและเผยแพร่ข้อมูลและกฎหมายเกี่ยวกับงานของรัฐสภา บริหารงานห้องสมุดตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ให้คำปรึกษาด้านการยกร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติและคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในวงงานของสภาผู้แทนราษฎร ศึกษา วิเคราะห์ จัดระบบ และวางแผนการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องจักรประมวลผลให้แก่สมาชิกรัฐสภา หน่วยงานสังกัดรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.11.1 หอสมุดรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริหารงานห้องสมุดตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง บริการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลตามที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบริการแก่สมาชิกรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งข้อมูลในการให้บริการ การจัดทำพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

2.11.2 ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการช่วยร่างกฎหมายเขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติ และคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย รวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติ ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อน ให้บริการทางวิชาการตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.11.3 ศูนย์คอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษา วิเคราะห์ จัดระบบและวางแผนการประมวลข้อมูลด้วยเครื่องจักรประมวลผล การเขียนคำสั่งให้เครื่องจักรประมวลผลทำงานตามความต้องการ ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนของการประมวลผลด้วยเครื่องจักร การติดตามศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ด้านระบบงานประมวลผลด้วยเครื่องจักร การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำฐานข้อมูลให้บริการ ข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาแก่สมาชิกรัฐสภา จัดทำการอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ให้กับบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ 11 กันยายน 2535

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
รองประธานรัฐสภา
ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ครั้งที่ 2/2535 วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม 2535 ครั้งที่ 6/2535 วันพุธที่ 9 กันยายน และครั้งที่ 7/2535 วันศุกร์ที่ 11 กันยายน 2535 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบในการแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งแบ่งงานภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในแต่ละสังกัด เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงสร้างที่กำหนด และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน 2535 เป็นต้นไป

จึงประกาศการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อทราบและถือเป็นหลักในการปฏิบัติราชการต่อไปตามรายละเอียดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2535

(นายมารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

หน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนราชการ ในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

งานที่ปรึกษากฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาในงานด้านกฎหมายประจำสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย ให้คำปรึกษาแนะนำวินิจฉัยปัญหาที่สำคัญทางกฎหมายในวงงานของวุฒิสภา พิจารณาปัญหาที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ญัตติที่สมาชิกเสนอกระทู้ถาม การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับ ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่คณะกรรมาธิการ ให้คำปรึกษาในการร่างสัญญาต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

งานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาในงานด้านการตรวจสอบขั้นตอนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในด้านเงินงบประมาณ การรับ-จ่ายเงิน รายได้แผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ การก่อหนี้ผูกพัน การบัญชีพัสดุ-ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ รับผิดชอบงานวิเคราะห์ งานวางระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ ข้อตกลงของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

1. **สำนักงานประธานวุฒิสภา** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไป งานติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาวุฒิสภา ของประธานและรองประธานและรองประธานวุฒิสภาและที่ปรึกษาประธานและรองประธานวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2. **กองกลาง** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา งานเก็บเอกสารสำคัญ งานแผนและโครงการในการประสานงานการบริหารราชการภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การบริหารงานบุคคล จัดทำทะเบียนประวัติสมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการและลูกจ้าง บริการทั่ว ๆ ไปแก่สมาชิกวุฒิสภา ปฏิบัติงานได้ได้ระบุว่าเป็นงานในหน้าที่ของกองใดโดยเฉพาะ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

2.1 ฝ่ายสารบรรณและเก็บเอกสารสำคัญ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จัดเก็บเอกสารสำคัญ เช่น เอกสารที่มีความสำคัญในการปฏิบัติราชการ เอกสารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ งานบริการ และอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกวุฒิสภาในด้านการขอติดตั้งโทรศัพท์ ใบเบิกทางโดยสารรถยนต์ประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

2.2 ฝ่ายบริหารงานบุคคล มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เช่น การสอบแข่งขัน การบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน การฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ วินัย สิทธิตามกฎหมายที่ข้าราชการและลูกจ้างพึงได้รับตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ แต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา และงานด้านการวางแผนและการจัดระบบงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

2.3 ฝ่ายทะเบียนประวัติ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบและจัดทำทะเบียนประวัติและสถิติของสมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการและลูกจ้างเพื่อใช้ประโยชน์ทางราชการการเผยแพร่และการค้นคว้าอ้างอิง การจัดทำบัตรประจำตัว และการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของสมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Digital Library

3. **กองคลังและพัสดุ** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบและจัดทำงบประมาณบัญชี การเบิกจ่ายเงิน สวัสดิการ รักษาเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และการบริหารงานพัสดุ ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในเป็น 5 หน่วย คือ

3.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสวัสดิการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และงานสารบรรณ และธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุม ดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง

3.2 ฝ่ายงบประมาณ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดวางระบบ และจัดงบประมาณของวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยรับผิดชอบตั้งแต่การดำเนินการรวบรวมความต้องการ ของโครงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การวิเคราะห์กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศ รวมถึงการวิเคราะห์รูปแบบและคุณลักษณะต่าง ๆ ของครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างตลอดถึงติดตามผลจนกระทั่งได้รับเงินงบประมาณตามที่เสนอขอ

3.3 ฝ่ายการบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดวางระบบ บัญชี การใช้จ่ายเงินตามงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ จัดทำงบเดือนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

3.4 ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเบิกจ่ายเงินทุกประเภทเพื่อใช้ในการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ควบคุมเงินคงเหลือประจำวัน รักษาเงินที่ค้างจ่าย และเบิกจ่ายเงินสวัสดิการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สวัสดิการเงินการกุศล และเงินนอกงบประมาณ

3.5 ฝ่ายบริหารงานพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา วางแผนการจัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง ทำสัญญาซื้อ สัญญาจ้างและดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ควบคุมเกี่ยวกับการใช้ ดูแลรักษาและซ่อมแซมยานพาหนะ และทรัพย์สินอื่น ๆ ของทางราชการ

4. **กองสถานที่** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมรักษาอาคารสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ติดกับตัวอาคารองค์พระที่นั่งอนันตสมาคมและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารักษาความสะอาดตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก บำรุงตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ ให้สะอาดเรียบร้อยสวยงาม รักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการโดยตรวจสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานที่ของพระที่นั่งอนันตสมาคมและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา วางแผนการใช้สถานที่เพื่อการปฏิบัติงานของวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา งานพิธีการต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

4.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุม ดูแลรักษาครุภัณฑ์ของกอง งานจัดสถานที่ตกแต่ง วางแผนเกี่ยวกับการใช้สถานที่เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน งานต้อนรับและพิธีการต่าง ๆ และรักษาความสะอาดของตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก ดูแลบริเวณสนามหญ้าสวนหย่อมขององค์พระที่นั่งอนันตสมาคมและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ให้มีความสะอาดเรียบร้อยและสวยงาม

Digital Library

4.2 ฝ่ายช่างและซ่อมบำรุง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการสร้าง การออกแบบควบคุมดูแลซ่อมบำรุง รักษาอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

4.3 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ และรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณองค์พระที่นั่งอนันตสมาคมและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และการรักษาความปลอดภัยด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานของวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

5. **กองการพิมพ์** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ของวุฒิสภา เช่น ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารประกอบการประชุม เอกสารเผยแพร่ของวุฒิสภา รายงานของวุฒิสภา รายงานของคณะกรรมาธิการ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการสุฒิสภา จัดทำบันทึกรายงานการประชุมวุฒิสภา การประชุมกรรมาธิการและการประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยการจดและแปลชวเลขเป็นตัวพิมพ์ดีดและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

5.1 งานธุรการและพัสดุสิ่งพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง งานโรเนียว อัดสำเนา ปรุกระดาษไขและถ่ายเอกสาร บริการด้านวัสดุต่าง ๆ สำหรับงานพิมพ์ เก็บรักษางานพิมพ์ที่เสร็จแล้ว

5.2 ฝ่ายจัดการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการรับติดต่องานพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้อง พิสูจน์ตัวอักษร

5.3 ฝ่ายพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเรียงพิมพ์ ทำต้นฉบับ จัดพิมพ์ตลอดจนการพับยก เรียงหน้า เย็บเล่ม ทำปก ตัดเล่ม รวมถึงการบำรุงรักษาแท่นพิมพ์และพัสดุครุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการพิมพ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

5.4 ฝ่ายชวเลข มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

6. **กองการประชาสัมพันธ์** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชาสัมพันธ์ทุกด้านของวุฒิสภา การเผยแพร่ความรู้ด้านวุฒิสภา และการปกครองระบบอประชาธิปไตย การต้อนรับ การติดต่อสอบถาม และดำเนินงานจัดงานพิธีต่าง ๆ ของวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

6.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไปและพิธีการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง งานด้านพิธีการต่าง ๆ ของวุฒิสภา และประสานงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการบรรลุเป้าหมาย

6.2 ฝ่ายสารสนเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านวุฒิสภา และการปกครองระบบอประชาธิปไตย เช่น สรุปข่าวการประชุมสภา และการประชุมกรรมาธิการ การจัดนิทรรศการ จัดทำเอกสารเผยแพร่การบรรยาย และจัดทำบทความเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง ให้คำแนะนำอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ หรือเข้าฟังการประชุม

Digital Library

6.3 ฝ่ายสื่อมวลชนสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการติดต่อกับผู้แทนสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อแจกข่าวของวุฒิสภา ติดต่อให้ผู้แทนสื่อมวลชนมาทำข่าว อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ การเข้าฟัง การให้สัมภาษณ์ รวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารที่เกี่ยวกับวุฒิสภา เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอแก้ข่าว หรือชี้แจงข้อเท็จจริง และปฏิบัติงานด้านอื่นด้านความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนตามที่ได้รับมอบหมาย

7. **กองวิเทศสัมพันธ์** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของวุฒิสภา งานการประชุมระหว่างประเทศของวุฒิสภา และรัฐสภา เช่น สหภาพรัฐสภา สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก องค์การรัฐสภาอาเซียน งานพิธีการทูต รวมทั้งการเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

7.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง ร่างโต้ตอบหนังสือต่างประเทศ และงานด้านธุรการทั่วไป ในการจัดประชุมระหว่างประเทศ รวมทั้งงานอื่นใดที่มิได้อยู่ในความรับผิดชอบของงานอื่นภายในกอง

7.2 ฝ่ายพิธีการทูต มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานเกี่ยวกับพิธีการทางการทูตของวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เช่น การรับรอง อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกวุฒิสภาต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของวุฒิสภา หรือองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่มาเยือนไทย และอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกวุฒิสภาไทย และข้าราชการที่จะเดินทางไปราชการต่างประเทศ และงานพิธีการทางการทูตอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

7.3 ฝ่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านวิชาการของวุฒิสภา และเป็นเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานในการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามความเคลื่อนไหวด้านการเมืองระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนโยบายต่างประเทศของรัฐสภาไทย เพื่อสนับสนุนวุฒิสภาที่ไปเยือน หรือไปประชุมต่างประเทศ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งจัดตั้งเป็นสมาคมมิตรภาพต่าง ๆ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

8. **กองการประชุม** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมวุฒิสภาโดยปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติในการประชุมวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

8.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดทำสารบาญกฎหมายและงานเลขานุการของที่ประชุมวุฒิสภา

8.2 ฝ่ายญัตติและกระทู้ถาม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการดำเนินการเกี่ยวกับญัตติต่าง ๆ ร่างพระราชบัญญัติ เรื่องอื่นใดที่เสนอให้สภาพิจารณาและกระทู้ถามตามกระบวนการทางกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ธรรมเนียมปฏิบัติและยืนยันมติของที่ประชุมวุฒิสภาไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

Digital Library

8.3 ฝ่ายระเบียบวาระและรายงานการประชุม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำระเบียบวาระการประชุมของวุฒิสภา จัดทำบันทึกย่อการประชุมวุฒิสภาและรายงานการประชุมของวุฒิสภาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้องบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ

9. กองกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานเกี่ยวกับการประชุมและกิจการต่างๆ ของคณะกรรมาธิการของวุฒิสภา ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ งานค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วย คือ

9.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดเตรียมห้องประชุมคณะกรรมาธิการ

9.2 ฝ่ายบริการเอกสารอ้างอิงในการประชุมกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการบริการข้อมูล เอกสารอ้างอิง ค้นคว้ากฎหมาย รายงานการประชุม ข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาของที่ประชุมคณะกรรมาธิการ หรืองานค้นคว้าอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ

9.3 ฝ่ายที่ประชุม 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ ข้องบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

9.4 ฝ่ายที่ประชุม 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมายระเบียบ ข้องบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

9.5 ฝ่ายที่ประชุม 3 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมายระเบียบ ข้องบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

10. **ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการค้นเอกสาร หนังสืออ้างอิง ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ให้คำปรึกษาในการพิจารณากฎหมาย ร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ ร่างคำแปลญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมายและรวบรวมกฎหมาย ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาวิจัยปัญหาตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในวงการของวุฒิสภา จัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประสานงาน วางแผนและพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ ให้บริการทางวิชาการตามความต้องการของวุฒิสมาชิก และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วย คือ

10.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

10.2 ฝ่ายบริการค้นคว้า มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกวุฒิสภาในด้านการศึกษา แปลเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภา จัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวบรวมสถิติ ข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ

10.3 ฝ่ายบริการทางกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณากฎหมาย ร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ ร่างคำแปลญัตติ แปรญัตติ

Digital Library

กฎหมาย วิเคราะห์กฎหมายและรวบรวมกฎหมาย เอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกวุฒิสภา

10.4 ฝ่ายประสานงานการวิจัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประสานงานการวิจัย ติดต่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากสถาบันวิจัยภายนอกหรือมหาวิทยาลัยเพื่อทำหารศึกษาและวิจัยปัญหาที่ซับซ้อน

10.5 ฝ่ายงานคอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการวางแผน ศึกษาอบรม และประสานงานกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการจัดเก็บข้อมูลและบำรุงรักษาระบบงาน

Digital Library

หน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

งานที่ปรึกษากฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาในงานด้านกฎหมายงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย ให้คำปรึกษาแนะนำวินิจฉัยปัญหาที่สำคัญทางกฎหมายในวงงานของสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาปัญหาที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ญัตติที่สมาชิกเสนอ กระทู้ถามการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับ ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่คณะกรรมาธิการ ให้คำปรึกษาในการร่างสัญญาต่างๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

งานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาในงานด้านการตรวจสอบขั้นตอนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในด้านเงินงบประมาณ การรับ - จ่ายเงิน รายได้แผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ การก่อหนี้ผู้กพัน การบัญชีพัสดุ - ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ รับผิดชอบงานวิเคราะห์ งานวางระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์ ข้อตกลงของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

1. **สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไป งานติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร ของประธานและรองประธานวุฒิสภาและที่ปรึกษาประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร การประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ การประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

1.1 ฝ่ายงานประธานสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณ ธุรการทั่วไป งานติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาสภาผู้แทนราษฎร ของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และที่ปรึกษาประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

1.2 ฝ่ายงานตุลาการรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการ ในการประชุมของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และธรรมเนียมปฏิบัติ และเป็นเจ้าหน้าที่ขั้นต้นในการดำเนินการตามกระบวนวิธีพิจารณาของตุลาการรัฐธรรมนูญ

1.3 ฝ่ายงานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านวิชาการ ด้านธุรการและเลขานุการให้กับคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

2. **กองกลาง** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร งานเก็บเอกสารสำคัญ งานแผนและโครงการในการประสานงานการบริหารราชการภายในสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การบริหารงานบุคคลจัดทำทะเบียนประวัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการและลูกจ้าง บริการทั่ว ๆ ไปแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานซึ่งไม่ได้ระบุว่าเป็นงานในหน้าที่ของกองใดโดยเฉพาะและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

Digital Library

2.1 ฝ่ายสารบรรณและเก็บเอกสารสำคัญ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จัดเก็บเอกสารสำคัญ เช่น เอกสารที่มีความสำคัญในการปฏิบัติราชการ เอกสารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ งานบริการและอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการขอติดตั้งโทรศัพท์ ใบเบิกทางโดยสารรถยนต์ประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

2.2 ฝ่ายวางแผนและประสานงานการบริหาร มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการวางแผนการบริหารราชการ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวางแผนการบริหารราชการในการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมแผนและโครงการประสานงาน ติดตามผลการปฏิบัติงานของทางราชการ เพื่อเป็นข้อมูลการพิจารณาของคณะกรรมการ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

2.3 ฝ่ายบริหารงานบุคคล มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น การสอบแข่งขัน การบรรจุ แต่งตั้งย้าย โอน การฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ วินัย สิทธิตามกฎหมายที่ข้าราชการและลูกจ้างพึงได้รับตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ และแต่งตั้งผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการ และล่ามประจำคณะกรรมาธิการ

2.4 ฝ่ายทะเบียนประวัติ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบ และจัดทำทะเบียนประวัติและสถิติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ ลูกจ้าง เพื่อใช้ประโยชน์ทางราชการ การเผยแพร่และการค้นคว้าอ้างอิง การจัดทำบัตรประจำตัวและการขอพระราชทานเครื่องอิสริยาภรณ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ และลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. **กองคลังและพัสดุ** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบและ จัดทำงบประมาณ บัญชี การเบิกจ่ายเงิน สวัสดิการ รักษาเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ และการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในเป็น 6 หน่วย คือ

3.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ ของกอง

3.2 ฝ่ายงบประมาณ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดวางระบบ และจัดทำงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร และสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยรับผิดชอบตั้งแต่การดำเนินการรวบรวมความต้องการของโครงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การวิเคราะห์กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ รวมถึงการวิเคราะห์รูปแบบและคุณลักษณะต่าง ๆ ของครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ตลอดถึงติดตามผลจนกระทั่งได้รับงบประมาณตามที่เสนอขอ

3.3 ฝ่ายการบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดวางระบบ บัญชี จัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ จัดทำงบเดือนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

3.4 ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเบิกจ่ายเงินทุกประเภทเพื่อใช้ในการบริหาร และปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควบคุมเงินคงเหลือประจำวัน รักษาเงินที่ค้างจ่าย

3.5 ฝ่ายบริการงานพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการหารงานพัสดุของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร วางแผนการจัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง ทำสัญญาซื้อ สัญญาจ้าง และดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และควบคุมเกี่ยวกับการใช้ ดูแลรักษา ซ่อมแซมยานพาหนะและทรัพย์สินอื่นของทางราชการ

3.6 ฝ่ายสวัสดิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการและเบิกจ่ายเงินสวัสดิการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ เงินสวัสดิการเงินการกุศล และเงินนอกงบประมาณ

4. กองสถานที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมดูแลรักษาอาคารสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ติดกับตัวอาคารสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาความสะอาดตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก บำรุงตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ ให้สะอาดเรียบร้อย สวยงาม รักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการโดยตรวจสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร วางแผนการใช้สถานที่เพื่อการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎรสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร งานพิธีต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

4.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุม ดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง งานจัดสถานที่ตกแต่ง วางแผนเกี่ยวกับการใช้สถานที่เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน งานต้อนรับและพิธีการต่าง ๆ

4.2 งานรักษาความสะอาด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านรักษาความสะอาดของตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก ดูแลบริเวณสนามหญ้า สวนหย่อม ให้มีความสะอาดเรียบร้อยและสวยงาม

4.3 ฝ่ายช่างและซ่อมบำรุง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการสร้าง การออกแบบ ควบคุมดูแลซ่อมและบำรุง รักษาอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

4.4 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวกับสถานที่ และรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณสภาผู้แทนราษฎรและการรักษาความปลอดภัยด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎร และ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

5. กองการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร เช่น ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารประกอบการประชุม เอกสารเผยแพร่ของสภาผู้แทนราษฎร รายงานของสภาผู้แทนราษฎร รายงานของคณะกรรมาธิการ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

Digital Library

5.1 งานธุรการและพัสดุสิ่งพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง บริการด้านวัสดุต่าง ๆ สำหรับงานพิมพ์ เก็บรักษางานพิมพ์ที่เสร็จแล้ว ช่วยจัดการเกี่ยวกับการพับยก เรียงหน้า เย็บเล่ม ฯลฯ งานอื่น ๆ เพื่อให้การจัดพิมพ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5.2 ฝ่ายจัดการการพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการรับติดต่อ งานพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้อง พิสูจน์ตัวอักษร

5.3 ฝ่ายพิมพ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเรียงพิมพ์ ทำต้นฉบับ จัดพิมพ์ ตลอดจนการพับยก เรียงหน้า เย็บเล่ม ทำปก ตัดเล่ม รวมถึงการบำรุงรักษาแท่นพิมพ์และพัสดุครุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการพิมพ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

5.4 งานบริการอัดสำเนา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านโรเนียว อัดสำเนา ปรุกระดาษไข และถ่ายเอกสาร

6. กองการประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชาสัมพันธ์ทุกด้านของสภาผู้แทนราษฎร การเผยแพร่ความรู้ด้านสภาผู้แทนราษฎร และการปกครองระบอบประชาธิปไตย การต้อนรับ การติดต่อสอบถาม และดำเนินการจัดงานพิธีการต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร ผลิตเอกสาร วารสารต่าง ๆ ของรัฐสภา จัดระบบเสียงและระบบทีวีวงจรปิดในการประชุมของรัฐสภา วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วย คือ

6.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไปและพิธีการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง งานด้านพิธีการต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร และประสานงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการบรรลุเป้าหมาย

6.2 ฝ่ายสารสนเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านสภาผู้แทนราษฎร และการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น สรุปข่าวการประชุมสภาและการประชุมกรรมาธิการ การจัดนิทรรศการ จัดทำเอกสารเผยแพร่ การบรรยาย และจัดทำบทความเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง ให้คำแนะนำ อำนวย ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ หรือเข้าฟังการประชุมสภา

6.3 ฝ่ายสื่อมวลชนสัมพันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการติดต่อกับผู้แทนสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อแจกข่าวของสภาผู้แทนราษฎร ติดต่อให้ผู้แทนสื่อมวลชนมาทำข่าว อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ การเข้าฟัง การให้สัมภาษณ์รวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารที่เกี่ยวกับสภาผู้แทนราษฎร เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอแก้ข่าว หรือชี้แจงข้อเท็จจริง และปฏิบัติงานอื่นด้านความสัมพันธ์กับสื่อมวลชนตามที่ได้รับมอบหมาย

6.4 ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านผลิตเอกสาร วารสารต่าง ๆ ของรัฐสภา เช่น เอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านรัฐสภา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รัฐสภาสาร เอกสารข่าวรัฐสภา ผลิตออกแบบโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อประกอบคำบรรยายเผยแพร่ความรู้

Digital Library

6.5 ฝ่ายโสตทัศน์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดระบบเสียงและระบบทีวีวงจรปิดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และการประชุมทั้งหลายภายในอาคารสภาผู้แทนราษฎร อาคารวุฒิสภา ทำการบันทึกเสียง บันทึกภาพไว้เพื่อเป็นหลักฐานและประกอบการทำรายงานการประชุม บริการบันทึกเสียงและภาพวีดีโอการอภิปรายแก่สมาชิกรัฐสภา และประสานงานกับส่วนราชการในการจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมสภาทั้งทางวิทยุและทีวี

7. **กองวิเทศสัมพันธ์** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎร งานการประชุมระหว่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎร และรัฐสภา เช่น สหภาพรัฐสภา สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก องค์การรัฐสภาอาเซียน งานด้านพิธีการทูต รวมทั้งการเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วยคือ

7.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง ร่างโต้ตอบหนังสือต่างประเทศ และงานด้านธุรการทั่วไปในการจัดประชุมระหว่างประเทศ รวมทั้งงานอื่นใดที่มิได้อยู่ในความรับผิดชอบของงานอื่นภายในกอง

7.2 ฝ่ายพิธีการทูต มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเกี่ยวกับพิธีการทางการทูตของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น การรับรอง อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่มาเยือนไทย และอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกผู้แทนราษฎรไทย และข้าราชการที่จะเดินทางไปราชการต่างประเทศ และงานพิธีการทางการทูตอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

7.3 ฝ่ายการประชุมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและวิชาการของรัฐสภาในการย่อแปล จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร เตรียมสุนทรพจน์ คำปราศรัย คำแปรญัตติของคณะผู้แทนไทยที่จะไปประชุม รวบรวมข้อมูล และค้นคว้าข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะไปประชุม

7.4 ฝ่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านวิชาการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการรวบรวมศึกษาวิเคราะห์ ติดตามความเคลื่อนไหวด้านการเมืองระหว่างประเทศความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนโยบายต่างประเทศของ รัฐสภาไทย เพื่อสนับสนุนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไปเยือน หรือไปประชุมต่างประเทศ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสมาชิกผู้แทนราษฎรซึ่งจัดตั้งเป็นสมาคมมิตรภาพต่าง ๆ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

8. **กองการประชุม** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับ การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วยคือ

8.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ ของกอง จัดทำสารบาญกฎหมาย และงานเลขานุการของที่ประชุมสภา

Digital Library

8.2 ฝ่ายญัตติ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการดำเนินการเกี่ยวกับญัตติต่างๆ ร่างพระราชบัญญัติ และเรื่องอื่นใดที่เสนอให้สภาพิจารณา ตามกระบวนการทางกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรธรรมเนียมปฏิบัติและยืนยันมติของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

8.3 ฝ่ายกระทู้ถาม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเกี่ยวกับกระทู้ถามทุกประเภท ตามกระบวนการที่กำหนดในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ รวบรวมคำตอบกระทู้ถามเป็นเล่ม เพื่อสะดวกในการค้นคว้าอ้างอิง

8.4 ฝ่ายระเบียบวาระ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำระเบียบวาระประชุมของสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ

8.5 ฝ่ายรายงานการประชุม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำบันทึกย่อการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และรายงานการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรตามที่กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับกำหดไว้

9. **กองกรรมาธิการ** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเกี่ยวกับการประชุมและกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ งานค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 6 หน่วยคือ

9.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดเตรียมห้องประชุมคณะกรรมาธิการ

9.2 ฝ่ายบริการเอกสารอ้างอิงในการประชุมกรรมาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการบริการข้อมูล เอกสารอ้างอิง ค้นคว้ากฎหมาย รายงานการประชุม ข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาของที่ประชุมคณะกรรมาธิการ หรืองานค้นคว้าอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ

9.3 ฝ่ายประชุมที่ 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

9.4 ฝ่ายประชุมที่ 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับและธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

9.5 ฝ่ายประชุมที่ 3 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

9.6 ฝ่ายประชุมที่ 4 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และธรรมเนียมปฏิบัติ ประสานงานบริการค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

Digital Library

10. **ศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบันทึกรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมรัฐสภา การประชุมคณะกรรมาธิการและการประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยการจดและแปลชวเลขเป็นตัวพิมพ์ดีด การฝึกอบรมวิชาชวเลขพิมพ์ดีด และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

10.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลและรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

10.2 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 1 หน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลและรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

10.3 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

10.4 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 3 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

11. **สำนักงานบริการข้อมูลและค้นเอกสารกฎหมาย** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านรวบรวม ประมวล บันทึก จัดระบบ เก็บและเผยแพร่ข้อมูลและกฎหมายเกี่ยวกับงานของรัฐสภา บริหารงานห้องสมุดตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ให้คำปรึกษาด้านการยกร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติและคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมายประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่ตามความต้องการของสมาชิกผู้แทนราษฎร และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในวงงานของสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาวิเคราะห์ จัดระบบ และวางแผนการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องจักรประมวลผลให้แก่สมาชิกรัฐสภา หน่วยงานสังกัดรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วยคือ

11.1 หอสมุดรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการ บริหารงานห้องสมุดตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง บริการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลตามที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบริการรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งข้อมูลในการให้บริการ การจัดทำพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วยคือ

11.1.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไปจัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

11.1.2 ฝ่ายห้องสมุด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการสรรหา จัดซื้อ จัดหมวดหมู่ เก็บรักษา บูรณะหนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร โสตทัศนูปกรณ์ และเผยแพร่ตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ให้บริการยืมค้นหาแก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบไมโครฟิล์มและหนังสือกฎหมาย

11.1.3 ฝ่ายบริการค้นคว้า มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านให้การบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการศึกษาค้นคว้า แปลเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้บริการแก่บุคคลภายนอกในด้านเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบบรัฐสภา จัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวบรวมสถิติข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ และงานอื่นที่รับมอบหมาย

Digital Library

11.1.4 พิพิธภัณฑ์รัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารและวัสดุต่างๆ ที่เป็นประวัติศาสตร์ทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาตามหลักวิชาพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงและนำชม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป

11.2 ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติ และคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย รวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติ ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อนให้บริการทางวิชาการตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วยคือ

11.2.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

11.2.2 ฝ่ายบริการทางกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านให้คำปรึกษาแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการร่างกฎหมาย ร่างคำแปรญัตติ เปรียบเทียบกฎหมาย และผลที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เสนอหรือถ้าจะประกาศใช้ วิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียในด้านต่าง ๆ รวบรวมกฎหมาย เอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนี้

11.2.3 ฝ่ายบริการทางวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านให้คำปรึกษาแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ รวบรวมเอกสารและค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนี้

11.2.4 ฝ่ายประสานงานการวิจัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประสานงานการวิจัย ติดต่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากสถาบันวิจัยภายนอกหรือมหาวิทยาลัยเพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่ซับซ้อน

11.3 ศูนย์คอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษาวิเคราะห์ จัดระบบและวางแผนการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องจักรประมวลผล การเขียนคำสั่งให้เครื่องจักรประมวลผลทำงานตามความต้องการ ส่งเสริม และแนะนำเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนของการประมวลผลด้วยเครื่องจักร การติดตามศึกษาเทคโนโลยีใหม่ด้านระบบงานประมวลผลด้วยเครื่องจักร การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำฐานข้อมูล ให้บริการข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาแก่สมาชิกรัฐสภา จัดทำการอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ให้กับบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วยคือ

11.3.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป ควบคุมดูแลวัสดุครุภัณฑ์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จัดทำสำรองข้อมูลในส่วนที่รับผิดชอบ ตลอดจนเป็นผู้ช่วยวิทยากรในการฝึกอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ จัดทำคู่มือเอกสารประกอบรายงาน เอกสารประกอบการฝึกอบรม เอกสารเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ประสานงานในการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ และซอร์ฟแวร์คอมพิวเตอร์

11.3.2 ฝ่ายดำเนินการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมดูแลการทำงานของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตรวจซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องเสนอแนะ และ/หรือแก้ไขอุปกรณ์และซอร์ฟแวร์ที่มีปัญหา ติดตามศึกษาเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้งในด้านฮาร์ดแวร์และซอร์ฟแวร์ ให้คำแนะนำในการกำหนดคุณสมบัติเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบ ประสิทธิภาพของ

Digital Library

อุปกรณ์ต่าง ๆ ทางด้านคอมพิวเตอร์ ช่วยกำกับดูแลในกรณีที่ส่งเครื่องคอมพิวเตอร์ไปซ่อมภายนอกสำนักงาน และจัดทำข้อมูลสำรองให้แก่หน่วยงานสังกัดรัฐสภา

11.3.3 ฝ่ายโปรแกรมระบบ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการศึกษาวิเคราะห์ระบบงาน จัดระบบปฏิบัติการและโปรแกรมใช้งานต่าง ๆ ควบคุมระบบประมวลผลโดยกำหนดโครงสร้างและรูปแบบของการทำงานของทุกระบบข้อมูล รวมถึงการออกแบบการจัดเก็บข้อมูลตลอดจนกำหนดวิธีการและขั้นตอนการเรียกใช้ข้อมูลของผู้ใช้ในระดับต่าง ๆ ดำเนินการด้านพัฒนาระบบ แก้ไขปัญหา และปรับปรุงโปรแกรมระบบให้เหมาะสมกับการใช้งาน และให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11.3.4 ฝ่ายพัฒนาระบบ มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านการศึกษารายละเอียดของข้อมูลและลักษณะงาน วิเคราะห์และออกแบบระบบงานให้ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน โดยนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการเขียนโปรแกรมให้เครื่องจักรประมวลผลทำงาน ทดสอบความถูกต้องของโปรแกรมชุดคำสั่ง รวมทั้งติดตั้งโปรแกรมชุมคำสั่งที่พัฒนาสมบูรณ์แล้วให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำเอกสารประกอบโปรแกรมชุดคำสั่ง อีกทั้งสามารถทำโปรแกรมที่ได้พัฒนาแล้วมาปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการที่มากยิ่งขึ้น

11.3.5 ฝ่ายวิทยาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษาข้อมูลจัดทำแฟ้มข้อมูล และการจัดทำดัชนีข้อมูลเพื่อสะดวกในการค้นคว้า จัดทำคู่มือการใช้งานสำหรับโปรแกรมที่ได้ติดตั้งใช้งานแล้ว และดำเนินการฝึกอบรมทั้งในด้านการเผยแพร่ความรู้ทั่วไป และการใช้งานโปรแกรมชุดคำสั่งต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาขึ้น ควบคุมดูแลการบันทึกข้อมูลให้ถูกต้องทันสมัยให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานเกี่ยวกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์คอมพิวเตอร์กับหน่วยงานอื่น ติดตามประเมินผลและประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

ด้วยคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาได้พิจารณาปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยยกฐานะฝ่ายงานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ซึ่งสังกัดสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นสำนักงานเลขานุการ ก.ร.

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประธานรัฐสภาด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศรัฐสภานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความใน 2.1 ของข้อ 2 แห่งประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"2.1 **สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไป งาน ติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรของประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎรและที่ปรึกษาประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร การประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น 2.12 ของข้อ 2 แห่งประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535

"2.12 **สำนักงานเลขานุการ ก.ร.** มีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาและกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนติดตามผลการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ ก.ร. มอบหมาย"

ประกาศ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2536

(ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2536

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ครั้งที่ 11/2536 วันจันทร์ที่ 22 พฤศจิกายน 2536 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยยกฐานะฝ่ายงานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ซึ่งสังกัดสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็น สำนักงานเลขานุการ ก.ร. พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมการอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักบริการข้อมูลและกฎหมายตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"1. **สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการทั่วไป งานติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรและที่ปรึกษาประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร การประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 2 หน่วยคือ

1.1 ฝ่ายงานประธานสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณ ธุรการทั่วไป งานติดต่อประสานงาน วิเคราะห์ วิจัย และการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และที่ปรึกษาประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

1.2 ฝ่ายงานตุลาการรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานธุรการและเลขานุการในการประชุมของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามกระบวนการของกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และธรรมเนียมปฏิบัติ และเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้นในการดำเนินการตามกระบวนวิธีพิจารณาของตุลาการรัฐธรรมนูญ"

ข้อ 2 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 12 ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535

"12. **สำนักงานเลขานุการ ก.ร** มีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนติดตามผลการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ ก.ร. มอบหมาย"

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2536

(ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2537

ด้วยคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาได้พิจารณาปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยยุบสำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย และให้คงส่วนราชการในสำนักบริการข้อมูลและกฎหมายไว้ตามเดิม คือ หอสมุดรัฐสภา ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย และศูนย์คอมพิวเตอร์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 แห่งประราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประธานรัฐสภาด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศรัฐสภานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความใน 2.11 2.11.1 2.11.2 และ 2.11.3 แห่งประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"2.11 **หอสมุดรัฐสภา** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริหารงานห้องสมุด ตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง บริการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลตามที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนงเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบริการแก่สมาชิกรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งข้อมูลในการให้บริการการจัดทำพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น 2.13 และ 2.14 เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535

"2.13 **ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติ และคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย รวบรวมเหตุผลประกอบ ร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติ ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อน ให้บริการทางวิชาการตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.14 **ศูนย์คอมพิวเตอร์** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษาวิเคราะห์จัดระบบและวางแผนการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องจักรประมวลผล การเขียนคำสั่งให้เครื่องจักรประมวลผลทำงานตามความต้องการ ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนของการประมวลผลด้วยเครื่องจักร การติดตามศึกษาเทคโนโลยีใหม่ด้านระบบงานประมวลผลด้วยเครื่องจักร การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำฐานข้อมูล ให้บริการข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาสมาชิกรัฐสภา จัดทำการอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ให้กับบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2537

(ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2537

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ครั้งที่ 2/2537 วันจันทร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2537 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการราษฎร โดยยุบสำนักบริการข้อมูลและกฎหมาย และให้คงส่วนราชการในสำนักบริการข้อมูลและกฎหมายไว้ตามเดิม คือ หอสมุดรัฐสภา ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย และศูนย์คอมพิวเตอร์ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักบริการข้อมูลและกฎหมายตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"11. หอสมุดรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริหาร งานห้องสมุดตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง บริการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลตามที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนง เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบริการแก่สมาชิกรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งข้อมูลในการให้บริการการจัดทำพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

11.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณ และธุรกิจการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของหอสมุดรัฐสภา

11.2 ฝ่ายห้องสมุด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการสรรหา จัดซื้อ จัดหมวดหมู่ เก็บรักษา บูรณะหนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร โสตทัศนูปกรณ์ และเผยแพร่ตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ให้บริการยืมค้นหาแก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบงานไมโครฟิล์มและหนังสือกฎหมาย

11.3 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณ และธุรกิจการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของหอสมุดรัฐสภา

11.4 ฝ่ายห้องสมุด มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการสรรหา จัดซื้อ จัดหมวดหมู่ เก็บรักษา บูรณะหนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร โสตทัศนูปกรณ์ และเผยแพร่ตามหลักบรรณารักษ์ศาสตร์ ให้บริการยืมค้นหาแก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบงานไมโครฟิล์มและหนังสือกฎหมาย

Digital Library

11.5 ฝ่ายบริการค้นคว้า มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการศึกษาค้นคว้า แปลเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้บริการแก่บุคคลภายนอกในด้านเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบบรัฐสภาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวบรวมสถิติข้อเท็จจริงข้อมูลต่าง ๆ และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

11.6 พิพิธภัณฑ์รัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นประวัติศาสตร์ทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบบรัฐสภาตามหลักวิชาพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงและนำชมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป"

ข้อ 2 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 13 และข้อ 14 ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535

"13 ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติและคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย รวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติ ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อน ให้บริการทางวิชาการตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

13.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไปจัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

13.2 ฝ่ายบริการทางกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านให้คำปรึกษาแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการร่างกฎหมาย ร่างคำแปรญัตติ เปรียบเทียบกฎหมาย และผลที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เสนอหรือถ้าจะประกาศใช้วิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียในด้านต่าง ๆ รวบรวมกฎหมาย เอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนี้

13.3 ฝ่ายบริการทางวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ รวบรวมเอกสารและค้นคว้าหาข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนี้

13.4 ฝ่ายประสานงานการวิจัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประสานงานการวิจัย ติดต่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือจากสถาบันวิจัยภายนอกหรือมหาวิทยาลัย เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่ซับซ้อน

14.ศูนย์คอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษาวิเคราะห์ จัดระบบและวางแผนการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องจักรประมวลผล การเขียนคำสั่งให้เครื่องจักร ประมวลผลทำงานตามความต้องการส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนของการประมวลผลด้วยเครื่องจักร การติดตามศึกษาเทคโนโลยีใหม่ด้านระบบงานประมวลผลด้วยเครื่องจักร การจัดเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการทำฐานข้อมูล ให้บริการข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาแก่สมาชิกรัฐสภาจัดทำการอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ให้กับบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วย คือ

Digital Library

14.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณ และธุรการทั่วไป ควบคุมดูแลวัสดุครุภัณฑ์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จัดทำสำรองข้อมูลในส่วนที่รับผิดชอบ ตลอดจนเป็นผู้ช่วยวิทยากรในการฝึกอบรมความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ จัดทำคู่มือเอกสารประกอบระบบงาน เอกสารประกอบการฝึกอบรม เอกสารเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ประสานงานในการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์และซอร์ฟแวร์คอมพิวเตอร์

14.2 ฝ่ายดำเนินการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมดูแลการทำงานของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตรวจซ่อมและบำรุงรักษาเครื่อง เสนอแนะและ/หรือ แก้ไขอุปกรณ์และซอร์ฟแวร์ที่มีปัญหา ติดตามศึกษาเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้งในด้านฮาร์ดแวร์ และซอร์ฟแวร์ ให้คำแนะนำในการกำหนดคุณสมบัติเครื่องคอมพิวเตอร์ตลอดจนช่วยตรวจสอบประสิทธิภาพของอุกรณ์ต่าง ๆ ทางด้านคอมพิวเตอร์ ช่วยกำกับดูแลในกรณีที่ส่งเครื่องคอมพิวเตอร์ไปซ่อมภายนอกสำนักงาน และจัดทำข้อมูลสำรองให้แก่หน่วยงานสังกัดรัฐสภา

14.3 ฝ่ายโปรแกรมระบบ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการศึกษาวิเคราะห์ระบบงาน จัดระบบปฏิบัติการและโปรแกรมใช้งานต่าง ๆ ควบคุมระบบประมวลผล โดยกำหนดโครงสร้างและรูปแบบของการทำงานของทุกระบบข้อมูล รวมถึงการออกแบบการจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนกำหนดวิธีและขั้นตอนการเรียกใช้ข้อมูลของผู้ใช้ในระดับต่าง ๆ ดำเนินการด้านพัฒนาระบบ แก้ไขปัญหา และปรับปรุงโปรแกรมระบบให้เหมาะสมกับการใช้งาน และให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

14.4 ฝ่ายพัฒนาระบบ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษารายละเอียดของข้อมูลและลักษณะงาน วิเคราะห์และออกแบบระบบงานให้ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน โดยนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการเขียนโปรแกรมให้เครื่องจักรประมวลผลทำงาน ทดสอบความถูกต้องของโปรแกรมชุดคำสั่ง รวมทั้งติดตั้งโปรแกรมชุดคำสั่งที่พัฒนาสมบูรณ์แล้วให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำเอกสารประกอบโปรแกรมชุดคำสั่ง อีกทั้งสามารถนำโปรแกรมที่ได้พัฒนาแล้วมาปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการที่มากยิ่งขึ้น

14.5 ฝ่ายวิทยาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษาข้อมูล จัดทำแฟ้มข้อมูล และการจัดทำดัชนีข้อมูลเพื่อสะดวกในการค้นคว้า จัดทำคู่มือการใช้งานสำหรับโปรแกรมที่ได้ติดตั้งใช้งานแล้ว และดำเนินการฝึกอบรมทั้งในด้านการเผยแพร่ความรู้ทั่วไป และการใช้โปรแกรมชุดคำสั่งต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาขึ้น ควบคุมดูแลการบันทึกข้อมูลให้ถูกต้องทันสมัย ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานเกี่ยวกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์คอมพิวเตอร์กับหน่วยงานอื่นติดตามประเมินผลและประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน"

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2537

(ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2537

ด้วยคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาได้พิจารณาปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยยุบหน่วยงานระดับกองและเพิ่มหน่วยงานระดับกอง คือ ยุบกองวิเทศสัมพันธ์ โดยกำหนดใหม่เป็นกององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ และกองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยุบกองกรรมาธิการโดยกำหนดใหม่เป็นกองกรรมาธิการ 1 และกองกรรมาธิการ 2 เพิ่มสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประธานรัฐสภาด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศรัฐสภานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความใน 2.7 ของข้อ 2 แห่งประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"2.7 **กององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานเกี่ยวกับหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา องค์การรัฐสภาอาเซียน สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก การประชุมพิเศษของผู้แทนรัฐสภาไทยที่จัดโดยรัฐสภาต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษาหรือวิชาการ และการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำเอกสารการประชุม แปลเอกสารการประชุมประกอบการพิจารณาและศึกษาของคณะผู้แทนติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการเมือ ง เศรษฐกิจ สังคม ที่จะนำไปสู่การพิจารณาในการประชุมและติดตามการปฏิบัติตามมติของที่ประชุมระหว่างประเทศ รวมทั้งความรับผิดชอบในการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในประเทศไทย และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.7/1 **กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือของรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศ งานของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศ ติดตามและศึกษาความเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ประมวลข่าวต่างประเทศ จัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภาในเรื่องนโยบายหรือ เรื่องที่อยู่ในความสนใจ ทำหน้าที่เลขานุการในการเตรียมการเดินทางของสมาชิกสมาคมและสมาชิก และกลุ่มมิตรภาพฯ รับผิดชอบในการดำเนินงานของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ รับรองบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศในการเข้าเยี่ยมคารวะ รับรองคณะผู้แทนรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ที่มาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา ติดต่อประสานงานการไปเยือนรัฐสภาต่างประเทศของประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร อำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมาธิการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเดินทางไปราชการต่างประเทศและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

Digital Library

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความใน 2.9 ของข้อ 2 แห่งประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"2.9 **กองกรรมาธิการ 1** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชุมและกิจการต่างๆด้านเศรษฐกิจของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและของรัฐสภา ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

2.9/1 **กองกรรมาธิการ 2** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชุมและกิจการต่างๆ ด้านสังคมของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและของรัฐสภา ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ข้อ 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น 2.15 ของข้อ 2 แห่งประกาศรัฐสภา เรื่อง แบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 11 กันยายน 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศรัฐสภา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2537

"2.15 **สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเผยแพร่สาระ ความรู้ และข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การตรากฎหมายของรัฐสภา และกิจกรรมของรัฐสภา วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎรในด้านต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ประกาศ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2537

(ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

ประกาศรัฐสภา
เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2537

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ครั้งที่ 11/2537 วันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2537 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ปรับปรุงส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยยุบหน่วยงานระดับกองและเพิ่มหน่วยงานระดับกอง คือ ยุบกองวิเทศสัมพันธ์โดยกำหนดใหม่เป็นกององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ และกองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยุบกองกรรมาธิการโดยกำหนดใหม่เป็นกองกรรมาธิการ 1 และกองกรรมาธิการ 2 เพิ่มสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นหน่วยงานระดับกอง เพิ่มหน่วยงานระดับฝ่ายในสังกัดศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด คือ เพิ่มฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 4 และฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 5 เปลี่ยนชื่อสารสนเทศในสังกัดกองการประชาสัมพันธ์เป็นฝ่ายสารนิเทศ และแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานระดับฝ่ายในสังกัดศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย ดังนั้น เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เปลี่ยน "6.2 ฝ่ายสารสนเทศ" ของกองการประชาสัมพันธ์ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 เป็น "6.2 ฝ่ายสารนิเทศ"

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในส่วนที่เกี่ยวกับกองวิเทศสัมพันธ์ ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" 7 **กององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานเกี่ยวกับหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา องค์การรัฐสภาอาเซียน สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก การประชุมพิเศษของผู้แทนรัฐสภาไทยที่จัดโดยรัฐสภาต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษาหรือวิชาการ และการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภารวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำเอกสารการประชุม แปลเอกสารการประชุมประกอบการพิจารณาและศึกษาของคณะผู้แทน ติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่จะนำไปสู่การพิจารณาในการประชุม และติดตามการปฏิบัติตามมติของที่ประชุมระหว่างประเทศ รวมทั้งรับผิดชอบในการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในประเทศไทย และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 5 หน่วย คือ

7.1 <u>ฝ่ายบริหารงานทั่วไป</u> มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลและรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง ช่วยงานการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

7.2 ฝ่ายสหภาพรัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานของหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่จะนำไปสู่การพิจารณาในการประชุมสหภาพรัฐสภา แปลเอกสารการประชุมประกอบการพิจารณาและศึกษาของคณะผู้แทน ติดตามการปฏิบัติตามมติของที่ประชุมสหภาพรัฐสภา ทำหน้าที่เลขานุการในการเตรียมการเดินทางไปประชุมระหว่างประเทศของคณะผู้แทน รับผิดชอบการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในประเทศไทย จัดทำงานการเดินทางและรายงานผลการประชุม และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

7.3 ฝ่ายองค์การรัฐสภาอาเซียน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานของหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่จะนำไปสู่การพิจารณาในการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน แปลเอกสารการประชุมประกอบการพิจารณาและศึกษาของคณะผู้แทน ติดตามการปฏิบัติตามมติของที่ประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียนทำหน้าที่เลขานุการในการเตรียมการเดินทางไปประชุมระหว่างประเทศของคณะผู้แทน รับผิดชอบการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในประเทศไทย จัดทำรายงานการเดินทางและรายงานผลการประชุม และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

7.4 ฝ่ายสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานของหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่จะนำไปสู่การพิจารณาในการประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก แปลเอกสารการประชุมประกอบการพิจารณาและศึกษาของคณะผู้แทนติดตามการปฏิบัติตามมติของที่ประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ทำหน้าที่เลขานุการในการเตรียมการเดินทางไปประชุมระหว่างประเทศของคณะผู้แทน รับผิดชอบการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในประเทศไทย จัดทำรายงานการเดินทางและรายงานผลการประชุม และปฏิบัติงานอื่น ที่ได้รับมอบหมาย

7.5 ฝ่ายกิจการพิเศษ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ลักษณะงานของรัฐสภาไทยกับงานของรัฐสภาต่างประเทศและหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของรัฐสภาต่างประเทศ ตลอดจนรับผิดชอบด้านการประชุมที่นอกเหนือหน้าที่ของฝ่ายอื่น ทำหน้าที่เลขานุการในการเตรียมการเดินทางไปประชุมระหว่างประเทศของคณะผู้แทน รับผิดชอบการจัดประชุมระหว่างประเทศในกรณีรัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในประเทศไทย ตลอดจนทำรายงานการเดินทางและรายงานผลการประชุม และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

7/1 กองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือของรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศ งานของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยกับสมาชิกรัฐสภาต่างประเทศ ติดตามและศึกษาความเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ประมวลข่าวต่างประเทศ จัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภาในเรื่องนโยบายหรือเรื่องที่อยู่ในความสนใจ ทำหน้าที่เลขานุการในการเตรียมการเดินทางของสมาชิกสมาคมและสมาชิกกลุ่มมิตรภาพฯ รับผิดชอบในการดำเนินงานของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ รับรองบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศในการเข้าเยี่ยมคารวะ รับรองคณะผู้แทนรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ที่มาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา ติดต่อประสานงานการไปเยือนรัฐสภาต่างประเทศของประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธาน

Digital Library

สภาผู้แทนราษฎร อำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมาธิการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

7/1.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดทำรายชื่อประวัติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมาธิการสามัญเป็นภาษาอังกฤษ ช่วยงานการจัดประชุมสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ การรับรองบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

7/1.2 ฝ่ายพิธีการทูต มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านพิธีการทางการทูตของรัฐสภาภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น การรับรอง อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่มาเยือนไทย อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการที่จะเดินทางไปราชการต่างประเทศและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

7/1.3 ฝ่ายสมาคมและกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านเลขานุการของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ ซึ่งรัฐสภาของไทยได้จัดตั้งขึ้น ติดต่อประสานงานในการดำเนินกิจกรรมของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นสมาชิกสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ ทำหน้าที่เลขานุการในการเดินทางของสมาชิกสมาคมและสมาชิกกลุ่มมิตรภาพฯ รับผิดชอบในการจัดประชุมและการเยือนของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ จัดเตรียมการเดินทางไปต่างประเทศให้กับผู้แทนของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯประสานงานในการรับรองการมาเยือนประเทศไทยของสมาคมและกลุ่มมิตรภาพฯ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

7/1.4 ฝ่ายข้อมูลข่าวสาร มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการศึกษา วิเคราะห์การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือของรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศ ติดตามและศึกษาความเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ประมวลข่าวต่างประเทศ จัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภาในเรื่องนโยบายหรือเรื่องที่อยู่ในความสนใจ ติดตามความเคลื่อนไหวของประเทศที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทยเพื่อสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในการเดินทางไปศึกษาดูงานและเยือนต่างประเทศ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในส่วนที่เกี่ยวกับกองกรรมาธิการ ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรายละเอียดท้ายประเทศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" 9 **กองกรรมาธิการ 1** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชุมและกิจการต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและของรัฐสภา ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 6 หน่วย คือ

9.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลและรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดเตรียมห้องประชุมคณะกรรมาธิการจัดเก็บและบริการข้อมูลเอกสารของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

9.2 ฝ่ายประชุม 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านการเกษตร การสหกรณ์ การคมนาคม ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9.3 ฝ่ายประชุม 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการการด้านการคลัง การธนาคาร สถาบันการเงิน การเศรษฐกิจ ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9.4 ฝ่ายประชุม 3 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9.5 ฝ่ายประชุม 4 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านพลังงาน การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9.6 ฝ่ายประชุม 5 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านการท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9/1 กองกรรมาธิการ 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประชุมและกิจการต่างๆ ด้านสังคมของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและของรัฐสภา ทั้งด้านธุรการและเลขานุการ ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการ และข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 6 หน่วย คือ

9/1.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของกอง จัดเตรียมประชุมคณะกรรมาธิการ จัดเก็บและบริการข้อมูลเอกสารของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9/1.2 ฝ่ายประชุม 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านกิจการสภาผู้แทนราษฎร การทหาร การตรวจรายงานการประชุม ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9/1.3 ฝ่ายประชุม 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านกิจการเยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ การกีฬา การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9/1.4 ฝ่ายประชุม 3 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านการปกครอง การต่างประเทศ ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

9/1.5 ฝ่ายประชุม 4 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านธุรการและเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน การแรงงานและสวัสดิการสังคม ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9/1.6 ฝ่ายประชุม 5 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดธุรการ และเลขานุการของการประชุมคณะกรรมาธิการด้านการศึกษา การสาธารณสุข ค้นคว้าและจัดทำเอกสารทางวิชาการและข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในส่วนที่เกี่ยวกับศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" 10 **ศูนย์ชวเลขและพิมพ์ดีด** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบันทึกรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมรัฐสภา การประชุมคณะกรรมาธิการ และการประชุมอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยการจดและแปลชวเลขเป็นตัวพิมพ์ดีด การฝึกอบรมวิชาชวเลขพิมพ์ดีด และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งงานภายในออกเป็น 6 หน่วย คือ

10.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลและรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์

10.2 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

10.3 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

10.4 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 3 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

10.5 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 4 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

10.6 ฝ่ายจดรายงานการประชุมที่ 5 มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการจัดทำรายงานการประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในส่วนที่เกี่ยวกับศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537 ลงวันที่ 9 เมษายน 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

Digital Library

" 13 **ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้ถาม ร่างญัตติ และคำแปรญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ วิเคราะห์กฎหมาย รวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย กระทู้ถาม ญัตติ ประสานงานวิจัยกับสถาบันวิจัยต่างๆ เพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่สลับซับซ้อน ให้บริการทางวิชาการตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 4 หน่วย คือ

13.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

13.2 ฝ่ายบริการทางกฎหมาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านให้คำปรึกษาแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการร่างกฎหมาย ร่างคำแปรญัตติ เปรียบเทียบกฎหมาย และผลที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เสนอหรือถ้าจะประกาศใช้ วิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียในด้านต่าง ๆ รวบรวมกฎหมาย เอกสาร และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนี้ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

13.3 ฝ่ายบริการทางวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านให้คำปรึกษาแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการร่างกระทู้ถาม ร่างญัตติ ร่างหนังสือติดต่อส่วนราชการ รวบรวมเอกสาร และค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านนี้ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

13.4 ฝ่ายประสานงานการวิจัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการประสานงานการวิจัย ติดต่อของความร่วมมือและช่วยเหลือจากสถาบันวิจัยภายนอกหรือมหาวิทยาลัยเพื่อทำการศึกษาและวิจัยปัญหาที่ซับซ้อน ทำหน้าที่ธุรการทั่วไปและเลขานุการของคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและทำการศึกษาวิจัยหรือดำเนินการให้มีการศึกษาปัญหาที่คณะกรรมการการวิจัยและพัฒนามีมติให้ความเห็นชอบและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ข้อ 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น 15 ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรายละเอียดท้ายประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2537 และประกาศรัฐสภา เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2537 ลงวันที่ 9 เมษายน 2537

"15 **สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา** มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการเผยแพร่สาระความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การตรากฎหมายของรัฐสภา และกิจกรรมของรัฐสภา วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎรในด้านต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งงานภายในออกเป็น 3 หน่วย คือ

15.1 งานธุรการทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป จัดทำสถิติ ควบคุมดูแลรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ของสถานีวิทยุฯ จัดหาพัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตรายการ รวมทั้งจัดทำงบประมาณของสถานีวิทยุฯ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

Digital Library

15.2 ฝ่ายรายการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านจัดทำผังรายการ กำหนดรูปแบบรายการ ศึกษาค้นคว้าจัดเตรียมข้อมูลที่ใช้ในการผลิตรายการ ผลิตและตรวจสอบรายการ ดำเนินรายการติดต่อประสานงานกับสถานีวิทยุฯ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควบคุมเวลาในการออกอากาศ จัดทำสรุปและประเมินผลการรับฟังรายการที่ได้ออกอากาศไปแล้ว และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

15.3 ฝ่ายเทคนิค มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานด้านการควบคุมดูแลการส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุฯ ตรวจสอบ ซ่อม บำรุง รักษาอุปกรณ์เครื่องส่งกระจายเสียง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมในการออกอากาศ รวมทั้งให้บริการบันทึกเสียงรายการและควบคุมดูแลการเปิดปิดสถานีวิทยุฯ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย"

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2537

(ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค)
ประธานรัฐสภา

Digital Library

การเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างปี 2521-2526

19 กรกฎาคม - 3 สิงหาคม 2521

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ เดินทางไปเยือนอิสราเอล และสาธารณรัฐตุรกี

14 - 21 สิงหาคม 2522

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตอย่างเป็นทางการ

24 ตุลาคม - 5 พฤศจิกายน 2522

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 18 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

12-16 ธันวาคม 2522

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรพร้อมด้วยคณะ จำนวน 12 คน เดินทางไปเยือนไต้หวัน

16-29 มีนาคม 2523

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปเยือนออสเตรเลียอย่างเป็นทางการ

23 เมษายน - 7 พฤษภาคม 2523

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเกาหลีอย่างเป็นทางการ

5-19 กรกฎาคม 2523

พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 20 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

Digital Library

20-29 ตุลาคม 2523

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมโรมาเนีย

9-22 พฤศจิกายน 2523

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

21-30 มีนาคม 2524

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางไปเยือนอิสราเอลอย่างเป็นทางการ

11-23 ธันวาคม 2524

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปเยือนสหราชอาณาจักรอย่างเป็นทางการ

9-20 สิงหาคม 2526

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 19 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

23 สิงหาคม - 10 กันยายน 2526

นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 17 คนเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

Digital Library

การเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานวุฒิสภา ระหว่างปี 2527-2534

28 กรกฎาคม - 4 สิงหาคม 2527

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตอย่างเป็นทางการตามคำเชิญของ ฯพณฯ ประธานสภาโซเวียตสูงสุด

4-9 สิงหาคม 2527

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์อย่างเป็นทางการตามคำเชิญของประธานรัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์

3-7 เมษายน 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐอินเดียอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของ ฯพณฯ ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐอินเดีย

9-19 มิถุนายน 2528

ฯพณฯ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของมูลนิธิคอนราดอเดนาว์

25 กรกฎาคม-8 สิงหาคม 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของประธานสภาประชาชนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

25-29 สิงหาคม 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) อย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ในโอกาสนี้ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด ให้แก่ ฯพณฯ ประธานรัฐสภา

Digital Library

4-9 พฤศจิกายน 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐฝรั่งเศสอย่างเป็นทางการ

9-13 พฤศจิกายน 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันอย่างเป็นทางการ 13-17 พฤศจิกายน 2528

13-17 พฤศจิกายน 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปเยือนอิสราเอลอย่างเป็นทางการ

17-20 พฤศจิกายน 2528

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐอิตาลีอย่างเป็นทางการ ซึ่งได้มีโอกาสเข้าพบประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภาของสาธารณรัฐอิตาลีด้วย

27 มิถุนายน-1 กรกฎาคม 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์อย่างเป็นทางการ

1-6 กรกฎาคม 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐสังคมนิยมยูโกสลาเวียอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของประธานรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐสังคมนิยมยูโกสลาเวีย

6-8 กรกฎาคม 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนเบลเยียมอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของประธานวุฒิสภาเบลเยียม

8-12 กรกฎาคม 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสหราชอาณาจักรอย่างเป็นทางการ

Digital Library

27 มิถุนายน-17 กรกฎาคม 2530

ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 คน เดินทางไปเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของมูลนิธิเอเชีย

13-17 สิงหาคม 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนฮังการีอย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ในระดับรัฐสภา ตลอดจนความร่วมมือระหว่างรัฐสภาของประเทศทั้งสอง

17-23 สิงหาคม 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมโรมาเนียอย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ในระดับรัฐสภา

20-30 พฤศจิกายน 2530

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปเยือนออสเตรเลียอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรของออสเตรเลีย

13-22 ธันวาคม 2530

ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปเยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของ ฯพณฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่น เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี ของความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น

6-12 กันยายน 2531

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) อย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภาประชาชนสูงสุดของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี เพื่อไปร่วมพิธีเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบ 40 ปี ของการสถาปนาประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

12-20 กันยายน 2531

ฯพณฯ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภาประชาชนจีน

Digital Library

4-14 เมษายน 2532

ฯพณฯ นายปัญจะ เกสรทอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 19 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภาประชาชนจีน

14-19 สิงหาคม 2532

ฯพณฯ นายปัญจะ เกสรทอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

22-25 ตุลาคม 2532

ฯพณฯ ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการ

25-28 ตุลาคม 2532

ฯพณฯ ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปเยือนบรูไนอย่างเป็นทางการ

9-23 พฤศจิกายน 2532

พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 16 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

16-19 ธันวาคม 2532

ฯพณฯ ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐสิงคโปร์อย่างเป็นทางการ

19-24 ธันวาคม 2532

ฯพณฯ ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ ประธานรัฐสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปเยือนมาเลเซียอย่างเป็นทางการ

6-7 กันยายน 2533

ฯพณฯ นายบุญชนะ อัตถากร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

Digital Library

7-13 กันยายน 2533

ฯพณฯ นายบุญชนะ อัตถากร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) อย่างเป็นทางการ

8-11 ตุลาคม 2533

พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนออสเตรียอย่างเป็นทางการ

11-15 ตุลาคม 2533

พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์อย่างเป็นทางการ

15-19 ตุลาคม 2533

พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐฮังการีอย่างเป็นทางการ

19-22 ตุลาคม 2533

พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันอย่างเป็นทางการ

22-26 ตุลาคม 2533

พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐฝรั่งเศสอย่างเป็นทางการ

ช่วงปี พ.ศ. 2534 เป็นช่วงของสภานิติบัญญัติ ไม่มีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยียนของประธานและรองประธานสภาต่าง ๆ

Digital Library

การเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานวุฒิสภา ระหว่างปี 2535-2537

20-28 สิงหาคม 2535

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของนายว่าน หลี่ (Mr. Wan Li) ประธานคณะกรรมาธิการประจำสภาประชาชนแห่งชาติ

23-27 พฤศจิกายน 2535

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วย สิ่งแวดล้อมและพัฒนา ณ กรุงบาซิเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

13-16 มกราคม 2536

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปประชุมแรกตั้งของการประชุมรัฐสภาแห่งภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิค ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

24-31 มกราคม 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 39 คน เดินทางไปเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

9-20 กุมภาพันธ์ 2536

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปเยือนประเทศสมาชิกองค์การรัฐสภาอาเซียน ประกอบด้วย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (9-11 กุมภาพันธ์) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (11-14 กุมภาพันธ์) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (14-18 กุมภาพันธ์) และมาเลเซีย (18-20 กุมภาพันธ์) โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะผู้นำในด้านบริหารและผู้นำรัฐสภาของประเทศข้างต้น ได้แก่ ประธานาธิบดีสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประธานาธิบดีสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย สนทนาแลกเปลี่ยนกันในด้านการสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศร่วมภาคีขององค์การรัฐสภาอาเซียนและไทย

Digital Library

8-13 มีนาคม 2536

ฯพณฯ ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 19 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) อย่างเป็นทางการ โดยได้เข้าเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญต่าง ๆ ดังนี้ คือ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี ในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง และได้เดินทางเยี่ยมชมสถานที่ที่น่าสนใจต่าง ๆ ในกรุงโซล และต่างจังหวัด อาทิ เยี่ยมชมการท่าเรือเมืองปูซาน โรงงานอุตสาหกรรมฮุนได

13-16 มีนาคม 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 12 คน เดินทางไปศึกษาดูงานการก่อสร้างอาคารรัฐสภา ณ ประเทศญี่ปุ่น

20-28 มีนาคม 2536

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการ โดยได้พบปะกับบุคคลสำคัญในฝ่ายบริหารของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานเงินทุนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาสหรัฐอเมริกา และได้เข้าร่วมฉลองครบรอบ 160 ปี แห่งสนธิสัญญามิตรภาพไทยสหรัฐอเมริกาด้วย

25 มีนาคม - 5 เมษายน 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 19 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

4-24 เมษายน 2536

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ เดินทางไปเยือนตะวันออกกลาง ณ ประเทศคูเวต สาธารณรัฐตุรกี สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ และราชอาณาจักรฮาชิมีอาระเบีย

18 เมษายน - 3 พฤษภาคม 2536

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) อย่างเป็นทางการ โดยในการเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน (18-26 เมษายน) ได้มีโอกาสเข้าพบรองประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีน ประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน และประธานสภาแห่งมณฑลซานลี และมณฑลเจียงซู เพื่อกระชับสัมพันธไมตรี ทั้งยังได้เชิญให้ประธานสภาประชาชนแห่งชาติ

Digital Library

สาธารณรัฐประชาชนจีนเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการเป็นการตอบแทนในโอกาสอันเหมาะสม ด้วย สำหรับการเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (26 เมษายน - 3 พฤษภาคม) นั้น ได้เข้าเยี่ยมคารวะประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี พบประธานสภาประชาชนสูงสุด สนทนาในด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และได้เดินทางไปเยี่ยมชมเขตสันติภาพ บัน มุน จอม และสถานที่ ที่น่าสนใจอื่น ๆ

20-30 เมษายน 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ เดินทางไปประชุม "Value Change for Global Survival" ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

1-4 พฤษภาคม 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน

3-12 พฤษภาคม 2536

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเฮลเลนิคอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาสาธารณรัฐเฮลเลนิค ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายอธาแมสซิโอส ซาร์ลดริส (H.E. Mr. Athamassios Tsaldris) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเฮลเลนิค

7-8 มิถุนายน 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) เพื่อเข้าร่วมการประชุมสมาชิกรัฐสภาเอเชียตะวันออกว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อม และการพัฒนา (EAPCED)

16-20 กรกฎาคม 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 127 คน เดินทางไปศึกษาดูงานและกระชับความสัมพันธ์กับภาคราชการและเอกชนของสาธารณรัฐประชาชนจีน

28 สิงหาคม -7 **กันยายน** 2536

นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของคณะกรรมาธิการประจำสภาประชาชนแห่งชาติ ตามคำเชิญของนายเฉาจื้อ (Mr. Cao Zhi) ประธานคณะกรรมาธิการประจำสภาประชาชนแห่งชาติ

Digital Library

20-23 กันยายน 2536

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐฮังการีอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาสาธารณรัฐฮังการี ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายจยอร์จี แซแบด (H.E. Mr. Gyorgy Seabad) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐฮังการี

23-26 กันยายน 2536

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเช็คอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาสาธารณรัฐเชค ตามคำเชิญของ ฯพณฯ ดร.มิลาน อูเด้ (H.E. Dr. Milan Unde) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเช็ค

23-27 กันยายน 2536

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 19 คน มีกำหนดเดินทางไปเยือนสหพันธรัฐรัสเซีย เพื่อศึกษาดูงานและกระชับความสัมพันธ์กับภาคราชการและเอกชนของสหพันธรัฐรัสเซีย แต่เนื่องจากได้เกิดความไม่สงบขึ้นในสหพันธรัฐรัสเซีย ระหว่างวันที่ 21 กันยายน - 5 ตุลาคม 2536 ฉะนั้น รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 จึงงดการเดินทางเยือนสหพันธรัฐรัสเซีย

1-7 พฤศจิกายน 2536

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา และพลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 16 คน ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐตุรกีอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาสาธารณรัฐตุรกี ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายฮูซาเมทิน ซินโดรุค (H.E. Mr. Husamettin Cindoruk) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐตุรกี

16-20 พฤศจิกายน 2536

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน ได้เดินทางไปเยือนรัฐสุลต่านโอมานอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของ The Majlis Ash' shura (สภานิติบัญญัติของรัฐสุลต่านโอมาน) ตามคำเชิญของ ฯพณฯ เช็ค อับดุลลาห์ บิน อาลี อัล คาตาบี (H.E. Shaikh Abdullah Bin Ali Al-Qatabi) ประธานสภาที่ปรึกษา (The Majles A' shura)

25 พฤศจิกายน - 4 ธันวาคม 2536

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา และนายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐ

สำหรับอียิปต์อย่างเป็นทางการ
Digital Library

ฐานะแขกของสภา Shoura Council (วุฒิสภา) ตามคำเชิญของ ฯพณฯ ดร. โมสตาฟา คามาลเฮลมี (H.E. Dr. Mostafa Kamel Helmy) ประธานสภา Shoura Council

16-19 มกราคม 2537

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 เยือนประเทศสเปนและได้เข้าพบบุคคลสำคัญคือ D.Jose M. Coronado รองประธานหอการค้าของกรุงมาดริดพร้อมด้วย D.Santiago Fdez. Isle,D. Fernando Maude และ D. Fernando Rovira

19-21 มกราคม 2537

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 เยือนประเทศเซเนกัล และได้เข้าพบบุคคลสำคัญคือ Mr. Moustapha ka รองประธานสภาแห่งชาติ และ Mr. Ismaila Dimbela ผู้อำนวยการฝ่ายการค้าของเซเนกัล

21-24 มกราคม 2537

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 เยือนราชอาณาจักรโมร็อกโก โดยได้เข้าพบและปรึกษาข้อราชการกับ H.E. Mr. Cohamed Jalal Essaid ประธานสภาฯ

24-26 มกราคม 2537

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 เยือนสาธารณรัฐตูนิเซีย และได้เข้าพบกับ H.E. Madame Hedia Karoui Chouachi รองประธานสภาตูนีซ Mr. Hedi Julani ผู้อำนวยการอุตสาหกรรมประจำตูนีซ Monsieur Forouk Kriss ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาชั้นสูงด้านธุรกิจ

27-28 มกราคม 2537

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 เยือนประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งได้ศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวพื้นเมืองด้านการศึกษา ด้านศาสนา และสภาพเศรษฐกิจทั่วไป

1-7 กุมภาพันธ์ 2537

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรกัมพูชาอย่างเป็นทางการ ในระหว่างการเยือนประเทศต่างๆ ได้เข้าเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญ อาทิ ฯลฯ

Digital Library

คำไต สีพันดร นายกรัฐมนตรี นายสะหมาน วิยะเกด ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นายหนูฮัก พูนสะหวัน ประธานประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นายบุญยัง วรจิต เจ้าครองนครเวียงจันทร์ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรีเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นายหน่อง ดิ๊ก มันห์ ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสมเด็จเจีย ซิม ประธานรัฐสภา และรักษาการประมุขรัฐแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

20-25 กุมภาพันธ์ 2537

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐอินเดียอย่างเป็นทางการ โดยได้เข้าเยี่ยมบุคคลสำคัญ อาทิ Dr. Shankar Dayal Sharma ประธานาธิบดีสาธารณรัฐอินเดีย นายพี วี นรสิงหะ นายกรัฐมนตรี นาย Shivraj V. Patil ประธานโลกสภา นาย K.R. Narayanan ประธานราชยสภา นาย R.L. Bhatia รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นาย Vidya Charan Shukla รัฐมนตรีกิจการรัฐสภา และเข้าพบปะหารือกับสมาชิกรัฐสภาสาธารณรัฐอินเดีย

11-20 มีนาคม 2537

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปเยือนโรมาเนีย และสาธารณรัฐฮังการีอย่างเป็นทางการ ในระหว่างที่เยือนโรมาเนียนั้น ได้เข้าเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญต่างๆ อาทิ นาย Lon Iliescu ประธานาธิบดีแห่งโรมาเนีย นาย Nicolae Vacaroiu นายกรัฐมนตรี นาย Adrian Nastase ประธานสภาผู้แทนราษฎร นาย Oliviu Cherman ประธานวุฒิสภา และนาย Teodor Melescanu และในระหว่างการเยือนสาธารณรัฐฮังการีก็ได้มีโอกาสเข้าพบบุคคลสำคัญอีกหลายคน อาทิ นาย Arpad Gonez ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฮังการี นาย Gyorgy Szabad ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐฮังการี นาย Zoltan Pereszlenyi รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และนาย Istvan Mayor รัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงเศรษฐสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

20-25 มิถุนายน 2537

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภาประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายลี มัน ซับ (H.E. Mr. Li Man Sup) ประธานสภาประชาชนสูงสุดฯ

Digital Library

25-29 มิถุนายน 2537

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนมองโกเลียอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนมองโกเลีย ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายนัทซากิ้น บากาบันดี (H.E. Mr. Natsagiin Bogabandi) ประธานรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐประชาชนมองโกเลีย

29 มิถุนายน - 5 กรกฎาคม 2537

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติจีน ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายหลี่ รุยหวน (H.E. Mr. Li Ruihuan) ประธานสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน

12-15 พฤศจิกายน 2537

ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 16 คน เดินทางไปเยือนสหภาพเมียนม่าร์อย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของ นายอู ออง จ่อ (Mr. U. Ohn Gyaw) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

Digital Library

บุคคลสำคัญชาวต่างประเทศเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย ระหว่างปี 2523-2537

5-11 กุมภาพันธ์ 2523

มาดามเติ้ง อิง เชา (H.E. Madame Deng Yingchao) รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภา

12-19 พฤศจิกายน 2525

ฯพณฯ นายเปง ชง (H.E. Mr. Peng Chong) รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภา

11-19 ธันวาคม 2527

ฯพณฯ นายเย่เฟย (H.E. Mr. Ye Fei) รองประธานสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย ตามคำเชิญของประธานรัฐสภาในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

22-28 ตุลาคม 2528

ฯพณฯ นายอาร์คิล อูมูซาโควิตช์ ซาลิม็อฟ (H.E. Mr. Akil Oumouzakovitch Salimov) รองประธานคณะอภิมุขสูงสุด แห่งสภาโซเวียตสูงสุด พร้อมด้วยคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทย ตามคำเชิญของประธานรัฐสภา ในฐานะแขกของประธานรัฐสภาไทย

30 มกราคม - 2 กุมภาพันธ์ 2529

ฯพณฯ ดร.บัล ราม จักการ์ (H.E. Dr. Bal Ram Jakhar) ประธานรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐอินเดีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของรัฐสภาไทย

9-12 กุมภาพันธ์ 2530

ฯพณฯ นายไช ฮุง ลี (H.E. Mr. Chai Hyung Lee) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

Digital Library

7-12 ตุลาคม 2530

ฯพณฯ นายออกัส อี. วอส (H.E. Mr. August E. Voss) ประธานสภาเชื้อชาติของสภาโซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียต พร้อมด้วยคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

13-17 พฤศจิกายน 2530

ฯพณฯ นายอีสต์วาน ซาร์ลอส (H.E. Mr. Istvan Sarlos) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนฮังการี พร้อมด้วยคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

29 มกราคม - 6 กุมภาพันธ์ 2531

ฯพณฯ นายเฉิน พี เสียน (H.E. Mr. Chen Pixian) รองประธานสภาประชาชนจีนพร้อมด้วยคณะ จำนวน 18 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

4-9 กันยายน 2531

ฯพณฯ พลโท โมฮาหมัด คาริส ซาฮุด (H.E. Lt. Gen (Ret.) Mohamed Suhud) ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

12-15 ตุลาคม 2531

ฯพณฯ นาย ตัน ซู คุณ (H.E. Mr. Tan Soo Khoon) รองประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

15-19 ตุลาคม 2531

ฯพณฯ นางอันเน่มารี เร็งเง่อ (H.E. Mrs. Annemarie Renger) รองประธานสภาผู้แทนราษฎรของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

22-26 ธันวาคม 253

ฯพณฯ นายยาง ฮอง ซ้อป (H.E. Mr. Yang Hyong Sop) ประธานสภาประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

Digital Library

26-31 มีนาคม 2532

ฯพณฯ นายชาร์ล เฟอร์ดินาน โนซอมบ์ (H.E. Mr. Charles Ferdinand Nothomb) ประธานสภาผู้แทนราษฎรแห่งเบลเยียม พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

4-9 พฤษภาคม 2532

ฯพณฯ นายนิโคไล โจวซัน (H.E. Mr. Nicolae Giosan) ประธานรัฐสภาโรมาเนียพร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

12-15 กุมภาพันธ์ 2533

ฯพณฯ นายเจซุน คิม (H.E. Mr. Jaison Kim) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีพร้อมด้วยคณะ จำนวน 23 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

27 กุมภาพันธ์ - 3 มีนาคม 2533

ฯพณฯ มร.มิโคไล โคซาเกวิช (H.E. Mr. Mikolaj Kozakiewicz) ประธานรัฐสภา สาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

29 เมษายน - 3 พฤษภาคม 2533

ฯพณฯ นายไซฟุล ซูลุน (H.E. Mr. Saiful Sulun) รองประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

25-30 กันยายน 2533

ฯพณฯ นายเล กวาง ด๋าว (H.E. Mr. Le Quang Dao) ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

11-15 ธันวาคม 2533

ฯพณฯ นายวาซิม ซาจัด (H.E. Mr. Wasim Sajjad) ประธานวุฒิสภาสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

Digital Library

ช่วงปี 2534 เป็นช่วงของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงไม่มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

20 มกราคม 2535

นาย S.Mallikarjuniaih รองประธานโลกสภาสาธารณรัฐอินเดีย พร้อมด้วยคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

16 เมษายน 2535

นางซาฟินา อูดิน (Mrs. Safinah Udin) หัวหน้าคณะผู้แทนคณะกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา (นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 ให้การรับรองแทนประธานวุฒิสภา)

20 เมษายน 2535

นายเอ ฮาโตโน (Mr. A. Hartono) ประธานคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐอินโดนีเซีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา (นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 ให้การรับรองแทนประธานวุฒิสภา)

29 เมษายน 2535

ท่านทองสิง ทำมะวง รองประธานสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พร้อมด้วยคณะ จำนวน 12 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

1 พฤษภาคม 2535

ดร. โจฮัน บี.พี.มารามิส (Dr. Johan B.P. Maramis) เลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน เดินทางมาเยือนประเทศไทยและเข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ ศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา

30 กรกฎาคม 2535

นายคิม บุง มุน (Mr. Kim Byung Mun) อธิบดีกรมประสานงานนโยบายกระทรวงกิจการการเมือง และคณะเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองต่าง ๆ จากสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 11 คน เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา (พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 ให้การรับรองแทน ประธานวุฒิสภา)

Digital Library

30 สิงหาคม 2535

นายซู่ เตอลี่ (Mr. Xu Deli) เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมืองชัวเถา มณฑลกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา (นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 ให้การรับรองแทนประธานวุฒิสภา)

27 กันยายน - 3 ตุลาคม 2535

นายโรเจอร์ ไพรซ์ (Hon. Mr. Roger Price) หัวหน้าคณะสมาชิกรัฐสภาออสเตรเลีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐสภา

13 ตุลาคม 2535

H.E. Mr. Chea Sim ประธานรัฐสภากัมพูชาประชาธิปไตย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

10 พฤศจิกายน 2535

ดร. โจฮัน บี.พี. มารามิส (Dr. Johan B.P. Maramis) เลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

14-22 ธันวาคม 2535

นายซุ่น เก้อหัว (Mr. Sun Kehua) รองประธานคณะกรรมาธิการประจำสภาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา

22-27 ธันวาคม 2535

H.E. Mr. Park Jyun-Kyu ประธานรัฐสภา สาธารณรัฐเกาหลี พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยและเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร

11 มกราคม 2536

นายเซอ ซ็อค เจ (Mr. Seo Seok Jai) ประธานสมาคมมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาเกาหลี-ไทย พร้อมด้วยคณะ เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

Digital Library

19-27 กุมภาพันธ์ 2536

นายอามูตอง นิยาซ (Mr.Amouton Niyaz) ประธานสภาประชาชนเขตปกครองตนเองซินเจียง สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา

22 กุมภาพันธ์ 2536

นายอามูตอง นิยาซ (Mr.Amouton Niyaz) ประธานสภาประชาชนเขตปกครองตนเองซินเจียง สาธารณรัฐประชาชนจีน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

2 เมษายน 2536

นายแม็กซ์ วิลลิส (Hon Mr. Max Willis) ประธานสภานิติบัญญัติแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

16 เมษายน

ฯพณฯ นายลูกัส รามอน ซารัค ไรเนเรส (H.E. Mr. Lucas Ramon Zarak Linares) ประธานสภานิติบัญญัติสาธารณรัฐปานามา เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา (นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 ให้การรับรองแทนประธานวุฒิสภา)

23 เมษายน 2536

ฯพณฯ นายเอ. เอ็ม ซาฮีรุดดิน ข่าน (H.E. Mr. A.M. Zahiruddin Khan) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวางแผนสาธารณรัฐประชาชนบังคลาเทศ เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

30 เมษายน 2536

ฯพณฯ นายทีโอดอร์ วิโอเรล เมเลสคานู (H.E. Mr. Teodor Viorel Melescanu) รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโรมาเนีย เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

6-15 กรกฎาคม 2536

Mr. Yin Jun ประธานสภาประชาชนแห่งมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

1-7 สิงหาคม 2536

Mr. Qiao Shi ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 55 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร

16-18 กันยายน 2536

H.E. Dr. Ahmed Fathy Sorour ประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยและเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

17 กันยายน 2536

H.E. Dr. Ahmed Fathy Sorour ประธานสภาผู้แทนราษฎร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

9-17 ตุลาคม 2536

H.E. Mr. Yang Hyong Sop ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

9 ธันวาคม 2536

ศาสตราจารย์ A.Q.M. Badruddza Choudhury รองประธานรัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนบังคลาเทศ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย

11-18 ธันวาคม 2536

Mr. Wu Zuequian รองประธานสภาที่ปรึกษาด้านการเมืองแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

30 ธันวาคม 2536 - 1 มกราคม 2537

Mr. S. Mallikarjunaiah รองประธานสภาผู้แทนราษฎรแห่งสาธารณรัฐอินเดียเดินทางมาเยือนประเทศไทย

6-9 มกราคม 2537

Digital Library

Mr. Adrian Nastase ประธานสภาผู้แทนราษฎรโรมาเนีย พร้อมด้วยคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

7-9 มีนาคม 2537

สมเด็จเจียซิม ประธานรัฐสภาราชอาณาจักรกัมพูชา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 22 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

27-30 มีนาคม 2537

Mr. Milan Uhde ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐเช็ค พร้อมด้วยคณะ จำนวน 20 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา และมีกำหนดการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา และประธานวุฒิสภา

6-9 เมษายน 2537

นายแมกซ์ วิลลิส ประธานวุฒิสภารัฐนิวเซาท์เวลล์ ประเทศออสเตรเลีย เดินทางมาเยือนประเทศไทย ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

14-22 พฤษภาคม 2537

นาย Valentin Kovalev รองประธานสภาผู้แทนราษฎรแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทย ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

20-27 มิถุนายน 2537

นาย Jose de Venecia, Jr ประธานสภาผู้แทนราษฎรสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เดินทางมาเยือนประเทศไทย ในฐานะแขกของรัฐสภาไทย

25-28 กรกฎาคม 2537

นายมุสตาฟา คาเลมลี่ รองประธานรัฐสภาสาธารณรัฐตุรกี (รักษาการประธานรัฐสภา) พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา

Digital Library

26-28 กันยายน 2537

Shaikh Abdullah bin Ali Mohammed Al Qatabi ประธานสภาที่ปรึกษาประเทศ (Majles A' Shura) แห่งรัฐสุลต่านโอมาน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา และเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภา

29 กันยายน-7 ตุลาคม 2537

นายมู่ หลิง เฉิง รองประธานสภาประชาชนแห่งมณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา และได้เข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภา

4-10 ตุลาคม 2537

นายซ่ง ต้าฟาน รองประธานสภาประชาชนมณฑลเสฉวน แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

18 ตุลาคม 2537

นาย Kaul Sings Thakur ประธานสภาแห่งแคว้น Himalchal Pradesh สาธารณรัฐอินเดีย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยและเข้าเยี่ยมคารวะ ศาสตราจารย์ มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา

15-22 พฤศจิกายน 2537

นายหลิว ชูเซิง (Mr. Liu Shusheng) ประธานสภาที่ปรึกษาการเมืองแห่งมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมด้วยคณะ เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา และเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภา

Digital Library

องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศเกิดขึ้นเพื่อต้องการให้สมาชิกรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ ได้มีโอกาสได้ร่วมประชุมพบปะเจรจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน การจัดตั้งองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศนี้แต่ละองค์การมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป บางองค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่มีข้อผูกมัดรัฐสภาของประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกบางองค์การมีการผูกมัดให้รัฐสภาที่จะเข้าเป็นสมาชิกจัดตั้งหน่วยประจำชาติขึ้นเพื่อเข้าเป็นสมาชิกและมีข้อผูกมัดซึ่งจะต้องดำเนินการบางประการ

รัฐสภาได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่มีกฎบัตรขององค์การเรียกร้องให้รัฐสภาจัดตั้งหน่วยประจำชาติขึ้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎบัตรและมติขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ 3 องค์การ คือ

1. สหภาพรัฐสภา [Inter Parliamentary Union (IPU)]
2. สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก
   [Asia - Pacific Parliamentarians' Union (APPU)]
3. องค์การรัฐสภาอาเซียน
   [ASEAN Inter - Parliamentary Organization (AIPO)]

และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (Association of the Secretaries General of Parliament)

สหภาพรัฐสภา [inter - Parliamentary Union (IPU)]

สหภาพรัฐสภา เป็นองค์การระหว่างรัฐสภานานาประเทศทั่วโลกมีกิจกรรมลักษณะคล้ายกับสหประชาชาติซึ่งเป็นองค์การรัฐบาลระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีการติดต่อสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกแห่งรัฐสภาทั่วโลกและยังเป็นการร่วมมือกันในการที่จะสถาปนาและส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สหภาพรัฐสภา จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2432 มีองค์กรสำคัญ ๆ ประกอบด้วย

1. การประชุมใหญ่ของสหภาพรัฐสภา (Inter - Parliamentary Conference)
2. คณะมนตรีสหภาพรัฐสภา (Inter - Parliamentary Council)
3. คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee)
4. สำนักงานเลขาธิการ (Secretariat)

รัฐสภาไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของสหภาพรัฐสภา ตั้งแต่พ.ศ. 2493 โดยมติเห็นชอบของคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา สมัยที่ 67 ณ กรุงดับลิน ประเทศไอร์แลนด์ เมื่อเดือนกันยายน 2493

Digital Library

กิจกรรมการประชุมของหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา ประจำปี 2517-2537

2-11 ตุลาคม 2517

พลตรี ศิริ สิริโยธิน เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 20 คน เดินทางไปร่วมประชุมใหญ่ประจำปี ครั้งที่ 61 และการประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 115 มี นาย จี เอล ดิลลอน แห่งสาธารณรัฐอินเดีย รักษาการในตำแหน่งประธานคณะมนตรีสหภาพเป็นประธานของที่ประชุม ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

1-5 เมษายน 2518

การประชุมสหภาพรัฐสภาประจำฤดูใบไม้ผลิ ประจำปี 2518 ณ กรุงโคลัมโบ สาธารณรัฐศรีลังกา การประชุมดังกล่าวประกอบด้วย

1. การประชุมคณะกรรมการบริหาร (สมัยประชุมที่ 168)
2. การประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา (สมัยประชุมที่ 116) มีนายเกอร์เดียล สิงห์ ดิลลอน แห่งอินเดีย ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม
3. การประชุมคณะกรรมาธิการทั้ง 5 สาขา ได้แก่

3.1 คณะกรรมาธิการปัญหาการเมือง ความมั่นคงระหว่างประเทศ และการลดอาวุธ มีนาย พี.ที. วิลเลียมซ์ (Mr. P.T. Williams) แห่งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ เป็นประธานของที่ประชุม

3.2 คณะกรรมาธิการปัญหารัฐสภา กฎหมายและสิทธิมนุษยชน มีนาย เอ เสนท์ เรมี (Mr. A. Saint - Ramy) แห่งเบลเยียม เป็นประธานของที่ประชุม

3.3 คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคม มีนายอาร์ โพพอวานอฟ (Mr. R. Popivanov) แห่งสาธารณรัฐประชาชนบัลกาเรีย เป็นประธานของที่ประชุม

3.4 คณะกรรมาธิการการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม มีนายอาร์ แมคคลอลี (Mr. R. Mcclory) แห่งสหรัฐอเมริกา เป็นประธานของที่ประชุม

3.5 คณะกรรมาธิการปัญหาดินแดนที่ไม่สามารถปกครองตนเองและปัญหาเชื้อชาติ มีนาย ไอ. เวน (Mr. I. Wane) แห่งเซเนกัล เป็นประธานของที่ประชุม

คณะผู้แทนรัฐสภาไทยที่เดินทางไปร่วมประชุมดังกล่าว มีจำนวน 11 คน มีนายจิตติ ติงศภัทิย์ เป็นหัวหน้าคณะฯ

สำหรับผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทย ในที่ประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา ได้แก่ พันเอก สมคิด ศรีสังคม และนายวิรัช กมุทมาศ

Digital Library

2-13 กันยายน 2518

นายจิตติ ติงศภัทิย์ เป็นหัวหน้าคณะฯ ในการประชุมสหภาพรัฐสภาประจำฤดูใบไม้ร่วง ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

2-13 กันยายน 2518

การประชุมคณะกรรมาธิการบริหาร ครั้งที่ 169 และ 170 ณ สภาขุนนาง ห้อง Moses

3-12 กันยายน 2518

การประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา สมัยประชุมที่ 117 ณ The Royal Festival Hall คณะมนตรีสหภาพ ประกอบด้วย สมาชิกของหน่วยรัฐสภาต่าง ๆ หน่วยละ 2 ท่าน สำหรับหน่วยรัฐสภาไทยได้กำหนดให้ พันเอก สมคิด ศรีสังคม และนายวิรัช กมุทมาศ เป็นสมาชิกของคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

4-12 กันยายน 2518

นายจิตติ ติงศภัทิย์ ประธานวุฒิสภาและรองประธานหน่วยรัฐสภาไทยเป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 19 คน เดินทางไปร่วมประชุมใหญ่ประจำปีสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 62 ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

10-11 กันยายน 2518

การประชุมคณะกรรมาธิการประจำทั้ง 5 สาขา ได้แก่ คณะกรรมาธิการปัญหาทางการเมืองความมั่นคงระหว่างประเทศและการลดอาวุธ คณะกรรมาธิการปัญหารัฐสภา กฎหมาย และสิทธิมนุษยชน คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมาธิการการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม และคณะกรรมาธิการปัญหาดินแดนที่ไม่สามารถปกครองตนเองและปัญหาชาติพันธุ์ ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

23-24 ตุลาคม 2518

คณะกรรมาธิการพิเศษ พิจารณาปัญหาความสกปรกในทะเลเมดิเตอเรเนียน ณ ประเทศโมนาโก

18-24 เมษายน 2519

นายเล็ก จุณณานนท์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรี สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 118 ณ กรุงเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก

Digital Library

23 กันยายน - 1 ตุลาคม 2519

นายจิตติ ติงศภัทิย์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 23 คน เดินทางไปร่วมการประชุมใหญ่ประจำปีของสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 63 และการประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 119 ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน

11-16 เมษายน 2520

นายอุกฤษ มงคลนาวิน รองประธานหน่วยฯ เป็นหัวหน้าคณะฯ เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 120 ณ กรุงแคนเบอรา ประเทศออสเตรเลีย

21-30 กันยายน 2520

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานหน่วยฯ เป็นหัวหน้าคณะฯ เดินทางไปร่วมประชุมใหญ่ประจำปี ครั้งที่ 64 ของสหภาพรัฐสภา ณ กรุงโซเฟีย สาธารณรัฐประชาชนบัลแกเรีย

27 มีนาคม - 1 เมษายน 2521

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานหน่วยฯ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 12 คน เดินทางไปประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ประจำฤดูใบไม้ผลิ ปี 2521 ณ กรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกส

5-13 กันยายน 2521

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานหน่วยฯ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภาประจำปี 2521 ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

16-21 เมษายน 2522

นายโอสถ โกศิน เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภาประจำฤดูใบไม้ผลิ ประจำปี 2522 ณ กรุงปราก สาธารณรัฐสังคมนิยมเชโกสโลวะเกีย

13-21 กันยายน 2522

การประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 66 ณ กรุงคาราคัส ประเทศเวเนซุเอลา

4-7 สิงหาคม 2523

การประชุมคณะกรรมาธิการพิเศษว่าด้วย การละเมิดสิทธิมนุษยชนของสมาชิก รัฐสภา ครั้งที่ 10 ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

Digital Library

15-24 กันยายน 2523

การประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา สมัยที่ 127

16-19 และ 22 กันยายน 2523

การประชุมสมาคมระหว่างเลขาธิการรัฐสภา ได้จัดขึ้น ณ ห้องประชุมของโรงแรม Palast ผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเข้าร่วมการประชุม คือ ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์ รองเลขาธิการรัฐสภาและสมาชิกของสมาคม

16-24 กันยายน 2523

พลโท กฤษณ์ ชีเจริญ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปร่วมการประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 67 ณ กรุงเบอร์ลินตะวันออก สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน

18-22 กันยายน 2523

การประชุมคณะกรรมาธิการพิเศษว่าด้วย การละเมิดสิทธิมนุษยชนของสมาชิกรัฐสภา ครั้งที่ 11 ณ กรุงเบอร์ลินตะวันออก สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน

20, 22-23 กันยายน 2523

พลอากาศโท จรรยา สุคนธทรัพย์ และนายคณิน บุญสุวรรณ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการปัญหาการเมือง ความมั่นคงระหว่างประเทศและการลดอาวุธ โดยมีนาย G. Androtti (อิตาลี) ประธานคณะกรรมาธิการฯ เป็นประธานในที่ประชุม

22-23 กันยายน 2523

นายดุสิต รังคสิริ นายประยูร โง่นคำ และนายสนิท ลีลา เป็นผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทยเดินทางไปร่วมการประชุมร่วมคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคม และคณะกรรมาธิการการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีนาย M. Dakroury (สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์) และนาย J. Mahothes ประธานคณะกรรมาธิการฯ ร่วมกันเป็นประธานที่ประชุม

พลโท กฤษณ์ ชีเจริญ ผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทยเดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการปัญหารัฐสภา กฎหมายและสิทธิมนุษยชน มีนาย C. Felice Castillo (เวเนซุเอลา) ประธานคณะกรรมาธิการฯ เป็นประธานในที่ประชุม

25 กันยายน 2523

การประชุมคณะกรรมาธิการสหภาพรัฐสภา สมัยที่ 185

Digital Library

20 เมษายน 2524

การประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วย การละเมิดสิทธิมนุษยชนของสมาชิกรัฐสภา ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

20-25 เมษายน 2524

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปร่วมการประชุมรัฐสภาประจำฤดูใบไม้ผลิ และการประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 128 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

15-23 กันยายน 2524

การประชุมใหญ่ของสหภาพลมาชิกรัฐสภา ครั้งที่ 68 ประจำฤดูใบไม้ผลิ ณ กรุงฮาวานา สาธารณรัฐคิวบา

20-24 พฤศจิกายน 2524

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา เดินทางไปร่วมประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรีของสหภาพรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมือง และกระบวนการตัดสินใจของสตรี ในระบบรัฐสภา ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

13-14 เมษายน 2525

การประชุมคณะกรรมาธิการปัญหาดินแดนที่ยังมิได้ปกครองตนเองและชาติพันธุ์ ณ กรุงลากอส สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย โดยมี นาย C. Jolimini (สวิตเซอร์แลนด์) รองประธานคณะกรรมาธิการฯ เป็นประธานในที่ประชุม

13-16 เมษายน 2525

การประชุมคณะกรรมาธิการปัญหาบ้านเมือง ความมั่นคงของประเทศและการลดอาวุธ ณ ตึกสภาผู้แทนราษฎร สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย โดยมีนาย G. Andreotti (อิตาลี) ประธานคณะกรรมาธิการฯ เป็นประธานในที่ประชุม

13-17 เมษายน 2525

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานหน่วยฯ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภาประจำฤดูใบไม้ผลิ พ.ศ. 2525 ณ กรุงลากอส สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย

Digital Library

14-16 เมษายน 2525

การประชุมคณะกรรมาธิการปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ณ กรุงลากอส สหพันธ์ สาธารณรัฐไนจีเรีย มีนาย P. Sololainen (ฟินแลนด์) รองประธานคณะกรรมาธิการฯ เป็นประธานในที่ประชุม

14-16 เมษายน 2525

การประชุมคณะกรรมาธิการการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ณ กรุงลากอส สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย มีนาย M. Dakroury (สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์) ประธานคณะกรรมาธิการฯ เป็นประธานในที่ประชุม

15-16 เมษายน 2525

การประชุมคณะกรรมาธิการปัญหารัฐสภา กฎหมายและสิทธิมนุษยชน ณ กรุงลากอส สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย มีนาย A. Ghalanos (ไซปรัส) รองประธานคณะกรรมาธิการเป็นประธานในที่ประชุม

17 เมษายน 2525

การประชุมคณะมนตรีสหภาพรัฐสภา สมัยที่ 130 ประกอบด้วย ผู้แทนรัฐสภาของประเทศต่างๆ ประเทศละ 2 คน มีนาย Rafael Caldera (เวเนซุเอลา) ประธานคณะมนตรีสหภาพรัฐสภาเป็นประธานในที่ประชุม ผู้แทนไทยที่เข้าประชุม คือ พลโท กฤษณ์ ชีเจริญ สมาชิกวุฒิสภา แทน พลอากาศตรี เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ และนายคณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

4-12 ตุลาคม 2526

การประชุมใหญ่ของสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 70 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยมี นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

2-7 เมษายน 2527

การประชุมใหญ่ของสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 71 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งจัดขึ้นที่ International Conference Center of Geneva มีนาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี เป็นหัวหน้าคณะฯ

24-29 กันยายน 2527

การประชุมใหญ่ของสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 72 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยมี นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ

Digital Library

14 พฤศจิกายน 2527

นาย Pio - Carlo Terenzio เลขาธิการสหภาพรัฐสภา เข้าเยี่ยมคารวะ ฯพณฯ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา เพื่อหารือการจัดประชุมพิเศษของสหภาพรัฐสภา ณ ห้องรับรอง พระที่นั่งอนันตสมาคม

26 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2527

การประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง สิ่งแวดล้อม ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา โดยมี นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ

18-21 กุมภาพันธ์ 2528

การประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง อนามัย และการพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิคตะวันตก โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ที่กรุงเทพมหานคร และมีนาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ

25-30 มีนาคม 2528

การประชุมใหญ่ของสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 73 ณ กรุงโลเม สาธารณรัฐโตโก มีนาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี เป็นหัวหน้าคณะฯ

28 - 31 พฤษภาคม 2528

การประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง การลดกำลังอาวุธที่เกี่ยวกับอาวุธธรรมดา ณ กรุงเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก

2-7 กันยายน 2528

นายทินกร พันธุ์กระวี เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน การประชุม สมาคมเลขาธิการของสหภาพรัฐสภา และการประชุมใหญ่ของสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 44 ณ กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา

7-12 เมษายน 2529

นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปร่วมการประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 75 ณ กรุงเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก

Digital Library

6-11 ตุลาคม 2529

นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางไปร่วมการประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 76 ณ กรุงบัวโนสไอเรส ประเทศอาร์เจนตินา

23-25 กุมภาพันธ์ 2530

พลอากาศเอก อัมพร คอนดี สมาชิกวุฒิสภา และนายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภาเดินทางไปร่วมประชุม คณะกรรมาธิการวิสามัญของสหภาพรัฐสภา เพื่อติดตามความก้าวหน้าของสิ่งแวดล้อม ที่สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมสหประชาชาติ ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา

27 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2530

การประชุมใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 77 ณ กรุงมานากัว ประเทศนิการากัว

17-27 กุมภาพันธ์ 2531

นายชุมพล ศิลปอาชา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางไปร่วมการประชุม Philippine International Conference on Constitutional Principles and Issues และดูงานด้านรัฐสภา ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

11 เมษายน - 16 เมษายน 2531

นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 12 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 79 ณ กรุงกัวเตมาลาซิตี ประเทศกัวเตมาลา

19 กันยายน - 24 กันยายน 2531

การประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 80 ณ กรุงโซเฟีย สาธารณรัฐประชาชนบัลแกเรีย โดยมีนายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ

17 ตุลาคม 2531

นางอันเน่ มารี เร็งเง่อ รองประธานรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน พร้อมด้วยคณะเข้าพบนายสุวิทย์ คุณกิตติ คณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย

Digital Library

8 พฤศจิกายน 2531

นาย Mirko Tremaglia สมาชิกรัฐสภาสาธารณรัฐอิตาลี และประธานกลุ่มมิตรภาพ อิตาลี-ไทย ใน IPU เข้าพบ ดร.อมร จันทรสมบูรณ์ เลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยใน IPU และนายสุวิทย์ คุณกิตติ

14 พฤศจิกายน 2531

นายเคลาส์ เจอเกิน เฮดริค ประธานกลุ่มอาเซียนในรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เข้าพบกับกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา

13-18 มีนาคม 2532

นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 81 ณ กรุงบูดาเปสต์ สาธารณรัฐประชาชนฮังการี

10-15 เมษายน 2532

นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วย การท่องเที่ยว ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์

4-9 กันยายน 2532

นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 21 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 82 ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นปีที่ครบ 100 ปี ของการจัดตั้งสหภาพรัฐสภา

20-24 พฤศจิกายน 2532

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา เดินทางไปร่วมการประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรีของสหภาพรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการตัดสินใจของสตรีในระบบรัฐสภา ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ตามคำเชิญของหน่วยประจำชาติสเปน Miguel Angel

2-7 เมษายน 2533

นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 15 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 83 ณ กรุงนิโกเซีย สาธารณรัฐไซปรัส

Digital Library

21-25 พฤษภาคม 2533

พลเอก งามพล นุตสถิตย์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วย เรื่องการลดกำลังอาวุธ ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

24-29 มิถุนายน 2533

นายสง่า สรรพศรี สมาชิกวุฒิสภาและปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน เดินทางไปร่วมประชุมคณะกรรมาธิการพิเศษของสหภาพรัฐสภาว่าด้วย สิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1 ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

21-26 สิงหาคม 2533

นายไสว พัฒโน รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางไปร่วมประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่อง การปรับปรุงรัฐสภาให้ ทันสมัย ครั้งที่ 1 ณ กรุงบัวโนสไอเรส สาธารณรัฐอาร์เจนตินา

15-20 ตุลาคม 2533

นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 17 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 84 ณ เมืองปุนตา เดล เอสเต้ สาธารณรัฐอุรุกวัย

7-12 กันยายน 2534

นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภาคนที่ 1 เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 88 และการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ฤดูใบไม้ร่วง ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน

7-12 ตุลาคม 2534

นายอาษา เมฆสวรรค์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 17 คน เดินทางไปร่วมประชุมสหภาพ รัฐสภา ครั้งที่ 86 ณ กรุงซานติเอโก สาธารณรัฐชิลี

7-12 กันยายน 2535

นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภาคนที่ 1 เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย เข้าร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 88 ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน

Digital Library

23-27 พฤศจิกายน 2535

นายถวิล ไพรสณฑ์ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วย สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ณ กรุงบราซิเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

12-17 เมษายน 2536

นายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 16 คน เดินทางไปประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 89 ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย

19-22 พฤษภาคม 2536

นายชุมพล ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 7 คน เดินทางไปประชุมแถลงของสหภาพรัฐสภาเรื่อง "รัฐสภา-ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน" ณ กรุงบูดาเปสต์ สาธารณรัฐฮังการี

13-17 กันยายน 2536

นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (Association of Secretaries General of Parliamentary A S G P) ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกของสมาคมฯ ในเรื่องเกี่ยวกับระบบรัฐสภา ในปัจจุบันมีสมาชิกของสมาคมฯ ประมาณ 101 ประเทศจากทั่วโลก และจัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ และรัฐสภา

13-18 กันยายน 2536

การประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 90 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย มีนายเจริญ คันธวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ

14 ตุลาคม 2536

การประชุมสมาชิกรัฐสภาระหว่างการประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ค สหรัฐอเมริกา มีนายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ

18-22 ตุลาคม 2536

การประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วย การเจรจาเหนือ-ใต้ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของโลก ณ กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา มีนายชุมพล ศิลปอาชา เป็นหัวหน้าคณะฯ

Digital Library

21-25 มีนาคม 2537

นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนางอุศาชม พันธุ์คำ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (Association of Secretaries General of Parliament - A S G P) ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

21-26 มีนาคม 2537

การประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 91 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีนายมารุต บุนนาค เป็นหัวหน้าคณะฯ

15-24 พฤษภาคม 2537

คณะกรรมาธิการต่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปเจรจากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างประเทศ มีนายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ

13-17 มิถุนายน 2537

การประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคที่ยั่งยืน ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีนายเจริญ คันธวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ

19-25 สิงหาคม 2537

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการของสมาชิกรัฐสภา นักวิชาการรัฐสภาและการประชุมนานาชาติของสมาคมนักรัฐศาสตร์ ณ กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน มีนายเจริญ คันธวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ

9-17 กันยายน 2537

การประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 92 ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก มี นายเจริญ คันธวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ

12-16 กันยายน 2537

นางอุศาชม พันธุ์คำ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปร่วมประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ฤดูใบไม้ร่วง ประจำปี 2537 ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

Digital Library

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก
[ASIAN-PACIFIC PARLIAMENTARIAN UNION (APPU)]

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เป็นองค์การระหว่างรัฐสภาในแถบประเทศเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งแต่เดิมคือสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย (ASIAN PARLIAMENTARIANS' UNION (APPU) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2508 มีประเทศในแถบเอเชียร่วมกันเป็นสมาชิก ต่อมามีการประชุมและแก้ไขกฎบัตรของสหภาพฯ หลายครั้ง เพื่อที่จะให้กฎบัตรมีความเหมาะสมเข้ากับสถานการณ์และวิถีทางของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เปลี่ยนชื่อสหภาพฯ เป็นสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกได้เข้ารวมเป็นสมาชิกของสหภาพฯ

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้และรักษาซึ่งอิสรภาพและการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพื่อเป็นการธำรงไว้ซึ่งสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนนานของทวีปเอเชียและแปซิฟิก

องค์กรต่าง ๆ ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก มีดังนี้

1. สมัชชาใหญ่ (General Assembly)
2. คณะมนตรี (Council)
3. สำนักงานเลขาธิการกลางสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นอีก 2 หน่วย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเอเชีย (ปัจจุบันเรียก ศูนย์พัฒนาเอเชียและแปซิฟิก) ซึ่งรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ และศูนย์วัฒนธรรมเอเชีย (ปัจจุบันเรียก ศูนย์วัฒนธรรมเอเชียและแปซิฟิก) ซึ่งรับผิดชอบด้านวัฒนธรรม

รัฐสภาไทยได้ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ตั้งแต่เริ่มแรก เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2508 และได้มีบัตรเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพฯ เมื่อ พ.ศ. 2509 ซึ่งได้จัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยขึ้นพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการหน่วยประจำชาติไทยให้มีเจ้าหน้าที่ดำเนินงานด้านสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย

กิจกรรมการประชุมองค์การรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) ประจำปี 2517-2537

15-16 กรกฎาคม 2517

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 16 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

Digital Library

28 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม 2517

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 10 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 17 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

2-3 ตุลาคม 2518

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 18 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

4-11 ตุลาคม 2518

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 11 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 19 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงไทเป ไต้หวัน

31 มกราคม - 4 กุมภาพันธ์ 2519

นายอุกฤษ มงคลนาวิน รองประธานหน่วยประจำชาติไทย เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 12 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 21 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

20-25 มิถุนายน 2519

นายอาคม สรสุชาติ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปร่วมประชุมระหว่างเลขาธิการหน่วยประจำชาติไทย ครั้งที่ 5 และนายปุ้ย โรจนะบุรานนท์ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนเข้าร่วมประชุมผู้ว่าการศูนย์พัฒนาการเอเชีย ครั้งที่ 14 และการประชุมผู้ว่าการศูนย์วัฒนธรรมเอเชีย ครั้งที่ 7 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

3-7 กันยายน 2519

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 20 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงไทเป ไต้หวัน หน่วยประจำชาติไทยได้งดส่ง คณะผู้แทนไปร่วมประชุม

30 ตุลาคม - 4 พฤศจิกายน 2519

หน่วยประจำชาติไทยได้มีมติให้เชิญ ศาสตราจารย์ เต็มสิริ บุณยสิงห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมไทย ไปร่วมการประชุมระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมเอเชีย ครั้งที่ 2 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงไทเป ไต้หวัน

Digital Library

25-27 กรกฎาคม 2520

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานหน่วยประจำชาติไทย เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ครั้งที่ 22 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

7-11 พฤศจิกายน 2520

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 13 ซึ่งทางหน่วยประจำชาติไทยไม่ได้ส่งผู้แทนฯ ไปร่วมในการประชุม และการประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ครั้งที่ 23 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

13-15 มิถุนายน 2521

นายประเทือง กีรติบุตร รองประธานหน่วยประจำชาติไทย เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 11 คน เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ครั้งที่ 24 การประชุมระหว่างเลขาธิการหน่วยประจำชาติต่าง ๆ ครั้งที่ 7 การประชุมคณะผู้ว่าการศูนย์พัฒนาการแห่งเอเชีย ครั้งที่ 18 และการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชีย ครั้งที่ 11 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

28 สิงหาคม - 1 กันยายน 2521

เรืออากาศเอก พร้อม ณ ถลาง เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 8 คน เดินทางไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 14 การประชุมคณะมนตรีสหภาพ สมาชิกรัฐสภาเอเชีย ครั้งที่ 25 การประชุมระหว่างเลขาธิการหน่วยประจำชาติต่าง ๆ ครั้งที่ 8 การประชุมคณะผู้ว่าการศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชีย ครั้งที่ 12 ณ สาธารณรัฐนาอูรู

16-19 กรกฎาคม 2522

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานหน่วยประจำชาติไทย เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ครั้งที่ 26 การประชุมระหว่างเลขาธิการหน่วยประจำชาติต่าง ๆ ครั้งที่ 9 การประชุมผู้ว่าการศูนย์พัฒนาแห่งเอเชีย ครั้งที่ 21 การประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชีย ครั้งที่ 14 ณ สาธารณรัฐนาอูรู

22-27 ตุลาคม 2522

คุณหญิงเต็มสิริ บุณยสิงห์ และคุณหญิงบุญเลื่อน เครือตราชู เป็นผู้แทนหน่วยประจำชาติไทย ในการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรมเอเชีย ครั้งที่ 4 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

Digital Library

18-22 ธันวาคม 2522

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ รองประธานหน่วยประจำชาติไทย เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 13 คน เดินทางไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 15 การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 27 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย การประชุมคณะกรรมการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมเอเชีย ครั้งที่ 14 การประชุมคณะผู้ว่าการของศูนย์พัฒนาเอเชีย ครั้งที่ 21 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

6-8 พฤษภาคม 2523

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 28 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

5-9 ตุลาคม 2523

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 16 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 29 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ซึ่งในการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 16 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ได้เปลี่ยนชื่อจากสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentarians' Union-APU) เป็นสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union-APPU) ณ กรุงไทเป ไต้หวัน

1-5 ธันวาคม 2523

พลเรือโท บัณฑิต สุวงศ์ และนายระพี สาคริก เป็นผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมผู้ชำนาญการพิเศษ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในเอเชีย ครั้งที่ 2 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นซึ่งจัดโดยศูนย์พัฒนาเอเชียและแปซิฟิก (APDC)

25 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2524

การประชุม The 5th Asian-Pacific Scholars' Convention ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

23-28 มิถุนายน 2524

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปร่วมการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 30 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงไทเป ไต้หวัน

14-18 ธันวาคม 2524

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 17 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 31 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาและแปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

Digital Library

21-25 มิถุนายน 2525

นางยุพา อุดมศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคุณหญิงสุวัฒนา เพชรทองคำ สมาชิกวุฒิสภา เดินทางเข้าร่วมสัมมนาเรื่องสตรีและการพัฒนา ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

1-7 สิงหาคม 2525

หน่วยประจำชาติไทยในสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ส่งคณะผู้แทนไปร่วมประชุมนักวิชาการทางวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงไทเป ไต้หวัน

17-31 สิงหาคม 2525

โครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและสันทนาการเยาวชนแห่งชาติ โดยศูนย์วัฒนธรรมเอเชียและแปซิฟิกและ China Youth Corps

8-13 พฤศจิกายน 2525

นายกังวาล เทพหัสดิน ณ อยุธยา รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เดินทางไปร่วมการประชุมผู้เชี่ยวชาญของศูนย์พัฒนาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

26-28 พฤศจิกายน 2525

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 32 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงพอนไพ สหพันธรัฐไมโครนีเซีย

15-19 มกราคม 2526

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 18 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 33 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ ประเทศกวม

13-17 สิงหาคม 2526

การประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 34 ณ เมืองโกโร่ สาธารณรัฐปาเลา มีนายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานรัฐสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

9-16 ตุลาคม 2526

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 19 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 35 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงไทเป ไต้หวัน มีนายจารุบุตร เรืองสุวรรณ ประธานรัฐสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

Digital Library

29 กุมภาพันธ์ - 5 มีนาคม 2527

การประชุมนักวิชาการทางวัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมเอเชียและแปซิฟิก 7 โดยการประชุมในครั้งนี้ ประเทศไทยร่วมเป็นเจ้าภาพกับประเทศญี่ปุ่น ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

4-7 พฤษภาคม 2527

การประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 36 ณ ประเทศไซปัน มีร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

14-20 กันยายน 2527

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 20 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 37 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยมี พลเรือเอก บัณฑิต สุวงศ์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

3-7 ธันวาคม 2527

การประชุมผู้เชี่ยวชาญของศูนย์พัฒนาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยมีร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์ สมาชิกวุฒิสภาเป็นหัวหน้าคณะฯ

29-31 กรกฎาคม 2528

การประชุมคณะมนตรี ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 38 ณ สาธารณรัฐวานูวาตู

23-26 ตุลาคม 2528

ร้อยโท อนันต์ พรรณเชษฐ์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 8 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 21 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 39 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ สาธารณรัฐนาอูรู

21-27 กรกฎาคม 2529

การประชุมนักวิชาการทางวัฒนธรรมในข้อเรื่องความร่วมมือและการพัฒนาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงไทเป ไต้หวัน

Digital Library

13-16 สิงหาคม 2529

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 40 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ สาธารณรัฐนาอูรู

14-18 ธันวาคม 2529

นายสมรรค ศิริจันทร์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 22 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 41 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

23-30 พฤศจิกายน 2530

หน่วยประจำชาติไทยในสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 42 ณ เมืองโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น

23 สิงหาคม 2531

คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เกาหลี จากสาธารณรัฐเกาหลี เข้าพบกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

28-31 สิงหาคม 2531

พลอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 43 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

9-16 ตุลาคม 2531

ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูธรรม เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 21 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 23 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 44 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 23 ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน

26-29 มิถุนายน 2532

พลอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปร่วมการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 45 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงปอร์ตมอร์สบี้ ประเทศปาปัวนิวกินี

Digital Library

13-24 สิงหาคม 2532

นายนิกร จำนง และนางสาวพูนสุข โลหะโชติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปร่วมโครงการเยาวชนนานาชาติของศูนย์วัฒนธรรมเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน

29 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2532

พลอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 24 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 46 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

5-10 มีนาคม 2533

พลอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางไปเยือนประเทศญี่ปุ่น ตามคำเชิญของประธานหน่วยประจำชาติญี่ปุ่น ในสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

3-12 พฤษภาคม 2533

นางอุศาชม พันธุ์คำ ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภา และนางพรพิมล ถิรคุณโกวิท ผู้อำนวยการศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้าเดินทางไปร่วมประชุม Asian-Pacific Parliamentary Librarians for Asia and Pacific ณ สาธารณรัฐเกาหลี

21-24 สิงหาคม 2533

พลอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปร่วมประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 47 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงนูกูอะโลฟา ราชอาณาจักรตองก้า

17-27 กันยายน 2533

นายมนตรี ตัณฑวิรัตน์ ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐสภา เดินทางไปร่วมการประชุมภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วย ระบบข้อมูลและการวิจัย ของมหาวิทยาลัยโตไก ณ ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

3-5 ธันวาคม 2533

พลอากาศเอก เปรื่องวิทย์ หงสนันทน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 7 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 25 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 48 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงพอนไพ สหพันธรัฐไมโครนีเซีย

Digital Library

2-4 กันยายน 2534

พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 11 คน เดินทางไปร่วมการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 49 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโกโร สาธารณรัฐปาเลา

1-4 ธันวาคม 2534

พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 17 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 26 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 50 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

10-11 ธันวาคม 2534

พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 2 นายแพทย์ประสพ รัตนากร และนายแพทย์ วีกิจ วีรานุวัตติ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดินทางไปร่วมการประชุม Asia Pacific Parliamentarians Forum ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย

23-25 เมษายน 2535

พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปร่วมการประชุม Asia Pacific Parliamentary leaders' Forum ณ เมืองโคน่า มลรัฐฮาวาย

1-3 มิถุนายน 2535

การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 51 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ ประเทศกวม

13-15 กรกฎาคม 2535

คณะสมาชิกวุฒิสภาและผู้ติดตาม จำนวน 4 คน เดินทางไปร่วมการประชุมประธานคณะกรรมาธิการต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ณ เมืองฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น

24-30 กันยายน 2535

พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 2 เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 27 และการประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 52 ของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงไทเป สาธารณรัฐจีน

Digital Library

1-2 ธันวาคม 2535

พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกข์ สมาชิกวุฒิสภา และนายสมาน ชมภูเทพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปประชุมนักวิชาการทางวัฒนธรรม ครั้งที่ 10 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

13-16 มกราคม 2536

นายมารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปประชุมแรกตั้งของการประชุมรัฐสภาแห่งภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

4-6 มีนาคม 2536

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 10 คน เดินทางไปประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

8-11 มีนาคม 2536

การประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 53 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีนายสรรเสริญ ไกรจิตติ เป็นหัวหน้าคณะฯ

30 สิงหาคม - 2 กันยายน 2536

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางไปประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 54 และสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 28 ณ สาธารณรัฐนาอูรู

27-30 กันยายน 2536

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางเข้าร่วมการประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ภาคพิเศษ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

24 พฤศจิกายน 2536

นายประจวบ ไชยสาส์น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารรัฐสภาภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (Executive Committee Meeting, Asia-Pacific Parliamentary Forum-APPF) ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ร่วมกับผู้แทนสภา

Digital Library

ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อพิจารณาเตรียมการสำหรับการจัดประชุมใหญ่ ครั้งที่ 2 ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

6-11 ธันวาคม 2536

นายสรรเสริญ ไกรจิตติ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เดินทางไปเยือนประเทศญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของนายเคน ฮาระดะ ประธานหน่วยประจำชาติญี่ปุ่นในสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

13-15 มกราคม 2537

นายประจวบ ไชยสาส์น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย พร้อมด้วยคณะ จำนวน 9 คน เดินทางเข้าร่วมการประชุมใหญ่รัฐสภาภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 2 (Second General Meeting Asia-Pacific Parliamentary Forum-APPF) ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ร่วมกับผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 18 ประเทศ ตลอดจนผู้แทนจากองค์การรัฐสภาเอเชียน

3-11 มิถุนายน 2537

การประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 55 ณ กรุงมาจูโร สาธารณรัฐหมู่เกาะมาร์แชล โดยมี นายสรรเสริญ ไกรจิตติ สมาชิกวุฒิสภาเป็นหัวหน้าคณะฯ

14-18 พฤศจิกายน 2537

รัฐสภาไทยในฐานะประเทศสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 56 และสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 29 ณ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 127 คน จาก 18 ชาติ และ 2 องค์กร

21-23 พฤศจิกายน 2537

นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล สมาชิกวุฒิสภาและเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารของ APPF เพื่อเตรียมการจัดการประชุม APPF ครั้งที่ 3 ณ ประเทศเม็กซิโก ในวันที่ 11-13 มกราคม 2538

Digital Library

องค์การรัฐสภาอาเซียน [ASEAN Inter-Parliamentary Organization (AIPO)]

องค์การรัฐสภาอาเซียน เป็นองค์การระหว่างรัฐสภาของกลุ่มประเทศอาเซียนโดยมีวัตถุประสงค์การจัดตั้ง เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาคีของกลุ่มประเทศอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น องค์การรัฐสภาอาเซียน ได้เริ่มก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2520 โดยมีรัฐสภาอินโดนีเซียเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2517

รัฐสภาไทยได้จัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาทุกคนเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพวิชาการประชุมมาแล้ว 3 ครั้ง คือ เมื่อ พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2534

รัฐสภาได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO) เมื่อ พ.ศ.2520

กิจกรรมการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน (AIPO) ประจำปี 2520-2537

30 สิงหาคม - 2 กันยายน 2520

การประชุมระหว่างรัฐสภาของกลุ่มประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน ครั้งที่ 3 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีพลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เป็นหัวหน้าคณะฯ

28 กันยายน 2521

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 1 และการประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 1 ขององค์การระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน

3-7 กรกฎาคม 2522

การประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 2 ขององค์การระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน ณ เมืองพัทยา

27 กันยายน - 3 ตุลาคม 2522

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 2 ขององค์การระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน ณ กรุงเทพมหานคร

Digital Library

10-15 เมษายน 2523

หน่วยประจำชาติไทย ได้ส่งคณะผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมกับรัฐสภายุโรป ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

17-19 เมษายน 2523

หน่วยประจำชาติไทย ได้ส่งคณะผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมสมาชิกสภาของกลุ่มอาเซียน ว่าด้วยเรื่อง การพัฒนาประชากรและทรัพยากรธรรมชาติ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

1-8 มิถุนายน 2523

หน่วยประจำชาติไทย ได้ส่งคณะผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 3 ขององค์การรัฐสภาอาเซียน ณ เมือง Semarang สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

2-6 กันยายน 2523

หน่วยประจำชาติไทย ได้ส่งคณะผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 3 ขององค์การรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

10-13 กันยายน 2523

หน่วยประจำชาติไทยได้ส่งคณะผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมสมาชิกของกลุ่มอาเซียนว่าด้วยเรื่อง การพัฒนาประชากรและทรัพยากรธรรมชาติ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

2-6 กุมภาพันธ์ 2524

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 1 ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

10-20 เมษายน 2524

การมาเยือน AIPO ของคณะผู้แทนรัฐสภายุโรป

13-14 เมษายน 2524

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนรัฐสภายุโรปกับคณะผู้แทนองค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

Digital Library

24-28 สิงหาคม 2524

หน่วยประจำชาติไทย ได้ส่งคณะผู้แทนเดินทางไปร่วมประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 4 ขององค์การระหว่างรัฐสภาอาเซียน ณ เมืองกวนตัน ประเทศมาเลเซีย มีพลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานรัฐสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ

27-30 ตุลาคม 2524

การประชุมสมาชิกรัฐสภาเอเชียว่าด้วย ประชากรและการพัฒนา ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

1-5 กุมภาพันธ์ 2525

การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 4 ขององค์การรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย มีพลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ เป็นหัวหน้าคณะฯ

12-13 มีนาคม 2525

นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์ เลขาธิการหน่วยประจำชาติไทยฯ เดินทางไปร่วมการประชุมว่าด้วย ประชากรและการพัฒนา ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

14-16 มิถุนายน 2525

การประชุมจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรขององค์การรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

14-18 มิถุนายน 2525

คณะกรรมการหน่วยประจำชาติไทย เดินทางไปร่วมประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 5 ณ เมืองบาเกียว สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

15-25 พฤศจิกายน 2525

หน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน ส่งคณะผู้แทนจำนวน 3 คน เดินทางไปเยือนรัฐสภายุโรป

28 กันยายน - 6 ตุลาคม 2526

การประชุมสัมมนาสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง ประชากร ทรัพยากรและการพัฒนาประจำปี 2526 ซึ่งการประชุมครั้งนี้จัดขึ้นโดยความร่วมมือของคณะหัวหน้าโครงการด้านประชากรของอาเซียน (ASEAN Heads of Population Programme) และสถาบันประชากร East West ของ East West Center แห่ง

Digital Library

มหาวิทยาลัยฮาวาย (เมื่อวันที่ 28-30 กันยายน 2526 ที่เมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น 2-4 ตุลาคม 2526 ที่กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 4-6 ตุลาคม 2526)

30 กันยายน - 7 ตุลาคม 2526

การประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงานและสมัชชา ครั้งที่ 6 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฯ

6-9 กุมภาพันธ์ 2527

การประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงาน ครั้งที่ 7 โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน จังหวัดภูเก็ต มีพลเอก บุลฤทธิ์ ทรรทรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฯ

2-6 ตุลาคม 2527

การประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 7 โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมที่ กรุงเทพมหานคร และมี พลเอก บุลฤทธิ์ ทรรทรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฯ

17-24 กุมภาพันธ์ 2528

การประชุมสัมมนาสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยเรื่อง ประชากรและการพัฒนา ครั้งที่ 4 ณ เมืองซับโปโร ประเทศญี่ปุ่น ที่กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และที่กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีนายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฯ

11 เมษายน 2528

นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภา และพลอากาศเอก ทวนทอง ยอดอาวุธ ในฐานะประธานหน่วยและรองประธานหน่วยประจำชาติไทย เดินทางไปส่งมอบตำแหน่งประธานและเลขาธิการขององค์การรัฐสภาอาเซียนให้แก่ประธานรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

28 เมษายน - 10 พฤษภาคม 2528

ผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน จำนวน 2 คน คือ นายแพทย์ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภาและนายดิเรก สกุณาธวงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร่วมในคณะผู้แทนองค์การรัฐ

Digital Library

สภาอาเซียน ได้เดินทางไปเยือนประเทศออสเตรเลีย ตามข้อมติขององค์การรัฐสภาอาเซียน และคำเชิญของประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรของประเทศออสเตรเลีย

28 เมษายน - 10 พฤษภาคม 2528

การเยือนออสเตรเลียของคณะผู้แทนองค์การรัฐสภาอาเซียน

6-10 กรกฎาคม 2528

การเยือนรัฐสภายุโรปของคณะผู้แทนองค์การรัฐสภาอาเซียน

22-29 กันยายน 2528

การประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 8 ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

12-16 พฤษภาคม 2529

การประชุม All-Africa Parliamentary Conference on Population and Development ณ กรุงฮาราเร ประเทศซิมบับเว

22 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 2530

นายอมร รักษาสัตย์ สมาชิกวุฒิสภา และนายเสนีย์ มะดามะกุล ผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน เดินทางไปเยือนรัฐสภาออสเตรเลีย

1-8 พฤศจิกายน 2530

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา พร้อมคณะเดินทางไปร่วมสัมมนา ฝ่ายวิชาการสมาชิกรัฐสภาอาเซียนกับฝ่ายวิทยาการของ East-West Center และประสานงานการประชุมนานาชาติเรื่อง ผู้สูงอายุกับทางฝ่ายญี่ปุ่น ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ฮอนโนลูลู มลรัฐฮาวายและประเทศญี่ปุ่น

24-31 มกราคม 2531

ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 16 คน เดินทางไปร่วมการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 9 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

23-25 กุมภาพันธ์ 2531

การประชุมสมาชิกรัฐสภาเอเชียว่าด้วย ประชากรและการพัฒนา ครั้งที่ 3 ณ รัฐสภาประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งในการประชุมครั้งนี้รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุม

Digital Library

29 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2531

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และนายชุมสาย หัสดิน เดินทางไปร่วมการประชุมสมาชิกรัฐสภาอาเซียนว่าด้วย ประชากรและการพัฒนา ครั้งที่ 4 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

20-29 เมษายน 2531

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และหม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล สมาชิกวุฒิสภาเดินทางไปประชุมเตรียมการจัดการประชุมผู้สูงอายุ ณ ประเทศออสเตรเลีย

29 สิงหาคม - 1 กันยายน 2531

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และหม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล สมาชิกวุฒิสภาเดินทางไปร่วมประชุมว่าด้วยเรื่อง ASEAN ซึ่งจัดขึ้นที่ Marina-Mandarin Hotel สาธารณรัฐสิงคโปร์

9 กันยายน 2531

ประธานวุฒิสภาของประเทศแคนาดา พร้อมด้วยคณะ เข้าพบ นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และหม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล กรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย

23-29 พฤศจิกายน 2531

คณะผู้แทนไทยด้านประชากรและการพัฒนาในองค์การรัฐสภาอาเซียน มีนายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารของ Asian Forum of Parliamentarians on Population and Development ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

16-22 กุมภาพันธ์ 2532

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา พร้อมด้วยคณะ จำนวน 3 คน เดินทางไปร่วมการประชุมว่าด้วย ประชากรและการพัฒนา ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

11-13 สิงหาคม 2532

การประชุมระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติต่างๆ ในองค์การรัฐสภาอาเซียน ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อเตรียมการประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงานและการประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 10

Digital Library

21-26 สิงหาคม 2532

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 23 คน เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงานและการประชุมสมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

10-14 กันยายน 2532

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และหม่อมหลวง ตรีทศยุทธ เทวกุล สมาชิกวุฒิสภาเดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารของกลุ่มสมาชิกรัฐสภาแห่งเอเชียว่าด้วยเรื่อง ประชากรและการพัฒนา (AFPPD) ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

31 ตุลาคม - 7 พฤศจิกายน 2532

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เดินทางไปร่วมการประชุมสมาชิกรัฐสภาฝ่ายแพทย์ เพื่อเตรียมการจัดตั้งสหพันธ์โลกของสมาชิกรัฐสภาฝ่ายแพทย์ขึ้น

5-8 พฤศจิกายน 2532

นายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเชิญจาก Mr. Jack Glahbath ตำแหน่ง Senior Regional Information Officer ขององค์การ UNICEF ให้เดินทางไปร่วมพิธีเปิดการประชุมของรัฐสภาเกาหลีว่าด้วยเรื่อง เด็ก ประชากร และการพัฒนา (The Korean Parliamentary League for Children Population and Development)

15-19 กุมภาพันธ์ 2533

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางไปร่วมประชุมการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรองค์การรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

12-14 มีนาคม 2533

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 4 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรีว่าด้วย ประชากร และสถานภาพของสตรี ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย

22-25 มีนาคม 2533

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร ประธานคณะทำงานด้านประชากรของรัฐสภาไทยและนายสุพจ หุตายน เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมด้านประชากรและการพัฒนาแห่งเอเชีย ครั้งที่ 6 ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

Digital Library

5-9 เมษายน 2533

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 3 คน ได้รับเชิญให้ไปร่วมการประชุมองค์การนานาชาติของแพทย์สมาชิกรัฐสภา (International Organization of Medical Parliamentarians for Health) โดยมีนายแพทย์ ทาโรนากายามา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น เป็นประธานในที่ประชุม ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

21-25 พฤษภาคม 2533

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และนายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ เดินทางไปร่วมประชุม AIPO-EP Interparliamentary ครั้งที่ 7 ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม

1-4 กรกฎาคม 2533

หน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน มีมติให้มีการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียนมีมติส่งนายแพทย์ ประสพ รัตนากร Dr. David Ottoson และดร.นัยพินิจ คชภักดี เป็นผู้แทนไปบรรยายทางวิชาการ ณ ประเทศบรูไน

10-15 กันยายน 2533

นายสนอง รอดโพธิ์ทอง เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 21 คน เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงานและสมมัชชาองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 11 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

14-15 กันยายน 2533

นายปัญจะ เกสรทอง ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 4 คน เดินทางไปร่วมพิธีรับมอบตำแหน่งประธานองค์การรัฐสภาอาเซียน ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

8-20 พฤศจิกายน 2533

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ รองเลขาธิการรัฐสภา ฝ่ายวิชาการและการต่างประเทศเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่รองเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

24-26 กุมภาพันธ์ 2534

การประชุมคณะกรรมการบริหารและการประชุมประจำปีขององค์การรัฐสภาเอเชีย ด้านประชากรและการพัฒนา กับองค์การสหประชาชาติ ให้มีสำนักงานขึ้นที่รัฐสภาไทยเพื่อประสานงานระหว่างสมาชิกรัฐสภาภูมิภาคเอเชีย 33 ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ 20 หน่วย ณ กรุงโซ

Digital Library

สาธารณรัฐเกาหลี ทางรัฐสภาไทยได้มอบหมายให้ นายแพทย์ ประสพ รัตนากร และนายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้

5-9 พฤษภาคม 2534

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดินทางไปร่วมการประชุมกับ East-West Center ณ มลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา

22-24 พฤษภาคม 2534

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร ประธานคณะกรรมาธิการการสาธารณสุขกับสิ่งแวดล้อม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดินทางไปร่วมการประชุมทางวิชาการฯ ณ ประเทศญี่ปุ่น

24-26 สิงหาคม 2534

นายจรัส สุวรรณเวลา และนายอนุวัตร ลิ้มสุวรรณ สมาชิกวุฒิสภา เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียนว่าด้วยเรื่อง ยาเสพติด การใช้ยาในทางที่ผิดและการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ครั้งที่ 1 (AIPO Committee on Narcotics, Drug Abuse and Rehabitation)

21-26 กันยายน 2535

นายอาษา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา คนที่ 1 เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 23 คน เดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 13 ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

13-14 มกราคม 2536

นายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ เดินทางไปร่วมการประชุมระดับโลกของสมาชิกรัฐสภาเรื่อง การอนุวัตรอนุสัญญาว่าด้วยอาวุธเคมี ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

31 มกราคม - 10 กุมภาพันธ์ 2536

นายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา ร่วมเป็นคณะผู้แทนองค์การรัฐสภาอาเซียนเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Digital Library

22-23 มิถุนายน 2536

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 6 คน เดินทางไปประชุมระหว่างองค์การรัฐสภาอาเซียนกับสภายุโรป ครั้งที่ 9 ณ เมืองสตร้าสบูร์ก สาธารณรัฐฝรั่งเศส

2-6 สิงหาคม 2536

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางเยือนประเทศสมาชิกองค์การรัฐสภาอาเซียน อันได้แก่ มาเลเซีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ภายในประเทศสมาชิกองค์การฯ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรนิติบัญญัติอาเซียน ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ศึกษา ตลอดจนขอความสนับสนุนผู้แทนจากหน่วยประจำชาติไทยฯ ให้ได้รับตำแหน่งเลขาธิการองค์การรัฐสภาอาเซียน

6-7 สิงหาคม 2536

นายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เดินทางเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนขององค์การรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงจาการ์ต้า สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อพิจารณาร่างปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การรัฐสภาอาเซียน ซึ่งได้ประกาศต่อมาในที่ประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงานและสมัชชาใหญ่ฯ ครั้งที่ 14

13-14 สิงหาคม 2536

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พร้อมด้วยคณะ จำนวน 16 คน เข้าร่วมการประชุมพิจารณาการจัดตั้งคณะกรรมาธิการนิติบัญญัติอาเซียน ซึ่งจัดขึ้นโดยหน่วยประจำชาติไทย ณ กรุงเทพฯ ร่วมกับประเทศสมาชิกองค์การอีก 4 ประเทศ คือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยที่ประชุมมีมติให้เลื่อนการพิจารณาการจัดตั้งคณะกรรมาธิการนิติบัญญัติอาเซียนออกไป เนื่องจากประเทศสมาชิกส่วนใหญ่เกรงว่าจะเป็นการละเมิดอธิปไตยและมีปัญหาด้านงบประมาณ

20-25 กันยายน 2536

นายแพทย์ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 18 คน เดินทางไปประชุมคณะกรรมาธิการปฏิบัติงานและสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 14 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

Digital Library

18-19 มกราคม 2537

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางเยือนกัมพูชาประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ และหารือเรื่องการจัดตั้งชมรมมิตรภาพฯ

14-15 กุมภาพันธ์ 2537

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 5 คน เดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และหารือเรื่องการจัดตั้งชมรมมิตรภาพฯ

18-19 กุมภาพันธ์ 2537

นายคณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา เดินทางเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญเกี่ยวกับกิจการองค์การขององค์การรัฐสภาอาเซียน (Ad Hoc Committee on Organizational Matters, Asean Inter Parliamentary Organization-AIPO) ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อพิจารณาปรับเปลี่ยนโครงสร้างและสถานภาพของเลขาธิการองค์การฯ สำนักงานเลขาธิการ และการลดงบประมาณประจำปี

27-29 มีนาคม 2537

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน จัดการประชุมพิจารณาจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาระหว่างกัมพูชาประชาธิปไตย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และไทยขึ้น ณ กรุงเทพฯ โดยได้มีการลงนามในบันทึกเพื่อความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) เพื่อเตรียมการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพ

5-14 มิถุนายน 2537

พลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นตัวแทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน ร่วมเดินทางไปกับคณะผู้แทนประเทศต่างๆ ในองค์การรัฐสภาอาเซียน เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเจรจาถึงเรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนการลดความขัดแย้งในเรื่องหมู่เกาะสแปรตลี่ สิทธิมนุษยชน เป็นต้น

13 มิถุนายน 2537

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภาเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พร้อมด้วยนายคณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการหน่วยประจำชาติไทย และหม่อมหลวงตรีทศยุทธ เทวกุล สมาชิกวุฒิสภา กรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย

Digital Library

เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อร่วมหารือกับคณะผู้แทนสาธารณรัฐสิงคโปร์ในหัวข้อเรื่องการจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียน

25-26 กรกฎาคม 2537

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน เดินทางเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อพบปะหารือเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมาธิการนิติบัญญัติ (ASEAN Legislative Committee) กับคณะผู้แทนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

22-23 สิงหาคม 2537

นายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะจำนวน 3 คน เดินทางไปประชุมสิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองสัตว์ป่าในองค์การรัฐสภาอาเซียน ณ กรุงจาการ์ต้า สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

18-23 กันยายน 2537

นายแพทย์ ประสพ รัตนากร สมาชิกวุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะฯ พร้อมด้วยคณะ จำนวน 14 คน เดินทางไปประชุมคณะกรรมการปฏิบัติงาน และสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 15 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยมีประเทศผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 16 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ประเทศผู้สังเกตการณ์ และคู่เจรจาจำนวน 11 ประเทศ และการประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 16 ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และต่อไปรัฐสภาไทยจะเป็นเจ้าภาพในปี 2539

Digital Library

Digital Library

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

Digital Library

Digital Library

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)	
องค์ประกอบของ ก.ร.	1
การประชุม ก.ร.	4
อำนาจหน้าที่ของ ก.ร.	4
ประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา	10
รองประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา	11
กรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง	12
กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่มาจากประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา	13
กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ	15
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518	20
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521	46
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2531	53
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535	61
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2538	84

Digital Library

Digital Library

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือ ก.ร. เป็นองค์กรกลางที่ควบคุมและกำกับการบริหารงานบุคคลในส่วนของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2518 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ด้วยเหตุผลที่ว่าข้าราชการที่ปฏิบัติราชการให้แก่สภานิติบัญญัติยังอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยราชการของฝ่ายบริหาร เพราะมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน แต่โดยสภาพของการปฏิบัติราชการควรจะอยู่ภายใต้การควบคุมของสภานิติบัญญัติโดยตรง เพราะจะทำให้สภานิติบัญญัติสามารถปรับปรุงระเบียบปฏิบัติราชการของข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้แก่ราชการของสภานิติบัญญัติได้มากยิ่งขึ้น จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาโดยเฉพาะ

1. องค์ประกอบของ ก.ร.

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535 มาตรา 6 กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของ ก.ร. ไว้ว่า ก.ร. ประกอบด้วยประธานรัฐสภา เป็นประธานกรรมการ รองประธานรัฐสภา เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการวุฒิสภา เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐสภาเลือกจำนวนไม่เกินแปดคนเป็นกรรมการ ในกรณีที่มีสองสภาให้แต่ละสภาเลือกสภาละไม่เกินสี่คนและให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งเลขาธิการวุฒิสภาหรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คนใดคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ ก.ร.

ปัจจุบัน ประธานรัฐสภา ได้แต่งตั้ง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นเลขานุการ ก.ร.

หากจะพิจารณาองค์ประกอบของ ก.ร. แล้ว จะเห็นว่า ก.ร.จะประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ

1.1 กรรมการโดยตำแหน่ง

1.1.1 ประธาน ก.ร. นั้น กำหนดให้ประธานรัฐสภา เป็นประธานกรรมการ

1.1.2 รองประธาน ก.ร. นั้น กำหนดให้รองประธานรัฐสภา เป็นรองประธานกรรมการ

1.1.3 กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นหลักและเกี่ยวข้องกับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา กล่าวคือกรรมการโดยตำแหน่งบุคคลแรก ได้แก่ เลขาธิการ ก.พ. ซึ่งถือว่ามาจากองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลหลัก คือ ก.พ. จะได้เป็นผู้ที่จะประสานให้เกิดมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้กับระบบข้าราชการพลเรือน กรรมการโดยตำแหน่งบุคคลที่สอง ได้แก่ เลขาธิการวุฒิสภา และกรรมการโดยตำแหน่งบุคคลที่สาม ได้แก่ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือว่าเป็นผู้บริหารสูงสุดในส่วนของข้าราชการประจำสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Digital Library

1.2 **กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ**

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น ตามกฎหมายกำหนดให้มีได้ไม่เกิน 8 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒินี้รัฐสภาจะเป็นผู้เลือก ในกรณีที่มีสองสภาให้แต่ละสภาเลือกสภาละไม่เกินสี่คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะมีคุณสมบัติ 2 ประการ คือ ประการแรก จะต้องเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือตำแหน่งเทียบเท่ามาแล้ว หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการข้าราชการประเภทใดประเภทหนึ่งมาแล้ว และประการที่สอง จะต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

1.2.1 วาระการดำรงตำแหน่ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี

1.2.2 การพ้นจากตำแหน่งขณะอยู่ในวาระ

1.2.2.1 ตาย

1.2.2.2 ลาออก

1.2.2.3 ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามลำดับต่อไปนี้

1.2.2.3.1 เคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือตำแหน่งเทียบเท่ามาแล้ว หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการข้าราชการประเภทใดประเภทหนึ่งมาแล้ว

1.2.2.3.2 ไม่เป็นราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงไม่ว่าในกรณี 1.2.2 ให้รัฐสภาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง หรือวันเปิดสมัยประชุมรัฐสภา ยกเว้นกรณีที่ตำแหน่งว่างนั้นมีวาระของการดำรงตำแหน่งคงเหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน หรือเมื่อรัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น จะอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนเข้าแทนที่เท่านั้น และรัฐสภาอาจเลือกกรรมการซึ่งออกจากตำแหน่งตามวาระให้เป็นกรรมการอีกได้

1.2.3 หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภากำหนด และปัจจุบันประธานรัฐสภาได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ก.ร. ดังนี้

1.2.3.1 ให้ประธานแต่ละสภาแจ้งวันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้สมาชิกของตนทราบล่วงหน้าอย่างน้อยสิบห้าวัน

1.2.3.2 สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด เท่ากับจำนวนตำแหน่งที่ต้องเลือกหรือตำแหน่งที่ว่างต่อเลขาธิการแต่ละสภาก่อนกำหนดวันเลือกเจ็ดวัน

Digital Library

1.2.3.3 เมื่อเลขาธิการแต่ละสภา เห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่สมาชิกเสนอ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กฎหมายกำหนดให้เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อสมาชิกในวันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.3.4 ในกรณีที่ไม่มีสมาชิกผู้ใดเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ประธานแต่ละสภาจัดทำบัญชีผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อสภาเป็นจำนวนสองเท่าของตำแหน่งที่ว่าง

1.2.3.5 ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเลือกกรรมาธิการสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม

2. การประชุมของ ก.ร.

การประชุมของ ก.ร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และในกรณีที่รัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบให้ประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาคงดำรงตำแหน่งประธาน ก.ร. และรองประธาน ก.ร. อยู่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงแต่งตั้งประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาใหม่แล้วจึงให้พ้นจากตำแหน่ง ส่วนกรณีที่ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงเพราะออกตามวาระในระหว่างที่รัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ องค์ประชุมของ ก.ร.ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการที่เหลืออยู่

3. อำนาจหน้าที่ของ ก.ร.

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา มีหน้าที่เป็นผู้ควบคุมดูแลหรือกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลในแต่ละกรมให้ดำเนินไปด้วยความถูกต้องและเหมาะสมตามกฎหมาย กฎระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ โดยอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวนี้จะเป็นอำนาจและหน้าที่ที่สืบทอดมาตามหลักการดั้งเดิมขององค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลเหมือนกับ ก.พ. ดังจะเห็นได้จากอำนาจและหน้าที่ของ ก.ร. ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535 และอำนาจหน้าที่ของ ก.ร. ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้คือ

3.1 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518

3.1.1 ควบคุมดูแลให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

3.1.2 ตีความและวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้พระราชบัญญัตินี้

3.1.3 ออกกฎ ก.ร. หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.ร. เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

3.1.4 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

3.1.5 รักษาทะเบียนประวัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

Digital Library

3.1.6 ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

3.1.7 ก.ร. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรียกว่า "อ.ก.ร." เพื่อทำการใด ๆ แทนได้

3.2 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535

3.2.1 กำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (มาตรา 16)

3.2.2 ให้ความเห็นชอบในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (มาตรา 18)

3.2.3 กำหนดหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ (มาตรา 22)

3.2.4 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยโรค (มาตรา 24 (5))

3.2.5 การยกเว้นคุณสมบัติสำหรับผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 ให้เข้ารับราชการ (มาตรา 25)

3.2.6 ให้ความเห็นชอบในการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการระดับ 10 และระดับ 11 (มาตรา 28 (1))

3.2.7 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ (มาตรา 29)

3.2.8 อนุมัติให้ย้ายข้าราชการรัฐสภาสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ต่ำกว่าเดิม (มาตรา 30)

3.2.9 อนุมัติให้ย้ายข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้มิได้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร. กำหนดไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร. กำหนด (มาตรา 30)

3.2.10 กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลื่อนข้าราชการรัฐสภาสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้น ว่ากรณีใดจะเลื่อนโดยจากผู้สอบแข่งขันได้หรือจากผู้ได้รับการประเมินสมรรถภาพ (มาตรา 31)

3.2.11 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินสมรรถภาพของข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 31)

3.2.12 กำหนดผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน หลักสูตรและวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ สำหรับการสอบแข่งขันเพื่อเลื่อนข้าราชการรัฐสภาสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 4 ขึ้นไป (มาตรา 31)

Digital Library

3.2.13 อนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (มาตรา 33)

3.2.14 ออกกฎ ก.ร. เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 36)

3.2.15 อนุมัติการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญในกรณีพิเศษเกินกว่าหนึ่งขั้น (มาตรา 36)

3.2.16 อนุมัติให้เลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ถึงแก่ความตาย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ (มาตรา 37)

3.2.17 ออกกฎ ก.ร. เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการสั่งให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ประจำส่วนราชการสังกัดรัฐสภา เป็นการชั่วคราว (มาตรา 38)

3.2.18 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการโอนข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งเป็นผู้สอบแข่งขันได้ สอบคัดเลือกได้ หรือได้รับคัดเลือก (มาตรา 39)

3.2.19 อนุมัติให้โอนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้มิได้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร. กำหนดไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามที่ ก.ร. กำหนด ในต่างส่วนราชการสังกัดรัฐสภา รวมทั้งการกำหนดระดับและเงินเดือนที่จะแต่งตั้ง (มาตรา 39)

3.2.20 อนุมัติการโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่น หรือพนักงานเทศบาลมาบรรจุเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ รวมทั้งการกำหนดระดับและเงินเดือนที่จะรับโอน (มาตรา 40)

3.2.21 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบรรจุผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งกลับจากการไปรับราชการทหาร รวมทั้งการกำหนดตำแหน่งและเงินเดือนที่แต่งตั้ง(มาตรา 41)

3.2.22 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบรรจุผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญไปปฏิบัติงานตามมติ ก.ร. กลับเข้ารับราชการ รวมทั้งการกำหนดตำแหน่งและเงินเดือนที่จะแต่งตั้ง (มาตรา 41 ทวิ)

3.2.23 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบรรจุผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งไปสมัครรับเลือกตั้งกลับเข้ารับราชการ รวมทั้งการกำหนดตำแหน่งและเงินเดือนที่จะแต่งตั้ง (มาตรา 42)

3.2.24 อนุมัติการบรรจุบุคคลซึ่งเคยเป็นข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ และกำหนดระดับตำแหน่งและเงินเดือนที่จะแต่งตั้ง (มาตรา 43)

3.2.25 กำหนดวันออกจากราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญตามมาตรา 44 (4) หรือ (5) (มาตรา 44)

3.2.26 ออกกฎ ก.ร. เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการเนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ (มาตรา 46 (3))

Digital Library

3.2.27 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 48)

3.2.28 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือ ลดขั้นเงินเดือน (มาตรา 52)

3.2.29 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยกรณีกระทำผิดวินัยร้ายแรง (มาตรา 53)

3.2.30 ออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา (มาตรา 53)

3.2.31 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง (มาตรา 54)

3.2.32 ออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา (มาตรา 57)

3.2.33 พิจารณารายงานการลงโทษของข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 58)

3.2.34 ออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา 60)

3.2.35 ออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ (มาตรา 60 ทวิ)

3.3 ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

3.3.1 ให้ความเห็นชอบและพิจารณาการแบ่งส่วนราชการตามมาตรา 6 (มาตรา 7)

3.3.2 กำหนดอำนาจหน้าที่และจัดอัตรากำลังของส่วนราชการตามมาตรา 6 (มาตรา 7)

3.3.3 ใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับราชการของส่วนราชการฝ่ายรัฐสภาในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งใดกำหนดว่าเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี (มาตรา 21)

3.4 ตามกฎหมายอื่น (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535)

3.4.1 ออกระเบียบว่าด้วยเงินเพิ่มพิเศษ สำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ (มาตรา 33)

3.4.2 กำหนดตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น (มาตรา 38)

3.4.3 กำหนดตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 40)

3.4.4 จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 42)

3.4.5 ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง (มาตรา 44)

3.4.6 กำหนดระดับเงินเดือนของข้าราชการรัฐสภาสามัญ (มาตรา 45)

3.4.7 ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญรับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ (มาตรา 45)

Digital Library

สรุปอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญของ ก.ร. มี 5 ประการ คือ

1. ใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับราชการของส่วนราชการฝ่ายรัฐสภาในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด กำหนดว่าเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี

2. ให้ความเห็นชอบ พิจารณา กำหนดอำนาจหน้าที่และจัดอัตรากำลังภายในส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

3. ออกกฎ ก.ร. ระเบียบ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ เพื่อให้กรมต่างๆ ถือปฏิบัติในการบริหารงานบุคคล

4. กำกับและควบคุมดูแลกรมให้บริหารงานบุคคลไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่ ก.ร. กำหนด

5. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในเรื่องที่เป็นส่วนรวมหรือเพื่อให้เป็นมาตรฐานหรือเป็นธรรมตามระบบคุณธรรม เช่น

5.1 การดำเนินการสอบแข่งขัน รวมทั้งการมอบหมายการดำเนินการสอบแข่งขัน

5.2 การกำหนดตำแหน่งและการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง

5.3 การอนุมัติการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 และระดับ 11

5.4 การอนุมัติการบรรจุกลับและการโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นหรือพนักงานเทศบาล มาเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ

5.5 การพิจารณาอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ คำสั่ง ปลดออก หรือไล่ออก ข้าราชการรัฐสภาสามัญออกจากราชการ

5.6 การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญ

Digital Library

ประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
1. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	7 ก.พ.2518-12 ม.ค.2519
2. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	19 พ.ย.2519-6 ต.ค.2519
3. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ (ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน)	ประธานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี	27 ต.ค.2519-20 พ.ย.2519
4. พลอากาศเอก หะริน หงสกุล	ประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	28 พ.ย.2519-20 ต.ค.2520
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ		25 พ.ย.2520-22 เม.ย.2522
ประธานวุฒิสภา	9 พ.ค.2522-19 มี.ค.2526	
5. นายจารุบุตร เรืองสุวรรณ	ประธานวุฒิสภา	26 เม.ย.2526-19 มี.ค.2527
6. นายอุกฤษ มงคลนาวิน	ประธานวุฒิสภา	30 เม.ย.2527-30 ม.ย.2528
ประธานวุฒิสภา	1 พ.ค.2528-23 เม.ย.2530	
ประธานวุฒิสภา	24 เม.ย.2530-21 เม.ย.2532	
7. ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันซื่อ	ประธานวุฒิสภา	4 พ.ค.2532-23 ก.พ.2534
8. นายอุกฤษ มงคลนาวิน	ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	2 เม.ย.2534-21 มี.ค.2535
ประธานวุฒิสภา	3 เม.ย.2535-26 พ.ค.2535	
9. นายมารุต บุนนาค	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	22 ก.ย.2535-19 พ.ค.2538

Digital Library

รองประธานคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
1. นายจิตติ ติงศภัทิย์	ประธานวุฒิสภา	7 ก.พ.2518-6 ต.ค.2519
2. นายอุกฤษ มงคลนาวิน	รองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน คนที่ 1	28 พ.ย.2519-20 ต.ค.2520
3. นายเกรียง กีรติกร	รองประธานสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน คนที่ 2	28 พ.ย.2519-20 ต.ค.2520
4. พลโท เฉลิมชัย จารุวัสต์	รองประธานสภานิติบัญญัติ คนที่ 1	25 พ.ย.2520-22 เม.ย.2522
5. นายประเทือง กีรติบุตร	รองประธานสภานิติบัญญัติ คนที่ 2	25 พ.ย.2520-22 เม.ย.2522
6. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	9 พ.ค.2522-19 มี.ค.2526
7. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	27 เม.ย.2526-1 พ.ค.2529
8. นายชวน หลีกภัย	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	4 ส.ค.2529-29 เม.ย.2531
9. นายปัญจะ เกสรทอง	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	3 ส.ค.2531-23 ก.พ.2534
10. นายอาษา เมฆสวรรค์	รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1	2 เม.ย.2534-21 มี.ค.2535
11. พลเอก วิชิต บุณยะวัฒน์	รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 2	2 เม.ย.2534-21 มี.ค.2535
12. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	3 เม.ย.2535-29 มิ.ย.2535
13. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานวุฒิสภา	30 มิ.ย.2535-21 มี.ค.2539

Digital Library

กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาโดยตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
1. นายวิลาศ สิงหวิสัย	เลขาธิการ ก.พ.	4 เม.ย.2535-30 ก.ย.2538
2. นายพินิต อารยะศิริ	เลขาธิการวุฒิสภา	12 ก.ย.2535-ปัจจุบัน
3. นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล	เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	12 ก.ย.2535-ปัจจุบัน
4. นายอุดล บุญประกอบ	เลขาธิการ ก.พ.	1 ต.ค.2538-ปัจจุบัน

เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
1. นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	เลขาธิการรัฐสภา	1 ต.ค.2514-30 ก.ย.2518
2. พันเอก สงวน คำวงษา	เลขาธิการรัฐสภา	1 ต.ค.2518-30 ก.ย.2524
3. พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา	เลขาธิการรัฐสภา	1 ต.ค.2524-31 ธ.ค.2526
4. ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์	เลขาธิการรัฐสภา	25 ม.ค.2527-30 ก.ย.2527
5. นางสาวบังอร อิ่มโอชา	เลขาธิการรัฐสภา	1 ต.ค.2527-30 ก.ย.2527
6. นายประเสริฐ ดวงวิชัย	เลขาธิการรัฐสภา	1 ต.ค.2529-30 ก.ย.2533
7. นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล	เลขาธิการรัฐสภา	1 ต.ค.2533-11 ก.ย.2535
	เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	12 ก.ย.2535-ปัจจุบัน

Digital Library

กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่มาจากประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา

รายชื่อ	ประเภทของสภาที่มีมติเลือก	วันที่ได้รับเลือก
1. นายบุญชนะ อัตถากร	วุฒิสภา	16 เมษายน 2518
2. นายจรูญ วัฒนากร	สภาผู้แทนราษฎร	16 เมษายน 2518
3. นายมนูญ บริสุทธิ์	วุฒิสภา	26 พฤษภาคม 2519
4. นายสนอง ตู้จินดา	สภาผู้แทนราษฎร	3 มิถุนายน 2519
5. พลเอก สุรกิจ มัยลาภ	สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	24 ธันวาคม 2519
6. พันเอก ถนัด คอมันตร์	สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	24 ธันวาคม 2519
7. พลเอก สุรกิจ มัยลาภ	สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	3 มิถุนายน 2520
8. ม.ร.ว.จักรทอง ทองใหญ่	สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	3 มิถุนายน 2520
9. นายเกรียง กีรติกร	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	9 ธันวาคม 2520
10. พลเอก วิทูร หงสเวส	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	9 ธันวาคม 2520
11. นายเกรียง กีรติกร	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	10 มีนาคม 2521
12. พลเอก วิทูร หงสเวส	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	10 มีนาคม 2521
13. พลเอก สายหยุด เกิดผล	วุฒิสภา	15 มิถุนายน 2522
14. พลโท ชาญ อังศุโชติ	สภาผู้แทนราษฎร	14 มิถุนายน 2522
15. พลเอก สายหยุด เกิดผล	วุฒิสภา	23 พฤศจิกายน 2522
16. นายคล้าย จิตพิทักษ์	สภาผู้แทนราษฎร	13 ธันวาคม 2522
17. พลเอก สายหยุด เกิดผล	วุฒิสภา	5 มิถุนายน 2524
18. นายเผัน บุญชิต	สภาผู้แทนราษฎร	13 มกราคม 2525
19. พลเรือเอก สมุทร์ สหนาวิน	วุฒิสภา	27 พฤษภาคม 2526
20. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์	สภาผู้แทนราษฎร	25 พฤษภาคม 2526
21. พลเอก เสริม ณ นคร	วุฒิสภา	6 กรกฎาคม 2527
22. นางยุพา อุดมศักดิ์	สภาผู้แทนราษฎร	30 เมษายน 2530
23. พลอากาศเอก ประพันธ์ ธูปะเตมีย์	วุฒิสภา	26 มิถุนายน 2530
24. นายสนอง รอดโพธิ์ทอง	สภาผู้แทนราษฎร	21 กันยายน 2531
25. พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์	วุฒิสภา	30 มิถุนายน 2532
26. นายบุญชนะ อัตถากร	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	26 เมษายน 2534
27. พลเอก บรรจบ บุนนาค	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	26 เมษายน 2534

Digital Library

กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อ	ประเภทของสภาที่มีมติเลือก	วันที่ได้รับเลือก
1 . นายประวีณ ณ นคร	วุฒิสภา	16 เมษายน 2518 (จับสลากออกเมื่อวันที่ 21 เม.ย. 2521)
2 . นายตนัย บุญนาค	วุฒิสภา	16 เมษายน 2518
3 . นายประภาส อวยชัย	วุฒิสภา	16 เมษายน 2518
4 . นายอาสา ทรัพย์อนันต์	สภาผู้แทนราษฎร	16 เมษายน 2518
5 . นายกระจ่าง ธรรมโชติ	สภาผู้แทนราษฎร	16 เมษายน 2518 (จับสลากออกเมื่อวันที่ 21 เม.ย.2521)
6 . พันเอก สงวน คำวงษา	สภาผู้แทนราษฎร	16 เมษายน 2518 (จับสลากออกเมื่อวันที่ 21 เม.ย.2521)
7 . นายบุญชนะ อัตถากร (สผ)	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	19 พฤษภาคม 2521 (แทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จับสลากออก)
8 . ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์ (สผ)	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	19 พฤษภาคม 2521 (แทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จับสลากออก)
9 . นายประวีณ ณ นคร (สว)	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	19 พฤษภาคม 2521 (แทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จับสลากออก)
10 .นายประภาศน์ อวยชัย (สว)	รัฐสภา	5 มิถุนายน 2524 (แทนกรรมการที่อยู่ครบ 6 ปี)
11 .นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ (สว)	รัฐสภา	5 มิถุนายน 2524 (แทนกรรมการที่อยู่ครบ 6 ปี)
12 .นายประเสริฐ ดวงวิชัย (สผ)	รัฐสภา	5 มิถุนายน 2524 (แทนกรรมการที่อยู่ครบ 6 ปี)
13 .พลอากาศเอก หะริน หงสกุล	รัฐสภา	10 มิถุนายน 2526 (แทนนาวาอากาศตรี ประสงค์ สุนศิริ ซึ่งลาออกเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2526)

Digital Library

14 .นายชนะ รุ่งแสง (สว)	รัฐสภา	7 กรกฎาคม 2526 (แทนพลอากาศเอก หะริน หงสกุล ซึ่งไม่รับตำแหน่ง)
15 .พลตรีจรวย วงศ์สายัณห์	วุฒิสภา	15 มิถุนายน 2527 (แทนนายประวีณ ณ นคร ซึ่งครบวาระ)
16 .นางสาวจรวยพร สุวรรณพันธุ์	สภาผู้แทนราษฎร	21 มิถุนายน 2527 (แทนนายบุญชนะ อัตถากร ซึ่งครบวาระ)
17 .นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์	สภาผู้แทนราษฎร	21 มิถุนายน 2527 (แทนร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธิ์ ซึ่งครบวาระ)
18 .พลโท พัฒน์ อัคนิบุตร	วุฒิสภา	24 พฤษภาคม 2528 (แทนพลตรี จรวย วงศ์สายัณห์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2528)
19 .นางศิริลักษณ์ ปั้นบำรุงกิจ	สภาผู้แทนราษฎร	25 มิถุนายน 2530 (แทนนายประเสริฐ ดวงวิชัย ซึ่งครบวาระ)
20 .นายพินิต อารยะศิริ	วุฒิสภา	26 มิถุนายน 2530
21 .นายสมภพ โหตระกิตย์	วุฒิสภา	26 มิถุนายน 2530
22 .พลโท สมควร สุวรรณ	วุฒิสภา	26 สิงหาคม 2531 (แทนพันเอก พัฒน์ อัคนิบุตร ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2531)
23 .พลโท ชาติ ชัยวุฒิ	วุฒิสภา	26 พฤษภาคม 2532 (แทนพลเอก สมควร สุวรรณ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2532)
24 .นายเฉลิมชัย วสีนนท์	วุฒิสภา	26 พฤษภาคม 2532 (แทนนายสมภพ โหตระกิตย์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่22 เมษายน 2532)

Digital Library

25 .พลเอก เธียร ชนไมตรี	วุฒิสภา	27 กรกฎาคม 2533 (แทนพลโท ชาติ ชัยวุฒิ ซึ่งครบวาระ)
26 .นางสาวบังอร อิ่มโอชา	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	26 เมษายน 2534 (แทนนางสาวจรวยพร สุวรรณพันธุ์ ซึ่งครบวาระ)
27 .นายประวีณ ณ นคร	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	26 เมษายน 2534 (แทนนายบุรีรักษ์ นามวัฒน์ ซึ่งครบวาระ)
28 .นายโสรัจ สุจริตกุล	วุฒิสภา	1 พฤษภาคม 2535 (แทนนายบุญชนะ อัตถากร ซึ่งสภานิติบัญญัติเลือกจากประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา จึงต้องพ้นตำแหน่งตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535)
29 .พลเรือเอก อัศวิน หิญชีระนันทน์	วุฒิสภา	1 พฤษภาคม 2535 (แทนพลเอก เธียร ชนไมตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิก เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535)
30 .นายเอนก สิทธิประศาสน์	สภาผู้แทนราษฎร	30 เมษายน 2535 (แทนพลเอก บรรจบ บุนนาค ซึ่งสภานิติบัญญัติเลือกจากประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา จึงต้องพ้นตำแหน่งตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535)

Digital Library

31 .พลตำรวจเอก สนั่น ตู้จินดา	สภาผู้แทนราษฎร	14 ตุลาคม 2535 (แทนนายเอนก สิทธิประศาสน์ ซึ่งเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2535)
32 .พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา	วุฒิสภา	30 ตุลาคม 2535 (แทนนายพินิต อารยะศิริ ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2535)
33 .นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ	สภาผู้แทนราษฎร	22 กรกฎาคม 2536 (แทนนางศิริลักษณ์ ปั้นบำรุงกิจ ซึ่งอยู่ครบวาระ)
34 .นายเฉลิมชัย วสีนนท์	วุฒิสภา	23 กรกฎาคม 2536 (ได้รับเลือกอีกครั้งหลังอยู่ครบวาระ)
35 .พลตรี กระวี สุทัศน์ ณ อยุธยา	วุฒิสภา	23 กรกฎาคม 2536 (ได้รับเลือกอีกครั้งหลังอยู่ครบวาระ)
36 .นายโสรัจ สุจริตกุล	วุฒิสภา	19 พฤษภาคม 2538 (ได้รับเลือกอีกครั้งหลังอยู่ครบวาระ)
37 .พลโท เสริม ไชยบุตร	วุฒิสภา	19 พฤษภาคม 2538 (แทนพลเรือเอก อัศวิน หิญชีระนันทน์ ซึ่งครบวาระ)
38 .พลตำรวจ สนั่น ตู้จินดา	สภาผู้แทนราษฎร	3 สิงหาคม 2538 (ได้รับเลือกอีกครั้งหลังอยู่ครบวาระ)
39 .นายประวีณ ณ นคร	สภาผู้แทนราษฎร	3 สิงหาคม 2538 (ได้รับเลือกอีกครั้งหลังอยู่ครบวาระ)
40 .นายสำราญ ถาวรยุศม์	สภาผู้แทนราษฎร	3 สิงหาคม 2538 (ได้รับเลือกอีกครั้งหลังอยู่ครบวาระ)

หมายเหตุ ลำดับที่ 20 และ 21 ไม่ได้ระบุว่าแทนนายประภาศน์ อวยชัย หรือนายชนะ รุ่งแสง

Digital Library

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
พ.ศ.2518

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2518

เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา" หมายความว่า บุคคลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

"ประธานรัฐสภา" หมายความว่า ประธานรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายความถึงประธานแห่งสภานั้น

"รองประธานรัฐสภา" หมายความว่า รองประธานรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายความถึงรองประธานแห่งสภานั้น

"รัฐสภา" หมายความว่า สภาซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายถึงสภานั้น

Digital Library

มาตรา 5 ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1
คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า "ก.ร." ประกอบด้วยประธานรัฐสภาเป็นประธาน รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธาน เลขาธิการรัฐสภาและกรรมการอื่นอีกแปดคนซึ่งรัฐสภาเลือกจาก

(1) ประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาจำนวนสองคน ในกรณีที่มีสองสภาให้แต่ละสภาเลือกหนึ่งคน และ

(2) ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนหกคน ในกรณีที่มีสองสภาให้แต่ละสภาเลือกสามคนให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นเลขานุการ ก.ร.

มาตรา 7 ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 6 (2) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(2) มีคุณสมบัติตามมาตรา 24 (1) (3) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11)และ (12)

(3) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 6 (2) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละหกปี ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสามปี ให้กรรมการดังกล่าวออกจากตำแหน่งกึ่งหนึ่งโดยวิธีจับสลาก

มาตรา 9 เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงเพราะออกจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 8 หรือเพราะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 11 ให้รัฐสภาเลือกตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 ขึ้นแทนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างหรือวันเปิดสมัยประชุมรัฐสภา แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับสำหรับกรณีที่ตำแหน่งว่างเพราะการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 11 และวาระของกรรมการที่เหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือเมื่อรัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างเพราะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 11 อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

รัฐสภาอาจเลือกตั้งกรรมการซึ่งออกจากตำแหน่งให้เป็นกรรมการอีกได้

มาตรา 10 ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งนัดเลือกให้สมาชิกรัฐสภาทราบล่วงหน้าอย่างน้อยสิบห้าวัน สมาชิกรัฐสภาแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมี

Digital Library

คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 เท่ากับจำนวนตำแหน่งที่ต้องเลือกตั้งหรือตำแหน่งที่ว่างต่อเลขาธิการรัฐสภาก่อนกำหนดวันเลือกเจ็ดวัน

เมื่อเลขาธิการรัฐสภาเห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่สมาชิกเสนอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 ให้เสนอรายชื่อต่อสมาชิกรัฐสภาในวันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามให้รัฐสภาวินิจฉัยชี้ขาด

ในกรณีที่ไม่มีสมาชิกผู้ใดเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ประธาน รองประธาน และเลขาธิการรัฐสภาร่วมกันจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อรัฐสภาเป็นจำนวนสองเท่าของตำแหน่งที่ว่าง

ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเลือกกรรมาธิการสามัญมาใช้บังคับแก่การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยอนุโลม

มาตรา 11 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7มาตรา 12 การประชุมของ ก.ร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในระหว่างที่รัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ ให้ประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาคงดำรงตำแหน่งประธาน ก.ร. และรองประธาน ก.ร. อยู่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงแต่งตั้งประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาใหม่แล้วจึงให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงเพราะออกตามวาระในระหว่างที่รัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ องค์ประชุมของ ก.ร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการที่เหลืออยู่

มาตรา 13 นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.ร. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) ควบคุมดูแลให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ตีความและวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้พระราชบัญญัตินี้

(3) ออกกฎ ก.ร. หรือระเบียบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้กฎ ก.ร. เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(5) รักษาทะเบียนประวัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

(6) ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา 14 ก.ร. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เรียกโดยย่อว่า อ.ก.ร. เพื่อทำการใดๆ แทนได้

Digital Library

ให้นำความในมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่การประชุมของอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด 2
บททั่วไป

มาตรา 15 ข้าราชการฝ่ายรัฐสภามี 2 ประเภท

(1) ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งประจำ โดยได้รับเงินเดือนในอัตราสามัญ และได้รับแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 3

(2) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการเมืองของรัฐสภา

มาตรา 16 วันเวลาทำงานและการลาหยุดราชการของข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนด

มาตรา 17 เครื่องแบบของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ประธานรัฐสภาวางระเบียบว่าด้วยการแต่งกายของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา 18 การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้ ก.ร. พิจารณาตามระเบียบว่าด้วยการนั้น และให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อขอพระราชทาน

มาตรา 19 ข้าราชการฝ่ายรัฐสภามีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

หมวด 3
ข้าราชการรัฐสภาสามัญ

มาตรา 20 ตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญจะมีตำแหน่งใด ในสายงานใด ระดับใด จำนวนเท่าใด ต้องใช้ผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใด ให้เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนดโดยให้คำนึงถึงลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ตำแหน่งขั้นต้นในสายงานธุรการ สายงานวิชาชีพสายงานฝีมือ และสายงานอื่นที่ไม่ต้องใช้ผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเป็นพิเศษ ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 1

Digital Library

(2) ตำแหน่งในสายงานธุรการ สายงานวิชาชีพ สายงานฝีมือ และสายงานอื่นที่ต้องใช้ผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญสูงกว่าตำแหน่งระดับ 1 หรือตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 1 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 2

(3) ตำแหน่งขั้นต้นในสายงานวิชาการ หรือตำแหน่งในสายงานอื่นที่ต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนกซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานต่ำกว่าตำแหน่งระดับ 4 หรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 2 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 3

(4) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนกซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงพอสมควร หรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 3 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 4

(5) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนกซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 4 ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกองซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานต่ำกว่าตำแหน่งระดับ 6 หรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 4 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 5

(6) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกองซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงพอสมควร หรือตำแหน่งที่ต้องใช้ผู้ชำนาญการซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 5 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 6

(7) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกองซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 6 หรือตำแหน่งที่ต้องใช้ผู้ชำนาญการพิเศษซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 6 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 7

(8) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกองซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษ หรือตำแหน่งที่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 7 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 8

(9) ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ หรือตำแหน่งที่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 8 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 9

(10) ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ หรือตำแหน่งที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 9 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 10

(11) ตำแหน่งที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงกว่าตำแหน่งระดับ 10 ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ 11

Digital Library

ให้ ก.ร. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญทุกตำแหน่ง ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้แสดงชื่อของตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องมี และระดับของตำแหน่งด้วย

ตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญนอกจากจะมีชื่อตามที่ ก.ร. กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งแล้ว อาจมีชื่ออย่างอื่นเพื่อประโยชน์ ในการบริหารงานตามที่ ก.ร. กำหนดอีกด้วยก็ได้ ตำแหน่งใดเป็นตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการในหน่วยงานใด ในฐานะใดให้ ก.ร. กำหนดด้วย

มาตรา 21 ข้าราชการรัฐสภาสามัญจะได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 20 และตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ตำแหน่งตำแหน่งระดับใด ให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนในระดับนั้น โดยให้ได้รับในขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง เว้นแต่

(1) ผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งนั้นอยู่แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าขั้นที่ได้รับอยู่

(2) ยังไม่มีอัตราเงินเดือนถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ได้รับเงินเดือนในขั้นเท่าที่มีอัตราเงินเดือนอยู่

(3) ผู้นั้นได้รับบรรจุและแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชำนาญการ หรือผู้ใช้ฝีมือซึ่ง ก.ร. คัดเลือกบรรจุ ให้ได้รับเงินเดือนตามที่ ก.ร. กำหนด

(4) ผู้นั้นมีความรู้ความชำนาญจากการศึกษา การฝึกอบรม หรือการทำงานสูงกว่าที่ ก.ร. กำหนดไว้เป็นคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามมาตรา 20 และ ก.ร. เห็นว่าความรู้ความชำนาญนั้นใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ก.ร. จะอนุมัติให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องไม่สูงกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งระดับถัดขึ้นไปทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

การจ่ายเงินเดือนให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนข้าราชการ

เพื่อประโยชน์ในการออมทรัพย์ของข้าราชการรัฐสภาสามัญให้นำกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 22 การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ต้องบรรจุจากผู้สอบแข่งขันได้ เว้นแต่การบรรจุผู้รับทุนของทางราชการในการศึกษาวิชาเข้ารับราชการตามสัญญาการบรรจุผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชำนาญการ และผู้ใช้ฝีมือ และการบรรจุในกรณีที่มีเหตุพิเศษซึ่งไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบแข่งขัน ก.ร. จะคัดเลือกบรรจุก็ได้

การสอบแข่งขันตามวรรคหนึ่งให้ ก.ร. เป็นผู้ดำเนินการสอบโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 24 และมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 เข้าสมัคร

Digital Library

สอบได้ และให้สอบสำหรับบรรจุในตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 4 ลงมา ทั้งนี้หลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ให้เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนด

มาตรา 23 ผู้สมัครสอบแข่งขันในตำแหน่ง ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 24 หรือได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 25 และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นตามที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 ด้วย

สำหรับผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 24 (4) ให้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันได้แต่จะมีสิทธิได้รับบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญในตำแหน่งที่สอบแข่งขันได้ต่อเมื่อพ้นจากตำแหน่งข้าราชการการเมืองแล้ว

มาตรา 24 ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

(3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(4) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง

(5) ไม่เป็นผู้มีกายทุพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ร.

(6) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือตามกฎหมายอื่น

(7) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

(8) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(9) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(10) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษ ให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก จากรัฐวิสาหกิจ

(11) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออกหรือปลดออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาหรือตามกฎหมายอื่น

(12) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา 25 ผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 (7) (8) หรือ (9) ก.ร. อาจพิจารณายกเว้นให้เข้ารับราชการได้ ส่วนผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 (10) หรือ (11) ถ้าผู้นั้นได้ออกจากงาน หรือออกจากราชการไปเกินสองปีแล้ว หรือผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา24 (12) ถ้าผู้นั้นได้ออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสามปีแล้ว และมิใช่เป็นกรณีออกจากงานหรือออกจากราชการเพราะกระทำผิดในกรณีทุจริต

Digital Library

ต่อหน้าที่ ก.ร. อาจพิจารณายกเว้นให้เข้ารับราชการได้ มติของ ก.ร. ในการประชุมปรึกษายกเว้นเช่นนี้ต้องเป็นเอกฉันท์ การลงมติให้กระทำโดยลับ

มาตรา 26 ผู้สอบแข่งขันได้ ซึ่งอยู่ในลำดับที่ที่จะได้รับบรรจุและแต่งตั้ง ถ้าปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 24 โดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 25 หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 อยู่ก่อนหรือภายหลังการสอบแข่งขัน จะบรรจุและแต่งตั้งผู้นั้นมิได้

มาตรา 27 ผู้ใดได้รับบรรจุเข้ารับราชการแล้ว หากภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 24 โดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 25หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 โดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.ร. ตามมาตรา 33 อยู่ก่อนก็ดี มีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหานั้นก็ดี ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่และการได้รับเงินเดือนก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา 28 การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญในตำแหน่งระดับ 9 ลงมา ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ส่วนการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งระดับ 10 ขึ้นไป ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

มาตรา 29 ผู้สอบแข่งขันได้ และผู้ได้รับคัดเลือก ผู้ใดได้รับบรรจุเข้าเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญในตำแหน่งใด ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้นเป็นเวลาตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. ในระหว่างเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้นั้นมีความประพฤติไม่ดีหรือไม่มีความรู้หรือไม่มีความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง หรือเมื่อครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาทำรายงานผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้นั้นเสนอตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

เมื่อได้รับรายงานจากผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุพิจารณาว่าผู้นั้นมีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ควรให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปหรือควรให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปอีกระยะหนึ่ง จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ หรือสั่งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปก็ได้ แต่ถ้าเห็นว่าผู้นั้นควรรับราชการต่อไปได้เมื่อครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุรายงานให้ ก.ร. ทราบตามวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

ผู้อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งใดถ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นให้เริ่มทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามวรรคหนึ่งใหม่

Digital Library

ผู้ซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีความประพฤติไม่ดีหรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสอง ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าไม่เคยเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการรับเงินเดือน หรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับในระหว่างที่ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ราชการ

มาตรา 30 การย้ายข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ดำรงตำแหน่งใดไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น ต้องแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน การย้ายข้าราชการรัฐสภาสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ต่ำกว่าเดิมและการย้ายข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้มิได้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.ร. แล้ว

มาตรา 31 การเลื่อนข้าราชการรัฐสภาสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตำแหน่งใดให้เลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันเพื่อดำรงตำแหน่งนั้นได้ หรือจากผู้ได้รับการประเมินสมรรถภาพแล้วปรากฏว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้นได้

กรณีใดจะเลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ หรือจากผู้ได้รับการประเมินสมรรถภาพให้เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนด

การสอบแข่งขันเพื่อเลื่อนข้าราชการรัฐสภาสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ 2 และระดับ 3 ให้สอบร่วมกับการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการตามมาตรา 22 ส่วนการสอบแข่งขันเพื่อเลื่อนข้าราชการรัฐสภาสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ 4 ขึ้นไป ให้ ก.ร. กำหนดผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน หลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขันตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

การประเมินสมรรถภาพของข้าราชการรัฐสภาสามัญให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด

มาตรา 32 การบรรจุและการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญจากผู้สอบแข่งขันได้ให้ผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ส่วนการเลื่อนตำแหน่งจากผู้ได้รับการประเมินสมรรถภาพ ให้เลื่อนและแต่งตั้งได้ตามความเหมาะสม

มาตรา 33 ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญตำแหน่งใดต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามที่ ก.ร. กำหนดในมาตรา 20

ในกรณีที่มีความจำเป็น ก.ร. อาจอนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรา 20 ก็ได้

ในกรณีที่ ก.ร. กำหนดให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพใดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ให้หมายถึงปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.ร. รับรอง

มาตรา 34 การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร.ยังมิได้กำหนดตามมาตรา 20 จะกระทำมิได้

Digital Library

มาตรา 35 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 30 มาตรา 31 และมาตรา 40 แล้วหากภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง สั่งแต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

มาตรา 36 การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญโดยปกติให้สั่งเลื่อนได้ปีละหนึ่งขั้น และเลื่อนได้ไม่เกินขั้นสูงของระดับที่ผู้นั้นได้รับเงินเดือนอยู่ โดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณของงานที่ได้ปฏิบัติมา การรักษาวินัย ตลอดจนความสามารถ ความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญในกรณีพิเศษเกินกว่าหนึ่งขั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร. และให้เสนอ ก.ร. เพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 9 ลงมาให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 10 ขึ้นไป ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน

มาตรา 37 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดถึงแก่ความตายเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก.ร. จะพิจารณาอนุมัติให้เลื่อนขั้นเงินเดือนเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้ การเลื่อนเงินเดือนในกรณีเช่นนี้ จะเลื่อนเกินกว่าขั้นสูงของระดับที่ผู้นั้นได้รับเงินเดือนอยู่ก็ได้

มาตรา 38 ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญประจำส่วนราชการสังกัดรัฐสภาเป็นการชั่วคราว โดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิมได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

การสั่งและการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับข้าราชการรัฐสภาสามัญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร.กำหนด

มาตรา 39 การโอนข้าราชการรัฐสภาสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญในต่างส่วนราชการที่สังกัดรัฐสภา อาจกระทำได้เมื่อส่วนราชการเจ้าสังกัดทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว โดยให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม เว้นแต่การโอนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้สอบแข่งขันได้ สอบคัดเลือกได้หรือได้รับคัดเลือก ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร.กำหนด

การโอนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้มิได้ดำรงตำแหน่งที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ ก.ร. กำหนดตามมาตรา 20 ในต่างส่วนราชการที่สังกัดรัฐสภาจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.ร. แล้วในการนี้ให้ ก.ร. พิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และให้ ก.ร. กำหนดระดับของตำแหน่งที่จะแต่งตั้งและเงินเดือนที่จะให้ได้รับด้วย

มาตรา 40 การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่น หรือพนักงานเทศบาล มาบรรจุเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ อาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยประธานรัฐสภาหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม

Digital Library

ทำความตกลงกับเจ้าสังกัด แล้วเสนอ ก.ร.เพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้ ก.ร. เป็นผู้พิจารณากำหนดแต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีคุณวุฒิ ความสามารถและความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอนมาตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลนั้นเป็นเวลาราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมือง ข้าราชการวิสามัญ พนักงานเทศบาลวิสามัญและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำมิได้

มาตรา 41 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อผู้นั้นพ้นจากราชการทหารโดยไม่มีความเสียหายแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาตามเดิมภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 28 สั่งบรรจุ แต่งตั้ง และให้ได้รับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด

ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งแล้วให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งทั้งนี้ให้นำมาตรา 29 มาใช้บังคับ

มาตรา 42 ข้าราชการรัฐสภาสามัญลาออกจากราชการเพื่อสมัครรับเลือกตั้งประสงค์จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาตามเดิมถ้าข้าราชการผู้นั้นได้แสดงความจำนงไว้ในขณะลาออกว่าจะกลับเข้ามารับราชการ และระยะเวลาที่ออกจากราชการไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 28 สั่งบรรจุ แต่งตั้งและให้ได้รับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด

ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไปสมัครรับเลือกตั้งเมื่อได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งแล้วให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งทั้งนี้ ให้นำมาตรา 29 มาใช้บังคับ

มาตรา 43 ข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลผู้ใดออกจากราชการหรือออกจากงานไปแล้วถ้าสมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ และทางราชการต้องการจะรับผู้นั้นเข้ารับราชการ ให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาเสนอ ก.ร. เพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้ ก.ร. เป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับ จะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้เข้ารับราชการตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

Digital Library

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการการเมือง ข้าราชการวิสามัญ พนักงานเทศบาลวิสามัญ และผู้ซึ่งออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

มาตรา 44 ข้าราชการรัฐสภาสามัญออกจากราชการ เมื่อ

(1) ตาย

(2) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(3) ได้รับอนุญาตให้ลาออก

(4) ถูกสั่งให้ออก หรือถูกลงโทษไล่ออก ปลดออกหรือให้ออก

การต่อเวลาราชการให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ต้องออกจากราชการตาม (2) รับราชการต่อไปอีก จะกระทำมิได้

มาตรา 45 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการ ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่ง เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 เป็นผู้พิจารณา เมื่อผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 สั่งอนุญาตแล้ว จึงให้ออกจากราชการตามคำสั่ง

ในกรณีที่ข้าราชการรัฐสภาสามัญขอลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ให้การลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ยื่นใบลาออกต่อผู้บังคับบัญชา

ในกรณีที่ผู้ขอลาออกมีเรื่องถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยหรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญาผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตลาออกจะสั่งอนุญาตให้ลาออกก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อสอบสวนพิจารณาแล้วได้ความว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ลาออกกระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการสั่งลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ตรงตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ การลาออกในกรณีนี้ยังไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

มาตรา 46 ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ แต่ในการสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน นอกจากให้ทำได้ในกรณีที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว ให้ทำได้ในกรณีต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ถ้าผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้

(2) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(3) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 (1) (4) หรือ (5) ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(4) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 เห็นว่าถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสอบสวนพิจารณา โดยจะสอบสวนเองหรือมอบหมายให้ข้าราชการที่เห็นสมควรหรือ

หรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใด Digital Library

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแทนก็ได้ ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วยเมื่อได้มีการสอบสวนพิจารณาแล้ว และผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเห็นสมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้ ทั้งนี้ให้นำมาตรา 55 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นได้สอบสวน หรือพนักงานสอบสวนได้สอบสวนทางอาญาหรือศาลได้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอบสวนตามวรรคหนึ่งอยู่แล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรานี้จะนำสำนวนการสอบสวนของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน สำนวนของผู้ว่าคดีศาลแขวง สำนวนของอัยการ สำนวนการพิจารณาของศาลหรือสำเนาคำพิพากษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวนโดยให้ถือว่าได้มีการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้วก็ได้แต่ทั้งนี้ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วย

(5) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามมาตรา 53 แล้วการสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก แต่ผู้บังคับบัญชาตามมาตราดังกล่าวเห็นว่าผู้นั้นมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ออกจากราชการได้

(6) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการก็ได้

(7) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

มาตรา 47 การออกจากราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 10 ขึ้นไปในกรณีถูกลงโทษ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง ส่วนการออกจากราชการในกรณีอื่นให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

มาตรา 48 ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องรักษาวินัยตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ร.ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย จักต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 50

มาตรา 49 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ส่งเสริมและดูแลระมัดระวังให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย

ถ้าผู้บังคับบัญชารู้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดกระทำผิดวินัย จะต้องดำเนินการทางวินัยทันที ถ้าเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยที่จะต้องได้รับโทษและอยู่ในอำนาจของตนที่จะลงโทษได้ให้สั่งลงโทษ แต่ถ้าเห็นว่าผู้นั้นควรจะต้องได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำผิดวินัยเหนือขึ้นไป เพื่อให้พิจารณาดำเนินการสั่งลงโทษตามควรแก่กรณี

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้โดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

Digital Library

มาตรา 50 โทษผิดวินัยมี 6 สถาน คือ

(1) ภาคทัณฑ์

(2) ตัดเงินเดือน

(3) ลดขั้นเงินเดือน

(4) ให้ออก

(5) ปลดออก

(6) ไล่ออก

มาตรา 51 การลงโทษข้าราชการรัฐสภาสามัญ ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด

มาตรา 52 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรกถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

การลงโทษตามมาตรานี้ ผู้บังคับบัญชาใดจะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ร.

มาตรา 53 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 สอบสวนพิจารณาโดยไม่ชักช้า โดยจะสอบสวนเอง หรือมอบหมายให้ข้าราชการที่เห็นสมควร หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแทนก็ได้ ในการสอบสวนนี้จะต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้วและผู้บังคับบัญชาดังกล่าวพิจารณาเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดในกฎ ก.ร.ก็ให้สั่งลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบพิจารณาลดโทษให้ก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าให้ออก ผู้ถูกสั่งให้ออกตามมาตรานี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นได้สอบสวน หรือพนักงานสอบสวนได้สอบสวนทางอาญาหรือศาลได้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคหนึ่งอยู่แล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรานี้จะนำสำนวนการสอบสวนของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน สำนวนของผู้ว่าคดี ศาลแขวง สำนวนของอัยการ สำนวนการพิจารณาของศาลหรือสำเนาคำพิพากษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวน โดยถือว่าได้มีการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้วก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วย

Digital Library

ให้ ก.ร. มีอำนาจออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา ระยะเวลาสอบสวนพิจารณาและสั่งลงโทษ การสั่งสอบสวน การมอบหมายให้สอบสวนการตั้งกรรมการสอบสวน ตลอดจนการส่งประเด็นไปสอบสวนพยานบุคคลซึ่งอยู่ต่างท้องที่ การรวบรวมพยานหลักฐาน และกิจการอื่นๆ เพื่อให้ได้ความจริง

มาตรา 54 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ร. หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือต่อผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้สอบสวนหรือต่อคณะกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 จะสั่งลงโทษโดยไม่สอบสวนต่อไปก็ได้

มาตรา 55 ให้ผู้บังคับบัญชาผู้สอบสวน ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายได้สอบสวนและกรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้สอบสวน ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้สอบสวน และกรรมการสอบสวนและโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) เรียกให้กระทรวงทบวงกรม หน่วยราชการ หรือรัฐวิสาหกิจชี้แจงข้อเท็จจริงส่งเอกสารและหลักฐาน ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัด มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(2) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(3) ส่งประเด็นไปให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพื่อการนี้ให้พนักงานสอบสวนผู้ทำการสอบสวนเป็นกรรมการสอบสวน และให้ถือว่าการสอบสวนของพนักงานสอบสวนเป็นการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน เมื่อได้สอบสวนเสร็จแล้วให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนดังกล่าวส่งรายงานที่จำเป็นและพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งหมดไปยังคณะกรรมการสอบสวน

มาตรา 56 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้วผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 ก็ยังมีอำนาจสั่งลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นไปตามหมวดนี้ได้ เว้นแต่ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการเพราะเหตุตาย

มาตรา 57 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 มีอำนาจสั่งพักราชการหรือส่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

Digital Library

เงินเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้นส่วนในกรณีสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาเป็นยุติแล้วว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมิได้กระทำผิด หรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษ ให้ออกปลดออก หรือไล่ออก ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเสมือนว่าผู้นั้นถูกสั่งพักราชการ

ให้ ก.ร. มีอำนาจออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา

มาตรา 58 เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงประธานรัฐสภาและให้ประธานรัฐสภารายงานต่อก.ร.

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้นั้นซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งตามวรรคหนึ่งเห็นว่าการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้แต่ถ้าจะลงโทษหรือเพิ่มโทษแล้วโทษที่ลงหรือเพิ่มขึ้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิมต้องไม่เกินอำนาจของผู้ซึ่งสั่งใหม่นั้น

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดแล้ว แต่ประธานรัฐสภาหรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ประธานรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม แล้วแต่กรณีมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 53 ถ้าจะต้องสอบสวนตามมาตรา 53 ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจสอบสวนตามมาตรา 53 ในกรณีที่จะต้องลงโทษตามมาตรา 53 ถ้ามีการตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนไปแล้วก็ให้เป็นอันพับไป

มาตรา 59 เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญในเรื่องใดไปแล้ว ถ้า ก.ร. พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ ก.ร.มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเองหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือมอบหมายให้ข้าราชการที่เห็นสมควรสอบสวนแทนก็ได้

มาตรา 60 การอุทธรณ์การถูกลงโทษของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

Digital Library

หมวด 4
ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

มาตรา 61 ตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง มีดังนี้

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา

(2) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา

(3) เลขานุการประธานรัฐสภา

(4) เลขานุการรองประธานรัฐสภา

(5) เลขานุการประจำรัฐสภา

มาตรา 62 ให้ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองได้รับเงินเดือนตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 63 การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามมาตรา 61 (1) และ (2) ให้ประธานรัฐสภาด้วยความเห็นชอบของ ก.ร. แต่งตั้งบุคคลซึ่งเห็นสมควรตามเหตุผลในทางการเมือง และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปที่จะเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ตามมาตรา 24 ยกเว้น (4)

การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามมาตรา 61 (3) (4) และ (5) ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งบุคคลตามเหตุผลในทางการเมือง และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปที่จะเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ตามมาตรา 24 ยกเว้น (4)

มาตรา 64 ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองออกจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) สำหรับข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามมาตรา 61 (1) และ (2) ประธานรัฐสภาให้พ้นจากตำแหน่งด้วยความเห็นชอบของ ก.ร. หรือเมื่อรัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ

(4) สำหรับข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามมาตรา 61 (3) (4) หรือ (5) ผู้แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือผู้แต่งตั้งสั่งให้พ้นจากตำแหน่งจะโดยมีความผิดหรือไม่มีความผิดก็ตาม

(5) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 ยกเว้น (4)

Digital Library

หมวด 5
บทเฉพาะกาล

มาตรา 65 บรรดาพระราชบัญญัติ ประกาศของคณะปฏิวัติพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ก.พ. ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งที่ยังคงใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการสังกัดรัฐสภา นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับแก่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้ หรือ กฎ ก.ร. ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ จะบัญญัติเป็นอย่างอื่น

มาตรา 66 ให้ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามพระราชบัญญัตินี้ และคงดำรงตำแหน่งและมีอัตราเงินเดือนตามที่ได้รับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ สำหรับข้าราชการการเมือง ให้เป็นข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ส่วนข้าราชการพลเรือนวิสามัญให้เป็นข้าราชการรัฐสภาวิสามัญ และให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนวิสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 67 ในระหว่างที่รัฐสภายังไม่ได้เลือกตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนทำหน้าที่ ก.ร. ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 68 ในระหว่างที่ ก.ร. ยังมิได้กำหนดตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญตามมาตรา 20 การดำเนินการเกี่ยวกับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้เสนอ ก.ร. พิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

มาตรา 69 การใดหรือสิทธิใดที่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามมาตรา 66 กระทำหรือมีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการกระทำหรือสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้

การใดที่ทางราชการได้ดำเนินการเกี่ยวกับข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามมาตรา 66 ไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีปัญหาตามมาตรานี้ ให้ ก.ร. เป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา 70 การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนด โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
สัญญา ธรรมศักดิ์
นายกรัฐมนตรี

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ระดับ	ขั้น
1	750-800-580-900-955-1,015 1,080-1,150-1,220-1,295-1,375-1,460 1,550-1,645-1,750-1,860-1,975-2,100 บาท
2	1,375-1,460-1,550-1,645-1,750-1,860 1,975-2,100-2,230-2,370-2,520-2,680 บาท
3	1,750-1,860-1,975-2,100-2,230-2,370 2,520-2,680-2,850-3,030-3,220-3,420 บาท
4	2,230-2,370-2,520-2,680-2,850-3,030 3,220-3,420-3,630-3,850-4,085-4,335 บาท
5	3,030-3,220-3,420-3,630-3,850-4,085 4,335-4,600-4,880-5,175-5,484-5,810 บาท
6	4,085-4,335-4,600-4,880-5,175-5,485 5,810-6,150-6,505-6,875-7,260-7,660 บาท
7	5,175-5,485-5,810-6,150-6,505-6,875 7,260-7,660-8,075-8,505-8950 บาท
8	5,810-6,150-6,505-6,875-7,260 7,660-8,075-8,505-8,950-9,410 บาท
9	6,505-6,875-7,260-7,660-8,075 8,505-8,950-9,410-9,885 บาท

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ระดับ	ขั้น
10	7,260-7,660-8,075-8,505 8,950-9,410-9,885-10,380 บาท
11	8,075-8,505-8,950-9,410 9,885-10,380-10,900 บาท

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 10,900 บาท
(2) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 10,380 บาท
(3) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 9,885 บาท
(4) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 9,410 บาท
(5) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 8,505 บาท
(6) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 7,660 บาท
(7) เลขานุการประธานรัฐสภา	เดือนละ 6,150 บาท
(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา	เดือนละ 5,485 บาท
(9) เลขานุการประจำรัฐสภา	เดือนละ 3,850 บาท

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันข้าราชการที่ปฏิบัติราชการให้แก่สภานิติบัญญัติยังอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยราชการของฝ่ายบริหาร เพราะมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน แต่โดยสภาพของการปฏิบัติราชการควรจะอยู่ภายใต้การควบคุมของสภานิติบัญญัติโดยตรง เพราะจะทำให้สภานิติบัญญัติสามารถปรับปรุงระเบียบปฏิบัติราชการของข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้แก่ราชการของสภานิติบัญญัติได้มากยิ่งขึ้น จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาโดยเฉพาะ และเพื่อการนี้จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

Digital Library

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2521
เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2521 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518

"มาตรา 20 ทวิ อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้แบ่งเป็น 11 ระดับ แต่ละระดับมีจำนวนขั้น ดังนี้

ระดับ 1 มี 20 ขั้น

ระดับ 2 ระดับ 3 ระดับ 4 และระดับ 5 มีระดับละ 14 ขั้น

ระดับ 6 มี 13 ขั้น

ระดับ 7 ระดับ 8 ระดับ 9 และระดับ 10 มีระดับละ 10 ขั้น

ระดับ 11 มี 9 ขั้น

อัตราในเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้เป็นไปตามบัญชาอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศใช้บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน หมายเลข 2 หรือหมายเลข 3 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศปรับใช้อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภา

Digital Library

สามัญตามบัญญัติอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 2 หรือบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญหมายเลข 3 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกัน การปรับใช้อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญดังกล่าว ให้มีผลเป็นการปรับขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ได้รับอยู่ และที่กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.ร. ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และมติ ก.ร. ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามไปด้วย"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญและบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1 บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 2 และบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 3 และบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 5 ให้ประธานรัฐสภาประกาศปรับอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้เข้าระดับและขั้นเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา 6 ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 7 ผู้ใดได้รับเงินเดือนขั้น 11 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้นั้นคงดำรงตำแหน่งระดับ 7 ต่อไป แต่ให้ได้รับเงินเดือนเท่ากับเงินเดือนขั้น 9 ของระดับ 8 ตามบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1 ท้ายพระราชบัญญัตินี้โดยให้ถือว่าเงินเดือนที่ได้ปรับนั้นเป็นเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งระดับ 7 เว้นแต่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับที่สูงขึ้นให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งอาจได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2522 ขึ้นรับเงินเดือนระดับ 7 ขั้น 11 ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 7 ภายใต้บังคับมาตรา 6 บรรดาอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญที่อ้างถึงในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี หรือกฎ ก.ร.หรือในการกำหนดของก.ร. ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้ถือว่าเป็นการอ้างถึงอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตามบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1 ท้ายพระราชบัญญัตินี้ในระดับและขั้นเงินเดือนตามที่ประธานรัฐสภาประกาศตามมาตรา 5

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการบรรจุบุคคลซึ่งเคยเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 และออกจากราชการไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกลับเข้ารับราชการให้ปรับอัตราเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการให้เข้าระดับและขั้นเงินเดือน

Digital Library

ตามที่ประธานรัฐสภาประกาศตามมาตรา 5 สำหรับบุคคลซึ่งได้รับเงินเดือนระดับ 7 ขั้น 11 อยู่ในขณะที่ออกจากราชการ ให้นำมาตรา 6 มาใช้บังคับแก่การปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวโดยอนุโลม

มาตรา 9 ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1

	บาท										
20	2,535										
19	2,385										
18	2,235										
17	2,085										
16	1,985										
15	1,885	บาท	บาท	บาท	บาท						
14	1,785	3,355	4,110	5,210	6,710	บาท					
13	1,685	3,170	3,910	4,960	6,360	8,960					
12	1,585	2,985	3,725	4,710	6,060	8,560					
11	1,485	2,835	3,540	4,510	5,760	8,160	บาท	บาท	บาท	บาท	
10	1,400	2,685	3,355	4,310	5,460	7,760	9,360	10,220	11,140	12,140	บาท
9	1,340	2,575	3,170	4,110	5,210	7,410	8,960	9,790	10,680	11,640	12,690
8	1,280	2,385	2,985	3,910	4,960	7,060	8,560	9,360	10,220	11,140	12,140
7	1,220	2,235	2,835	3,725	4,710	6,710	8,160	8,960	9,790	10,680	11,640
6	1,165	2,085	2,685	3,540	4,510	6,360	7,760	8,560	9,360	10,220	11,140
5	1,010	1,985	2,535	3,355	4,310	6,060	7,410	8,160	8,960	9,790	10,680
4	1,095	1,885	2,385	3,170	4,110	5,760	7,060	7,760	8,560	9,360	10,220
3	1,000	1,785	2,235	2,985	3,910	5,460	6,710	7,410	8,160	8,960	9,790
2	950	1,685	2,085	2,835	3,725	5,210	6,360	7,060	7,760	8,560	9,360
1	900	1,585	1,985	2,685	3,540	4,960	6,060	6,700	7,400	8,160	8,960
ขั้น	**ระดับ 1**	**ระดับ 2**	**ระดับ 3**	**ระดับ 4**	**ระดับ 5**	**ระดับ 6**	**ระดับ 7**	**ระดับ 8**	**ระดับ 9**	**ระดับ 10**	**ระดับ 11**

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1

	บาท										
20	3,045										
19	2,865										
18	2,685										
17	2,505										
16	2,385										
15	2,265	บาท	บาท	บาท	บาท						
14	2,145	4,025	4,925	6,245	8,045	บาท					
13	2,025	3,805	4,685	5,945	7,625	10,745					
12	1,905	3,585	4,465	5,645	7,265	10,265					
11	1,780	3,405	4,245	5,405	6,905	9,785	บาท	บาท	บาท	บาท	
10	1,685	3,225	4,025	5,165	6,545	9,305	11,225	12,265	13,365	14,565	บาท
9	1,610	3,045	3,805	4,925	6,245	8,885	10,745	11,745	12,815	13,965	15,225
8	1,435	2,805	3,585	4,685	5,945	8,465	10,265	11,225	12,265	13,365	14,565
7	1,460	2,685	3,405	4,465	5,645	8,045	9,785	10,745	11,745	12,815	13,965
6	1,395	2,505	3,225	4,245	5,405	7,625	9,305	10,265	11,225	12,265	13,365
5	1,330	2,385	3,045	4,025	5,165	7,265	8,885	9,785	10,745	11,745	12,815
4	1,265	2,265	2,865	3,805	4,925	6,905	8,465	9,305	10,265	11,225	12,265
3	1,200	2,145	2,685	3,585	4,685	6,545	8,045	8,885	9,785	10,745	11,745
2	1,140	2,025	2,055	3,405	4,465	6,245	7,625	8,465	9,305	10,265	11,225
1	1,080	1,905	2,385	3,225	4,245	5,945	7,265	8,045	8,885	9,785	10,745
ขั้น	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1

	บาท										
20	3,535										
19	3,325										
18	3,115										
17	2,905										
16	2,765										
15	2,625	บาท	บาท	บาท	บาท						
14	2,485	4,685	5,745	7,285	9,385	บาท					
13	2,345	4,425	5,465	6,935	8,895	12,535					
12	2,205	4,165	5,205	6,585	8,475	11,975					
11	2,065	3,955	4,945	6,305	8,055	11,415	บาท	บาท	บาท	บาท	
10	1,950	3,745	4,685	6,025	7,635	10,855	13,095	14,295	15,575	16,975	บาท
9	1,865	3,535	4,426	5,745	7,285	10,365	12,535	13,695	14,395	16,275	17,745
8	1,780	3,325	4,165	5,465	6,935	9,875	11,975	13,095	14,293	15,575	16,975
7	1,685	3,115	3,955	5,205	6,585	9,385	11,415	12,535	13,695	14,935	16,275
6	1,620	2,945	3,745	4,945	6,305	8,895	10,855	11,975	13,095	14,295	15,575
5	1,545	2,765	3,505	4,685	6,025	8,475	10,365	11,415	12,535	13,695	14,935
4	1,470	2,625	3,325	4,425	5,745	8,055	9,875	10,855	11,975	13,095	14,295
3	1,395	2,485	3,115	4,165	5,465	7,635	9,385	10,365	11,415	12,535	13,695
2	1,325	2,345	2,905	3,955	5,205	7,285	8,895	9,875	10,855	11,975	13,095
1	1,270	2,205	2,765	3,745	4,945	6,935	8,475	9,385	10,365	11,415	12,535
ขั้น	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11

Digital Library

บัญชีเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 11,140 บาท
(2) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 10,220 บาท
(3) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 9,790 บาท
(4) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 9,360 บาท
(5) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 8,960 บาท
(6) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 8,560 บาท
(7) เลขานุการประธานรัฐสภา	เดือนละ 7,060 บาท
(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา	เดือนละ 6,360 บาท
(9) เลขานุการประจำรัฐสภา	เดือนละ 5,460 บาท

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากอัตราเงินเดือนของข้าราชการฝ่ายรัฐสภาไม่ได้ส่วนสัมพันธ์กับอัตราเงินเดือนของข้าราชการประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับการปรับปรุงไปแล้วสมควรแก้ไขปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Digital Library

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 3)
พ.ศ.2531

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ.2531
เป็นปีที่ 43 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2531"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2531 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 20 ทวิ อัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญให้เป็นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม และเมื่อมีการปรับปรุงและกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ให้มีผลเป็นการปรับขึ้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญ ที่ได้รับอยู่และที่กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.ร. ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และมติ ก.ร. ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามไปด้วย"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 21 ให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 20 และตามบัญชีอัตราเงินเดือนตามมาตรา 20 ทวิ"

Digital Library

มาตรา 5 ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 1 บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการสภาสามัญ หมายเลข 2 และบัญชี อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 3 ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521

มาตรา 6 อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองให้เป็นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศใช้บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการการเมือง บัญชี ข.บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการการเมือง บัญชี ค. หรือบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการการเมืองบัญชี ง. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศปรับใช้อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ข. บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ค. หรือบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองบัญชี ง. ให้สอดคล้องกัน

มาตรา 7 ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521 และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ก. บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ข. บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองบัญชี ค. และบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ง. ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 8 การปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญให้เข้าระดับและขั้นเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา 20 ทวิ ให้เป็นไปตามบัญชีกำหนดการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนและตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

เมื่อปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญตามวรรคหนึ่งแล้ว เฉพาะข้าราชการรัฐสภาสามัญ ผู้ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของระดับขั้นให้ได้รับเงินเดือนในขั้นตามที่กำหนดไว้ในบัญชีที่กำหนดการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน

ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งได้เลื่อนตำแหน่งนับแต่วันปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของระดับที่ได้เลื่อนตามบัญชีกำหนดการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ให้ได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของบัญชีกำหนดการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน แต่ถ้าได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของระดับที่ได้เลื่อนบัญชีที่กำหนดการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ก็ให้ได้รับเงินเดือนในขั้นที่ได้รับอยู่

การรับเงินเดือนในขั้นต่อๆ ไปของข้าราชการรัฐสภาสามัญตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

Digital Library

มาตรา 9 เพื่อประโยชน์ในการบรรจุบุคคลซึ่งเคยเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 และออกจากราชการไปก่อนวันที่บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนใช้บังคับกลับเข้ารับราชการ ให้ปรับอัตราเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับอยู่ก่อนออกจากราชการให้เข้าระดับและขั้นเงินเดือนตามบัญชีกำหนดการปรับอัตราเงินเดือนที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา 10 ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชี ก. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญ หมายเลข 3 ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 มาใช้บังคับไปพลางก่อน

มาตรา 11 ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ
นายกรัฐมนตรี

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ก.

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 22,000 บาท
(2) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 21,050 บาท
(3) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 20,150 บาท
(4) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 18,400 บาท
(5) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 17,550 บาท
(6) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 16,700 บาท
(7) เลขานุการประธานรัฐสภา	เดือนละ 17,550 บาท
(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา	เดือนละ 17,550 บาท
(9) เลขานุการประจำรัฐสภา	เดือนละ 16,700 บาท

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ข.

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 26,200 บาท
(2) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 25,100 บาท
(3) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 24,000 บาท
(4) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 21,950 บาท
(5) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 20,000 บาท
(6) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 18,100 บาท
(7) เลขานุการประธานรัฐสภา	เดือนละ 20,000 บาท
(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา	เดือนละ 20,000 บาท
(9) เลขานุการประจำรัฐสภา	เดือนละ 18,100 บาท

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ค.

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 31,610 บาท
(2) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 29,310 บาท
(3) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 27,010 บาท
(4) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 24,710 บาท
(5) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 22,410 บาท
(6) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 20,410 บาท
(7) เลขานุการประธานรัฐสภา	เดือนละ 22,410 บาท
(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา	เดือนละ 22,410 บาท
(9) เลขานุการประจำรัฐสภา	เดือนละ 20,410 บาท

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง บัญชี ง.

(1) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 35,000 บาท
(2) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 32,500 บาท
(3) ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 30,000 บาท
(4) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 27,500 บาท
(5) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 25,070 บาท
(6) ผู้ช่วยที่ปรึกษาประจำรัฐสภา	เดือนละ 22,770 บาท
(7) เลขานุการประธานรัฐสภา	เดือนละ 25,070 บาท
(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา	เดือนละ 25,070 บาท
(9) เลขานุการประจำรัฐสภา	เดือนละ 22,770 บาท

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองในบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521 ได้ใช้มาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสถานภาพของตำแหน่งและภาวะการครองชีพในปัจจุบันสมควรปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองเสียใหม่ และเนื่องจากอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันตรงกับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนอยู่แล้วจึงสมควรแก้ไขให้ถือตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลมเพื่อให้การปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในอนาคต มีผลถึงข้าราชการรัฐสภาสามัญด้วย โดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมาย รวมทั้งให้มีการให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองแต่ละบัญชีได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Digital Library

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4)
พ.ศ.2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2535
เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา" เรียกโดยย่อว่า "ก.ร." ประกอบด้วยประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการวุฒิสภา เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐสภาเลือกมีจำนวนไม่เกินแปดคน เป็นกรรมการ ในกรณีที่มีสองสภา ให้แต่ละสภาเลือกสภาละไม่เกินสี่คน

ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งเลขาธิการวุฒิสภาหรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ก.ร.

มาตรา 7 ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 6 ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) เคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือตำแหน่งเทียบเท่ามาแล้วหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการข้าราชการประเภทใดประเภทหนึ่งมาแล้ว

Digital Library

(2) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมืองข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 10 ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานรัฐสภากำหนด"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 16 วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปีและการลาหยุดราชการของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนด"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 20 การกำหนดตำแหน่ง การให้รับเงินเดือนและการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึง ก.ร. และคำว่า "ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี" ให้หมายถึงส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี"

มาตรา 7 ให้ยกเลิกมาตรา 20 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2531

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2531 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 21 อัตราเงินเดือนและอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราเงินเดือนและอัตราเงินประจำตำแหน่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึง ก.ร. และคำว่า"ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี" ให้หมายถึงส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

Digital Library

เพื่อประโยชน์ในการออมทรัพย์ของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้นำกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสมมาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความใน (11) ของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(11) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษปลดออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาหรือตามกฎหมายอื่น"

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 28 การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสภาสามัญและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(1) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 และระดับ 11 ให้ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี ด้วยความเห็นชอบของก.ร. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(2) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 ให้ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(3) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8 ลงมา ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง"

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน"

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 40 การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่น หรือพนักงานเทศบาลมาบรรจุเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ อาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 แล้วแต่กรณี ทำความตกลงกับเจ้าสังกัด แล้วเสนอ ก.ร. เพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใด และได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้ ก.ร. เป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน"

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความในมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 41 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อผู้นั้นพ้นจากราชการทหารโดยไม่มีความเสียหายแล้วประสงค์จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ

Digital Library

รัฐสภาสามัญในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาตามเดิมภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 28 สั่งบรรจุแต่งตั้ง และให้ได้รับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด

ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งได้รับบรรจุเข้ารับราชการตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิได้นับวันรับราชการก่อนถูกสั่งให้ออกจากราชการ รวมกับวันรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และวันรับราชการเมื่อได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการ เป็นเวลาราชการติดต่อกันเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเสมือนว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกสั่งให้ออกจากราชการ

ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งอยู่ในระดับทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 29 มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา 14 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 41 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518

"มาตรา 41 ทวิ ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดได้รับอนุมัติจาก ก.ร. ให้ออกจากราชการไปปฏิบัติงานใด ๆ ซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนเต็มเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ถ้าผู้นั้นกลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลาสี่ปีนับแต่วันออกจากราชการไปปฏิบัติงานดังกล่าวให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 28 สั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร.กำหนด"

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 44 ข้าราชการรัฐสภาสามัญออกจากราชการเมื่อ

(1) ตาย

(2) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(3) ได้รับอนุญาตให้ลาออก หรือลาออกตามมาตรา 45 วรรคสอง

(4) ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา 46 มาตรา 46 ทวิ มาตรา 46 ตรี และมาตรา 46 จัตวา

(5) ถูกลงโทษไล่ออก หรือปลดออก

วันออกจากราชการตาม (4) หรือ (5) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ร. กำหนด

การต่อเวลาราชการให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ต้องออกจากราชการตาม (2) รับราชการต่อไปอีกจะกระทำมิได้"

มาตรา 16 ให้ยกเลิกความในมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 46 ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ แต่ในการสั่งให้ออกจาก

Digital Library

ราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน นอกจากให้ทำได้ในกรณีที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว ให้ทำได้ในกรณีต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ถ้าผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้

(2) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใดๆ ตามความประสงค์ของทางราชการให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(3) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร.

(4) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา 24 (1) (4) หรือ (5) ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(5) เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ"

มาตรา 17 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 46 ทวิ มาตรา 46 ตรี และมาตรา 46 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518

"มาตรา 46 ทวิ ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 เห็นว่ากรณีมีมูล ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้าในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วยเมื่อได้มีการสอบสวนพิจารณาแล้วและผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเห็นสมควรให้ออกจากราชการก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ให้นำมาตรา 55 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นได้สอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนในกรณีที่เกี่ยวข้อง หรือพนักงานสอบสวนได้สอบสวนทางอาญา หรือศาลได้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคหนึ่งอยู่แล้ว คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งจะนำสำนวนการสอบสวนของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น สำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน สำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน สำนวนของพนักงานอัยการ สำนวนการพิจารณาของศาล หรือสำเนาคำพิพากษาอย่างหนึ่งอย่างใดมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวนและทำความเห็นเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยถือว่าได้มีการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้วก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

Digital Library

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ร.

ในกรณีที่เป็นกรณีที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. จะดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยไม่สอบสวนก็ได้

มาตรา 46 ตรี ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีกรณีถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 53 และการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 เห็นว่ากรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้นั้นได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษตามมาตรา 53 ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนเพื่อรับบำเหน็จนาญเหตุทดแทนได้

มาตรา 46 จัตวา เมื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนก็ได้"

มาตรา 18 ให้ยกเลิกความในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 50 โทษผิดวินัยมี 5 สถาน คือ

(1) ภาคทัณฑ์

(2) ตัดเงินเดือน

(3) ลดขั้นเงินเดือน

(4) ปลดออก

(5) ไล่ออก"

มาตรา 19 ให้ยกเลิกความในมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 53 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้วและผู้บังคับบัญชาดังกล่าวพิจารณาเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. ก็ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษให้ก็ได้แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก ผู้ถูกสั่งปลดออกตามมาตรานี้ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

ในการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา 46 ทวิ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ ก.ร. มีอำนาจออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณา ระยะเวลาสอบสวนพิจารณาและสั่งลงโทษ การสั่งสอบสวน การมอบหมายให้สอบสวนการตั้งกรรมการ

Digital Library

สอบสวน ตลอดจนการส่งประเด็นไปสอบสวนพยานบุคคลซึ่งอยู่ต่างท้องที่ การรวบรวมพยานหลักฐานและกิจการอื่น ๆ เพื่อให้ได้ความจริง"

มาตรา 20 ให้ยกเลิกความในมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 57 ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

เงินเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้นส่วนในกรณีสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ถ้าปรากฏการสอบสวนพิจารณาเป็นยุติแล้วว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเสมือนว่าผู้นั้นถูกสั่งพักราชการ

ให้ ก.ร. มีอำนาจออกกฎ ก.ร. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา"

มาตรา 21 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษหรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 28 แล้วแต่กรณี เห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 53 ถ้าจะต้องสอบสวนตามมาตรา 53 ก่อนก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจสอบสวนตามมาตรา 53 ในกรณีที่จะต้องลงโทษตามมาตรา 53 ถ้ามีการตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนไปแล้ว ก็ให้เป็นอันพับไป"

มาตรา 22 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 60 ทวิ และมาตรา 60 ตรี แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518

"มาตรา 60 ทวิ ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยเหตุใดๆ ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้

การร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ร. ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง และให้นำมาตรา 60 ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร. มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 60 ตรี ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติของ

Digital Library

ผู้บังคับบัญชาต่อตนในกรณีตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. ผู้นั้นอาจร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือ ก.ร. แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ร. เพื่อขอให้แก้ไขหรือแก้ความคับข้องใจได้ ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่มีสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา 60

การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ร."

มาตรา 23 ให้ยกเลิกความในมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 61 ตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองมีดังนี้

(1) ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา

(2) ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา

(3) ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา

(4) ที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร

(5) ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา

(6) ที่ปรึกษารองประธานสภาผู้แทนราษฎร

(7) เลขานุการประธานรัฐสภา

(8) เลขานุการรองประธานรัฐสภา

(9) เลขานุการประธานวุฒิสภา

(10) เลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎร

(11) เลขานุการรองประธานวุฒิสภา

(12) เลขานุการรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

(13) เลขานุการผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามวรรคหนึ่ง จะมีจำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้"

มาตรา 24 ให้ยกเลิกความในมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 62 ให้ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองได้รับเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองหมายเลข 1 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2535 เป็นต้นไป และเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศใช้บัญชีอัตราตำแหน่งเงินเดือน และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการการเมือง หมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 หรือหมายเลข 5 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองแล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่ม

Digital Library

สำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองหมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 หรือหมายเลข 5 ให้สอดคล้องกัน

บทบัญญัติตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.2494 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2499 มิให้ใช้บังคับแก่การรับบำเหน็จบำนาญข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองผู้กลับเข้ารับราชการใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ถ้าได้รับเงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม หรือเงินค่ารับรองสำหรับสมาชิกสภาดังกล่าวแล้วไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนและเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัตินี้อีก

การจ่ายเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด"

มาตรา 25 ให้ยกเลิกความในมาตรา 63 และมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 63 การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามมาตรา 61 (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) ให้ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี แต่งตั้งบุคคลซึ่งเห็นสมควรตามเหตุผลในทางการเมืองและต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปที่จะเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ตามมาตรา 24 ยกเว้น (4) และไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

การแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามมาตรา 61 (7) (8) (9) (10) (11) (12) และ (13) ให้ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี แต่งตั้งบุคคลซึ่งเห็นสมควรตามเหตุผลในทางการเมืองและต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปที่จะเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ตามมาตรา 24 ยกเว้น (4) และไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

มาตรา 64 ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองออกจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) สำหรับข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามมาตรา 61 (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) ผู้แต่งตั้งสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง หรือผู้แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งหรือเมื่อรัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ

(4) สำหรับข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามมาตรา 61 (7) (8) (9) (10) (11) (12) และ (13) ผู้แต่งตั้งสั่งให้พ้นจากตำแหน่งจะโดยมีความผิดหรือไม่มีความผิดก็ตามหรือประธานหรือรองประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นสังกัด หรือผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากตำแหน่งแล้วกรณี"

มาตรา 26 ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2531 และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

Digital Library

มาตรา 27 ให้กรรมการซึ่งรัฐสภาเลือกจากประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งหรือครบวาระ แล้วแต่กรณี แต่ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 28 นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่ประกาศรัฐสภาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาใช้บังคับ

(1) ให้เลขาธิการรัฐสภาดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ ก.ร. ตามมาตรา 6 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

(2) การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 และระดับ 11 ตามมาตรา 28 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานรัฐสภาด้วยความเห็นชอบของ ก.ร. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(3) การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 ตามมาตรา 28 (2) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(4) การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8 ลงมาตามมาตรา 28 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(5) การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 9 ขึ้นไปตามมาตรา 36 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน

(6) การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ8 ลงมาตามมาตรา 36 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน

(7) การโอนข้าราชการตามมาตรา 40 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานรัฐสภาหรือเลขาธิการรัฐสภา แล้วแต่กรณีทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้วเสนอ ก.ร. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

มาตรา 29 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 24 (11) และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 มาใช้บังคับแก่ผู้เคยถูกลงโทษให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

Digital Library

มาตรา 30 ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการ รัฐสภาฝ่ายการเมือง หมายเลข 1

(หน่วย : บาท)

ตำแหน่ง	จำนวนอัตรา	เงินเดือน	เงินเพิ่ม	รวม
1. ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา	1	38,870	10,820	49,690
2. ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	38,870	10,820	49,690
3. ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา	2	38,870	10,820	49,690
4. ที่ปรึกษาประธาน สภาผู้แทนราษฎร	2	38,870	10,820	49,690
5. ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	31,990	7,000	38,990
6. ที่ปรึกษารองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	31,990	7,000	38,990
7. เลขานุการประธานรัฐสภา	1	29,580	3,400	32,980
8. เลขานุการรองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	29,580	3,400	32,980
9. เลขานุการประธานวุฒิสภา	1	29,580	3,400	32,980
10. เลขานุการประธาน สภาผู้แทนราษฎร	1	29,580	3,400	32,980
11. เลขานุการรองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	29,580	3,400	32,980
12. เลขานุการรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	29,580	3,400	32,980
13. เลขานุการผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร	1	26,620	3,060	29,680

Digital Library

หมายเหตุ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภา ให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐสภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานวุฒิสภาได้เพียงตำแหน่งเดียว ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐสภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงตำแหน่งเดียว

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการ รัฐสภาฝ่ายการเมือง หมายเลข 2

(หน่วย : บาท)

ตำแหน่ง	จำนวนอัตรา	เงินเดือน	เงินเพิ่ม	รวม
1 . ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา	1	44,060	14,940	59,000
2 . ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	44,060	14,940	59,000
3 . ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา	2	44,060	14,940	59,000
4 . ที่ปรึกษาประธาน สภาผู้แทนราษฎร	2	44,060	14,940	59,000
5 . ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	36,260	10,000	46,260
6 . ที่ปรึกษารองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	36,260	10,000	46,260
7 . เลขานุการประธานรัฐสภา	1	33,530	4,900	38,430
8 . เลขานุการรองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	33,530	4,900	38,430
9 . เลขานุการประธานวุฒิสภา	1	33,530	4,900	38,430
10 .เลขานุการประธาน สภาผู้แทนราษฎร	1	33,530	4,900	38,430
11 .เลขานุการรองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	33,530	4,900	38,430
12 .เลขานุการรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	33,530	4,900	38,430
13 .เลขานุการผู้นำฝ่ายค้าน	1	30,060	4,410	34,590

Digital Library

หมายเหตุ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภา ให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานวุฒิสภาได้เพียงตำแหน่งเดียว ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐสภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงตำแหน่งเดียว

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการ รัฐสภาฝ่ายการเมือง หมายเลข 3

(หน่วย : บาท)

ตำแหน่ง	จำนวนอัตรา	เงินเดือน	เงินเพิ่ม	รวม
1 . ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา	1	50,680	21,110	71,790
2 . ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	50,680	21,110	71,790
3 . ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา	2	50,680	21,110	71,790
4 . ที่ปรึกษาประธาน สภาผู้แทนราษฎร	2	50,680	21,110	71,790
5 . ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	41,630	14,500	56,130
6 . ที่ปรึกษารองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	41,630	14,500	56,130
7 . เลขานุการประธานรัฐสภา	1	38,490	7,500	45,990
8 . เลขานุการรองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	38,490	7,500	45,990
9 . เลขานุการประธานวุฒิสภา	1	38,490	7,500	45,990
10 .เลขานุการประธาน สภาผู้แทนราษฎร	1	38,490	7,500	45,990
11 .เลขานุการรองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	38,490	7,500	45,990
12 .เลขานุการรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	38,490	7,500	45,990
13 .เลขานุการผู้นำฝ่ายค้าน	1	34,640	6,750	41,390

Digital Library

หมายเหตุ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภา ให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานวุฒิสภาได้เพียงตำแหน่งเดียว ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็น ประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐสภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงตำแหน่งเดียว

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการ รัฐสภาฝ่ายการเมือง หมายเลข 4

(หน่วย : บาท)

ตำแหน่ง	จำนวนอัตรา	เงินเดือน	เงินเพิ่ม	รวม
1 . ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา	1	58,150	30,390	88,540
2 . ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	58,150	30,390	88,540
3 . ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา	2	58,150	30,390	88,540
4 . ที่ปรึกษาประธาน สภาผู้แทนราษฎร	2	58,150	30,390	88,540
5 . ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	47,810	21,500	69,320
6 . ที่ปรึกษารองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	47,810	21,500	69,320
7 . เลขานุการประธานรัฐสภา	1	44,200	11,200	55,400
8 . เลขานุการรองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	44,200	11,200	55,400
9 . เลขานุการประธานวุฒิสภา	1	44,200	11,200	55,400
10 .เลขานุการประธาน สภาผู้แทนราษฎร	1	44,200	11,200	55,400
11 .เลขานุการรองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	44,200	11,200	55,400
12 .เลขานุการรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	44,200	11,200	55,400
13 .เลขานุการผู้นำฝ่ายค้าน	1	39,780	10,080	49,860

Digital Library

หมายเหตุ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานวุฒิสภาได้เพียงตำแหน่งเดียว ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐสภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงตำแหน่งเดียว

Digital Library

บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการ รัฐสภาฝ่ายการเมือง หมายเลข 5

(หน่วย : บาท)

ตำแหน่ง	จำนวนอัตรา	เงินเดือน	เงินเพิ่ม	รวม
1 . ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา	1	69,220	55,380	124,600
2 . ที่ปรึกษารองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	69,220	55,380	124,600
3 . ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา	2	69,220	55,380	124,600
4 . ที่ปรึกษาประธาน สภาผู้แทนราษฎร	2	69,220	55,380	124,600
5 . ที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	53,610	42,890	69,500
6 . ที่ปรึกษารองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	53,610	42,890	69,500
7 . เลขานุการประธานรัฐสภา	1	50,790	17,890	68,680
8 . เลขานุการรองประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา	เท่าจำนวน	50,790	17,890	68,680
9 . เลขานุการประธานวุฒิสภา	1	50,790	17,890	68,680
10 .เลขานุการประธาน สภาผู้แทนราษฎร	1	50,790	17,890	68,680
11 .เลขานุการรองประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา	เท่าจำนวน	50,790	17,890	68,680
12 .เลขานุการรองประธาน สภาผู้แทนราษฎร	เท่าจำนวน รองประธาน	50,790	17,890	68,680
13 .เลขานุการผู้นำฝ่ายค้าน	1	45,710	16,100	61,810

Digital Library

หมายเหตุ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภา ให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานวุฒิสภาได้เพียงตำแหน่งเดียว ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาให้แต่งตั้งเลขานุการประธานรัฐสภาหรือเลขานุการรองประธานรัฐสภาหรือเลขานุการประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงตำแหน่งเดียว

Digital Library

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 5)
พ.ศ.2538

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2538
เป็นปีที่ 50 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2538"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2537 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 62 ให้ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

บทบัญญัติตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.2494ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2499 มิให้ใช้บังคับแก่การรับบำเหน็จบำนาญของข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองผู้กลับเข้ารับราชการใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยถ้าได้รับเงินประจำตำแหน่ง หรือเงินเพิ่มสำหรับสมาชิกสภาดังกล่าวแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งในฐานะข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองอีก

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด"

Digital Library

มาตรา 4 ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่ได้มีการแยกบัญชีอัตราเงินเดือนและบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองไปบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Digital Library

Digital Library